

༡༡། །ཆགས་མེད་བདེ་སློན་གྱི་ཚིག་དོན་གོ་སླ་བར་
བཀྲལ་བ་ཐར་ལམ་བགོད་པའི་ཐེམ་སྐུལ།

བྱུང་བདག་པ་པར་སྐུལ་བཟང་གིས་གསུངས།
མཁན་པར་གཞན་ཡན་གྱིས་ཡི་གེར་ཡབ།

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

༡༡། ཆགས་མེད་བདེ་སློན་གྱི་ཚིག་དོན་གོ་སླ་བར་
བཀྲལ་བ་ཐར་ལམ་བཟོད་པའི་ཐེམ་
སྐས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

བྱབ་བདག་པ་ལ་པར་སྐལ་བཟང་མཚོག་གིས་གསུངས།

མཁན་པར་གཞན་པར་གྱིས་བསྟུས།

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

ཉིན་དང་པོའི་ཚེས་ཁྱིད།	2
དང་པོ་མཚན་དོན།	57
གཉིས་པ་བར་དུ་དག་བ་གཞུང་གི་དོན།	61
དང་པོ་སྟོན་ལམ་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟར་འཆང་ཞིང་ཐུགས་དམ་དུ་བྱ་བ།	62
གཉིས་པ་ཕན་ཡོན་གདམས་པར་མཛད་པ།	64
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་སྟོན་ལམ་དངོས།	68
དང་པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་ལ་སྟོན་པ།	68
རྒྱ་དང་པོ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།	69
དང་པོ་རྟེན་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱ་བ།	70
གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ།	78
དང་པོ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པ།	78
གཉིས་པ་དག་འདུན་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སྟོན་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གདམས་པ།	85
གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་སྤྲས་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་ཞུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དང་ ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་གུས་པ་བྱེད་པ།	87
ཉིན་གཉིས་པའི་ཚེས་ཁྱིད།	93
མཚམས་སྦྱར་གྱི་གདམས་པ།	93

དཀར་ཆག

རྒྱ་གཉིས་པ་དག་བའི་རྩ་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསགས་པ།	109
དང་པོ་མདོར་བསྟན་པའམ་ཀུན་སྒོ་དགི་བྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚེལ་བ།	110
གཉིས་པ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚེལ་བར་བསྟན་པ།	114
དང་པོ་སྐུ་རྩལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་ཆོས་སྐུ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཚེལ་བ། .	114
གཉིས་པ་ཐུགས་མཁྱེན་བཅེའི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཚེལ་བ།	121
གསུམ་པ་སྟོབས་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་འབྲེན་པ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཚེལ་བ།	126
བཞི་པ་ཆོ་སྤངས་ཐོག་སྒྲོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཆོ་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཚེལ་བ།	132
གསུམ་པ་མཚན་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚེལ་བ།	141
དང་པོ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ལ་དད་པས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་བསྟན་པ།	141
གཉིས་པ་སྦྱིང་ཁོང་རྩས་པའི་གཏིང་ནས་དད་པ་སྦྱེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ བསྟན་པ།	144
གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་པའི་མཚན་ཅིམ་ཐོས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཏུ་འབྱུང་ བར་བསྟན་པ།	148
ཉིན་གསུམ་པའི་ཆོས་ཁྲིད།	167
གཉིས་པ་མཚན་པ་འབྲུལ་བའི་ཡན་ལག	180

ཡན་ལག་གསུམ་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག	218
དང་པོ་གཉིན་པོའི་སྟོབས།	218
དང་པོ་ཀུན་སྟོང་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྟོན་པ་བཤད་པ།	218
གཉིས་པ་རྣམས་བྱངས་བརྗོད་པ་དངོས་བཤད་པ།	220
དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཉེས་པ་ངོཤེས་པ་རྣམས་བཤགས་པ།	220
དང་པོ་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟེར་བཤགས་པ།	221
དང་པོ་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་བཤགས་པ།	221
ཉིན་བཞི་བའི་ཆོས་ཁྲིད།	244
མཚམས་སྟེར་གྱི་གདམས་ངག	244
གཉིས་པ་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་བཤགས་པ།	251
གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་བཤགས་པ།	275
གཉིས་པ་ཉེས་པ་ལྷི་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤགས་པ།	286
དང་པོ་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མཚམས་མེད་ལྡའི་ལས་བྱས་པའི་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ།	286
གཉིས་པ་ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ལྡའི་ལས་བྱས་པའི་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ།	291
གསུམ་པ་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ།	296
བཞི་པ་བྱང་ལེམས་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ།	299

དཀར་ཆག

ལྷ་པ་ལོག་ལྷ་འཕྲིན་ལྷ་པ་ཕྱི་བྱ་ཏུ་བཤགས་པ།	302
གཉིས་པ་བཅས་ལྷ་པ་གི་སྤྲིག་པ་འོག་པ་བཤགས་པ།	305
དང་པོ་སོ་བྲམ་གྱི་བཅས་ལྷ་པ་བཤགས་པ།	305
གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷ་པ་བཤགས་པ།	308
ཉིན་ལྷ་བའི་ཆོས་ཁྲིད།	315
མཚམས་སྦྱར་གྱི་གདམས་ངག	315
གསུམ་པ་གསང་བ་རིག་འཛིན་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་འགལ་བ་བཤགས་པ་བཤད་པ།	323
གསུམ་པ་འོ་མ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྲིག་ལྷ་པ་བཤགས་པ།	326
བཞི་པ་འོ་མ་ཤེས་པའི་བཅས་ལྷ་པ་བཤགས་པ།	332
གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྤྲུལ་འབྱེད་པའི་སྟོབས།	334
གསུམ་པ་སོར་ཆུད་པའི་སྟོབས།	335
བཞི་པ་རྟེན་གྱི་སྟོབས།	336
བཞི་པ་ཤུག་དོག་གི་གཉན་པོ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ།	339
དང་པོ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཕན་ཡོན་དྲན་པ།	339
གཉིས་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དངོས་བཤད་པ།	341
དང་པོ་སྤྱོད་འཕགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྤྱི་ལ་ཡི་རང་བ།	341

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཡི་རང་བ།	342
གསུམ་པ་ཐུན་མོང་གི་དགེ་བ་སྦྱི་ལ་ཡི་རང་བ།	343
ལྔ་པ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག	363
དྲུག་པ་ཐུ་དན་ལས་མི་འདེམ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ།	365
བདུན་པ་བསྡུ་བའི་ཡན་ལག	368
དང་པོ་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སྦྱོན་ཏེ་བསྡུ་བ།	368
གཉིས་པ་གནས་སྐབས་རྒྱལ་སྐུ་གྱི་སྦྱོར་པ་ལ་སྦྱོན་པ།	372
ཉིན་དྲུག་པའི་ཆོས་ཁྲིད།	403
མཆོམས་སྦྱོར་གྱི་གདམས་ངག	403
རྒྱ་གསུམ་པ་གོ་གས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ།	412
རྒྱ་བཞི་པ་དེ་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བའི་རྒྱུར་བསྡུ་ཞིང་	
རྒྱུན་སྦྱོན་ལམ་དག་པས་མཆོམས་སྦྱར་བ།	433
དང་པོ་ཆོ་འདིའམ་འཆི་ཁར་འོད་དཔག་མེད་མཇལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོན་ལམ།	434
གཉིས་པ་ཤི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བའི་སྦྱོན་ལམ།	443
དང་པོ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་ཞེན་ཆགས་གཅོད་པ།	443
ཉིན་བདུན་པའི་ཆོས་ཁྲིད།	464
མཆོམས་སྦྱོར་གྱི་གདམས་ངག	464

དཀར་ཆག

གཉིས་པ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ལམ།	470
གསུམ་པ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་སོང་སྟེ་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ་ལ་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ།	471
བཞི་བ་མ་དག་པའི་ཞིང་གི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གདུལ་བར་སྒྲོན་པ།	495
གསུམ་པ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ།	499
བཞི་བ་ཞིང་བཀོད་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ལམ་བདུན།	500
དང་པོ་ཞིང་ཁམས་སྤྱི་འོ་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ལམ།	500
གཉིས་པ་ས་གཞིའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ལམ།	501
གསུམ་པ་ཤིང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ལམ།	502
བཞི་བ་རྒྱ་དང་པརྟའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ལམ།	503
ལྔ་བ་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ལམ།	505
རྒྱལ་པ་རྟེན་གཞུང་ཡས་ཁང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ལམ།	510
བདུན་པ་ཞིང་གི་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ།	517
ལྔ་བ་མཐར་ཐུག་རང་ཉིད་ཀྱང་སེམས་ཅན་མཐར་ཡས་པ་མ་བསྐྱལ་བ་རྣམས་བསྐྱལ་བ་དང་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་པར་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ།	526
གཉིས་པ་མཚན་བཟུང་བའི་བྱིན་བརྒྱབ་ཆོ་འདིར་འབྱུང་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ།	529
གསུམ་པ་སྒྲོན་ལམ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་བདེན་ཆོག་དང་གཟུངས་སྤྲུགས་བརྗོད་པ།	533

དཀར་ཆག

དང་པོ་བདེན་ཚིག་བརྗོད་པ།	533
གཉིས་པ་བདེན་ཚིག་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་པའི་གཞུང་ས་སྤྲུག་ས།	537
ག་མར་དགེ་བ་མཆོག་གི་དོན་མཛད་བྱུང་།	538

༡༡། ཆགས་མེད་བདེ་སློན་གྱི་ཚིག་དོན་གོ་སླ་བར་བཀའ་
བ་ཐར་ལམ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐས་ཞེས་བྱ་བ་བཅུགས་སོ།

གང་མཚན་སྟན་པའི་གསང་བའི་སྒྲ་དབྱངས་ན་བའི་རྒྱ་དུ་ཆས་པའི་མོད།
བདེ་ལྡན་ཞིང་མཚོག་དགའ་བའི་བྱོང་གི་དྲི་བལ་པརླའི་མཛའ་བའི་བྱོགས།
ཟག་མེད་ཡོན་ཏན་བདེ་བ་རབ་རྒྱས་འཕགས་ཆེན་སེམས་དཔའི་སྤྲུལ་སྤྱུ་བསྐྱེ།
རྣམ་དག་ཞིང་འཆང་འོད་མཚན་སྟོང་འབར་བདེ་བར་གཤེགས་དེར་གྲུ་ཕྱག་འཛམ།
ཡེ་གོལ་ཆོས་སྐྱའི་དགོངས་སྟོང་འོད་མི་འགྱུར།
འཁོར་བ་དབྱིངས་སྟོལ་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་གདངས།
འགོ་འདུལ་སྤྱུལ་པའི་རྣམ་རེལ་པརླ་འབྱུང་།
དབྱེར་མེད་དཔལ་ལྡན་གྱི་མ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག།

ཕུང་ལྷ་ཁུར་ལྷུ་སྤྲིས་ལམ་དུབ་པའི་འགོ།
ཆོས་མཚོག་རྒྱ་བཞིའི་འཕུལ་སྐས་ལ་བསྟེན་ཏེ།
རྣམ་དག་བདེ་ལྡན་ཞིང་གི་ཁང་བཟང་དུ།
བདེ་ལེགས་བཟོད་པའི་ཐབས་བཀོད་འདི་གོ་ཆད།
དྲི་མེད་ལུང་རིགས་དག་བྱེད་གཏང་བའི་རྒྱན།
གདམས་ཟབ་མན་ངག་སྟོང་གི་ཡན་ལག་ལྡན།

མཚུངས་མེད་གྲུ་མའི་ཞལ་གསུང་བདུད་རྩི་བཅུད།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཉམས་མེད་འགྲེམས་ལ་ལྟ་སྲུང་གནང་བར་སྟོལ།།

དེ་ལ་འདིར་གདོད་མའི་མགོན་པོ་མི་ཡི་ཤ་ཚུགས་སུ་བྱོན་པ་གསང་ཆེན་བསྟན་པའི་
མངའ་བདག་བདག་ཅག་གི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་མཆོན་བརྗོད་པར་དཀའ་ཡང་དོན་གྱི་སྤང་
དུ་མཆོན་ནས་སྒྲིམ་ན། མཚུངས་མེད་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ། ས་གསུམ་གྱི་འབྲེན་པ་
ཆེན་པོ། ལྷ་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ནམ་ཆོས་རྩེ་པར་སྐལ་
བཟང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་གདུལ་བྱ་རྩེས་འཛིན་གྱི་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་
སྤངས་ཏེ་རྟོགས་ཆེན་པར་ཐང་ལུང་རྟོགས་པར་འདྲི་དགའ་ཚལ་གྱི་ཡང་དབེན་ནས།
བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་གནམ་ལོའི་རྒྱལ་པོས་པོ་བྱི་བའི་ལོའི་སྟོན་མགོར། བདེ་
ཆེན་ཞིང་བྲིད་ཆེན་མོ་ཐངས་གཉིས་པའི་བཀའ་ཆོས་ཟབ་མོ་གནང་བ་འདི་ཉིད་ཡིག་ཐོག་
ཏུ་འགོད་པ་ལ་ལྟ་དང་སྲུང་མས་གནང་བ་བསྟུལ་དུ་གསེལ།

ཉིན་དང་པོའི་ཆོས་བྲིད།

གཞིས་བྱེས་ཐག་རིང་ཐུང་གཉིས་ཀ་ནས་ཕེབས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་
གྱིས་འཆོམས་འདྲི་ལྟ། དེ་ནས་རང་རེས་ཆོས་བཤད་ནས་དེ་ལ་ཉན་དུས་ཆོག་རེ་
བཞིན་གསལ་པོ་ཞིག་གོ་རྒྱུ་གནད་ཆེ། གཙུག་ལག་ཁང་ནང་མའི་ནང་དུ་སྟོན་ལྟར་
ཕལ་ཆེར་གསན་ཐུབ་རྒྱ་རེད། འོན་ཀྱང་གཙུག་ལག་ཁང་གྱི་མའི་ནང་དུ་སྒྲ་སྒྲམ་ཆེན་
པོ་བཞག་ན་གྱང་སྤྲད་བརྒྱབ་ནས་བྲག་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་འཁོར་གྱིན་འདུག་པས། སྒྲ་ཆེ་
ཞིང་ཆོག་མི་གསལ་བ་ཞིག་རེད། སྒྲ་སྒྲམ་རྒྱུད་ན་དགའ་སྒྲམ་སྟེ་རྒྱུད་དུ་མང་པོ་
བཏགས་ཡོད་མོད། ད་དུང་གྱང་སྤྲད་གྱིས་གསལ་པོ་ཞིག་མ་རེད། ན་ནིང་ཐོག་

ཁེབས་མེད་དུས་ཏུ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། ད་ལོ་ཐོག་ཁེབས་བརྒྱབ་པས་མི་གསལ་བ་
ཞིག་ཏུ་གྱུར་འདུག ད་དུང་ཆེད་མཁས་པས་ཞིབ་འཇུག་ལེགས་པོ་ཞིག་མ་བྱས་ཆོ་
མཚུགས་པོར་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐུབ་རྒྱ་ཞིག་མ་རེད། སྤྱི་ཡི་མདུན་ཐང་གི་སྤང་ཐང་དུ་
སྒྲ་སྒྲམ་ཆེན་པོ་བཅུ་གསལ་ཡོད་པས། ཆོས་བྲིད་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། འགའ་རེས་དེར་ཉན་
ན་ཨོ་དགའ་ལྟོས། གནམ་གཤིས་ཡག་ན་སྤང་ཐོག་གི་རྩ་ཐང་སྤེང་ཡང་སྤྱིད་ནི་རེད།
གནམ་གཤིས་ངན་ན་དེར་འདུག་ནི་ཆོས་ཆར་གདུགས་རེ་ལུབ། མདོར་ན་ཆོས་བྲིད་
བཤད་དུས་ཆོག་རེ་རེ་བཞིན་ཆང་མས་གོ་དགོས་པས། ཆང་མས་གང་དུ་དགའ་རང་
གིས་ལྟོས། དེའི་ཆོ་ལ་བཤགས་བསྟུས་ཤིག་ཡིག་བརྒྱ་དང་བསྒྲགས་སྟེ་འདོན་ཞོར་བྱེད།
ཅེས་གསུངས་ཏེ་གཞི་ཐོག་དང་པོ་ནས་ཡིག་བརྒྱ་ས་ཏུ་དེ་འབྲུལ་ཁོ་ནར་བདག་སོགས་
འགྱུར་བར་ཤོག་ཅེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་མཚམས་སུ། ཆང་མ་རང་རང་
སོ་སོ་ངས་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན། ཉན་བདེ་ས་རེ་ལ་བསྟན་ཡོད་རྒྱུ་རེད། ད་རེས་
བོད་རབས་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་གནམ་ལོའི་རྒྱལ་པོས་པོ་བྱི་བའི་ལོ་འདིར། བོད་
བརྟན་པ་ཡང་དར་གྱི་བརྟན་པའི་མེ་རོ་ཡར་ལ་གསོ་བའི་དུས་འདིར་ཇོགས་ཆེན་པོས་ཐང་
ལུང་རྟོགས་པསྟེ་དགའ་ཚལ་གྱི་བདེ་ཆེན་ཞིང་བྲིད་ཆེན་མོ་ཐངས་གཉིས་པ་འཆོགས་
རྒྱུའི་སྒྲུབས་ལ་ཁེལ་བས། ཆོས་རྩ་འདིའི་ནང་དུ་ཞུགས་པའི་མི་ཆང་མ་སེར་སྒྱུ་པོ་མོ་
རིགས་རུས་རྒན་གཞོན་གོ་གནས་ཐོབ་ཐང་ལ་སོགས་པའི་གནས་བབས་ལ་མ་ལྟོས་པར་
ཐམས་ཅད་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས། ད་ཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྒྱུབས་སུ་བཟུང་། འཛིག་རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྟ་བུ་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་འབའ་ཞིག་
ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རིང་བའི་མཆེད།
དགོས་སུ་འཛིག་རྟེན་མིའི་སྡེ་རིས་གཅིག་ལ་གཏོགས་པས་ཉེ་བའི་མཆེད། བྱུང་པར་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དུ་སྟོན་པ་གཅིག་གི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་མཆོད། ཡང་དགོས་
དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོས་རྒྱུད་གཅིག་དང་གསང་སྟགས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གཅིག་ལ་
མཉམ་དུ་འཛོམས་པས་སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་དང་ལྷམ་དལ་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་མ་
ཤི་ཆོ་རིང་བྱུང་སྟེ། ཆོང་མ་དང་མཉམ་དུ་སྟག་འཕྲད་ཐངས་གཅིག་བྱུང་བར་དགའ་སྟོ་
ཡོད། འུ་ཆོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མི་འདི་རྒན་དར་གཞོན་གསུམ་སུ་ཡིན་གྲང་། དང་པོ་
གཟུགས་འགོར་ཆགས་ནས་ཐ་མར་དབྱགས་རྩ་མ་བསྐྱས་བར་དུ་དལ་ཁོམ་ཉིན་གཅིག་
མེད་པར། ཅིག་མི་འདུས། མི་ཟིན། མི་འགྲུབ། མི་ཆོག་འདུག་རྒྱུའི་རང་
གཞན་བར་གསུམ་གྱིས་ཐ་མ་འགྲུབ་དགོས་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་གང་ཞེན། བདེ་
རྒྱུད་ཅིག་ཨེ་ཐོབ་བསམ་རྒྱུ་དེ་རེད། འོན་ཏེ་མ་བཤད་ན་མི་ལ་བདེ་སྟག་འབྱུང་བའི་
གཞི་རྟེན་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་མ་གཏོགས་མེད། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྟག་
བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་པར་སྤངས་ནས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སེམས་ཀྱི་ཡིད་བདེ་སྟེ། ལུས་
སེམས་གཉིས་ཀར་བདེ་བ་ཆོམ་པ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ཀྱིན་ཡོད། ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་
དེ་གཉིས་ཀའི་ནང་ནས་གྲང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་གལ་ཆེ། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན།
སེམས་མི་རྒྱུད་ཅིང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཟས་ཞིག་རྙེད་ཡོད་པའི་དུས་སུ། ལུས་བདེ་བ་
རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡུན་ཚོགས་ལ་རོལ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་
སེམས་རྒྱུད་པའི་སྤང་བ་འཐོབ་མི་ཐུབ། མི་ཐུག་པོ། གཟུགས་ལང་ཆོ།
སྟོབས་འབྱོར་བ། མཚན་སྟན་གྲགས་ཅན་འགའ་ཤེས་ལུས་རྒྱུད་ཀྱང་སེམས་མི་རྒྱུད་
པས་རང་སྟོག་རང་གིས་གཅོད་པ་མང་པོ་དང་སང་འཛོམ་སྤྱིང་ན་ཡོད་པ་ཆོར་ལྷོས་དང་།
ཕྱིའི་འབྱོར་བའི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པ་ཙམ་གྱིས། མིའི་བདེ་རྒྱུད་ངོ་མ་དེ་ཐོབ་མི་ཐུབ་
པའི་རྟགས་རེད། ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རྙེད་པའི་ཉིན་དེར།

ཕྱིའི་མཐུན་རྒྱུན་གྱི་འབྱོར་བ་ཚོགས་རུང་མ་ཚོགས་རུང་བདེ་སྤྱིད་དོ་མ་དེ་ཐོབ་སྤུབ་པ་རེད།
དེ་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་ནང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་བདེ་བ་དེའི་ཟིལ་ཤུགས་ཤིག་གིས། འདོད་
ཆགས། ཞེསྤང། གཏི་ལུག་ང་རྒྱལ། སྤྲུག་དོག་ཞེས་བྱ་བ། མི་བདེ་ནང་
ཀྱི་གཞི་མ་ཐམས་ཅད་དང་། དེའི་ཁ་ཤུགས་ཀྱི་གཟེར་ན་ཚའི་ཚོར་བ་དེ་ཅུང་ཟད་དམའ་
སོང་ན་ཆོ་འདི་ལ་བདེ་ཞིང་། གང་སྤྲང་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་རང་བཞིན་རོལ་
བ་ཡིན། ལུས་བདེ་བ་ཅན་དུ་ད་དུང་ཐོན་མེད་ཀྱང་སེམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་
འདྲ་བའི་སེམས་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་རང་གིས་རང་ལ་སྐྱབ་ཆོག ཆོ་ཕྱི་མར་ཡང་བདེ།
ཉོན་མོངས་པའི་མགོ་ནོན་སོང་བྱིན། དེའི་ལོ་མ་དང་འདྲ་བའི་མི་དག་སྤྲིག་པའི་ལས་
ཀྱང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་རྩེ་ཉུང་དུ་འགོ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོ་འདི་ལ་བདེ་བར་མ་ཟད་ཆོ་
ཕྱི་མར་ཡང་བདེ་ཞིང་སྤྱིད་པའི་ས་བོན་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་ཐེབས་སོང་བས། བདེ་སྤྱིད་དོན་
གཉེར་གྱི་མི་ཆའི་འཛོལ་བའི་བྲོད་དུ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་
སྐྱབ་རྒྱ་འདི་ཡིན། འདི་མ་བསྐྱབས་ན་སྐྱབས་དང་སྐྱོབ་པ་མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་
གཞན་ཞིག་མེད། བྱད་པར་དུ་ནད་ན་ཆོས་མནར། རྒྱུན་ངན་དྲག་པོ་ཐོག་ཏུ་བབ།
ཡང་དགོས་གི་ནད་དྲག་པོ་ཐོག་ཏུ་བབ་སྟེ་འཆི་བདག་ག་གིན་རྩེ་དང་པར་ལྷ་རྩུར་ལྷ་བྱེད་
སར་སྤྲུག་དུས། ཕས་མི་སྐྱོབ། མས་མི་སྐྱོབ། དཔོན་གྱིས་མི་སྐྱོབ། རྩོན་
གྱིས་མི་སྐྱོབ། དེ་དུས་སྐྱབས་རེ་ས་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་མ་གཏོགས་མེད། དེ་
བས། འུ་ཆོས་དཀའ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་འཁོར་བའི་བྱ་བཞག་ཟིན་རྒྱ་མེད་པ་
རྒྱའི་གཉེར་མ་ལྟ་བུ། གཅིག་ཚར་དུས་ཡང་གཅིག་སྐྱབ་དགོས་པ། དེ་རིང་རྒྱབ་གྱི་
སང་ཉིན། ད་ལོའི་རྒྱབ་གྱི་སང་མོད། ཚར་རྒྱ་འབྲུབ་རྒྱ་གཉིས་ཀ་མེད་ཅིང་།
གཞོན་ཁ་དཀར་གྱི་ལང་ཆོ་དེ་སྤྲུག་གི་གཉེར་མ་དང་སྐྱ་དཀར་གཉིས་ཀྱིས་མནན་ཏེ།

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མཐར་སྐྱབ་ཁོ་ནས་མི་ཆོ་ཚུགས་བཞིན་ཡོད། ད་འདིའི་བར་གསེང་འདི་ལ་སྤྱིན་བར་
ཉི་མའི་ཟེར་མཐོང་ལྟ་བུའི་ཉིན་བརྒྱད་དགུ་ཞིག་ལ་རང་ཅག་གི་སྐྱབ་གི་བྱར་པོ་འདི་རེ་ཞིག་
ཐོག་ནས། འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཁྱེད་བའི་སེམས་ལ་
ངལ་གསེ་ཞིག་དང་། ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་རང་རོགས་བར་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་རྩིས་
འདུག་བཞིན། རང་རེས་དོན་གཉེར་འབད་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ།
ཆོ་གཅིག་གིས་དུས་གཏན་དུ་ཕྱིར་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་ནང་དུ་མི་ལྟང་བ། རང་གཅིག་པུར་
མ་ཟད་གཉེན་ཉི་འིང་། དག་འཇཛའ་མཐུན་གསུམ། ཤི་གསོན་ཆོང་མ། དེའི་
སྤྱིང་དུ་བདེ་འདོད་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་བའི་པ་མ་སེམས་ཅན་དང་བཅས་པ། ཆོ་
རབས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཞིག་ལ་འགོད་པར་གྲོས་འགོ་འདོན་རྒྱ། ཆོས་བཤད་དང་ཁྱེ་
ཟེར་ནའང་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཡིན་པ་ལས། དེ་མིན་ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་མ་གོ་བའི་
དབང་ཆོས་ཤིག་ཞུས་ཀྱང་དོན་ཉམས་ལ་རན་པའི་པན་པ་དེ་ཙམ་མེད། ཆོས་ཐོས་པའི་
པན་ཡོན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཆོས་སྒྲ་ན་བས་གོ་བའི་བྱ་དང་རི་དྲགས་གྱིས་ཀྱང་བདེ་
འགྲོ་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཐོས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲན་དེས་སྐྱབ་བསྐྱལ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ནད་དེ་དྲག་དགོས་པས། ཆོས་ཀྱི་དོན་དེ་གོ་ནས་
རང་ཉིད་གྱིས་ལག་ལེན་ལ་མ་ཐེབས་ན། རྒྱ་མིག་གིས་མཐོང་བས་སྒྲོམ་མི་སེལ་བ་
ལྟར་པན་མེད་དུ་འགྱུར་ཉིན་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རང་དོན་གྱི་ལས་ཀ་གང་སྐྱབ་ན་སྐྱས་
དག་ཅིང་རང་མགོ་རང་གིས་མ་གཡོགས་པ་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས། འུ་ཅག་འབྲོག་པ་
ཡིན་པས་འབྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཞིག་ལ་དཔེར་བྲངས་ན། འབྲོག་པས་བཞོན་བཞོ་
འོད་ཀྱག་བྱས་ཏེ་མར་ཕུར་བ་གསོག་ནའང་། མ་ལས་མེད་མས་སྐྱ་ཐལ་བ་གཉིས་
དང་ལྟན་དུ་བྱས་ན། དེས་གཞན་མི་མགུ་བར་མ་ཟད་རང་ཡང་མི་མགུ། དེའི་

རིགས་དེ་བོས་ན་ཡི་གར་མི་ཡོང་ལ་བཙོང་ན་གོང་ཡང་མི་ཁུག། མི་སྐྱེས་པ་ཞིག་ལ་
མཚོན་ན་འད་ཕྱགས་རྟོ་ལོར་ལུག་གསུམ་གྱི་འཚོ་ཇི་དང་། ཚོང་སོ་ནམ་གྱི་ལས་ཀ་
གང་བྱེད་ན་འད་འདྲ། མགོ་ཚགས་དམ་ཤ་རེ་བ། སྒྲ་བསམ་སྤྱི་འདད་གི་སྐྱེས་ཕོ་
རབ་གྱི་མཁུན་པ་རབ་ཅིག་མེད་ཀྱང་། མདའ་འདི་ནས་འཕངས་ན་མདེའུ་འདི་ནས་
འབུད་སྐྱམ་པའི་ཆགས་འཛིག་ཡོད་པ། ལས་བྱ་བ་མགོ་རྩ་ཚང་ནི་ཞིག་མ་བྱས་ཆོ།
ཇི་ཕོ་ཞིག་ཡིན་ན་འད་ཇི་ཕོར་ན་པ་གཉིད་དུ་ཤོར་ནས་ཕྱགས་བོག་སེམས་ཅན་གྱི་བཟས་
སྤྱང་རྒྱལ་ལ་ཤོར་བ། བད་སྒྲ་ལང་རུབ་ཉལ་སྤྱི་མ་སྤྱབ་པས་ཐམར་ཕྱགས་ཟད་དུ་སྤྱར་
པ་ཡང་ཡོད། ཞོར་ལས་གཉེར་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་འད་དཔེ་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་
རེད། བྱད་པར་དུ་ཚོང་ལས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་སློང་རིག་པ་ལྷགས་སྤྱད་བཞིན་དུ་
བསྐྱེམས་ཏེ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཚོང་རུའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འགོ་ལུགས། ཚོང་
ལས་གྱི་ཤེས་བྱ་རིག་གནས། སོ་སོའི་རུས་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་འདི་བྱས་ན་འདི་འདྲ་
ཞིག་གི་ཚོད་དུ་འགོ་འདུག་སྐྱམ་རྒྱུའི་སློན་མཐའ་དང་སྤྱི་མཐའ་མཐོང་བའི་བྱ་བ་ཞིག་
བསྐྱབས་ཆོ། ད་གཟོད་བྱ་བ་གང་སྐྱབ་སྐྱས་དག་པ་རང་མགུ་བར་མ་ཟད་གཞན་གྱིས་
སློན་པ་ཞིག་ཆེ་ཆུང་མ་གཏོགས་འབྱུང་རྒྱ་ཡོད། ཆོས་སྐྱབ་ན་འད་དེ་དང་འདྲ་བར།
ཆོ་འདི་སྤྱི་གཉིས་ཀའི་དོན་ཆེན་མཉམ་དུ་འབྱུང་པ་སྐྱས་དག་ཅིང་རང་སློབ་དེ་བ་ཤི་ན་སློ་
ལྷག་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡོད། དེ་ལྟར་མིན་པར་སྤྱི་ཡང་ལ་སྤྱ་སྤྱད། སློན་ཁའི་
ཁྱར་མོང་གི་སྤྱ་ལྟ་བུ། ས་འདིའི་ཁ་སྐྱད་ལ་ཨལ་སྤྱི་ལྟ་སྤྱི་ལྟ་གིས་སྤྱར་བ་དང་འདྲ་
བར་གང་ཡིན་སར་འདུར་དུ་འདུག་པ་ཞིག་གིས་མི་ཁའི་ཁྱལ་སོད་གྱི་སྐྱད་ཆ་ཞིག་
བཤད། སྒྲ་བསམ་སྤྱི་འདད་མེད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་བསྐྱབས། མནའ་དང་གཏམ་
གཉིས་ལ་མི་ཐོགས་པའི་མཐར་འབྲས་ལ། ཆོ་འདི་སྤྱི་གང་ལ་བསམ་སློབ་བྱེད་ན་འད་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ལམ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་དགའ། དེའི་ཐོག་ཏུ་ད་རུང་ཆང་ཨ་རག་དང་ཤོ་སྟག་རྒྱན་
སྟགས་སོགས་བྱས་ན། དེའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་ཉིན་བཞིན་ནང་འཛིང་བྱིན་གཤམ་འཛིང་འཛིང་བྱེད་
མཁན་གྱི་རིགས་ཡོད། མི་དེ་འདྲ་ལས་སྒྲོར་བྱི་བཙན་པོ་ཞིག་གིས་བཟང་བ་དང་།
ཡང་ན་བེད་སྤྱོད་ལ་དབྱུག་པ་སྲ་མོ་ཞིག་གིས་རིན་ཐང་ཆེ་འདུག་སྟམ་པ་ལྟ་བུའི་ཚོད་ཏུ་
ལྷུང་བ། སར་བལྟས་ན་མི་ཞིག་ཡིན་ཡང་དོན་ལ་བྱི་ལ་རྒྱག་པའི་དབྱུག་པའང་མི་དོ་
བ། བྱ་སྤྱོད་ནི་གདོན་འདྲེ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་ཡུལ་དེར་མེད་ན་དགའ་བ་དེ་འདྲ་ཡོད།
དེ་འདྲའི་རིགས་དེས། གནད་འགག་ལ་ཐུག་དུས། ཆོ་ཕྱི་མ་པར་ཞོག ཆོ་
འདིའི་དོན་ཀྱང་འབྲུབ་མེད། ཡང་འདི་ལྟར་སྟམ་སྟོན། སྒྲ་མ་ལྷ་པ་རྒྱགས་ཆས་
པ་དག་གིས་ཅི་མི་ཟེར། མི་སྐྱུ་པོ་མོ་རྣམས་ལ་གོང་ཚད་འདྲ་ཞིག་རྒྱག་ཀྱང་།
ཁོང་རྣམས་ཀྱང་མི་སྐྱུའི་བྱིས་ནས་མ་ཡོང་བར་ནམ་མཁའི་འཇའ་འོད་ཀྱི་གུར་ཁང་ནས་
ཐོག་བབས་བྱས་པ་ཞིག་ཨོ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། དེ་ཡང་བདེན་པ་རེད། དེར་མ་ཟད་
ད་དུང་ཕྱི་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ན་བཟའ་གྲོན། སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་དགེ་འདུན་པའི་
གཤམ་དུ་བསྟུང་། སྟོགས་བཅུའི་དགེ་འདུན་པའི་དཀོར་ལ་སྤྱོད། མ་ཟད་བྱིས་པ་
མས་དེ་ཡོད་ནང་གི་དེ་དྲག ལྷག་མགོའི་ཡ་ཐོད་དང་། རྒྱ་དཀར་གྱི་བཀོལ་ཡུང་
ཀྱིས་མཚོད་བསྟོད་བྱས་ཀྱང་། ཕྱིའི་ཆ་ལུགས་དང་ནང་གི་སྡོམ་དམ་ཚིག་གཉིས་ཀ་ཆ་
མི་འགྲིག་པས། དཀོན་མཆོག་གི་རྒྱུད་འདྲེན། དགེ་འདུན་གྱི་གཤམ་རྫོད་ནི་ཅི་འདྲ་
མེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་། ད་མིན་ང་འདྲ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཆ་ལུགས་
ཅན་འགའ་ཤེས་བསྟན་པ་ནང་ནས་བཞིགས་འོང་། ཁོང་གི་བསྟན་པ་འདི་ནི་སང་གའི་
རོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས། ནང་ནས་འབུཅུགས་ཏེ་བརྒྱག་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་ཕྱི་ནས་
རྒྱུར་བཞིག་མི་ཐུབ་གསུངས། རོ་མ་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་ན། དུས་རབས་སྡོམ་

མའི་དུས་སྐོད་ཚུན་ཆོད་ནས་རིག་གནས་གསར་རྩེ་སོགས་ཀྱི་དུས་སུ། ཡ་ལ་ལ་མ་
བཞིག་བསམ་པ་ཞིག་ཅི་ཡོད་དེ། འོན་ཀྱང་མ་འཛིག་ནས་ད་དུང་ཡོད་པ་འདི་རེད།
དེས་ན་རབ་རྟ་བྱུང་བས་དམ་ཚེས་འདུལ་བའི་བསྟན་པས་རྒྱང་གཞི་བྱས་ནས་སོར་བྱང་
སྒྲགས་གསུམ་གྱི་སྒྲུལ་དང་བསྐྱབ་བྱ་དམ་ཚིག་རྣམས་མ་བསྐྱངས་ན། རྒྱ་མེ་ལ་
འབར་ན་ཅི་ཡིས་གསོད། །རྫོང་གིས་བྱིར་ན་ཅི་ཡིས་གཞོན། །ཞེས་པ་ལྟར་
ཡིན། དོན་གྱི་བསྟན་པ་བཞུགས་ས་དེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་མེད་ན་དགོན་མཆོག་གི་སྤང་བའང་མེད། སྤྱོད་པ་འདུལ་བ་དང་མ་མཐུན།
སྒྲུལ་པ་མདོ་སྤྱོད་དང་མ་མཐུན། བཤད་པ་མདོན་པ་དང་མ་མཐུན། དེའི་སྤྱོད་དུ་
གསང་སྒྲགས་རྒྱུད་སྤྱོད་དང་ཡང་མ་མཐུན་ན་སྟོན་པའི་དམ་ཚེས་དང་ཡང་མི་མཐུན་པས།
ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱི་ཆོས་གོས་ཅན་མང་ན། ཕྱི་གོས་དམར་དེ་ཆོན་གྱི་རྣམ་
གྲངས་ཙམ་ཡིན་པས། དེ་ནི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཐག་ཉི་བའི་སྤྱ་ལྟས་
རེད། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱ་རྒྱ་ནི་སྤྱ་མ་སེར་མོ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་མི་སྤྱ་མོ་
ཡད་ཆད་རང་གཞན་བར་གསུམ་ཀུན་གྱི་ཆོ་འདི་ཕྱིའི་འདུན་གོས་ཆེན་མོ། རང་རེ་ཆོ་
སྟོན་མའི་ལས་ཤིག་གིས་སྤྱོད་མ་སྤྱུག་གི་འཛིག་རྟེན་མི་ཡུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་འཕངས་
ཡོད་པས། རང་རེའི་མི་ཆོ་འདི་འདྲ་གང་པ་རྒྱས་ཟོས་ཀྱི་གང་ཁ་ཞིག་ལ་སྤྱོས་པའི་ཤིང་
ཡུང་ཞིག་དང་འདྲ་བར་རྟག་བརྟན་མེད་པས་ན། ཆོ་ཕྱི་མའི་བདེ་སྤྱུག་ཐོད་པའི་རི་མོ་ལ་
ད་ནས་གཟབ་རྒྱ་ཡོད་དམ། ཡོད་ན་གཟབ་ལུགས་རི་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ།
ཡང་དཔེ་གཞན་ཞིག་ལ་བཞག་ན། རྒྱ་ཆེན་ཞིག་གིས་བྱིར་སོང་སྟེ་རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་བྲག་
གདོང་ཞིག་ཏུ་ཤིང་སྤྱོད་ཁེའི་ཆོར་ཡུང་ཞིག་ལ་འཐམ་ས་རྙེད་ཡོད་ན། ད་ཡང་ནམ་
མཁའ་ནས་སྤྱིན་ནག་འབྲིགས་ལུགས། བར་སྤང་ནས་སྒྲོག་དམར་འབྲུག་ལུགས་

ཁྱུང་བདག་པ་པུ་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་། ཡང་ད་དུང་མེད་དུག་དང་། ཅུ་ལོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་
བྲལ་ས་ཡོད་པས་ན། ཡང་ཅུ་ཆུབ་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་འདི་དུ་རྒྱུ་ནི། སྤུན་འདི་ན་
རིག་རིག་ཁར་ཡིན་པས། ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་གསོན་དུ་ཡོད་པའི་ཆོ་འདི་ལ་ཐར་བའི་
སྲོག་གི་རྒྱན་ཞིག་ལུ་མཐུད་དུ་འཛོལ་བའི་བྱ་རྒྱུར་འདང་རྒྱག་པ་དང་། དེའི་ཐབས་
ལམ་དང་བཀོད་པ་གང་བྱེད་ན་དག་འཁིན་དང་། དེའི་ཐབས་ལམ་ལ་ཉན་རྒྱུ་ལ་
སོགས་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱེད་སར་འོང་བེད་བ་དེ། དེ་འདྲ་ཞིག་གི་དོན་ལ་འོང་ནི་ཡིན་
པར་གོ་དགོས། གལ་ཏེ་དོན་ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཏེ། འདི་ལྟར་པ་གཞིས་མེ་ལ་
འབར་གྱིན་ཡོད་ན་འང་། དེ་གསོད་སར་འགྲོ་བ་ལས། ཆོས་ཆོག་བཞི་གཅིག་གི་
ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཤེས་པར་དོན་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་གནད་ཆེ་བར་ཤེས་དགོས། རྒྱུ་
མཚན་པ་གཞིས་པ་ཁང་གི་འབལ་འབོལ་ལྷབ་ལྷབ་འདི་དག་ཡོད་ན་འང་ཉི་མ་འགའ་རེ་
ཙམ་ཡིན་ལ། མེད་ན་འང་འདུག་ཐབས་མི་ཆག་ཆོ་སྤྱི་མར་དེས་གནོད་མ་གཏོགས་
པན་པ་རྒྱུད་། ཆོས་གདམས་ངག་ཆོག་གཅིག་ཞེ་ལ་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཆོ་འདི་སྤྱི་གཉིས་
ཀའི་འགྲོ་རྟེན་འདུག་རྟེན་གཉིས་ཀ་དེའི་ཁུངས་ནས་ཡོང་། དེའི་སྤྱིར་བདག་ཅག་གི་
སྟོན་པས་ཀྱང་། རྒྱལ་སྤྱིད་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་བོར་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་
བསྐྱབས་པར་མ་ཟད་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ། སྤྱི་སྤྱི་མང་པོར་དམ་པའི་
ཆོས་ཆོག་བཞི་རེའི་དོན་དུ་ཐུག་གིས་སྒྲག་ཆ། རུས་པས་སྒྲུ་གུ། དགས་པས་ཤོག་
བུ་མཛད་དེ་དམ་ཆོས་ཆོལ་བ་དང་། ཆོས་ཐོས་པའི་དོན་དུ་སྤྱི་ལུས་མེ་དོང་དུ་མཆོང་
བ། ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་དབུ་བཅད་ནས་སྤྱིན་པ་བཏང་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་འདྲའི་ངོ་མཚར་
ཅན་གྱི་སྤྱིས་རབས་རྣམ་ཐར་མང་པོ་འདུག རང་རེ་འདི་ན་བདེ་བདེ་སྤྱིད་སྤྱིད་ཀྱིས་
ཆོས་སྤྱོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་རང་སྟོན་འཛོམས་ཡོད་དུས། གལ་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་ཆོས་

སྒྲུབ་ཆད་པ་དེ་རང་སྤྱད་ཡིན་ནི་རེད། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་སྒྲུབ་ན་སྤྱད་དག་ཤག་ཤག་ང་
ལ་འདི་ཡོད་སྒྲུམ་པའི་སེམས་རྟེན། དག་ལ་ངོམ་རྒྱ། གཉིན་ལ་བཤམས་རྒྱ།
ཞེས་པ་ལྟར། སྤྱིད་ཀྱི་གོང་ནོན། སྤྱད་གི་སྤྱོད་གོས། ཕྱི་མར་བར་དོ་ཆོད་བྱེད་
ཀྱི་ལམ་ཡིག ཤི་ནས་ཐར་བ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གོ་རྟེན། གསོན་ཆོ་འདི་ལ་འང་།
མིའི་རྒྱས་པ་ལས་བརྒྱལ་བ་དང་། མིའི་ཆོད་དཔག་གི་ཡུལ་ལས་བརྒྱལ་བའི་བྱ་བར་
འཕྲད་ཆོ། ལྷ་དགོན་མཆོག་ལ་རེ་བ་ཞིག་འཆའ་ན། བཅའ་ལུགས་འདི་ལྟར་
བཅའ་དགོས། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་དོན་དུ། ཆོགས་གསོག་
ལུགས་དང་སྒྲིབ་པ་སྤྱད་ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་སྒྲུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། མདོར་ན་
ལེགས་ཉེས་སྤྱང་དོར་གྱི་མིག་གསར་བ་ཞིག་ཆོད་པའི་དོན་དུ་ཆོས་རྩལ་ཡོང་ནི་ཡིན་པས།
རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིད་དུ་ཐོན་དུས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་གསོལ་བ་བཀྲལ་ན་
ཅི་བསམ་འགྲུབ་པའི་ནོར་བུ་མ་ལོན་ཀྱང་། རིན་ཐང་ཡོད་ཤག་ཤག་གི་ནོར་བུ་ཞིག་མ་
ལོན་པར། རོ་ལོག་ཅིག་རུམ་དུ་བརྟུག་ནས་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་འཁོར་ཐབས་མེད་པ་ལྟར་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་ལེན་སར་སོང་ནས་ཐོམ་སྟོང་ཁུར་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་པ་ལྟར་དུ།
དོན་མེད་སྟོང་ལོག་མི་བྱེད་སྒྲུམ་པའི་བསམ་སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་བཀྲལ་ནས་ཆོས་ཉན་དགོས།
ཆོས་ཉན་དུས་ཉན་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དང་ཀུན་སྟོང་སོགས་ནི། ཆོས་ནམ་བཤད་ལ་
ཉིན་བཞིན་བཤད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་ལྷ་དུས་ཆོས་ཀྱི་ཚིག་ན་བས་
ཉན། དེའི་དོན་ཡིད་ལ་བཟུང་། དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་
པ་སྟེ། དེའི་གནད་གསུམ་པོ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བ་དེ་ཆོས་ལྷ་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་གི་
སྟོང་པོ་ཡིན། དེད་ཆོ་སྒྲུལ་མ་གྲུ་པ་དག་དགོན་པ་དང་རི་བློད་ནས་འདུག་པ་འདི་འང་།
སྤྱིད་འདོད་སོས་དལ་གྱི་མི་ཆོ་སྤྱོད་པ་ཙམ་མ་ཡིན། མཐོ་འདོད་གྲགས་འདོད་ཀྱིས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཐོབ་གོ་སའི་གསེར་ཁྱིམ་སྟེག་པའང་མིན། འོན་ཅི་རེད་ཟེར་ན། སྟོན་པ་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སྟོབ་མ་རེད། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྩེ་སྤྱུ་ལྷགས་པ་རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་མཛད་པ་སྐྱབ་དགོས་པ་རེད། ཁྱིམ་དང་ཐང་ཆང་གིས། སྐྱ་སྐྱེ་བསྟན་དོན་དུ་བྱོན་
ན། །བཤད་སྐྱབ་ལག་རྩེ་ཤིག་འཛིག་དགོས། །འཛིག་རྟེན་སོ་ཆོས་ཀྱི་བྱ་
གཞག །བཅན་ལྷག་བྱ་པེ་རེས་ལོས་ཆོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་རི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱལ་སྐྱེ་ཆོན་པའི་མཆོན་བཟུང་ནས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་ན་བྱོན་
དོན་ཀྱི་མཛད་པ་དེ་བསྐྱབས་ནས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འདི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀས་མ་གཏོགས་འཛིན་ཐབས་
མེད་པས། བཤད་དང་སྐྱབ་པས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཏེ་བསྟན་པར་ལག་རྩེ་ཤིག་
འཛིག་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན། བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀར་ལག་རྩེ་འདི་བཞག་གོ་
ཞེས་ཟེར་རྒྱུར་མེད་དུས་མིང་ཆོན་པོ་གང་བཏགས་རུང་། ཐོབ་གོ་ས་གང་གིས་འབྲིང་
རུང་། ལྷན་པེ་ཅི་འདྲ་མང་པོས་བསྐྱོར་རུང་། སྐྱལ་སྐྱེ་རྩུ་མ། ལྷ་མ་རྩུ་མ།
འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཡིན་པས། འདི་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ཡིན། འཛིག་
རྟེན་སོ་ཆོས་ཀྱི་བྱ་གཞག་ཟེར་བ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་རེད་ཅེ་ན། ཁྱིམ་སྟོང་།
རྒྱུང་མ་འཆོགས། བདག་སྟོང་། གཞན་སྟོང་། སྤྲིག་ལས་སྤྲིག་ཆོང་།
ལོག་འཆོས་འཆོ་བ་སྐྱལ་བ་སོགས་ལ་གསུངས། འདིའི་རིགས་སྐྱབ་པ་ལ། དམ་
པ་གོང་མའི་མཆོན་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་དོ་ལ་བརྟེན་མ་བསྟན་ཀྱང་། བཅན་ལྷག་ཆང་གི་བྱ་
རེས་སྐྱབ་ཆོག་ཅེས་གསུངས་ཡིན། སྤྲིགས་མའི་དུས་འདིར་བསྟན་འཛིན་ཀྱི་མིང་
བཟུང་ནས་བསྟན་སྐྱེ་རིན་མེད་དུ་བཅོང་མཁན་ཆོ་ལ་གསུངས་པ་རེད། དེ་དང་འདྲ་
བར་དཔལ་སྐྱལ་ཆང་གིས། བརྟོད་གཞི་མེད་པའི་སྟོང་སྐྱད་བསྟོད་སྐྱ་

གཅིག །ཕན་པ་མེད་པའི་ཆེ་བཀལ་བ་ཀུར་སྟི་གཉིས། །ནམ་སྟོན་ལྷི་བའི་དད་ཇུས་
འབྲུལ་ལོར་གསུམ། །སྤངས་ནས་ཁྱི་རྒན་ཅི་བཞིན་འཆི་རུས་ཤོག །ཅེས་སྟོན་
ལམ་བཟོ་བ་པ་ཡིན། དེས་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྟོབ་མ་འམ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
ཞུགས་པ་ཡིན་ཕྱིན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛོད་པ་སྐྱབ་པ་ནི་ཁྱུང་དུ་བབ་པའི་འོས་འགན་
ཞིག་ཡིན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྗེས་འདུག་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛོད་པ་ཕྱིན་ལས་རྒྱུན་
བསྐྱུངས་ནས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་སྟོབ་མར་གྱུར་པའི་སྤྲུགས་དགོངས་རྗེས་ཐབས་བྱེད་པ་
པོ་ཡིན། སངས་རྒྱུས་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་སྤྲུགས་དགོངས་རྗེས་ཐབས་ཇི་ལྟར་བྱ་དགོས་
ཤིང་། དེ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་དགོས་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུངས་པའི་དམ་
པའི་ཆོས་བཟུང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་སྐྱབ་དགོས། རྒྱལ་
བའི་མཛོད་པ་ཐམས་ཅད་རྩྱུར་བསྐྱུས་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བཟོ་གསུངས་ཀྱི་གཅིག་པུར་འདུས་
པ་ཡིན། དེས་ན་འུ་ཆོས་ཀྱང་པར་ཐང་ཐང་འདིར་ཆོས་ར་ཆེན་པོ་ཞིག་བཀལ་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་
དུང་ཞིག་འབྲུད་པ་འདི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཞིང་ཁྱིད་འཆོགས་པ་འདི་དང་། མི་སྐྱུ་
པོ་མའི་གཙོར་བྱས་པའི་ཤི་གསོན་གྱི་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཕན་ཞིག་ཨོ་སྤྲུགས་སྒྲུམ་
པ་ཡིན། སྤྲུགས་མ་ལྟ་བུ་བདེ་བའི་དུས་ཀྱི་ཐམ་འདིར་རང་རེ་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་
མཉམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞིང་། སྟོ་གྲུ་ནང་མི་དང་རྩོན་པའི་ཡིད། །ལས་བྱ་བ་
གཅིག་ལ་རྟོག་པ་གཏོང། །ཅེས་གོ་སར་བདུད་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཁར་གླིང་ལ་བསྐྱོབ་མཛོད་
པ་ལྟར་རྩྱུར་པ་རོལ་དུ་བཟོད་དགོས་པའི་གྲུ་བ་དང་། མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་རྩྱུར་པ་
རོལ་དུ་བཟོད་རྒྱུར་སྟོ་སེམས་མཉམ་པ་ལྟར་དུ་རང་རེ་ཡང་ཁ་སེམས་བསམ་པ་དང་ལུས་
སེམས་གྲིབ་མ་མཉམ་པར་སྟོ་སེམས་སྤྲུགས་གཅིག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པའི་སྤྲུགས་སུ་
དྲིལ་སྐབ་ན་ཆོས་ར་རྟོག་པས་བརྗེས་ན་ངན་སོང་ལ་གཞོགས་འབྲི་མི་དགོས་ཞེས་ཁ་པོ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཆེན་པོ་བསྐྱགས་ནའང་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར། དེ་ལས་གཞན་དུ་དང་པོ་ནས་ཀྱང་
ཆོས་དང་སླ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཞིག་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་། ང་ཚུལ་ཕྱག་དོག་གཞི་ད་
སེམས་བཅས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲིམ་ཏེ་ཆོས་རའི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱད་ཀྱང་མགྲིས་ནད་ཅན་གྱི་
མིག་ལ་དུང་སེར་སྒྲུང་ལྟར། ཆོ་སྤྱི་མའི་འཛིགས་སྒྲག་གི་ལམ་ཆེན་དུ་ཐོན་དུས།
འཕགས་མཆོག་ཐུགས་མེ་ཆེན་པོ་དངོས་བྱོན་ཀྱང་གཞིན་མེད་ལས་མཁའ་མགོ་དགུ་ཅན་
ཞིག་ལས་མཐོང་དགའ། ཆོས་ཆོས་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱབས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲར་ངན་སོང་དུ་
འགོ་བའི་རྒྱ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་དུས་ཆོས་དང་མཐུན་ཞིང་ལུས་
ངག་ཡིད་གསུམ་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ཏེ། ཆོ་གང་དུས་བརྒྱའི་བྲམ་ལན་གཅིག་ཟེར་བ་
ལྟར་ཉི་མ་བརྒྱའི་ནང་ནས་ལུས་སྒོག་གཉིས་ཀ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་བྲམ་ཐེངས་གཅིག་མ་
གཏོགས་ཡོན་རྒྱ་མེད་ན། དེ་ཅིས་ཀྱང་སྒྲུང་མེད་དུ་འཛོག་མི་འོས་སོ་སྐྱམ་པའི་བསམ་
སྒོ་དེ་འདྲ་སྒོན་དུ་བཏང་ནས་ཆོས་ཉན་དགོས། དེ་ནས་ང་ཆོས་དཔེ་ལོ་བདེ་ཆེན་ཞིང་
བྲིད་ཀྱི་དབུ་དངོས་སུ་འཛུགས་རྒྱ་བྱེད། སླ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །གང་གི་སྒོ་གྲོས་སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲིན་བྲལ་ཉི་ལྟར་ན་མ་དག་རབ་
གསལ་བས། ཇི་སྟེད་དོན་ཀྱན་ཇི་བཞིན་གཟིགས་སྤྱིར་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་སྒྲེགས་
བམ་འཛིན། །གང་དག་སྤྱིད་པའི་བཅོན་རར་མ་རིག་ལུན་འཐུམས་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་
གཟིར་བའི། །འགྲོ་ཆོགས་ཀྱན་ལ་བུ་གཅིག་ལྟར་བཅེ་ཡན་ལག་དུག་ཅུའི་དབྱངས་
ལུན་གསུང། །འབྲུག་ལྟར་ཆེར་སྒྲོགས་ཉོན་མོངས་གཉིད་སྒྲོང་ལས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲོག་
འགྲོལ་མཛོད་ཅིང་། །མ་རིག་ལུན་སེལ་སྐྱག་བསྐྱལ་སྐྱུ་བྱུ་ཇི་སྟེད་གཅོད་མཛོད་རལ་
གྱི་བསྐྱམས། །གདོད་ནས་དག་ཅིང་ས་བཅུའི་མཐར་སོན་ཡོན་ཏན་ལུས་ཇོགས་རྒྱལ་
སྐས་སུ་བོའི་སྒྲ། །བཅུ་ཕྱག་བཅུ་དང་བཅུ་གཉིས་རྒྱན་སྐས་བདག་སྒོའི་ལུན་སེལ་

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་འདུད། །བཙེ་ལྷན་ཁྱེད་གྱི་མཁུན་རབ་འོད་ཟེར་
གྱིས། །བདག་སྒྲིའི་གཏི་ལུག་མྱོངས་པ་རབ་བསལ་ནས། །བཀའ་དང་བསྟན་
བཅོས་གཞུང་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡིས། །སྒྲོ་གོས་སྒྲོབས་པའི་སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་དུ་
གསོལ། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་དོ་བོ། །རིགས་དང་དགྱིལ་
འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་བྱབ་བདག་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་སྒྲོ་མ་མཆིས་པ། །དཔལ་མགོན་སྒྲ་
མ་དམ་པའི་ཞབས་གྱི་རྒྱལ་བྱི་མ་མེད་པ་ལ་མགོ་བོས་རབ་རྩ་བརྩུང་དེ་སྒྲོ་གསུམ་གྲུས་པ་
ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆོལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གྱི་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །གང་གི་ཞལ་བཟང་བལྟ་བས་མི་
དོམ་གོ་སར་འཇུག་པའི་མདངས་བཀྲ་ཞིང་། །མཚན་དཔེའི་གཟི་འོད་ཟེའུ་འབྱུགས་ར་
བས་འགོ་ཀུན་མིག་གི་བདུད་ཅིར་གྱུར། །ཐུགས་རྗེའི་འདབ་མ་ཀུན་ནས་དགུས་རིང་
འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཁོངས་བྱབ་པའི། །ཐུབ་དབང་པཋུ་དཀར་པོའི་ཞབས་པད་དེ་
རིང་བདག་སྒྲིའི་ཡིད་མཆོར་སྐྱོངས། །བདེ་བ་ཅན་ན་འོད་དཔག་མེད་དེ་རི་བོ་ཏ་ལར་
སྐྱུན་རས་གཟིགས། །འཇམ་བུ་སྤྱིང་དུ་པཊ་རྒྱལ་པོ་འགོ་ལ་ཐ་དད་སྒྲུང་གྱུར་
གྱུང་། །སྐྱུ་གསུམ་མཛད་པའི་དོ་བོ་གཅིག་སྟེ་དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་པཊ་
སྐྱེས། །གངས་ལྗོངས་འགོ་ལ་ལྷག་པར་བཙེ་བའི་ཐུགས་བཙེའི་འོད་ཟེར་ཅན་ལ་
འདུད། །ཆོས་ཟད་གྲོང་དུ་ཆོས་སྐྱུའི་དགོངས་པ་བརྟེས། །འོད་གསལ་དབྱིངས་སུ་
ལོངས་སྐྱུའི་ཞིང་སྒྲུང་གཟིགས། །གདུལ་བྱུའི་སྒྲུང་དོར་སྐྱུལ་སྐྱུའི་འགོ་དོན་
མཛད། །ཀུན་མཁུན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །མཁུན་པས་ཤེས་བྱ་ཀུན་
གྱི་དེ་ཉིད་གཟིགས། །ཐུགས་བཙེའི་འོད་ཟེར་གདུལ་བྱུའི་དཔལ་དུ་ཤར། །ཟབ་
ལམ་ཐེག་ཅེའི་བསྟན་པ་གསལ་མཛད་པ། །རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་སྤྱིང་པ་ལ་ཕྱག་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འཆལ། །འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ཐུགས་མཛེས་འཕྲུལ། །འགྲོ་བ་ཐར་
སྤྱིང་བཟོད་པའི་དེད་དཔོན་མཆོག་ །འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྷན་གྲོང་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་
བ། །འཛིགས་མེད་རྒྱལ་བའི་ཐུག་ལུ་ཕྱག་འཆལ། །ཁྱི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་ཞི་
བ་ལྟ། །ནང་ལྟར་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཤ་བུ་རི། །གསང་བ་འཕགས་མཆོག་ཐུག་
བསྐལ་རང་གྲོལ་དངོས། །འཛིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོར་གསོལ་བ་
འདེབས། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཟུགས་པར་འབྱུང་། །འཇའ་ལུས་དེ་མེ་སྒྲུ་
བརྟེས་བི་མ་ལ། །དབྱེར་མེད་ཐུགས་མཛེས་གཅིག་བསྐྱུས་སྤྱུལ་བའི་སྒྲ། །མི་འཕྱུར་
ནམ་མཁའི་དེ་མེར་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞོ་རྒྱན་རིག་འཛིན་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་
ཀྱི། །བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་མཛད་ཅིང་། །ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་
མཛོད་མངའ་ཆོས་ཀྱི་མེ། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །འཕགས་ལུལ་མཁས་པའི་དབང་ཕྱག་སྒྲ་བ་གྲགས། །གངས་ལྗོངས་
འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་ཀུན་མཁྱེན་མེ། །དབྱེར་མེད་ཐུགས་མཛེས་ཡས་སྤྱུལ་དག་
བའི་བཤེས། །གཞན་པར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བར་གསོལ་བ་འདེབས། །བརྒྱད་གསུམ་
ཕྱིན་ཐོབ་དགོངས་པའི་རྩལ་ཆེན་མོགས། །སྤྱང་བཞི་མཐར་ཕྱིན་ཆོས་སྤྱི་རྒྱལ་སྤིང་
བརྟེས། །གདོད་མའི་མགོན་པོ་མི་ཡི་རྩུར་ཞུགས་པ། །འཛིགས་མེད་ཡོན་ཏན་
མགོན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །རྗེ་འོག་མིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་པོ་བྱང་
ནས། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དེ་བོ་ཉིད། །རང་སེམས་ཆོས་སྤྱི་མཛོན་
དུ་སྟོན་མཛད་པའི། །རྩ་བའི་སྒྲ་མ་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བདག་གཞན་
འགྲོ་བའི་སྒོ་སྒྲ་ཆོས་ལ་སྒྲུལ། །བསྟན་པ་སྤྱང་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱིང་བ་ཡི། །དམ་
ཅན་བཀའ་སྤྱོད་མ་གཟའ་དོར་གསུམ་དང་། །ཆོ་རིང་མཆོད་ལྷ་གཞོད་སྤྱིན་ཡང་ལེ་

ཤེས་པ། །རྟོག་པ་ལྟར་འཛིན་པ་འཛིན་གྱིང་སེང་ཆེན་རྒྱལ། །སྤྲེག་གསུམ་སྤྱད་མ་བཀའ་
འཁོར་བཅས་པ་ཡིས། །དམ་ལྷན་སྤྱོད་ཞིང་དམ་ཉམས་བསྐྱལ་བ་དང་། །དམ་པ་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྤྱོད་བ་ཡི། །གང་བཅོལ་སྤྱིན་ལས་ཐོགས་མེད་ཡུད་ཀྱིས་
སྤྱབས། །གང་ཞིག་གསེར་མཚོག་རང་བཞིན་རི་རབ་ལ་གནས་མཚུར་དང་ལྟར་
བཅས་གཞོད་སྤྱིན་དང་། །གདེངས་ཀ་ཞོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་ལྷན་པ་སེལ་མཛད་ས་འོག་
གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་གང་ཡིན་དང་། །གངས་ཅན་རིར་ནི་དཔལ་གྱིས་རོལ་ཞིང་རབ་
དུ་དགའ་བའི་རིག་པ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐར་བ་དམ་པའི་སློར་
གྱུར་ཐུབ་པའི་གསུང་ཉན་སྤྱིར་ན་འདིར་གཤེགས་ཤིག །གང་དག་སྤྱོད་གས་བཅུའི་སྤྱོད་
གི་འཛིག་ཏེན་ན། །བདེ་གཤེགས་སློབ་མར་གྱུར་པ་གང་སྤྱད་ག །དེང་འདིར་དམ་
པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་ཀྱིས། །གསན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་གཤེགས་
ཤིག །ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་འཛིག་ཏེན་ཐམས་ཅད་ན། །ལྷ་ལྷ་གཞོད་སྤྱིན་
བྱི་བ་ལྷ་མ་ཡིན། །གྲུལ་བུམ་མིའམ་ཅི་དང་ལྟོ་འཕྲེ་སོགས། །རྩུ་འཕྲུལ་ཡིད་ལྷན་
ཐམས་ཅད་འདིར་ཤོག་ཅིག །བསྐྱལ་བ་སྤྱོད་དུ་སྐོས་པ་རབ་དཀའ་ཞིང་། །གང་
ཞིག་སྐོས་ན་གཏན་དུ་བདེ་བྱེད་པ། །བདེ་གཤེགས་གསུང་སྤྱིན་བདུད་ཅི་ཆོས་ཀྱི་
སྤྱ། །བདག་གིས་སྤྱིན་གྱིས་དད་ཅིང་གུས་པས་ཉོན། །གང་ཞིག་གཏན་གྱི་སྤྱབས་
གནས་མཚོག་གྱུར་པ། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་མི་བྱུང་། །དེ་
ལ་དེར་ཤེས་རྣམ་སྤྱིན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བྲག་ཁྱིམ་བབངས་ན་
ཡང་། །དཀོན་མཚོག་མཚན་སྐོས་ཅམ་ཡང་རྟོག་དཀའ་ཞིང་། །ནམ་པར་གྲོལ་བ་
རིན་ཆེན་སྤྱོད་ཆོགས་དང་། །ཟབ་མོ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འདི་གུས་པས་ཉོན། །ལྷ་ཡི་
སྤྱད་དང་ལྷ་དང་གཞོད་སྤྱིན་སྤྱད། །གྲུལ་བུམ་དག་དང་མི་ཡི་སྤྱད་རྣམས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲིམ་མས་ཇི་ཙམ་པ། །ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་དུ་ཆོས་འདི་འགྱུར་
བར་ཤོག། །ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་མར་གྱུར་འགྲོ་བ་རིགས་ཏུག་གི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད། །འཁོར་བ་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་བྱངས་ཏེ་གཏན་བདེ་
ཚྲོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེར་འགོད་པར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་
ཆོས་ཐར་བ་དམ་པའི་བདུད་རྩི་ལྟ་བུ་འདི་ཉན་ནས། དེའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་
དགོས་སྒྲིམ་པའི། ཀུན་སྒྲོང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆོས་ཉན་པའི་
ཀུན་སྒྲོང་ནི་དང་བའི་སེམས་དང་གྲས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་ཆོས་ཉན་དགོས། སྤྱིར་ན་
ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དོན་ངོ་མར་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྤངས་ཏྲོགས་མཐར་ཕྱིན་ཞིང་
སྒྲོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱི་གོ་འཕང་བརྟེན་པའི། ཚྲོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཐུགས་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་པའི་འགོག་ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ།
དེའི་རྒྱུ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་སྒྲོལ་སེམས་ཅན་གྱིས་མ་ཤེས་ན་ཆོས་སྐྱབ་ཐབས་
ཀྱང་མེད་པས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤུགས་ཅད་གས་གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་
བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྒྲེར་ཞིང་ཆོས་ལུང་
བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གསུངས་པ་ཡིན།
དེ་ཡང་བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། རྗོད་བྱེད་སྟེ་སྟོང་རིན་པོ་ཆེ་
རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱབ་ཏེ་གསུངས་པའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཤེ་ན།
ཉོན་མོངས་འདོད་ཆགས་འདུལ་བའི་གཉེན་པོ་རུ། །འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོང་ཉི་ཁྲི་ཆིག་
སྟོང་། །ཉོན་མོངས་ཞེ་སྟངས་འདུལ་བའི་གཉེན་པོ་རུ། །མདོ་སྟེའི་སྟེ་སྟོང་ཉི་ཁྲི་ཆིག་
སྟོང་། །ཉོན་མོངས་གཏི་མུག་འདུལ་བའི་གཉེན་པོ་རུ། །མདོན་པའི་སྟེ་སྟོང་ཉི་ཁྲི་
ཆིག་སྟོང་། །དུག་གསུམ་ཆ་སྟོམས་འདུལ་བའི་གཉེན་པོ་རུ། །སྟེ་སྟོང་བཞི་བ་

རིག་འཛིན་གྱི་སྒྲེ་སྒྲོད་དང་བཅས་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟར་ཆོས་མི་
འདྲ་བ་མང་པོ་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་སྒྲུལ་ན། དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་སྒྲོ་རིགས་མི་འདྲ་བར་
དགོངས་ཏེ་སྒྲུལ་བྱ་རུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་བྱང་བའི་ཆེད་དུ་ཐེག་པའི་རིམ་པ་སྣ་
ཆོགས་པ་ཞིག་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བྱ་གཅིག་ལ་
ལམ་དང་ལམ་ལ་བཀོད་སྟངས་མི་འདྲ་བས་བསྟན་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བདེ་བ་འདོད་པའི་ཆ་ནས་འདྲ་བ་ཡིན། དེའི་སྟབས་གྱིས་མཐར་ཐུག་གཏན་བདེ་
རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་བསྟན་ཏེ་དེའི་ཕྱོགས་ལ་འདྲེན་པ་ལམ་
གཅིག་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ནི་དང་པོ་ནས་རང་དོན་མི་སེམས་པར་གཞན་
དོན་ཁོ་ནར་བརྩོན་ཞེས་སྒྲུལ་ན། དེ་དང་དུ་ལེན་མི་རུས་པའི་རིགས་ཡིན་ལ། ལ་
ལས་ནི་ལྷ་མའི་ལུས་ཏེན་ཐོབ་རྒྱུར་མ་སེམས། ཐར་བ་ཁོ་ནར་དོན་གཉེར་གྱིས་ཞེས་
སྒྲུལ་ན་དེ་མི་རུས། ཡང་འགའ་རེར་ཆོ་འདིར་མ་སེམས་ཕྱི་མ་སེམས་ཞེས་བརྗོད་ན་
བསམ་མི་ཤེས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན། དེའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱའི་
སྒྲོ་རིགས་དང་བསམ་པ་འདྲ་མིན་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་ཐེག་པའི་རྣམ་
གྲངས་ཀྱང་སྣ་ཆོགས་སུ་བསྟན་ཏོ། །ཇི་སྟེན་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་མ་བཟད་
པར། །བསམ་ཡས་ཐེག་པའི་གྲངས་མཐར་ཐུག་པ་མེད། །ཅིས་གསུངས་པ་དེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་མཛད་པ་ཤིན་ལས་སོ། །ད་དུང་སྒྲ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྟེང་ནས།
ལྷའི་སྐད། ལྷའི་སྐད། གཞོད་སྦྱིན་གྱི་སྐད། འདྲེ་དང་སྦྱིན་པོའི་སྐད།
འགྲོ་བའི་སྒྲ་སྐད་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲ་སྐད་གྱིས་
ཆོས་བསྟན་ཏེ་འཛིག་ཏེན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པར་མཛད་དོ། །མདོན་ཏྟིགས་རྒྱུན་གྱི་མཚོད་
བརྗོད་དུ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ་རྣམས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཉེར་ཞི་བྱིད་མཛད་གང་ཡིན་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དང་། །འགྲོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་མཛད་
པ་གང་། །གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་སྤྱབ་རྣམས་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་སྣ་ཚོགས་འདི་
གསུངས་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་དག་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་
གསང་བའོ། །འོན་པར་སྐྱུ་གྱི་སྒྱུ་འཛིན་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། སངས་རྒྱུས་
ཤུག་སྤྱབ་པ་མི་རྣམས་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་དོ་ཇི་གདན་དུ་སངས་རྒྱུས་
ཏེ། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བསྐྱེད་པར་མ་བཟང་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་
ཀྱི་ཁམས་སུ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྒྲུལ་བ་སྣ་ཚོགས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་
པའོ། །སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་ནི་འདི་རེད་འདི་མ་རེད་ཅེས་སུ་ཞིག་གིས་
ཀྱང་ཟེར་མི་ཤེས། བྱ་དང་། རི་དྲགས། རྩོན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་
འགྲོ་དོན་མཛད་པའང་ཡོད། གནའ་སྤྱ་མི་ཞིག་ལ་ཡུལ་ལུང་ཉམས་དགའ་བའི་རི་
སུལ་ཞིག་ན། བྱང་སྤོང་ཆོས་པ་ཞིག་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་དཀའ་སྤྱབ་རྒྱུད་བ་མཛད་ཅིང་།
རིར་སྐྱེས་པའི་ཤིང་འབྲས་དང་། ལྷུ་མ་རིགས་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། རྩ་རྣམས་ཀྱིས་འཆོ་
རྟེན་བྱས་ནས། ན་བཟའ་ཤིང་གི་ཤུན་པ་དང་། ལོ་མ་སོགས་མནའ་བས་ཏེ་དུས་
རྒྱུད་དུ་སྦྱོན་སྟེག་འབའ་ཞིག་མཛད་ཀྱིན་བཞུགས་འདུག་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་གྲོགས་
པོ་རི་བོང་མི་སྐྱད་སྒྲུ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོད། རི་བོང་བྱང་སྤོང་གི་མདུན་དུ་ཉིན་རེ་ཐངས་
གསུམ་རེ་ཡོང་ནས་བྱང་སྤོང་དང་གཉིས་པན་རྩྭ་ཁ་བརྩ་ཐང་ཐང་རེ་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་པ་
ཡིན། ལོ་ཞིག་ལ་ས་ཆ་དེར་ཆར་རྒྱུ་མ་བབ་པས་ཐན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། བྱང་
སྤོང་གིས་དཀའ་སྤྱབ་བསྟོན་སའི་ས་ཕྱོགས་དེའི་རྩ་དང་འབྲས་བུ་ཇི་སྐྱམ་དུ་སོང་ནས་
མཐར་མེད་པར་ཉེ་ཡོང་ཆོ། བྱང་སྤོང་ལ་རྩ་དང་ལོ་འབྲས་མེད་ན་འཆོ་ཐབས་མེད་
པས་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ལ་བསོད་སྟོམས་ལ་འགྲོ་དགོས་དགོངས་ནས་བྱང་སྤོང་འགྲོ་

གྲུབས་བྱས་དུས། རི་བོང་ཡོང་ནས་དྲང་སྲོང་ལ་ཁྱེད་གང་དུ་ཕེབས་པ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་
པར་དྲང་སྲོང་གིས་ས་འདི་ན་ཆུ་དང་ལོ་མ་ཙམ་ཡང་ཟ་རྒྱ་རྒྱེད་མི་འདུག་པས། སྲོང་དུ་
སོང་ནས་སྲོང་མི་ཞིག་མ་བྱས་ན་འཆོ་ཐབས་དཀའ་འདུག་སྟེ། སྲོང་མོར་འགྲོ་བ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ན། རི་བོང་གིས་དེ་གོ་མ་ཐག་ཏུ་མི་དགའ་བར་སྒྱུར་ཅིང་།
པ་དང་བྲལ་སོང་བ་ལྟ་བུས་སེམས་སྒྲུག་བྱས་ཏེ་དྲང་སྲོང་གི་རྒྱུ་པར་མགོ་གཏུགས་ཤིང་
ཕྱག་འཆོལ་ཏེ། ཁོ་རང་ལུལ་ཏུ་མི་སྒྱུར་བར་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ། །ད་དྲུང་
རི་བོང་གིས་སྐྱེས་པ། གཅིག་ན་སྲོང་དང་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནི་ཉེས་པ་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་
གྱིས་གང་ཡོད། དཔེན་པའི་གནས་ནི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་དང་ལྷན་ས་ཡིན། གཉིས་
ན་སྲོང་ཡུལ་དུ་སོང་ནས་འདི་ཕྱིའི་དོན་ཆེན་འགྲུབ་པ་ཏུ་ཅང་ཉུང་། སྐབས་མ་ལེགས་
ན་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པའི་འདམ་དུ་རྩྱུད་ཉེན་ཡོད་པས། ཁྱེད་རང་ཅིས་ཀྱང་མ་ཕེབས་
བཞུགས་རོགས་མཛོད་ཅེས་ལན་མང་ཞུས་ཀྱང་དྲང་སྲོང་ལྟོག་མ་ཐུབ། དེ་ནས་རི་
བོང་གིས་ཀྱང་བསམ་སྒྲུབ་ཞིག་བཏང་སྟེ་གལ་སྲིད་ཁྱེད་སྲོང་ལ་མི་ཕེབས་ཐབས་མེད་ཡིན་
ན། དེ་རིང་ཁྱེད་འདིར་བཞུགས་ནས་སང་ཉིན་ཕེབས་ཞེས་ཞུས། དྲང་སྲོང་གི་
བསམ་པར་འདིས་དེ་རིང་ང་ཅེས་པར་དུ་སྲོད་དུ་འཇུག་ལུགས་ལ་བལྟས་ན། འདིས་
དེ་རིང་ང་མགོན་དུ་འབོད་གྲུབས་རེད་སྟེ་མ་ནས་བསྐྱེད། དེ་ནས་སྐྱོ་བའི་དུས་ཆོད་
བཞུགས་ནས་ཉིན་གུང་གུང་ཆོགས་ཀྱི་དུས་སུ་རི་བོང་ཡོང་ནས། དྲང་སྲོང་ལ་སྒྲིལ་བ་
ཞིག་བྱས་ཏེ་ངས་ལས་ཉེས་འདྲ་རེད་ཡོད་ན་ཁྱེད་དགོངས་པ་མ་འཆོམས་ཟེར་ནས།
ཐེ་ཆོམ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སྦྱིན་བསྐྱེད་གི་མའི་ནང་དུ་མཆོངས་སོ། །དྲང་སྲོང་
བསྐྱུགས་ཏེ་སྒྲུན་ནས་མཆི་མ་འབབ་བཞིན་དུ་བྱ་གཅེས་པ་མ་ཡིས་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
བྱས་ཏེ་མགྲོགས་པར་རི་བོང་མེ་ནང་ནས་རྩྱུར་སྐྱོངས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དྲིས། རི་བོང་གིས་སྒྲུས་པ། གྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་དབེན་པའི་གནས་འདི་བཟང་བ་
ཡིན། བྱེད་ཀྱིས་ངའི་ཤ་འདི་ཐོས་ནས་ཞག་མ་གཅིག་གི་འཆོ་ཆས་མཛོད། བྲགས་
གསེང་དུ་སྒྲུས་པའི་རི་བོང་ང་ལ་བྱེད་ཀྱིས་གསོལ་ཆོག་པ་ཞིག་འདི་མ་གཏོགས་འབྲུལ་རྒྱ་
མེད། ངའི་ལུས་འདི་མེ་ལ་བསྐྱབས་ནས་དེ་རིང་གཅིག་པུར་བྱེད་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་
གནས་འདི་རུ་བཞུགས་རོགས་མཛོད། རི་བོང་ཕྱས་མ་དེས་སྐད་རྒྱུང་དུས་དེ་སྐད་
ཞུས་ཆོ། གྲང་སྟོང་གིས་ཆོག་དེ་ཐོས་པས་སྤྲུགས་འགྲུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་ནས།
གྲོགས་པོ་བྱེད་དང་དབེན་པའི་གནས་འདི་བསྐྱར་བ་ལས་ལྷ་གས་ཤི་ཡང་འགྱུར་པ་མེད།
ད་མི་འགྲོ་ཁོ་ཐག་ཡིན་གསུངས་པས། རི་བོང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དགའ་ནས།
དགའ་བའི་འཛུམ་མདངས་རྒྱས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་བཞུས་ནས་ང་དབེན་པའི་གནས་ལ་
དགའ། དབེན་པའི་གནས་སུ་བསྐྱད་དེ་གྲང་སྟོང་ཡང་དབེན་པའི་གནས་དེར་བསྐྱུལ་
བའི་བདེན་ཆོག་འདིས། མཁའ་ནས་ཆར་བབ། ས་ལས་རྩི་བཅུད་འབྱུངས་པར་
ཤོག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་ཞིག་བཏབ། དེས་སྒྲོན་ལམ་དེ་ལྟར་བཏབ་པ་ན། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་སྤྲུགས་སྟོབས་ཀྱི་མཐུ་ལས་ནམ་མཁའི་ལྷ་གནས་ཐམས་ཅད་གཡོས་པས་
ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དེ་གཡོ་བའི་རྒྱུན་ཅི་ཡིན་བརྟགས་པས། རི་བོང་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་སྤྲུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ་ཆར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕབ་བོ། །ནམ་
མཁའི་ལྷས་ཆར་ཆེན་པོ་ཕབ་པས་གྲང་སྟོང་དང་རི་བོང་བཞུགས་པའི་ཡུལ་སྟོངས་དང་རི་
སྐལ་དེར་རྩི་བཅུད་དང་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་སྐར་རྒྱས་ཏེ་སྐར་བཞིན་དུ་ཉམས་དགའ་བར་
ལྷུང་ཏོ། །དེ་ནས་བཟུང་གྲང་སྟོང་གིས་ཀྱང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རི་བོང་དེ་ལ་
བརྟེན་ཏེ་གནས་དེར་བཞུགས་ནས་མངོན་ཤེས་ལྷ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ཉིན་ཞིག་གྲང་
སྟོང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རི་བོང་ལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་སྟོང་སྟོབས་ཆེན་པོས་

དཀའ་སྤྱད་དང་བཙོན་འགྲུས་མཛད་པ་འདི་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་ངེས་པས།
རི་བོང་གིས་ངས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད་འདི་དག་འཁོར་བའི་སྐྱག་
བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་ཏེ་སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེ་ལས་འདོད་པ་
གཞན་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས། དང་སྤོང་གིས་བྱེད་སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་སུ་ང་
རྗེས་སུ་འཛོལ་རོགས་ལུས་པས། རི་བོང་གིས་ཀྱང་ཡ་ཞེས་གསུངས་ནས་ལན་བཏབ།
དེ་སྐྱབས་གྱི་རི་བོང་ནི་སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་བཙོན་ལྷན་འདས་གྱི་སྐྱེའི་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ཞིག་ཡིན།
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་སློབ་པའི་གནས་སྐྱབས་སུ་ཡང་དེ་འདྲའི་ཐབས་སྣ་
ཚོགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཅིང་སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་ཚར་ནས་སྐྱེལ་བས་འགྲོ་དོན་
མཛད་པ་སློས་ཅི་དགོས་སོ། །ཡང་རྒྱལ་སྐས་དངུལ་རྒྱ་ཐོགས་མེད་དངུལ་རྒྱའི་རྫོང་
ན་བཞུགས་དུས་ཤིག་ལ། ཡུལ་དེ་ན་སྤྲ་མ་དཀོར་ཟན་རྒྱ་ཆེན་ཞིག་ཡོད། ཉིན་
ཞིག་སྤྲ་རྒྱ་ཆེན་གྱི་སོང་བ་དང་། སྤྲ་རྒྱ་འཆི་རན་ཁར་ཁ་ཆེས་བཞག་སྟེ་ཁོང་གི་རྒྱ་ལོར་
གྱི་ཆ་གཅིག་རྒྱལ་སྐས་དངུལ་རྒྱ་ཐོགས་མེད་ལ་འབུལ་རོགས་ཞེས་བཙུག་པས།
ལུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལོར་གྱི་ཆ་གཅིག་རྒྱལ་སྐས་དངུལ་རྒྱ་ཐོགས་མེད་ལ་ཕུལ།
རྒྱལ་སྐས་གྱི་ཉེ་གནས་ལྷ་པ་དེས་རྒྱ་ལོར་ཆང་མ་སྤངས་ཏེ་སྤྲ་མ་ལ་འབུལ་སྐབས་རྒྱལ་
སྐས་ཀྱིས་འདི་ལེན་མ་ཉན། འདི་ལེན་པོད་པ་མ་ཡིན། ང་ལ་འདི་འདྲེན་སྐལ་
མེད་པར་གསུངས། ཉེ་གནས་ཀྱིས་སྤྲ་མའི་ཁར་མ་ཉན་པར་སྐས་པ་དུས་རྒྱུན་དུ་བྱེད་
ཀྱིས་གཤིན་ཚིག་རེ་ཐོན་ན་དགེས་བཞིན་དུ་བསྟོ་སྟོན་མཛད་འདུག དེ་རིང་འདི་འདྲའི་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོང་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་སྟོན་དེ་འདྲ་འབུལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོང་མ་སྟེང་། དེས་
པར་དུ་བསྟོ་སྟོན་མཛད་དགོས་ཞེས་ཨུ་རྒྱུགས་བརྒྱབ། དེ་ལྟར་ཨུ་རྒྱུགས་བརྒྱབ་པས་
གཉེར་པའི་དབང་དུ་སོང་ནས་སྤྲ་མར་ཐབས་མེད་དེ་བསྟོ་སྟོན་མཛད། འོན་དངོས་པོ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འདི་ཐམས་ཅད་ལྷགས་ཁོ་དང་རྗེས་ཤོག་གསུངས་ཏེ་སྟེན་དང་། སྟེ་མེ། གཞོང་།
ཐོབ་ལ་སོགས་པ་ལག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་ལོ་ཁ་ཤས་ཤིག་ནས་ཡུལ་དེ་དང་
ཐག་མི་རིང་བའི་རི་ཐང་མཚམས་ཤིག་ན་བྲག་པ་བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཟུར་དུ་
ཕེབས་ནས། བྲག་པ་བོང་ལ་མཐུབ་མོ་བཙུགས་ནས་བྲག་འདི་ལ་ན་བ་གཏད་དེ་བྱིད་
ཆོས་གཅིག་ཉོན་དང་གསུངས། འཁོར་ནམས་ཀྱིས་བྲག་དེ་ལ་ན་བ་གཏད་དེ་ཉན་དུས་
བྲག་དེའི་ནང་ན་ལུར་སྒྲུ་ཅིག་སྒྲུ་མང་པོ་སྒྲོག་བཞིན་ཡོད་པས། བྲག་འདི་ཁ་ཁོས་ཤིག་
ཅེས་གསུངས། མི་མང་གིས་ལག་ཆ་ནམས་ཀྱིས་བྲག་དེ་བཀས་ཆོ། བྲག་གི་
གསེབ་ན་སྒྲིག་པ་རུ་ཅ་མཐོ་གང་བ་ཞིག་ལ་སྒྲིག་པ་རུ་ཅ་རྩུང་རྩུང་སྟོང་ཐག་མང་པོས་
བསྐྱོར་ནས་འདུག རྒྱ་མས་དེ་མཐོང་དུས་སྒྲིག་པ་རུ་ཅ་རྩུང་རྩུང་ནམས་ལ་ལྷགས་
ཀྱིས་མཆིལ་མ་བཏབ་ནས་བྲངས་སོང་བ་ཡིན། སྒྲིག་པ་རུ་ཅ་ཆེ་བ་དེ་འབྲེན་རྒྱུའི་སྐལ་
བ་མེད་པས་གཡག་རུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་ཁ་བཅིངས་ནས་ཁར་ཐེལ་ཆོ་བརྒྱབ་སྟེ།
འདི་གཙང་ཀ་ཅི་སྒྲོ་བཞིའི་ཁ་འོག་ན་ཤན་པ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་གཟུགས་མི་སྟུག་པ་ཞིག་
ཡོད་དེའི་ལག་ཏུ་མཁྱོགས་པར་འཕྲོད་དགོས། ཤན་པ་དེས་ལུག་ཅིག་བསང་ནས་
ཁྲག་ཙ་གཙོད་རན་ཁར་པལ་ཆེར་ཐོན་ཐུབ་ཤིས་ཆེ། སྟུར་དུ་དེ་ལ་འཕྲོད་པར་བྱོས་
ཞེས་གསུངས་ཏེ་བང་ཆེན་ལ་བསྐྱར་དེ་མངགས་པ་ཡིན། བང་ཆེན་པ་སོང་བས་
གཙང་ཀ་ཅི་སྒྲོ་བཞིན་སྒྲུ་མས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤན་པ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་གིས་ལུག་
ཅིག་བསང་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པར་མཐོང་། བང་ཆེན་པས་པར་ལ་ཅི་ཡང་བཟུང་མ་དགོས་
པར་རྩུར་ལ་བང་ཆེན་པ་མཐོང་མ་ཐག་སྟེ་ཞིག་གཉེར་ནས་འདིར་བྱིར་ཤོག་ཅེས་སྒྲུས།
དེར་བྱིར་བས་གཡག་རུ་འི་རྒྱ་བཤིག་སྟེ་སྒྲིག་པ་རུ་ཅ་མཐུག་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལུག་གི་
ཁོག་པའི་ནང་དུ་ཡར་བྱུག་བྱིར་བྱུག་ཅིག་བྱས་ནས་ཐོས་སོ། དེ་ནས་ལུག་གི་དོན་སྟོང་

ལཱ་པོ་རྒྱལ་སྐུ་ལ་ཚུར་བསྐྱར་ཏེ་ཐབས་སྒྲུག་ཁྱོད་གྱིས་འདི་འདྲ་ཞིག་གྲང་འདྲེན་མི་རུས་
སམ་ཞེས་ཤོད་ཟེར། བང་ཆེན་པ་ཕྱིར་མངགས་སོ། །སྤྲིག་པ་རུ་ཙ་ཤན་པས་
བྲངས། ལུག་གི་འདྲེན་སྐུ་ལ་དེ་རྒྱལ་སྐུ་ལ་ཡོད་པས་ལུག་རྒྱལ་སྐུ་ལ་གྱིས་བྲངས་
པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་འདྲ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཐབས་སྒྲ་ཚོགས་པས་འགོ་བ་འདྲེན་བཞིན་ཡོད།
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱའི་མཛད་པ་ཕྱིན་ལས་ནི་དེ་འདྲ་ཡིན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ནི་ནམ་མཁའ་
དང་འདྲ་བའི་མཁའ་དང་བཅེ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་དུས་ཏྲག་ཏུ་
གཟིགས་ཤིང་དགོངས་པ་ཞིག་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྐྱབས་ཀྱིས་ཐུགས་
ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཚུར་བསྐྱར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན།
དེས་ན་རང་རེས་སྐབས་བབ་ཀྱི་བཤད་བྱའམ་འཆད་ཉན་བྱ་རྒྱའི་ཆོས་གང་ཞིག་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་། དམ་པའི་ཆོས་རྫོང་བྱེད་སྐྱའི་གི་རྣམ་པས་སེམས་ཅན་ལ་བསྟན་
པ་འདི་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་འམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
མཐར་ཐུག་གཏན་གྱི་བདེ་བ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཞིག་
ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་སམ། རང་རེས་ཆོས་སྐབ་ཅེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ལུང་རྟོགས་གཉིས་
ཀའི་ཆོས་འདི་བཤད་སྐབ་གཉིས་ཀས་འཛིན་དགོས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ཟླ་པ་དང་
དེའི་ནང་གི་བཤད་ཟླ་པ་དང་སྐབ་ཟླ་པ་དེ་ཆོས་སྐྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དང་། ཡང་
ན་མཁའ་པ་དང་མི་ཆེན་དག་གིས་བསྐྱབས་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། དེད་ཅག་མི་སྐྱུ་ཕོ་
མོས་འགྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་ཅི་ལ་ཡིན་བསམ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཆོག་འབྲུག་ཅིག་གི་དོན་
ཤེས་ན། །དེ་ཡང་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཡིན། །དག་སེམས་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་སྐྱེས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཀྱང་། དེ་ཡང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། དཔེར་ན་
སྤྱི་པ་སྤང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གཅིག་དེ་ཁ་ནས་ཡང་བརྗོད་ཤེས། དེའི་དོན་སྤྱི་པ་
ཞེས་པ་ནི་འདི་འདྲ་ཞིག་གོ་སྟོན་པའི་འདུན་པ་སྐྱེས་ན། དེ་ཡང་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཡིན་
པར་གསུངས། དག་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་ཞིག་སྐྱེས་ན་འདྲ་། དེ་ཡང་རྟོགས་པའི་
བསྟན་པ་ཡིན། སྤྱི་པ་སྤངས་པའི་དག་བ་དེ་དག་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་
ཡིན། དེའི་ནང་ནས་ལུས་ཀྱི་མི་དག་བ་དང་པོ་ནི། སློག་གཙུག་པ་ལ་ཟེར།
སློག་གཙུག་གོང་ན་སྤྱི་པ་གཞན་མེད་ཅེས་གསུངས་པས། སློག་གཙུག་སྤངས་པའི་པ་
རོལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་སློག་སྐྱེབ་ན་པན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡིན་སྟོན་པ། དེ་འདྲའི་དག་
སེམས་ཐངས་གཅིག་སྐྱེས་ན་དེ་ཡང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་འདྲ་
ཙམ་ཡང་མི་དར་བའི་སྐབས་ལ་ཐོན་དུས། དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་རྩལ་པ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཚིག་འབྲུ་མེད་དོན་དང་དག་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་
ཙམ་རེ་སྟེ་ཡིན་ཡང་ཤེས་རྒྱ་དང་བསྐྱབ་ཐུབ་རྒྱ་ཞིག་རེད། འདི་ནི་རི་མགོར་སོང་ཡང་
བསམ་ཐུབ་རྒྱ། གོ་ཁར་བསྐྱད་ཀྱང་བསམ་ཆོག་རྒྱ་ཞིག་ཡིན། དག་འདུན་འདུས་
པའི་བཞུགས་གཤམ་དང་། སྒོམ་ཁང་ནང་གི་ཐུན་དང་མཉམ་བཞག་གི་སྐབས་སུ་སྒྲོས་
ཅི་དགོས། སྐྱེས་བུ་རྩེད་དུ་ཆོ་ཕྱི་མར་ལྟ་མའི་བདེ་འབྲས་དོན་གཉེར་བྱེད་པ། སྐྱེ་བ་
ཕྱི་མར་མི་ལུས་ཤིག་ལེན་པར་ཤོག་སྟོན་པ། དག་ཞིང་དང་མི་ལུས་གཉིས་ཀ་གང་
དག་འའཛེམས་ཟེར་ན། དག་ཞིང་ཡང་ལོས་སྐྱིད་དེ། འཇིག་རྟེན་མི་ཡུལ་འདི་འདྲ་
ཤིན་ཏུ་སྐྱིད་པས་ད་དུང་ཡང་ཐངས་གཅིག་རྩྱུར་མི་ཡུལ་ལ་སྐྱེ་ན་ཅི་མ་རུང་སེམས་ཁུལ་
བྱེད་པ། སྤྱི་པ་སྤངས་པ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ད་སྤོན་ཆེར་ཡོང་མ་མྱོང་བས་
དེ་འདྲ་སེམས་མཁན་ཡོད་སྟེ། དེ་འདྲ་ཟེར་མཁན་དང་ཡང་འཕྲད་མྱོང་། འོན་

ཀྱང་དོན་དོ་མར་བཤད་ན། མི་ལུས་ལ་བདེ་བ་ཨེ་ཡོད་དང་པོ་སྐྱེས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་
ནི་མི་བྱན་པ་ཡིན། སྐས་པ་དང། ན་བ། འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་
ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབས་ན་ད་གཟེད་ཤེས་རྒྱ་ཡོད་ལ། གང་ལྟར་ཡང་དེ་འབྲའི་
རིགས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགེ་བཅུ་བསྐྱབ་པ་དང་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤང་པ་
སོགས་དང་། སྐབས་ཀྱི་དྲངས་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བཟུང་ནས། འཛིག་
རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྟ་བ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
ཡོད། །དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཏེ་དད་པ་བྱས་ན་ལས་དཀར་པོ་བསགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་
མར་ངན་འགོ་ལ་མི་ལྟང་ཞིང་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་གང་དགའ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་
ཡིན། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་མེད། དཔེར་ན་གཟེར་
འཛོམ་གྱི་སྒྲན་འཐུང་བ་ལྟར་གནས་སྐབས་བདེ་ཡང་གཏན་དུ་མི་བདེ་བས་སྤིང་པོ་ཅི་ཡང་
མེད། ཡང་འདི་ལྟར་རྒྱ་ཁའི་སྤང་ཐང་གི་མེ་ཏོག་སྦྱིད་ས་ཞིག་ནས་སྒྲོ་ཁང་སྦྱིད་པོ་
ཞིག་བྱས་ཏེ་བསྟན་ན། དེ་ལ་ཡུན་རིང་པོའི་འཆར་གཞིས་མ་འདང་བ་དང་། ས་
གནད་ལྟ་མ་ཤེས་པས། ཁང་མང་དང་རྒྱ་ཅུའི་གད་པ་ཐག་ཉེ་ཆེས་པས་རྒྱ་ཡིས་མང་
བཞིག་འགོ་བའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ནི་འཕྲལ་ཉམས་དགའ་ཡང་ཡུགས་མི་
བརྟན་པར་ཡིན་པར་ཤེས་པ་བཞིན། འཁོར་བ་ལས་གཏན་དུ་ཐར་དགོས་སྒྲུལ་པ་ནི་
སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་མམ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན།
ཡང་སྤིང་སྟོབས་དེ་ལས་ཆེ་ཞིང་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་འདང་རྒྱག་མཁན་ཞིག་གིས་
བལྟས་ན་དེས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཞིག་མི་འདུག རང་ཉིད་སྐྱུག་བསྐྱལ་ལས་ཐར་
འདོད་ཡོད་པ་དང་འབྲ་བར་གཞན་ལ་འང་ཡོད་ངེས། དེ་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུག་
བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་བཞིན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་འདོད་པར་གདོན་མི་བ། རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་རང་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གི་སྒྲིལ་རེད། དཔེ་རང་ལ་བཞག་ན་ཤེས་རུས། དེ་བས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བདེ་ཐབས་ཤིག་མ་འགྲུབ་པར། རང་གཅིག་པུའི་བདེ་བ་ཞིག་འགྲུབ་ཏུ་ཆུག་མོད།
རང་མགོ་གར་ཐོན་བྱེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བ་ཡིན་པས་སྤྲིང་པོ་མེད་པར་མཐོང་བ་ནི་
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན། རང་རེའི་ཆོས་ནམ་བཤད་དུ་མགོ་རྒྱ་གར་སྐྱད་
ཀྱི་དབུ་བཟུང་དུས་ནས་སྤྲོ་མས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་ཆོས་ལྷ་བ་ཡིན་པར་སེམས་ཤེས་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་ཅེན། རྒྱུ་མཚན་རང་རེའི་
ཆོས་རྒྱུད་འདིའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་འཛོག་
བྱེད་སེམས་ཅན་གཞན་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འབྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པས།
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་འཆད་ཉན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོད་པའི་ཆེད་དུ་ནམ་
ཡིན་ཡང་ཀུན་སྤྲོད་བཅོས་པར་བྲན་བསྐྱེད་འདི་བཞིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་
དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཆོ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བསྟན་དོན་དང་འགལ་བ་རེད། གལ་ཏེ་གཞན་དོན་
ཡལ་བར་དོར་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་བརྟེན་མི་ཐུབ་ལ། དེ་མ་ཐུབ་ན་སེམས་ཅན་འཁོར་
བའི་མཆོལ་ས་བསྐྱེད་མི་རུས། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཆོད་དང་
སྦྱར་ནས་བཤད་ན་ཐེག་ཆེན་ལྟ་ཅི་ཐེག་དམན། ཐེག་དམན་ལྟ་ཅི་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་ཙམ་
ཡང་དོན་གཉེར་བྱེད་མི་ཤེས། དེར་མ་ཟད་ཆོ་སྤྲོད་སྤྲོད་བྱེད་ཙམ་ཡང་ཆོ་སྤྲོད་སྐྱེད་མི་
ཤེས། སང་ཉིན་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་བསམ་སྒྲུབ་དེ་རིང་མེད་པའི་མི། གཞན་ལ་མ་
བཞུས་རང་ལ་བསམ་བཞག་ན་འང་རང་གཞན་རྟ་པོ་ཁ་དཀར་ཆོས་པའི་མིང་ཐོགས་ནས་
ཆོས་མིན་ཀྱི་བྱ་བ་སྐྱབ་ཀྱིན་ཡོད་པས། ལུ་དག་ཞིབ་ཀྱིས་བྱས་ན་ལུ་དག་མི་རུས་པ།
རྒྱལ་ས་རང་གིས་རང་ལ་འདའ་མི་འཕྲོད། དཔེར་ན། ཉི་མ་རེ་རེར། ང་ཡུན་རེ་
རེར། སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དང་ལུས་ངག་གི་བྱ་སྤྱོད་གང་ཐད་ནས། སྤྱོན་ཀྱི་

བཀའ་གདམས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམ་པ་ལྟར། དགོ་སེམས་རེ་ལ་རྟེན་
དཀར་པེ་རེ། སྤྲིག་སེམས་རེ་ལ་རྟེན་ག་པེ་རེ་བཞག་ནས་རྟོ་འབུམ་བསོག་པར་བྱས་
ན། རྟོ་སྤྱངས་དཀར་པེ་ཞིག་ལྟ་ཅི་བྲ་བོ་ཙམ་དུ་ཡང་འགྱུར་ཐབས་མེད་པ་འདི་ཅི་ཞིག་
གིས་ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་པ་དགོ་དང་མི་དགོའི་བྱེ་བྲག་ལས། །དགོ་སྤྲིག་
གཟུགས་བརྒྱན་ཆེ་རྒྱུད་རྩེས་མི་འགོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟར་སྤྱང་ལ་སློར་
བ་བསློར། སྤྱང་བ་བཟུང་། མ་ཁི་སི་རྩི་བཏོན་པར་མ་བཟད་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱང་སློམ་
ཁྲུལ་བྱེད་སྤྱད་མོད། འོན་ཀྱང་སེམས་མ་དགོ་ན་དགོ་གོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་མི་ཆོད་པ་
ནི། བསམ་པ་དགོ་སེམས་བཟང་པོ་ཞིག་དང་ལྷན་ན་ད་གཟོད་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་གང་
བྱས་ཀྱང་དགོ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་འདྲ་ཡིན། སློག་སུམ་དགོ་བའི་ལས་
ལམ་དུ་འགོ་མ་སྟབ་ཕྱིན། ལས་གང་བྱས་མི་དགོ་པ་འམ། ཡང་ན་ལུང་མ་བསྟན་
ལས་འགོ་ས་གཞན་མེད། མི་དགོའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡུན་མི་རིང་བར་རང་སྤྱོད་དུ་སྤྲོན་
ངེས་ཡིན། དེས་ན་འུ་ཅག་གི་བཤད་ཆོ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོས་ཀུན་སློང་བཤད་དགོས་པ་
རེད། རྒྱ་མཚན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད་པས་རེད། ནམ་ཞིག་དེ་ཤེས་
ནས་རྒྱུད་ལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་མ་གཏོགས། སེམས་ཙན་གྱི་དོན་
ལེགས་པོ་ཞིག་འགྲུབ་དགོས་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ན་མི་རུས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལམ་ལ་མ་ཞུགས་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་མི་སྟབ་པོ། །དེ་ལྟར་མོད་འོན་ཀྱང་འུ་ཆོ་ལས་
དང་པོ་བསན་ནི་ཁ་བཤད་ཙམ་ཡིན། འུ་ཆོ་བཟར་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ལ་ཞུས་པ་མིན།
འདིའི་ནང་ན་དམ་པའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་གྱིས་ཟིན་ཞིང་སྟགས་རྩེས་ཡས་སྤྱུལ་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་
མཁས་བཙུན་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྤེ་སྤོད་འཛིན་པ་ཆོ་ལྟ་ཅི། མི་སྐྱེ་པེ་མའི་ནང་ན་འང་
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱི་སྤྱུལ་བ་མེད་ཅི་ལ་བཟེར་ཤེས། གོང་གི་ཤན་པའི་གཏམ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྤྱད་དང་འདྲ་བར། དེ་རིང་མི་ཞིག་ལ་ལམ་ཡག་པོ་ཞིག་བསྟན། སློ་ལོགས་པོ་
ཞིག་བཏོན། སེམས་ཅན་ཉམ་ཆུང་ཞིག་གི་འཆི་ཁར་སློག་བསྐྱབ་བཞག་ན་དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཡིན། དེ་ནི་ཆེ་ཆུང་མ་གཏོགས་པར་གཞན་པའི་ཀྱི་བྱ་བའི་
སྤྱོད་གཅིག་ཡིན། གང་ཟག་གི་ཆོད་གང་ཟག་གིས་ག་ལ་ཟིན། ཆོང་མ་སོ་སྤྱོས་
རེད་ག་ལ་ཟེར་ཤེས། དཔེ་ང་དང་འདྲ་བར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ལྟ་ཅི་
མཐའ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་འི་སྤྱོད་ཅུ་ཡང་མ་ཟིན་པ། མིང་ལ་རི་ལྟར་
བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་སོ་སྤྱོས་ཀྱིས་རང་གཤིས་ལས་མ་འདས་པའི་གང་ཟག་ཞིག་གིས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཟེར་བ་ཆོག་གི་གོ་བ་
ཅུ་ལས་དོན་གྱི་སྤྱོད་ནས་སེམས་ནང་གི་ཡིད་སྤྱོད་ཅུ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡིན་མིན་འདི་
ལྟར་བཏགས་ན་ཤེས། དཔེར་ན། བྱི་རྒན་བཙན་པོ་ཞིག་ཤོར་ཡོང་ནས་ལྷ་ཤར་
འཐམ་སོང་ན། དྲེད་མོས་སྒྲ་མར་མ་བཅིས་ན། །སྒྲ་མས་དྲེད་མོར་ཅི་ལ་
ཅི། །སྒྲ་མས་རྩོལ་གཅིག་གིས་མ་བརྒྱབ་ན་རབ་ཡིན། དེ་དུས་ཨ་མ་མ་ལོ་
དྲིན་ཆེན་མ་ཁྱོད་ང་ལ་ཁོང་ཁྱོད་ངའི་ལྷ་ཤར་གཅིག་ཆོད་སོང་སྒྲ་དཀའ། བྱི་རྒན་
ཆོ་ཆུང་ཆུང་ཡིན། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་དགྲ། སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་བགེགས་ལ་སོགས་པ།
ཐད་ཀྱི་དགྲ་བོ་ཐད་དུ་ལང་པ་ཞིག་བྱུང་ཆོད་ལ་འདི་དག་རང་གི་པ་མ་ཡིན་བསམ་ཐུབ་ན།
ད་གཟོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་སོང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཤེས་པས་དྲིན་བྲན་པ་
དང་དྲིན་ལན་བསམ་འདོད་དག་དེའི་ཁོར་དུ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཡོང་། དེས་ན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་པ་དང་། མ་ཡི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དང་། མི་བཟོད་
པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་ཆོང་མར་འདྲ་མཉམ་ཞིག་སྤྱོད་གོས། དེ་
སྤྱོས་དུས་ད་གཟོད་གཞི་ནས་ཐེག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་ཆེན་པར་

འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་སྟེང་དུ་སློན་འཇུག་ཀྱང་རྫོབ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་སློམ་པ་
བྱངས་ན། སོ་སྤྱོད་ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྤྱོད་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
མིང་ཐོབ་ཅིང་ཐེག་ཆེན་ཐར་བའི་ལམ་སྟེ་བྱིན་པ་ཡིན། དེའི་སྟེང་དུ་འཇུག་པ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སློམ་པ་བྱངས། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་བསྐྱབས་ན་དཔུགས་ཀྱི་རྒྱ་འགྲུལ་
རྒྱ་ཆོད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་ཏུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་འུ་བུ་ཆོད་དེ་དང་གནམ་ས་
ལྟ་བུའི་བར་ཐག་རིང་དུ་ཡོད་པས། ད་དུང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔར་འགྱུར་མེད།
སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་སོང་ཞིག་ལ་སློམ་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་སློམ་ཡང་
ཐོབ་ཡོད་དཀའ་འདུག ཐེག་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་ཐར་ལམ་ལེགས་པེ་ཞིག་གི་ལམ་སྟེ་མོ་
བྱིན་ཨོ་ཡོད་མི་ཤེས་རྒྱ་མི་འདུག དེར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་མིན་
ཀྱང་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་ཏུ་ཅང་དཀའ་འོ། །དཔལ་ལྷན་སྒྲུབས། སོ་སའི་སྤྱོད་པའི་
དུས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
འབྱུང་། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརྒྱན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱོད་
ལྷང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཡི་ས་བོན་
ཡོད། །དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྟོང་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་
པ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འུ་བུ་སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་འཕྲུར་ན་
དད་པ་མི་ཤེས། སེམས་ཅན་རྒྱ་མ་དུད་ན་སྟོང་རྗེ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ད་དུང་
དཔུལ་ཁམས་ཀྱི་ལུགས་བསྟེན་དམར་ལང་གི་ཁང་པ་དང་། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་བྱེ་མའི་རྩོ་
ཆོན། ཟས་ལྟ་ཅི་རྒྱུའི་མིང་ཅོམ་ཡང་མི་གོ་ས། དུད་འགོ་རྟ་ཐོག་ར་ལུག་དང་།
འབྲུ་ས་འཛོང་གོག་མ་ཡན་ཆོད་ཀྱི་ལུས་བསྐྱལ་ཆེན་མང་པོར་ལེན་དགོས་པའི་སྤྱོད་ལུས་
ཡིན་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་པའི་རིགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ད་དུང་དོན་གྱི་སྤྱང་པ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མང་པོ་བྱེད་དགོས་པས། རོན་ངོ་མར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐེག་དམན་པ་དང་།
སྐྱེས་བུ་རྩེད་འབྲིང་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཡང་སྐྱེབས་ཡོད་དཀའ་བའི་ཆོད་ཡིན། གལ་
ཏེ་དེ་ལ་སྐྱེབས་ཡོད་ན་གཞན་དོན་སྒྲོམ་བཏང་བ་མ་གཏོགས་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྐྱུག་
བསྐྱལ་ལས་ཐར་འགོ། འུ་བུ་དེ་འབྲའི་ལམ་སྟེ་ཟིན་རྒྱུའི་ཆ་ཆོད་དང་གཅིག་བསྐྱར་
ནའང་ཏུ་ཀྱང་དཀའ། ནམ་རྒྱུན་འུ་ཅག་གིས་འདི་ལ་དམན་ལམ་ཞེས་བསྟན་མོད།
བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་བསྐྱར་ན་དམན་པ་རེད་མ་གཏོགས། ལམ་འདི་ལ་
ཞུགས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་དགོས་ན་ཐོག་མར་འཁོར་བ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཞིག་མེད་
ཐབས་མེད་པ་ཡིན། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཀུན་སྒྲོང་གིས་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་
རུང་གི་སྒོམ་པ་བྱངས་ནས་རང་ལམ་གྱི་སྟེ་སྒོད་གསུམ་ལ་འཆད་ཉན་དང་། བསྐྱབ་
པ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས། འབྲས་བུ་སྐྱེས་བུ་བྱུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་
མངོན་དུ་བྱ་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་འུ་བུ་ལ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་ཡོད་ཅེས་སྐྱེས་ན་དམ་
བཅའ་ཟིན་དཀའ་བ་ཞིག་ལ་སྐྱུག་ཡོད་པ་འདྲ། ངེས་འབྱུང་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་
ཤེས་པ་དང་། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཟེར། གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་
དགོས་ན་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་དང་གཏན་དུ་བྲལ་ཡོད་དགོས། ཐུབ་པའི་
དགོངས་པ་ཆ་ཆོད་ཞིག་བྱངས། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས།
གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར། ཉེས་སྒྲོད་ཆེན་པོའི་གཡང་སར་ལ་
བཟུང་དགོས་ན་ཐེག་པའི་མས་རིམ་ནས་འཇུག་སྟེ་བསྟན་པའི་བབ་དང་མི་བསྟན་ཐབས་
མེད་ཡིན་པས། ཐོག་མར་ཆོས་བརྒྱད་སྒྲོང་བའི་ངེས་འབྱུང་གི་ལམ་དེ་ལས་མི་འཇུག་
པར་འགོ་སའི་ལམ་གཞན་ཞིག་གམ། འཇུག་སྟེ་གཞན་ཞིག་མེད། དེ་ལྟར་ན་
འཇིག་རྟེན་པས་ཆོ་གང་ལ་མི་ཁོམ་པར་རྒྱ་ཞོར་དང་། སྟན་བྱགས་སོགས་འབའ་ཞིག་

གི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་འདུར་བྱེད་པར་མ་ཟད། འདོད་པ་མི་འགྲུབ་པར་དེའི་དོན་དུ་མཐར་
 ལུས་སློག་འདོར་བ་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར། འུ་བུ་ལ་ཡང་མི་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་སྒྱུ་
 རྣམས་མཁོ། བསྟོད་ན་དགའ། སྒྲན་ན་མི་དགའ། རྟོན་ན་དགའ། མ་རྟོན་
 བ་སྒྲུག། སྒྲན་གྲགས་རྒྱས་ན་དགའ། མ་རྒྱས་ན་སྒྲུག་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། གང་
 ལྟར་ཡང་ངེས་འབྱུང་ལ་སོར་གང་གིས་ཡར་སྐྱེད་ཀྱང་མེད། དེ་རིགས་ཀྱིས་དགོ་
 རྒྱུ་ཡན་ཆད་དང་། དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གང་ཞུས་ཡོད་ཟེར་ན་
 རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཐོབ་ཐུབ་དཀའ་མོ་ཡིན། སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དཀར་
 ར་ག་ཁྲ་གསུམ་ཡོད་གསུངས། རྟོན་བདེ་གྲགས་བསྟོད་བཞི་འདོད་ཅིང་། དེའི་
 སྟོག་སྟོགས་བཞི་ནི་མི་འདོད་པས་དེའི་ཆེད་དུ། ཆོས་འཆད་དབང་སྐྱར། ལྷ་
 བསྐྱེམ། སྤྲུགས་བབྲ། མཆོད་སྦྱིན་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོས་བརྒྱད་དཀར་པོ་
 ཞེས་བྲ། །ཡང་ཆོས་བརྒྱད་དོན་གཉེར་གྱི་ཆེད་དུ་སློག་གཙོད། ཀྱུ་འཕྲོག་ རྩལ་
 བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགོ་སྤྲིག་པའི་ལས་སྒྲུབ་ན་དེ་ནི་ཆོས་བརྒྱད་ནག་པོ་ཞེས་བྲ།
 ཡང་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་དུ་དཔེར་ན་ཆོས་འབྲི། ལྷ་བཞེངས། སྒྲན་རྩིས་མོ་གསུམ།
 གཏོ་མདོས་སྤྱད་གསུམ་འཕེན་པ་སོགས་ལྟར་སྤྱད་དགོ་བའི་རིགས་དང་། ཁེ་ཆོང་
 ཞིང་ལས། ཕྱུགས་ཀྱི་འཆོ་སྦྱོངས་ལ་སོགས་པ་དགོ་སྤྲིག་འབྲེས་མ་བྱས་ན་ཆོས་
 བརྒྱད་ཁྲ་པོ་ཞེས་བྲའོ། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བས། ཆོས་བརྒྱད་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་
 གཏོན་ཆེན་པོ། སྦྱིང་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བདེ་བ་རུ། གཟུང་ནས་གཏན་
 ཀྱི་འདུན་མ་རྒྱང་ལ་བསྐྱར། ཞེས་གསུངས། དོན་ངོ་མར་འཇིག་རྟེན་ཆོས་
 བརྒྱད་ཀྱི་ཞེན་པ་སྟོང་སྟེ་བཙོས་མིན་ངེས་འབྱུང་གིས་ཆོ་འདིའམ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་
 ཐམས་ཅད་སྟོོས་གཏོང་ཞུས་ན། དེ་ནི་ཆོ་འདིའི་ནད་གདོན་འགོག་པའི་རིམ་གྱོའི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མཆོག་གྲང་ཡིན། ཀུན་སྒྲིང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ལ་
སྒྲོབ་མ་དག་བཞེས་ཁ་རག་པ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། དག་བཞེས་ཁ་རག་པ་ནི་ཡོན་ཏན་
དང་སྐྱབས་མོན་ཅན་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆོ་སྐྱོད་ནས་ཁོང་ལ་མཛོན་དུ་ཅིག་བྱུང་སྟེ།
ཐབས་གང་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མ་བྱུང་། རུབ་གཅིག་ཁོང་གིས་སྤྲུགས་བསམ་
བཞེས་པ། འདི་ལྟར་དེ་ཅི་བྱས་ཀྱང་ནད་འདིས་མི་མངག་པར་མི་གྲལ་ནས་ཡུད་འཇོག་
པ་འདྲ་བས། འབྱུང་ན་འབྱུང་ཤག་ཤག་ཅིག་བྱ་དགོངས་ཏེ་རྒྱ་ལོར་ལོངས་སྟོང་ཡོད་
ཆོད་དག་བའི་ཕྱོགས་སུ་བཏང་། ས་ཆ་དེར་རྒྱ་མོ་རྒྱ་འཕྲང་ཟེར་བའི་ལམ་ངན་སྤྲུག་པོ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ལམ་ཞབས་སུ་བསྟུན་དེ། ལྟོ་ལམ་ཟེད་ཀྱི་སྒྲིང་མོར་བསྟེན་ཏེ་མ་ཉི་
བགྲང་ནས་འདུག་དགོས་དགོངས་ཤིང་དེ་ལྟར་སྤྲུགས་ཐག་བཅད་པས། དེའི་དགོང་
མོར་མི་ལམ་གྱི་ནད་དུ་ཁོང་ཉིད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཁྱེད་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པར་མི་དཀར་
པོ་ཞིག་ཡོད་ནས་ཁོང་རྒྱ་ནད་གི་ཡར་ལྗང་ནས་རྒྱ་མོ་རྒྱ་འཕྲང་གི་བྲག་ཞིག་གི་སྟེང་བཞག་
དུས་ལུས་སྟེང་ནས་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་བྲག་ཁི་ཡོད་པ་མིས་ཏེ་གཉིད་སད་པས་ཉལ་ས་རྒྱས་
གང་སྟེ་མཛོན་དུ་སངས་བྲག་ཏུ་སོང་ཡོད། དེ་ནི་ཆོ་སྐྱོས་བཏང་གི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་
སྤྲིག་སྤྲིབ་དག་ནས་ནད་བྲག་སོང་བ་ཡིན། ཞེན་མེད་སྟེམས་བྱེད་ཀྱི་བདུད་དང་བྲལ་
ཏེ་ཆགས་ཞེན་གྱི་སྟེམས་ཐག་ཆོད་པ་ནི། རང་རེའི་གཙོད་ཀྱི་བདུད་བཞི་གཙོད་ལུགས་
བཟང་པོ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འགྲོ་ཀུན་རྫོགས་བྱུང་ལ་འགོད་རྒྱུའི་བསམ་པ་དང་ཀུན་
སྒྲིང་ཅི་ཡང་མེད་པར། ཆོ་འདིའི་ནད་གདོན་ཞི་བྱེད་རྒྱུ་བ་ཞིག་ལ་ཆོ་སྐྱོས་གཏོང་བྱེད་
དགོས་སྟུམ་ན། དེ་ནི་དོན་དུ་སྐྱོས་མ་ཐོང་བས་རང་འདོད་སྐྱབ་ཀྱིན་ཡོད་པས།
ཐོག་ཆེན་ཐར་བའི་ཉི་རྒྱུར་འགྱུར་དཀའ་བ་ཡིན། རང་རེས་གང་ནས་ཆོས་བཤད་ཀྱང་།
ཐོག་མར་ཆོག་མགོ་ལོན་དུས་ནས་མ་སེམས་ཅན་ཟེར་གྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། འོན་

ཀྱང་དང་པོ་གཞན་གཅེས་པའི་རྒྱང་གཞི་ཞིག་ལྟ་ཅི་རང་ཉིད་ཀྱང་གཅེས་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་གཞན་དོན་བཤད་ན་ཁ་ཟེར་དུ་འགྱུར་འགྲོ་བ་ཡིན། ཆོས་འཛིན་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་མ་བསྐྱབས་ན་དེར་ཟད། བསྐྱབ་ཕྱིན་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་སྐྱུས་དག་པ་ངས་འདི་འགྲུབ་ཡོད། ང་ལ་འདི་ཡོད་སྒྲུལ་པ་རང་གིས་རང་ལ་སློ་འཁེལ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས། དམ་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་དུས་དང་པོར་ངས་པར་དུ་སློ་སྒྲུང་གིས་སློ་བཅོས་དགོས། དེས་སློ་མ་བཅོས་ན་ཆོས་དེ་བརྟན་པོ་ཞིག་མི་ཡོང་། སློ་སྒྲུང་སློ་སྒྲུང་རང་གི་སློ་སྒྲུང་ས་ཤིག་ སློ་སྒྲེག་རྣམ་བཞིས་རང་གི་སློ་སྒྲུང་ས་ན། །ལུས་ངག་དག་བ་སྒྲ་གཅིག་མ་འགྲུབ་ཀྱང་། །ཐར་བའི་ལམ་ལས་འགྲོ་ས་གཞན་དུ་མེད། །ཅེས་གསུང་པ་ལྟར་རོ། །རང་ངས་ཐར་ལམ་གྱི་སློ་མི་རྟེན་ཅིང་། དེའི་འཇུག་སློ་མི་རྟེན་པར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས། གལ་ཏེ་ཐར་ལམ་གྱི་སློ་ཞིག་རྟེན་ན་དེ་བས་དག་འཁོག་ཅི་ཡོད། དེ་མིན་དོན་གཉེར་གཞན་པས་ཅི་ཞིག་གྲ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲུང་ས་རྟོགས་གྱི་མཐོང་མན། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། ཚད་མ། འདུལ་མཛོན་ལ་སོགས་པ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཤེས་དགོས་མོད། དེ་ཤེས་པར་དང་པོ་སློ་སྒྲེག་རྣམ་བཞིས་རང་གི་སློ་བཅོས་པ་འདི། ལམ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱང་རྟོ་དཔེར་ན་ཁང་པའི་རྒྱང་རྟོ་ལྟ་བུ་ཡིན། རྒྱང་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་ན་ཁང་པ་དེ་ཡུན་རིང་མི་བརྟན་པ་བཞིན། དགུན་ཁའི་དར་སྟེང་དུ་མ་ཁར་བྱས་པ་སོས་ཀའི་དར་ཞུབ་དང་ཁང་པ་ཞིག་པ་དུས་མཉམ་ལྟ་བུའོ། །སློ་སྒྲུང་གི་ཙུ་བ་མ་བརྟན་པར་ཆོས་སྐྱུབ་ཁུལ་བྱེད་པ་ནི། ཉམས་ལེན་རྒྱུད་ལ་མ་འབྱོར་གོང་ཆོས་རྒྱུད་གིས་བྱེར་འགྲོ་བ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིའི་རྒྱལ་ལམ་དུ་སྒྲུང་གི་མཇུག་མ་དཀར་ཁུང་དུ་ཐོགས་སོང་བ་ལྟ་བུ། ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་རྟེན་ལ་ཐོགས་ནས་ཆོས་མཐར་མ་ཕྱིན་པ་ཡིན། དུས་ཕྱིས་སྒྲ་སེར་འགའ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རེའི་ཆོས་འགོ་མི་ཐོན་རྒྱ་དེ་ཆོ། གཅིག་བྱས་ན་སྤོན་ལས་བསྒྲུག་མེད་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་།
ཁུ་བོའི་གཞུང་ཡིན་ན་ཅི་ཤེས་ཏེ། གཉིས་བྱས་ན་མི་རྒྱུད་བདག་མེད་རི་རྒྱལ་བྱས་ན།
སྤོ་སྤྱོད་གི་སྤྲོན་མེད་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དུག་རོ་འཕར་ལོས་ཡོང་། །བྱ་མིག་བཞིན་དུ་
ཡར་ལྷ་ལ་བསྐྱབ་པ་མེད་པས་བྱི་མིག་བཞིན་དུ་ཐུར་ལ་བལྟ་མི་ཡོང་ཐབས་མེད་ཡིན།
འོན་ཀྱང་རྫོགས་ཆེན་ཆང་གི་གྲ་སེར་སྤྲོད་འཛིན་པ་མང་ཆེ་བར་བལྟས་ན་སྤྱོད་མཁའ་
གཡོར་མཁའ་གཉིས་ཀ་མེད་བཞིན་དུ། བུ་རང་སྤྱེས་ཀྱི་དོ་བོ་ཆོས་ག་དར་གྱི་བསྐྱར་པ།
གསེར་ཞོག་གིས་རང་རྒྱགས་བཟུང་། གསེར་ས་འོག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་འོད་ནམ་མཁའ་
ལ་ཁྱབ་པའི་ཡ་རབས་བཟང་བོའི་གཤིས་ཀ་ཅན། བློ་ཁར་ཐུད་ན་འདི་ཆོ་ཐུད་འོས་སོ་
སྟམ་པ་ཅི་འདྲའི་མང་བ་ལ། ཏྲ་མ་གྲོགས་པ་ལྷག་གིས་བསྐྱལ་བ་དང་འདྲ་བར།
གལ་ཏེ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་རེས་ཟིན་ན་བྱུང་ཆོས་བྱུང་འཕགས་ངོམ་ནི་ཅི་འདྲ་མེད།
འོན་ཀྱང་། རྒྱ་མིག་རང་ཉིད་མ་སྟམ་ན། །ས་ཡིས་མནན་པས་ག་ལ་
ཐུབ། །ཅེས་གསུངས་བ་བཞིན་དེ་འདྲ་དེ་འགྲོག་མཁའ་མེད་ཀྱང་ཉིན་གཅིག་གཡུ་
དུག་དཀར་དང་འདྲ་བར་མངོན་ཡོང་ལ། མིས་མ་ཤེས་ནའང་དཀར་ཕྱོགས་སྤྱོད་བའི་
ལྷ་དང་སྤྱང་མས་མངོན་པར་བསྟོད་ཡོང་བ་ཡིན། ངོ་སོ་ཞིག་བསྟོད། བསྟན་པ་
ཡང་དར་གྱི་སྐྱབས་སུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་གསོ་དུས་སྤོན་ཆད་མཚན་གྱི་གྲགས་པ་མེད་
མཁའ་གྱི་དམ་པའི་སྤྱེས་བུ་འགའ་རེ་ཅི་འདྲའི་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཐལ། དེ་འདྲ་མ་བསམ་
ས་ནས་མངོན་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་ཕྱིན་ལས་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྤྱལ་པ། ཐུགས་བསྐྱེད་དུས་ལ་བབ་ཡོང་བ་ཡིན། དན་པ་ཞིག་ལ་མིང་
ཆེ་ཡང་དོན་སྟོང་མེད། བྱི་ལ་སྟག་མོ་བཏགས་པ་ལྷ་བུ་ནི་དོན་ལ་སྤར་ལུ་ཡིན་དུས་
ཉིན་ཞིག་ལ་རྒྱབ་འབུད་འགོ་བ་ཡིན། ད་ཡིན་ཟེར་དུས་རྩ་མ་སྤྱིད་ཁྱུག་ཏུ་བྱང་འགོ་

ངེས། རྟོག་ངན་དུག་རོ་ཁོང་དུ་ཡོད་ན། །འཆི་ཁ་ཚུན་ཆོད་མི་མངོན་མི་
སྲིད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། །འདིའི་རིགས་ལ་སྦྱོར་གཡོར་གང་ཡང་བྱ་རྒྱུ་མེད།
བྱེ་མ་ལག་ནང་དུ་བབུང་བ་འདྲ་བར་སྦྱོགས་གང་ནས་མིན་ན་གང་ནས་ཅིར་ཤོར་འགོ་བ་
ཡིན། །ལྷ་བཤེས་བཞིན་དུ་ཡར་ལ་བཞག་ཀྱང་བགོགས་གཏོར་བཞིན་དུ་མར་ལ་
འགྲིལ་ཡོང་བ། །གསེར་བྱི་སུམ་བཙེགས་གྱི་སྟེང་དུ་བཞག་ཀྱང་མགོ་ཐུར་ལ་བསྐྱན་
ནས་འགྲིལ་འགོ་བ་ཡིན། །དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་མགར་བས་མགར་རྒྱུ་དང་སྒྲུག་པས་
སྒྲུག་རྒྱུ་མེད་པར། །གངས་རི་ཤེལ་དཀར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་བལྟས་བལྟས་ནས་མིག་
འབྲས་ལོག་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཡུལ་ལ་ཞེ་སློན་ནས་ཡིད་ཐང་ཆད་པ་ཅི་འདྲ་
མེད། །དེ་ཆོ་བཤད་ནས་དགོས་པ་མེད། །སློ་ལྷོག་ཅུམ་བཞིས་སློ་སྦྱོང་དུས་དེ་བྲིད་
གྱི་འགོ་ལུགས་ལྟར་དུ་བྱས་ན་དལ་འབྱོར་རྒྱེད་དཀའ་ནས་མགོ་བབུང་སྟེ་བཤད་རྒྱུའི་ཕྱག་
སྟོལ་ཡོད། །འོང་ཀྱང་དེང་སང་གི་དུས་གྱི་སྒྲིགས་མའི་དམུ་རྒྱོད་གྱི་སྦྱོད་པ་དང་བསྐྱན་
ཡོང་ན། །དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་གྱི་འགོ་སྦྱངས་ལོགས་པོ་ཞིག་ངེས་སུ་བཅུག་ནས་འཛིག་
རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྷ་བའམ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་དེ་གཅིག་ཤེས་ན་དེ་ནས་ཆོས་
བསྐྱབ་པར་ཕན་ཐོགས་དང་། །ཆོས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་རྒྱུའི་བྱེད་ཐབས་སྒྲོར་གྱི་སྒྲོག་ཁོལ་
སོང་བ་ཡིན་སྟེ། །ང་ཆོས་འདི་ནས་ཆོས་དུང་བུས་ནས་ད་ལོ་ཡིས་མི་ལོ་དུག་སོང་།
སྲིད་པ་ལས་དང་རྒྱེན་གྱི་དབང་གྱུར་པས། །གང་དང་གང་དུ་དམ་ཆོས་འཛིག་པ་
དེར། །མེ་ཆོགས་སྒྲུ་གྱི་འི་སོ་ཡང་བཀྲལ་ནས་ནི། །འཆི་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་
དམ་ཆོས་གཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་ཟབ་ཆོས་མན་དག་
གི་བརྒྱུད་པ་འདི་དེང་སང་མིང་གི་ལྷག་མར་གྱུར་ཡོད་པས། །འདི་གཅིག་གསོ་ཐུབ་ན་
ཅི་མ་རུང་སྟེམ་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོས་རྒྱེན་དབང་ལ་མ་མངག་པར་གཟབ་གཟབ་བྱེད་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཁྱེད་བྱས་པ་ཡིན། ལོ་དྲུག་པོ་དེའི་ཆོ་ལ་གཙོ་བོ་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་སོ་སོ་ནས་
ཕེབས་ཡོང་བའི་དགེ་འདུན་པ་ཇོ་སེར་རྣམ་པའི་ཐུགས་བཞེད་སྒོར་རྒྱ་དང་། ཆོས་
བརྒྱད་འདིའི་རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་བྲིད་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཉམ་དམའ་ཉག་
ཕྱི་བསྟན་སྟོག་གཉིས་པ་ཞིག་མཐུད་རྒྱུའི་ལྷག་བསམ་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་གཅིག་ཕུ་ལ་གཞིར་
བཟུང་ནས། ཞོར་དུ་བྱིས་པ་པོ་མོ་ཞུགས་ཆོག་སའི་ཆོས་བྲིད་རེ་ཡང་འདོན་བཞིན་
ཡོད་པ་ཡིན། ཁྱད་པར་དུ་ན་ནིང་མེ་ཕག་ལོར་བདེ་ཆེན་ཞིང་བྲིད་ཆེན་མོ་ཞིང་མཆོད་
སྒོན་ལམ་དང་འབྲེལ་བཟངས་དང་པོ་འཛོགས་ནས་དེའི་རྩེ་སུ་སྐབས་གཅིག་གི་རིང་ལ་
རང་རེ་ཞལ་གྱིས་ཏེ་ད་ལྟའི་བར་དུ་ལོ་འཁོར་གཅིག་སོང་བ་ཡིན། ན་ནིང་གི་ཞིང་
མཆོད་གྲོལ་ལ་ཉེ་དུས་འདི་རྒྱུན་འཇུགས་ཀྱི་རེ་བ་བྱེད་མཁན་དང་། མཆོད་པའི་ཐེབས་
རྩ་འཛིག་མཁན་མང་པོས་འཆོང་ཁ་བྱས། དེ་ཆོ་དགེ་རྩ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་བཟང་པོ་ཡིན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དགེ་རྩ་ཐོབ་རྒྱུར་བསྐྱོ་བས་རྒྱས་
འདེབས་དང་སྒོན་ལམ་གྱི་མཆོམས་སྦྱར་དང་བཅས་ཏེ་བྱས་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ལོ་
རྩེས་མར་འཛོགས་དང་མི་འཛོགས་ད་དུང་ཤེས་དགའ་ལ། གཅིག་འདུས་བྱས་ཀྱི་
ཆོས་ལ་རྟག་བརྟན་མེད། དེས་བརྟན་ཅན་གྱི་ཆ་ཆོད་སུས་ཀྱང་འཛིག་དགའ། ན་
ནིང་ཆོས་གྲལ་ན་ཡོད་ཀྱང་ད་ལོ་ཕྱི་མའི་ལྷ་ལམ་དུ་སོང་བ་གྲངས་ཀ་ཅན་ཡིན།
འདིས་ཀྱང་ཤེས་འདུག གཉིས་ན་ཆོས་བཤད་ན། ཉན་ན། བསྒྲུལ་ན།
གང་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་ཤིག་ཡོད་དགོས། ཕན་ཐོགས་མེད་ན་མིང་ཡག་བཙོག་
ཙམ་ལ་ལྟ་རྒྱུ་མེད། ཕན་པ་མེད་ན་ཆོས་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་སུ་སྦྱར་དགོས།
དེས་ན་གཙོ་བོ་ས་ཆ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིར་ན་མང་ཆོགས་མང་བ། དེའི་ནང་ནས་ལོ་རྒྱུད་
གསར་སྐྱེས་པོ་མོ་དང་། སྤྱ་སར་ན་གཞོན་མ་འོངས་པར་ས་འདིའི་བདག་པོ་རྣམས་ལ་

ཕན་ཐོགས་ཤིག་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱིར་ཆོས་ཞེས་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན།
བཤད་ལུགས་གཞན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ་བཤད་ན་འདི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་སྒྲན་ཞིག་ཡིན།
ཆོ་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོ་ཐོབ་བྱེད་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀར་བདེ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་
བསམ་སྒྲེ་མི་གཏོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདྲ། ཆོ་འདིར་མིའི་འཆོ་བའི་ནང་དུ་མེད་དུ་
མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་མེད་ན་འཆོ་བའི་དགོས་མཁའི་གཙོ་བོའི་ཆ་རྒྱུན་གཅིག་
མ་ཆང་། དཔེར་ན་འདོད་ཁམས་པ་ཁམ་ཟས་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ན་མི་ཞིག་
གི་འཆོ་བའི་ནང་དུ་ཟས་མེད་ན་འཆོ་ཐབས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་མེད་ན་འདྲ་
ལུས་ཀྱི་འཆོ་བཅུད་ཀྱི་གྲུབ་ཆའི་གཙོ་བོ་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་ཡིན་པས། དེ་མེད་ན་ཡང་འཆོ་
ཐབས་བྲལ་སོང་བ་ཡིན། དེའི་སྟེང་དུ་གཉིད་མེད་ན་ཡང་འཆོ་མི་ཐུབ། གཉིད་
ཀྱང་ལུས་རྒྱས་བྱེད་དམ་འཆོ་བྱེད་ཅིག་ཡིན། རང་རེས་ད་སྡུ་ཡན་ཆད་དུ་ཟས་གོས་ཡོ་
བྱད། གནས་གོགས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ། མི་དེ་གོམ་ཁ་ཆོས་ནས་གི་
མ་རན་གྱི་བར་དུ་རྒྱགས་འདུར་གཉིས་ཀ་བྱས་ལ། འོན་ཀྱང་ལས་ཀྱི་མཆུག་མ་
རྩོགས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་འདོད་པ་མ་ཆོམ་བཞིན་དུ་ཆོ་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་མཁན་མང་ཆེ་བ་ཡིན།
བྱ་སྡུ་མ་གི་བའི་རོལ་བལྟས་ན། ཕྱི་མ་མི་རྟག་དེ་དང་འདྲ། དེས་ན་ཟ་འཐུང་ཉལ་
གསུམ་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་འདུག་རྒྱས་ཙམ་ནི་དུད་འགོས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡིན། དུད་
འགོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གསོན་ཆོ་ཟ་འཐུང་ཉལ་གསུམ་ཙམ་ཤེས་ལ། ད་དུང་ང་ཆོར་
ཡོད་པའི་སྒོ་ཕྱགས་གཡག་དང་ར་ལུག་རྣམས་ལ་བལྟས་ན་མཆོམས་རེར་རུང་ཁ་ཆང་
ནས་རུང་རེས་རྒྱག་རྒྱ། གཡག་འགའ་རེས་གདང་དགྲག་ནས་ནོར་ལྷས་ལ་འདོག་ཏུ་
མི་འཇུག་པ། ཏྲ་ཡི་ནང་ན་འདྲ་འཕྲ་ཁ་རྒྱོད་པོ་ཅན་བདག་པོར་སྒོ་འཕྲ་བརྒྱབ་ནས་
གཙར་དུ་མི་འཇུག་པར་བྱེད་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། མིའི་ནང་ན་འདྲ་དེ་འདྲའི་སྤྱོད་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ངན་ཅན། ཁོག་ན་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་འགྱིང་ར་ཅན། སྒོ་སྤྱང་བཟེ་རེ་ཅན་ཆེར་མ་འདྲ་
བ་ཡོད། རིགས་དེ་གཉིས་གོས་གྱོན་ནས་སྒྲིབ་རགས་བཅིང་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་
ཅོམ་མ་གཏོགས་དུང་འགོ་དང་ཐུན་མོང་གི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་སྤངས་དང་། ཀུན་སྒྱུད།
བསམ་ལུགས་ཕལ་ཆེར་འདྲ་མོ་འདུག བྱུང་པར་དུ་གཞན་དག་གིས་སྒོག་བཅད་དེ་
རང་གི་ཁ་བས་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཆོ་དུང་འགོ་གཏུམ་པོ་སྟག་དང་། སྤྱང་གི། བྲ་དང་།
དུག་སྐྱེལ་དེ་ཆོ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། ངའི་ཚུམ་ཡིག་ཅིག་གི་ནང་དུ། བདེན་གཏམ་
དར་གྱིས་ལྷིབས་ཀྱང་ལོག་པར་འཛིན། །ངན་གྲོགས་དུག་གིང་སྤྱོད་པོར་རྟག་ཏུ་
འབྲིལ། །གཞོད་པའི་ཁ་རྒྱངས་སྟུག་པོའི་གྲིབ་མ་ཅན། །ངན་པའི་རང་གཤིས་
མཐོང་ཆོ་ལྟག་པར་སྒྱུ། །ཟེར་རྒྱ་ཞིག་བྲི་སྤྱོད་། དུག་གིང་ལ་འབྲིལ་ནས་མི་ལ་
གཞོད་པ་སྐྱེལ་བ་སྐྱེལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། བསྐྱེས་གིང་མ་བསྐྱེས་པའི་གཟུགས་
ཅན་གྱི་རྒྱན་བྱས་ཏེ་ངན་སྒྱུད་མཐོང་ནས་སྒྱུ་བ་སྐྱེས་པའི་ནང་དོན་ཅན་ཞིག་བྲིས་སྤྱོད་།
དེ་ལྟར་དུང་འགོའི་ནང་གི་གཅན་གཟན་གཏུམ་སྤྱོད་ཅན་དང་འདྲ་བ་མའི་ནང་ན་འདྲ་ཡོད།
དུང་འགོའི་ནང་ན་ཡང་དུང་འགོ་གཏི་ལུག་ཅན། གཉིད་དགའ་ཅན། ཕག་ལྟ་བུ་
ཡིན་ན་ཟ་རྒྱང་རྒྱང་དགོས་པ་དང་། ཉལ་དགའ་ཅན། བཟང་ངན་གྱི་གཞན་ཆེན་
པོ་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཡིན། མའི་ནང་ན་ཡང་ཕལ་ཆེར་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པ་
ཡོད། ད་དུང་དུང་འགོ་བཟང་བ་འགའ་རེ་སྤྱིང་རྩེ་ཅན་རི་དྲགས་གྱི་ཁ་ལྟར་ལྟར་གང་ལ་
སོང་ཡང་སྒྲན་སྒྲུང་སྒྲུར་ཞོར་དུ་ལམ་དུ་སྒོག་ཆགས་སྤྲོ་མོ་རྒྱང་ལག་གིས་བརྩི་མི་འགོ་
ཐབས་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་ཡོད། དེ་འདྲ་མའི་ནང་ན་ཡང་དགོན་པོ་ངོ་མ་ཡིན། འུ་ཆོ་མི་
འདིའི་ཟ་ཉལ་འགོ་འདུག་དུང་འགོ་དང་ཐུན་མོང་གི་ཕྱིའི་འདོད་ཡོན་གྱི་བདེ་སྤྱིད་བསྐྱེད་པ་
འདིས་མི་ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་ཡར་ལྷག་པ་ཞིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད། དེས་ན་ངས་གོང་

དུ་ཆོས་སྐྱབ་རྒྱུ་ནི་གཞན་པ་མ་ཟད་ཆོ་འདི་རྒྱུད་བའི་མི་འཆོ་ཐབས་སམ་མཐུན་རྒྱུ་གྱི་
སྟེང་ནས་ཡིན་ཡང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེས། མི་ལ་
བདེ་སྐྱབ་ཡོང་ས་དེ་ལ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཡོད། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་བདེ་ན་ད་
གཟེད་བདེ་བ་ཡིན། གཅིག་ཤོས་མ་བདེ་བས་གཉིས་ཀ་མི་བདེ། བྱུང་པར་དུ་ནང་
གི་སེམས་མ་སྦྱིད་དུས་ཕྱིའི་ལུས་པོ་བདེ་མ་བདེ་ཅི་ཡོད། སེམས་ཀྱི་སྐྱབ་བསྐྱེད་
དབང་ཆེ་སོང་བས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་བྱིས་གནོན་འགོ་བ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་སྐྱབ་
བསྐྱེད་མང་ཆེ་བ་རྒྱུ་ལོ་ལ་སོགས་པ་འདོད་རྣམ་གྱི་ཁུངས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་
བས་རྒྱུ་ཆེན་དབང་ཆེན་ཚད་མ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཆེ་ཤོས་ཡིན། མིང་གྲགས་ཙན་རྣམས་
སྐྱབ་ཆེ་ནས་རང་སྟོག་མེད་པར་བྱེད་དགོས་པ་མང་བ་ཡིན་ཞེས་གོང་ཞིག་ནས་བཤད་
ཡོད། མི་དེ་འབྲེལ་ཅི་ཞིག་དགོས་ཤེ་ན་ཆོས་དགོས། སེམས་སྦྱིད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲན་དེ་
ཆོས་ཡིན་ན། དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་མེད། མི་བདེ་མི་སྦྱིད་པའི་ཕྱགས་དེ་
ཉོན་མོངས་དུག་ལྷ་དུག་གསུམ་ལ་སྐྱབ་ཡོད། དེ་དག་ནི་གནོད་པ་ཙན་དུག་དང་འབྲེལ་
བ་ཡིན་པས་ན་དུག་ལྷ་དང་དུག་གསུམ་ཞེས་བརྗོད། དུག་ཁོག་ན་ཡོད་པས་སེམས་
མི་བདེ་བའི་ན་ཆ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཞིག་མི་མྱོང་བའི་ཐབས་མེད། ཉོན་མོངས་མེད་ན་ལས་
ངན་མི་བསགས་ལས་ངན་མ་བསགས་ན། དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོང་དོན་
མེད། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཙས་པའི་སྦྱིབ་གཉིས་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་སྦྲངས་ཟིན་
དུས་སངས་རྒྱས་ལྟར་པ་ཡིན། དེ་དུས་སྦྱོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྷན་ལྟར་ལ།
ཉོན་མོངས་ཆགས་སྒྲུང་མོངས་གསུམ་གྱི་དབང་འོག་ནས་རང་ཉིད་ལ་རང་དབང་རྩེད་ཟད་
ཅིག་ཐོབ་ཏུ་བཅུག ཉོན་མོངས་པ་ཏུ་ཙན་མགོར་གོར་དུ་མ་བཅུག་ན། དེའི་ཆོད་ཀྱི་
བདེ་བ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡང་མཐོང་ཆོས་མངོན་ལྟར། མྱོང་བས་གྲུབ་པ་ཡིན།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དེས་ན་ཆོ་འདིའི་མིའི་འཆོ་བའི་ནང་ན་འང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་སྒྲན་ཆོས་འདི་མེད་ན་སྟོང་ཆ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཁ་མ་གང་བ་ཡོད། ཟ་ཉལ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་འཇམ་ཕྱིའི་བདེ་བ་ཙམ་
དོན་གཉེར་བྱེད་པ་ནི་དུང་འགོ་དང་ཐུན་མོང་གི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན། ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་
ཆོས་ལས་རྟེན་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་མི་ཡི་ཐུན་མིན་གྱི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། ཆོ་འདིར་མ་
ཟད་ཕྱི་མ། རང་གིས་མི་ཆོད་གཞན་ལ་བསམ་སྟོག་ཏེ་བ་ནི་མཐོ་རིམ་གྱི་མི་ཡི་ཆ་
ཆོད་ལྡན་པའི་ནང་ནས་ཡ་རབས་ཀྱི་མིའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན། དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་སེམས་ཙན་བདེ་ཐབས་ལས་ཅི་ཡང་མེད། དེད་ཆོ་སངས་
རྒྱས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྟོར་ཞུགས་ནས་ཤུགས་དགོས་པའི་སྒྲིབ་ཞིག་གི་ཚུལ་བྱས་པ་དང་།
དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་ཞིག་ཨོ་འགྲུབ་བསམ་རྒྱུ་བོད་ཡིན།
ལོ་རེ་བཞིན་ཆོས་དུང་རེ་བྱས། ཆོས་རེ་བསྟུས་པ་ལ། གང་ཟག་རེ་རེ་ཡིན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་བོན་རེ་ཐེབས་པ་དང་། ཐར་བའི་ལམ་སྟེ་རེ་བེན་སོང་ན་བསམ་པ་དེ་
དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཡིན། ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུད་འཛིན་དང་། དོན་བརྒྱད་ཀྱི་
བསྟན་པ་གཏང་ས་ནི་རེ་གཉིས་ཙམ་ཡིན། དེས་ན་ནིང་གི་ཞིང་བྲིད་བཏོན་ནས་ད་ལའི་
བར་ལ་ས་ཆ་འདིའི་སྟེ་སྟོང་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ལྟ་ཅི། རྟོགས་ཆེན་ཆོད་གི་ཟླ་པ་གཞོན་
རབས་པ་འདི་ཆོའང་གོང་དུ་བཤད་པ་དེའི་རིགས་བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་བཞེས་པ་མིན་དུ་
རྒྱག་ཀྱང་། བསམ་བཞིན་དུ་སྟོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་དཔོན་སྟོབ་མི་འབྲལ་ལྡན་ཅིག་
ཆོགས་པའི་མཚམས་སྟོར་ཐེབས་སོང་བའི་ལྷག་བསམ་ཙན་དག་གི་སྟོབ་ཡིན་ཟེར་ན་ངོ་
མ་ཡིན་ས་འདུག་བསམ་པ། ཡང་ལྟ་ཤོར་ས་ཤ་སྟག་མང་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་རྣམས་
ཕར་ཞོག སྟེ་འདིའི་མང་ཆོགས་རྒྱན་དར་གཞོན་གསུམ་ཐམས་ཅད་སྟོ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་
ཕྱོགས་ན་ཕྱོགས་པ་དང་མཐུན་པར། སྟོར་བ་བསྟོར་རྒྱ་དང་། ཁ་ཏོན་བཞུས་

བརྗོད་བྱེད་པ་སོགས། སྡེ་ཤོག་ཁག་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་བ་ནི་བཤད་མི་དགོས་
པ་ཞིག་ཡིན། མིའི་ཀུན་སྡོད་ཀྱི་སྡོད་ནས་ཡིན་ཡང་རྒྱག་རེས་འཛིང་ཅོད། གསལ་
མས་གཏུབ་གསུམ། ཀུན་མ་ངག་པའི་བྱ་སྡོད་དེ་ཚོ་ཇི་ཉུང་དང་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་
དོན་གྱི་སྡོད་ནས་ཆོས་གོ་ཡོད་པའི་རྟགས་དང་། ཆོས་དང་རང་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ཅུང་ཟད་
ཅིག་བསྐྱེད་ཤེས་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན་པས། སྡེ་འདྲའི་ནང་ནས་ཆོས་ཞུས་དང་མ་
ཞུས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིའི་སྤྱི་ཀ་བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡང་རང་ལུགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་
མཐོང་འདུག་རྒྱུ་འདི་ཡིན། རང་རྒྱུད་ཆོས་དང་འདྲེས་ན་བྱ་སྡོད་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲེས་
ཡོང་བ་ཡིན། བྱ་སྡོད་ཆོས་དང་འདྲེས་ན་རང་གཞན་གཉིས་བདེ། འདི་ཕྱི་གཉིས་
སྡོད་ཅིག་འགྱུར་རྒྱུ་ཡོད། འཛིག་རྟེན་གྲིམ་པ་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་གྲིམ་ལ་གནས་པའི་མི་
ཡིན། ཁ་ཟས་རྒྱབ་གོས་ཀྱིས་འཛོལ་བས་ལོས་བྱེད། ཆོས་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱང་པོ་
ཡིན་ན་དེ་རིང་ཁ་སང་གི་མིས་གདེང་འཛིག་མི་བྱེད། རྒྱ་གསོག་ནས་བསོད་ནམས་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་གསོག་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན། ཤེས་རབ་ཡོད་ན་བསོད་
ནམས་གསོག་ལུགས་ཤེས་ཡོང་ལ། ཆོས་འཛིག་རྟེན་གང་ལ་ཐུག་ན་ནམ་དཔྱིད་ཀྱི་
རིག་པ་དང་སྤྱུར། ཐབས་མཁས་དང་གཡོ་སྤྱུ་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སོ་
སོར་འབྱེད་བྱེད་ནི་ཀུན་སྡོད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཞན་པོ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད། ས་ཆོས་ཡོད་ཀྱི་མི་དེ་འདྲ་ཡང་ཅི་ལ་འདྲ་སྟེ་འདྲ་མི་འདུག་སྒྲུལ་པ་ལྟ་
བུ་ཞིག་མངོན་སུམ་མིག་གི་ལྟ་སར་གསལ་ཆོད་གཟོད་གསལ་བ་རང་ཡིན། ངས་
ནམ་རྒྱུན་ས་ཆ་འདི་གཅིག་དང་མི་འདྲ། འདྲའི་རྩོལ་རིལ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བཤད་པ་
ཡོད་ཅེས་སྒྲུལ་ཆོལ་ལས་རང་བསྟོད་རེད་སྒྲུལ་སྲིད་མོད། དེ་ནི་རང་བསྟོད་གཅིག་
མིན་ཏེ། ང་རང་ཉིད་རྩ་རྒྱུ་ཁ་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལས་སློན་ལམ་འདི་ལ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བབ་ཅིང་། བསྐྱོས་ཐང་ཐོད་པའི་རི་མོ་འདི་ལ་དོད་དེ། མི་རབས་སྤྱོན་རྗེས་ཆང་
མར་སྦྱིད་སྦྱག་མཉམ་དུ་གཤེབས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ས་གྲུབ་བརྟེན་གྱི་རིག་འཛིན་
མང་པོ་འབྱོན་སའི་གདན་ས། བོད་ཤར་ཕྱོགས་མདོ་ཁམས་གྱི་སྤྲོད་ལ་དམ་ཆོས་
འདུལ་བ་དར་སའི་ལྟེ་བ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། གདན་ས་རྩ་ཆེན་དང་། དགོན་པ་ཆོས་
ཆེན་རེད། ལོ་རྒྱུས་གྱི་རི་མོ་སུ་ཞིག་གིས་སྟོག་ཐབས་སྦྱར་ཐབས་མེད། འོན་ཀྱང་
སྤར་སོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ལོ་རྒྱུས་རང་སྟེ། གནའ་ཤ་བ་ཉལ་ལུལ་ན། དེང་གི་འུ་
ཉལ་བ་དགོན་པོ་ཡིན་ལ། ད་ཡོད་མིག་གི་ལྟ་སར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཡིན། དེས་ན་
དམ་པ་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན། རྫོགས་ཆེན་ཆང་གི་མཁའ་རབས་ལོར་བུའི་ཕྱེང་བ་
ལྟ་བུ་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཞིག་བྱོན་པ་མང་ཆེ་བ་སྦྱ་ཡུལ་འདི་ནས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམ་པའི་སྦྱ་
ཆོ་གདུང་རྒྱུད་གྱི་མི་མང་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་མི་ལུགས་ནས་ཡིན་ན་བསམ་པ་ལྟ་ལ་
དཀར། ཞེ་སེམས་དག་ལ་གནག་ཟེར་བའི་དཔེ་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བར། བསྟན་དོན་
དུ་བསམ་པ་རྣམ་དག་གིས་ལུས་སྟོག་མངས་མེད་བྱས་པ། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ཙན་
རྣམས། ས་ཆ་འདི་ནས་སྦྱོས་པས་མི་རྒྱུད་ཀྱང་འདི་ན་ཡོད་པ་འདི་རྣམས་ཡིན། དེ་
ལྟར་ཡིན་ན་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་འདི་ཕྱི་རང་གཞན་གཉིས་དོན་གྱི་ཆོས་བྱེད་ཆོ་སྦྱས་དག་བྱེད་རྒྱ་
ནི་ཕོ་རབ་གྱི་ལས་ཀ་ཡིན་ཞིང་། གན་པ་ཐམས་ཅད་བཟང་བས་བུ་དང་ཆོ་རྒྱུད་ལམ་
ལ་བཞག་པ་ཡིན་པ་ནི་སྟོས་མ་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་མ་བཟང་ན་
ཆེ་ཁར་རྒྱུད་ཉན་གྱི་ཡ་རབས་སྦྱིད་བཟང་ཙན་དེང་སང་གང་ལ་སོང་ཡང་ཉན་མའི་སྐར་མ་
དང་འདྲ། མདོར་ན་ན་ནིང་རང་རེས་ཞིང་བྱིད་བཤད། དེའི་སྟེང་དུ་འདི་རྣམ་པའི་
བཀའ་ཆོས་ལ་ཉན་ཡོང་ན། ད་ལྟ་མི་ལམ་གྱིས་མི་ཆོད་ལྟ་ལམ་ན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་
ཡོད་ཟེར་རྒྱུའི་མཆོམས་སྦྱོར་ང་ལ་བྱས་པའི་གཏམ་བཟང་དེ་འདྲ་གོ་ནས། ངས་ཀྱང་

ཞིང་བྲིད་ཐེངས་གཉིས་པ་མཆོད་པ་སློན་ལམ་དང་བཅས་པ་འཛོག་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུལ་ཏེ་
སློན་ཞིག་ནས་སྤྲུལ་བསྐྱབ་ཡོད། སྤྱིར་དེང་སང་གི་དུས་ཚོད་འགྲུམ་འགྲུར་ཡིན་
ཞིང་། རང་རེ་བོད་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བདེ་གཟར་རི་ཐང་གཉིས་ཀའི་
མཆོམས་སུ་ཡོད་པས། རང་རེའི་ཆོས་བྲིད་ཆེ་བ་རྣམས་ད་ལོར་ཆད་སོང་བ་རེད།
ཡིན་ན་ཡང་རང་རེ་ཆོས་པ་ཡིན་པས། ཆོས་ལ་རྒྱལ་མཆོམས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་མེད། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ཡོད་ཆད་པ་མར་གྱུར་བ་ཡིན་པ་དང་། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བུ་གང་ན་སུ་བཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོ་བརྟན།
ཐུགས་བཞེད་འགྲུབ། སེམས་ཅན་བདེ་ཞིང་སྤྱིད། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ཡོང་བའི་
སློན་ལམ་འདེབས་ཀྱིན་ཡོད་པས། འདི་མིའི་རིགས་རྒྱུད་པ་བདེ་ཐབས་སྤྱིད་ཐབས་ཀྱི་
སློན་ལམ་ཞིག་མིན་ནམ་སྒྲུལ་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྤྱིད་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པར་ལ་རག་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་མི་ཡུལ་ནས་དར་
དགོས་ཤིང་། བསྟན་པ་འཛིན་སྲུང་སྤེལ་བའི་མཛད་པ་དེ་འཁོར་ཡུག་ཞི་བདེ་ཡོང་བ་
གནད་ཆེ་ལུགས་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ཆོ། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་འདི་ཆོ་སློན་ལམ་གྱི་ནང་
དུ་འཛོག་དགོས་རྒྱུ་དང་འཛོག་ཆོག་རྒྱུ་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་རང་རེའི་ཆོས་འཆད་
ཉན་རེའི་མཚུག་ཏུ་སློན་ལམ་ལེགས་པོ་རེ་འདེབས་པ་འདི་ཡང་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་
འགན་ཞིག་ལོས་ཡིན་སྒྲུལ་ཞིང་། མི་རིགས་དང་ལ་རྒྱའི་ཐད་ནས་བསམས་ན་འང་
གཙོ་བོ་མི་རིགས་ཆག་འཛིག་གི་རྩ་བ་འདི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། དེའི་ནང་གི་བོད་ལ་
དར་བའི་མདོ་སྤྲུགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་འདི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་འགོ་བ་ཡོངས་ལ་ཕན་
ཐོགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། འདི་མི་ཉམས་པར་སྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་
པ་འདི་མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་འདུན་ཡིན་ལ། རང་རེའི་ལུས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པ་དང་བསྐྱེད་ནས། སེ་སེའི་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་བསྐྱེད་པ་དེ་ལེགས་པོ་ཞིག་བཤད་སྒྲུབ་
གཉིས་ཀས་བསྐྱེད་ས་ཆོ། རེ་རེ་ཚོགས་པའི་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱེད་པ་འདི། གངས་ལ་
ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་འགྱུར་བའི་རེ་བ་དང་། སྒོམ་ཁྱུར་དེའང་མ་བགོས་ཐུན་མོང་གི་
ཐོག་ནས་འགྲུབ་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་འདུན་དེ་ཡིན། བ་ནིང་སྒྲོན་མའི་སྐབས་ན་བསྐྱེད་པའི་
ཉམས་རྒྱུད་གསལ་བའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། དོན་ངོ་མར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དེ་ཚོས་
འཆད་ཉན་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསོ་དགོས། འོན་ཀྱང་རྟོན་གཞི་བཞེངས་བསྐྱེད་དེ་ཚོའང་
མེད་ན་ཐབས་མེད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས་སྒྲུབ་སྒྲུལ་གྲན་གཞོན་ཆོང་མ་དེ་ལ་དུས་ཆོད་ཤོར།
ས་ཆ་འདི་ཚོ་ནས་བསྐྱེད་སེལ་ཉམས་ཆག་གིས་དཀྱུག་རྒྱུན་ལ་བརྩུང་ནས། ཚོས་
ཞིབ་ཀྱིས་བཤད་རྒྱུ་དེ་ཅུ་མ་ཞིག་གྲུབ་མ་སོང་། ཚོས་གོ་མ་རྒྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་
སྐབས་ཤིག་དུ་ཚོས་ཉན་ཤེས་མཁན་མེད་ལ། ད་ལྟ་དེའི་ཞད་པལ་ཆེར་མེད་པས་ཆེ་
སྒྲུལ་གྱིན་ཡོད། མང་ཆེ་བ་ཞིག་ཚོས་བཤད་ཟེར་དུས་ཉན་སར་མི་འོང་། དེ་ལ་ཞེ་
སྒྲིང་ནས་ཚོས་དད་མེད་པ་མིན་མོད། དབང་སྒྱུར་ཟེར་དུས་སྒྲོ་སྒྲོག་ནས་ཆོང་མ་ཐོན་
ཡོང་བ་ཡིན། དབང་ཁུས་ན་ཕན་ཡོན་ཡོད་མོད། སྒྲ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་
ཞིག་གིས་སྒྲོབ་མའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆོང་བ་ཞིག་ལ་དབང་ཁུ་སྒྱུར་བྱས་ན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་
དབང་གི་རྒྱ་བོ་ཡིན། སྒྲ་འགྱུར་བཀའ་བབ་ཀྱི་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་
པས་གལ་ཆེ། འོན་ཀྱང་དབང་ཁུ་མ་ཤེས་ན་དབང་ཐོབ་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་མེད། རིན་
ཆེན་གསལ་སྒྲོད་མིན་ན་སངས་ཐའི་འོ་མ་མི་ཚོགས་པ་ལྟར་དབང་ཁུ་ལུགས་དང་དབང་ལ་
རབ་དང་རིམ་པ་ཅི་འདྲ་ཡོད། ཅི་འདྲ་བྱས་ནས་བསྐྱུར་དགོས། ཇི་ལྟར་ཁུ་དགོས།
ཐོབ་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཐོབ་རྒྱ་བོ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཕན་ཐོགས་ཅི་ཡོད། དབང་
བསྐྱུར་དང་དབང་ཁུས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་དམ་ཚིག་དང་། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་

དང་པོར་ཤེས་དགོས། མདོར་ན་ཚེས་གྱི་ཤེས་བྱ་ཤེས་དགོས་ན། ཚེས་ཉན་
དགོས། དེ་ལ་ཐོས་པ་ཟེར། ཉན་ནས་དོན་དེ་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་བསམ་པ་
ཟེར། བསམ་ནས་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་སྦྱད་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས། དེ་
ལ་སྒྲུལ་པ་ཟེར། ཐོས་བསམ་སྒྲུལ་གསུམ་དང་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལུང་རྟོགས་
གྱི་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་དང་ཚོ་བྲིས་པ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐུབ་རྒྱ་ཅན་ཞིག་མ་ཡིན་སྟེ་མི་
དགོས། ཤུག་ཏེ་བསྟན་པར་རིགས་མི་གཙོ། རུས་མི་གཙོ་ཞེས་གསུངས་ལ།
རྟོགས་ཆེན་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲུབས་སུ་ཡང་པོ་མོ་དང་རྒན་གཞོན་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་
གསུངས་ཡོད། དས་མི་ཤེས། དས་མི་འགྲུབ། དས་མི་ཐོན་སྟེ་མ་པ་དེ་ཉིད་
ལ་སྦྱིད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོ་ཟེར། ད་སྟོན་ཡན་ཚད་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཁོ་
ནས་མགོ་འཁོར་སོང་བ་ཡིན། དས་ཐོན། དས་འཛོན་བསམ་དགོས། དོན་ལ་
དེ་ལྟར་ཡིན། རྒྱ་མཚན་མི་ཡོད་ཚད་ཁ་ལག་སྦྱིད་གསུམ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་
བདེ་གཤེགས་སྤིང་པོ་ནི་རང་ལ་ཡོད། རྟེན་མི་ལུས་རིན་ཆེན་ནི་ཐོབ་ཡོད་ལུགས་འདྲ།
རྒྱན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་གིས་ཟིན་ན། གཅིག་གིས་འགྲུབ་པ་གཅིག་གིས་མི་
འགྲུབ་པའི་རྒྱ་གང་ཡང་མེད། ཐོས་པ་བྱེད་མི་ཤེས་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་གཅིག་གིས་ཁ་
ཡིས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་བས་ཉན་ནས་དེའི་དོན་ཡིད་ལ་བརྩུང་བ་དེ་
ཉིད་ལ་ཐོས་པ་ཟེར། དཔེར་མཚོན་ན་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་གོ་ནས་
དེའི་ཚིག་སྒྲོར་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཐོས་པ་ཡིན། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའི་ནང་དོན་དང་རྒྱ་
མཚན་ཤེས་པ་ནི་བསམ་པ་ཡིན། དེའི་ཚིག་ཤིང་དོན་གོ་བ་རྒྱུད་པས་མི་ཕན་པས་
རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་བསྒྲུལ་དགོས། སྒྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་རྩལ་དེ་ཚང་
མ་དངོས་སུ་རང་གི་ལུས་ཐོག་ཏུ་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་སེམས་གཏོད་ཅིང་དེ་ལས་མི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གཡེངས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ཡིན། ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་བསྒྲིམ་པ་ཡིན་
ལ། བསྒྲིམ་དགོས་པ་ལས་མ་བསྒྲིམས་པའི་ཐོས་བསམ་དེ་ལ་ཕན་པ་ཆེར་མེད།
དཔེར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྩ་ལག་དུ་ལོན་པས་སྒྲིམ་མི་སེལ་བ་ལྟར་ཡིན།
འགའ་རེས་སྒྲིམ་མི་ཤེས་པས། དེ་བས་ཕྱག་སྒྲོར་བའི་ཁ་གངས་ཤིག་བསགས་ན་
དགའ་འདུག འབད་པ་བྱ་ས་ཞིག་ཀྱང་འདུག ཡང་ན་གཟུངས་སྒྲགས་བྱེ་བ་
འགའ་རེ་འདོན་འཛིན་སྒྲུམ་མཁན་དང་ཟེར་མཁན་ཡོད་མོད། ཁ་ཏོན་དག་སྒྲོར།
ཕྱག་སྒྲོར་སྒྲིབ་སྒྲོང་བྱས་ན། སེམས་ཀྱི་བསམ་བྱ་ཞིག་གམ་དམིགས་པ་གཏད་ཡུལ་
ཞིག ཡང་ན་དམིགས་མེད་མཉམ་པར་འཛིན་རྒྱ་ཞིག ཐན་ཆོག་རྗེས་དོན་པོར་
ཞིག སྒྲོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆ་མཐུན་ཙམ་ཞིག་དང་ཡང་མ་སྒྲགས་ཆེ་ཅི་བྱས་ཀྱང་
གོ་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་ཆོད། དེས་ན་ཆང་མས་ཆོས་སྒྲོང་ན་སྒྲུས་དག་ཅིག་བྱ་དགོས།
དང་པོ་འགོ་ནས་ཡག་དགོས། སྒྲོན་མ་ཞིག་ལ་སྒྲུ་མ་ཞིག་ཡོན་བདག་ཅིག་གི་བྱིམ་ལ་
ཐེབས་པས། ཡོན་བདག་ཆང་ལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ། སྒྲུ་མས་
ཡོན་བདག་ལ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ལ་ཅི་ཟེར་ཞེས་དྲིས་ཆོ། ཡོན་བདག་གིས་བྱ་
ཆེ་བ་ལ་མཛུབ་མོ་བརྟུགས་ནས་འདྲིའི་མིང་ལ་མགོ་རིལ་ཟེར་ཞེས་ཞུས་དུས། སྒྲུ་མ་
གཅིག་འཛུམ་ནས་ཡ་ཡ་དེས་ཆོག་འདུག་གཞན་པ་རྣམས་བཤད་མི་དགོས་ཞེས་
གསུངས། བྱ་ཆེ་བ་ཉིད། གཡག་གདང་མགོ་མ་ལ། མིང་དེ་མ་གཏོགས་
མེད་པས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལས་ངན་པའི་མིང་འགའ་རེ་འཛིན་ཤས་ཆེ་སྒྲུམ་ནས་ཟེར་
མ་བརྟུག་པ་ཡིན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལས་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་འགོ་ནས་ཡག་
དགོས། ཆོས་ཞུས་ན་ཡང་འགོ་ནས་ཉེས་སོང་ན་མི་ལེགས། འགའ་རེས་བསམ་
པར་ད་སྒྲོན་མི་སྒྲུ་པོ་མོས་སྒྲིམ་ཞིག་རྒྱག་སྒོལ་ཞིག་མི་འདུག་པས། སྒྲུ་བས་ཅི་ཞིག་

འདྲ་ཞིག་དང་སྒྲ་མ་ག་གོ་མོ་ཞིག་གི་སྒྲ་རིང་ཡིན་ཡང་བྱིས་པས་སྒྲོམ་རྒྱག་དགོས་མི་
 འདུག་ཅེས་རྒན་འཁོགས་མ་གོམས་པ་འགའ་རེས་ཟེར་གྱིད། སྒྲ་རབས་དེ་འདྲ་ཞིག་
 གི་སྒྲ་རིང་ལ་ཆོས་དྲེད་ཆོས་གྱིས་མ་ཐུལ། གྱོང་པོ་སྒྲུམ་གྱིས་མ་ཐུལ་བར་སོ་ཇོ་རེར་
 རང་རྒྱུད་ཐམས་ལ་དུ་ལྷག་བསྐྱད་ཡོད་པ་དེ་སྒྲ་མས་འདྲེན་སྒྲལ་ལྷགས་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་སློབ་
 མའི་ཆོས་སྒྲལ་ཨ་ལོང་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་མ་འཕྲད་པར་ལྷག་སོང་བ་ལོས་ཡིན། མི་
 རབས་མང་པོའི་མི་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་པན་ཐོགས་མེད་། སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱང་གི་སྒྲ་
 དུས་གྱི་སེར་རྒན་གོ་བོ་ད་དུང་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་ཡོད། རུས་པ་བྱུར་མིད་བྱེད་པ་ལ་ད་
 རུང་ཐེམ་ཆོམ་ཟེར་སོལ་ཡོད། ཨ་ལ་དེ་ཚོ་ཁ་མཚར་བཅེས་པ་ཡིན། བྱ་བ་གང་
 སྒྲུབ་ན་རང་གི་རྣམ་དཔྱིད་གྱིས་བརྟག་དགོས། ཆབ་རྒྱུབ་ངང་ཐུང་ཡིན་ལ། ཆབ་
 རྒྱུབ་ངང་ཐུང་བའི་ཉེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་ཡོད། གནའ་ཞིག་ལ་ཕ་མོ་ཞིག་ཟས་
 ཆོལ་ནས་ཟ་རྒྱ་ཞིག་ཨོ་ཆེད་བཟླ་བྱིར་སྒྲ་ཉལ་བྱས་ནས་འགྲོ་སྐབས་རུས་སྒྲལ་ཞིག་ལ་
 ཐུག་སོང་ལ། རུས་སྒྲལ་གྱི་སེམས་སུ་འདིས་བདག་ཟ་བའི་ཉེན་ཁ་འདུག་པས་རྩལ་
 ཞིག་བཤད་ན་དགའ་སྒྲུལ་ནས། ཕ་མོ་ལ་བདག་མ་གསོད་དང་བདག་གིས་བྱིད་ལ་
 ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྒྲུལ། ཕ་མོས་རུས་སྒྲལ་མ་བསད་ནས་ཡ་བྱིད་
 གྱིས་ཅི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུལ། རུས་སྒྲལ་གྱིས་སེང་གོ་མ་བྱ་བརྒྱུད་ཉལ་ཡོད་ས་ཞིག་
 གི་བྲག་ཕྱག་བསྟན་ནས་པ་གའི་བྲག་ཕྱག་ནང་དུ་སོང་དང་གངས་སྒྲལ་མ་བྱ་བརྒྱུད་ཉལ་
 བས་གཉིད་དུ་ཡུར་ཡོད་པས། དེར་སོང་དང་བྱེད་གྱིས་དེ་རྣམས་ཟ་ཆོག་ཅེས་རྩལ་
 སྒྲུལ། ཕ་མོས་དེ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་འགྲམ་རྒྱ་ལྷངས་ཏེ་བྲག་ཕྱག་གི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་
 གཏད་དེ་སོང་བས་བྲག་ཕྱག་གི་སྒྲི་རྩར་ཕ་གཞན་པ་ཞིག་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དེས་སྒྲུལ་པ།
 ཉིན་པར་གངས་སྒྲལ་གཉིད་དུ་ཡུར་འདུག་ཟེར་བ་ཞིག་མི་སྲིད། གཙན་གཟན་གཏུག་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པ་ཅན་ཞིག་ཉལ་ནས་ཡོད་ན་ཐང་། བྱིད་རང་ནང་དུ་མ་སོང་ན་དགའ་ཞེས་སྒྲིམ།
འོན་ཀྱང་ཕ་མོས་དེའི་ཁར་མ་ཉན་པར་ད་དུང་དེའི་སྤྱིང་དུ་རང་ཉིད་སྟོབས་དང་བརྩོན་
འགྲུས་ཆེ་རབས། རང་ཉིད་འགྲན་མེད་ཅིག་ཡིན་རབས། སྤང་པོ་ཆེ་གྱུང་ཐོག་ཏུ་
བབ་པ་དང་འབྲུ་བར་གངས་སྤལ་མ་བུ་བརྒྱད་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བལྟས་ཞེས་རང་གིས་
རང་ལ་ཆེ་བ་སྟོན་དང་དཔའ་སྐད་བཅས་བྲག་ཕུག་ནང་དུ་འཇུག་སོང་བ་ཡིན། བྲག་
ཕུག་ནང་ན་སང་གོ་གཅིག་ལ་སྤྱུ་གཉིས་སྒྲིམ་ཏེ་བསྐད་ཡོད་པར་སང་གའི་སྤྱུ་གཉིས་
ཀྱིས་ཕ་མོ་བཟུང་ནས་གསོད་ཅིས་བྱས་ཆོ་སང་གའི་མ་དེས་བུ་གཉིས་ལ་འདི་མ་གསོད་
འདི་གསལ་དེན་དང་བཟུང་ནས་མེད་པས་ཐོངས་ཤིག་ཅེས་སྒྲིམ། སང་གའི་སྤྱུ་གཉིས་
ཀྱིས་གྱུང་མས་བཤད་པ་ལྟར་ཕ་མོ་མ་བསལ་པར་ཅེད་མོ་ཅེ་བྱེད་བྱས་ནས་གཅིག་གིས་ཕ་
མོའི་ན་བ་བཅད། གཅིག་གིས་རྩ་མ་བཅད་ནས་ཕྱིར་མངགས་ཡོང་བ་ཡིན། ཕ་མོ་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཁྱུག་ཅིང་ཕྱིན་ཡོང་བས་ཕ་མོ་གཞན་པ་དེས་བྱིད་སྟོབས་དང་བརྩོན་འགྲུས་
ཆེ། བྱིད་དང་འགྲན་ལ་ཞིག་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་མ་སྒྲིམ་སམ། དེ་རིང་བྱིད་ཅི་ཞིག་
གིས་ལན་སོང་ཞེས་ངོ་མཆོང་འབྱུངས་ཕ་མོ་དེ་ཅི་ཡང་མི་སྒྲིམ་བར་ཁ་སྐྱེད་ཏེ་འདུག་པ་
མ་གཏོགས་མེད་སོང་བ་ཡིན། གཞན་ཟེར་གྱི་ཁར་བརྒྱགས་ན་དེ་འབྲུ་ཡིན་པས་
གཞན་ཟེར་གྱི་ཁ་ལ་རྒྱགས་མི་ཉན། མདོར་ན་རང་དོན་རང་གིས་དོན་གཉེར་བྱ་
དགོས། སྒྲིམ་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་རིམ་ཞིན་དུ་སྐས་ཐོག་ནས་ཡར་ཁང་
སྤྱིང་དུ་འགོས་པ་ལྟ་བུར་བསྟོན་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོར་རང་གིས་རང་གཅེས་
སུ་རྒྱལ། ངར་འཛིན་ཆེ་བས་ངར་འཛིན་དེ་ཡར་སྤོང་ཡག་ཅིག་བྱེད། ང་རྒྱ་ཆེ་བྱེད་
སྒྲིན་པ་གཏོང་། མཆོད་པ་ཕུལ། རྟོན་རྩ་ཆེན་ཡོད་ས། དགོ་འདུན་འདུས་པ་
མང་ས། གདན་ས་ཆོས་འཁོར་ཆེ་ས་ནས། ཆོས་བཟང་དུས་འགྱུར་ལ་གཏུགས་

ནས་མཆོད་འབྲུལ་ཚོགས་བསགས་གྱིས་དང་དགོ་བ་ལྷག་པར་ཆེ། ང་ཚོ་རིང་ནད་
མེད་ཡོང་ཐབས་ལ། དེའི་ཆེད་དུ་སློག་གཙོད་སྤོང་། ཆོ་སྤྱོད་ཆོ་ཐར་བྱེས། ང་རྒྱ་
ཆེ་ཐབས་འབྱོར་བ་ལྷག་ཐབས་བྱེད། དེའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་མི་བྱེད། སྤྱིན་པ་ཐོངས།
ཚོགས་གསོག་ ང་བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་འབར་དང་། ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་
གཟུགས་མངོས་པར་སློན་ལམ་ཅི་བཏབ་ན་འབྲུལ་པ་ཞིག་དགོས་འདུག་སྒྲུལ་ན་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྤངས། ཡང་ང་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ། གཏམ་བཤད་ན་ཆོག་བཅུན་པ།
ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡར་དཔེ་ལྷ་ལ་འབྲུལ་རྒྱ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སྒྲུལ་ན་བཟོད་པ་སློམ་རྒྱ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། མདོར་ན་མི་དགོ་བཅུ་སྤངས་ནས་དགོ་བ་བཅུ་བསྐྱབས་ན་ཁ་ལས་ཀྱང་
རྟོད་པ། ཅི་བསམ་ལམ་དུ་འགོ་བ་ཡིན། ཆོ་འདི་ལ་སྤྱིད་པོ་ཨོ་ཡོང་སྒྲུལ་ན་དེ་ལྟར་
བྱུང་གོས། ཕྱི་མ་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་དགོས་འདུག་མ་གཏོགས་ཆོ་འདི་རྒྱང་པ་
བདེ་བ་ཅམ་གྱིས་མི་པན་སྒྲུལ་ན། ཡང་དགོ་བཅུ་སྤྱབས། མི་དགོ་བཅུ་སྤོངས།
འཛིག་རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྷ་བ་རྒྱ་འབྲས་བསྐྱེད་མེད་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་སྤྱབས་གྱིད་མ་པ་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་བྱེས། སློན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པས་མཆོམས་སྤྱར་ན་
ད་གཟོད་ལྷ་མིའི་ལུས་རྟེན་ཐོབ་པ་ཡིན། སློན་ལམ་ལེགས་པོ་ཞིག་བཏབ་ནས་བསམ་
པ་བཟང་པོ་ཞིག་བཅངས་ན། ལྷ་དང་མི་ཡི་གོ་འཕང་ལ། །བརྟེན་ན་ཐར་བ་གམ་
ན་གནས། །ཞེས་གསུངས་པས་མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་བདུན་ལྔ་ཐོབ་པ་དང་། རྟེན་
དེའི་ཐོག་ནས་མཆོན་ལྷན་གྱི་སྒྲུ་མ་དམ་པ་དང་མངལ་ན་ཐར་བ་ཡང་ཐོབ་སྤྱིད། སྤྱི་བ་
རྗེས་མ་ཅི་འབྱར་ཅི་ཤེས། དེ་དུས་མི་ལུས་ཀྱང་ཨོ་ཐོབ་ཅི་ཤེས། འོན་ན་དལ་
འབྱོར་ཆོང་བ་ཞིག་ཨོ་རེད་ཅི་ཤེས། ཕྱི་བཞག་བྱས་ནས་ཅི་བྱ། དེ་བས་ད་ལྟའི་
ལུས་རྟེན་དལ་འབྱོར་བཙོ་བརྒྱད་ཆོང་པ་འདིའི་ཐོག་དུ་ད་དུང་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གསུངས་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་སོ་བཞི་པོ་ཆོང་ངེས་ཅན་གྱས་ཏེ་ལུས་རྟེན་འདིའི་སྟངས་
ནས་ཐར་བཞིག་ཐོབ་དགོས་འདུག་སྟེ་ནས་ངེས་འབྱུང་སྐྱེར་བཅུག་སྟེ་ངེས་འབྱུང་དང་
འབྲེལ་བའི་དགོ་བ་འགའ་རེ་འགྲུབ་ན་ཐོག་དམན་གྱི་ལམ་ནས་ཐར་བ་ཐོབ་སྟེ། ད་
དུང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཡན་པར། ས་མར་གྱུར་བའི་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་འདི་
ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་ཞིག་འགྲུབ་དགོས་སྟེ། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒོ་
སྟེ་འཁོར་བར་ཞེན་ལོག་གི་སྒོ་མཁྲིས་ནད་ཅན་ལ་སྦྱུང་བཞུགས་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་།
ཐོག་ཆེན་ཐར་བ་ཐོབ་འདོད་གྱི་སྒོ་དེ་ལྟོགས་པའི་མདུན་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་།
དེའི་རྒྱན་བརྟན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེའི་ངེས་འབྱུང་ཆེན་པོ་ཞིས་བྱ། །དེའི་སྟངས་དུ་སྟོང་རྩེས་
བྱངས་པའི་བྱང་རྩེ་གྱི་སེམས་ཏེ། སྟོང་རྩེ་ཆད་ནི་སེམས་ཅན་མིག་གིས་མཐོང་ན་
མིག་ནང་ནས་མཆི་མ་འོང་བ་ཞིག་གྱུར་ན། དེའི་ཐོག་ནས་བྱང་རྩེ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་དེ་སྟོང་རྩེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱི་རྟོགས་བྱང་ལ་དམིགས་
པའི་ཟུར་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམ་རྟེན་གྱི་མདུན་
ནས་སྟོན་འདུག་གི་སྟེ་པ་བྱངས་ཤིང་། བསྐྱེད་པ་སྤྱད་ཀྱས་ན་དེའི་ཐོག་ཆེན་ཆོགས་
ལམ་རྩུང་དུའི་ལམ་སྟེ་ཐོག་ཏེ་ཐར་ལམ་མ་ཞོར་བ་རྟེན་སོང་བ་ཡིན། དེ་རྟེན་པ་ཙམ་
གྱིས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བསགས། སྟོག་པ་ཆེན་པོ་དག་པ་ཡིན་ཞིང་། མང་
གཞི་དེའི་ཐོག་ནས་ཐོག་ཆེན་མདོ་སྟགས་ལམ་སྤྱར་བུལ་གང་གི་ནང་དུ་ཞུགས་ཀྱང་རང་
རང་གི་མོས་པ་དང་ལས་འབྲེལ་ལ་སྒོ་བསྐྱེད་ནས། བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་ན་ཆོ་ལུས་
གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཏུ་འདུག་བསམ་ནའང་རང་ལག་ཡིན། མདོར་ན་སྟོང་རྩེ་
ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་ཞེ་སྟེ་བཟུ་རྒྱུ་ནི་གནད་ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཡིན་པ་སྟེ། བཙམ་ལྡན་
འདས་གྱི་མདོ་ལས། བྱང་རྩེ་སེམས་དཔས་ཆོས་མང་པོ་ལ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ།

གཅིག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ། གཅིག་གང་ཞེན། སླིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཞེས་གསུངས་ལ།
མི་ཞིག་ལ་དཔེར་མཚོན་ན་སླིང་རྗེས་དངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཡན་ལག་གི་
དྲངས་མ་མགོ་ལྟ་བུ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་ཆོས་གང་བསྐྱབས་ཀྱང་
མགོ་མེད་པའི་ལུས་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། མགོ་མེད་པའི་ལུས་དེ་ཇི་ལྟར་བཟང་ཡང་རོ་ཡིན་
པས་མི་གསོན་པོའི་གོ་མི་ཆོད། དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས། གང་ཕྱིར་
བརྩེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏྲོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་རྒྱ་འབྲེལ་
རིང་དུ། །ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལ་སློན་པ་ལྟ་བུ་འདོད་སྒྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་
ཐོག་མར་སླིང་རྗེ་བསྟོད་པར་བཀྱི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མི་
གནས་པའི་བྱང་ན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་པའི་རྒྱ་དེ་སླིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
ཡིན་ལ། དེ་དཔེར་བཞག་ན་ལོ་ཏྲོག་ཅིག་འདེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐོག་མར་ས་
བོན་གལ་ཆེ། བར་དུ་རྒྱ་གལ་ཆེ། ཐམར་སློན་པ་གལ་ཆེ་བ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ལོ་ཏྲོག་ལ་ཡང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སླིང་རྗེ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་ཡོད། དེ་
ལྟར་བཤད་ན། འུ་ཅག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་འདི་ཅི་ཞིག་ལ་ཕན་བྱེད་ཡིན་པ་དང་།
ཆོས་སྐྱབ་པའི་སྡོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་ཇི་ལྟར་དགོས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་
པའི་སྐྱོར་རགས་རིམ་ཕྱོགས་སྟོན་ཙམ་ཞིག་འགོ་ནས་སྟེང་སྟེ། སྐབས་སུ་བབ་པ་གང་
ཞིག་གསན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི། རྣམ་དག་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སྟོན་ལམ་
མཁས་གྲུབ་ར་གྲ་ཨ་གྲུས་མཛད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་གཞུང་གི་བཤད་པ་མ་
བྱས་པའི་སྡོན་དུ་ཆོས་རའི་ནང་དུ་ཆོས་ལུ་གས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་རགས་རིམ་ཞིག་
བཤད་ན། ཆོས་ལུ་དུས་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དང་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྟོང་གཉིས་ཀ་
བཟང་པོ་ཡིན་ན་དེའི་སྟངས་དུ་མི་མཐུན་དུ་གནས་རྒྱུ་དང་། ཀུན་སྟོང་ཡག་པོ་མེད་ན་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཟང་པོའི་ཕྱོགས་སུ་བཅོས་དགོས། ཀུན་སྒྲོང་བཅོས་ནས་སྒྲོང་ལེགས་པོ་ཞིག་གི་
ནང་དུ་བཅུད་ལེགས་པོ་ཞིག་སྒྲུག་ལ། དང་པོ་ཀུན་སྒྲོང་བཅོས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོང་ངོ་བཀྲ་
བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། སྒྲོང་བཅོས་པ་མི་གཙང་བའི་ནང་དུ་བཅུད་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་ཇི་ལྟ་
བུ་ཞིག་སྒྲུགས་ཀྱང་སྒྲོང་གི་སྒྲིམ་གྱིས་བཟང་འགོ་བ་དང་མཚུངས། ཀུན་སྒྲོང་ངན་པ་
དེ་གང་གང་ཡིན་ཟེར་ན། ལེགས་སྒྲིམ་དང་། འཛིགས་སྒྲིབས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་སྟེ།
འདི་ཤིན་ཏུ་བཟང་འདུག་ཆོས་པ་ཞེས་པ་དེ་འདི་རེད་འདུག་ཅེས་གཞན་གྱིས་བསམ་པའི་
ཆེད་དུ་ཆོས་ལྷ་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་ལེགས་སྒྲིམ་ཞེས་བྱ། ཡང་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་ལ་
སོགས་པ་ལས་གཟུར་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་པ་མིན་ན་ཡིན་མདོག་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཛིགས་
སྒྲིབ་ཅེས་བྱ། ཡང་དེ་མིན་ན་ཡང་། རྟེན་བཀྲར་གྲགས་འདོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འདི་
གཅིག་ལྷས་ཏེ། རྒྱུ་ཞིག་བྲངས་ནས་རྗེས་མར་ཕར་ལ་བཤད་ཨེ་ཤེས་ལྟ་དང་།
རྒྱ་ལོན་པ་ལ་མ་ཕན་ནའང་སྟན་གྲགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཆོག་འདུག་བསམས་ནས་ཉན་པ་དེ་
ནམས་སྤང་བྱའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཡིན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་
གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཐོག་ནས་དམ་པ་གསུམ་གྱི་རྩིས་ཟིན་པ་
ཞིག་གིས་ཆོས་ཉན་དགོས། ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན། དའི་ཆོས་ཉན་པ་འདི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཉན་པ་ཡིན་སྟེ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་
མ་བྲལ་བའི་ཐོག་ནས། དངོས་གཞི་དམིགས་མེད་ནི། དབུ་ཕྱག་རྫོགས་གསུམ་
གྱི་ལྟ་བས་རྩིས་མ་ཟིན་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པར་གོ་བའི་ཐོག་ནས་
སྟོགས་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་ནས་ཉན་རྒྱ། མཐུག་བསྟོ་བ་སྟེ་དགོ་བ་འདི་དང་བཅས་པའི་
དུས་གསུམ་བསགས་དང་གསོག་འཁྱུར་གྱི་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེམས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོས་པ་ཡིན་སྟེ་པའི་དམ་པ་

གསུམ་དེ་དང་མ་བུལ་བ་ཞིག་དགོས། དམ་པ་གསུམ་པོ་ཆོད་ལྷན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྟབས་
མོང་ན་ཆོས་ཆེ་རྒྱུད་གང་བསྐྱབས་ཀྱང་ཐོག་ཆེན་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་ལམ་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན། དམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཕྱིས་མ་ཟིན་ན་ལྟར་སྤང་ལ་
ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་བསམས་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཉེ་རྒྱུ་ཏུ་འགྱུར་མི་སྟབས།
ཀུན་སྦྱོང་ནི་མ་གུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྤངས་ཏེ་གུས་ཤིང་དང་བས་ཆོས་ཉན་དགོས།
དེ་ལྟར་ཆོས་ལྷུག་གསུངས་པའི་ཐོག་ནས་རང་རེའི་གང་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་ཆོས་གྱི་རིམ་
པ་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སློན་ལམ་ཡིན་ཞིང་། འདི་མཛོད་པ་པོ་སུས་མཛོད། ལུང་གང་
ལས་བརྟུས། རྟོགས་གང་དུ་གཏོགས། དབུ་ནས་ཞབས་སུ་བསྐྱུས་པའི་དོན་གང་
ཡིན་དང་། དགོས་ཆེད་སུ་ཞིག་གི་དོན་དུ་མཛོད། འདིའི་བཛོད་བྱ། དགོས་པ།
ཉིང་དགོས། འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ན། མཛོད་པ་པོ་སུས་མཛོད་ཟེར་ན།
མཛོད་པ་པོ་ཐོག་མར་ཞལ་བུང་གི་སྟེང་དུ་འཁོད་ཡོད་པའི་མཁས་གྲུབ་ར་གྲ་ཨ་སུས་
མཛོད་པ་ཡིན་ལ། མཁས་གྲུབ་ར་གྲ་ཨ་སུ་ཞེས་པ་ནི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཆགས་མེད་
ཅེས། བཀའ་རྒྱུད་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་བརྟན་འཛིན་གྱི་
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཡོངས་ལ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། སློན་ལམ་འདི་ཁྲུངས་དང་ལུང་གང་
ལས་བརྟུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འོད་མདོ་དང་། འཆི་མེད་རྩ་སྒྲ། སྟོང་རྩ་བརྒྱ་
དཀར་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་བརྟུས་ཤིང་། མདོ་དེ་དག་ལས་བརྟུས་པ་དང་མདོ་
རྒྱུད་ཀུན་དང་མཐུན་ཞིང་མདོ་རྒྱུད་དེ་དག་གི་རྟོགས་སུ་གཏོགས་པ་པ་ཞིག་ཡིན།
འདིའི་ཁྲུང་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གོ་བདེ་ཞིང་ཆོག་ཟིན་སྐྱ་བ་
ཡིན་པར་མ་ཟད་ཐུགས་བསྐྱེད་སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅན་ཞིག་
ཡིན། སྦྱར་བརྟན་བཅོས་ཕྱོམ་པ་དང་བཤད་པའི་སྐྱབས་སུ་ཆོག་གི་སྟེན་སྦྱར་སྟོན་ཆ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དང་མཛེས་ཆ་གཙོ་བོར་རྩལ་འདོན་བྱས་ནས་གཞུང་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་དང་།
ཕན་ཐོགས་དང་སེམས་འདུལ་བ་གཙོ་བོར་ལྟར་ལེན་བྱེད་པའི་རྩལ་ལུགས་རྣམ་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ནང་གི་འདི་ཚིག་གོ་བདེ་ཞིང་དོན་གཟུང་བདེ་བ། ཉམས་ལེན་རང་རྒྱུད་ལ་
སྦྱོར་བར་གདུལ་བྱའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཕན་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན།
དབུ་ནས་ཞབས་སུ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་བཞིའི་ཆིངས་ཀྱིས་བཅིངས་
པའི་ཡན་ལག་བདུན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་གི་སྒྲོར་དང་། རྟེན་
དང་བརྟེན་པའི་ཞིང་བཀོད་སྟོན་ལམ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། །དེ་ཚོ་བརྗོད་བྱ་
ཡང་ཡིན། འདིའི་དགོས་པ་ནི་འདི་དང་འཕྲད་པའི་སེ་སྦྱོས་ཐམས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
དད་དང་མེས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྤང་སྤང་གི་གནས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་འདོར་ལེན་བྱས་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་བསྐྱུས་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་
སུ་སྦྱེས་གིང་ཞིང་ཁམས་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཆོས་དངོས་སུ་
མཉམ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་ཉིང་དགོས་སམ་དགོས་པའི་དགོས་པ་ཅི་
ཞིག་ཡོད་ཅེན། མཐར་ཐུག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་དོང་ནས་འདོན་རྒྱ།
ཞིང་སྟོན་རང་གི་ནང་དུ་ཡང་། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་དོང་ནས་སྒྲུག་པར་ཤོག་ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། འདིའི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་འབྲེལ་ནས་བརྗོད་བྱ་བསྟན་པ་དེ་ལ་
བརྒྱུད་དེ་མཐར་ཐུག་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་སུ་སྦྱོར་བ་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་དགོས་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྟན་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཞིང་འཆད་པ་ལ་ཆིངས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱིས་བཅིངས་པའི་བསྟན་བཅོས་འཆད་ཐབས་སྒྲིབ་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་དུ་བྱས་ན།
ཐོག་མར་དགོ་བ་ཁྲད་ཀྱི་དོན་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་དགོ་བ་ཁྲད་ཀྱི་དོན། བར་དུ་
དགོ་བ་གཞུང་གི་དོན། ཐམས་དགོ་བ་མཐུག་གི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ཐོག་

མར་དག་བ་ཤྲད་གྱི་དོན་ལ། མཚན་སྟོས་པ། མཚན་དོན་འགྲེལ་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་མཚན་དོན།

དབྱའི་ཞལ་བྱང་ན་འཁོད་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་མཛད་པ་པའི་མཚན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཆོང་
མས་དབྱའི་ཞལ་བྱང་གི་ངོར་ལྟོས་དང་། མཚན་སྟོས་པ། **མཁས་གྲུབ་ར་གྲུ་ཨ་**
སྟུས་མཛད་པའི་རྣམ་དག་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སྟོན་ལམ་བཞུགས་སོ། |ཞེས་པའོ།
མཚན་དོན་འགྲེལ་བ། གཉིས་པ་མཚན་དོན་འགྲེལ་ན་མཛད་པ་པའི་མཚན་གོང་ནས་
ཞུས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྣམ་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱིར་དག་
དང་མ་དག་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་ལས་དག་དང་མ་དག་གི་སྣང་ངོར་ཤར་
ལུགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཞལ་བཞུགས་ཡོད་སྐབས་སུ་ཆོངས་པ་
རལ་བ་ཅན་གྱིས་བྱིད་གྱི་ཞིང་དེ་དག་པ་ཡིན་འདུག་ཅེས་ཞུས་པ་དང་། སྟོབ་མ་གཞན་
དག་འགའ་རེས་མ་དག་པ་ཡིན་ཞེས་ཚུངས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལས་དག་པའི་སྣང་ངོར་
དག་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉི་མ་བདུན་ཙམ་ལ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐུན་སྣང་ལ་
ཆོངས་པ་རལ་བ་ཅན་གྱི་མཐོང་སྣང་ལྟར་དག་པའི་ཞིང་ཁམས། རང་རེས་མཐོང་སྣང་
ལ་ཤར་གྱིན་འདུག་པའི་ས་ནོ། བྱེ་ཐང་། ངམ་གྲོག་ གཙོང་རོང་། གཡང་
ས། ཆོར་མ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་མེད་པའི་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡིན་སྦྱིར་འདུལ་བྱེད་སྟོན་པ་གཅིག་གི་གདུལ་
བྱའི་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱལ་སོགས་ལ། སོ་སྦྱིས་ཐམས་པའི་མཐུན་སྣང་
ལ་མ་དག་པ་ལྟར་སྣང་བའི་ཞིང་ཁམས་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བདེ་བ་ཅན་གྱི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཞིང་ཁམས་སུ་སངས་རྒྱལ་འོད་དཔག་མེད་པའི་སྒྲོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་
དབང་གིས་སྒྲོན་འཁོར་གདུལ་བྱ་ཕྱིན་ལས་སྒྲོད་ཡུལ་སྒྲོད་གྱི་ཞིང་ཁམས་དང་བཅས་པ་
རྣམ་པར་དག་པ། གཙང་ཞིང་གཙང་མར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་
དག་ཅེས་གསུངས། བདེ་ཆེན་ཞིང་ཞེས་པ་ནི། ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་བྱངས་ནས་
བཟུང་བདེ་བ་མ་གཏོགས་མེད་ཅིང་། བདེ་བ་དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་འགྱུར་བདེ་ཆུང་
ཆུང་མ་ཡིན་པར་ཟག་མེད་ནང་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་
དགའ་བདེ་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ན་བདེ་ཆེན་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་བདེ་བ་བརྟེན་པ་དེ་གང་དུ་ཡོད་ན་ཞིང་ཁམས་དེ་ན་མཆིས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ལྡན་པས་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་འབྲེལ་བ་དང་།
རྟེན་སྒྲོད་གྱི་ཞིང་ཁམས་གཙོ་བོར་སྒྲོས་པའི་ཆ་ནས་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། གི་
ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་སྐྱ་སྒྲེ། འདིའི་སྒྲོན་ལམ་འདི་ཅིའི་སྒྲོན་ལམ་ཡིན་ཟེར་ན་བདེ་ཆེན་
ཞིང་གི་སྒྲོན་ལམ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གི་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་འདིས་བསྟན་ཡོད། སྒྲོན་ལམ་
ཞེས་པ་ནི་སྒྲོན་པ་ལམ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོན་བྱའི་དོན་དེ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་ན་སྒྲོན་ལམ།
བཞུགས་སེམས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་ལམ་དེ་འདི་ན་ཡོད་ཅེས་བརྟན་བསྟན་པའམ་
མཆོན་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། མཆོན་བཏགས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། མིང་དུ་གདགས་པར་མ་མཛོད་
ན། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྫོངས་པར་འགྱུར། །དེ་བས་མགོན་པོ་ཐམས་མཁས་
པས། །ཆོས་རྣམས་མིང་དུ་འདོགས་པར་མཛོད། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་ན་པན་རྩུན་ལ་གོ་བརྟ་
སྒྲོད་བྱེད་ཅིག་མེད། ཁྱོད་དང་ང་ཟེར་བ་ཞིག་མེད། འགྲོ་འདུག་ཟེ་འཁྲུང་ལ་

སོགས་པ་དོན་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མིང་གཅིག་ཀྱང་མེད་ན་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
ཚེངས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། ལྷགས་པ་དང་ལྷགས་པ་ཐུག་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལོས་ཡིན།
དེ་ལྟ་བུས་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་དེ་མིང་གི་མཚོན་བརྗོད་ལས་འདས་པ་ཡིན་
ཡང་དེ་ཡང་འདས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་ཅིག་གིས་མཚོན་དགོས་པས་མིང་དང་བརྟེན་པ་
མ་བརྟེན་པར་བརྗོད་ཐབས་མེད། འཛིག་རྟེན་གྱི་ལེགས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནི་སངས་
རྒྱུ་གྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་བརྟེན་ཐམས་ཅད་མགོན་པོ་ཐབས་
མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན། དེས་ན་སྤྱིར་
བསྟན་བཅོས་གྱི་མཚན་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེན། གང་ཟག་དབང་པོ་
རབ་འབྱིང་ཐག་སུམ་དང་སྤྱིར་ན། གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་ཀྱིས་མཚན་མཐོང་བ་ཙམ་
ཀྱིས་མཚན་དེ་ལྷན་གྱི་གཞུང་དེའི་དབུ་ཞབས་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་དགོས་
པ། དབང་པོ་འབྱིང་གིས་མཚན་མཐོང་ནས་དེའི་ནང་དོན་དང་བརྗོད་བྱ་ཆེ་ལོང་ངམ་
རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་ཚོད་དཔག་གིས་ཤེས་པ། མ་མཐའ་ཡང་ཆོས་འདི་ཕྱོགས་གང་
དུ་གཏོགས་ཙམ་ཞིག་ཤེས་པ་ཡིན། གང་ཟག་དབང་པོ་ཐ་མ་ཡིན་ཡང་མཚན་མཐོང་
བས་གཞན་དང་མི་ལོར་བར་སྟེགས་བམ་བཙལ་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་ཡན་ཆད་ཡོད།
དེས་ན་འདིའི་མཚན་གྱིས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བདེ་ཆེན་ཞིང་ཡིན་ཞིང་། བདེ་བ་ཅན་གྱི་
ཞིང་འདི་ཞིང་ཁམས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བདེ་བ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཟེར་ན།
འོད་མདོའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་སྟོན་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ་དགེ་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྤྱི་སྟེ་བ་བཞེས་ཆོ་སྟོང་རྗེའི་ཙུ་བ་ཅན་གྱི་
བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་ཏེ། ཞིང་ཁམས་མདུན་དུ་བྱུང་བ་
ཞིག་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཐུག་རྒྱལ་པོའི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྤྱན་རྒྱུ་སངས་རྒྱུ་བྱེ་བ་ཐུག་ཐིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་གཅིག་གི་ཞིང་ཁམས་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་། དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལེ་བྱེ་བ་
གཅིག་གི་ཡུན་དུ་གསུམ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཞིང་ཁམས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་
ཁྲོན་དང་། དེའི་རང་བཞིན་འཁོར་ལོངས་སྟོང་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
ལྷན་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་འཕགས་ཤིག་ལ་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་སེམས་
ཤིང་བཞུགས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་ཕྱག་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་གི་
རིང་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་མཛད་མཐར་ད་གཟོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱན་རྒྱུ་དེ་
འདྲའི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་བཟུང་རྒྱུའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ཡིན། །སློང་རྗེ་པར་དཀར་པོའི་
མདོའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་པ་འཁོར་སྤྱར་གཙུག་གི་མུ་
ཁྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་བཞེས་པའི་ཆོན་རྒྱལ་པོ་དེས་ལོ་བདུན་ལ་གཡེང་བ་སྤངས་ནས་ནང་དུ་ཡང་
དག་པར་འཛོག་པའི་བསམ་གཏན་ལ་གནས་པའི་སྐབས་སུ། བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཆོའི་རྩལ་
གྱི་སྤྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སློང་པོའི་མདུན་དུ་ཞིང་ཁམས་གཟུང་བའི་སྟོན་
ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏབ་ལ། སངས་རྒྱུ་དེའི་བྱིན་རྒྱབས་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཕྱོགས་རེ་
རེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྱག་ས་ཡ་སྟོང་གི་རྩལ་སྟེད་ཡོན་
ཏན་བཀོད་པའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་མཐོང་ཞིང་གཟིགས་ནས་རང་ཉིད་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་
འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བར་སྟོན་
ལམ་གྱི་རྒྱལ་ལ་མཁས་པར་མཛད་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་སྟོན་ལམ་རྒྱ་
ཆེར་མཛད་རྒྱལ་གསུངས་ཡོད། སངས་རྒྱུ་དང་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ལྷབ་
སེམས་དཔའི་མཛད་པ་དང་སྤྱུ་རབས་ནི་ཐམས་ལྟེ་བོས་སྟོ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན།
གང་ལྟར་ཡང་འོད་མདོ་དང་སློང་རྗེ་པར་དཀར་གྱི་མདོའི་དགོངས་དོན་ལྟར་བསྐལ་བ་བྱེ་

བ་ཕྱག་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིན་དུག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་སློན་སྤྱངས་
པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཛད། སྤྱི་དེ་ལྟ་བུ་མཛད་པ་དེ་སློན་གྲུང་ཡང་ཞིང་ཁམས་
མང་པོའི་རྩལ་སློན་གྱི་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཞིང་ཁམས་སོ་སོའི་རྩལ་གྲངས་དང་མཉམ་པར་
བསྐྱེད་རབས་དང་། དེའི་ཐོག་ཏུ་གསལ་བསམ་སྤྱོད་བ་མང་པོ་ཞིག་མཛད་དེ།
མཐར་ཐུགས་བསྐྱེད་སློན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པས་ཀུན་ལས་གྲུང་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
པའི་ཞིང་ཁམས་འདི་ལྟ་བུ་བཟུང་བ་དང་། རྒྱུད་གྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་ན། ཆོས་སྤྱོད་
སློབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་དབྱིངས་ཆེན་པོའི་ངང་དེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་
ཡི་རང་མདངས་རིགས་ལྗེའི་སངས་རྒྱས་སུ་ཤར་བ་ལས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
རང་མདངས་རྩིབ་སྤྱང་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱི་རིགས་གྱི་གཙོ་བོར་ཤར་ཞིང་དེ་ཉིད་གང་
འདུལ་གདུལ་བྱའི་སྤྱང་ངོར་སྤྱུལ་བའི་གཟུགས་སྤྱིར་ཤར་བ་ལ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་
མེད་ཅེས་བྲ། ཞེས་གསུངས་སོ། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་འདི་ཉིད་གཞན་ལས་བྱུང་
པར་དུ་འཕགས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སློན་ལམ་གྱི་མངའ་བདག་ཡིན་པས་དེས་ཞིང་
ཁམས་བཟུང་བའི་སློན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྟབ་པའི་མཐུ་ཡིས་ཞིང་ཁམས་དེ་གཞན་ལས་
བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡན་ཆད་གྱིས་ཐོག་མར་དགེ་བ་ལྷན་གྱི་དོན་
མཚན་སློབ་པ་དང་མཚན་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་སོང་ནས། ད་བར་དུ་དགེ་བ་
གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན།

གཉིས་པ་བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་ལ། འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། གཞུང་

ཁྱབ་བདག་པ་པལ་སྒྲུབ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དོན་སྒྲོན་ལམ་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་འདི་ཇི་ལྟར་འཆང་ཞིང་སྤྲུགས་དམ་
དུ་བྱ་བ་དང་། འདིའི་ཕན་ཡོན་གདམས་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་སྒྲོན་ལམ་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟར་འཆང་ཞིང་སྤྲུགས་དམ་དུ་བྱ་བ།

དང་པོ་སྒྲོན་ལམ་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟར་འཆང་ཞིང་སྤྲུགས་དམ་དུ་བྱ་བ་ནི། འདིར་ཡིག་རྒྱུ་
ལ་ལྟོས་དང་། **འདི་ཉིད་ཆག་མེད་སྤྲུགས་དམ་མཛོད།** **ཁང་པོ་འགའ་ལ་ཨེ་ཕན་**
བསམ། **ལག་པ་ན་ཡང་འབད་ནས་བྲིས།** **དཔེ་གཙོད་འདོད་མི་གདའ་ན་**
གཡོར། **ཞེས་གསུངས་ཏེ།** འདི་ཉིད་ཆག་མེད་སྤྲུགས་དམ་མཛོད་ཅེས་སྒྲོན་
སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་
གཅིག་གི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུམས་པ་དང་།
ད་དུང་དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྲུལ་པ་
བྱེ་བ་སྟོང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་མང་པོའི་མདུན་དུ་ཞིང་ཁམས་
དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་བཙས་པ་གསལ་བསམ་དང་ཞིང་སྤྱདས་
མཛོད་ཅིང་། འུ་ཅག་སྤྲིགས་མའི་སེམས་ཅན་ཆོ་སྤང་ནད་མང་ཡིན་ཡང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་
ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་དགེ་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཞིང་ཁམས་བཟུང་
བའི་སྤྲུགས་སྟོབས་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཕྱོགས་མཚུངས་པ་ཞིག་བྱེད་
དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་ལམ་འདི་ཉིད་ཉིན་མཚན་དུས་དུག་
ཏུ་མ་ཆག་པར་བྱ་བྱུང་ན་བཟང་ཤོས་ཡིན། དེ་ཙམ་མ་སྤྱབ་ན་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་
ཆད་མེད་པར་ཆག་མེད་ཏུ་ངག་གིས་ཆོག་འདོན་པ་དང་། འདོན་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱིས་

དད་པ་མོས་གྲུས་དང་བཅས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གྲུས་ལྷན་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་འོད་
དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་གསལ་སྒྲུང་ལས་མ་གཡེང་བཞིན་དུ་ཐུགས་ཀྱི་དམ་པ་
སླིང་གི་དཀྱིལ་དུ་ཆོངས་ཤིག དགོ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གནད་ཆེན་པོ་འདི་
མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། ལག་པ་ན་ཡང་འབད་ནས་བྲིས་ཞེས་པ་ནི།
སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཟབ་མོའི་མདོ་སྡེ་འཆང་བའི་པན་ཡོན་གསུངས་
སྐབས་མདོ་སྡེ་འདི་འཆང་བའམ། སློག་པ་དང་། ཡི་གེ་འདི་འབྲི་བའམ།
འབྲིར་འཇུག་པའམ། འདི་ཉིད་ཡུལ་ཕྱོགས་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ས་ཆ་ཐམས་ཅད་
དགོ་ཞིང་བཀའ་ཤིས། སེམས་ཅན་གྱི་སྦྱག་བསྐྱེད་སེལ་བར་མ་ཟད་འདི་དང་འབྲེལ་
བའི་སེམས་ཅན་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་བྲམ་ཟེ་དགོ་སྦྱོང་སུ་ཡིན་ཡང་གི་འཕོས་
ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཉིད་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་མི་རྣམས་ཅིང་དར་བའི་ཕྱིར་དང་ཡི་གེ་མང་པོ་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་ལག་པ་ན་
ཡང་འབད་པ་བསྐྱེད་ནས་བྲིས་ཤིག་ཅེས་བདེ་སློན་གྱི་དཔེ་ཆ་འདི་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་བྱབ་
གདལ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེང་དུས་སློག་པར་དང་འཕྲུལ་པར་ལ་
སོགས་པ་ཡི་གེ་སྤེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་རྒྱ་བཏང་ནས་ཡི་གེ་
མང་པོ་སྤེལ་ནའང་ཕན་ཡོན་ཆེ། ཡང་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་འདག་པའི་ཆེད་དུ་ཆོར་
མང་པོ་ཡིག་ཞོར་དང་ཆད་ལྷག་ཤོར་དུ་མི་འཇུག་པར་བྲིས་ནའང་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་པ་ཡོད་པ་དང་། རྫོལ་བཞོས་ནའང་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་རིགས་པས་
དཔོག་ཐུབ། མང་པོ་འགའ་ལ་ཨོ་ཕན་བསམ་ཞེས་མང་པོ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་
ཅན་ནམ་མཁའི་གར་བྱབ་ལ་སེམས་ཅན་གྱིས་བྱབ་ཡོད་པས་པ་མར་གྱུར་བའི་སེམས་
ཅན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དེ་དག་ལ་ཕན་ཐོགས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཀྱང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མ་ལུས་པར་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་འགྱུར་བའི་ཉིང་དགོས་དང་། འགའ་ལ་ཞེས་
པ་ནི་ཡང་དེའི་ནང་ནས་བྱེ་བྲག་པ་དལ་འབྱོར་ཚང་བའི་མིའི་ལུས་རྟེན་ཅན་འཛུལ་བྱ་སྒྲིང་
ལས་གྱིས་པར་སྐྱེས་ཡོད་པ་འདི་རྣམས་ལ་ཐོག་མར་ཕན་ཞིག་ཨེ་ཐོགས་བསམ་པ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། སློན་ལམ་འདི་ཉིད་བརྩམས་པའི་ཉིང་དགོས་དང་དགོས་
པ་ཞོར་ལ་བསྟན་པ་ཡིན། དཔེ་གཅོད་འདོད་མི་གདའ་ན་གཡོར་ཞེས་པ་ནི། སློན་
ལམ་འདི་ཉིད་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ས་ཆའི་གདུལ་བྱ་ལས་དང་སློན་ལམ་མཐུན་པ་ཚོར་ཕན་
ཐོགས་པའི་ཆེད་དུ་ས་ཕྱོགས་དེའི་མོས་པ་ཅན་སློན་ལམ་འདི་ཉིད་ཡི་གེ་མ་བྱི་གཅིག་ནས་
མང་པོར་སྟེལ་སྟེལ་སྟེལ་དཔེ་གཅོད་བྱེད་འདོད་མཁན་གདའ་ན་འམ་ཡོད་ན་དཔེ་མཁྱུད་མ་
བྱེད་པར་གཡོར་དང་། ཁྱོད་རང་ཉིད་ལ་མདོ་སྟེ་སྟེལ་བའམ་སྟེལ་དུ་བརྟུག་པའི་
བསོད་ནམས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། འདིའི་ལུགས་བསྟན་ལ། ཡི་
གའི་གཟུགས་དཔེ་གཅོད་དུ་འཇུག་པར་མ་ཟད་དེའི་དོན་བཤད་ནས་དེའི་ནང་དོན་སེམས་
ལ་ངེས་སུ་བརྟུག་སྟེ་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་
སློ་ཁ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱག་དང་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན།
གཉིས་པ་ཕན་ཡོན་གདམས་པར་མཛད་པ་ནི།

གཉིས་པ་ཕན་ཡོན་གདམས་པར་མཛད་པ།

འདི་ལས་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མེད། །འདི་ལས་ཟབ་པའི་གདམས་ངག་མེད། །ང་ཡི་
ཆོས་གྱི་རྩ་བ་ཡིན། །རང་གར་མ་སྐྱུར་ཉམས་ལེན་འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
འདི་ལས་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མེད། །ཅེས་སློན་ལམ་འདི་ཉིད་ཐོག་ཆེན་མདོ་སྟེའི་དགོངས་

དོན་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་ཀྱང་ཡིན་པས་ན་འདི་ཉིད་འཛིན་སྐྱོང་གྲོག་པ་ལས་ཡན་ཡོན་ཆེ་བ་
ཞིག་གཞན་ན་མེད་ལ་བཙལ་ཀྱང་རྟེན་རྒྱ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། འདི་ལས་ཟབ་
པའི་གདམས་ངག་མེད། །ཅེས་པ་ནི་འདི་ལས་ཟབ་པའི་གདམས་ངག་ཞིག་ཀྱང་མི་
དགོས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཟབ་མོ་གདམས་ངག་གནད་ཆེན་གཞན་གང་ཡིན་
ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་པ་ལམ་ལ་སྐྱོང་བ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་
སུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཅུང་ཟད་དཀའ་བ་ཡིན། འདིའི་བྱད་ཆོས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དུས་ཐམའི་
སྐྱེ་བོས་ཀྱང་འགྲུབ་ཐུབ་རྒྱ་ཅན་རྒྱ་བཞི་བསྐྱབས་ན་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེས་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་
པར་མ་ཟད། ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སྐྱེས་ནས་དུས་ངན་བསྐླལ་ངན་གྱི་རྒྱུད་པ་དང་བར་
ཆད་ཀྱིས་མི་གོས་པར་ས་ལམ་བཟོད་དེ་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། འདི་
ལས་ཟབ་པའི་གདམས་ངག་མེད་པའམ་མི་དགོས་པ་ཤེས་བཞིན་པ་དེ་ཡིན། ང་ཡི་
ཆོས་ཀྱི་ཕ་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི་འདིའི་སྐྱབས་སུ་སློན་ལམ་མཛད་པ་པོ་གང་ཉིད།
གང་བསྟན་བྱའི་ཆོས་སམ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་
ཀྱི་ཆ་ཤས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་ཤིང་ཐམི་དད་པའི་ངོས་
ནས། རྒྱབ་སྐྱོང་བ་མཐའ་ཡས་གསུང་མ་ཆགས་པ་རྒྱའི་རིགས་ཀྱིས་བྱིན་རྒྱབས་དང་
དངོས་གྲུབ་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱལ་གྱིས་ང་ཡི་ཆོས་ཀྱི་ཕ་བ། མཆོག་གསུམ། ཕ་
གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོར་དམིགས་ཏེ། བསྐྱེད་དང་རྫོགས་པ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ན་ཐུན་
མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འདིས་སྤྱིན་པར་བྱེད་པས་ང་ཡི་ཆོས་ཀྱི་ཕ་བ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་སྤྲུགས་དང་སྤྱེལ་ཏེ་འབྲེལ་ན་ཡང་ཆོག རང་གར་མ་སྐྱུར་
ཉམས་ལེན་འབྱུངས་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་།

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྐྱེད་བསམས་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞོར་བྱ་ལག་ཏུ་ཡོན་ཏུས་ཞོར་བྱའི་ཞོར་ཉམས་
ཆོད་ནས། ཞོར་བྱ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱི་མོར་བཏགས་ནས་བྱས་བྱས་ཤིང་དར་གྱིས་
བརྒྱན་ཏེ་གསེལ་བ་བཏབ་ན་དགོས་འདོད་ངང་གིས་འབྱུང་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞོར་བྱ་ལག་
ཏུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་བཅད་སྐྱེད་དེ་གསེལ་འདེབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདོད་དོན་འབྱུང་ཏུ་མ་བཅུག་ཆོ་
འཕྲོ་བརྒྱག་ཡིན་ལ། དེས་ན་འདི་ནི་འདོད་དོན་སྐྱེད་པ་ལ་ཞོར་བྱ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་
ཡིན། ཞོར་བྱས་ཆོ་འདིའི་འདོད་དོན་སྒྲོང་བ་ཅུ་ཡིན་ཞིང་། འདིས་ཆོར་བས་
གཏན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ན་རང་
གར་མ་སྐྱུར་ཞེས་རང་གར་མ་སྐྱུར་བར་ཉམས་ལེན་གནད་དུ་འཛིན་པ་ལ་འབད་འབྱུངས་
གྱིས་ཤིག་ཅེས་གདམས་ངག་གནད་བ་ཡིན། **འདི་ནི་མདོ་ལུགས་ཡིན་པའི་**
ཕྱིར། །ལུང་མ་ཐོབ་ཀྱང་འདོན་ནི་རུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱེད་ན་ཆོས་
བཤད་པའི་སྐབས་དང་ཆོས་སྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་རིགས་དང་མི་འགལ་བ་ཞིག་
བྱུང་དོན་དང་དེས་དོན་མ་འབྲུགས་པ། དགོངས་ལྗེ་དགོངས་བྱུང་པོར་དགོངས་པ་
རྣམས་མ་འཆོལ་བ། གང་ཟག་མཆོག་དམན་ལ་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིམ་
པ་མ་འབྲུགས་པ། ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་པ་རྣམས་མི་འགལ་བ།
མི་མཐུན་པ་རྣམས་མ་འབྲེས་པ། མདོ་སྐྱུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཤེས་པ་ཞིག་སྟེ།
མདོར་བསྐྱེད་ན་བཤད་པའི་སྟོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ། འཆད་པའི་ཚུལ་རྣམས་
ཤེས་དགོས། སྟོན་ལམ་འདི་ནི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཞེད་པའི་མདོ་
དང་། འཆི་མེད་རྩ་སྒྲ། སྤྱིང་རྩེ་པར་དཀར་པོའི་མདོ། ཆངས་པས་བྱིན་གྱིས་
ལུས་པའི་མདོ། ཡེ་ཤེས་ཕུག་རྒྱུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ། མདོ་སྤྱིང་པོ་བཞེད་པ་
ལ་སོགས་པ་མདོ་སྟེ་མང་པོ་དང་། བསྟན་བཅོས་ནི་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་རྒྱུད་བླ་མ་

ལ་སོགས་པ་སྟེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་གི་དགོངས་དོན་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་ཡིན་པས་གཙོ་ཆེར་མདོ་ལུགས་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་དབང་ལུང་བྲིད་གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་པ་མེད་པའམ་མ་ཐོབ་ཀྱང་འདོན་མི་རུང་བའི་བཀའ་རྒྱ་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་མིན། ཟབ་པའི་ཆ་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་འདུས་པ། འཆང་བདེ་ཞིང་འཛིན་སླ་བའི་ངོས་ནས་ཐུན་མིན་གྱི་བྲད་ཆོས་དང་ལྡན་པ། གོང་དུ་འདི་ལས་ཟབ་པའི་གདམས་དག་མེད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེས་ན་ལུང་མ་ཐོབ་ཀྱང་འདོན་རུང་ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་འདོན་མི་རུང་བ་མེད་ཅེས་པའི་རྣམ་གཟོད་ཀྱིས་དགག་བྱ་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་ཡོངས་གཙོ་དེ་གྱི་སྒྲུབ་སྟོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་བསྟན་པ་ནི་རྒྱུད་རང་ལུགས་དང་མདོ་སྐགས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དབང་ལུང་བྲིད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་ནས་བསྒྲུབ་ན་ལྷག་པར་དུ་བཟང་ཞིང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ཡན་ཚོད་ཀྱིས་གཞུང་དོན་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་སོང་ནས། ད་བར་དུ་དགོ་བ་གཞུང་གི་དོན་དངོས་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་བཤད་ཀྱང་མདའ་ལྟར་ཅེ་མོ་ནས་བཟུང་བའི་བཤད་ལུགས་ཤིག་དང་། མདུང་ལྟར་སྐྱོད་པ་ནས་བཟུང་བའི་བཤད་ལུགས། རལ་གྱི་ལྟར་ཡུ་བ་ནས་བཟུང་བའི་བཤད་ལུགས་ཏེ། གསུམ་ཡོད་མོད། རང་རེས་ཚིག་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུང་དུ་སྒྲེལ་ནས་གནད་ལ་ཕུག་པ་མདའ་ལྟར་ཅེ་མོ་ནས་བཟུང་བའི་ཚུགས་ཀ་བྱས། དོན་སྤྱིར་ཟིན་ཡོད་པས་རྩ་བ་མ་ཤོར་བ་རལ་གྱི་ལྟར་ཡུ་བ་ནས་བཟུང་བའི་བཤད་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་། རྒྱ་བཞི་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་གནད་དག་ཐད་ཀ་ཐད་ཀྱི་བཟུང་ནས་མདུང་ལྟར་སྐྱོད་པ་ནས་བཟུང་བའི་བཤད་ལུགས་ཀྱི་ཚུལ་བྱས་པས་བཤད་ལུགས་རྣམ་པ་གསུམ་པོར་གཞི་བཟུང་ལ། ཆིངས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ལྷའམ་གསུམ་གྱིས་བཅིངས་ཏེ་བཤད་ན་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མ་འདྲེས། མི་འཛིང་། གོ་སླབ་འཛིན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་འདི་ནས་ཆིངས་
གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དཀྱུས་གྱིས་གཙོད་པ། ཆོག་གི་འབྲུལ་ནི་པ། སྐབས་
གྱི་དོན་བསྐྱབ་འཛིན་པ་མ་ཐོར་བའི་ཐོག་ནས་བཤད་དགོས།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་སློན་ལམ་དངོས།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་སློན་ལམ་དངོས་ལ་གསུམ། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་
བསྐྱབ་པ་ལ་སློན་པ། མཚན་བཟུང་བའི་བྱིན་རྒྱལ་ཆོ་འདིར་འབྱུང་བའི་གསལ་བ་
འདེབས་པ། སློན་ལམ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བདེན་ཆོག་གཟུངས་སྒྲགས་དང་བཅས་པ་
བརྗོད་པའོ། །སྤྱི་ཆིངས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་སློན་ལམ་གྱི་གཞུང་དོན་ཡོངས་སུ་རྗོགས་
པ་འདུས་ཡོད།

དང་པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་ལ་སློན་པ།

དང་པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་ལ་སློན་པ་ལ་ནང་གསལ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་
ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། གཉིས་པ་དག་བའི་རྩ་བ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་སློ་དུ་མ་ནས་བསགས་པ། གསུམ་པ་གྲོགས་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ། བཞི་བ་དག་བའི་རྩ་བ་དེ་རྣམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བསྐྱེད་ཞིང་རྒྱུ་
སློན་ལམ་དག་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་བཞི་ཡིས་བསྟན་ཡོད། བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཡོད་ཅེན། རྣམ་པ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་སྟེ། གྲངས་ངེས་
པ་དེ་ལ་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲངས་ངེས་པ་ཞིག་དང་། ལོག་རྟོག་ལ་ལྟོས་པའི་

གངས་ངེས་གཉིས་ཡོད། འདི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ལ།
བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འདིའི་རྒྱ་བཞི་འདི་མ་ཆང་ན་མི་
སྐྱེ། ཆང་ན་སྐྱེ་བས་ན་དེ་ལས་མང་མི་དགོས། དེ་ལས་ཉུང་མི་རུང་བ་ཡིན།
ཡང་འདི་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུད་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་ཏེ་འགའ་རེ་རྒྱུན་འགའ་རེ་གྲོགས་མ་ཡིན་ནམ་
སྒྲིལ་ན། གཙུག་ཆེན་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་དབང་དུ་བཏང་སྟེ་སྤྱེ་བྲག་གི་སྐྱ་སྐྱེ་ལ་
འཇུག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་པོ་ཞིག་ལ་
ངེས་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེ། རྒྱ་བཞི་པོ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོང་དུས་གོ་བྱུང་
ཀྱང་། ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ལ་འཛིན་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ན་ནིང་ཞིག་ལ་རང་རེས་
འདི་ལ་སྟོམ་ཚིག་ཅིག་བྱས་ཡོད། རྟེན་རྒྱ་གྲོགས་རྒྱུན་བཞི་པོ་ཡིན། དེ་ཡང་
བརྗོད་བྱས་ན་དང་པོ་རྟེན་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། གཉིས་པ་
རྒྱ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་སྟོན་མ་ནས་བསགས་པ། གསུམ་པ་གྲོགས་བྱང་
རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། བཞི་པ་རྒྱུན་དགེ་བའི་རྩ་བར་བསྟན་ནས་བདེ་བ་ཅན་
དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་བསྟེ་ཞིང་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་སྟེ་བཞིས་བསྟན་ཡོད།

རྒྱ་དང་པོ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

ཨེ་མ་རྟོ། འདི་ནས་ཉི་མ་རུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་རོལ་ན། །གངས་མེད་འཛིག་རྟེན་མང་
པོའི་ཕ་རོལ་ན། །རུང་ཟད་སྟོང་དུ་འཕགས་པའི་ཡུལ་ས་ན། །ཞེས་པ་ནས་ཆོས་
གོས་རྣམ་གསུམ་གསལ་ཞིང་སེར་ལྗེ་མ་མེ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱ་དང་པོ་བསྟན་པ་
ཡིན་པས་ཚིག་དོན་སྟེལ་ཏེ་འབྲུ་མཉན་ནས་བཤད་ན། །ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡང་

བྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཡང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བརྟེན་པ་
ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པའོ།།

དང་པོ་རྟེན་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱ་བ།

ཨེམ་རྟོ། ཞེས་པ་ནི་ངོ་མཚར་བའི་ཚིག་སྟེ། ངོ་མཚར་བའི་ཚིག་འདི་དགེས་པའི་
བཞད་སྐྱ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་འདིས་ངོ་མཚར་བའི་དོན་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཅེན།
བདེ་བ་ཅན་དང་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞིང་དང་སྐྱ་ཡི་བཀོད་པ་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་བསམ་
གྲིས་མི་བྱབ་པ་ལ་ངོ་མཚར་བའི་ཚིག་གིས་བརྗོད་པ་ཞིག་ཡིན། །སྐྱེ་བྱ་ན་དང་འཆི་བ་
ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་མི་བཟད་པས་དུས་རྟག་ཏུ་གདུང་ཞིང་མནར་བའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡན་བཏགས་ཏེ་དེ་རྣམས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་
དགོས་བསམ་མཁན་ཞིག་གིས། ཁམས་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱུས་བཙུམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་དོན་གཉིར་བྱེད་ངེས། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་
སྐྱབ་བྱེད་ལ་རྒྱ་གཅིག་མ་གཏོགས་གཉིས་མེད། གཅིག་པོ་དེ་གང་ཞེན། ཟབ་
དང་རྒྱ་ཆེའི་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འདུས་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་
དེ་ཉིད་ཡིན། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་དེ་ནི་སྦྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐའ་ཡས་པ་
ཡིན་པས་ན་དང་པོ་སྦྱོད་པ་དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་ནས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཆ་ཚང་བ་
བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་བྱ་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་བྱ་དཀའ་བ་དེ་བདེ་ལྷག་ཏུ་
འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་རྟེན་སའི་སྐྱབས་དང་མགོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བྱང་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་
དགོས་པས། སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་བ་དང་། བྱུག་བྱ་བ།

བསྐྱེན་ཞིང་བཀུར་བ། ཐེ་ཚོམ་གཙོན་པའི་ཡོངས་སུ་དྲི་བ་ཐམས་ཅད་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་འདྲིན་ཅིང་། མ་
དག་པའི་ཞིང་ན་སྤྲིགས་མ་ལུ་བདོ་བའི་དབང་གིས་དད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུམ།
ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ཆུང་ཞིང་། འོངས་སྦྱོད་ཀྱི་འབྱོར་བ་དམན། དེའི་
མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྲོ། ཕྱི་དོ། ད་ལོ། སང་པོད། ཆོ་སྟོད།
ཆོ་སྟོད་བྱས་ཏེ་བརྒྱུགས་བརྒྱགས་འདུར་འདུར་གྱིས་ཉི་མ་ཟད། ཅུང་ཟད་ཅིག་སྦྱིད་ན་
ཡང་དེས་སེམས་བསྐྱས་ཏེ་དེས་འབྱུང་མི་སྦྱེ། ཡང་ན་ད་ན་ཆོ་སྦྱང་ན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
ཞིག་གིས་མནར་གྱིན་ཡོད་ཆོ་ཚོས་སྐྱབ་པའི་ཡི་ག་མེད། གལ་ཏེ་ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་
ལྟ་བུ་ཅུང་ཟད་ཅིག་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ལྟར་བཅོས་པའི་གོ་གསུམ་ངན་མང་
བའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྤར་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་རྒྱུད་དག་ཉམས་སྦྱ་བ་ཡིན།
ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྦྱེས་སོང་ན་དེ་འབྲེལ་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་གཙོང་བས་ན། རྣམ་
པར་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པས་ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སོང་ནས་
ལམ་བསྐྱབས་ན་ལམ་གྱིས་ཆོད་ཆེ། ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སྦྱེས་ཆོད་མངོན་ཤེས་ལུ་དང་
ལུན་པ་ཁོན་སྟེ། རྩལ་ལྟུང་གི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པས་དེའི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གང་
དུ་ཡོད་ན་དེ་ལ་སོང་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་མི་དད་པ་རྣམས་དད་པར་བྱེད་པ་དང་དད་
པ་རྣམས་ལྷག་པར་དད་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྟོན་གནས་རྗེས་བྱན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་
གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་སྟོན་སོང་ངེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཤེས་ནས། དེར་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་
དང་སྟོན་གྱི་སྦྱོར་བས་སོགས་བསྟན་ནས་དེ་ལ་སྦྱོབ་སྦྱོད་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་
འབྱུང་བའི་མངོན་ཤེས་དང་སྤྱན་ལ་སོགས་པར་དབང་འབྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། བདེ་བ་
ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་སྦྱེས་ཕྱིན་རང་ཉིད་ཞིང་དག་པའི་རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་དང་སྐལ་བ་

ཁྱེད་པོ་ལ་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ཞུམ་པ་ལྟར་།

མཉམ་པར་གྱུར་སྟེ་བཞུགས་པ་། དེའི་དུས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་གི་འགྲོ་བའ་ཕམ་
འདོགས་པའི་རྣམས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། སངས་རྒྱལ་དངོས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཆོས་ཉན་ཏེ་
ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་བཤོད་ཐུག་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་ཡོན་ཏན་
ཆོད་མེད་པ་ཡིད། དེས་ན་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་བསམ་པ་ཞིག་གིས་དང་པོ་
དེ་ལ་སྟོང་སྟེ། དེ་ནས་ས་ལམ་བཤོད་ཞོར་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱབ་ཞོར་དུ་རྫོགས་སྒྲིམ་
སྒྱུར་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྷན་
སྟེ་བཞུགས་པ་། དེས་ན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དང་ཞིང་དེའི་གཙོ་བོ་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཡེ་ཤེས། ཡོན་ཏན། གཟི་བརྗེད། སྤྱིན་
ལས་ཆོད་མེད་པ་ལ་ངོ་མཚར་བའི་ཆོག་གིས་ཨོ་མ་རྟོ་ཞེས་དང་བ་སྟོན་པའི་ཆོག་དང་
བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་། དོན་བསྐྱབས་ཏེ་བཤད་ན་ཨོ་མ་རྟོ་ཞེས་པ་ངོ་མཚར་བའི་ཆོག་
ཡིན། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་དམ་ཆོད་པག་མེད་པའི་
རྣམ་པར་ཐར་བ་འདི་ངོ་མཚར་བའི་ཆོག་ཨོ་མ་རྟོ་འདིས་བསྐྱབ་ཞེས་ཟེར་ཆོག་པ་རེད།
དེའི་རྣམ་ཐར་དེའང་ངོ་མཚར་ལུགས་གསུམ་དུ་བསྐྱབས་ནས་བཤད་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་
གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཞེན། ཐུགས་བསྐྱེད་ངོ་མཚར་བ་དང་གཅིག་བཙོན་འགྲུས་
ཀྱི་འཇུག་པ་ངོ་མཚར་བ་དང་གཉིས། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ངོ་མཚར་བ་དང་གསུམ་གྱི་
སྟེང་ནས་བཤད་ཡོད། ཐུགས་བསྐྱེད་ཇི་ལྟར་ངོ་མཚར་ན་སེམས་ཅན་ཆོད་མེད་མཁའ་
མཉམ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ། དུས་ཆོད་མེད་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟིན་གྱི་བར། དམ་
བཅའ་ཆོད་མེད་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསམ་ཏེ་མ་སྒྲིམ་
པ་སྒྲིམ། སྒྲིམ་པ་གོལ་བ་ལ་འགོད་རྒྱུའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ངོ་མཚར་བ་ཡིན། བཙོན་
འགྲུས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཇི་ལྟར་ངོ་མཚར་ཞེན། དེ་ལྟ་བུ་ཐུགས་བསྐྱེད་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དེ་སློབ་ཚད་མེད་པ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དེ་བཞིན་དུ་ངོ་མཚར་བ་སྟེ།
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་དང་ཡང་དག་པར་ངེས་པའི་འཁོར་ཞིང་ཁམས་
མཐའ་ཡས་ཚད་མེད་པ་རྒྱས་པར་ཡོངས་སུ་འགོངས་པའི་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སངས་
རྒྱས་གྱི་སྐྱེ་བ་མི་བདེ་པའི་འབྲས་བུས་བྱུང་དུ་འཕགས་ཏེ་ངོ་མཚར་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་
ངོ་མཚར་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཞིང་ཁམས་དེ་ཉིད་དང་། དེ་ན་བཞུགས་པའི་མགོན་
པོ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྟེན་བརྟེན་པའི་ཞིང་ཁམས་གསལ་འདེབས་པའི་
ཐོག་མར་གཞན་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་རྟེན་ཞིང་ཁམས་གསལ་འདེབས་པ་ནི།
འདི་ནས་ཉི་མ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་རྩེ་ན། །གྲངས་མེད་འཇིག་རྟེན་མང་པོའི་ཕ་རོལ་
ན། །རྩེ་བདེ་སྟེང་དུ་འཕགས་པའི་ཡུལ་ས་ན། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་
བདེ་བཅན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནས་ཉི་མ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་རྩེ་ན་ཞེས་ད་ལྟ་
རང་རེ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་འདིའི་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་སམ་མི་མཛད་
འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཉི་མ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་རྩེ་ན་ནའམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ལ། བདེ་བ་
ཅན་ན་བཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རེ་ཡོད་སར་ཚུར་གཟིགས་
ཡོང་དུས་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་འཛོམས་བུ་སྒྲིང་ཞེས་གསུངས་དར་བ་
ཡིན། དེས་ན་རང་རེ་ཡོད་སའི་ཞིང་ཁམས་འདི་ནས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཐག་རིང་ཐུང་
གི་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་ན། གྲངས་མེད་འཇིག་རྟེན་མང་པོའི་ཕ་རོལ་ན་ཞེས་པ་སྟེ།
འདིའི་གྲངས་མེད་འདི་གྲངས་ཀྱིས་བགྲང་བའི་གྲངས་མེད་ཅི་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེའི་གྲངས་མེད་
ལ་གོ་བ་མི་ལེན་པར་མི་ཕལ་བས་བགྲང་བའི་ཡུལ་ལས་འདས་བའི་གྲངས་མེད་དམ།
གཞལ་བྱ་ལས་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། མདོར་ན་འདི་སོ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སེའི་སྐྱེ་བོའི་སྒོ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ས་ན་ཡོད་པས་གྲངས་མེད་ཅེས་གསུངས་ལ།
ཐག་རིང་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་གོ་བ་སྒྲངས་ན་གྲངས་མེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་པ་རོལ་ཞིག་
ན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་སྤངས་ཞིག་ནས་བཤད་ན་རྩལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེའི་རུབ་སྟོགས་ན་
བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་རེ་རེ་ཡོད་ཅིང་། སྤྲ་རབ་རྩལ་གྱི་རྩལ་སྟེད་རེ་རེའི་ཁོང་ན་
ཡང་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བའི་རྩལ་སྟེད་ཆུད་པ་ཡིན་པས་དེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སྒོ་ཡུལ་ལས་འདས་
པ་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་མིན། དཔེར་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཡིན་ཡང་དེ་ཡུངས་དཀར་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆུད་པ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་ངེ་ཆུད་དུ་མ་
སོང་། ཡུངས་དཀར་ངེ་ཆེ་རུ་མ་སོང་བར་དེའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ལྟར་རྩལ་གཅིག་གི་སྟེང་
ན་རྩལ་སྟེད་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡོད་པ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟིགས་རྩལ་ཁོལ་ཡིན།
མ་དག་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱང་བ། དུགས་དུག་སོ་སོའི་ལས་སྤྱང་ལྟར་སྤྱུག་བསྒྲལ་
ཅན་ཞིག་ལ་སྤྱང་ཞིང་། ལས་སྤྱེད་ཆོགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱང་རྩལ་ཡང་སྤྱེད་ཆོགས་པ་
སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་ལས་ནམ་མཁའ་ས་གཞི་རུ་མཐོང་ལ། ལ་ལས་ས་གཞི་ནམ་
མཁའ་རུ་མཐོང་། འགའ་རེའི་སྟེང་ཡིན་སྟེ་མ་པ་དེ་ཉིད་འགའ་རེའི་འོག་ འགའ་
རེའི་འོག་ཡིན་སྟེ་མ་པ་དེ་ཉིད་འགའ་རེའི་སྟེང་ཡིན། སེམས་ཅན་ལ་ལ་མེ་དང་ཐུག་ན་
ཆོག་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་ལ། ཡང་ལ་ལ་མེ་དང་བྲལ་ན་གི་འགྲོ་བ་མེའི་སྲིན་བུ་ལ་
སོགས་པ་དང་། རྩལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན། རང་གི་སྤྱིབ་པ་
སྤྱབ་ཅིང་མཐོང་བ་དག་ན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱང་ཐག་རིང་མ་ཡིན། བདེ་བ་
ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེའི་ཆགས་དབྱིབས་ཅི་འདྲ་ཡིན། སྟེང་འོག་གི་ཆ་གང་ན་ཆགས་
ཡོད་ཅེན། ཅུང་ཟད་སྟེང་དུ་འཕགས་པའི་ཡུལ་ས་ན་ཞེས་ཞིང་ཁམས་འདི་དང་བསྟུར་
ན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྟེང་དུ་འཕགས་གིང་མཐོ་བའི་ས་ཆ་ན་

ཆགས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། འདིའི་དངོས་བསྟན་སྒྲིའི་བཞིན་པར་བསམས་ན་
ཁོད་སྒྲེམས་པའི་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་འཇལ་ན་ཅུང་ཟད་སྟེང་དུ་འཕགས་པའི་ས་ན་
ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ཤིང་འཕགས་པའི་འཕགས་
པ་གནས་པའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པར་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཅུང་ཟད་སྟེང་དུ་
འཕགས་པའི་ཡུལ་ས་ན་གང་ཆགས་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་དག་པའི་ཞིང་
ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་སྟོན་དང་ཉེས་པ་མ་དག་པའི་ཆ་མེད་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཞིང་
ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ཆགས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་པར་དག་པ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་སྟོད་རྣམ་པར་དག་པ། ས་རྩོ་
གསེག་མ། མཐོང་མཉམ། འབར་འབྱར། གཡང་ས། ངམ་གྲོག་འབྱུང་
བཞིའི་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ། ས་གཞི་ཁོད་སྒྲེམས་པ། དག་
གཙང་མེ་ལོང་གི་དོས་ལྟ་བུ། ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་འོད་ཟེར་སྟོང་གི་རི་མོ་ཅན། ས་
གཞི་འཇམ་ཞིང་བདེ་བ། འབབ་སྟེགས་བདེ་བའི་སྟོས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
ལྡན་གྱི་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་འབྲེན་གྱིན་ཡོད་པ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་པར་སྒྲུབ་
པ། ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་དེ་རྣམས་འོག་ནས་འབྱུང་འབྱུར་ལྟར་སྟོད་རྣམ་པར་དག་
པ་ཡིན། བརྒྱད་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཙས་
པ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཆེན་པོའི་མཐུལ་སྤྱོད་པ། མཚན་དང་
དཔེ་བྱེད་གྱིས་བརྒྱན་པ། ཡོན་ཏན་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་མངའ་བ་གསུལ་བཞུགས་
པས་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་གསུངས་སོ། །**ཁདག་གི་རྩ་**
བུར་མིག་གིས་མ་མཐོང་ཡང་། །རང་སེམས་གསལ་བའི་ཡིད་ལ་ལྟམ་མེར་
གསལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁདག་གི་རྩ་བུར་མིག་གིས་མ་མཐོང་ཡང་ཞེས་རང་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རེ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོར་ཡོད་པའི་ཆུ་བུར་ལྟ་བུའི་མིག་ཐབས་སྤྱད་འདིས་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་མཐོང་།
རང་རེའི་མིག་གིས་རྒྱུད་ཐག་དཔག་ཚད་གཅིག་གཉིས་ཤིག་གི་པན་ལ་མི་མཐོང་ཞིང་རི་
དང་ཁང་བྱིས་བྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཡིན་ན་ཐག་ཉེ་ཡང་མི་མཐོང་། རི་
མཐོན་པོ་ཞིག་གི་མགོར་བུད་ནས་རྒྱུད་ཤེལ་བཟང་པོ་ཞིག་གིས་ཐག་རིང་ཞིག་ལ་ལྟ་བུའི་
བྱས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་མི་སྟབ་པ་རེད། དེས་ན་ཐེ་ཆོམ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མ་རིག་
ན་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་པས་བྱང་
གི་སྤྱི་མི་སྤྱི་མི་རིག་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྤྱིར་བཞིན་ཆགས་ཚུལ་དེ་ཅི་
ཡིན་ཤེས་མི་འདུག་སྟུམ་ན། གཞན་པ་མི་བཤད་རྒྱ་གར་རྩོམ་གཤམ་གྱི་ཡང་གནས་འདི་
ནས་ད་ལྟ་མི་མཐོང་ཀྱང་ཡོད་པ་བཞིན། དེས་རིགས་འདྲ་སྤྱིར་ན་ཤེས་སྟབ། དེ་
ལྟར་ན་རྒྱ་གར་རྩོམ་གཤམ་གྱི་མི་སོང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཡོང་ས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཐག་ཉེ་
ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟུམ་ན། བདེ་བ་ཅན་དུ་རང་རེ་ལས་མ་དག་པ་
སངས་རྒྱུས་གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་སྟུལ་ཉེ་ལུས་སོང་བ་རྣམས་མ་གཏོགས་བདེ་བ་ཅན་
མཐོང་གིན་ཡོད་པ་དང་། དེར་སོང་སྤྱི་སྤྱི་བ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུར་ལ་ཡོང་
བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཐག་ཉེ་རིང་གི་ཐད་ནས་རྣལ་འབྱོར་བ་གང་དུ་ལུས་རྒྱ་བལ་
བའི་རང་སྤྱིར་བདེ་བ་ཅན་ཡིན། སྤྱིར་མ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱུས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་
སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཀྱི་དགའ་བོས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་
ཅན་གྱི་ཞིང་དེ་གཅིག་ལྟར་འདོད་ཅེས་ཞུས་ཆོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་བོ་
ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐལ་མོ་སྤྱིར་ནས་ཕུག་འཛོལ་ལ་མེ་རྟོག་གཏོར་ལྟོས་ཤིག་དང་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། ཀྱང་དགའ་བོས་གཅིག་བལྟས་པས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་རྟེན་བརྟེན་པ་
དང་བཅས་པ་མངལ་ཞིང་། དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱི་བ་བྱེད་ཐམས་ཅད་

མི་སྣ་བར་མཛད། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་བོས་མཛམ་བ་ཡིན། དེའི་ཚུལ་
ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྒྲིང་གི་བདེ་སློན་ལས། བུ་རམ་གིང་བའི་ཞལ་ནས་ཀུན་དགའ་
བོ། །ཁྱོད་ལངས་ལུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏོང་ལ། །མེ་ཏོག་གཏོར་ནས་ཐལ་མོ་
སྦྱར་བྱས་ཏེ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་སྣང་དཔག་ཏུ་མེད། །རྩལ་བལ་གིན་
ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ། །ཕུག་འཛེལ་དེ་མཚན་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ན། །ཕྱོགས་བཅུར་
གྲགས་ནས་རྒྱལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་། །བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པར་གསུངས་ན་བདག་ཅག་
གིས། །ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་ལྟོས་པ་མེད་པ་འབྱུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ལ། རྒྱལ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་འཇུག་
དམ་པའི་སྦྱོར་བུའི་ལུང་ཚད་མ། རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒྲོ་ཚད་མ་རྣམས་ལ་ཡིད་
ཆེས་བྱས་ཏེ། མ་དག་ཚུ་བུར་མིག་འདིས་མ་མཐོང་ན་ཡང་། རང་སེམས་གསལ་
བའི་ཡིད་ལ་ལྷམ་མེར་གསལ་ཞེས་སེམས་ཀྱི་རུས་པ་འདི་ཚད་མེད་པ་གང་དུ་ཡིན་ཡང་
ཐོན་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མིག་གིས་མི་མཐོང་ས་ཡང་སེམས་ཀྱིས་མཐོང་ལ།
སེམས་ཀྱིས་མཐོང་སར་མིག་གིས་མི་མཐོང་། སེམས་ཀུན་ཏུ་ཐོགས་མེད་གྲིང་བཞི་
སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྒྲོར་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རུས་པ་ནི་དེ་བས་
ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན། དེས་ན་རང་གི་སེམས་གསལ་ཞིང་དང་བའམ། མོས་གུས་
དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ཀྱི་གསལ་སྣང་གིས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་མཛོན་སུམ་བཞིན་དུ་
བཞུགས་ཡོད་པར་གསལ་ཆོག་མོད། འོན་ཀྱང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆ་
ཚད་བཞིག་ནི་རང་རེ་ལྟ་ཅི་ས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་དཔའི་དག་གིས་ཀྱང་རྗོད་མི་རུས་པས་རང་
རེས་དམིགས་པ་ཇི་མཇི་བཞིན་ཞིག་ཟིན་ཐབས་མེད་ཀྱང་ས་ཆ་འདི་དང་མི་འདྲ་བར་བདེ་
སྦྱོད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཞིང་ཁམས། རང་གི་སྒྲོས་དཔོག་ཚོད་ཅིག་ལུབ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཕྱོགས་ན་ཡོད་སྐྱམ་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཏད་དེ་དགོ་བ་ཕྱན་བྱ་ཙམ་ཞིག་ཅི་བྱས་རྩོན་ཆད་
སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཙན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་ན། ཞིང་ཁམས་གསལ་
བདེབས་དང་ཞིང་སྦྱོང་གི་སྦྱོན་ལམ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ཐུབ། འདི་ཡན་ཆད་རྟེན་ཞིང་
ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་གསལ་འདེབས་བཤད་པ་ཡིན། ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་བཀོད་
པ་རྒྱས་པ་འོག་ནས་འབྱུང་ཡང་སྦྱོན་ལམ་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་ཐོག་མར་དད་པ་བརྟན་པོ་དང་
ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་འདུན་པ་ལྷགས་དྲག་པོ་ཡོད་པ་གནད་ཆེ་ཞིང་དད་པ་དང་འདུན་
པ་སྐྱེ་བ་ལའང་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་གལ་ཆེ། ཚོགས་ཞིང་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་
ཚོགས་བསགས་སྦྱོན་ལམ་བྱེད་དགོས་ཕྱིར་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱུང་ན་
འདུག་པ་བདེ་བས་རྒྱན་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་
རྒྱན་དང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ནས་ཀྱང་དྲན་པར་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་མིག་གི་ལམ་
དུ་གསལ་སྤང་བརྟན་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས།

གཉིས་པ་བརྟན་པ་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ།

དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། དགོ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་
སྒྲོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གདམས་ངག་ སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་སྤྱི་དང་
བཙས་པའི་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་གུས་པ་བྱེད་པའོ།

དང་པོ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ།

དེ་ན་བཙོམ་ལྷན་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད། །པར་རྒྱ་གཉི་མདོག་ཙན་གཟི་བརྗིད་

འབར། །དབུ་ལ་གཙུག་ཏྲར་ཞབས་ལ་འཁོར་ལོ་སོགས། །མཚན་བཟང་སོ་
གཉིས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུས་སྤྲས། །ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས་མཉམ་བཞག་ལྟར་
བཟེད་འཛིན། །ཚེས་གོས་རྣམ་གསུམ་གསོལ་ཞིང་སྦྱིལ་གྱུང་གིས། །པར་སྟོང་
ལྡན་རྒྱ་པའི་གདན་སྟེང་དུ། །བྱང་རྒྱུ་ཤིང་ལ་སྦྱ་རྒྱུ་བ་བརྟེན་མཛད་དེ། །ཐུགས་
རྗེའི་སྦྱན་གྱིས་རྒྱང་ནས་བདག་ལ་གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ན་བཙུམ་
ལྡན་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཅེས་པ་ནི། བཙུམ་ལྡན་ནི་བདུད་བཞིའི་དག་ཐམས་ཅད་
བཙུམ་ཞིང་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུག་དང་ལྡན་པས་ན་བཙུམ་ལྡན་ནོ། །རྒྱལ་བ་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་གནས་སུ་འཛིང་བར་བྱེད་པའི་བདུད་བཞིའི་དག་ལས་
རྒྱལ་བས་ན་རྒྱལ་བའོ། །འདི་ལྟར་འགྲེལ་བ་ནི་གྱིས་པ་དག་གིས་མཚན་དོན་འདོན་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང་མོད་མི་སྦྱ་པོ་མོས་ཤེས་བདེ་བའི་ཆེད་ཡིན། །འོད་དཔག་མེད་
ཅེས་པ་ནི་ཐུགས་རྗེས་འོད་ཟེར་མཐའ་ཡས་པ་སྤུ་མེད་པར་སྦྱོབས་འོད་དཔག་མེད་ཅེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ན་ཞེས་པ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས། ཡིད་གྱིར་བ་རྩོགས་
ཤིང་སྦྱོད་པ་རྩོགས། །ཕུན་ཚོགས་འབྱོར་བས་ས་དང་བར་སྤྲང་གུན། །མི་མཉམ་
མེད་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི། །གསེར་གྱི་གཞི་ལ་རྒྱ་གཏེར་ཆེན་པོ་བཞེན། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། །ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྒྲིང་གིས། །ལྟ་བུ་པའི་སྦྱོད་ཆལ་
ལྟོན་པ་ལས། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་མོད་ལ་འབྱུང་། །བར་སྤྲང་ལ་
སྦྱལ་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས། །གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་གྱིས་གྱུང་དོ་རྒྱ་
མིན། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་སྦྱོར་བར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་ཅན་
གྱི་ཞིང་ཁམས་དེར་མཚན་མོའི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པའི་སྐབས་སུ་ཆེས་བཙོ་ལྟའི་
དགོང་མོར་རྒྱ་སྐར་བྱེ་བའི་དབུས་ན་ཉ་གང་རྒྱ་བ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་དང་། །གསེར་རི་རོལ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མཆོའི་དབུས་སུ་རི་རྒྱལ་མངོན་པར་མཐོ་བ་ལྟར་འཁོར་ཆོག་སྟེ་མཆོའི་དབུས་སུ་བཙམ་
ལྟར་འདས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་བྱེད་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་མཁའ་ན་ཤར་
བ་བཞིན་དུ་འོད་དང་འོད་ཟེར་གྱི་ཡུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ་འཕྲོ་བཞིན་དུ་ལྷུ་མ་མེར་ལྷང་རེ་
ལྷན་ནི། གང་ནས་མངལ་ན་དེ་རུ་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་གསལ་བ། རི་
དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་ཀྱི་རི་དྲགས་མང་པོའི་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་པས་གློ་བ་གྱི་འཛིགས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཏེ་བག་ཚབ་མེད་པར་ང་རོ་སྒྲོག་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་
པ་ཡང་། གངས་མེད་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་རྒྱན་མི་
ཆད་པར་གསུངས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད། དེས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྒྲུའི་རྣམ་པ་སྒྲི་རྣམ་ཙམ་
ཞིག་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་བྱེ་བྲག་མཚན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གསལ་འདེབས་པ་ནི། པར་རྒྱ་
གའི་མདོག་ཅན་གཟི་བརྩིད་འབར་ཞེས་པ་ནི། པར་རྒྱ་གའི་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་པ་
ལྟར་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྒྲུ་མདོག་ཀྱང་དམར་པོ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་གང་
ཞེན། ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ནང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་མདངས་ཏེ་འོད་ཟེར་
དམར་པོ་གསུང་པར་འོད་རིགས་ཀྱི་ཁ་དོག་ ཐུགས་རྗེས་འགོ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་
མཚན་ཚུལ་ཅན། པར་རྒྱ་གའི་ཡུང་པོ་ལ་ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་དུས་གཅིག་ལ་
པོག་པ་ལྟ་བུ་འོད་དང་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་གཟི་བྱན་ཅན་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། །དབུ་ལ་
གཙུག་ཏྲར་ཞབས་ལ་འཁོར་ལོ་སོགས། །མཚན་བཟང་སོ་གཉིས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་
ཅུས་སྒྲས། །ཞེས་པ་ནི། དབུའི་གཙུག་ཏྲར་ལྟར་མི་མངོན་པ། མཛོད་སྒྲུ་
གཡས་སུ་འབྱེལ་བ། སྒྲུ་ཆུ་ཞིང་གཡ་བ། སྒྲུ་ཆེ་ཞིང་བྲང་བ། སྒྲུ་ན་མཐོན་
མཐིང་ཅན། སྒྲུ་ན་གྱི་རྩི་མ་བྱུ་མཚོག་གི་རྩི་མ་ལྟ་བུ། ཆོམས་དཀར་བ།
ཆོམས་མཉམ་པ། ཆོམས་ཐགས་བཟང་བ། ཆོམས་བཞི་བཅུ་ཆང་བ། ཐུག་

ཞབས་བཞི་འཇམ་པ། སྐྱ་ཡི་གནས་བདུན་མཐོ་བ། དགས་པ་གསེར་མདོག་
ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་པ་ལ་སོགས་པ། རྒྱས་པ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།
ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་རུས་སྒྲུལ་ཞབས་ལ་སོགས་པ་དང་། མི་པམ་རིན་
པོ་ཆེའི་མཁས་འཇུག་སྒྲོམ་བྱང་ལས། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་ཞབས་
མཐིལ་མཉམ། རྟིང་བ་འཕགས་པའི་ཞབས་ཡང་འབྱར་མི་མདོན། ལལ་སོགས་
པ་མཚན་བཟང་སོ་གཉིས་དང་། དེའི་སྟངས་དུ་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ནི། ཐུབ་པའི་སེན་
མོ་བྱངས་མདོག་དང་། མདོག་སྐྱུ་མ་མཐོ་དང་སོར་མོ་རྣམས། སོགས་དང་།
མཁས་འཇུག་སྒྲོམ་བྱང་ལས། སེན་མོ་བྱངས་མདོག་མདོག་སྐྱུ་མ་མཐོ་བ་
དང་། སོར་མོ་སྐྱུ་མ་ལ་རྒྱས་ཤིང་བྱིན་བྱིས་པ། རྩ་རྣམས་མི་མདོན་རྩ་ཡི་མདུད་
པ་མེད། ལལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཡང་གཞུང་སོ་སོ་ནས་བཤད་པ་
ལྟར་རོ། རྟེན་ལྗེ་བུ་མཚན་བཟང་སོ་གཉིས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུས་སྒྲུས་པ་དང་།
ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་བཞག་ལྟུང་བཟེད་འཛིན་ཞེས་པ་ནི། སྦྱིར་ཞིང་ཁམས་
འདིའི་གདུལ་བྱ་ཞིང་འདི་ལ་སྦྱེས་པའི་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལྟ་མིའི་རྣམ་པ་
ཅན་ཁོན་ཡིན། དེ་ནི་གང་ལ་གང་གིས་འདུལ་བ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་དང་མཐུན་པར་
ཞལ་ཕྱག་དང་ཆས་གོས་གྱི་སྦྱང་ཆར་ཤར་བའི་གཟུགས་སྦྱུའི་བཀོད་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཟོད་དོན་རྟགས་གསུམ་དང་སྦྱར་ན། ཞལ་གཅིག་ཡིན་པ་འདི་
ཆོས་སྐྱོས་སྒྲོམ་བྱལ་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་གི་མཚོན་རྟགས་སོ། ཕྱག་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་
ཐབས་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་མཚོན་བྱེད་དོ། ཕྱག་གཉིས་ཀ་
མཉམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་ནི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་གྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། ཕྱག་ན་ལྟུང་
བཟེད་བདུད་རྩིས་གང་བ་འཛིན་པ་ནི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཆོས་ཀྱི་བདུན་ཅིས་ཆོས་པར་མཛད་པའི་རྟགས་སོ། །ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གསོལ་
ཞིང་སྦྱིལ་ཀྱང་གིས་ཞེས་པ་ནི་འགོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱུ་བསྟན་པའི་གཞི་མ་
དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་འགོད་པའི་རྟགས་སུ་བྱིས་པ་དང་ལུ་སྟེགས་ཅན་ལས་
རྟགས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆས་གོས་ཏེ། སྐྱུ་སྟོད་ལ་མནའ་པའི་ཆོས་
གོས་སྒྲ་གོས་ཞེས་པ་ནི་རང་རེས་ཆོས་གོས་ཟེར་གྱིན་འདུག་པའི་ཆོས་གོས་སྒྲ་གོས་སྟོན་པོ་
དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དག་སྟོང་གི་ན་བཟའ་སྐྱུ་སྟོད་དུ་མནའ་བས་པའི་ཆོས་གོས་
སྒྲ་སྒྲུང་དམར་པོ། སྒྲ་དག་ཅེར་བུ་ལས་སྦྱོབ་ཅིང་བྱིས་པ་དང་ལུ་སྟེགས་ཅན་ལས་
རྟགས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཆོས་གོས་མཐར་གོས་རང་རེས་ཤམ་ཐབས་ཟེར་གྱིན་
འདུག་པའི་ཆོས་གོས་མཐར་གོས་དམར་སེར་སྐྱུ་སྒྲ་ལ་མནའ་བས་པ་འདིའོ། །ཞབས་
དོན་སྦྱིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ་འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བའི་རྟགས་ཡིན་
ཞེས་གསུངས་ཡོད། བཞུགས་སའི་གདན་ཁྱིའི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། པར་སྟོང་ལྟར་སྒྲ་
བའི་གདན་སྟེང་དུ་ཞེས་པ་ནི། སྦྱིར་རིགས་ལཱའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཞུགས་ཁྱིལ་སྟོབས་
སྒྲ་པོ་ཆེ་ཡི་ཁྱི། རྩལ་ལྟུ་རྩའི་ཁྱི། དབང་མ་བྱའི་ཁྱི། ཐོགས་པ་མེད་པ་ནམ་
མཁའ་ལྗང་གི་ཁྱི་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་ལུབ་སྟེགས་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་
གསུང་པར་དབང་གི་ཕྱིན་ལས་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་རྟགས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱི་མ་བྱ་ཆེན་
པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེགས་པའི་ཐོག་ན་པར་འདབ་མ་སྟོང་དང་ལྟན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་
ཡངས་པའི་སྟེང་ན་སྒྲ་བའི་གདན་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ཡོད། འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་མ་
གོས་པའི་པར་དང་། རང་བཞིན་ཡེ་ནས་དག་པའི་སྒྲ་བ་སྟེ་པར་སྟོང་ལྟན་དང་སྒྲ་བའི་
གདན་ཀྱི་སྟེང་དུ། བཞུགས་ལུགས་ཅི་ལྟར་བཞུགས་ཡོད་ཅེན། ཞབས་གཉིས་
སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ། སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ་དེ་འཁོར་

འདས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལས་མི་གཡོ་བའི་རྟགས་ཡིན། བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་སྐྱེ་བྱུང་བརྟེན་མཛད་དེ་ཞེས་སྟོན་དང་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་མཆོག་དེའི་ས་གཞིའི་དབུས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལྷོན་ཤིང་ཆེན་པོ་མཐོ་ཚད་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ། འདབ་མ་ཐམས་ཅད་དཔག་ཚད་བརྒྱད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་དུ་འཕྱང་བ། ལྷོན་ཤིང་གི་ཕྱེ་མའི་སྟོམ་ཕྲ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡོད་པ། དེ་དག་གི་ཆ་ཚད་མདོ་ལས་ཇི་སྟོན་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མདོ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་གང་ཟག་སོ་སོའི་སྒྲི་རིམ་དང་མཐུན་པའི་སྟུན་མིན་གྱི་བྱུང་ཆོས་སོ་སོ་ཡོད་པས་སོ། །མེ་ཏྲོག་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ། ནམ་མཁའི་རྒྱ་བ་ལྟར་རང་འོད་ཀྱིས་གསལ་བའི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོས་བརྒྱན་ཅིང་འོད་དུ་འཆར་བ། ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྒྲ་ཚོགས་པ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྟོགས་པའི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ། རྒྱ་མཆོའི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཡོད་པ། གསལ་གྱི་སྐྱེད་པ་དང་། སེ་མོ་དོ། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་འཕྱང་། དོ་ཤལ་སེ་མོའི་རྒྱན་དང་། སྒྲིལ་བུ། གཡེར་ཁ། རྩ་ཡབ་ཞོར་བུས་མཚན་པ། ད་རུང་སྐྱེ་ཏིག་དཀར་དམར། སུ་མེན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་མིའི་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་བསམ་པའི་རྣམ་རིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྒྱན་པ། དེ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དེའི་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་སོགས་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་དབུངས་སྟུན་ཞིང་འཛེབས་པ་བྲགས་ཏེ་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་བྱུང་བ། ཤིང་དེའི་དྲི་ཞིམ་པོའི་བསུང་གིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོར་བྱུང་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དེ་མཐོང་སྟོན་བྲན་རེག་གི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དབང་པོ་གསལ་ཞིང་བྱང་ཆུབ་མ་སྟོབ་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་མི་གཡོང་བར་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་དེ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐུ་སྤྲུལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་གི་དབང་པོ་དེའི་དྲུང་ན་བཙམ་ལྟན་
རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་རྩལ་མེད་རྩལ་བྲལ། སྤི་མ་དང་བྲལ་ཞིང་། རྣམ་
པར་དག་ཅིང་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་འཁོར་ཚོགས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་ཚོས་བསྟན་ཏེ་འཚོ་ཞིང་
གཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་ཞལ་མཇལ་བ་ལྟ་བུ་གསལ་འདེབས་པ་དེ་སྤྱི་
རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན། སྤྱགས་མཁུན་བཙེའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་
བསྟན་ཚུལ་ནི། སྤྱགས་ཇེའི་སྤྱན་གྱིས་རྒྱུང་ནས་བདག་ལ་གཟིགས། །ཞེས་པ་
དེས་བསྟན་པ་སྟེ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྤྱགས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་སྤྱན་དུས་གསུམ་ལ་
ཆག་ཐོགས་མེད་པར་གཟིགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་དེས་རྒྱུང་རིང་པོ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་
ཞིང་འདི་ནས་འཇལ་ཡོང་ན་གངས་མེད་འཛིག་རྟེན་མང་པོའི་ཕ་རོལ་ལམ་ཡང་མིན་ན་
མིའི་སྦྱོད་ཡུལ་ལས་རིང་དུ་འདས་ཤིང་སྤིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་ས་ནས།
བདག་སོགས་དད་ཅིང་མོས་པས་འདུན་པའི་གང་ཟག་ལ་བཙེ་བའི་ཞལ་གྱིས་སྤྱོགས།
འཇུམ་པའི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས། དགྲེས་པའི་སྤྱགས་ཀྱིས་དགོངས་ཏེ། འདྲེན་པའི་
དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་བཞུགས་ཡོད་པར་མོས་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་སྤྱགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ཡིན། སྤྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་རྟག་པ་རྒྱུན་གྱི་སྤྱགས་ཇེ་ཡོད་པས་
གསོལ་བ་བཏབ་རུང་མ་བཏབ་རུང་སྤྱགས་ཇེའི་གཟིགས་པས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད་
མོད། དེ་ལྟར་ན་ཡང་གདུལ་བྱ་རྒྱུན་དང་འཕྲད་པའི་སྤྱགས་ཇེ་དེ་ཚོགས་བསགས་སྤྱིབ་
རྒྱུང་དང་དད་དང་མོས་གུས་གསོལ་འདེབས་སྒོན་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་དག་པར་མ་བྱས་ཆོ་
སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཆོ་འདི་ལ་དངོས་སུ་མཇལ་བ་དང་། ཕྱི་མ་བདེ་བ་ཅན་དུ་
ལམ་སྟ་འདྲེན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཅུང་
ཟད་དཀའ་བ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་ཉི་མ་ནམ་མཁའ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་ཤར་ཞིང་ཉི་ཟེར་ས་

སྟེང་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་འཕྲོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་སློང་ཀར་ཁུང་མེད་པའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཉི་
འོད་མི་ཕོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཡན་གྱིས་གཙོ་བོ་འོད་དཔག་མེད་མགོན་གྱི་སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་སྤྱི་རྣམ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཏེ་སངས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བཤད་ཟིན་ལ།

གཉིས་པ་དག་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སློམ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་གདམས་

ངག

གཡས་སུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སྟུན་རས་གཟིགས། །སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ་ཕྱག་
གཡོན་པད་དཀར་འཛིན། །གཡོན་དུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་
ཐོབ། །སྟོན་པོ་རྫོང་རྗེས་མཚན་པའི་པར་གཡོན། །གཡས་གཉིས་སྐྱབས་སྤྱིན་ཕྱག་
རྒྱ་བདག་ལ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཡས་སུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སྟུན་
རས་གཟིགས་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིར་སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་འཁོར་འདུས་པའི་
ཚོགས་དེ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྟངས་ནས་བྱེས་ན་ཉན་རང་གི་འཁོར་དང་བྱང་རྒྱབ་སེམས་
དཔའི་འཁོར་གཉིས། སྡེ་རིས་ཀྱི་སྟངས་ནས་དབྱེ་ན་ལྷ་དང་མི་ཡི་རྣམ་པ་ཅན།
དབང་པོའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན་ཀུན་གྱི་དབང་རྣམས་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། འཁོར་
ཕལ་བའི་སློར་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནས་འཁོར་གཙོ་བོ་རྒྱལ་སྐྱེས་སྤྱོད་
རྣམ་པ་གཉིས་གསལ་འདེབས་པ་བཤད་པའི་སྐྱབས་ཡིན། གཙོ་བོ་འོད་དཔག་མེད་པ་
སྐྱེ་གཟི་བྱིན་ལམ་སེ། གསུང་ཚོས་སྤྱི་དེ། ཐུགས་གཡོ་མེད་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱི་
ངང་ལ་བཞུགས་ཏེ་འོད་དང་འོད་ཟེར་མུ་མེད་པ་ཕྱོགས་བཅུར་སློབ་པའི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་པ་སྦྱར་རས་གཟིགས་
དབང་ཕྱག་སྦྱུ་མདོག་དཀར་པོ་ཕྱག་གཡོན་པད་དཀར་འཛིན། །གསུངས་ཏེ། ཨི་
མ་མེད་པ་སྦྱོན་གྱིས་མ་གོས་པའི་བདར་སྦྱུ་མདོག་དཀར་པོ་གངས་རི་ལ་ཉི་འོད་ཕྱོག་པ་ལྟ་
བུ་དང་། ཞལ་གཟིག་ཕྱག་གཉིས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་དར་གྱི་ཆས་གོས་གྱིས་བརྒྱན་
པའི་ལོངས་སྤྱིའི་ཆས་ཅན། ཕྱག་གཡས་པ་སྦྱུའི་སྟ་ཟུར་ནས་སྦྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་
མཛད། ཕྱག་གཡོན་པས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཆོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་སྦྱིང་རྗེས་འགོ་ལ་
རྗེས་སུ་བཅེ་བའི་རྟགས་སུ་འདབ་དྲུག་པར་དཀར་པོའི་ཡུ་བ་ཐུགས་ཀའི་ཐད་དུ་འཛིན་པ།
མ་ཁྱེན་བཅེ་རུས་པ་རྒྱས་པའི་རྟགས་སུ་པད་དཀར་སྦྱིང་གི་ཐད་ནས་ཁ་ཕྱེ་
བའོ། །གཡོན་དུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་ཐོབ། །གསུངས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་སྦྱུའི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུ་
སྦྱོབས་རུས་པའི་རང་གཟུགས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་བམ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་
ཉིད། སྦྱོན་པོ་དོ་རྗེས་མཆོན་པའི་པར་གཡོན། །ཞེས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་མི་
འགྱུར་བ་མཆོན་མས་མི་ཤིགས་པའི་རྟགས་སུ་སྦྱུ་མདོག་སྦྱོན་པོ། བེ་རྩྭའི་རི་བོར་ཉི་
འོད་སྦྱོང་གིས་འཁྱུང་པ་ལྟ་བུ། ཡང་ཞལ་གཟིག་ཕྱག་གཉིས་ལོངས་སྤྱིའི་ཆས་ཅན།
ཕྱག་གཡས་པ་སྦྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་གཡོན་པས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཆོན་གྱི་
ཕྱག་རྒྱས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅན་གྱི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་མཐུ་བྱིན་རུས་པ་ཐོབ་ཡོད་པའི་
རྟགས་སུ། དབང་རྟགས་སུ་གསེར་གྱི་དོ་རྗེས་མཆོན་པའི་པར་འུ་བ་ཐུགས་ཀར་
འཛིན་པ་ཞིག་གསལ་འདེབས་དགོས་སོ། །གཡས་གཉིས་སྦྱབས་སྦྱིན་ཕྱག་རྒྱ་བདག་
ལ་བསྟན། ཞེས་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱག་གཡས་པ་གཉིས་ཀ་སྦྱུའི་སྟ་ཟུར་
ནས་སྦྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་དེ་བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱབས་

སློན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་ནས་སྐྱབས་གྱི་འོག་ཏུ་ཞོག་དང་སྲིད་དང་ཞི་བའི་འཛིགས་པ་དང་
སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་ལས་སྐྱབས་ཚོག་ཅེས་པའི་བདེ་མཛད་པའོ། །འདིའི་སྐྱབས་སུ་
སྐྱབས་སློན་གྱི་ཕྱག་རྒྱར་སྐྱེད་སྟུང་བེད་ལ། ཞེས་མ་ཞུས་ན་སྐྱེད་ཞོག་གཤམ་པའི་
དམྱི་འགོའི་མཚམས་ནས་ཕྱག་བརྒྱུད་ཏེ་ཕྱག་དབང་འཛིག་གིན་ཡོད་པ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་
རེད། ཕྱག་གཡོན་པ་དགོན་མཚོག་གསུམ་མཚོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཐེབ་མཛུབ་གཉིས་ཀ་
ཅེ་སྐྱར་ཏེ་པར་འཛི་ཡུ་བར་བཟུང་ནས་སོར་མོ་གཞན་པ་གསུམ་པོ་བྱེད་ལ་སྐྱོང་བ་ནི་དགོན་
མཚོག་གསུམ་མཚོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་
བཞེངས་ནས་བཞུགས་ཡོད་པ་དེ། འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་གཡོང་བ་
མེད་པར་ཐུགས་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་དགོངས་ཏེ་སྤྱལ་བས་གཞན་དོན་མཛད་པ་རྒྱུ་མི་
ཆད་པ་དང་། འགྲོ་དོན་ལ་སྐྱོད་པ་མེད་པ་ལམ་ཞུགས་གྱི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་སྤྱི་དང་བཅས་པའི་སྐྱེད་རྣམ་པ་

ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡོད་ལ་བྱས་ཏེ་གུས་པ་བྱེད་པ།

གཙོ་བོ་གསུམ་པོ་རི་རྒྱལ་ལྟན་པོ་བཞིན། །ལྷང་དེ་ལྷན་ནེ་ལྷམ་མེར་བཞུགས་པའི་
འཁོར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །གཙོ་བོ་གསུམ་པོ་རི་རྒྱལ་ལྟན་པོ་བཞིན། །ཞེས་
པ་ནི། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། ཐོངས་པའི་གཉིན་གཅིག་འབྲེན་པ་འོད་དཔག་
མེད། །སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུ་ཆེན་ཐོབ། །འཁོར་དང་བཅས་
ལ་གུས་པས་གསོལ་འདེབས་ན། །དཔག་མེད་བསྐྱེད་པར་བདག་ཅག་རྣམས་གྱི་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྒྲུབ་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཕྱིར། །ཐུགས་མཆོག་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་མ་གཤེས་བར། །འདབ་བཟང་གཙོ་
བོ་ལྷ་ཡི་ལམ་ལ་བཞིན། །རྩུ་འཕུལ་སྟོབས་གྱིས་བཙུང་བས་འདིར་གཤེགས་
ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལ་འཁོར་གྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་
རྣམས་གཉིས་ཏེ་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་གཙོ་བོ་གསུམ་པོ་ཡི། སྐྱུ་མདོག་ནི་དཔེར་ན་རིའི་རྒྱལ་
པོ་རི་རབ་གསེར་རི་རོལ་མཚོ་ལས་འཕགས་ཤིང་རི་ཕྱན་གྱི་དབུས་ན་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་
བཞིན་དུ། གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་སྐྱུ་མཚན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་སྐྱུ་མདོག་དམར་པོ་གྱི་རུ་སྐྱུ་མ་གྱིས་བསྐྱས་
པའམ། པར་རྒྱ་རྒྱ་གའི་ལྷན་པོ་ལྷ་བུ་དམར་མེར་གཟི་འོད་འབར་བ། སྐྱུ་རས་
གཟིགས་དེ་གངས་རིའི་སྤྲོད་དུ་ཉི་མ་ཕོག་པ་ལྷ་བུ་དཀར་གསལ་འཆོར་བ། མཐུ་ཆེན་
ཐོབ་དེ་མཐིང་ཆེན་སྟོན་པའི་གྲུ་ཁང་ལུབ་པ་ལྷ་བུའམ་བེ་རྒྱ་ལྷན་མའི་ལྷན་པོར་ཉི་འོད་
ཕོག་པ་ལྷ་བུ་མཐིང་གསལ་འཆོར་བ་ཞིག་གོ། །ལྷང་ངེ་ལྷན་ནེ་ལྷམ་མེར་བཞུགས་
པའི་འཁོར། །ཞེས་པ་ནི། ཆོངས་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་ཆོས་སྐྱེ་ལྷང་ངེ།
སྐྱུ་མཚན་དཔེ་གསལ་ཐོགས་གྱི་ངོ་བོ་ལྷན་ནེ། ཐུགས་མཆོག་བཙུང་བའི་ཤེས་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ལྷམ་མེར་བཞུགས་ཏེ། བཟང་སྟོད་སྟོན་ལམ་ལས། རྣམ་མཁའི་མཐར་
ཐུག་གྱུར་པ་ཅི་ཅོམ་པ། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཅི་ཅོམ་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་མཐར་གྱུར་པ། །བདག་གི་སྟོན་ལམ་མཐའ་ཡང་དེ་ཅོམ་
མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཇི་སྟོན་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་གྱི་བར་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་
གྱི་དམ་བཅའ་མི་ལྡང་། འགོ་དོན་གྱི་སྟོན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་ཡོད་པར་
གསལ་འདེབས་དགོས་སོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགེ་སྟོང་བྱེ་བ་
འབུམ། །ཀུན་གྱི་གསེར་མདོག་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱན། །ཆོས་གོས་རྣམ་

གསུམ་གསེལ་ཞིང་མེར་ལྷེམ་མེ། |ཞེས་པ་ནི། གཙོ་བོ་གསུམ་པོ་གོང་ནས་
བཤད་པ་ལྟར་མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་འཛོམས་པ་བཞིན་བཞུགས་ཡོད་པ་དེའི་མཐའ་
སྐོར་དུ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་དགེ་སློང་བྱེ་བ་འབྲུམ་དང་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་
ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་འཁོར་གྲངས་མེད་པས་སྐོར་བ་པོ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་
དགེ་སློང་བྱེ་བ་འབྲུམ་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་བྱེ་བ་འབྲུམ་ལས་མེད་
ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། |བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་འཁོར་དེ་རྣམས་གྲངས་དཔག་དུ་
མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་པའམ་མཐའ་ཡས་ལུ་མེད་དང་ལྡན་ཞིང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་པན་སེམས་དང་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། ཤེས་
རབ་མཐའ་མེད་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རི་རབ་དང་མཚུངས་པ།
ཡོན་ཏན་ཟད་མི་ཤེས་པ་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། བཟོད་པའི་གོ་ཆ་བགོས་པ་བཟང་ངན་
ཐམས་ཅད་ཐེག་པའི་ས་འདྲ་བ། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་འབྲུད་པའི་རྒྱ་ལྟ་བུ། ཉོན་
མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་སྟེག་པར་བྱེད་པས་མེ་ལྟ་བུ། ད་དུང་མ་ཆགས་པ་རྒྱུང་འདྲ་བ།
མི་དམིགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲིལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པ་མེ་
རྟོག་པར་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བཟོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ། རྒྱལ་
བའི་གཏུང་འཛོལ་གྲགས་ལྡན་དཔའ་བོ་ཆེ། |དག་པའི་ཞིང་གི་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཡིན་
ནོ། |ཞེས་གསུངས་སོ། |དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཉན་རང་གི་འཁོར་གྲངས་མེད་པ་
ཞིག་ཡོད། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་འཁོར་འདུས་པ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
རྩ་འཕྲུལ་ཅན་གྱི་མཚོག་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་འདོད་ན་སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནམ་
མཁའི་སྐར་མ་ཐམས་ཅད་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་རྩི་བྱལ་པའི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་སྟོང་གིས།
ལོ་བྱེ་བ་ཁྲག་བྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ལ་གཞན་བྱེ་བ་གཅིག་གྲང་མི་བྱེད་པར་འདུས་པ་དང་པོ་ཉན་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཐོས་ཀྱི་འཁོར་རྒྱུད་པ་བརྩིས་ཀྱང་བརྩི་མི་རྣམས་པར་གསུངས་བས་ན། འདུས་པ་དང་
པོར་དེ་འདྲ་ཞིག་མང་ན་འདུས་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་དེ་ལས་འབྲུམ་འགྱུར་མང་
པོའི་མང་བས་བརྩི་ཚོད་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྒྲོམ་མ་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཉན་ཐོས་དེ་ཚོ་དག་བཅོམ་པ། ཟག་པ་ཟད་པ། འོད་འདོམ་གང་གིས་
བརྒྱན་པ་ཤ་སྟག་གོ། །ཀུན་གྱང་གསེར་མདོག་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་
བརྒྱན། །ཞེས་པ་ནི། འཁོར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ལ་བཟང་ངན་དང་སྐྱེལ་
ཡག་བཙོག་མེད་པར་ཐམས་ཅད་མཚན་དཔེས་མཛེས་པ་སྐྱེལ་དོག་དྲངས་མ་གསེར་གྱི་
མདོག་ལྟར་ངི་མས་མ་གོས་པའོ། །ཚོས་གོས་རྣམས་གསུམ་གསོལ་ཞིང་སེར་ལྗེ་མ་
མོ། །ཞེས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེལ་ཚོས་གོས་རྣམས་གསུམ་གསོལ་ཞིང་མེ་ཏྲག་
སེར་ཆེན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་འབྲིལ་སོང་བ་ལྟ་བུ། ནང་སྤྱི་མའི་མཚོ་སྤྱིང་དུ་གཞོག་པའི་
མཚམས་སྤྱིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་འདྲ་བར་སེར་ལྗེ་མ་མཛེས་པ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་
གཟི་བྱེན་ཉི་མ་འབྲུམ་ཕྱག་དུས་གཅིག་ལ་ཤར་བ་དང་འདྲ་བ། གསུང་ཚངས་དབྱངས་
ཞི་བའི་འབྲུག་སྐྱེ་འཇམ་མཉམ་གྱིས་གྲགས་པ་དང་འདྲ་བ། ཐུགས་གཡོ་མེད་རྟག་
འཛིན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལས་མི་གཡོ་བར་བཞུགས་ཡོད་པ་གསལ་བཅུབ་སྟེ། ཚོ་
འདིའི་ཕ་མ་གཉིས་ཀའི་གཙོར་བྱས་པའི་རང་གཞན་གྱི་གསོན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད།
དུས་ནམ་ཞིག་བྱང་རྒྱུ་སྤྱིང་པོའི་བར་དུ་སྐྱབས་དང་སྐྱོབས་པ་མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་
ཁྱེད་རྣམས་ཡིན། སྤྱིད་སྤྱུག་ལེགས་ཉེས་བཟང་ངན་མཐོད་མན་གང་བྱུང་ཡང་ཁྱེད་
རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན། ཁྱེད་རྣམས་ལས་རེས་སྐྱབས་གནས་གིག་མེད་བསམ་སྟེ།
སེམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསམ་ཞིང་ངག་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཟོད། ཡིད་ཁྱེད་ཤེས་ཀྱི་དང་
པ་བཙོས་མིན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་གལ་ཆེ་བ་རེད། ལུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས། ཡིད་ཁྱེད་ཤེས་

གྱི་དད་པས་བྱིན་རྒྱལས་འདུག། ཁྱོད་ཐོའོ་དང་བུལ་ན་ཅི་བསམ་འགྲུབ། ཅེས་
གསུངས་སོ། །དེའི་ཡན་ཆད་ཅུ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞིའི་
ནང་གི་རྟེན་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ་སོང་བ་ཡིན། དེ་རིང་གི་རྟེན་དང་པོའི་ཚོས་
མཚམས་འདི་ནས་འཛོགས། དུས་ཚོད་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་སོང་འདུག། སང་རྟེན་མོས་
གུས་ཕྱག་ལ་ཉེ་རིང་ཁྱད་མེད་ཕྱིར་གསུངས་ས་ནས་དབུ་བཙུག་ནས་བཤད་རྒྱ་བྱེད།
བདེ་སློན་གྱི་ཚིག་མང་ཆེ་བས་སློལ་འགོ་བ་ཡིན། དེ་སྟེན་རྒྱུན་དུ་འདོན་དུས་མཚམས་
རེ་དོན་བྲན་ཞོར་དུ་དང་བའི་དད་པ་རེ་བྱེད་གྱིན་ལོས་ཡོད། ད་ཡན་ཆད་ཡིན་ཡང་
འདིས་ནང་དོན་གང་བསྟན་ན་དེའི་ནང་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་། ཡན་ལག་
བདུན་པ་ལ་སོགས་པ་བསགས་སྐྱུང་གི་གནད་ཐམས་ཅད་འདི་ནི་འདིའོ། །དེ་ནི་དེའོ་
སྒྲུལ་པའི་གནད་སྟོལ་བར་བྱས་ཏེ་འདོན་དགོས། ཚོས་བྲིད་གྱིན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དུ་
འདིའི་ས་བཅད་གྱི་ཆིངས། དོན་དུའི་ཐོག་ནས་བཤད་ཡོད། དེའི་དོན་དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཚིག་ངག་ཐོག་ནས་འདོན་དུས་སེམས་ནས་གསལ་ཅི་ཞིག་འདེབས་དགོས་
པའི་སྐོར་དེ་ཚོ་ཤེས་རྒྱ་གནད་ཆེ། དོན་གྱི་གོ་བ་མ་བླང་པར་སེམས་ནས་གཞན་པ་
ཞིག་བྲན་ཞོར་དུ་ཁ་ནས་སྒྲ་ཚིག་ཅམ་ཞིག་བཟོད་ན་ཡན་ཡོན་རྒྱུང་། ནེ་ཙཱི་འདོན་པ་
ཅམ་ཞིག་རེད། སྒྲ་ཅམ་ཞིག་བྲག་ཅ་དང་སྒྲ་འཁོར་ཚོའི་ནང་ནས་ཀྱང་བྲག་བཞིན་
ཡོད། རང་རེས་དེ་རིང་གི་ཚོས་བྲིད་ལ་ཐོག་མར་དགོ་བ་ཀྱང་གྱི་དོན་བདེ་སློན་གྱི་
མཚན་དོན་འགྲེལ། དེ་ནས་བར་དུ་དགོ་བ་གཞུང་དོན་དང་། དེ་ལ་ས་བཅད་རྣམ་
པ་གསུམ་ཡོད་པར་སྒྲས་པ་ཡིན། ས་བཅད་ཟེར་ན་དོན་ཚན་སོ་སོར་བགོས་ནས་བཤད་
པ་ལ་ཟེར། ས་བཅད་དང་པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་ལ་སློན་པ། ས་བཅད་
གཉིས་པ་མཚན་བཟུང་བའི་བྱིན་རྒྱལ་ཆོ་འདིར་འབྱུང་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། ས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཅད་གསུམ་པ་སྟོན་ལམ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བདེན་ཚིག་གཟུངས་སྒྲགས་དང་བཅས་པ་བརྗོད་
པ་དང་གསུམ་ཡིན། ས་བཅད་དེ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྟོན་ལམ་འདིའི་གཞུང་དོན་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་འདུས་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་གི་གཞན་ཆེ་ས་དང་སྟོན་ལམ་འདིའི་
མང་ཆེ་ས་ས་བཅད་དང་པོའི་དོན་བཤད་ཡོད། ས་བཅད་དང་པོ་དེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
བའི་རྒྱ་བཞི་བཤད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནང་གསལ་གྱི་དབྱེ་བ་དོན་རྣམ་པ་བཞིས་
བཤད་ཡོད། དང་པོ་རྟོན་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི།
རྒྱ་བྱོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དང་དེར་བཞུགས་པའི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་
འཁོར་དང་བཅས་པ་དད་མེས་དྲག་པོས་དུས་རྒྱུན་དུ་མི་བརྗོད་པ་དེ་རེད། གཉིས་པ་རྒྱ་
དགོ་བའི་རྩ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན་མ་ནས་བསག་པ་ནི། རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་དུ་བདེ་བ་
ཅན་ལ་སྐྱེ་མི་ཐུབ་མོད། འོན་ཀྱང་འུ་ཚོ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དེའི་ནང་གི་བྲིས་པ་བཞིག་ཡིན་
ཡང་འགྲུབ་ཐུབ་རྒྱུའི་རྒྱ་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཞིག་བསགས་ན་སྐྱེ་ཐུབ་པ་རེད། ཅི་ཕྱིར་འདི་
ཞིང་ཁམས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་དེ་འདྲ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས། མགོན་པོ་འོད་དཔག་
མེད་གྱིས་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས་ཞིང་ཁམས་བཟུང་དུས་སྟོན་ལམ་
ཁྱབ་པར་ཅན་བཏབ་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཡིན། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་གྱིས་སྟོན་ལམ་
དེ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྐལ་བ་གང་གའི་ལྷན་གྱི་ཁྱེ་མ་སྟེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བྱ་དཀའ་བའི་སྟོན་པ་དང་མཛད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་སྐྱེ་སེམས་མེད་པར་
བསྐབས་པར་མཛད་ནས་མཐུག་མཐར་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུག་པ་པོ། །གསུམ་པ་
གྲོགས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རེད། བཞི་བ་རྒྱུན་དགོ་བ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་པའི་རྒྱར་བསྐྱོབ་དང་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་ནི། དགོ་རྩ་
བསགས་ཆད་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་བསྐྱོབ་ཞིང་སྟོན་ལམ་འདེབས་དགོས། མ་

བསྐྱོམ་ན་ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པར་འཕྲོ་བསྐྱུག་ཏུ་འགྱུར་འགོ་བ་ཡིན། ས་ཆ་འདིའི་
སྐད་གྱི་དབང་དུ་བཏང་ན། བར་ཁ་ས་ཁ་རུ་འགྱུར་འགོ་བ་ལས་གོ་མི་ཆོད། བདེ་
བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞིའི་ནང་གི་དེ་རིང་རྒྱ་དང་པོ་རྟེན་ཞིང་ཁམས་གྱི་བཀོད་པ་ཡང་
ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱི་རྣམ་ཅམ་ཞིག་དང་། བརྟེན་པ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་
འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལུགས་བཤད་ཟིན་ལ། སློན་ལམ་གྱི་
ཚིག་གི་ཐོག་ནས་འདི་ནས་འདིའི་བར་དུ་འདི་བསྟན་རེད། དེ་ནས་དེའི་བར་དུ་དེ་
བསྟན་རེད་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ངེས་པར་གྱིས། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཤོད། མ་
ཤེས་པ་རྣམས་སྒྲ་སེར་ཆོར་བྱིས། དུས་རྒྱུན་དུ་ཁ་བད་བྱ་ནའང་ཡ་རབས་གྱི་སྐྱེད་མོལ་
དང་ཆོས་ཕྱོགས་གྱི་སྐད་ཆ་བྱས་ན་ནང་དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཕན་སློ་ཡོང་སློ་རང་
ཉིད་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། མཇུག་ཏུ་འཁྱུག་གིས་ཐངས་གཅིག་ལ་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱས་པའི་
དགེ་ཙུ་བ་རྣམས་བྱང་དུ་བསྡོད་གོས་སོ། །

ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོས་བྲིད།

མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་གདམས་ངག།

ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་གསུངས། དེའི་བསྟན་པ་
དམ་ཆོས་མ་རྒྱབ་པར་འཆད་ཉན་དར། བསྟན་པ་དེའི་སྒྲོར་ཞུགས། དམ་ཆོས་
རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྒྱུབ་ཤེས། སྒྱུབ་ལོང་ཡོད། སྒྱུབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་དང་ལྡན། སྒྱུབ་
འདོད་རང་ལ་ཡོད་པ་འདི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་སློན་མའི་བསྐྱེད་པ་མ་རྒྱབ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པར། དཔེར་ན་ཉི་མས་འཛམ་གླིང་ལ་གཡས་སྒོར་བརྒྱབ་ན་རང་ངོས་ནས་ཀྱང་དེར་
ལྷེ་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་ངོས་ནས་འཛིན་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་སྒྲོན་མའི་བསྐལ་བ་ཤར་ཏེ་སྐལ་ལྷན་ལས་
འཕྲོ་ཅན་ཚོགས་བསགས་སྒྲོན་ལམ་སྒྲོན་ལ་སོང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོར་ཉི་མ་ཤར་
ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་བྱ་བརྒྱའི་ཁ་ཤར་ལ་འཁོར་ཡང་པ་ལང་སྐྱེ་ལེབ་ཀྱི་ཁ་ལུབ་ལ་
འཁོར་བ་ལྟར་རང་ཉིད་ལ་དེའི་མོས་པ་མེད་ན། ཉི་མ་འཛམ་གླིང་ལ་ཤར་ཀྱང་ཁ་བྱང་
བསྟན་གྱི་བྲག་ཡུག་ལ་ཉི་མ་ཤར་ཐབས་མེད་པ་ལྟར་རེད། དེ་ལྟར་ན་འཛིན་རྟེན་དུ་
སྒྲོན་མའི་བསྐལ་བ་ཤར་ཡོད་ཀྱང་རང་མགོར་ལུན་པ་འབྲིགས་ན་མི་སྒྲེར་གྱི་སྤོང་དུ་ལུན་
པའི་བསྐལ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྒྲོན་བསྐལ་ལུན་བསྐལ་གང་བཤད་ཀྱང་།
ཆོས་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་མར་སྤྱག་བསྐལ་མི་སྤོང་བའི་གདེང་ཚོད་རེ་ཡོད་ན་
འགྲིག་ཡོད་ཀྱང་འཆི་ཁ་ཆོས་མེད་ལག་སྤོང་དུ་ལྷུང་དུས་ད་གཟོད་སྤར་བྱས་ཀྱི་ལས་ལ་
འགྲོད་པ་ཇི་ལྟར་ཆེ་རུང་སྒྲོ་བྱར་དུ་བཅའ་ལོང་སྒྲོར་ལོང་ཞིག་སྤྲར་ནི་མ་རེད། ཤི་ཁ་
གཟེར་ཁ་ཞིག་ལ་ད་གཟོད་ཤར་བ་རིག་དུས་མདའ་སྒྲོན་ཁྱུ་བྱེད་མོད། འོན་ཀྱང་ཅུང་
འཕྲིས་ཚར་བ་རེད། དེས་ན་རང་རེས་ནམ་རྒྱུན་ཁ་བརྒྱབ་བཤད་དུས་འཛིན་རྟེན་གཏམ་
གྱི་དཔེ་ལ། སྤྱི་མ་ཕོ་ཁོག་རེ་ལ་ཕོ་སེམས་རེ། མདའ་ཉག་ཕྱན་རེ་ལ་འགྲིམ་ལམ་
རེ་ཡོད་ཟེར་བ་རེད། ཡ་རྒྱུད་ནང་ན་སྤྲིང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། འདང་རྒྱག་བྱེད་དང་།
ཐོད་པའི་ངོ་ན་མིག་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། རྟོག་ལམ་ལྟ་བྱེད་ཡིན། ཐག་རིང་རྒྱུད་གི་ས་
ཆ་དང་ཡུན་རིང་བསྐལ་བའི་ཆགས་འཛིན་རྣམས་ལ་ཅི་ཡང་ལྟ་མི་དགོས། རང་ཡོད་
སའི་གཡས་རྩ་གཡོན་བྱུར་ལ་བལྟས་ན། ན་ནིང་ཡོད་པའི་མི་ད་ལེ་མེད་པ། དེའི་
ནང་གི་ལ་ལ་ཆོས་ར་གཅིག་གི་ནང་ནས་ཆོས་མཉམ་དུ་ཁྱུས་ཤིང་། ཆོ་མི་རྟག་པ་རྒྱུད་

ལ་སྒྲིམ་མ་སྤྱོད་བཞིག་ཀྱང་མིན་པར་ཆོས་ལམ་རེར་ཞུགས་ཁུལ་བྱས་མོད། དེ་འདྲ་
སྒྲིམ་མེད་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་ཡུལ་ལ་སློབ་པར་དུ་འགྲོ་ཆགས་རང་རོགས་གཉིས་ཀས་མ་བྱས་
ཀྱང་བྱད་སོང་བསམ་རྒྱུ། ལོ་ན་ཅུང་བགེས་པ་ཆོས་ཁ་ཡ་ན་ཆེ་ཅི་ཙམ་སོང་བེན།
ད་ཅི་ཙམ་ལྷག་ཡོད་ལྷོས་དང་ཤེས་རྒྱ་ཞིག་ཡོད། རང་ཅག་ཁོམ་པའི་དུས་ཚོད་ཞིག་
མེད་པར། ལོ་རེའི་ནང་དུ་ཆོས་བྲིད་ལན་རེར་ཉན་པར་ཁོམ་ན་ད་དུང་སྒྲིན་མེད་མོད།
མི་ཆོའི་ནང་དུ་ཆོས་ལན་རེ་ལན་གཉིས་མ་གཏོགས་ཉན་པར་མ་ཁོམ་ན་དལ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་
ཆ་རྒྱུན་ཆོང་བའི་མི་ལུས་མིན་པའི་རྟགས་ཆོང་བར་ཉེ་བ་རེད། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་
ཙམ་ཞིག་མིན་མོད་སྐྱོའི་སྤྱོགས་གཏོགས་དང་དུད་འགྲོ་ཆོད་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ། དུད་
འགྲོ་བཟང་པོ་རིན་ཐང་ཅན་ལ་བརྩི་བ་དག་གི་སྦྱིད་དགའ་འདྲ་ཞིག་ད་དུང་ཨོ་ཡོད་མི་
ཤེས། དེ་ལྟ་ན་ཁ་སང་ལ་ཕྱི་བལྟས་ཀྱི་འདས་པའི་བསམ་སློལ་ཞིག་བཏང་། ད་ལྟ་ཇི་
ལྟར་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་རང་ཉིད་ཐང་ལ་བཞག་སྟེ་ལན་བལྟས་བརྒྱབ་ནས་ཁ་རང་ཐོག་ལ་
རྒྱུར་སྒྲོར་དང་། འདིའི་མ་འོངས་པའི་འདུན་སྡེ་རྒྱ་ལམ་གྱི་ཐག་རིང་ཐུང་འགྲོ་ལམ་
བཟང་ངན་འགྲོ་སའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་འདད་བསམ་སློལ་སྒྲོར་མ་སྤྱོད་བསམ་སམ།
འདད་རྒྱག་མ་ཤེས་ན་སློལ་ཉེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཁུར་བ་ཡིན། རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལ་ངེས་
འབྱུང་མེད་ན་ཐར་བའི་ལམ་སྟེ་བེན་ཐབས་མེད་པས། ཕྱིན་ཆད་འཁོར་བར་མི་འབྱམ་
པའི་རྒྱ་མེད་པ་རེད། དེས་ན་ཕྱི་མར་ངན་སོང་ལ་མི་ལྟར་བའི་ཐབས་ཤེས་ཇི་ལྟར་ཡིན་
བསམ་ནས་རང་གིས་རང་ལ་གྲོས་འདེབས་ཤིག་གམ་བསམ་སློལ་ཞིག་བཏང་ན། མ་རྒྱ་
གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རྟ། མ་ལ་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་གྲོ། རང་ལ་ཅི་ཡོད་བསམ་སློལ་དུ་བསྒྲོར་
དང་། ཆོ་ཕྱི་མར་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་རྟེན། མཐོ་རིས་ལྷ་མའི་སྒྲེ་བ་ལེན་བྱེད།
དགོ་བ་བཅུ་སྒྲུབ་མི་དགོ་བཅུ་སྒྲོང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་ལས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་སྤྲུལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གསོག་དགོས་པ་ཡིན། གཟུགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་གོང་མའི་ལྷ་གནས་གོང་
མར་སྐྱེ་དགོས་ན་མི་གཡོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམས་ཤིང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་
དགོས། དེ་ཚོར་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན། མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚོ་གང་བོར་སློག་རང་གིས་
བཅད་པ། གཞན་ལ་གཅད་དུ་བཅུག་པ། གཞན་གྱིས་བཅད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་སློག་གཅོད་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དང་། མ་བྱིན་ལེན་པ་ཡང་།
དངོས་སུ་འཇབ་ནས་གཞན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཁྱེད་མ་ཁྱེད་ཡང་དབང་དང་མཐུག་ཡོད་ཐབས་ལ་
སོགས་པས་མི་མགོ་བསྐྱར་ཏེ་ལེན་པ། དེའི་ཐོག་ནས་མི་དགོ་བ་གཞན་དག་སྐྱ་
ཚོགས་པ་རང་གིས་ལས་བསགས་པ་ལ་འདད་ཞིག་བརྒྱབ་ན་ཚོ་བྱི་མ་ལྟ་ཅི་ཚོ་སྤྲད་སྤྲིད་
ཐབས་ཅིམ་ཞིག་ཀྱང་སྤྲོད་ཤེས་མེད། ལྷ་ཚོ་རིང་པོ་བཟུང་བ་དེད་མ་གཏོགས་ཁམས་
གོང་མར་སྐྱེ་དགོས་ན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམས་
དགོས། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞིག་ལྟ་ཅི་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞིག་
ཀྱང་སྐྱོམ་མི་ཤེས་ཤིང་སྐྱོམ་མ་ཁྱེད་བས། མདོར་ན་ཡར་གྱི་ཤ་རྗེས་མ་ཚོད་མར་གྱི་
ཤེའུ་རྗེས་མ་ཚོད་སྤྲུག་པའི་ནང་ནས་ས་བྱང་སར་མགོ་འཁོར་ཏེ་ལམ་ལོག་ཏུ་སོང་བ་ལྟ་
བུ། རྟོགས་ཤར་སྒྲེ་རུབ་བྱང་གོ་ཞོར་ཏེ་གར་འགོ་ངོས་མ་ཟིན་པར་འབྱམ་གྱིན་ཡོད་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དེ་འདྲའི་བསོད་ནམས་མེད་པར་འཁོར་བའི་ནང་དུ་འདི་ལྟར་
འབྱམ་གྱིན་ཡོད་ན། མེད་པའི་ནང་ནས་ཕྱང་ཡོད་པ་སྟེ། ལྷུང་ལུགས་ངན་པ་ཁ་
སྤྲུབ་དུ་ལྷུང་ཡང་། ལྷུང་ས་བཟང་པོ་བྱེ་མའི་ནང་། ཟེར་བ་ནང་བཞིན། ཇི་
ལྟར་མཚན་མོ་ཐུན་ནག་སྤྱིན་རུམ་ན། །སློག་འཇུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྤྲང་སྟོན་པ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །འཛིག་རྟེན་བསོད་ནམས་
སློ་གྲོས་ཐེངས་འགའ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ད་རེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

བསྟན་པ་དང་མངལ། ལམ་སྟོན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འཕྲད་པའི་སྐྱབས་འདིར་
ལམ་མ་རྟོར་པའི་སྟེ་མོ་ཞིག་མ་ཟིན་ན། གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཕན་པ་མ་བསྐྱབས་
ན། །ཕྱིས་འདི་ཡང་དག་འབྱོར་བར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ནམ་ཡིན་ན་འདི་འདྲའི་གོ་སྐྱབས་བཟང་པོ་རྟེན་དགའ། རང་རེས་ཆེ་ས་མཐོས་ནས་
བཤད་དགོས། ཐེག་ཆེན་མདོ་སྔགས་གྱི་ཆོས་ལམ་ལ་ཞུགས་ན་སྐྱེ་བ་ཆོ་རབས་མང་
པོ་མི་འགོར་བར་སངས་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་ཆོས་དང་འཕྲད། དེའི་བསྟན་པའི་ལྷག་ཞབས་
སུ་སྐྱེས། ཉམས་ལེན་བརྒྱུད་པའི་བྱིན་རྒྱལས་མ་ཉམས་པར་པོ་རང་གིས་ཐུབ་ན་ཆོས་
དང་གདམས་པས་ལག་མི་འཐོག་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤྱོད་
རྒྱུ་དམའ་ས་ནས་སྤྱོད་དགོས། རྒྱགས་ལུགས་མ་ཤེས་གོང་། འགོ་ལུགས་ཤིག་
མ་བསྐྱབ་ན། བྱིས་པ་ལྷ་མ་ཁྱོག་པ་ཞིག་གིས་དང་པོ་ཉིད་ནས་རྒྱག་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་
གོམ་པ་སྟོས་མ་ཐག་ཏུ་ལོག་ལོས་འགོ། དཔེར་ན་ཞག་མ་བརྒྱ་འགོར་སའི་ལམ་ཐག་
རིང་པོ་ཞིག་ལ་འགོ་དགོས་ན། བརྒྱ་ཐམ་པ་ཐོན་ལ་ཉེ་བའི་ས་ཆ་དང་ལམ་གྱི་རྒྱགས་
ཕྱོགས་ད་ནས་བཤད་འདུག་པ་ལས་ཐོག་མར་དེ་རིང་གི་ལམ་ལ་འགོ་ལུགས་ཤེས་པ་
གལ་ཆེ་བ་ལྟར། སངས་རྒྱུ་གྱིས་ཡི་སྟོབས་བརྩུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་
པ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཤེས་ལོས་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་དང་
པོར་ཉམས་ལ་རན་ཤག་ཤག་འདིའི་རྩོམ་ནས་མར་ལ་བུད་ནས་རོག་རྩུ་ཟམ་པ་བརྒྱུད་
དེ་སྐྱུག་རིང་ཁོག་ནས་ཡར་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་ལ་འགོ་རྒྱུ་ཡིན་ན། དང་པོ་སྐྱུག་རིང་ལ་
ཁའི་ཁ་བ་དང་འདམ་བག་ཇི་ལྟར་གཙད་རྒྱུའི་ཕྱོགས་ལ་འདད་རྒྱག་རྒྱ་གལ་ཆེ། རང་
གཞན་སུ་ཡིན་ཡང་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕ་བཞི་ཆོའདི་སྤོང་མ་ཐུབ་པས་ཡིན། དང་པོ་
ཞིག་ནས་ས་ལམ་མཐོན་པོའི་སྤངས་རྟོགས་དང་ལྷ་སྟོམ་མཐོན་པོའི་ཉམས་ལེན་ཁོ་ན་ལ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཁ་དགྲོག་ནས་བཤད་པ་ཞིག་གིས་ཉམས་ལ་མ་རན་པས་ཕན་ཐོགས་མི་འབྱུང་། དེ་
རིང་ཁ་རྩུང་རྒྱལ་ཁྱིམ་མགོ་མེར་ནག་གཉིས་ཀའི་ནང་ན་དབུ་རྩོགས་ཕྱག་གསུམ་སྒྲོམ་
པ་ཡིན་ཟེར་མཁན་མང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་དོམ་བཤད་ན་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་དུག་ལྡེའི་
ཁ་ཞིག་མ་བྱི། སྤྱིང་རྩེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དྲི་ཞིག་མི་བྲོ་བ་དེ་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་གཞི་མ་ཞོག་པའི་
རྒྱུན་གྱིས་རེད། དཔེར་ན་མུ་གེས་འཆི་ལ་ཉེ་བའི་མི་ཞིག་ཟས་སྒྲོམ་གྱིས་ཤོངས་ཏེ་
གཟུགས་མགོར་ཀྱང་མི་བྱུག་པ་ཞིག་གལ་ཏེ་ཕྱག་པོའི་བང་མཛོད་ནང་ནས་ཅི་
དགོས་གང་འདོད་འདེམ་ཆོག་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དང་པོ་བརྟུང་གི་རིགས་ཤིག་བདམ་
ནས་ལྷོགས་མུག་གིས་མི་འཆི་བར་གཟུགས་མགོར་བྱུག་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་ད་གཟོད་རྒྱ་
ཁོར་བདམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་བསམ་སྒྲོལ་གཏོང་དགོས་པ་ལས། དང་པོ་ནས་རྒྱ་ཁོར་ཆེན་
པོ་ཞིག་བདམས་ཀྱང་སྒོག་མ་འཆོམས་ན་རྒྱ་ཁོར་ཆེན་པོས་ཅི་བྱ། དེ་བཞིན་འཕྲལ་དུ་
ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་ཆོས་དེ་དང་པོ་སྐྱབ་དགོས། དཔེ་གཞན་ཞིག་བཞག་ན།
དམག་སར་དགྲ་འཛིང་བཞིན་ཡོད་ས་ཞིག་ནས་གཞུ་འཐེན་ཏེ་མདའ་འཕེན་གྱིན་ཡོད་ན་
ཆོག་གི་འདབ་རས་མདའ་འཕེན་པར་མ་བདེ་ན་ཆོག་ཕུད་དགོས་ཀྱི་ལྷམ་ཕུད་པས་ཕན་
ཐོགས་མེད། དོར་མ་ཕུད་པས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད། མདུན་ན་ཡོད་པའི་ཆོས་མི་
འགྲུབ་པའི་དཀའ་ཁག་ངན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཆོ་འདི་སྒྲོལ་གཏོང་མི་ཐུབ་པས་
འཛིག་ཏེན་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཞེན་པ་དེ་ཡིན། དེ་དོས་བཟུང་ནས་གནད་ལ་སྤྲོན་ཏེ་ཆོས་
ཤིག་བསྐྱབ་དགོས། རང་རོགས་སྐྱ་སེར་གཉིས་ཀའི་འགག་སྒྲོམ་ཁྱོའི་སྤྱོད་ས་དོམ་དེ་
འདི་ཡིན། དེའི་གནད་མ་སྤྱོད་ན་གང་བསྐྱབས་ཀྱང་འབེན་ཐག་ཉེར་བཞག་ནས་
མདའ་ཐག་རིང་དུ་འཕངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུན་མ་ནགས་ནང་སོང་ན་རྟེན་རྒྱུང་
ལ་གཅད་པ། འདྲེ་ཤར་སྒྲོར་བཞག་ནས་སྤྱད་ལུབ་སྒྲོར་འཕངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་

དོན་གནད་ཐོག་ཏུ་ཁེལ་མི་སྟབས། ཆོས་པ་བྱེད་པར་དང་པོ་ནས་སྒོ་སྒྲིང་གིས་སྒོ་སྒྲུངས་
ཏེ། འདི་སྒྲུང་ཆོ་འདིའི་ཞེན་པ་རྒྱུད་ཐབས་བྱ་དགོས། འོན་ཀྱང་ཁ་ཡིས་དེ་ལྟར་
བཤད་པ་རྒྱུད་སྒྲུབ་མོད། དོན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ན་དང་ཁོ། ཁེ་དང་ཕམ་ཞེས་བཤད་
སར་སྟག་དུས་ཡིག་ཐོག་གི་རི་མོ་དང་ཁ་ཐོག་གི་ཚིག་གར་སོང་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐད་ནས་རང་
གཞན་སུ་ཡིན་ཡང་རྒྱུད་དཀའ་བས་འཁོར་བའི་རྒྱུན་ཐག་འདི་མི་ཆད་པར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་
ཐག་པ་འདི་སྒྲུབ་བ་དང་དམ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན། རྒྱལ་བ་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་མང་པོ་གསུངས་པ་འདི་དག་གཙོ་བོ་བདག་འཛིན་གྱི་
འགོད་བོ་འདི་འཛམ་ཆེད་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྒྲུན་ཡིན་ལ། པན་ཐོགས་ཡོད་མེད་
གང་ཡིན་ཀྱང་སྒྲུན་བརྟུང་དགོས་ཀྱི། སྒྲུན་བྱངས་ནས་སྒྲུན་ལ་ཆོད་ལྟ་ཙམ་ཡང་མ་
བྱས་ན་ནད་རང་དག་ཏུ་ག་ལ་འགོ། སྒྲུན་སྒོ་བ་གང་ཡོད་ཀྱང་སྟུང་གཅིག་ཀྱང་མ་
འཐུང་ཆོ་སྒྲུན་ལ་ལེ་བདའ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེས་ན་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་ནས་
འགོ་བཟུང་སྟེ་སྒོ་སྒྲིང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན། རང་སེམས་གྱི་དང་
པོ་འདི་ལ་ནེམ་ཞིག་ཐོག་ན་རང་ལ་གི་དུས་གསེན་དུས་གཉིས་ཀར་ཕན་ཐོགས་ཤིང་།
བདེ་བ་ཞིག་ཐོབ་ཡོང་བ་ཡིན། དཔེར་ན་འདོད་པ་ཆེ་དག་ཏེ་ཡོད་ཆད་ང་ལ་དགོས་
བསམ་སྟེ་མི་དགོས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དེའི་རྗེས་སུ་ལུས་དག་
གཉིས་ཀས་མ་ཆོད་པར་དཀའ་ལས་སྟུག་བསྟུལ་ཐམས་ཅད་རང་སྟེང་དུ་བྱང་པ་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཐོན་ཡོང་བ་དང་། ཆོ་སྦྱིམ་དེ་ལས་ཀྱང་སྟུག་ཅིག་དུང་རྗེས་ན་ཡོད། གལ་
ཏེ་འདོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་མི་ཆེ་ཞིང་། འདོད་རྒྱུད་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུན་ནོར་བུ་འདྲ་བ་དེ་རང་
ལག་ཏུ་ཡོད་ན་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱ་ནུབ་ཡོད་པ་ལས་སྦྱིད་ཅིང་བདེ། སྦྱིམ་དེ་བཞིན་དུ་
བདེ། དེ་ལྟར་དུ་བཟེ་རེ་ཁོང་ཁྱོད་ཆེན་ཐམས་ཅད་གྲོགས་ཡིན། གཞོད་སེམས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་སྤྲུལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཁོང་ཁྱོ་ཁོ་ན་བྱས་ན་བར་སྐུ་སྤྲུལ་གིས་ལ་སྤྲུང་བ་དག་རུ་ལོག་སྟེ། བད་དེ་ནས་ཚོགས་སྤྱོད་
ཆེན་པོ་ཞིག་གྲག་ནའང་དེ་ལ་ཁོང་ཁྱོ་དགོས་ཐུག་པ་ཡིན། རང་གི་སེམས་རྒྱུད་ཆོས་
དང་འབྲེས་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཚོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྤྱོད་རེ་བྱས་ན་ཕན་
ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། མེ་རྟོག་རྒྱུད་གཅིག་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡུལ་
བཞག་ན་དེ་ཡང་ཚོགས་བསགས་ཡིན། ལྷ་ཁང་ནང་གི་ཐལ་བ་ཞིག་ཕྱགས་ན་སྤྱིབ་
སྤྱོད་ཡིན་ཞིང་། དག་སྤྱིག་ཟེར་བ་དེ་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། ལྟར་སྤྲུང་
ལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་དང་མ་བྱས་ཅི་ཡོད། དེ་མིན་སྤྲུལ་སྤྱོད་དུ་ལྷ་མ་ཐེད་བཀའ་ན་
ཉེས་པ་ལོས་ཡོད་མོད་འོན་ཀྱང་བསམ་པ་བཟང་པོས་དག་བར་འཇུག་སོང་པ་ལྟ་བུ་རེད།
དེས་ན་ཚོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྤྱོད་དཀའ་མོ་དང་། ཐུབ་པ་མ་ཡིན་འབའ་ཞིག་མ་
བསམ་མ་གཏོགས། ཆོས་ཆེན་པོ་སྤྱོད་མ་ཐུབ། ཆོས་རྒྱུད་རྒྱུད་ལ་བློ་མ་ཁེལ་
ནས། ཐམ་ཆོས་གོས་ཞབས་ནས་ཆོས་མེད་དུ་ལུས་རྒྱུད་དང་ཆོས་པའི་མིང་ཐོག་ནས་
ལག་སྟོང་ལ་ལྷུང་བའི་ཉན་ཁ་ཡོད། དེས་ན་ཆེ་ཐུབ་རྒྱུད་ཐུབ་ཀྱིས་ཚོགས་བསགས་
སྤྱིབ་སྤྱོད་རེ་བྱེད་དགོས། རྒྱ་ཐིག་བསགས་པས་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་བསགས་ན་སོག་ཡོང་
རྒྱ་ཞིག་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་མ་བསོག་ན་སོག་ཡོང་རྒྱ་ཞིག་མེད། ཚོགས་བསགས་
ན་སྤྱིབ་པ་དག་སྤྱིབ་པ་དག་ན་ཚོགས་རང་ལྷགས་ཀྱིས་སོག་འགོ་བ་ཡིན། དེ་ལོས་
ཡིན་སྤྱིབ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེམ་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་
རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་ན་ཚོགས་གཉིས་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཐོགས་པ་ཡིན།
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བ་བསམ་པ་བཟང་པོ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ལྷགས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་ནམ་
ཡིན་ན་ལྟ་རྒྱ་ནི་མན་ངག་དང་། ཞལ་གདམས། སློང་གཏམ་ཡིན། རང་
སེམས་རང་ལ་དཀར་བའི་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ཕན་དགོས་དེའི་ནང་ན་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱི་ལ་མ་ལྟ་ནང་ལ་ལྟེས་ཕྱིའི་འཁོར་བའི་འབྲུལ་སྒྲིང་ལ་མ་དག་པ་ལོས་མང་། དེ་ལ་
བབྲང་ཚོད་ཅིག་ག་ལ་ཡོད། རང་རང་གི་སེམས་དེ་ཐུལ་ནས་རང་རྒྱུད་འབྱུར་དུས་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཙ་བ་ཚོད་སོང་ལ། སློན་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཐོས་མ་སྤྱིང་བའི་དོན་
ཆེན། ཚིག་ཙམ་རེ་ཐོས་སྤྱིང་ནའང་དོན་ལ་བསམ་སྒྲོ་འཁོར་མ་སྤྱིང་བ་འམ་ཤེས་མ་
སྤྱིང་བའི་དོན་ཆེན་དེ་ཆོས་ཉན་པའམ་ཐོས་པ་བཙལ་ན་ཤེས་རྒྱ་གོ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན།
རང་ཉིད་བབྲང་ན་བརྒྱན་ན་བདེ་ན་སྤྱིད་ན་བསམ་མཁན་ཞིག་མ་གཏོགས་ང་མ་བདེ་ན་མ་
སྤྱིད་ན་བསམ་མཁན་ཞིག་སུ་གཅིག་མེད། འོན་ཀྱང་བདེ་ཐབས་སྤྱིད་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་
དེ་མ་ཤེས་པས་མགོ་འཁོར། མགོ་འཁོར་མཁན་གཤམ་ལྟ་དུ་བསྐྱེད་པས་རིག་རྒྱ་
གོ་རྒྱ་ཚང་མ་མ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ངན་དང་བསམ་ངན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། དུས་ངན་
ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་གོགས་ངན་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མི་ཤོར་བའི་ཐབས་ཤིག་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་
གོགས་ངན་དང་འགོགས་པས་བབྲང་ཞིག་ལོབ་རྒྱ་མེད་ལ། སྒྲོ་ཡག་པ་ཞིག་དེའི་བྲོད་
དུ་ཆེད་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། སློན་ཞིག་ལ་ཐ་ག་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཉིན་གཅིག་ནགས་
ནང་དུ་ཤིང་གཅད་སར་སོང་། ཁོ་རང་སེམས་རྒྱུད་བྱང་མེ་ཞིག་ཡིན་པས། སློན་
ཤིང་གསར་བ་རྒྱམས་གཅོད་མ་བྲ་ནས་རེ་རེ་བལྟས་དུས་རེ་རེ་གཅོད་མ་བྲ་རེ་རེ་བལྟས་
དུས་རེ་རེ་གཅོད་མ་བྲ་བར་མཐར་ནགས་འདབས་ལ་ཐོན་སོང་། དེར་ནགས་ཀྱི་ལྷ་
མོས་མི་བསམ་བབྲང་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་ནས། དེ་ལ་དངོས་གྲུབ་གནང་བའི་ཆེད་དུ་
རང་གཟུགས་བསྟན་ཏེ་བྲོད་ལ་དངོས་གྲུབ་ཅི་དགོས་ཅེས་སྒྲུས་པར། ཁོ་རང་ལ་འགོ་
རོགས་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ངས་ཅི་ཟེར་ཞེས་སྒྲོ་བྲིས་པར། འགོ་རོགས་དེས་བྲོད་ཀྱིས་
མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྐང་ལག་གཉིས་ཀས་ཅི་འདྲའི་ལས་ཐུབ་ཀྱིན་འདུག གལ་ཏེ་རྒྱབ་
ཕྱོགས་ནའང་རྐང་ལག་ཆ་གཉིས་ཡོད་ན་བདུན་རྒྱབ་གཉིས་ཀས་ཐག་འཐག་ན་ཅི་འདྲ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྒྲུབ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ལས་ཀ་མང་པོ་མི་སྤྱབ་བཅ། དེ་བས་དངོས་གྲུབ་འདི་ཞུས་ན་ལེགས་ཤེས་སྒྲུས་པ་
དང་། ཐག་པ་ཡང་སློབ་འགྲུར་སྒྲུབ་ས་བདེན་པར་བསམས་ནས་ང་ལ་རྒྱབ་ཏུ་རྒྱུ་
ལག་བཞི་ཡོད་ཐབས་ཞིག་བྱ་རོགས་ཤེས་སྒྲུས་པས། དེ་མ་ཐག་རྒྱབ་ཏུ་རྒྱུ་ལག་
བཞི་ཡོད་པར་རྒྱུར་ཅིང་། ད་ཐག་འཐག་དགོས་བསམ་ནས་ཁོ་རང་གཉིས་ཀ་གྲོང་
ཁྱིམ་ནང་དུ་སོང་ནས་ཐག་འཐག་རྒྱུ་ཨེ་ཡོད་ཟེར་བཞིན་སློབ་ཏུ་ཡོད་ལ་བྱིས། ཆང་
མས་དེ་འབྲུ་ལྟས་ངན་ཟེར་ནས་དོ་རྒྱུད་བྱས་ཏེ་དེ། དེའི་སྒྲུབ་ས་སུ་ནམ་མཁའི་ལྷ་
ཞིག་གིས། རང་ཡང་མཁས་པར་མ་རྒྱུར་ལ། །གྲོགས་ཀྱི་སློབ་པ་མི་ལྟན་
པས། །དེ་དག་སྐྱུར་དུ་བསྒྲག་འགྲུར་ཏེ། །ནགས་ཀྱི་ཐག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་རེད། གྲོགས་བཟང་པོའི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་གཏོགས་ངན་པའི་ཁ་ལ་ཉན་མི་
རུང་། ཆགས་སྤང་ཆེ་བའི་དག་འབྲུལ་མིན་ནའང་བྱ་རོགས་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་ལྷ་
བུ་འདི་ཕྱི་འདི་དོན་ཆེན་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མ་རྒྱུར་པ་དོན་མེད་དུས་ཆོད་འགྲོ་བའི་
བསྟན་བཅོས་དང་རྩོམ་ཡིག་དེ་ཆོར་བལྟ་མི་རུང་ངོ། །དང་པོ་ཉིད་ནས་ངས་ཆེ་ཕྱི་མའི་
དོན་ཆེན་ཞིག་གཅུ། ཡང་ན་ད་ལྟོ་སྤངས་གཅིག་ལ་ལམ་ཡག་པོ་ཞིག་རྟེན་པས་རང་
གཞན་གཉིས་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་དགོས་ལྷག་ཏུ་
མ་བསམ་ནའང་། རང་སློབ་རང་ལ་མི་དཀར་བ་མི་སྲིད་པས་ཆོ་འདིར་བདེ་ཐབས་སྦྱིད་
ཐབས་དང་། ཆོ་འདིར་རང་ཉིད་མའི་ནང་ནས་མི་རབ་སྟེ། ཨང་དང་འབྲིང་བཀར་
ན་དང་པོ་རེད་ཐབས་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་ལོས་དགོས། དེས་ན་མི་ཞིག་ཇི་ལྟར་བྱེད་
ཚུལ་ནི་ཐོས་པ་ཆོལ་དང་ཤེས་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། ཐོས་པ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲོར་ཏེ་རང་
གཞན་ཐར་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་ཆོས་ཞུ་ཆོས་རེད། དེའི་རིགས་སློབ་ལ་མ་ཤོང་ཞིང་ཡིད་
ལ་མ་བབ་ན། ཆོ་འདི་ལ་ཡང་མིས་མི་གོ་ཆོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མང་པོ་ཞིག་ཐོས་པ་

ཆོལ་ནས་ཤེས་རྒྱུ་ཡོད། མི་འགའ་རེ་ཆོས་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་སྒྲ་མ་བསྟན་མ་སྤྱོད་ན་ཡང་
བསམ་པ་བཟང་པོ་ཅན་། སྤྱིང་རྗེ་ཡོད་པ། རང་རྒྱུད་འཇམ་པོ། སྤྱུག་བསྐྱེལ་
ཅན་དག་སྦྱོབས་ཐབས་བྱེད་པ། མི་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་ལས་ཀར་སྤྱོད་བཟང་རུ་
བརྩི་བ། ཕར་ལ་ཐོབ་ཅོང་མས་ཀྱང་ཚུར་ལ་གྲུས་ཞབས་བྱེད་མཁན། དེ་འདྲའི་ཁོག་
ཡངས་སྒོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅན་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་མང་ཆེ་བས་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་སྐྱོར་གྱི་ཐོས་པ་
རེ་བཅའ་ཏེ་དེའི་དོན་ཤེས་ཤིང་། དེ་དགོས་པ་རྟོགས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་དེའི་གཤིས་ཀ་
ཆགས་སུ་བརྟུག། །རང་ཉིད་མི་གྲུལ་དུ་སོང་ཆོ་རོ་མི་ཆོ་བ་ཞིག་བྱ་བསམ་ནས་སྤྱོད་བ་
ལག་ལེན་ལ་གཏུག་ཏེ་གོམ་སོང་ན། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཡ་རབས་ཀྱི་མི་ལུགས་
འབའ་ཞིག་ལ་སློབ་ཅིང་མ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ངན་ལ་གཙོག་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་
ཡོད་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་ཡང་ཐོས་པ་ཆོལ་དགོས། འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བའི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དཀའ་སྤྱད་འབད་བཅོལ་གྱིས་བསྐྱབས་ཡོང་བ་ཤ་གཏགས་ཡིན།
དེ་ལས་ཀྱང་ཆེ་བའི་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་ཞིག་སྐྱབ་དགོས་ན་དཀའ་ལས་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྤྱོད་
ལོས་དགོས། འགའ་ཞིག་ཆོ་འདིར་དཀའ་ལས་ཆེན་པོར་རྒྱག་མི་དགོས་པར་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་འདུག་པ་འདི་ཆོ་ཅི་རེད་ཅེན། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་སྟོན་མར་ཆོགས་བསགས་པའི་
འབྲས་བུ་ཆོ་འདིར་སློན་པ་རེད། རང་རེ་སོ་སྐྱེ་ཞིག་གིས་འགྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་ཅི་
བཤད་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་ཞིག་ལས་མི་འགྲུབ་པས། ཆོ་འདིར་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
རྒྱུད་དུ་ཞིག་བསྐྱབས་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་བདེ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་སྤྱོད་ཆོག་པ་འདི་སུས་
དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་བསྐྱབས་པ་རེད་ཅེན། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྟོན་
སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕུག་རྒྱལ་པོའི་
མདུན་དུ་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ་མི་ལོ་བྱེ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་བྱེ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བ་ཁྱལ་ཁྱིམ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། དེའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་
རྒྱ་བཀོད་ཐམས་ཅད། རྒྱ་ཅི་ལས་བྱུང་། རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན། གྲོགས་ཅི་
ཞིག་དགོས། གཞི་གང་ལས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་ཐོས་པ་བསགས། ཐོས་དོན་
བསམ། སངས་རྒྱས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཞིང་ཁམས་དེ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བཀོད་པ་དང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་སྟོགས་གཅིག་ལ་བསྐྱེམས་པའི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་གཟུང་
དགོས་པར། ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོ་ཅ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་བསགས་ན་མི་སྐྱེ་
བས། ཞིང་ཁམས་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྒྱ་བཞི་པོ་ཆོགས་ཅིམ་གྱིས་སྐྱེ་བྱུང་པའི་ཞིང་
ཁམས་ཤིག་གཟུང་དགོས་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་ལམ་བཟང་། དགོ་སྟོང་ཆོས་
ཀྱི་འབྱུང་གནས་རྒན་པ་དང་སློ་གྲོས་ཤེས་རབ་དང་བཙོན་འབྲུས་ལྡན་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་སྟེ་མ་འོངས་པའི་དུས་སྐལ་བ་གངས་མེད་གང་གྲུའི་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་
ཆེད་འདས་པའི་དུས་ན། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འབྲུབ་སྟེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཆོད་པག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་འབྱུང་ཞེས་དབུགས་དབྱུང་ལུང་བསྟན་ཐོབ།
དགོ་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དེའི་སྐལ་བས་སྲུ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱལ་བ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཆོས་ལ་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞིག་གི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱབས་ཆེན་བྱ་དཀའ་བའི་སྟོང་པ་སེམས་ཅན་རེ་
རེའི་དོན་དུ་དབྱུང་དང་ཡན་ལག་གི་སྐྱོན་པ་མང་པོ་བཟང་། སྟོག་དང་བརྗེས་ཏེ་ཚུལ་
བྱིས་སྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་ཆོག་བཞི་རེའི་དོན་དུ་མེ་ནང་ལ་མཆོངས་བ།
སྲུ་གྲིའི་ཐང་བརྒྱལ་བ། ཆོས་ཆོག་རེའི་དོན་དུ་ཤའི་ཀོང་བུ་ལ་མར་མེ་སྟོང་ཆོ་སྦྲར།
ཁྱག་གི་སྐྱག་ཚ། དུས་པའི་སྐྱུ་གུ། དགས་པའི་ཤོག་གུ་བྱས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་
བཙུལ། དམ་པའི་ཆོས་དེའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་དུས་བསྐྱལ་ཆེན་མང་

པོར་མཛད་ནས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྟུང་། ཆོས་ཀྱི་དྲུང་ཆེན་པོ་བྱས། ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ས། དེའི་སྤྱིང་ནས་ཆོས་ཀྱི་སློན་མེ་ཆེན་པོ་སྤར་ཏེ་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ལུན་པ་སེལ་བར་མཛད། སངས་རྒྱུ་བྱེ་བ་བྲག་ཁྱིམ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་
 བསྐྱེན་བཀུར་མཛད་དེ་མཐར་སློན་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར། སློན་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
 གནས་སྐབས་སུ་གཞི་ནས་སངས་རྒྱུ་ཏེ་ད་ལྟའི་སྐབས་ན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞག་མ་བཅུ་
 སོང་བ་རེད། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞག་མ་རེ་ལ་རང་རེའི་བསྐྱལ་བ་གཅིག་རེད་གསུངས་
 ཡོད་པ་རེད། སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེའི་མཐུལ་
 བརྟེན་ནས་རང་རེས་དཀའ་ཆོགས་རྒྱུང་དུ་ཞིག་བརྒྱབ་ནའང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་བདེ་སྤྱིང་
 ལོངས་སྤྱོད་དང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་ཆོག་པ་འདི་འོད་དཔག་མེད་པའི་བཀའ་བྱིན་རེད།
 སྤྱིར་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཛད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་གཞན་དུ་མེད། དགོས་རང་
 རེའི་སྐྱེ་བ་སྤྱོན་མར་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཞིག་བསགས་ཏེ་ད་ལྟ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
 བཞི་སྐྱབ་སྐབ་པའི་ལུས་རྟེན་ཞིག་བྲིས། བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་ཤེས་པའི་གོ་
 སྐབས་ཤིག་རྟེན་པ་འདི་དབུལ་བོའི་བྱིམ་དུ་གསེར་རྩྭ་དང་འབྲུ་བའོ། །ཞོར་བུ་རང་
 ལག་ཏུ་ཐོབ་དུས་བེད་གཙང་མ་ཤེས་ན་རྩེས་ནས་འགྲོད་དུས་གྲོང་ཆེ་བ་རེད། དེས་ན་
 ཆོ་སྤྱི་མར་བསམ་པའི་མི་དང་། རང་གཞན་འཁོར་བའི་མཆོ་ལས་ཐར་འདོད་ཡོད་
 མཁན་གང་ཟག་སེམས་ཡོད་ཅིག་ཡིན་ན་སློས་ཅི་དགོས། ད་དྲུང་དེ་འབྲའི་སློ་སྒྲ་ནང་
 དུ་ཁྱེད་མེད་པའི་མི་ཡིན་ནའང་ཆོ་འདིར་མི་གྲལ་ལ་འགྲོ་ལུགས་ཤེས་རྒྱུ་ཡོད། དེ་
 ཐོས་པ་ཆོལ་ན་ཤེས་རྒྱུ་ཡོད། ཐོས་པ་ཆོལ་བ་ནི་སྤར་མེད་ཀྱི་མིག་གསར་བ་ཞིག་སྐྱབ་
 པ་དང་མཚུངས་ཞེས་ནས་རྒྱན་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེ་རེད། མིག་མེད་མཁན་ཞིག་ལ་
 མིག་གསར་བ་ཞིག་སྤྱད་བཞག་ན་སྤྱང་བའི་གོ་སྐབས་གསར་བ་ཞིག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཡོད་པ་རེད། སྤར་མིག་མེད་པའི་དུས་དང་བསྐྱར་ན་མི་ལུས་གསར་པ་བྱུང་འཕགས་
ཤིག་ཐོབ་བཞག་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། དེ་ལྟར་དུ་ཆོས་འཛིན་རྟེན་གཉིས་ཀའི་
སྤར་བསམ་སྤྱི་འདར་སྤར་བལྟས་སྤྱི་བལྟས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མིག་དེ་ཐོས་པ་ཆོལ་ནས་ཡོང་
དགོས། དེ་ཡང་དགོས་པས་ཉན་དགོས། ཆོས་ཉན་ཟེར་དུས། ཆང་མ་འཐུང་།
དུ་བ་མ་འཐེན། རྒྱན་སྐྱགས་མ་འཛིན། དེ་དག་ཁས་ལེན་གྱིས་ཟེར་ཡོང་ཆས་
ལོས་ཡིན། བན་ཤོན་དང་ཤས་ཤོན་དག་གིས་ཅི་མི་ཟེར། གལ་ཏེ་དེ་དག་གི་དག་
ལ་ཉན་ན། ཉན་རྒྱ་ཆོག་རྒྱ་གཅིག་གྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་བསམས་ནས་ཞེན་པ་མ་ལོག་
དང་། རང་འདར་རང་ལ་བརྒྱབ་ན་ད་སྔོན་ཡན་ཆད་དུ་བརྒྱགས་བརྒྱགས་འདུར་
འདུར་བསྐྱོགས་བསྐྱོགས་པས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་ཡོད། ཆོ་འདྲིར་དགོས་པའི་རྒྱ་ལོན་མེད་
ལ། ཆོ་སྤྱི་མར་ཕན་པའི་ཆོས་འགྲུབ་མེད། མན་འཕྲོས། རྩན་བཤད།
མགོ་བསྐྱོར། ཆོགས་ངན་བསགས། མི་སེམས་དགྲུག་པས་སྤྱིག་པའི་ཁྲུ་བོ་རི་
རབ་ཅོམ་ཞིག་སོག་པ་ལས་ཅི་ཡང་འགྲུབ་མེད། དེ་ཅི་ཞིག་གིས་ལན་པ་རེད་ཅེ་ན།
ཆོས་སྐྱབ་སྐྱངས་མ་ཤེས་པར་མ་ཟད་འཛིན་རྟེན་སྐྱབ་སྐྱངས་མ་ཤེས་པས་རེད།
ལྷགས་དད་ན་ཤེས་རབ་མེད་པས་རེད། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་མེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱས་གྱུང་
ལོང་བས་ལོང་འགྲོའི་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་མིག་ཡོད་ཅིག་གིས་བལྟས་ཆོ་གད་མའི་
གནས་སུ་འགྱུར་འགྲོ། ཆོས་མ་སྦྱོང་བའི་སྔོན་དུ་མི་བྱེད་ལྷགས་སྦྱོང་དགོས།
དང་པོ་མི་ཞིག་བྱེད་དགོས། མི་ངོ་མ་ཡོན་ཏན་ཆ་ཆང་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད། དེ་ནས་
ཆོས་པ་བྱེད་དགོས། ཆོས་པ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གང་གི་གལ་དུ་འགྲོ་
དགོས་ད་གཟོད་ལྟ་རྒྱ་ཅན་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟའི་མི་ལུས་འདིས་དུད་འགྲོའི་གོ་ཞིག་མ་
གཏོགས་མ་ཆོད། དུད་འགྲོ་རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་གི་གོ་ཡང་མ་ཆོད་པ་ལྟར་རེད། མི་

དོ་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལམ་ངན་པ་དེ་བཅོས་དགོས། སྒྲིབ་ལམ་ངན་པ་དེའི་ཕྱགས་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་ཅེ་ན་བསམ་པ་ངན་པ་ལ་ཐུག་ཡོད། བསམ་ངན་དེ་གང་ལས་བྱུང་ཞེ་ན་རང་འདོད་དང་ཆགས་ཞེན་རྗེ་ཆེར་སོང་བ་ལས་བྱུང་བ་རེད། དེའི་ཕྱགས་ངར་འཛིན་ལ་ཐུག་ང་མེད་ལ་ང་བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་བརྟུང་ནས་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་འབྲེན་ཡོང་བ་ཡིན། དེས་ན་ནད་གཞི་ཆེན་བཅོས་སྒྱུ་ལ་སྒྲན་རིམ་གྱིས་བསྟེན་དགོས། དཔེར་ན་དང་པོ་ཆེས་ཐུག་གཟེར་གྲོད་པའི་ན་ཚ་ཆབ་ཆེན་དག་གི་མགོ་གཞོན་ཐབས་བྱ་དགོས། དེ་ཅུང་ཙམ་ནོན་དུས་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ནད་ཐོག་གི་སྒྲན་བཏང་ནས་ནད་ཀྱི་ཚ་བ་བཅད་དེ་ནད་ཆེད་ལུལ་དུ་མི་ལུས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། ཐུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཚ་བ་བྱུང་ནས་ཐུང་བྱེད་གཏིང་འདོན་གྱི་སྒྲན་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཞི་ནས་གཏིང་དགོས། དང་པོ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་ཐུག་གསུམ་ནི་ནད་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་གསུམ་རེད། སོ་སོའི་སྒྲིབ་ཐོ་ཞིག་ལ་དེ་གསུམ་ལྷན་སྒྲེས་གྱི་ནད་ཡིན་མོད། དེ་གསུམ་ལྷགས་རྒྱུད་ཐབས་ཤིག་ཐོན་ན་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཚོར་བ་མི་བཟོད་པ་དེ་ཚོ་མགོ་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་ནོན་འགོ་བ་ཡིན། མི་ནོར་ཟས་གསུམ་ཡིད་འོང་གི་དངོས་པོ་ལ་ཞེན་པ་འདི། མིག་གཟུགས་ལ་ཆགས་ནས་སྤྲེལ་བ་མར་མའི་འོད་གྱིས་ཚིག་པ་དང་། རྒྱ་བ་སྒྲུ་ལ་ཆགས་ནས་རི་དྲགས་རྗེན་པའི་པི་ཤང་གིས་བསྐྱུས་ཏེ་བསང་པ་ལ་སོགས་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་སྟེ་འདོད་རྒྱུད་ཚོག་ཤེས་རེ་བསྟེན་ཨེ་ཐུབ་བལྟས་ན། རང་ཉིད་སྒྲིབ་ཐབས་དང་སྐྱག་བསྐྱེལ་རྒྱུད་ཐབས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། ཞེ་སྒྲུང་ནི་དང་པོ་ནས་ཁོང་ཁྱོད་བ་ནས་སྤང་ཐབས་ད་དུང་མེད་མོད། བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་བཟོད་པའི་གོ་ཆ་རེ་བགོས་དང་། བྱེད་གྱིས་དང་པོ་ཅི་བསམ་འདི་བྲན་མེད་པར་ཞེ་སྒྲུང་གི་དབང་དུ་ཤོར་ནས་ལས་ཉེས་མ་བྱས་ན། ཞེ་སྒྲུང་མར་ཞི་དུས་རེད་མ་སོང་སྐྱམ་པའི་འགྲོད་པ་མི་དགོས། ཞེ་སྒྲུང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གི་དབང་གིས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱལ་བའི་ཆེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་རྗེས་འབྲས་ངན་པ་
སྤྱིང་མི་དགོས། ལུས་ངག་གི་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱལ་མེད་རུང་སེམས་ཀྱི་ཀུན་
ནས་མནར་སེམས་པ་དེ་ཡང་སྤྲིག་པ་ཆེ། དེ་བས་སྤྱིང་རྗེ་དང་བྱམས་པ་སྒྲོམ་དང་རང་
བདེ་གཞན་སྤྱིད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་བཟང་བ་རེད། གཏི་མུག་ནི། དེ་རྣམས་མི་ཤེས་པར་
ནག་ཐུམ་མེར་སྤྱིད་ཡོད་རེར་ཅིག་གིས་མནན་བསྐྱད་ཡོད་པ་འདྲ་བའི་མ་འོངས་པའི་ཕྱི་
འདང་ཞིག་ཀྱང་རྒྱག་མི་ཤེས་ཤིང་། ཐར་ལམ་བཟང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཆོལ་མི་ཤེས་པར་
ནག་དུབ་བེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ལ་གཏི་མུག་ཅེས་བྱ། གཏི་མུག་གི་མུན་པ་སེལ་
དགོས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་མེར་བསྟེན་དགོས་པས། ཡང་རྒྱལ་བའི་བཀའ།
མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས། དམ་པའི་ལེགས་བཤད། དེ་དག་ལ་རང་གི་རྒྱུད་
འདིས་སྤྱ་འཇུག་དགོས། རང་སྤྱོད་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་མ་སྦྱང་ན། །ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྟར་རིང་། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་མ་མཐའི་ཤེས་
བྱ་རུ་ཤེས་དགོས་པའི་དོན་དག་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཉན་མཁན་ཞིག་
ཡིན་ན། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་སྟེ། སེམས་ཅན་སྤྱག་
བསྐྱལ་ཅན་དག་ལ་སྤྱིང་རྗེ་འཇམ། ཡང་ན་སྤྱིང་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཟུར་
དང་། སྤྱིང་རྗེ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་པན་པས་འདི་དག་གཏན་གྱི་བདེ་བ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱ་དགོས་སྐྱམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྫོགས་
བྱང་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་ཟུར་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས། ཐོག་མར་རང་
ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཏན་གྱི་བདེ་བར་འགོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་སྤྱ་
བསྐྱེད་པར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ལུ་བར་བྱ་སྐྱམ་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ནི་སྦྱོར་བ་སེམས་
བསྐྱེད་དམ་པ་རེད། འདུན་པ་དེའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཉན་པའི་སྐབས་སྤྱཁ་གཡེང་མིག་

གཡེང་དང་ལུས་ཚེས་གྲལ་ན་ཡོད་ཀྱང་སེམས་སྟོན་གོམས་བག་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་དེད་དེ།
འཛིག་རྟེན་བྱིས་ལས་དང་ཚོགས་ངན་ཁོང་ཁྱོད་རྗེས་འདེད་མི་འགོ་བར། རབ་ཡིན་ན་
ཚེས་གསུང་མཁའ་གྱི་སྒྲ་མ་དེ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཏུ་སྟོམ། ཚེས་གསུང་སའི་
འཁོར་ཡུག་དེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་སྟོམ། ཚེས་ལྷ་བའི་མཆེད་གྲོགས་ཚང་
མ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་དགེ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགོ་ཡིན་
པར་བསྐྱེམས་ཏེ་དག་སྒྲུང་སྒྲུངས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་གསལ་འདེབས་བྱས་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་
མ་ཟད། དེ་ལ་ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཡང་ཡིན། །དེ་ནི་
སྐབས་སུ་བབས་པ་གང་ཞིག་གསན་པར་བྱ་བའི་ཚེས་ནི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་སྟོན་ལམ་
འདི་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་ཐོག་མར་དགེ་བ་ཁྲིད་ཀྱི་དོན།
བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན། མཐའ་མར་དགེ་བ་མཐུག་གི་དོན་དང་གསུམ་ལས་
ཐོག་མར་དགེ་བ་ཁྲིད་ཀྱི་དོན་སོང་ནས་བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་དོན་ལས་ཀྱང་ས་བཅད་དང་
པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་ཁ་རྩ་དུ་ཅག་གིས་སྟོམ་ཚིག་བྱས་པའི་རྟེན་རྒྱ་གྲོགས་
རྒྱུན་ཞེས་པ་ལས་ཁ་རྩ་རྒྱ་དང་པོ་རྟེན་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ་དེ་བཤད་ནས།

རྒྱ་གཉིས་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་སྟོན་ཏེ་མ་ནས་བསགས་པ།

དེ་རིང་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་སྐྱབ་སྦྱོང་བཤད་པའི་སྐབས་
ཡིན། རྒྱ་གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་སྐྱབ་སྦྱོང་འདི་ནི་རྒྱ་གསུམ་པ་སྟོན་འཕྲུག་གི་
སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་དང་། རྒྱ་བཞི་བ་སྟོན་ལམ་འབྲུག་རྒྱ་གཉིས་ཀའི་
སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དེས་ན་འདི་ནས་ཚོགས་གསོག་གི་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྒྲུབ་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རྒྱུ་ཉི་མོ་ཐམས་ཅད་ཡན་ལག་བདུན་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། ཕྱག་འཆོལ་བ།
མཆོད་པ་འབུལ་བ། སྒྲིག་པ་བཤགས་པ། རྩིས་སུ་ཡི་རང་བ། ཆོས་འཁོར་
སྐོར་བར་བསྐྱུལ་བ། བྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། བསྟོ་བ་
སྟེ་བདུན་ནོ། །དེའི་ནང་གི་དང་པོ་དྲུག་དེ་རྒྱ་གཉིས་པ་ཚོགས་གསོག་སྒྲིབ་སྦྱོང་གི་
བཤད་བྱ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ལ་དང་པོ་ཕྱག་འཆོལ་བའི་ཡན་ལག་རེད། དེ་ལ་མདོར་
བསྟན་ཀྱང་སྦྱོང་གི་བྱུང་པར་དང་། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱག་འཆོལ་བ་
དང་། མཚན་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་མདོར་བསྟན་པའམ་ཀྱང་སྦྱོང་གི་བྱུང་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱག་འཆོལ་

བ།

མོས་གུས་ཕྱག་ལ་ཉེ་རིང་བྱུང་མེད་ཕྱིར། །པདག་གི་སྒྲོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་
འཆོལ་ལོ། །ཞེས་པས་མོས་གུས་ནི་བྱིན་རྒྱལ་པས་འབྲེན་བྱེད་ཡིན་ལ། མོས་གུས་
ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་ང་རྒྱལ་རེད། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷས། ཉོན་མོངས་ང་རྒྱལ་
གིས་ཁེངས་ཏེ། ངན་འགོར་ང་རྒྱལ་གིས་བྲིད་དོ། །ཞེས་སོ། །ང་རྒྱལ་ཅན་
བདེ་བ་ཅན་ལ་སྦྱེ་མི་ཐུབ། བདེ་བ་ཅན་ལ་མི་སྦྱེ་བར་མ་ཟད་ང་རྒྱལ་གིས་དབང་གིས་
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ལས་གཞན་དག་ཀྱང་རང་ལྷགས་ཀྱིས་འཕེལ་ནས་ངན་
སོང་དུ་འགོ་བཅོ། །དེས་ན་ང་རྒྱལ་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས། མོས་གུས་ཕྱག་ལ་ཉེ་རིང་
བྱུང་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མོས་གུས་དང་དད་པས་ཕྱག་བྱས་ན་ཕྱག་

འཆའ་ས་ལ་ཉེ་རིང་ཡོད་པ་མ་རེད། དད་པ་དང་མེས་གུས་ཡོད་ན་ཕྱག་རྒྱུང་ནས་
འཆའ་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་ཐག་ཉེ་རུ་ཡོད་པ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འཇུག དད་པ་དང་མེས་
གུས་མེད་ན་ཕྱག་ཉེ་ས་ནས་འཆའ་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་ཐག་རིང་ལ་རྒྱུང་བཟེད་སོང་བ་ལྟར་
བྱིན་རྒྱབས་འཇུག་མི་ཐུབ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན། བདག་གི་སློབ་གསུམ་གུས་པས་
ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པ་ནི། སློབ་གསུམ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལའོ། ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དག་མི་དག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སློབ་ཡིན་པས་ན་སློབོ། །སློབ་གསུམ་
གུས་པས་ཕྱག་ཇི་ལྟར་འཆའ་ཞེ་ན། དང་པོ་ལུས་གུས་པས་ཕྱག་འཆའ་ལུགས་ནི།
ཕྱག་འཆའ་ཡུལ་གྱི་མདུན་ནས་ཡར་ལངས་ཏེ་ལུས་ཏེ་ཅད་མི་དགྲེམ་སྦྱར་བར་རྒྱུང་པའི་
ལོང་བུ་གཉིས་ཀ་དང་། ལོང་མའི་རྒྱ་ཚིགས་གཉིས་ཀ་གཤིབ་གཤིབ་བྱས་ཏེ་བྱང་པོར་
ལང་། དེ་ནས་ཕྱག་འཆའ་ཞོར་དུ་གཡས་ལྟ་གཡོན་ལྟ་བྱེད་རྒྱ་ལྟ་བུ། ཐལ་མོ་
འབྲམ་སྟེང་སྦྱར་ཞོར་དུ་ཕྱག་འཆའ་བ་སོགས་ནི་མི་རུང་བས་སྟོངས་དགོས། ཕྱག་
རྒྱུང་བར་མ་ཟད། ཁ་འདོན་བཞུགས་བཞེད་བསྐྱེད་རྫོགས་བསྐྱོམ་བསྐྱབ་ལ་སོགས་པ་གང་གི་
སྐབས་ཡིན་ནའང་། སྦྱ་བཞེད་དང་གཡེང་བ་ལག་གི་ལས་ཀ་ཕྱན་ཚོགས་དེ་དག་སྟོང་
དགོས། ཚེས་ཉན་དུས་དང་ཚོགས་པ་འཚོགས་དུས་བསྐྱེད་རྫོགས་སྟོམ་བཞུགས་
སོགས་པའི་སྐབས་སུ་ལག་པས་འཁོར་ལོ་མ་བསྐྱོར་ན་ཡང་ཆོག་ནི་རེད། སློབ་གསུམ་
གྱི་དག་བ་གང་སྦྱབ་ཀྱང་སློབ་གསུམ་མཉམ་དུ་བྲིལ་ནས་ཚེས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་དང་མི་
ལམ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་དང་མ་བུལ་ན། དེ་ནི་ལས་དང་པོ་བཞིག་ལ་དངོས་གཞི་
དམིགས་མེད་རྗེས་མཐུན་པ་ཞིག་ཟེར་ཆོག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། གཞན་གྱིས་དག་
སྦྱར་སྦྱབ་ཀྱིན་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོ། རང་གིས་དེ་ལ་བར་ཆད་བྱ་མི་རུང་། བར་ཆད་
བྱས་ན་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་རེད། ཁྱད་པར་དུ་སྒྲ་སེར་ཚེས་འཚོགས་སུ་ཞལ་འདོན་གནང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྐབས་ཁ་གཡེང་མིག་གཡེང་བྱ་མི་རུང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ལྷག་ཏུ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་
དགྱིལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱིས་ནས་བསྟེན་དམིགས་ལ་ཁེལ་དུས་སྟོག་སྟོམ་གཟེར་བཞིའི་མན་
ངག་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་ཐུགས་དམིགས་གནད་རན་ཏེ། ཆེས་གནད་འགག་གི་
སྐབས་སུ། ཡོན་བདག་ཚོ་དབུ་མཛད་ཀྱི་མདུན་དུ་བརྒྱགས་ཏེ་གཅིག་འདྲི་འདུག་མི་
རུང་། གསོལ་ཇ་ནམ་འདྲན་སོགས་སྟོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་རེད། ལྷག་
འཆོལ་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་བཅས་ཏེ་ལྷག་འཆོལ་དགོས། ལྷག་
འཆོལ་ལུགས་རྒྱ་དུ་བཤད་སྟེང་ཡང་ཆོས་རྒྱ་དང་རང་ལ་ལྷག་འཆོལ་སྟོལ་ཡང་མ་
འདྲ་བ་རེ་ཡོད། ཆོས་རྒྱ་དཔྱད་འདྲིའི་ལྷག་འཆོལ་ལུགས་ནི། དང་པོ་སྤྲིང་ཁར་ཐལ་མོ་
སྤྲུ། སྐབས་འདི་དང་བསྟུན་ན། དེའི་དུས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ཀྱི་རྣམ་མཁར་
མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་རྟེན་
བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་བཀྲ་ལམ་མེར་གསལ་གདབ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་
མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྷང་དེ་ལྷན་ནེ་ལྷན་མེར་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གསོལ་ཞིང་
སེར་ལྷུ་མ་མེ་བཞུགས་ཏེ། དབྱེས་པའི་ཞལ་གྱིས་ཕྱོགས། འཇུག་པའི་སྤྱན་གྱིས་
བདག་ལ་གཟིགས། བརྩེ་བའི་ཐུགས་ཀྱིས་བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དགོངས་ཡོད་པར་བསམ་སྟེ། ཐལ་མོ་སྤྲིང་ཁར་སྤྲུ་བ་དང་བཅས་ཏེ་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པའི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དན་པར་བྱས་
ནས། དེ་དང་མཉམ་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་གཅིག་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་གྲངས་མང་པོ་ས་
ཆེན་པོའི་རྩལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་སྤྱལ་ཏེ་པ་མ་གཉིས་དང་དབྲ་བགོགས་གཉིས་ཀྱི་
གཙོས་རིགས་དུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པས་ལྷག་འཆོལ་གྱི་ཡོད་པའི་
འདུན་པས། ལག་པ་གཉིས་ཀས་ཐལ་མོ་སྤྱི་བོ་མགྱིན་པ་སྤྲིང་ག་གསུམ་ལ་རིམ་པ་

བཞིན་དུ་སྐྱར་ཡོང་དུས། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་
གྱིན་ཡོད་སྐྱེས་པའི་འདུན་པས། རང་ཉིད་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སློ་ལུས་དག་
ཡིད་གསུམ་གྱི་སྦྱིབ་པ་དག་གྱིན་ཡོད་པ། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐོབ་པ་ལ་
སོགས་པ་དེ་འདྲའི་འདུན་པ་བྱེད་དགོས་སོ། །མ་ལྷ་ས་ལ་གཏུགས་དུས་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་
དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་དང་བཅས་པར་ཕྱག་འཆོལ་བས།
བདག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་དུག་ལྷ་སློ་གསུམ་ཆ་སློམས་དང་བཅས་པའི་སྦྱིབ་པ་
དག མཐར་སྐྱེ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་རུས་པ་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་
ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་བསམ་མོ། མ་ལྷ་ནི་ལག་མཐིལ་གཉིས་དང་ཕུས་མོ་གཉིས་དང་
དཔལ་བ་སྟེ་ལྷ་འོ། ཡང་སྐྱར་ལྟར་ཡར་ལངས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་བྲན་པ་
ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་འཆོལ། དག་གིས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་
ལ་སྐྱེ་བའི་སློན་ལམ་གདབ། ཡིད་ཀྱིས་དད་གུས་དཔག་མེད་དང་ལྷན་པས་སློ་
གསུམ་ཆིག་འདྲིལ་བྱེད། མ་ལྷ་ས་ལ་གཏུགས་ནས་ཡར་ལང་དུས་ལག་མཐིལ་ས་
ལ་ལེབ་སེ་བཞག་ཡོད་པའི་སྟེང་དུ་ཐུགས་བཀའ་ནས་ཡར་ལང་། ལག་པའི་མཛུབ་
ཆོགས་དང་བྲུའུར་ལ་བརྟེན་མི་རུང་། ཆོས་ཅི་ཞིག་བསྐྱབས་ཀྱང་སྤྲུལ་དག་ཆད་ལྷན།
མཐའ་ན་ཕྱག་གཅིག་མ་གཏོགས་མ་འཆོལ་ནའང་རང་སློ་བདེ་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས།
བརྒྱུད་ས་ཕྱག་སྤྲུགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན། ཐོད་པ་ས་ལ་གཏུག་ཡོད་དུས་ལག་པ་གཉིས་
ཀའི་ཐལ་སྐྱར་སྐྱེ་བའི་གཙུག་ལ་ཐོད་པ་ས་ལ་གཏུག་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས། ཡང་ཡར་
ལངས་ཏེ་ལག་པ་གཉིས་ཀས་ཐལ་མོ་སྟིང་ཀར་སྐྱར་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་སྐྱར་
བཞིན་ནོ། །འདྲིའི་ཡན་ཆད་མོས་གུས་ཕྱག་ལ་ཉེ་རིང་བྱུང་མེད་ཕྱིར། །བདག་གི་
སློ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་འདིས་

ཁྱུང་བདག་པ་པུ་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཀུན་སྒྲིང་གི་བྱུང་པར་རམ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཡན་ལག་མདོར་བསྟན་ནས་འདི་མན་ཆད་
ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚལ་བར་བསྟན་པ།

འདི་ལ་ནང་གསེས་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་བཞིའི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། ཆོས་སྐྱོའོད་དཔག་
མེད་པ། ཀུན་མཁྱེན་འོད་དཔག་མེད་པ། འབྲེན་པ་འོད་དཔག་མེད་པ། རྒྱལ་
བ་ཆོ་དཔག་མེད་པ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་སྦྱར་
བཅི། སྐྱུ་རྩུ་འཕུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་ཕྱག་འཆོལ་བ། ཐུགས་མཁྱེན་བརྩེའི་ཡོན་
ཏན་བྲན་ཏེ་ཕྱག་འཆོལ་བ། སྟོབས་རུས་པའི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་ཕྱག་འཆོལ་བ། ཆོ་
སྲིང་སྟོག་སྟོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་ཕྱག་འཆོལ་བ་སྟེ་དབྱེ་བ་བཞིའོ།

དང་པོ་སྐུ་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་ཏེ་ཆོས་སྐུ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་

འཆེལ་བ།

ཚོས་སྐྱེས་པ་ལ་མཐོང་ཡམས་རིགས་ཀྱི་བདག་། །ཕྱག་གཡམས་འོད་ཟེར་ལས་སྐྱལ་སྐྱེས་
 རས་གཞིགས། །ཡང་སྐྱལ་སྐྱེས་རས་གཞིགས་དབང་གྱེ་བ་བརྒྱ། །ཕྱག་གཡོན་
 འོད་ཟེར་ལས་སྐྱལ་སྐྱོལ་མ་སྟེ། །ཡང་སྐྱལ་སྐྱོལ་མ་གྱེ་བ་སྐྱག་བརྒྱ་སྟེ། །སྐྱམས་
 ཀྱི་འོད་ཟེར་ལས་སྐྱལ་པར་འབྱུང་། །ཡང་སྐྱལ་ཨོ་རྒྱལ་གྱེ་བ་སྐྱག་བརྒྱ་
 འབྱུང་། །ཚོས་སྐྱེས་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་

ཏེ། །ཆོས་སྐྱུ་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་རིགས་ཀྱི་བདག་། །ཅེས་པ་ནི། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སློས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པ་ཞིག་ཡིན། །འོད་དཔག་མེད་པའི་ཐུགས་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུལ་གཞི་ཡིན་ཞིང་། །དེ་ལྟར་ཆོས་སྐྱུ་ལས་
གཟུགས་སྐྱར་སྐྱང་བ་རིགས་ལྡེ་རྒྱལ་བའི་ནང་ནས་རུབ་སྐྱང་བ་མཐའ་ཡས་མ་ཆགས་
པ་རྒྱའི་རིགས་ཀྱི་རིགས་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་འོ། །འདིར་ཆོས་སྐྱུ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིར་ཆོས་སྐྱུ་
ལ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་ཞིག་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་སྟེ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་
གི་བྱུང་པར་ཡིན་ལ། །སྐབས་འདིར་ནི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་ལ་གོ་དགོས་
སོ། །འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་ལ་དབྱེ་ན་སྐྱུ་བཞི་ཡོད། །དེའི་ནང་ནས་འདི་སྐུལ་སྐྱུ་ལ་གོ་
དགོས། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འདི་ནི་གཟུགས་སྐྱུ་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་མ་ཡིན་
པས་ན་སྐུལ་སྐྱར་འཛོག་པ་ལས་འོས་མེད། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་
ཇི་སྟེང་དུ་བཞུགས་པའི་སྐྱུ་མིན་ཏེ་སྐྱུ་ཆེད་ཆོད་སློན་ལམ་འདི་ཉིད་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།
འདིའི་འོག་ནས་འབྱུང་མ་རག་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་སྐྱུ་འོད་དཔག་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་
ཀུན་ཀྱི་རིགས་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི། །ཕུག་གཡས་འོད་ཟེར་ལས་སྐུལ་སྐྱུན་
རས་གཟིགས། །ཞེས་པ་ནི། །ཇི་ལྟར་བྲེལ་ར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་
ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྒྱན་སྐྱང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་
ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སྐྱུ་ཡི་གཟུགས་བརྒྱན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཆོས་སྐྱུ་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་གཟུགས་སྐྱར་ཤར་བ་དེའི་ཕུག་གཡས་པ་ནས་འོད་དཀར་
པོ་ཞིག་འཕྲོས་ཏེ། །འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕུག་ལ་སྐུལ་ནས། །ཡང་
སྐུལ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་འགྱུར་གསུངས་པ་རེད། །འཕགས་པ་སྐྱུན་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རས་གཟིགས་དེ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་གི་འཁོར་དུ་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་དང་སྐལ་བར་བྱེད་རྒྱུ་
ཞིག་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་པའོ། །འདི་ན་བྱེད་པ་ཕྱག་
བརྒྱ་གསུངས་པ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། མཆོག་གི་སྐལ་སྐྱུ་གཅིག་གི་གདུལ་ཞིང་ལ་ཞིང་
ཁམས་བྱེད་པ་ཕྱག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐལ་སྐྱུ་གཅིག་གི་མཛོད་པའི་ངོས་
ནས་གསུངས་ཀྱི་དོན་ལ། ཡང་སྐལ་བྱེད་པ་ཕྱག་བརྒྱ་གཅིག་ལས་སྐལ་བ་མི་སྣ་དང་བཞི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་དུལ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་དུལ་རྟེན་གྱི་ཞིང་ཁམས་
སྣ་དང་བ་ཡིན་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐལ་བས་མ་ཁྱབ་པ་མེད་པས་གངས་ཀྱིས་ཆོད་
བཟུང་ངོས་སུ་གཞལ་དུ་མེད། ལྷན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐལ་བ་དེ་ཆོ་ཡང་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་བརྩམས་ཞལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་ངོས་པ་མེད། དག་བའི་བཤེས་
གཉེན་དང་བཙུན་པ་པོ་མོ་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་ཆ་བྱེད་ཅན་རྒྱལ་སྤོན་ཏེ་མའི་ཚུལ། ཐ་
ན་བྱ་དང་རི་དྲགས་བཅའ་པོའི་གཟུགས་སུ་ཡང་སྐལ་ནས་འགྲོ་དོན་མཛོད་ཀྱིན་ཡོད།
འུ་ཆོ་བོད་ཀྱིས་ཆར་ཡང་སྦྱར་རིགས་གསུམ་གྱི་སྐལ་བ། ཁྱད་པར་དུ་སྦྱན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་ཡང་སྐལ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་བྱོན་པར་མ་ཟད་འབྲེལ་ཆོད་
དག་ལ་སྦྱར་བའི་མཛོད་པ་རྣམས་ཐར་ཅི་འདྲ་འདྲའི་མང་པོ་ཡོད་པ་ནི། རང་གཞན་ཆོད་
མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། །དུས་མཉམ་དུ་སྦྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐལ་བ་མང་པོ་བྱོན་
ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། ཕྱག་གཡོན་འོད་ཟེར་ལས་སྐལ་སྦྱོལ་མ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནི།
འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཕྱག་གཡོན་པ་ནས་འོད་ཟེར་སྦྱོས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྦྱོལ་མ་
སྐལ་ཞིང་། དེས་ཀྱང་ཡང་སྐལ་སྦྱོལ་མ་བྱེད་པ་ཕྱག་བརྒྱ་འགྲེད། །ཅེས་གསུངས་
ཏི། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཕྱག་གཡོན་པ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་སྦྱོལ་མ་སྐལ་
བཞི། རྗེ་བཙུན་སྦྱོལ་མས་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་

དང་། དེ་ལས་སློབས་པའི་ཕྱིར་དུ་སློབ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་ནམ་སྐུལ་དང་ཡང་སྐུལ་
 ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ། དེ་ལས་ཀྱང་མང་ཞིང་གངས་གྱིས་མི་ལང་བ་ལ་སྐུལ་བ་
 རྒྱན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བའོ། །ཐུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ལས་སྐུལ་པར་འབྱུང་། །ཞེས་
 པ་ནི། ཆོས་སྐུ་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཐུགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བྱུང་ཐུག་ཆེན་པོའི་ངང་
 ལས། སོ་སོ་མ་ཡིན་ཞིང་ཐ་མི་དད་པ་ཤར་བ་དེ་སོར་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་མདངས་
 གཟུགས་སྐུ་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་གྱི་བདག་ཉིད་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་
 རས་ཀྱི་ཡིག་ཁ་རྟོག་ལྟ་ལྟན་སྟོན་ལོ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོར་འཕྲོས་ཏེ། བདག་ཅག་གི་
 སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་ཤུགས་མེད་གས་གཟིགས་པ་རྣམ་པ་ལྟ་ལ་གཟིགས་ཏེ་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་ལ་
 རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ལྟར། ལུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གཟིགས་སྤངས་རྣམ་པ་
 གསུམ་ལ་གཟིགས། གཟིགས་སྤངས་དང་པོ་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་ལ་གཟིགས་པའི་
 རང་ནས་མི་རྣམས་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཨིངྩ་བོ་རྟོ་བུ་མེད་པ་ལ་
 གཟིགས། གཟིགས་སྤངས་གཉིས་པ་རྒྱལ་མེད་རྩྱུ་འབྱུར་ཅན་གྱི་ལྟ་འདྲེ་ཤིན་ཏུ་ཐུ་
 བ་འདུལ་བ་ལ་རྩུས་སྐྱེས་མ་གཏོགས་མངལ་སྐྱེས་གྱིས་མི་སྐུལ་བར་དགོངས་ཏེ་དེ་མེད་
 མདངས་ལྟན་གཡུ་ཡི་མཚོ་མོར་གཟིགས། གཟིགས་སྤངས་གསུམ་པ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་
 ཁམས་ལྟ་སྟོན་འབྲུག་པའི་ཡུལ་དུ་ལུན་པར་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཆོས་
 རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟུང་བཅོན་ལ་གཟིགས་ཏེ། དེ་མེད་མདངས་ལྟན་གྱི་མཚོ་རུ་སློབ་
 དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་མེ་རྟོག་པར་ལྟོ་སྐྱབས་ནས་རྩུས་ཏེ་འབྲུངས་པའོ། །ཡང་སྐུལ་
 ཨོ་རྒྱན་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་འབྱེད། །ཅེས་པ་ནི། །སྤྱིར་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱད་པར་དུ་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་འབྲུག་པར་ཅན་
 རི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ས་ཆ་གདོང་དམར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་སྐུལ་བ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འབྱུང་བར་གྱུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གྱིས་ཞལ་ནས། དད་ལྡན་མི་རེའི་མདུན་ན་པད་འབྱུང་
རེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གྱུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ས་
དགོ་བཀའ་རྒྱུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་
པོའི་བཀའ་རྒྱུང་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ནི་ཆོད་
མའི་ལུང་གིས་གྲུབ་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་དང་ར་འཕྲོད་པ་ནི་ཆོད་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར།
དང་པོ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤོང་ལྡེ་ལུ་བཙན་གྱིས་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་
སྒྲུང་དོར་གྱི་ཆོས་བསྟན་པས་བོད་ཡུལ་གྱི་ལྷ་སྟོན་སྡེ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་མ་དགའ་བར་
རྟགས་དང་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན། ཉེར་འཆོ་སྣ་ཆོགས་བརྩམས་པས་བསྟན་པ་བརྩུགས་མ་
ཐུབ་པ་རེད། དེའི་འཆོམས་སུ་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས་ཏེ་བོད་ཡུལ་གྱི་ལྷ་སྟོན་
སྡེ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་དམ་ལ་བརྟགས་སྟོག་གི་སྟིང་པོ་སྒྲུངས། བསྟན་པའི་གཉེར་
གཏད་གཏེར་གྱི་སྤུང་མར་བཀོས་ནས་དང་པོ་བསྟན་པའི་དབུ་བརྒྱུས་པར་བྱེད་པ་པོ་ཨོ་
རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་རིམ་ལས། བསྟན་པ་སྤྲད་པའི་སྐབས་
སུ་མཁན་སྟོབ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་སྟོག་བརྩུགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོངས་སུ་
བྲགས་སོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ཡུན་རིང་པོ་སོང་བའི་མཆོམས་སུ་རྒྱལ་བོ་སྒྲུང་དར་མས་
བསྟན་པ་བསྐྱབས་ཏེ་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ཞིག་ལ་བོད་ཡུལ་སུན་པའི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་
འདུལ་བསྟན་ཉམས་སོ། །ལ་ལུང་པ་ཕུགས་ན་ཡོད་པའི་སྤྲགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་
གསང་སྤགས་གྱི་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་རེད། འདུལ་བསྟན་ཉམ་དམའ་
ལུགས་ལ་བསམ་སྟོབ་པར་ན་དེ་དུས་ཁྱིམ་པ་ཆོས་དབྱུར་གནས་ལ་འདུག་པ་ཡིན་ཞེས་
ཟེར་ནས་དགོ་བསྟེན་གྱི་བྲིམས་ལྷ་པོ་བསྐྱུངས་ཏེ་ཁྱེད་བཀའ་པོར་མཉམ་དུ་བསྐྱད།
ཁྱེད་བཀའ་པོ་ཆོད་དུས་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་མར་གྲོང་ནང་དུ་སོང་སྟེ་ཁྱིམ་ཐབ་

བཟུང་ནས་འདུག་པ་མ་གཏོགས་མེད་པར་གྱུར། དེའི་རྗེས་སུ་ཐོ་རྗེ་བོད་དུ་བྱོན་ནས་
 ལྷ་སྐྱ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ལ་སོགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས་བོད་ལ་བསྟན་པ་དར། དེས་ན་
 བར་དུ་བོད་ལ་བསྟན་པ་དར་བར་བྱེད་པ་པོ་རྗེ་བོ་རྗེ་ཡིན་པ་ཚུངས་མེད་ཡོངས་གྲགས་རེད།
 དེ་ཡང་ཨོ་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ལ་པ་ཡིན་པར་རྗེ་བོ་རྗེ་རང་གིས་གསུང་བའི་བཀའ་
 གདམས་པ་ཆོས་གྱི་ནང་དུ་གསལ་པོ་གསུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ཡུན་རིང་སོང་ནས་
 འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ཉམ་དམའ་བའི་སྐབས་ལ་ཁེལ་དུས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བྱོན་པས་
 བོད་ཁམས་མཐའ་དབུས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་འདུལ་འཛིན་པས་གང་བ་ཞིག་མཛད་
 གོ། །དེ་ཡང་ཨོ་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ལ་པ་ཡིན་པ་འབྱུང་མེད་བདེན་པའི་བཀའ་ལུང་
 གིས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་དགོ་ལུགས་རྙིང་མ་ལ་སོགས་པས་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་རེད།
 རྒྱལ་བ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོས། རིགས་འཛིན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕུག་པ་རྒྱ་
 འབྱུང་། །ལྷ་བརྒྱའི་གཙུག་རྒྱུན་དཔལ་ལྷན་མར་མེད་མཛད། །རྫོ་རྗེ་འཆང་དངོས་
 གློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །སྤྲོ་ཚོགས་སྐུ་ལ་བའི་གར་མཛད་དེ་ལ་
 འདུད། །ཅེས་དང་། ཨོ་རྒྱུན་གླིང་པའི་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུན་ས་གདན་
 བྱངས་ཡོང་པའི་བཀའ་ཐང་བསྐྱེས་པ་ལས། སྐབ་པའི་ལུང་བསྟན་མདོ་ཁམས་སྤྱད་
 ཅིག་ཏུ། །ཨ་ཏི་ཤ་ཡི་སྐུ་ལ་བ་གློ་བཟང་གྲགས། །སྤྲོས་བུ་དེ་བྱོན་བོད་ལ་བདེ་སློན་
 འོང་། །ཞེས་དང་། འཕྲི་གོང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས། སྐབ་པའི་དབང་ཕུག་པ་རྒྱ་
 འབྱུང་གནས་དང་། །དེ་ཡི་རྣམ་སྐུ་ལ་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་སྐུ་ལ་དེ་ཨོ་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེ། དེ་མཉམ་
 མེད་རྗེ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་ལ་སྐུ་ལ། དེ་ཀུན་མཁྱེན་གློ་བཟང་གྲགས་པའི་སྐུ་ལ་
 སྐུ་ལ་ཏེ་བསྟན་པའི་དོན་མཛད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན། ཁྱི་གུང་ཐང་ཆོང་གིས། གངས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཅན་བསྟན་པའི་སྒོལ་འབྱེད་པར་འབྱུང་། །དེ་དོན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བ་ཨ་ཏི་ག། །དེ་ལ་
འབྱུལ་བ་སེལ་མཛད་སྒོ་བཟང་གྲགས། །རྣམ་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཆོད་མའི་ལུང་གིས་
བྱུང་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དུས་སྟིགས་མའི་སྐབས་ལ་ཐུགས་རྗེ་དང་ཕྱིན་ལས་
ལྷག་པར་སྦྱར་བའི་སྦྱན་རས་གཟིགས་དང་རྗེ་བཙུན་སྒོལ་མ་གྱུ་རུ་པར་འབྱུང་གནས་
གསུམ་རེད། །ལྷ་གཞན་ལ་ཐུགས་རྗེ་མེད་ནི་མ་རེད། །བྱིན་རྒྱབས་མི་འདུག་ནི་མ་
རེད། །སྒོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་གསུམ་གྱི་ཐུགས་རྗེ་གཞན་ལས་ཀྱང་
སྦྱར་བའོ། །འདི་གསུམ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྦྱུལ་བ་ཡིན་པས་འོད་དཔག་མེད་གཅིག་
ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པར་མ་ཟད་སྒྲ་མ་ཡིད་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཡིད་དམ་ནི་ཁྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་འོད་དཔག་
མེད་གཅིག་ལ་འདུས། །འུ་ཆོས་གཏམ་དཔེ་ལ་རྒྱ་གར་མི་གཅིག་ལྷ་
གཅིག་ །བསམ་པ་ལ་གཅིག་སྦྱར་གཅིག་ཟེར་བ་བཞིན། །རྒྱ་གར་པ་ལྷ་གཅིག་
གིས་འཆོངས། །བོད་ལྷ་བརྒྱས་མུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །སྒོན་རྒྱ་གར་
འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་དར་དུས་རྒྱ་གར་པས་བསམ་པ་
གཏད་ས་གཅིག་བྱས་ཏེ་ལྷ་གཅིག་བསྐྱབས་ཏེ་ལྷ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་
དང་ལྷན། །བོད་ཀྱི་མི་འདི་དྲན་རྒྱ་མང་བ་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷ་བརྒྱ་བསྐྱབས་ཀྱང་
གཅིག་མི་འགྲུབ་པ་ཐེ་ཆོམ་ཆེ་ཞིང་དྲན་རྒྱ་མང་བས་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་མ་རྣམ་པས་
གསུངས་ཡོད། །དེས་ན་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་དད་པ་བཏྲན་པོ་བྱས་ན་འགྲུབ། །རྒྱལ་བ་
གཅིག་གྲུབ་མ་བསྐྱབས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པས་འོད་དཔག་མེད་
འགྲུབ་དུས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པོ། །ཆོས་སྤྱི་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཐུག་འཆལ་

ལོ། །ཞེས་པ་ནི། གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས་སྒྲུབ་བ་སྒྲ་ཚོགས་པས་འགོ་ཁམས་
རྒྱ་མཚོ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱིན་ལས་འགོ་དོན་གྱི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ། ཞེ་སྒྲུ་
དཔག་བསམ་གིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཅི་བཞིན་རྣམ་མི་
རྟོག །འགོ་གོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འབྱོར་སྤང་རྟག །འདི་ནི་སློས་དང་བུལ་ལ་
སྤང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར། འགོ་བའི་འདོད་དགུ་ཡིད་བཞིན་འབད་མེད་ལྷན་
གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཚུལ་དབྱིངས་ཀུན་ཁྱབ་ཕྱོགས་དུས་ལུ་མཐའ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་
ཚུལ་སྒྲུ་འོད་དཔག་མེད་པ་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་པ་ལ་ངེས་ཤེས་གྱིས་ཕྱག་འཆོལ་
ལོ། །འདི་ཡན་ཆད་སྒྲུ་རྩ་འཕུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཕྱིན་ལས་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་
བསམ་ནས་ཚུལ་སྒྲུ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བ་བསྟན་ཏོ།

གཉིས་པ་ཐུགས་མཁྱེན་བཟེང་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་འོད་དཔག་

མེད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བ།

སངས་རྒྱལ་སྒྲུན་གྱིས་ཉིན་མཚན་དུས་དུག་ཏུ། །སེམས་ཙན་ཀུན་ལ་རྟག་ཏུ་བཟེ་
བས་གཟིགས། །སེམས་ཙན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་གང་བྲན་པའི། །རྣམ་རྟོག་གང་འཇུ་
རྟག་ཏུ་ཐུགས་གྱིས་མཁྱེན། །སེམས་ཙན་ཀུན་གྱི་ངག་ཏུ་གང་སྒྲས་ཚིག། །རྟག་ཏུ་
མ་འདྲེས་སོ་སོར་སྒྲན་ལ་གསན། །ཀུན་མཁྱེན་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །སངས་རྒྱལ་སྒྲུན་གྱིས་ཉིན་མཚན་དུས་དུག་
ཏུ། །ཞེས་པ་ནི། ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱལ་འགྲོལ་ཚུལ་མདོ་ལྟར་དུ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བྱས་ན། མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ལ་སྒོ་རྒྱས་པས་ན་སངས་རྒྱས་།
ཐུན་མིན་སྤྲུགས་ལྟར་དུ་བྱས་ན་ལྟ་བུ་དན་པ་ཐམས་ཅད་སངས་ནས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་
དང་ཞིང་རྒྱས་པས་ན་སངས་རྒྱས་སོ། །ཡང་ན་ཉོན་མོངས་པ་སངས་ཤིང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པས་ན་སངས་རྒྱས་། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་
གྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པའི་ཚུལ་དུ་ངེ་ལྟ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་ཞི་སྒྲིམ་པ་
དང་བུལ་བས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བའི་སོ་སོ་རང་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའོ། །ངེ་
སྟེང་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཉམ་བཞག་ལས་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་མེད་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ཤ་ཞིང་ཞིབ་པར་མ་འདྲེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་
མཁྱེན་པའོ། །ངེ་ལྟར་མཁྱེན་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
གཅིག་བཏང་བས། །འགྲོ་བ་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ལ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཅིག་ཆར་འཇུག། །ཅེས་པ་ལྟར། །དུས་གསུམ་གྱི་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འུ་ཆོ་སོ་སའི་སྒྲུ་པོའི་སྒོ་ལྟར་ཀུན་རྟོག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རིམ་པ་ཅན་
མ་ཡིན་པར་དུས་སྡེ་མེད་པར་ཅིག་ཆར་དུ་མཁྱེན་པའོ། །དེས་ན་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་པའི་སྒྲིབ་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་གྱིས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་གམ་དུས་རྟག་ཏུ་
གཡེལ་བ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ན། སེམས་ཅན་སུ་ཞིག་དར། སུ་
ཞིག་རྒྱུད། སུ་ཞིག་དན་སོང་ནས་མཐོངས་ལ་འགྲོ། སུ་ཞིག་མཐོངས་ནས་དན་
སོང་ལ་འགྲོ། ཐན་སྟོག་ཆག་ཤ་མོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡོད་ཆད་ལག་མཐིལ་དུ་
དངོས་པོ་རགས་པ་བཞག་ན་མིག་ལྡན་ཞིག་གིས་མི་མཐོང་བ་མེད་པ་ལྟར་གཟིགས་པས་
ན། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བརྟེ་བས་རྟག་ཏུ་གཟིགས། །ཞེས་པ་ནི། ཁམས་

གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གཅིག་གིས་བྱ་ལ་བཅེ་བ་ལྟར་དུས་རྟག་ཏུ་
གཟིགས་པ་འགག་པ་མེད་པས་གཟིགས་པའོ། །གྲུབ་མཐས་སློབ་སྦྱར་བ་ཐོབ་པ་
དཔུང་པ་ཞུགས་མྱོང་བ་ཚོས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་དག་པ་གཟིགས་པ་ཨོ་ཡིན་ཞེ་ན།
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་འཛིན་པ་དབང་གཤེས་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་མཁྱེན་པ་འཕམ་གཟིགས་
པ་མེད་པ། གཟིགས་པའི་ཚུལ་ཡུལ་མ་དག་རང་མཚན་པ་མི་སྲིད། འོན་ཀྱང་
བདེན་པ་མེད་ཅིང་རྟུན་པ་ཡོད་པ་གཤེས་བྱ་ཡིན་པའཕམ་གཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པས་ན་གཤེས་བྱ་མ་
མཁྱེན་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྒྲན་མེད་པའི་ཡེ་གཤེས་
དང་རྗེས་གཅིག་པའི་གཤེས་པས་སྒྲན་ཅིག་གཅིག་ལ་མཁྱེན་པའོ། །མདོ་པལ་པོ་ཆེ་
ལས། སྒྲན་ཅིག་གཅིག་གིས་དོན་ཀུན་རིག་ །ཅེས་སོ། །མ་དག་པའི་སྒྲུང་བ་
དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་གཤེས་ཀྱི་ངོར་མ་དག་པ་མ་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་མ་དག་པའི་
འབྲུལ་སྒྲུང་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་གཤེས་ལ་སྒྲུང་ཞིང་
གཟིགས་པའོ། །དབུལ་ན་རྒྱ་གཅིག་ལ་རིགས་དྲུག་གི་འབྲུལ་སྒྲུང་དྲུག་སོ་སོར་སྒྲུང་
བ་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་ཡང་གཟིགས་ཤིང་དེ་རྣམས་མ་དག་འབྲུལ་བའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་པ་ཡང་
གཟིགས་ལ། སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡང་གཟིགས། མདོར་ན་སོ་སོའི་
སྒྱེ་བོས་མ་དག་པའི་སྒྲུང་བ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་དག་དག་པ་གཉིས་ཀ་ལྡན་པའི་
སྒྲུང་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་མཁྱེན་
ཅིང་གཟིགས་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའཕམ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི། མ་དག་
པ་གཏན་ནས་མ་སྒྲུང་ན་ངི་ལྟར་གཟིགས། མ་གཟིགས་ན་མཁྱེན་ལུགས་ཅི་ལ་ཡོད།
དག་པའི་སྒྲུང་བ་ཁོ་ན་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཞིག་ལ་གཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་
གཟིགས་པའི་སྒྲུལ་མི་འཇུག་གོ། གལ་ཏེ་མ་དག་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྒྲུང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཞིང་མི་གཟིགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ཡང་མི་སྤང་ཞིང་
གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་ཡང་མི་སྤང་ཞིང་
མི་གཟིགས་པར་འགྱུར་རོ། །གདུལ་བྱ་གཞན་སྤང་ལ་སངས་རྒྱས་མ་སྤང་ན་
གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་དང་དེའི་ཞིང་ཁམས་སོགས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་སྤང་བ་ཡིན་པས་
གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་དང་མཛད་པ་ཕྱིན་ལས་དང་བཅས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྤང་ཞིང་མི་
གཟིགས་པར་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མིན་ན་སངས་རྒྱས་ལ་རང་སྤང་སོན་
མ་གཏོགས་གཞན་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མི་སྤང་ནས་མི་གཟིགས་མི་མཆེན་པ་ཞིག་དང་།
དེར་མ་ཟད་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱང་སྤང་བ་མེད་པར་མཆེན་པར་ཐལ་
བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་འཇུག་གོ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་མ་དག་པ་སྤང་ན་
སངས་རྒྱས་ལ་འབྲུལ་སྤང་ཡོད་པའི་སྟོན་འཇུག་སྟུང་ན། དེ་འདྲའི་དོག་པ་མི་དགོས་
ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་འབྲུལ་
སྤང་ལ་ཅི་ཞིག་སྤང་བ་དང་ཇི་ལྟར་འབྲུལ་བ་ཡིན། དེའི་འབྲུལ་བ་སེལ་ཐབས་ཆོང་མ་
སྒྲིབ་མེད་དུ་གཟིགས་པ་དེ་འབྲུལ་མེད་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུན་ཞིག་
འབད་པས་བསྐྱབས་པ་དེའི་སྒྲུན་གྱིས་གཟིགས་ཤིང་དེ་ལ་སྤང་བ་ཡིན་གྱི་འབྲུལ་ཏེ་སྤང་
བ་མིན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ཡིད་ལ་གང་དྲན་པའི། །རྣམ་རྟོག་གང་འགྱུ་
རྟག་ཏུ་ཐུགས་གྱིས་མཆེན། །ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྣམ་མཆེན་གྱི་ཡེ་
ཤེས་དེས་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཡིད་ལ་དྲན་པའི་རྣམ་རྟོག་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་
སྒྲིབ་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པར་མཆེན་པའོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་དག་ཏུ་གང་སྒྲས་
ཆོག །རྟག་ཏུ་མ་འདྲེས་སོ་སོར་སྟོན་ལ་གསན། །ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་
རིགས་ཆེ་ཆུང་སྤྱར་གསུལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དག་ནས་གང་སྒྲས་པའི་ཆོག་བཟང་དན་ཡག་

བཅོག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་རྟག་རྟ་མ་ཞོར་མ་འབྲེས་མ་འབྲུག་པར་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོན་གྱི་དབང་པོས་གསལ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་གསལ་བ་ཤེལ་སྒོ་འབྲ་བ་ཞིག་
ཁྱིམ་དུ་བཞག་ན་ཁྱིམ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་མེ་ལོང་གི་གདོང་དུ་ཡོད་ཆད་ཐམས་ཅད་མེ་
ལོང་གི་དོར་འཆར་ཞིང་། དེ་ཡང་མ་ཞོར་མ་འབྲེས་པར་ཇི་བཞིན་དུ་འཆར་བ་ལྟར་དུས་
གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་འབྲེས་པར་མཁྱེན་པས་ན། ཀུན་མཁྱེན་འོད་དཔག་
མེད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་མཁྱེན་འོད་དཔག་
མེད་པའི་སྤྲུགས་མཁྱེན་བཙུངའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསམས་སྟེ་དད་པ་དང་དད་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱག་
འཆའ་དགོས། དེ་ལྟར་དག་གིས་ཀྱང་བདེ་སློན་འདོན། སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེ་བ་
ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དང་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཚོགས་དང་
བཅས་པར་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཡུལ་དུ་བསམས་སྟེ་ཕྱི་གཅིག་པས་དད་པས་ཚིག་རྗེས་སུ་དོན་
བྲན་དགོས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ལྟ་འབྲེས་མི་རུང་ངོ། །སེམས་ཅན་ཆེ་ཕྱ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་སེམས་ཀྱིས་ཅི་བྲན་དག་གིས་ཅི་བརྗོད། ལས་དང་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བག་ལ་ཉལ་
བ་སོགས་ཕྱ་བ་ནས་མཁྱེན་གྱིན་ཡོད། དད་པ་ཅན་གྱིས་མོས་གུས་ཀྱིས་གསོལ་བ་
འདེབས་བཞིན་ཡོད་པ་མཁྱེན་དང་མི་མཁྱེན་ཐེ་ཚོམ་ཞིག་ཅི་དགོས། ཟུར་ན་མི་ཞིག་
གིས་བལྟས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་ལས་གསལ་ཞིག་མཁྱེན། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྤྲུགས་
མཁྱེན་བཙུངའི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་བསྟན་ཟིན་
ནས། དཀོ།

གསུམ་པ་སྟོབས་རྣམ་པའི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་འབྲེན་པ་འོད་དཔག་མེད་ལ་

ཕྱག་འཆེལ་བ།

ཆོས་སྤངས་མཚམས་མེད་བྱས་པ་མ་གཏོགས་པ། །ཁྱེལ་དད་ཅིང་སྟོན་ལམ་བཏབ་
ཆོད་ཀྱང་། །བདེ་བ་ཅན་དེར་སྐྱེ་བའི་སྟོན་ལམ་འགྲུབ། །བར་དོར་བྱོན་ནས་ཞིང་
དེར་འབྲེན་པར་གསུངས། །འབྲེན་པ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆེལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་སྟེ། །ཆོས་སྤངས་མཚམས་མེད་བྱས་པ་མ་གཏོགས་པ། །ཞེས་པ་ནི།
ཆོས་སྤངས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ལྷ་སྐྱེས་ཏེ་སྤངས་བཞག་པ་ལ་ཟེར། །འོད་མདོ་
ལས། ཆོས་སྤངས་བྱས་པ་དང་མཚམས་མེད་ལྗེའི་ལས་བསགས་པ་གཉིས་བདེ་བ་
ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་གསུངས་ཡོད། །འོན་ཀྱང་མདོའི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྲང་ན་དེ་
གཉིས་ཀའང་ཐུགས་རྗེས་དོར་བཞག་པ་མིན་སྟེ། མཐར་ཐུགས་དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་
སྟོན་ལམ་འགྲུབ་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། །རིགས་གཏན་ཆད་རེད་སོང་བ་ཞིག་མ་རེད་མོད།
འོན་ཀྱང་ཡུན་རིང་པོ་མི་སྐྱེ་བར་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་སྟོང་དགོས་པར་དགོངས་ཏེ་དམན་ལ་
དགག་སྒྲ་སྒྲར་ཏེ་གསུངས་པ་རེད། ཆོས་དང་སྐྱབས་ཡུལ་ལ་ལོག་ལྷ་བྱས་ན་ཆོས་
སྤངས་ལ་ལོག་ཉེན་ཆེ། མི་འགའ་རེས་ལྷ་མེད། འབྲེ་མེད། ལས་རྒྱ་འབྲས་
མེད། དཀོན་མཆོག་ཟེར་བ་ཞིག་མེད། ཆོ་ཕྱི་མ་མེད། བསོད་ནམས་
བསགས་ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་། མི་ཆོ་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་ན་དགོས་པ་མེད་རབས་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་དེ་འབྲ་བཟུང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་རྒྱབ་སྟོབས་པ་ནི་ཆོས་སྤངས་རེད། ལྷོ་
རྒྱུད་ཤེས་རབ་ཞན་པ་དང་། རྣམ་དཔྱོད་མེད་པའི་སྟོན་གྱིས་སྟོས་པ་ཅུང་ཟད་རེ་བྱས་པ་

དེ་ཁ་ཕྱི་དུ་སོང་པས་རང་སློན་ངོས་བཟུང་ནས་རང་སློན་འདུལ་བྱེད་དུ་མ་སོང་ཞིང་གཞན་
སློན་ལྟ་བུ་བྱེད་དུ་གྱུར་ཏེ་བསྟན་པ་འགལ་འདུ་ཅན་དུ་བཟུང་། རང་ཕྱོགས་དང་གཞན་
ཕྱོགས་རིས་སུ་བཅད་དེ་ཕྱག་དོག་འདོད་ཞེན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཤོར་ཏེ། ཡང་
དག་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ། ཆོས་མིན་ལ་ཆོས་སུ་སྒྲོ་བཏགས། མི་གཞན་
ཡང་ལམ་དེར་བྲིད་དེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ངན་འགྲོའི་གཡང་སར་འཕེན་པར་གྱུར་སོང་
བ་ཡིན། རང་གི་ལྟ་ལ་ཆགས་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞན་གྱི་ལྟ་ལ་བློ་གང་རྟོག་པ་
ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར། རང་ཕྱོགས་ལ་བསྟོད་པར་བྱེད། གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྤྲད་
པར་བྱེད། ཆོས་ལ་ལ་བཟང་བར་འདུ་ཤེས། ལ་ལར་ངན་པར་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཆོས་
སྤང་གི་ལས་བསགས་འགོ། དེའི་རིགས་ཀྱིས་གང་ཟག་ལ་སྟོད་པའི་ཞོར་ལ་ཆོས་
སྤང་ཡང་བསག་འགོ་བཞིན་ཡོད། སྤང་བྱའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ན་ཆོས་ཚིག་བཞི་རེ་
ཤེས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་དང་། དགེ་སེམས་སྤྲད་ཅིག་མ་ཙམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཞིག་
བཞུགས་ན་དེ་ལ་སྤྲད་པ་བྱས་པས་གང་ཟག་ལ་དངོས་སུ་སྟོད་པས་ཆོས་ལ་ཤུགས་ཀྱིས་
སྤྲད་པར་འགྱུར། དབང་ཚེན་གྱི་སྐྱེ་པོ་སྐྱེ་གོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་ནི་ཅི་འདྲ་ཞིག་
ཡིན་ནའང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་ངེས་པ་དང་ས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་
དད་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་དང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའང་
ལྟར། དེ་མིན་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱི་ཐོས་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་བསྟེན་སྟོང་བ། རང་ཉིད་ཀྱིས་
རང་ཉིད་དབང་ཚེན་ལ་རྒྱུ་པ། རིག་ལམ་ལྟར་སྤང་བ་རེའི་འགྲོས་ཤེས་ཀྱང་དོན་དུ་
མ་སྒྲིན་པ། རྟོག་གའི་རིག་པ་ལྟར་སྤང་བ་རེར་གཡེངས་ནས་ཟབ་མའི་ཆོས་ལ་ཡིད་
མི་ཆེས་པ་དེའི་རིགས་ཀྱི་མིང་ལ་སྟོབས་པ་སྐྱར་བའི་སྒྱུར་སྒྱུར་ཅན་ཞེས་བྲ། ཤེས་རབ་
འཆལ་བྱེད་དང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་གོགས་ངོ་མ་དེ་ཡིན། དེ་བས་དབང་པོ་རྟུལ་བའི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རིགས་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་རྒྱུ་གི་དད་པ་ལྷོག་མེད་ཅན་དེ་
ལའང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལྟར། ས་ཆ་འགའ་རེར་བླ་ཤོན་འགའ་རེས་གྲ་སར་རྣམས་
ལ་དཔེ་ཆ་བལྟར་འཇུག་མི་རུང་། ཐམས་ཅད་ངན་སྤྱོད་ས་སུ་འགྱུར་འགྲོ་བཞིན་འདུག་
ཅེས་གསུངས་མཁན་མང་ལ། དེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པའང་མ་ཡིན། དེ་ཅི་ཞེ་ན།
དེ་དཔེ་ཆ་བལྟས་བཞག་པས་མ་རེད་མོད་དཔེ་ཆ་ཚང་མ་མ་བལྟས་པས་རེད་གསུངས་པ་
རེད། དཔེར་ན་རྒྱ་བོམ་བྱེད་ཅིག་ཁྱུང་བ་ལྟ་བུ། ཁྱུང་ན་མི་བདེ་ཞིང་། གཡུག་
ནས་སྒྲ་གྲག་པ་ཡིན། ནང་ན་མང་པོ་མེད་པར་བླངས་པས་ལེན་གོ་མ་ཆོད་པ་ལ་
གསུངས་པ་རེད། ཐོས་རྒྱུད་ནི་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་རེད། ཐོས་པས་ཅི་ཅམ་རྒྱུད་ལྷུག་ཅིང་
ཐོས་དོན་རྒྱུད་ལ་ཅི་ཅམ་སྤྱར་བུམ་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་རྒྱུད་རང་ལུགས་གྱིས་བུམ་ཡོང་བ་རེད།
དེས་ན་དཔེ་ཆ་གཏན་ནས་བལྟར་མ་བཅུག་སྟེ་ནང་དོན་རིག་པ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ལ་སྦྱོང་བ་
བྱེད་པའི་མི་ས་སྟོང་ན་མེད་ན། དེའི་བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་
ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡོད་དོན་མེད། དེ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མེད།
དགོན་མཆོག་གི་སྤྱང་བ་མེད་དུས་འགྲོ་བའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་སྒོ་འཕར་རྒྱག་དགོས་ཟེར་བ་ཞིག་
གི་དོན་རང་ལུགས་གྱིས་གྲུབ་ཡོང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དཔེ་ཆར་བལྟས་ན་མི་བཟང་
ཞེས་པའི་དོན་མིན། དཔེ་ཆ་ཆ་ཚང་ཞིག་མ་བལྟས་ན་མི་བཟང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
ཁྱད་པར་དུ་རྒྱུད་ལ་མ་སྤྱར་ན་མི་བཟང་ཞེས་གསུངས་ལ། ཐོས་པ་རྒྱུད་བའི་རིགས་
ལ་དེ་འདྲ་གསུངས་ཀྱིན་ཡོད་པས། དགོངས་པ་ལེན་ལུགས་ལེགས་པོ་བྱས་ནས་
འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་དགོས། དོན་ངོ་མ་ཅི་ཞིག་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོས་ཉིད་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་མཁས་པ་ལ་ནི་དངོས་གྲུབ་ལྟར་བསྟོས་
ཅི་དགོས། ཡང་ན་བློན་པོ་དད་པ་བརྟན། །དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་དངོས་གྲུབ་

ཉ། །ཞེས་གསུངས། རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་རྟོག་གོ་བ། །དེ་ལ་སྦྱར་བའི་དངོས་
གྲུབ་རིང། །ཞེས་རྒྱུད་བརྟག་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་སངས་རྒྱུས་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན།
དེའི་གནད་མ་ཤེས་པར་དེང་སང་དགོན་པ་དང་དགོན་པའི་བར་སྒྲ་མ་དང་སྒྲ་མའི་བར་གྲ་
ཚང་དང་གྲ་ཚང་གི་བར་ལ་སྒྲ་དཔ་བྱེད་པ་འདི་ནི་དོན་ལ་རང་གི་ཆོས་སྤང་བསགས་འགྲོ་
བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་དང་། མཚམས་མེད་པའི་ལས་ལྔ་སྟེ། བ་
བསད་པ། མ་བསད་པ། དབྲ་བཅོམ་པ་བསད་པ། དག་འདུན་འཁོར་ལོའི་
དབྱེན་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་འབྱིན་
པའོ། །དབྲ་བཅོམ་བསད་པ་དང་དག་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གཉིས་ཀ་དེ་རིང་ཁ་
རྩང་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་འབྱུང་རྒྱ་ཡོད། རྗེ་སློབ་དཔོན་ལ་མངོན་
སྟོག་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་སྟོད་པ་དང་། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་
འདེབས་པ་དེ་ཆོ་མདོ་ལུགས་གྱི་མཚམས་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན། ད་དུང་དེ་ལས་
ཀྱང་ཚབ་ཆེ་བ་སྤྲུགས་ལུགས་གྱི་དམ་ཚིག་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ་བསྐྱལ་ཆེན་མང་པོར་མནར་
མེད་པའི་དམུལ་བའམ་རྗེ་རྗེའི་དམུལ་བ་ལ་སྦྱེ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན། དེ་འདྲའི་ཆོས་སྤོང་
དང་མཚམས་མེད་བྱས་པ་མ་གཏོགས་པ། བྱེད་ལ་དད་ཅིང་སློན་ལམ་བཏབ་ཚད་
ཀུན། །བདེ་བ་ཅན་དེར་སྦྱེ་བའི་སློན་ལམ་འབྲུབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འོད་
དཔག་མེད་བྱེད་ལ་དད་ཅིང་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཚལ་མཚོད་པ་ལུ། གསོལ་བ་
དང་སློན་ལམ་བཏབ་ཚད་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྦྱེ་བར་འབྱུང་ཞེས་
པའི་དོན་ཏོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འོད་དཔག་མེད་པའི་སྤར་སློན་ལམ་བཏབ་ཚད་
འབྲུབ་ཡོད་པས་དེ་ལ་དད་པས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་རྒྱ་བསྐྱབས་ཚད་བདེ་ཅན་ལ་སྦྱེ་བ་
དེ། སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་པའི་སློན་ལམ་གྱི་མཐུག་པ་ཡིན་པས་དད་མོས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དྲག་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་སྒོན་ལམ་བཏབ་ན་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་
ཐེ་ཚོམ་མ་དགོས། བར་དོར་བྱོན་ནས་ཞིང་དེར་འབྲེན་པར་གསུངས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་དེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དེར་འབྲེན་པར་
བར་དོར་བྱོན་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དེར་འབྲེན་པ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པས་
ཐུགས་བསྐྱེད་དང་དམ་བཅའ་མཛད་ཅིང་ཞལ་བཞེས་གནང་མྱོང་བ་ཡིན། དམ་
བཅའ་དང་སྒོན་ལམ་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་རེད་ཅེན། འོད་མདོ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་
ཡོད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་གྱིས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་བཙོམ་
ལྡན་འདས་ཞེས་མཚན་ནས་བོས་ཏེ། བདག་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་ཆོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཞིང་
ཁམས་གཞན་དག་གི་ནང་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བདག་གི་
མཚན་ཙམ་ཐོས་ནས་སེམས་བདག་ལ་དད་པ་དང་བདག་དྲན་པ་རྣམས་ཤི་པའི་དུས་སུ་
བདག་དགེ་སྒོང་གི་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་དེའི་ལམ་སྐྱ་འབྲེན་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་
དུ་བདག་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོང་མི་རྒྱ་ཞེས་དམ་བཅའ་མཛད་པ་ཡིན། དམ་
བཅའ་དེ་དང་ཐུགས་བསྐྱེད་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འོད་དཔག་མེད་པས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་
མང་པོར་སངས་རྒྱས་གཞན་ལས་ཀྱང་ཚོགས་བསགས་ཡུན་རིང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མཛད་དེ་
ཞིང་ཁམས་གཞན་ལས་ཀྱང་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་བཟུང་བར་མཛད་ལ། སངས་
རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་གྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་མ་འགྲུབ་བར་དུ་སངས་མ་རྒྱས་པར་ཚོགས་
བསགས་རྒྱ་ཆེན་མཛད་དེ་མཐར་སྒོན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་ཡོད་པས།
སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་རྣམ་པ་དང་རང་གི་དད་པ་དང་འདུན་པ་རྣམས་
མཉམ་དུ་འཛོམས་ཆོ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཐུབ་པ་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྤྱིང་གིས།
མདོར་ན་གང་གི་མཚན་དང་སྒྲ་དང་ནི། །ལྟ་བ་ཡིད་ལ་གོམ་པར་བྱེད་པ་

ཡང་། །ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་དབྱུག་འབྱེན་པའི། །ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་
བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། །གསུངས་པ་ལྟར། ཆོ་འདིའི་སྤྱིང་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
བའི་རྒྱ་བཞི་ལེགས་པོ་ཞིག་འབྲུབ་ཡོད་ན་འཆི་ཁར་གསོལ་འདེབས་རེ་བྱེད་ཐུབ་ན་ཅི་
བཤད། གལ་ཏེ་མ་ཐུབ་ན་ཡང་ཡིད་ལ་བྱན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་
མེད་འཁོར་དག་སློང་གི་དག་འདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལམ་སྐྱེ་འདྲན་པར་བྱོན་ཡོང་བ་
ཡིན། ཡང་འཆི་བའི་རྒྱུན་འདྲ་མིན་སྐྱོ་ཆོགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། སློབ་པ་ཡེ་
འདྲིག་གི་འཛིགས་པ། གི་ཁ་མཚོན་ཁ་ནས་ཤི་བ། གཡང་ས་གྲོག་རོང་ནས་ཤི་
བ། མེ་རྒྱ་གཙན་གཟན་གྱི་འཛིག་པས་ཤི་བ་སོགས་གྱིས་ནི། འཆི་ཁར་བྱན་ལོང་
མེད་ནའང་ཤི་ནས་བར་དོའི་སྤྱང་བ་ཤར་ཏེ་སྐྱེ་འོད་ཟེར་གསུམ་གྱི་འཛིགས་སྐྱག་ཤར་དུས་
མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་བྱན་ཡོང་བ་རེད། འུ་ཚེས་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་འཛིགས་སྐྱག་
ཆེན་པོ་ཞིག་ལྟ་ཅི་རྒྱུ་དང་པ་རྩོལ་ཐོགས་ན་ཡང་སྤྱི་མར་འབོད་པ་དང་རང་གང་ལ་མོས་པའི་
ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་འབོད་པ་རང་གྲུགས་གྱིས་བྱན་ནས་དག་ལ་ཡང་ཐོན་ཡོང་བ་ཞིག་མ་རེད་
དམ། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པར་སློབ་ཁྱིམ་གྱི་
དད་པ་ཡོད་མཁན་ཆོར་ཉིན་པར་དེའི་གསལ་སྤྱང་ཡོད་པར་མ་བཟད་མཚན་རྗེ་ལམ་དུ་ཡང་
རྗེས་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ཆོ་བར་དོའི་འཛིགས་སྐྱག་གི་སྐབས་སུ་བྱན་ཐུབ་པ་ཞིག་
འབྱུང་བ་ཡིན། དྲན་མ་ཐག་ཏུ་དེས་སློབ་འགྲོ་ལ། འཛིགས་སྐྱག་གིས་རྒྱེན་བྱས་
ཏེ། དྲན་བཞག་དུས་གྲོལ་དེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ས་ཁམས་སུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་
རྗེས་བྱང་སྤྱོད་པ་ཡིན། བར་དོའི་ཤེས་པ་དེ་བཅའ་པོ་དང་བྲལ་ཆོར་བས་རྒྱུའི་ཁར་གཡེང་
བའི་དངོས་པོ་ལྟར་ཁ་སྐྱར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། བར་དོར་བྱོན་ནས་ཞིང་དེར་
འདྲན་པར་གསུངས། །ཞེས་དེའི་དུས་སུ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པ་བར་དོར་བྱོན་ཏེ་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དེར་སྐད་ཅིག་གིས་འདྲེན་པར་གསུངས་པ་
ཡིན། སུས་གསུངས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱལ་ལྷ་མོ་ཐུབ་པས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ལས་
གསུངས་ཡོད། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱལ་འོད་དཔག་མེད་པའི་སྐལ་མདོ་ག་ཕྱག་
མཚན་ལ་གོམ་འདྲེས་བྱས་ཏེ་མིག་བརྩམ་ན་ཡང་མིག་ལམ་དུ་ཤར་འདུག་པའི་གསལ་
སྒྲུང་བཏན་པོ། ཆེད་དུ་སྒྲེམ་མི་དགོས་པར་འགོ་འདུག་གང་གི་སྐབས་ཡིན་ཡང་བཀྲ་
ས་ལེར་ཡིད་མཁར་ཤར་བྱབ་ན་བར་དོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་འགག་ཅུང་འདྲེས་
ཆོད་ལ་ཐོན་དུས་སྒྲུང་འདྲེས་ཀྱི་མི་དང་འཕྲད་པ་ལྟར་ངོ་ཤེས་ཤིང་དེས་ལམ་སྒྲུང་འདྲེན་པར་
མ་ཟད་ལྟ་བུ་ཡང་རབ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་མ་པར་བྱ་འདུག་ལྟ་བུ་དགོངས་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་དུ་
གྲོལ་བྱབ་པ་རེད། དེས་ན་སེམས་ཅན་ངན་འགྲོའི་གཡང་ལས་ཐར་བའི་གནས་
མཆོག་ཏུ་འདྲེན་པར་མཛད་པའི་འདྲེན་པ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལེ་ཞེས་སྟོབས་
ལུས་པའི་ཡོན་ཏན་བླ་ཏེ་འདྲེན་པ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བ་སོང་ནི་རེད།

བཞི་པ་ཆོ་སྒྲུང་སྟོག་སྟོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བླ་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཆོད་པག་མེད་ལ་

ཕྱག་འཆོལ་བ།

ཁྱིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོ་བསྐལ་བ་གངས་མེད་དུ། །ལྷ་ངན་མི་འདའ་ད་ལྟ་མཛོན་སུམ་
བཅུགས། །ཁྱིད་ལ་ཅེ་གཅིག་གསུམ་པས་གསོལ་བཏབ་ན། །ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་མ་གཏོགས་པ། །ཆོ་བདེ་པ་ཡང་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པ་དང་། །དུས་མིན་འཆི་བ་
མ་ལུས་བརྒྱུག་པར་གསུངས། །མགོན་པོ་ཆོད་པག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་

ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དུ། །ཞེས་པ་ནི།
མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོའི་ཚད་ནི་བསྐྱལ་བ་གངས་ཀྱིས་མི་ཚོད་པ་རྩིས་ལས་
འདས་པ་ཞིག་ཡིན། ཟུང་ན་མི་འདའ་ད་ལྟ་མའོན་སུམ་བཞུགས། །ཞེས་པ་ནི།
སྐྱེ་ཟུང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་ད་ལྟ་ཡང་བདེ་བ་ཅན་ན་གཟུགས་སྐྱེ་མའོན་སུམ་དུ་
བཞུགས་ཡོད། །ཁྱེད་ནི་སྐྱེ་ཆོའི་ཚད་ལ་རང་དབང་འབྱོར་བའི་སངས་རྒྱུས་ཆོ་ལ་དབང་
བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ལྟག་པར་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཐུག་པ་ཞིག་ཡིན་པས། །ཁྱེད་ལ་ཅེ་གཅིག་
གུས་པས་གསོལ་བཏབ་ན། །ཞེས་པ་ནི། །སློ་གཅིག་ལས་གཉིས་པ་མེད་པ་ཞིག་
གིས་སློ་ཁེལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཤིང་། །སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་སློ་ནས་མཐོང་མན་སྐྱེད་
སྐྱུག་བཟང་རན་གང་བྱུང་རུང་ཁྱེད་ལས་རེ་ས་མེད་སྐྱེས་པའི་འདུན་པ་སྐྱེད་སྐབ་ན་བྱིན་
རྒྱབས་ལྟག་པར་དུ་འཇུག་སྐྱ་བའོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་གཏོགས་
པ། །ཞེས་པ་ནི། །ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སྟེ། །དཔེར་ན་སྟོན་བསོད་ནམས་
བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཟད། །ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཚད་ཚྲོགས། །སྟོག་དང་ཆོ་
ཡི་འཇུ་ཐག་ཟད་དེ་ཟད་པ་གསུམ་གྱི་མཐའ་ལ་ཐུག་ཅིང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་བརྒྱུ་
གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས། །ཆོ་ཟད་པ་ཡང་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པ་
དང་། །ཞེས་པ་ནི། །འཕྲལ་གྱི་རྒྱུན་དབང་གིས་ཆོའི་འཕྲོ་ཆད་པ་དེ་འབྲའི་རིགས་དེ་
ཡིན་ན། །དུས་མིན་འཆི་བ་མ་ལུས་བརྒྱུ་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི། །དུས་
མིན་གྱི་འཆི་བ་བརྒྱུ་སྟེ་འཆི་རན་ཁར་ཡང་ལོ་བརྒྱ་འཆོ་ཞིང་སྟོན་བརྒྱ་མཐོང་བའི་དཔལ་
ལ་འགོད་སྐབ་པར་གསུངས་པ་རེད། །འཆི་མ་རན་ན་གི་འགོ་དོན་མེད་དོ་སྐྱེས་ན་ཡོད་
དེ། །དུས་ཐོག་ཏུ་གི་བཞི་གོང་དུ་བཞད་པ་ལྟར་ཟད་པ་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཐུག་དུས་སྐབས་
པའི་རྒྱལ་པོ་དངོས་སུ་བྱོན་ཡང་ཕན་པ་མེད། །གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས། །གོས་ཟད་སྐྱུག་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པོ་གསར་བར་མི་འགོ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོས་རྒྱུ་པ་གསར་པ་འགྱུར་
མི་ཐུབ་པ་བཞིན་དུ་ཆོའི་ཆད་ཐོག་ལ་ཐོན་དུས་ཕན་པ་མེད། ཆོའི་ཆད་ཐོག་ལ་ཐོན་བྱ་བ་
ལས་ཐོག་ལ་བབ་ན་བསྐྱོག་རྒྱུ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་མིན་ཆོ་བདེ་མེད་
ཀྱང་རྒྱུན་དང་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་ཤོར་བ་ནི། ཐོག་གིས་བསད་པ། རྒྱས་ཁྱེད་བ།
ལྟ་འདེས་སྒྲ་ཆོ་རྒྱུ་ཤོར་བ། མཐུའབས་བྱད་ཞབས་སུ་སོང་བ། སྒྲ་ཆོ་ཉམས་པ་ལ་
སོགས་པ་འཆི་རྒྱུ་མང་བ་ཡིན། ཆོ་ཐུང་ནད་མང་གི་རིགས་ལ་ཆོ་ཐར་སྟོག་སྒྲུ་བྱས་
ན་ཕན་པ་ཡོད་པ་ནི་དེ་ཆོ་རིམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དུས་མིན་གྱི་འཆི་བ་བསྐྱོག་རྒྱུ་ཡོད་པའི་
རྟགས་བསྟན་པ་ཡིན། འགའ་ཞིག་ལ་གཏོ་སྒྲུ་རིམ་སྟོན་ལྟ་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་ཀྱང་ཕན་
ཐོགས་མེད་པ་ནི། དུས་ཐོག་ལ་ཁེལ་ན་སངས་རྒྱས་བྱོན་ཀྱང་མཐུའབས་ཅེས་པ་ལྟར་
ཡིན། ཆོ་རིང་ཐབས་ཤིག་ལ་བསམ་ན་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས་དགོས། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཆོ་དཔག་མེད་ཡིན་ལ།
དེ་ནི་ཆོ་ཡི་དངོས་གྲུབ་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན། ཆོ་དབང་དང་ཆོ་
ཆོག་སོགས་གཞན་དག་འདོན་ན་ལོས་བཟང་མོད། རྒྱལ་བ་ཆོ་དཔག་མེད་པ་ལས་
ལྷག་པའི་ཆོ་ཡི་ལྟ་ཞིག་དང་གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་ཞིག་རྟེན་རྒྱུ་ཡོད་མི་སྲིད། དེས་ན་ཆོ་
རིང་ཐབས། བདེ་མེད་ཐབས། ཆོ་འདི་ལ་སྦྱིད་ཐབས། བྱི་མ་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཆོ་
ལོ་དཔག་རྟེན་མེད་པ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་རོལ་བཞིན་རྒྱལ་བའི་མདུན་ནས་ཆོས་ཞུས་
ཏེ་ས་ལམ་རིམ་བཞོན་གྱི་ཐོག་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བརྟགས་བསམ་པ་འཇམ།
ཡང་ན་ཉན་རང་གི་ལམ་རང་དོན་ཞི་བ་གཙོ་བོ་བྱེད་བསམ་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་
མེད་ལ་གསོལ་བ་བརྟབ་ནས་བདེ་བ་ཅན་ལ་དང་པོ་འགོ་དགོས་པ་རེད། རང་ཉིད་
ཀྱིས་དད་པ་མ་འཁུག་ན་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་འཁུག་པ་མི་སྲིད།

གཞན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་འདྲེ་མཐུ་བོ་ཆེ་དང་དེ་ནམས་གྱིས་ཁ་མགོན་བྱེད་སའི་སྒྲ་གཟུགས་
རྒྱལ་འགོང་འབྲི་ས་དང་འཕྲལ་དུ་ཕན་བཏགས་ཀྱང་ཕྱགས་སུ་གནོད་བསྐྱལ་བ།
མཐུ་ལུས་ལྟར་སྤང་ཅན་རེའི་མདུན་ནས་ཆོད་བར་ཆོའགྲུགས་སྤྱང་བ་ཕྱག་མདུད་བརྒྱ་
ཐམ་པ་ལེན་པ་བས་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ལ་དད་པའི་ལྷ་ཕྱག་རྟོག་མ་གསུམ་འཆོལ་
ན་དེའི་བཟང་བ་ཡིན། གནའ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆོལ་ན་བཞུགས་ཡོད་
དུས་ཞིག་ལ་ཡུལ་མཉན་ཡོད་ཀྱི་ཆོང་བ་གཉིས་ཡོད། གཅིག་གིས་སུ་སྟེགས་པའི་
སྟོན་པ་འོད་སྤྱང་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པར་དད་པ་བྱས། གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དད་པ་བྱས་པ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ལྟ་བུ་མ་མཐུན་པར་གཉིས་ཀས་
རང་རང་གི་འདོད་ཕྱོགས་གྱི་ཆེ་བརྟེན་བྱས་ཏེ། གཉིས་ཀའི་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་
སྟོན་པ་ཁས་མ་སྤངས་ནས་རྒྱ་ཁོར་འབྱོར་བ་ཡོད་ཆོད། ཕྱགས་གྱི་གཡང་ར་མན་ཆད་
དང་། སྒོ་ཁྱིའི་ལྷགས་ཐག་ཡན་ཆད། ཐམས་ཅད་རྒྱན་ལ་བཞག་ནས་སུའི་སྟོན་
པ་སྟོབས་དང་རུས་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ན་དེ་ལ་འབྱོར་བ་ཡོད་ཆོད་སྟོན་རྒྱ་བྱས་ནས་ཁོང་
གཉིས་ཀའི་ཡིག་འགོར་འབའ་བཞག་ཡིག་རྩ་ཐེའུ་ཡིས་མནན་པ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་དེ་
རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་གོ་ནས་སྟོན་པོ་བཟང་ཤོས་གཉིས་ལ་དེལ་བསྐྱགས་བྱེད་དུ་
བཅུག་ནས་མི་འབྲུམ་ཕྱག་མང་པོ་ལྟད་མོར་འདུས། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་
འབྲུམ་ཕྱག་མང་པོ་འདུས་ནས་ཡོང་། གནམ་ས་གཉིས་སུ་ལྷ་དང་མིའི་ལྟད་མོ་བ་
མང་པོ་འདུས་ཡོད་པའི་དབུས་སུ་ཆོང་བ་གཉིས་ཀས་རང་རང་གི་སྟོན་པར་མཆོད་པའི་
དགྱིལ་འཁོར་བཤམ་སྟེ་སྟོས་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་མཆོད་རྩས་ཐམས་ཅད་བྲ་སྒྲིག་
བྱས། དེ་ནས་དང་པོ་སུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་ལ་དད་མཁན་གྱི་དགོ་བསྟེན་ཡར་ལངས་
ནས་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་དུག་མཆོག་ཡིན་པའི་བདེན་པ་དང་དེའི་བདེན་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པའི་ཚིག་གང་གིས་མེ་ཏོག་དང་བདུག་སྒྲིམ་ཡོན་ཆབ་འབུལ་བ་དག་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
ཐད་དུ་སོང་ཞིག་ཅེས་བདེན་ཚིག་བརྗོད་པས་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་རྟེན་ནམ་
མཁའ་ལ་གཏོར་བ་དག་མར་ས་ཐོག་ཏུ་ལྷུང་། མཚོན་ཆུ་གནམ་ལ་མཚོན་ཀྱང་ས་
སྟོང་དུ་ཕོས། མར་མེ་གཟིམས་ཡོན་ཆབ་ཀྱི་ཆུ་ཡང་ས་ལ་ཐིམ་ནས་མཚོན་པ་བདག་
གིར་བཞེས་མཁན་ཞིག་མ་རྟོགས། དེ་དུས་མི་རྣམས་ཀྱིས་འུར་བརྒྱབ་ཅིང་འཕྲུ་སྟོད་བྱས་
པས་མུ་སྟགས་པའི་དགོ་བསྟེན་སྟོབས་པ་ཉམས། དེ་ནས་ནང་བའི་དགོ་བསྟེན་ཡར་
ལངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཤང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་གཤམ་བྱ་
འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ། ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་ལྷ་དང་མིའི་གཙོས་པའི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་
མགོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་དང་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཚོན་རྟེན་འདི་དག་
བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐད་དུ་སོང་ཞིག་ཅེས་མཚོན་པ་ཡུལ་བས། མེ་ཏོག་དག་བྱང་ང་
པའི་རྒྱལ་པོ་འཕུར་བ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་
བཞུགས་ཡོད་སའི་རྒྱལ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་སོང་ངོ་། །སྒྲིམ་ཀྱི་དུ་བ་སྒྲིན་ཀྱི་ཕུང་
པོ་དུམ་བུ་དུམ་བུ་དང་། ཆུ་ཡུལ་བ་ནི་བེ་རྩུ་འི་སྟོང་པོ་ལྷ་བུར་གྱུར་ཏེ་བཙུག་ལྷན་
འདས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐོང་ས་ནས་སོང་བས། ཐམས་ཅད་ཡ་
མཚན་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ་མཚོན་རྟེན་ཀྱི་རྟེན་སུ་དེད་དེ་སོང་བས། མེ་ཏོག་ཡུལ་བ་
ནི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་དབུའི་སྟོང་དུ་ཡོད་ལ། སྒྲིམ་ཀྱི་དུ་བ་སྒྲིན་ལྷ་བུ་
དང་ཡོན་ཆབ་བེ་རྩུ་འི་སྟོང་པོ་ལྷ་བུ་ནི་སྒྲིན་སྒྲིན་ཡོད། དེ་དག་མངལ་བས་ལྷ་མི་
ཐམས་ཅད་དགའ་ཞིང་དང་བས་དད་པ་སྦྱེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་ལ་
ལྷག་འཇལ། སྒྲོ་གསུམ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་འདུད་དེ་ཆོས་ཉན་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྒྲིན་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་བསྟན། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུང་

ཆོངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་ཏེ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གསུམ་ལ་
མཆོག་དུ་འཛིན་ཅིང་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད། རྣམ་སྤྱོན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྟ་དང་
མིའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བསྟན་པས། དེ་ན་
ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ལ་དད་པ་རྒྱུན་དེ་འགའ་རེའི་སྐྱབས་འགོ་ལ་སོགས་
པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བྱས་པ། འགའ་རེས་དེ་ཉིད་དུ་དགྲ་བཙེམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
བྱས་པ་ཡིན། དེའི་སྐྱབས་སུ་མུ་སྟེགས་པའི་བསྟན་པར་ཞུགས་པའི་དགེ་བསྟེན་དེས་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་ལྷག་པར་དད་པར་གྱུར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ནས་བླ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སློན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏབ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱོད་མ་
འོངས་པ་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མི་གཡོ་པ་ཞེས་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེས་
དབུགས་འབྱེན་དང་ལུང་བསྟན་མཛད་པ་ཡིན། དགེ་བསྟེན་སྤྱིར་སྟོབས་ཅན་དེས་མུ་
སྟེགས་སྟོན་པ་སྟེ་དུག་ལ་བསྟེན་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བསྐྱབས་ཀྱང་ཡོན་
ཏན་ཏིལ་འབྱུང་མ་ཡང་ཐོབ་རྒྱུ་མེད། སྟོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་སྤྱིར་ནས་དད་པས་
ཕྱག་འཆོལ་ཏེ་སྟོབ་ཏན་ཞིང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་སྟོབས་བཟུང་ནས་འགོ་ལ་ཕན་པའི་
བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེན་ལ་སྟོབ་སྟེ་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་འགོད་པར་
དམ་བཅས་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དབུགས་འབྱེན་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཐོབ་པ་ཡིན། བྱ་བ་
གང་ཡིན་ན་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་དབྱེད་དེ་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་ན་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་
འགྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན། ཐེངས་རེ་གཉིས་ཅི་འདྲ་ཉམས་ཉེས་དང་ཕམ་ཁ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་
སེམས་མ་ཤི་བར་ཡུལ་དམ་པར་ཐབས་མཆོག་གིས་བསྟེན་སྟབས་ན་ཕམ་པའི་རྗེས་ན་རྒྱལ་
ཁ་ཡོད་འདི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། ཡང་གཏམ་རྒྱུད་གཞན་པ་ཞིག་བཤད་ན། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོལ་ན་བཞུགས་དུས་ཞིག་ལ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགའི་དམག་ས་དཔུང་གིས་དམག་བརྒྱབ་ནས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་
ཐེངས་མ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཕམ་ཁ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ཉིད་དམག་ཉེས་ངན་པ་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་
གསལ་རྒྱལ་ལ་ཕམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་མྱ་ངན་གྱིས་སྤྱག་བསགས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་
དུས་ཞིག་ལ། ཡུལ་དེ་ན་ཁོ་རང་གི་མངའ་འོག་ཡིན་པའི་བྱིམ་ཆང་ལྷག་པོ་རྒྱ་ཆོར་
ལོངས་སྤྱོད་རྣམ་ཐོས་སྤྱས་གྱི་བར་མཛོད་ལ་འབྲུག་བཟོད་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཆང་གིས་
གསེར་མང་པོ་བྱིར་ཡོང་ནས་གསེར་བྱིར་ཡོང་བ་རྣམས་བཙུགས་བཞག་པ་མི་ཡར་
ལངས་ན་ཕར་རྒྱབ་ནས་མི་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་སྤྱངས་ཤིང་རྒྱལ་པོར་
བྱིན་ནས་རྒྱལ་པོར་སེམས་གསོ་བྱས། རྒྱལ་པོས་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་ནས་རིགས་
ཞིག་སད་དེ་སྒྲོ་ཞིག་བྱན་ནས་ང་རང་ཐེངས་མ་གསུམ་ལ་ཕམ་འགོ་བ་འདི་དག་ཐབས་གྱི་
སྟངས་ནས་མ་ཐོན་པ་ཡིན་ངེས། ཐབས་སྒྲོ་མི་འདྲ་བ་རེ་རྟེན་རྒྱ་ཡོད་ན་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་
ཤིང་། གཏམ་ཉལ་བ་ནང་མི་ངོ་མ་འགའ་རེ་མངགས་ནས་ཐབས་ཤིག་བཅའ་དགོས་
སྟུང་སྟེ་ཉན་ན་བ་འགའ་ཞིག་གཏམ་ཉལ་དུ་མངགས། ཉན་ན་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱད་ཆ་
སྒྲ་ཚོགས་ཉན་ནས་འགོ་བཞེན་ཡོད་པས་ཉིན་གཅིག་རྒན་པ་སྒྲོ་གོས་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱད་
ཆ་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཐོས་ནས་དེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡར་ཁྱེད་བྱས་པ་ཡིན། རྒན་པ་གཉིས་
ཀས་ཅི་ཞིག་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེ་ན། རྒན་པ་གཅིག་གིས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ཕམ་
ཐལ་མོད་། དེ་འདྲའི་ཕམ་པ་ཞིག་གིས་སེམས་མ་ཤི་བར་སེམས་ཡར་ལ་གཏོད་དེ་ད་
དུང་དམག་འཐབ་བྱས་ན་རྒྱལ་པོ་ལེན་ཐུབ་ནི་རེད་ཅེས་སྟུང་། གཅིག་གོས་ཀྱིས་ཅི་
འདྲ་བྱེད་དགོས་ཞེས་དྲིས་ཆོ། ད་པར་ཁྱེད་ཟེ་བ་ཞེས་པའི་དམག་འཐབ་ལུགས་ཤིག་
ཡོད། དེ་བྱས་ན་རྒྱལ་པོ་རང་ལག་ཡིན་ནི་རེད་ཅེས་སྟུང་པ་ན། ཡང་གཅིག་པོས་
པར་ཁྱེད་ཟེ་བ་ཞེས་པའི་དགའ་འཐབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཞེས་དྲིས་ཆོ། དམག་མི་སྤྲར་མ་

ཐམས་ཅད་སྡོན་ལ་བཞག། འབྲིང་བ་རྣམས་བར་དུ་བཞག། དཔའ་བོ་ཐམས་ཅད་
རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱད་ནས་འཐབ་ན་ཐུབ་ཅེས་སྒྲུ་ཡི་འདུག་གེཞིས་རྒྱལ་པོར་ཞུས་པ་ན། རྒྱལ་
པོས་དེ་གསུམ་ནས་དེ་ཡག་ཁྲི་བསམ་ནས་དམག་བཀོད་དེ་འདྲ་བྱས་ཏེ་ཐེངས་གཅིག་
འཐབ་དུས་དེའི་ཐོག་ནས་མ་སྐྱེས་དག་ཕམ་སོང་པ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་ཁོ་
རང་གསོན་པོར་བཟུང་། དེ་དུས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་སྟེ་ཐེངས་
འདིའི་རྒྱལ་ཁང་ལ་ཡོད་མོད། དག་གོགས་ལ་བསྐྱར་ན་དེ་བས་རྒྱལ་ཁ་ཡིན་སྟམ་
ནས། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་གིང་རྟའི་ནང་དུ་ཁྱེར་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་
གྱི་སྐྱུ་མདུན་དུ་བྲིད་དེ། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་འདི་ལྟར་ཞུས།
མ་སྐྱེས་དག་འདིས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ང་ལ་འཁོན་མེད་སར་འཁོན། དག་མེད་
སར་དག་བྱས་པ་ཡིན་མོད། ད་ཕྱིན་ཆད་གོགས་གིག་ལ་སྐྱར་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འདི་མ་
བསད་པར་ཁྱེད་གྱི་མདུན་ལ་བྲིད་ཡོང་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྟོག་གི་སྐྱིན་པ་ཞིག་བྱ་སྟམ་
ཞུས་པས། བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྐྱུལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཐེངས་དང་
ལེགས་སེ་ཞིས་གསུངས་པ་ཡིན། རྒྱལ་བར་གྱུར་ན་འཁོན་པ་མང་། །ཕམ་པར་
གྱུར་ན་སྐྱག་བསྐུལ་གནས། །རྒྱལ་དང་ཕམ་པ་སྦྲོང་ན་ནི། །ཉེ་བར་ནི་སྟེ་བདེ་
བར་གནས། །ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ན་མི་དགའ་བའི་དག་ཇེ་མང་ཡིན།
ཕམ་ན་ནི་སྐྱག་བསྐུལ་དེ་བས་ཆེ་བས། རྒྱལ་ཕམ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཞིག་བྱས་ན་ད་
གཟོད་སྐྱག་བསྐུལ་ཞིན་ས་བདེ་བར་གནས་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་པས། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་
དག་ཡང་ཕྱིར་བདེ་བར་བཏང་ངོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲུས་པ་ངའི་
རྒྱལ་སྲིད་ཕྱིར་ལག་ཏུ་ཐོབ་པ་འདི་ཚོང་དཔོན་འདིའི་སྐྱེད་ཡིན་པས་འདི་ལ་ཅི་འདོད་པའི་
བྱ་དགའ་ཞིག་སྐྱིན་དགོས་ཅེས་སྒྲུས་པས། ཚོང་དཔོན་གྱིས་རེ་བ་གཅིག་ཤུ་ཞིག་ཡོད་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཚུལ་སྒྲིམ་པས། གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པར། ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཁོ་རང་གིས་ཅི་
བསམ་བྱ་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཞུས་པར། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གནང་བ་ཐོབ། དེ་ནས་
ཆོང་དཔོན་གྱིས་སྒྲིམ་པ་ཁོ་བོས་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་ལ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྲིད་གི་ཆབ་སྲིད་
ཆོང་མ་བསྐྱར་གསེབ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། རྒྱལ་སྲིད་གི་འགྱུར་བ་སྤར་བས་ཀྱང་
རྒྱས་པར་བྱས་ཤིང་ཉིན་བདུན་དེའི་རིང་ལ་སངས་རྒྱས་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་།
རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྒྲིན་བྱངས། དེའི་སྐྱེད་དུ་ཡུལ་ཀ་ཤི་ཀ་དང་
གོ་ས་ལའི་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་དང་བཅས་པ་བསྐྱུས་ནས་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་ལ་ཆོང་དཔོན་
ངས་མགོན་སྟོན་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྡེ་འབངས་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཕྲལ་དུ་ལས་ཀ་གཞན་
དག་གི་སེམས་ཁུལ་གཅིག་ཀྱང་བྱ་མི་དགོས། འདིར་འོང་ནས་ཉིན་བདུན་གྱི་རིང་ལ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་བྱས། ངའི་སྟོན་མོར་ཅི་དགའ་རུ་ལོངས་སྤྱོད་
ཅིག དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བཅས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་དྲིལ་
བསྒྲགས་ནས། དེའི་ཞག་མ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ལ་བཀུར་སྟོ་
ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་མི་འབྱུང་ཕྱག་མང་པོ་ལ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀར་བདེ་བ་ཐོབ་ནི་ཞིག་
བྱས། ཆོང་དཔོན་རང་གིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་སྤོ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། དེ་དུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཞལ་འཇུག་
པ་དང་བཅས་ཏེ་ཆོང་དཔོན་འདི་མ་འོངས་པར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མི་
འཇིགས་སྤྱིན་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཡང་དབྱགས་འབྱིན་ལུང་བསྟན་ཐོབ། ཡུལ་
ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་ན་དེ་འདྲའི་བསོད་ནམས་རྒྱབས་ཆེན་སོག་པ་དང་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཐོབ་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། མགོན་པོ་
འོད་དཔག་མེད་ཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་གང་

གཏེ་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་རྟེན་མང་པོའི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱམ་པ་འདི་ཉིད་། ད་ལྟ་གཟུགས་སྤྱོད་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་།
དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་སྤྱོད་མང་པོའི་སྤྱིག་སྤྱིབ་དག་པ་ཡིན་པས། ཆོ་འདིར་ཆོ་རིང་
བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་དོན་རྒྱུད་དུ་དག་ཞོར་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་མགོན་པོ་ཆོ་
དཔག་མེད་ལ་ཕུག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ཡན་ཆད་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཆོད་པག་མེད་ལ་ཕུག་འཆོལ་བ་སོང་བའོ། །

གསུམ་པ་མཚན་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་སློན་སྤྱོད་ཕུག་འཆོལ་བ།

དེ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་ལ་དད་པས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ན་བསོད་ནམས་
ཆེ་བ། སྤྱིང་ཁུང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་དད་པ་སྤྱོད་ན་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་ལམ་ལས་ཕྱིར་མི་
ལྷོག་པ། སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཙམ་ཐོས་པས་རྒྱལ་བ་ཁྱེད་སྤྱོད་
དག་ཏུ་འགྱུར་བའོ།

དང་པོ་སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་ལ་དད་པས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ན་བསོད་

ནམས་ཆེ་བར་བསྟན་པ།

སྤྱོད་གསུམ་འཛིན་རྟེན་རབ་འབྱམས་གྲངས་མེད་པ། འིན་ཆེན་གྱིས་བཀའ་སྤྱིན་པ་
ཕྱིན་པ་བས། །འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་དང་བདེ་བ་ཅན། །ཐོས་ནས་དད་པས་
ཐལ་མོ་སྦྱར་བུས་ན། །དེ་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་འོད་

དཔག་མེད་ལ་གུས་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་
རབ་འབྱམས་གངས་མེད་པ། །ཞེས་པ་ནི། མི་སྤང་གཟུགས་མེད་གྱི་ཁམས།
སྤྱི་སྤང་གཟུགས་གྱི་ཁམས། སྤང་བ་འདོད་པའི་ཁམས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་རྟེན་བརྟེན་
པ་དང་བཅས་པ་གཅིག་ལ་བརྩིས་པའི་སྟོང་གཅིག་ལ་སྟོང་དང་པོ། དེའི་སྟོང་དེ་
གཅིག་ལ་བརྩིས་པའི་སྟོང་གཅིག་ལ་སྟོང་གཉིས་པ། དེ་གཅིག་ལ་བརྩིས་པའི་སྟོང་
གཅིག་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཟེར། དེ་རྣམས་སོ་སོར་
བགྲང་ན་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཡིན། འདིའི་བྱེ་བ་འདི་ས་ཡ་བྱེ་བ་ཞེས་པའི་ས་ཡ་སྟོན་དུ་རྩ་
ལུགས་ཅན་འདི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་དེ་སྟུལ་སྟུའི་སྟོན་
པ་གཅིག་གི་གདུལ་ཞིང་ཡིན། ད་ལྟ་རང་རེ་ཡོད་ས་འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་ཤུག་ཐུབ་པའི་
གདུལ་ཞིང་ཡིན་ལ། འདིའི་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ལ་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཟེར་བ་ཡིན། རྒྱུད་ཉེན་མོངས་དང་སོ་སོར་མི་མཛེད་པས་ན་མི་མཛེད་ཅེས་
གསུངས། རབ་འབྱམས་ནི་མང་པོའི་དོན་ཏོ། མཁས་པ་དག་གི་མཚན་ཐོབ་གྱི་
ནང་དུ་མདོ་རབ་འབྱམས་པ། སྒྲགས་རབ་འབྱམས་པ། མདོ་སྒྲགས་རབ་
འབྱམས་པ་ཞེས་གང་ལ་མཁས་ན་དེའི་རབ་འབྱམས་པ་ཟེར་སྟོལ་ཡོད། གང་ལ་ཡང་
ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་འབྱམས་གྲས་པ་འཇམ། ཁྱབ་ཆེ་བ་འཇམ་མང་པོའི་དོན་ཡང་ཡིན།
ཤེས་བྱའི་རིགས་སྤྱི་མང་ལ་མཁས་ན་འབྲམ་རམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རབ་འབྱམས་གྱི་
ཆོག་བསྐྱུས་ཏེ་རམས་རྒྱུད་བས་གོ་བྱུང་རྒྱུ་བྱས་པ་དཔེར་ན་མདོ་རམས་དང་སྒྲགས་
རམས་སོགས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད། འདིར་སྟོང་གསུམ་རབ་འབྱམས་གསུངས་པ་ནི།
ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཡོད་པས་སྟོང་གསུམ་བགྲང་དུ་མི་ཐུབ་པའི་མང་པོ་ཞིག་གི་
དོན་ཏོ། རིན་ཆེན་གྱིས་བཀའ་སྤྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། །ཞེས་པ་ནི། དེ་འབྲའི་ཞིང་

ཁམས་མང་པོ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་པ་དག་གིས་བཀའ་སྟེ་སྟོན་གས་བཅུ་འཛིག་རྟེན་
རབ་འབྱམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོན་པ་བྱིན་པའི་དགོ་བ་བས་ཀྱང་། འོད་
དཔག་མེད་པའི་མཚན་དང་བདེ་བ་ཅན། ཐོས་ནས་དད་པས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བྱས་
ན། །དེ་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོན་
པ་བྱིན་ཏེ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཞིག་བསགས་པ་བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་
པའི་མཚན་དང་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་མཚན་ཙམ་ཞིག་ཐོས་ཏེ་དད་པའི་དབང་གིས་
ཐལ་མོ་ལག་པ་ཡ་གཅིག་གི་སྦྱར་ན། བསོད་ནམས་དེ་ནི་སྤར་སྟོང་གསུམ་རབ་
འབྱམས་ལ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སྟེ་སྦྱོན་པ་བྱིན་པའི་བསོད་ནམས་བས་ཀྱང་འདྲིའི་བསོད་
ནམས་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། གང་ནས་གསུངས་པ་དང་། འདྲིའི་
རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ལུང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འོད་མདོ་ལས། གང་ཞིག་སྤར་རབ་རྩལ་རྟེན་
འཛིག་རྟེན་ཁམས། །ལ་སོགས་པ་ཚོགས་བཅད་འགས་བསྟན་པ་ཡིན། དོན་ནི་
ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་ཀྱི་རྩལ་རྟེན་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་
ཐམས་ཅད་བཞིགས་ཏེ་རྩལ་སྤར་རྩལ་བྱས་པའི་གངས་ཀ་བས་མང་བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བཀའ་སྟེ་སྦྱོན་པ་བྱིན་པ་བས་ཀྱང་། གང་ཟག་གང་
ཞིག་གིས་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་མཚན་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྱང་
འཕགས་ཐམས་ཅད་ཐོས་ནས་དགའ་བའི་དད་པས་ཐལ་མོ་གཅིག་སྦྱར་ན་དེ་བས་བསོད་
ནམས་ཆེ་གསུངས་ཡོད། དེ་སྦྱར་འོད་དཔག་མེད་ལ་གུས་ཕྱག་འཆམ། །ཞེས་པ་
ནི། དེ་ལྟར་མཚན་ཙམ་བརྗོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡིན་
པས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལ་སྟོན་གསུམ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆམ་ལོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཙམ་ཐོས་པ་ལ་ཡང་དེ་འདྲའི་

བྱུང་བ་དག་པ་པར་སྒྲུབ་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མཚན་དེ་
ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་དང་རྩལ་བྲིམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་ཤེས་གྱིས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་མཐུ་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་
མཚན་ཉན་པ་པོ་དད་པའི་སྒྲོ་དང་ལྡན་པའི་སྟེང་ནས་ཉན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་ཀུན་
སྒྲོང་གི་དགོ་བ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་པོར་ཡང་འགྱུར་ཐུབ་པ། གལ་ཏེ་དེ་
བྱུང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་གྱིས་བློན་ན་ཉན་རང་གི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་བློ་བ་གྱིས་གཞོན་ཐུབ་
པའོ།

གཉིས་པ་སྟིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་དད་པ་སྦྱེས་ན་བྱུང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ལམ་

ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་བསྟན་པ།

གང་ཞིག་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཐོས་ནས། །ཁ་ཞེ་མེད་པར་སྟིང་ཁོང་རུས་པའི་
གཏིང་། །ལན་གཅིག་ཙམ་ཞིག་དད་པ་སྦྱེས་པ་ན། །དེ་ནི་བྱུང་རྒྱུ་ལམ་ལས་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་ །མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། །གང་ཞིག་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཐོས་ནས། །ཞེས་པ་ནི། གང་ཟག་
གང་ཞིག་གིས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་རྣམས་དུ་ཐོས་པའམ་ཡིད་ལ་བྲན་པ་
ཙམ་གྱིས་ཁ་མིད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲིང་ཆ་དང་། །ལག་གྲུ་མོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འབོད་པ་ཞེས་
པ་ལྟར་མ་དད་ན་ཡང་དད་པའི་ཟོལ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། །ཁ་ཞེ་མེད་པར་སྟིང་ཁོང་རུས་
པའི་གཏིང་། །ཞེས་པ་ནི། །ཁ་ཞེ་མཚུངས་པར་སྟིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་

ལན་གཅིག་ཙམ་ཞིག་ལ་དད་པ་སྐྱེས་ན་གང་ཟག་དེ་དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་
པའི་ས་བོན་རིམ་འཕེལ་གྱི་ཐོག་ནས་ནམ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པ་ཡིན་པ་རེད། འུ་ཚོ་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་པས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཆོན་
ཐོས། འོད་དཔག་མེད་པའི་སྐྱབ་ཆུན་གྱིས་འབྱར་བླགས་མ་ཐང་ག་སྐྱེ་འབྱེད་ཆང་མ་
མཇུག། ཞིང་མདོ་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སློན་ལམ་ལ་སོགས་པ་དཔེ་ཆའི་སྟེང་ནས་
མཇུག་ཐུབ། ཆོས་གྱི་ཚིག་དང་འོད་མཆོན་དང་གཟུངས་སྒྲགས་དེ་དག་ན་བས་ཐོས།
སེམས་ཀྱིས་དེའི་དོན་བློ་བཟོ། ལག་པས་བདེ་སློན་ཡི་གེ་འབྲི་བ། དད་པས་ཐལ་མོ་
སྒྱུར་བ། ལུས་ཀྱིས་ཕུག་འཛལ་ཐུབ་པ། དེ་དག་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་པས་
ཡིན་གྱི་གལ་ཏེ་དབང་པོ་མ་ཆང་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་འདི་དག་མཇུག་བ་དང་ཐོས་པའི་སྐལ་
བ་ཐོབ་མི་ཐུབ། ད་དུང་ལྷ་ལྟོ་དང་ལྷ་ལྟོ་མིན་ཡང་ལྷ་ལྟོ་དང་འབྲེལ་བར་དགེ་དེ་སྒྲིག་དེ་མི་
ཤེས་ཤིང་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་དག་པའི་ཞིང་གི་འབྱོར་བ་ཅི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་ཡ་
མཆོན་རྒྱ་མེད་པར་དགའ་བའི་འཇུག་མདངས་ཤིག་དང་དད་པའི་ཐལ་མོ་ཞིག་ཀྱང་སྒྱུར་
མི་ཤེས་པར་ནག་འཐོམ་མེ་གཡག་རྒྱན་ལྷ་ལྟོ་ཅན་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་མི་སྐྱད་ན་བས་ཀྱང་
ཐོས་གྱིན་འདུག་གམ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཤིང་མདའ་སློབ་མེད་ནགས་ལ་འཕངས་པ་
དང་འབྲེལ་བར་ཇི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་གར་སོང་འདིར་བརྒྱབ་མེད་པ། ས་ཆ་ག་ཤེད་ཅིག་
ནས་མི་ག་གེ་མེ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལོན་ཡོད་པར་ཐོས་ན་དེ་ལ་འདོད་རྩམས་སྐྱེས་
ཏེ་མིག་རིལ་རིལ་དང་མགོ་སྐྱིལ་སྐྱིལ་བྱེད་པ་དང་། ཅིག་ཐོས་རབས་གཉིས་བྱེད་
རབས་བཤད་དུས། ཁ་ལྟོ་བྱོམ་ཏེ་སྐྱད་མགོ་འབྲུག་གིས་ཀྱང་མི་ནོན་པར་ཐུར། དེ་
འབྲེལ་རིགས་དེ་ནི་སྐྱོན་པོའི་དབྱས་ན་དགའ་ཞིང་བཅེ། །མཁས་པའི་མདུན་ན་ཁུམ་
ཞིང་འཇུར། །ནོག་དང་གློག་གཤལ་མེད་ན་ཡང་། །ཡ་སོ་ཅན་གྱི་བ་ལང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཡིན། །གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། ཡང་ག་ཤེད་ནས་མི་བསད་རབས། ཏྲ་
བགྱིལ་རབས། མི་ཞིག་ལ་མི་འདོད་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་སློང་ན་དགའ་སྤངས་ཤར་མཁའ་
དེ་དག་ནི། ཕན་དང་མི་ཕན་མི་བྱེད་ཅིང་། །སློང་དང་ཐོས་པ་མི་སྦྱབ་པར། །སློ་
འགྲོང་འབའ་ཞིག་དོན་གཉེར་བ། །སྦྱ་མེད་པ་ཡི་ཕག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་ཉེ་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་མིན་རྒྱ་ཆེན་རྒྱ་དང་མ་ཤེས་ན་ཡང་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དད་
པ་ནམ་དག་གིས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་མཆོན་བརྗོད་པ་དང་སློན་ལམ་འདེབས་ཙམ་རེ་བྱས་
ན་ཐར་བའི་ལམ་སྤྱོད་རང་གྲགས་ཀྱིས་ཟིན་ཡོང་བ་རེད། འདི་ནས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་
མེད་ལ་དད་པ་ལན་གཅིག་སྦྱོར་ན་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལས་སྤྱིར་མི་ལྷོག་པར་གསུངས་
པ་དང་། གཞན་ནས་མཆོན་ལན་གཅིག་བརྗོད་ན་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱོབ་ར་གསུངས་པ་དེ་
དག་བསྐྱབ་མེད་པའི་གསུང་ཡིན། ཐམས་ཅད་ཆོ་འདི་འཕྲོས་མ་ཐག་ཏུ་སྦྱོང་པ་
མིན་ནའང་ནམ་ཞིག་སྦྱོང་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན། དད་པ་ལ་སོགས་
སྟོབས་སུ་གྱུར་ན་འགའ་རེ་ཆོ་འཕྲོས་མ་ཐག་ཏུ་དད་དང་སློན་ལམ་སོགས་རྒྱ་དང་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོབ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློན་ལམ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མཆོན་
ཙམ་ཐོས་ཤིང་དེའི་ཕྱོགས་ལ་འདུན་པ་ཡང་དག་པ་ཞིག་སྦྱོང་བྱའ་ན་རྒྱ་དེ་དག་གི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཤི་དུས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པ་མིག་གི་ལམ་དུ་བྱོན་ཞིང་། དད་པས་དེ་
ལ་དམིགས་པ་གཏད་པས་མི་བརྗོད་པའི་དུན་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ལྷ་སྟོབས་སུ་གྱུར་
ཏེ་དུས་མུང་དུ་ལ་འཕགས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྦྱོང་པ་སུ་འགྱུར་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་མིན་
སོ་སྦྱོར་ཀྱིས་སློན་ལམ་བཏབ་སྟེ་དང་པོ་འཕགས་ས་ཐོབ། ད་གཟོད་མ་གཏོགས་བདེ་
བ་ཅན་ལ་མི་སྦྱོབ་ཞིག་ཡིན་ན་མདོའི་ནང་དུ་དད་འདུན་གྱི་སྟོབས་རྒྱ་དང་པས་ཐོབ་གསུངས་
དོན་མེད། སྤྲུགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ས་བོན་སྤྱིར་དུ་སྤྲིན་པ་དང་འབྲ་བར་དུས་མུང་ཞིང་།

ཆོགས་རྒྱུད་དུས་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོད་གྲལ་ལ་འབྲེན་པ་སྲིད་པ་ཡིན། གསང་
སྒྲགས་གྱི་ཐབས་ཟབ་མོ་དང་། རིག་སྒྲགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཟབ་མོ། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་རྣམ་སྤྱུལ་ཟབ་མོ་དེ་དག་སོ་སྟེ་ཉི་ཆོ་བའི་སློབ་གཡག་སྒྲ་ཁུ་རྒྱུད་སར་
མི་འགོ་བཞིག་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དག་གིས་ཕྱག་
མགོ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས། སྦྱིར་ཡིན་ན་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་ཆོགས་བསགས་
ཀྱང་འགྲུབ་པར་དཀའ་བའི་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་ཐོབ་སྟབས་པ་ཡོད།
སློང་དང་བསམ་པའི་སྟོབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་དེ་དང་འབྲ་བར་འབྲས་བུ་ཡང་སྐྱེད་སྟབས་པ་
ཡིན། རྒྱ་བོ་གང་གྲོ་དང་ཡ་ལུ་ན་གཉིས་ཀའི་འདུས་མཚམས་ནས་མ་བུ་གཉིས་རྒྱས་
བྱེད་ནས་ཤི་འགོ་དུས་དེ་གཉིས་ཀས་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱབ་པ་སྟོན་དུ་སོང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཞིང་། སྟོམས་འཇུག་སྦྱབ་མ་སྟོང་ཡང་དེ་གཉིས་ཀས་གཅིག་སེམས་གཅིག་ལ་
བརྩེ་བའི་བསམ་པ་ཤུགས་དྲག་པའི་སྟོབས་གྱིས། དག་བ་དེའི་མཐུ་ཡིས་དུས་དེ་ཉིད་
དུ་བསམ་གཏན་གྲུབ་ནས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷར་སྦྱེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུའོ། །སྦྱིར་
ན་སྟོན་ལམ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་ཆོགས་བསགས་ཡིན་ལ། ཆོགས་བསགས་ཡོད་མེད་
ལ་སོགས་པའི་ལས་དང་། དབང་པོ་དང་བསམ་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཆོ་འདིའི་རྗེས་སུ་
དང་ཆོ་རབས་གཞན་དང་གཞན་ཅི་རིགས་པར་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྟེ་བར་
གདོན་མི་ཟ། གལ་ཏེ་དད་འདུན་དྲག་པོ་དང་ལྡན་ན་གཞན་གང་ལ་རག་མ་ལས་པར་
ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྒྱ་དེ་ཉིད་གྱིས་འདུམ་འགོ་བ་ཡིན། རོ་མ་བཤད་ན་བདེ་བ་ཅན་
དང་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཐོས་པ་ཙམ་ཡང་སྟེ་བ་སྟོན་མར་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
བསགས་པ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས་ཡོད་པ་
ཡིན། དེས་ན་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཐོས་ཆོ་དད་པ་སྦྱེས་པ་ནི་སྟོན་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཚོགས་རྒྱབས་ཆེན་ཞིག་བསགས་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན། ཚོགས་རྒྱབས་ཆེན་
བསགས་པས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི་མ་བསགས་ན་མཚན་མི་ཐོས།
ཐོས་ཀྱང་དད་པ་མི་སྟེ། དེས་ན་ཚོགས་བསགས་སྟོན་ལ་སོང་བའི་དད་པ་ཅན་དེས་
སྟོན་ལ་མ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་དང་གི་མ་ཐག་ཏུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟེ་བར་ལུང་རིགས་གཉིས་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན། དེས་ན་མཚན་ཙམ་ཐོས་པས་ཐར་བའི་ལམ་སྒྲ་ཟིན་པའི་དོན་ཆེན་
པོ་འབྲུབ་པའི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལ་སླིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་དད་པས་ཕྱག་
འཚལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའོ།

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཙམ་ཐོས་པས་རྒྱལ་བྱིས་ས་

རྣམ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་བསྟན་པ།

སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཐོས་ནས། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སླིང་པོ་མ་ཐོབ་
བར། །བྱད་མེད་མི་སྟེ་རིགས་ནི་བཟང་པོར་སྟེ། །ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བྱིས་ས་
རྣམ་དག་འགྱུར། །བདེ་གསལ་གསའོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཐོས་ནས། །ཞེས་པ་ནི།
གང་ཟག་གང་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ལན་གཅིག་རྣ་བར་ཐོས་
པའི་གང་ཟག་དེ་རུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སླིང་པོ་མ་ཐོབ་པར། །བྱད་
མེད་མི་སྟེ་རིགས་ནི་བཟང་པོར་སྟེ། །ཞེས་པ་ནི། མཐར་ཐུག་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་སུ་རྣམ་ཡང་མི་སྟེ་བར་གསུངས་པ་ཡིན།

བྱད་མེད་ནི་རྟེན་དམན་པ་ཡིན་པས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་སྟོང་སྟེས་པའི་རྟེན་ལ་སངས་
རྒྱུ་ཤིང་རྒྱ་འགྱུར་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིར་ན་བྱད་མེད་སྟེས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་མང་ཞིང་
སྟོབས་དམན་པ། ཆོས་སྐྱབ་པའི་རང་དབང་རྒྱུད་བ། ལུས་ཀྱི་ཁམས་བྱུབ་
ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ནས་ནད་སྒྲ་མང་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། ཨོ་རྒྱུ་ཆེན་པོས།
བཙུན་པ་འདུལ་བྲིམས་མེད་པའི་འཆལ་པོ་གཅིག །སྤྲུགས་པ་དམ་ཚིག་མེད་པའི་
སྟོན་པ་གཉིས། །བྱད་མེད་ཀླད་པ་མེད་པའི་དྲག་མོ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པས་
བྱད་པར་དུ་བྱད་མེད་གཏུམ་མོ་དད་པ་དང་དོ་ཆ་མེད་པ་ཁ་ཅིག་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་དང་།
བསྟན་ལ་གཞོད་པའི་དབྱ་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ཡང་དད་དང་དོ་ཆ་ཤེས་པ་
འགའ་རེ་ནི། མ་སྟེ་བ་དམན་ཡང་དགོངས་པ་མཐོ། །ཞེས་སྟེས་པ་ཕལ་བ་བརྒྱ་
ཡིས་མི་བྱུབ་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི། བྱད་
མེད་ཤེས་རབ་རང་བཞིན་ལ། །བརྟན་དང་ལོག་ལྟ་བུའི་པ་བཤགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། འདི་ནས་བྱད་མེད་མི་སྟེ་རིགས་ནི་བཟང་པོར་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ནི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་རྟེན་དང་རིགས་ངན་པར་མི་སྟེ་བར་བཟང་པོར་སྟེ་
བར་གསུངས། རིགས་ལ་སྟོན་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་རིགས། རྗེ་རིགས། དམངས་
རིགས། བྲམ་ཟེའི་རིགས། གདོལ་བའི་རིགས་དང་ལྷ་དུ་བྱས་ཏེ་རིགས་འཆོལ་མི་
ཉན་པ་དང་རིགས་མཐོ་དམན་གྱི་བྱད་པར་ཡང་ཆེ། བོད་དུ་ཡིན་ན་དེ་དང་ཕྱོགས་
མཚུངས་སུ་རིགས་རྒྱུད་དེད་རྒྱུ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་གོ་ས་རེ་བྲངས་སོང་དུས་རིགས་མཐོན་པོར་ཕྱི་རྒྱུ་དང་། བོད་མིན་ཡང་འཛམ་
གླིང་གི་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་སྤྲ་རབས་དེ་འདྲ་བྱེད་སྟོལ་མེད་དམ་སྟུམ། སངས་རྒྱུ་
ལྷ་གྲུབ་པའི་བསྟན་པར་རིགས་མི་གཙོ་རུས་མི་གཙོ་གསུངས་པ་རེད་མོད། འོན་ཀྱང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རྩོན་པ་དང་ཤན་པ་ཆང་འཛོང་མ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་ཤོང་བའི་རིགས་ངན་པ་ཡིན་
པས་དེ་འདྲར་མི་སྤྱེ་ཞིང་། ཆོས་ཐོབ་པའི་ལུས་རྟེན་ལ་སྐྱེས་ན་དེ་ནི་རིགས་བཟང་པོར་
བརྩི་དགོས། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་སློན་པོ་གནའ་དེང་གི་དཔོན་པོ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་
དེ་དག་ནི་སྤྲུང་བསགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་སམ་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕང་འབྲས་ཡིན་
མོད། འོན་ཀྱང་རིགས་བཟང་པོ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་
གདོལ་སྤྱོད་མཁན་མང་པ་ཡིན། དེས་ན་ལྷ་བས་ལྷག་པའི་ལུས་དེ་དལ་འབྱོར་ཆང་
པའི་ལུས་ཡིན་པས། འོད་དཔག་མེད་པའི་མཆོན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་མ་རིགས་
བཟང་པོར་སྐྱེས་ཏེ། ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྩྱལ་བྱིམས་རྣམ་དག་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནི།
རིགས་བཟང་པོ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལུས་ལ་སྐྱེས་པར་མ་བཟད་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཆོས་དང་འཕྲད་
ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་རྩྱལ་བྱིམས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར། རྩྱལ་བྱིམས་རྣམ་པར་
དག་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། རྩྱལ་བྱིམས་ནི་ཐར་བའི་ལམ། ཡོན་ཏན་གྱི་
ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད། སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོ་ལས། རྩྱལ་
བྱིམས་ལྡན་པ་མཐོ་རིས་འགོ་བའི་རྒྱ། །རྩྱལ་བྱིམས་སྤྱང་བས་སྤྱང་ན་འདའ་ཐོབ་
འགྱུར། །ཇི་ལྟར་མིག་མེད་གཟུགས་མཐོང་མི་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྩྱལ་
བྱིམས་མེད་ན་ཆོས་མི་མཐོང་། །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་རྒྱུང་མེད་ལམ་འཇུག་ག་ལ་
རུས། །དེ་བཞིན་རྩྱལ་བྱིམས་མེད་ན་ཐར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགེ་སྤོང་དང་དགེ་རྩྱལ་གྱི་སྤྱོམ་པ་བསྐྱུངས་ན་རྩྱལ་བྱིམས་
བསྐྱུངས་པའི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་མ་བཟད་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་
གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དུས་མཐར་བསྟན་པ་སྤྱང་བའི་ཕན་ཡོན་དེ་ལྟར་ཆེ་བ་
ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བཞུགས་ལ། གང་ཟག་གི་

རྒྱུད་གྱི་བསྟན་པ་མེད་སོང་དུས་སྤྱིའི་ས་རྩོམ་བསྟན་པའི་མིང་མེད། གཤམ་ཏེ་རབ་ཏུ་
བྱུང་མི་རྣམས་པའི་བྲིམ་པ་ཕོ་མོ་ཡིན་ནའང་ཚུལ་བྲིམས་སྤྱད་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན། དགོ་
བསྟེན་གྱི་བསྟན་བྲིམས་ལྷ་པོའི་ནང་གི་ཅི་རིགས་པའི་གཏན་བྲིམས་ཤིག་བསྤྱད་ས་ན།
ཡང་ན་སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་བཞི་སྟེ་ཉ་སྟོང་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པར་བསྟེན་གནས་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པ་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཙན་སྤྱད་བ་དེ་ཕན་ཡོན་དང་དགོས་འབྲེལ་ཆེན་པོ་ཙན་
ཞིག་ཡིན། དེས་ན་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་བཟུང་བས་ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་སྐྱེས་པའི་
ལུས་རྟེན་གྱིས་རབ་བྱུང་གི་རྟེན་བྱད་པར་ཙན་ཐོབ་ཅིང་ཆངས་སྤྱོད་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་ཉིད་ཉེས་
ལྟར་ཕྱ་མོས་ཀྱང་མ་གོས་པར་མེ་ཏྲོག་བརྒྱ་འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་གྱི་དྲི་མས་མ་
གོས་པ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བདེ་གཤེགས་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཙན་ཐོས་པས་ཀྱང་རིགས་བཟང་པོར་སྐྱེ་ཞིང་
ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་བདེ་གཤེགས་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་འཆལ་
ལེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་
མེད་ལ་གསེལ་བ་བཏབ་ན་ངི་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པ་རེད། བཟང་སྤྱོད་ལས། ཚུལ་
བྲིམས་སྤྱོད་པ་དྲི་མེད་ཡང་དག་པ། །རྟག་ཏུ་མ་ཉམས་སྟོན་མེད་སྤྱོད་པར་
ཤོག །ཅེས་དང་། བདེ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་དག་གི་གཟུངས།
ཨོྲཱ་ཨོྲཱ་ཨྲི་ལ། སྐྱ་ར་སྐྱ་ར། ལྷ་ར་ལྷ་ར་མ་རྩ་ཤུགས་ཏུ་པར་བེ་བྱུ་ཁྱི་ཏུ་བྱ་
ངོ། ལྷ་ར་ལྷ་ར། ས་མཆྱ། ཨ་ཕ་ལོ་གི་ཏེ་རྩྱ་ཕུ་སྤྱ་ར། འདི་ཆོ་རྒྱུན་གྱིས་
བཏོན་ན་ཚུལ་བྲིམས་དག་པར་འགྱུར་བ་རེད། རབ་ཏུ་བྱུང་མི་སྐབ་པ་འདི་ནི།
གཅིག་གང་ཟག་རང་གི་མོས་པ་དང་། གཉིས་བརྟལ་ཞུགས་བརྟན་མི་བརྟན་ལ་སྐྱག་
པ་རེད། སངས་རྒྱུས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱང་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བ་རེད། སྤྱིར་ཕལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཏ་ཅང་འབྱོར་ཆེས་པ་དང་ཏ་ཅང་དབུལ་ཆེས་
པ་གཉིས་ཀ་བར་ཆད་ཡིན་པ་རེད། རྒྱུ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆོས་མེད་པ་ཞིག་ལ་བྱ་ཆོས་
ལ་དགའ་བ་ཞིག་སྤྱེས། བྱ་དེས་པ་ཡིས་ཆོས་མིན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིད་སྤྱོད་གིན་ཡོད་པར་
མཐོང་སྟེ། བྱ་དེས་བསམ་པར་པ་ཤི་རྗེས་ངས་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཆོས་མིན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིད་
སྤྱོད་དགོས་འདུག་ན་དེ་བས་རབ་རྟ་བྱུང་ན་དགའ་སྟེ། ཡབ་ལ་རབ་རྟ་བྱུང་བར་
གནང་བ་ཞུས་པས་གནང་བ་མ་བྱིན་ནོ། ཉིན་གཅིག་མི་དབུལ་པོ་དབུག་པ་ཞིག་དང་
པོར་པ་ཞིག་ལས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་སྤྱོད་མོར་འགྲོ་གིན་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ། རྒྱལ་
པོའི་བྱས་སྒྲས་པ། ང་ནི་ཕུག་པོའི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱེས་པས་རབ་རྟ་བྱུང་བའི་ཆ་རྒྱུན་མ་ལུན་
ལ། ཁྱོད་གྱིས་རབ་རྟ་མི་བྱུང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པར། སྤྱང་པོས་ཁོ་པོར་ཆོས་
གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་རབ་བྱུང་གི་འཛོལ་པོ་བྱད་ཐམས་ཅད་མི་འཛོམས་
པས་རབ་རྟ་བྱུང་བའི་ཆ་རྒྱུན་མ་ལུན་ཞེས་སྒྲས་ཆོ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་བྱས་སྤྱང་པོ་ལ་
སྒྲས་པ། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་དེད་གྱིས་ཁྱོད་ལ་སྤྱིན་ཆོག་པས། ཁྱོད་རང་བྱང་སྤྱོད་
ཞིག་གི་མདུན་དུ་རབ་རྟ་བྱུང་གིག་ཅེས་སྒྲས་ནས། བྱང་སྤྱོད་ཞིག་གི་མདུན་དུ་རབ་རྟ་
བྱུང་བར་བཅུག་པ་ཡིན། རྒྱལ་པོའི་བྱས་སྒྲས་པ། ཁྱོད་རབ་རྟ་བྱུང་ནས་ཡོན་ཏན་
ཐོབ་དུས་བདག་ལ་སྒྲོས་ཤོག་ཅེས་སྒྲས་སོ། །སྤྱང་པོ་རབ་རྟ་བྱུང་ཞིང་དབེན་པའི་
གནས་སུ་སོང་སྟེ་བསྐྱོམས་ནས་རང་རྒྱལ་དག་བཙོམ་ཐོབ་སོང་བ་ཡིན། དེ་མ་ཐག་རྟ་
བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ནས་འཕྱར་བ་ལྟར་འཕྱར་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཐང་དུ་ཐོན་ཏེ་རྩ་
འཕྱལ་སྒྲ་ཆོགས་པ་བསྟན་ནོ། །དེའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོས་དག་བཙོམ་པ་དེའི་ཞབས་ལ་
མགོ་བོ་གཏུགས་ཏེ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས། མཆོད་པ་ཕུལ། རྒྱལ་པོས་བསམས་ཏེ་
འདི་རྒྱུན་རབ་རྟ་བྱུང་བའི་མཐུན་རྒྱུན་མི་ཐོབ་པ་ནི་དབུལ་བས་ཡིན། བདག་རབ་རྟ་

བྱུང་བའི་མཐུན་རྒྱུ་མི་ཐོབ་པ་ནི་ཕྱག་ཆེ་བས་ཡིན། དེས་ན་ངས་འདི་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་
བཅུག་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་འདིས། ཏ་ཅང་ཕྱག་པོའི་བྱིམ་དང་ནི། །དབུལ་པོའི་
བྱིམ་དུ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །བར་མའི་བྱིམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་། །རྟག་ཏུ་རབ་བྱུང་ཐོབ་
པར་ཤོག །ཅེས་སློན་ལམ་བཏབ་བོ། །དེ་དུས་སུ་སློན་ལམ་འདེབས་མཁན་གྱི་
རྒྱལ་པོའི་བུ་དེ་ཕྱིས་སུ་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བུ་ཡིན། སྐྱེ་བ་སློན་མ་སློན་ལམ་བཏབ་པ་
དེ་ལྟར་གྲུབ་སོང་བ་ཡིན། བྱིམ་པ་པོ་མོ་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རབ་བྱུང་གི་ལུས་རྟེན་
ཐོབ་པར་སློན་ལམ་ཐོབ་དང་འགྲུབ་ཐུབ་པ་ཡིན། སློན་ལམ་འགྲུབ་པ་ལ་འགྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་དགོས་ཤིང་། རྒྱ་ཚོགས་གསོག་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ལ་
གསོལ་བ་ཐོབ། མཆོད་པ་ཐུལ། ཡན་ལག་བདུན་དང་འབྲེལ་བའི་བསམས་སྦྱང་
བྱོས་དང་དེས་ཚོགས་བསམས་སྒྲིབ་སྦྱང་གི་གོ་ཆོད་པ་ཡིན། བྱིམ་པ་པོ་མོ་རྒྱས་པ་
ཚོས་ཀྱང་རང་ཉིད་རྒྱ་ལྷགས་བྱས་ཏེ་བྲལ་ཆས་གྲོན་ནས་རབ་བྱུང་བྱས་ན་ཕན་ཡོན་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད། དེར་མ་ཟད་ཚོས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནང་བའི་ན་
བཟའ་ཚོས་གོས་ཀྱི་ཞབས་ནས་ཤི་ཐུབ་པ་ཡིན། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས། རྒྱས་
ཁར་རྒྱལ་བྱིམས་ལྷན་པ་བདེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བུ་རྒྱུད་དག་
གིས་ཀྱང་སོ་སོའི་མོས་པ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་རབ་བྱུང་བསྐྱུབས་ན་རང་གི་མི་ཚོའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
རྒྱུ་དུ་འགོ་བར་མ་ཟད་ཕྱི་མ་བདེ་ནས་བདེ་བར་འགོ་བ་ཡིན། མདོ་ལས། བྱིམ་
པ་རྣམས་ནི་མའི་འོབས་ན་གནས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་བསིལ་
ཁང་ན་གནས་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་གསུངས་པས་བསིལ་ཁང་ནས་མི་འདུག་པར་མའི་འོབས་
སུ་ལྷེ་བ་ན་མེས་ཚིག་སྟེ་བསེགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་མྱོང་ངེས་པ་ཡིན། འདི་དང་
འབྲེལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་བཤད་ན། འདི་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སངས་རྒྱལ་བཙུག་པོ་ལྟ་བུ་ལྟོས་པའི་སངས་རྒྱལ་། ཆོས་ཀྱི་འཕེལ་
ལོ་རྒྱ་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སོགས་པར་བསྐྱོར་བས། རང་རེས་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་བཤད་
ན་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། དག་འབྱུང་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱི་དུ་སྟོན་པའི་
སྤྱི་རབས་སྟོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡིན། སྟོན་རྒྱ་ལྡན་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ན་
བྲམ་ཟེ་ཤར་པོ་ཞིག་ལ་རྒྱུ་མ་རྒྱ་པ་འདྲེ་མོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དོ། །བྲམ་ཟེ་བཟའ་མི་
གཉིས་ལ་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅིང་བྱ་མོ་བདུན་ཡོད། བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱིམ་རེ་རེ་
བཟུང་ནས་མག་པ་རྣམས་དང་ཐམས་ཅད་རྒྱུར་ཁྱིམ་ལ་རེ་ཡོད་དུས། བྲམ་ཟེའི་རྒྱུ་
མ་གཏུག་རྒྱུ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་སྟོམ་དགོས་ས་དང་འཛིང་མི་དགོས་ས་ཞིག་
མེད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐབས་ཤིག་ནས་ཕ་མ་གཉིས་ཀ་སྤྱོད་ཡོད་དུས་དག་
མཐོང་བ་ལྟར་བྱེད། །བྲམ་ཟེའི་རྒྱུ་མ་ཡང་བྲམ་ཟེ་ཤར་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟང་བར་
རྒྱུར་ཏེ་བྲམ་ཟེ་ཤར་པོ་དུས་རྒྱུ་དེ་འདྲ་མཁར་རོ། །ནང་ཆུ་བྲག་དང་ལུ་ཆུ་རྒྱག་བྲས་
ཏེ་སྤྱག་གི་ཉི་མ་སྐྱེལ་བས། སྐབས་ཤིག་ལ་ཞིང་གི་ལོ་ཏྲོག་བར་རན་པའི་དུས་ཆོགས་
ལ་ཐོན་དུས་སྤྱང་པོ་ཡིན་པས་ལོ་བཀལ་ས་མེད་པས། ཤར་པོས་ཁྱིམ་མཆོས་ཀྱི་རྩར་
སོང་ནས་སྤྱང་ཤར་པོ་ཞིག་གཡར་ཏེ་ཞིང་ནང་དུ་སོང་ནས་ལོ་ལོ་སྤྱུང་བྲས་ཆོ། ཤར་
པོས་སྤྱང་ཤར་པོར་སོང་བ་ཡིན། བྲམ་ཟེ་ཤར་པོ་དཀའ་སྟེ་ཐང་ཆད་པའི་ཁར་སྤྱང་
ཤར་པོ་ཡང་བོར་ཤོར་སོང་བས། བསམ་སྟོགས་ལྟར་བཏང་ཀྱང་ཡི་ཐུག་སྟེ་འདི་ལྟར་
རང་གིས་རང་ལ་ཁེར་ལབ་བྲས་པ། ང་འདི་ཅི་འདྲའི་ལས་རན་ཞིག་རེད། ཁྱིམ་དུ་
སོང་ཆོ་རྒྱུ་མ་འདྲེ་མོ་འདྲ་བ་དེས་མཁར། བྱ་མོ་མག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་དུ་
མཁར། དེ་རིང་ཡང་སྤྱང་ཤར་པོ་ཞིག་གཡར་བ་དེ་བོར་ཤོར་སོང་བས་ད་ཅི་དགའ་
བསམ་ནས། སྤྱིར་མདོག་སྤྱག་ཀྱང་ལྷག་ཏུ་ཉིན་དེར་སྤྱག་པས་ཡིད་ཆད་དེ་བསྐྱེད་

པར། རྒྱ་པོའི་མིག་གི་ཐད་ཀར་མིག་རྒྱུང་གང་གི་ས་མཚམས་ན་ལྷོན་གིང་མྱ་ངན་
 མེད་པ་ཞིག་གི་དྲུང་ན་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་རབ་བྱུང་ཞི་བའི་ཆ་ལུགས་ཅན་ཞི་
 རིང་དུལ་བར་བཞུགས་ཡོད་པར་མངལ། བྲམ་ཟེ་རྒྱ་པོས་དེ་མངལ་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་
 ཐད་ཀར་བརྒྱགས་ཏེ་དབྱུག་པ་དེ་མ་ཞེའི་འོག་ཏུ་ལག་པ་གཉིས་ཀས་དབྱུག་སྒྲེ་བཟུང་ཞིང་
 ས་ལ་རྟེན་ཏེ་གྱེན་དུ་འགྲོང་བཞིན་སེམས་ལ་འདི་འདྲ་ཞིག་འཁོར། དགེ་སྦྱོང་འདི་ཅི་
 འདྲའི་བདེ་ཨང་། རྒྱུང་མ་ངན་པ་མནར་ནི་མི་འདུག །བུ་མོ་མག་པ་དྲུང་ནི་མི་
 འདུག རིང་བརྟུ་སྒྲུང་བྱ་གཡར་མི་དགོས་པས། སྒྲུང་རྒྱ་པོར་བའི་སྒྱུག་
 བསྐལ་མི་འདུག མྱ་ངན་དང་སྒྱུག་བསྐལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཅི་འདྲའི་མི་སྦྱིད་པོ་
 ཞིག་འདུག་ཨང་བསམ་ཆོ། བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་མཁུན་ནས་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་པོའི་
 ཐད་དུ་བྱོན་ཏེ། དེད་ལ་སྦྱོན་གང་ཡང་མེད། རྒྱུང་མ་ངན་པ་མེད། བུ་མོ་
 བདུན་གྱིས་འཛོལ་མེད། མག་པ་བདུན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད། རིང་བརྟུ་མེད།
 སྒྲུང་པོར་རྒྱུ་མེད། པོར་བའི་མྱ་ངན་མེད། བྲམ་ཟེ་བྱིད་ཀྱང་རང་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་མི་
 དགའ་འམ་ཞེས་གསུངས་པས། བྲམ་ཟེ་ཡིས་སྒྲུབ་པ། བདག་ལ་བྱིས་ཟེར་ན་
 དུར་བྲོད་ལས་ཀྱང་བཙོག་ཅིག་ཡོད། རྒྱུང་མ་ཟེར་ན་དག་ཞིག་གི་སྒྲུང་བ་ཡོད།
 བདག་ལ་བློས་གཏོང་མི་བྱ་རྒྱུ་དང་ལྷུ་འུ་སྦྱར་མི་ཐུབ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད། གལ་ཏེ་བྱིད་
 ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་མཛད་ན། ཁོ་བོས་ཅིའི་ཕྱིར་ན་རབ་ཏུ་མི་
 བྱུང་ཞུས་པས། བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་པོར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཐར་ཆོ་
 དེའི་སྦྱང་དུ་དག་བཙུག་ཐོབ་སོང་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་
 མ་རུབ་པའི་དུས་འདིར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བསྐྱབ་པ་སྒྲ་རེ་སྦྱང་ཞིང་འདུལ་བའི་བསྟན་པར་
 བག་ཆགས་རེ་འཛོག་ཐུབ་ན་སྒྲུལ་བ་བཟང་བ་ཡིན། ལྷག་འཆོལ་བའི་ཡན་ལག་འདི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དང་སྒྲགས་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་མཚམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་དུ་མེད་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་
ལོ། །མཆོད་དོ། །སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དག་འདོན་དང་།
བདེ་གཤེགས་སྒྲན་ལྷ་མཆོད་བརྒྱད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བའི་སྤྲས་ཆེན་བརྒྱད།
འདས་དང་ད་ལྟ་སྤྲད་ནས་འབྱོན་འགྱུར་གྱི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཙས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་དག་
འདོན་དེ་ཆོ་ཕྱེ་གཅིག་དད་པས་སམ་མོས་གྲུས་ཀྱིས་ཐོན་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཞུགས་ཏེ་ཆོ་
འདིར་བགོགས་དང་བར་ཆད་སེལ། བད་དང་གཞོད་པ་ཞི། ཕྱི་མ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་
ཞིང་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་གོང་ནས་སྒྲོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞིང་བྲིད་འདིའི་ནང་དུ་ཞུགས་
ཆོད་ཆོང་མས་འོད་མཆོན་གྱེ་བ་རེ་ངས་པར་དུ་འདོན་སྤྱབ་དགོས་ཞེས་ན་ནིང་བཤད་མྱོང་།
ལེ་རེ་བཞིན་དགོས་ཟེར་བ་མིན་མོད། འོན་ཀྱང་གྱེ་བ་འགའ་རེ་སོག་སོང་ན་རྟ་མཐོ་
ཐོག་ཏུ་སྐྱེ་ཡིན་པས་ཅི་འདྲའི་བསོད་ནམས་མི་ཆེ་འཇ། ད་དུང་དད་གྲུས་དྲག་པོས་དང་
སེམས་མ་གཡེངས་པའི་སྒྲོན་སྤྲས་དག་པར་བཏོན་ན་གྱེ་བ་གཅིག་དེ་གྱེ་བ་བརྒྱ་དང་
འདྲ་བའི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡིན། འདི་ནས་གྱེ་བ་ཞེས་པ་ནི་གྱེ་ཆེན་གྱེ་རྒྱུད་གི་ནང་ནས་གྱེ་
རྒྱུད་ཡིན་ལ། བྱིམ་པ་པོ་མོ་ཆོས་བདེ་སྒྲོན་དང་སྒྲགས་ནས་ཕྱག་འཚལ་ན་ཡག་པོ་
ཡིན་ཞིང་། འོད་མཆོན་དང་སྒྲགས་ཀྱང་འགལ་བ་ཅི་ཡོད། ཕྱག་འཚལ་བའི་ཕན་
ཡོན་གྱི་ནང་དུ་དད་དང་མོས་གྲུས་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱམ་དག་ཅིག་འཚལ་ན་རང་གི་ལུས་གྱི་འོག་
གི་དབང་ཆེན་གསེར་གྱིས་གཞིའི་རྒྱལ་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་
ཐོབ་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། མི་སྐྱེ་པོ་མོ་གོང་ན་ཡོད་པ་ཆོས་རང་རང་གི་མཆོད་ཁང་
ནང་གི་རྟོན་གསུམ་གྱི་མདུན་དུ་ཕྱག་འཚལ། ཁང་པ་ཡོད་ནི་ཆོས་མཆོད་ཁང་རེ་བྱོས།
མཆོད་པ་གཙང་མ་ཞིག་གོམས། ཉལ་ཁང་དང་མཆོད་ཁང་ཇ་ཁང་སོགས་ཁང་པའི་

ཆ་རྒྱུན་གྱི་འདད་ཆོ་སོ་སོར་བྱས་ན་ལེགས་པ་ཡིན། འབྲོག་པར་བཟུང་སྟེ་རུ་བསྐྱལ་
བཀའ་འགོལ་བྱེད་དགོས་པ་དག་གིས་བྱིམ་དུ་མི་བདེ་ན། ཐང་ཐོག་ཏུ་ཁ་རུབ་ཕྱོགས་
སུ་འཁོར་ཏེ་གཞན་དམིགས་པ་མང་པོ་ཞིག་མ་ཤེས་ཀྱང་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པས་
མཁྱེན། བྱིད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བ་ཡིན་པས། བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དག་སྟེ་རུབ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅིག་
བསམས་ནས་དད་པ་དང་མོས་གུས་བྱས་ན་འགྲིག་ཡོད། རང་རང་གི་ཆོད་དང་
བསྐྱུན་པའི་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆོང་བར་བྱས། མཐུག་ཏུ་འཇུག་སྐྱགས་རེ་བསྐྱེས་
ན་དགོས་སྦྱོར་ལེགས་པོ་ཞིག་གི་གྲལ་དུ་འགོ་བྱུང་བ་རེད། འབྲོག་བཟུང་སྟེ་རུ་ནང་དུ་
ཡོད་མཁན་ཆོས་མཆོད་བཤམ་སྐྱབས་བདེ་རེ་ཡོད་པར་གྱིས་དང་ལེགས་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱི་སྐྱེ་གཟུགས་རེ་ཤོམས། མི་འདྲ་མིན་གྱི་པར་མ་གཤོམ་
དང་ལེགས། འདི་ཡན་ཆད་ཆོགས་བསགས་པའི་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་
ནང་དུ་བསྐྱེས་པའི་ནང་གི་ཕྱག་འཆོལ་བའི་ཡན་ལག་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་
སོང་བ་ཡིན། གཉིས་པ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན། བདག་གི་ལུས་
དང་ལོངས་སྟོན་དགོས་ཅུང་བཅས་ཞེས་པ་ནས་སང་ཉིན་བཤད་རྒྱ་བྱེད། རང་རེས་ཁ་
རྩང་དང་དེ་རིང་གི་ཆོས་ཁྲིད་ཐུན་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན། བདེ་སློན་གྱི་ཚིག་དོན་གཉིས་
ཀ་སྟེལ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས། གཙོ་ཆེ་བ་ནི་འདིའི་གོ་དོན་སོ་སོའི་ནམ་རྒྱུན་གྱི་དགོས་
སྦྱོར་ཆོགས་བསགས་གྱི་སྐྱབས་དང་། དེ་བཞིན་འགོ་འདུག་སྟོན་ལམ་གྱི་སྐྱབས།
སྟོན་སྐྱག་གི་འཇུག་བ་ཡོང་བའི་སྐྱབས། ཆགས་སྤང་ཉོན་མོངས་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཤོར་
ལ་ཉེ་བའི་སྐྱབས་སུ་ཆོང་མ་ལ་བེད་ཆོད་པ་ཞིག་དང་། གནད་གཅིག་གིས་ཁོག་བརྒྱ་
ཐམས་ཅད་སྟོལ་བྱུང་པ། ཆོག་གོ་ཞིང་དོན་ཤེས། དེའི་དོན་ཡིད་ལ་བཟུང་སྟེ།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ལག་ལེན་ལ་བསྟར་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཁུས་པའི་དོན་སྒོའམ་
ཡོང་སྒོ་དེ་ཡིན། དོན་ཞིག་ཨི་འབྱུབ་སྐྱམ་ནས་ལས་ཤིག་བྱས་ཀྱང་། དོན་དེ་མ་
འབྱུབ་པ་ལ་སྟོང་ལོག་ཟེར་བ་རེད། ཆོས་སྒྲིལ་བས་གོན་པན་ཡོན་ཡོད་ལ། བྱ་
དང་རི་དྲགས་ཁྱི་སོགས་ཀྱིས་ཐོས་ནའང་པན་ཡོན་ཡོད། མི་ནི་དུད་འགོ་ལས་བཟང་
བའི་མཐོ་རིམ་གྱི་སྒོག་ཆགས་ཡིན་ཞེས་ཚན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེང་གིན་ཡོད་ཅིང་།
དེས་ན་དེ་སྟོན་མི་ཆོ་ཕྱད་ཀྱི་རིང་ལ་རྣམ་གཡེང་ཆགས་སྟངས་སྟོངས་གསུམ་གྱིས་མི་ཆོ་དོན་
མེད་དུ་ཟུང་པས། རང་ཉིད་བདེ་ཐབས་དང་། ཡང་ན་ནང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིལ་
ཞིག་གམ་རང་གཞན་གཉིས་དོན་གྱི་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་ཤིག་མ་འབྱུབ་པར་། གོང་གི་
བྲམ་ཟེ་རྒན་པའི་བཟའ་ངན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུ་
དང་། སྤྱིད་སྤྱག་གོ་མ་ཞོར་བའི་ངེས་ཤེས་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་ད་ནང་ཁྱིམ་ནས་ཡོང་དུས་
ནས་ཡོད་ན་ནི་ལྟ་ཅི་སྟོས་དང་། ད་ལྟ་ཆོས་རའི་སྟོལ་བུད་དུས་སྟོན་དང་མི་འདྲ་བའི་
བསམ་པའི་སྟོ་སྟོ་གསར་པ་ཞིག་འབྱུང་ཐུབ་ཡོད་དགོས། ཆོས་བཤད་ཅེས་པ་ནི་རང་
གཞན་གཉིས་ཀའི་འདི་ཕྱིའི་དོན་ཆེན་ཇི་ལྟར་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་གྲོས་འགོ་ཞིག་འདོན་
པ་ཡིན། ཆོས་ཁུ་ཞེས་པ་ནི། སྟར་མེད་ཀྱི་པན་པའི་བསྐྱུབ་བྱ་ཞིག་ལེན་པ་སྟེ།
དཔེར་ན། སྤྱག་གི་ཡིད་ཐང་ཆད་དེ་གནས་ཡོད་སྐབས། ངལ་ཞིག་གསོས་དང་།
སྟོ་འདྲི་ས་དང་། སེམས་གཏད་ས། ད་པན་ཆད་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་འགོ་ལམ་རིང་མའི་
ལམ་རྒྱུས་ཤིག་ལེན་པའམ། ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་བྲོ་ཞིག་མཇུག་རྒྱུའི་སྟོ་ཞིག་ཨི་
ཆེད་ལྟ་སར་ཡོང་བ་ཡིན་པས། ཆོས་རའི་ནང་དུ་བསྟན་ཅིང་ཆོས་ཁུས་པའི་དོན་གོ་ཆོད་
པ་ཞིག་རང་གིས་འབད་པས་བྱེད་དགོས། ལྟ་ལེན་དུ་སོང་ན་ཐོམ་སྟོངས་ཁྱིམ་ལ་ཁྱར་
ནས་འགོ་མི་དགོས་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར། ཆོས་པ་ཞེས་པ་ནི་པན་སེམས་དང་ཀུན་

སྤྱོད་སོགས་གང་ཐད་ནས་མི་ཕལ་བ་ལས་འདས་པའི་ཡ་རབས་ཀྱི་མིག་ལྟོས་བྱ་ས་ཞིག་
དགོས་པ་ཡིན། འུ་ཆོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སློ་ལ་ཞུགས་ཤིང་གཞན་པན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ཞིག་འཛིན་བྱུང་བྱས་པས། དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་གཏང་ཡུལ་
གཙོ་བོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་དེ་ཡིན། དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱོན་ཀུན་ཟད་
ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་སྤངས་ཏོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་འགྱུར་མི་བྱུང་། རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ལམ་ཀྱི་སྤྱོད་བ་མཐར་ཕྱིན་དགོས། འུ་
ཅག་དུས་སྒྲིགས་མའི་སེམས་ཅན་ནི་སློ་ཆུང་བ་སྟེ། དེ་རིང་གཅིག་གིས་ཡག་ལ་ལ་
ཞིག་བཤད་དེ་གི་སར་བྲིད་སོང་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་མཁམ། ཡང་སང་ཉིན་གཅིག་
གིས་དེ་མ་རེད་འདི་རེད། འདིར་ཉོན་དང་ཁེ་ཁ་ཆེན་པོ་འདིར་ཡོད་ཅེས་འུར་སློག་བྱས་
ཆོ་ཡང་དེར་ཡིད་ཆེས་པ། ཐེངས་རེར་རང་བཤའ། ར་རྩུང་། དུད་འཐོན།
ཆང་འཐུང་དག་ལའང་དད་པ་འཛོག་གིན་ཡོད་པ་འདྲ་བ་དང་། ཡང་མཚམས་རེར་
དགོ་སྤྱོད་གི་དགོ་འདུན་འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་བཞེས་མ་ཉམས་པར་སྤྱོད་གིན་
ཡོད་པ་ཆོ་དང་། སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་མི་ཆོ་རི་ལ་སྐྱུལ་མཁན་དག་མངལ་ཆོ་ཡང་
ལྷག་ཏུ་དད་པ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཡང་བྲགས་པའི་རྗེས་འབྲང་འགའ་ཞིག་གིས་མི་འདྲ་
བ་ཞིག་གམ། ཆེ་གོ་མེ་ཞིག་ཡིན་རབས་སྤྱོད་ཡོང་ཆོ། དེ་ལོས་ཡིན་སྒྲུལ་པ་མ་
གཏོགས་རང་གི་རྣམ་དཔྱེད་གྱིས་ཅི་ཡང་བརྟག་པའི་རུས་པ་མེད་པ། དོན་གྱི་ཆོས་
ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་འགག་ཕྱོམས་ཙམ་རེ་ཤེས་ནའང་། དེའི་བག་ཆགས་དང་
གོམས་འདྲིས་བསོད་ནམས་སོགས་ཞན་པས་ཆོས་འགོ་རྩ་ཆོང་པ་ཞིག་སྐྱབ་མི་ཤེས།
ལས་ངན་གྱི་རྒྱུད་ཞིག་རང་གི་ཁོག་ནས་བྱང་ཡོང་བའམ། རྒྱུན་ངན་གྱི་ལམ་སྟོན་ཞིག་
བྱུར་ནས་ཐོན་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཆོས་སྐྱབ་པར་རྒྱུན་ངན་གྱི་བར་ཆད་ཅིག་ཐོན་འཛོག་པ།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དེ་འདྲ་ནི་རང་རོགས་སུ་ལ་ཡང་ཡོད། དེས་ན་ཆོ་འདིར་རང་རྒྱུད་རང་ལ་ལས་སུ་མ་
རུང་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། ཆོ་སྤྱི་མར་སྤྱི་བའི་སྤང་བ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ལམ་རིམ་བཟོད་
བྱེད་ཟེར་ན་དགའ་བ་ཡིན། བ་དེའི་རྗེས་སུ་བེའུ་མ་གྱི་བ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་ན་དེ་ནི་དགའ་
བའི་གནས་རེད། ཆོགས་རྒྱུད་དུ་ཞིག་གིས་དོན་ཆེན་པོ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲུབ་ཐུབ་པ་ནི།
འོད་དཔག་མེད་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྤྱོད་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན།
གསང་སྤྲགས་ཀྱི་སྤྲགས་རྩོགས་དག་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་དབང་རབ་ཆོ་འདིར་སངས་
རྒྱུས། དབང་འབྲིང་བར་དོར་གྲོལ་བ་ཐོབ། ཐམ་ཡིན་ཡང་སྲིད་པ་བར་དེའི་
གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་གྲོལ་དབྱུགས་ཆེན་འབྱིན་པའི་ཞིང་ཁམས་ལ་བཟོད་ཐུབ་ཅས་
གསུངས་ཡོད། ཤིན་ཏུ་དབང་རབ་ཡིན་ན་མི་ཆོ་གཅིག་གི་དུས་རིང་མི་དགོས་པར་ལོ་
དང་རྒྱ་བས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཁྱད་
པར་ཅན་ཞིག་དང་མ་ལྡན་ན་དགའ་བ་ཡིན། འདི་འདྲ་ཡིན་ན་དབང་ལུང་བྲིད་ཀྱི་རྒྱུ་
མང་པོ་ཞིག་མེད་རུང་ཐོས་པ་སློབ་གཉེར་ལ་མི་ཆོ་མ་བསྐྱལ་རུང་། གཙོ་བོ་དང་འདུན་
གྲིས་སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་ལ་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་སྟེ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྤྱོད་
བའི་རྒྱ་བཞིའི་གནད་དང་མ་བྲལ་ན། སྤྱི་མ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྤྱོད་ཐུབ་བམ་མི་ཐུབ་སྐྱམ་
པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་པར། བདེ་བ་ཅན་ལ་སྤྱོད་པ་ཅམ་ལ་རྒྱ་
བཞིའི་ནང་གི་གསུམ་མ་གཏོགས་མ་ཆང་ན་ཡང་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཡིན། འདི་ནས་རྒྱ་
གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་ལྟོང་གི་དགོ་
འདུན་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་རིགས་གཉིས་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་སྤྱོད་པ་འཛིན་པའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཀྱི། ཐུན་མོང་དུ་ནི་རྒྱ་གཞན་པ་གསུམ་པོས་ཀྱང་བདེ་
བ་ཅན་ལ་སྤྱོད་ཐུབ། སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་དང་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ཡིད་ལ་

བྱེད་པ་དང། དགོ་བའི་ཕྱ་བ་བསགས་པ་དང། དགོ་ཕྱ་ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་
དོན་དུ་བསྐྱོས་པ་ལམ་སློན་ལམ་འདེབས་པ་དང་གསུམ་གྱིས་ནི་བདེ་བ་ཙན་ལ་འགོ་པའི་
མཐུན་རྒྱུ་ཆ་ཆང་པ་ཞིག་འཛོམས་སོང་བ་ཡིན། དེ་ཙམ་ཞིག་འཛོམས་ལོས་དགོས་
ཏེ། ཉིན་ལམ་གསུམ་ལ་སོང་ནའང་། དེ་ལ་འགོ་ཆས་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་རྒྱུ་
ཅུང་ཙམ་འཛོམས་དགོས། དེ་མིན་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་བརྒྱལ་ཏེ་འགོ་
དགོས་ནའང་འགོ་བྱེད་ཀྱི་ལག་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མཐུན་རྒྱུ་ཞིག་ཚོགས་དགོས་ན།
སེམས་ཙན་རང་ག་བ་ཞིག་གིས་ཕྱིན་ཆད་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་མི་དགོས་པར་བདེ་
བ་ཙན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་ཞིང་ཁམས་གཞན་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཕྱ་གཅིག་
གི་བདེ་སྐྱིད་ལོངས་སྤྱོད་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་འདྲ་བའི་བདེ་སྐྱིད་མུང་བཞིན་མཐར་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་ཆེན་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་སློབ་ཟིན་པའི་མཐུན་རྒྱུ་ལ་སློག་དམར་པོ་
ཡིན་ཡང་གཏོང་བར་འོས་པ་སློབ་ཅི་དགོས། དེ་སློན་ཆོ་རབས་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་
བར་ལ་སྐྱེ་བའི་སྤང་བ་གངས་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་གི་འདི་སྤང་བ་ཅི་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་མ་
བརྒྱད་དམ། མཆོམས་རེར་རྩ་གསེང་གི་འབྲུལ་སྐྱེས་ཏེ་མི་དང་དུང་འགོས་བཟུས་ཏེ་
སློག་ཤོར་བའི་གངས་ཀ་རྒྱུད་པ་ཡང་ཕྱི་ཚོད་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། ཆོ་འདིར་དོན་རྒྱུད་
རེའི་ཆེད་དུ་སློག་ཤོར་བར་མཐོང་བ་ཡང་ཅི་འདྲའི་མང་ཨང་། ཡང་གཅིག་བཤད་ན་
དོན་ཆེན་ལྟ་ཅི་དོན་རྒྱུད་ཙམ་ཡང་མ་འགྲུབ་པར་དོན་མེད་དུ་གྱི་བཅི་འདྲའི་མང་། དེས་
ན་དེས་སྦྱར་ཆོས་དང་འཕྲད་དེའི་ནང་གི་བདེ་བ་ཙན་ལ་འགོ་ཚིག་པའི་ལམ་སློབ་ཟིན་དུས་
ད་དུང་དེར་འབད་པ་མི་བྱེད་ན་ལྷན་པོ་མདོ་མེད་ངོ་མ་ཡིན། སྐྱག་བཞི་ས་ལ་མི་
བཅུ་གས་པའི་བྱོལ་སོང་མི་ཟས་ཟ་མཁན་ཙམ་ཞིག་ཡིན། བདེ་བ་ཙན་གྱི་ཞིང་ཁམས་
དང་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་དེ་དག་མ་རྟོགས་ན། ལྷན་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པོ་ཐོག་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་གི་ལག་རྒྱ་ལྟོ་རྩལ་བྱེད་གོས་འདོད་ཀྱིས་འབྱུང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་།
ཁོ་རང་སྒྲིན་ཆེས་པས་ནོར་བུའི་ཡོན་ཏན་མི་ཤེས་པར་མ་ཟད། མི་གཞན་ལ་འདྲི་བ་
ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེ་འབྲེལ་འབྱུང་མི་ཤོར་བར་འདི་འབྲེལ་བྲིད་བཤད་སྐབས་ཞིབ་ཀྱིས་
ཉན། དེའི་དོན་བསམས། དེ་དང་མཐུན་པའི་དགོ་ཅུ་བསགས། སློན་ལམ་
དང་བསྐྱོ་བ་རྣམ་དག་གིས་མཚམས་སྦྱར་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱབ་འདོད་ན་འདྲ་བ་
ངེས་ཡིན། བདེ་བ་ཙན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་རང་མི་རང་བྱིས་ལ་ལོག་པ་ལྟར་འགྲོ་བའི་
འདུན་པ་བསྐྱེད་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་འབྲེལ་སྐྱོ་མེ་ཞིག་ཡིན་ནམ་བསམ་དགོས་པ་མ་
རེད། འདི་འབྲེལ་སྐྱོ་བའི་རྒྱ་མཚོན་ནི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པས་ལམ་སྦྱངས་
པའི་གནས་སྐབས་སུ། གཞན་དང་མི་མཚུངས་བའི་ཆོགས་ཆེན་བསགས།
དཀའ་བ་རྒྱ་ཆེན་སྦྱང། སློན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་བཏབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རེད། སློན་ལམ་
བཏབ་ཀྱང་འབྲུབ་མེད་ན་རང་རེ་འབྲེན་པའི་རུས་པ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་བྱང་ལུབ་
སེམས་དཔའ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སློན་ལམ་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་ནས་སངས་རྒྱས་
འོད་དཔག་མེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཞིང་ཁམས་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན། དེའི་སློན་ལམ་གྱི་
གཙོ་བོ་ནི། ཞིང་དེར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་དད་དང་མོས་པའི་བསོད་ནམས་ཙན་
ཆོས་སྤང་དང་མཚམས་མེད་བསགས་པ་མ་གཏོགས་པ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅེས་གསུང་ས་ན།
དེ་ལྟར་ན་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིད་ཀ་འབྲུབ་ལ་ཕྱིད་ཀ་མི་འབྲུབ་པ་དེ་
འབྲེལ་མི་སྲིད་པས། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ད་ལྟོ་སྐྱེ་བ་འདིར་ཆོས་སྒྲིན་བས་ཐོས་
པར་མ་ཟད་ཆོས་ར་འདིའི་ནང་དུ་ཐོན་པས། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚོན་
དང་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་སྐྱེ་ཐབས་ཀྱི་དགོ་ཅུ་ཇི་ལྟར་སྦྱབ་སོགས་ཐོས་པ་དེ་ནི།
སློན་མར་རང་གིས་ཆོགས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ཡིན། དེས་ན་ང་ནི་བསོད་

ནམས་ཆེ་འོ་སྐྱམ་ནས་དགའ་སྤྱོད་འོས་ལ། གཞན་ད་དུང་མགོ་འཁོར་ཏེ་འབྲུལ་
བའི་ལས་སྒྲུང་ལ་སྤྱོད་པ་ཅི་འདྲའི་མང་བསམ་ནས་སྤྱིང་རྩེ་སྒྲིམ་ཞེས་དུ་ངོ་ཤེས་ས།
སྤྱིང་བཅེ་ས། འདྲིས་ཆེ་ས། ཡག་དགའ་ཉེས་སྤྱུག་ཡོད་ས་ཚང་མ་ལ་ཆོས་
ཕྱོགས་ཀྱི་འགོ་ལམ་རེ་བཙལ་རྒྱུའི་ཕན་ཐོགས་ན་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན།
ཆོ་འདྲིར་མ་ཟད་ཕྱི་མར་ཡང་ཕན་ཐོགས་སོང་ལ། དེས་ན་འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྡན་རེ་ཨོ་
ཡོང་བསམས་ནས་བསམ་པ་བཟང་པོ་བསྐྱེད་པ་དེ་ནོར་བུའི་ནང་གི་ནོར་མཆོག་ཡིན་པས།
རིན་མི་དགོས་པའི་ནོར་མཆོག་རང་ལ་ཡོད་པ་དང་རང་གི་བྱི་དོར་བྱ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་
ཤེས་ན་དེ་ཆོ་བཟླེད་དུ་མི་བརྟག་པར། མཐའ་ན་ཆོག་རེ་ཡིན་ཡང་རྒྱུད་ལ་སྒྱུར་ཏེ་ལག་
ལེན་ལ་འདེབས་པར་གོམས་དང། གོམ་ན་སློབ་ར་མི་འགྱུར་བའི། །དངོས་དེ་
གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། རིམ་གྱིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་
ལ་གོམས་ཡོང་བ་ཡིན། བསྐྱབ་ན་དུད་འགོས་ཀྱང་མི་སྐད་གོ་བས། མི་རང་གིས་
སྤྱོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་མི་ཐོབ། མ་སྤྱངས་ན་ཉི་མ་བརྒྱ་ལྟ་
ཅི་ལོ་བརྒྱ་སོང་ཡང་ཡར་རྒྱས་མེད། མ་སློབ་ཁ་རོགས་བསྐྱེད་པ་ལ། །ལོ་བརྒྱར་
སོང་ཡང་བཟང་སྤྱོད་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། བདེ་བ་ཅན་དུ་བཞུགས་པའི་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་དེ་དག་སྤྱོན་སོང་བསོད་ནམས་བྱུང་པར་ཅན་བསགས་
པ་ཤ་སྟགས་ཡིན། འུ་བུ་ཚོ་སེ་སེའི་སྤྱོད་པོ་ཐམས་པ་སྤྱོད་བ་བརྩེས་མ་ཐག་ཏུ་དེ་རྣམ་པ་
དང་བསྐྱལ་བ་མཉམ་ནས་ད་ལྟ་འུ་བུ་ཚོ་སྤྱོད་པ་དག་འདུན་པ་དང་མཉམ་དུ་ལྟ་ཁང་གཅིག་
གི་ནང་དུ་འཛོགས་པ་དང་འདྲ་བར། ས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་འདྲ་བར་
སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མདུན་དུ་ཆོས་ཉན། ཞིང་ཁམས་གཞན་ལ་མཉམ་དུ་
རྩུ་འཕྲུལ་གྱིས་བཟོད་ཆོག་པ་དེ་འོད་དཔག་མེད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྤྱོན་ལམ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གྲུབ་པས། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་སྟོབས་
གྱིས་སྐྱ་ཡི་བཟུང་སྟེ་ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་འཐེན་སོང་བ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། དེ་འདྲའི་
འཕགས་ཆེན་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཅན་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་སོང་པ་འདྲི་ནི།
དཔེར་ན་མི་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་གིས་མི་ཆོ་གཅིག་ལ་འབད་པས་ཐུག་པོར་གྱུར་པ་དང་།
གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཤོར་བུ་རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་ལྟོད་ནས་སློབ་ཁྱེད་ཐུག་པོར་གྱུར་པས་གཉིས་
ཀ་ཐུག་པོ་ཡིན་པ་འདྲ་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་མཐུ་གྲུབ་སོང་ཆོ། དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་རྒྱུའི་དོན་དེ་
ལས་སྐྱ་མོས་འགྲུབ་ཡོང་བ་ཡིན། དཔེར་ན་འགྲོ་དགོས་སའི་དམིགས་འབེན་གྱིས་ཆ་
ཞིག་ལ་འཛོམས་དགོས་ན། འགའ་རེ་རྒྱང་ཐང་གིས་སོང་བ་དང་། འགའ་རེ་རྟ་
ཁལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སོང་བ། འགའ་རེ་ས་སྟེང་གི་འཕྲུལ་རིགས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སོང་བ།
འགའ་རེ་ནམ་མཁའ་ནས་འཕུར་གྱུའི་རིགས་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་དབང་གིས།
འགྲོ་སྟབས་དང་ལམ་ཉེ་རིང་གི་བདེ་གཟར་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཤོར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།
དོན་ཆེན་དཀའ་བ་རྒྱུད་དུས་འགྲུབ་ཐུབ་པ་འདྲི་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་
འཕྲུལ་ཚད་མེད་པ་དེ་འདི་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་སུ་སོང་བ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་ལུང་ཡང་དག་པ་དེ་འདི་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཡིན། དེས་ན་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་དང་
རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་དང་། ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སྐྱེ་སྐྱེ་རྒྱུ་འདི་དག་ནི་ཐབས་
ལམ་ཟབ་མའི་ནང་གི་ཟབ་མོ་ཡིན། དུས་ཚོད་སྐར་ཆ་ཡིན་ཀྱང་འཕྲོ་བརྒྱག་ཏུ་མ་ཤོར་
བར། འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་མ་འཕོར་དང་ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་འཆར་གཞི་
འཁུག་པ་མ་ཡིན། སྡོན་ཞིག་ལ་སྐྱེ་བྱ་ཅིག་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱི་གྲོགས་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ།

མི་མ་ཡིན་དེ་མ་འོངས་པར་ལེགས་ཉེས་ཅི་ཡོང་གེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེ་
བྲག་དེས་མི་མ་ཡིན་ལ་བྱོད་གྱིས་མི་ནམ་འཆི་གེས་སམ་ཞེས་དྲིས་པར། མི་མ་ཡིན་
དེས་གེས་ཞེས་སྒྲུལ། སྐྱེ་བྲག་གིས་ཁོ་གི་རན་དུས་བདུན་ཞིག་ཐོང་ཞེས་སྒྲུལ། མི་མ་
ཡིན་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས། ལོ་ལྟའི་རྗེས་སུ་གྲོགས་པོ་སྐྱེ་བྲག་དེའི་ཕྱིར་ལོ་
གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་མི་མ་ཡིན་པས་གེས་ཏེ། ཉིན་ཞིག་ལ་ཡོང་ནས་གྲོགས་པོ་ཡ་གི་ན་མི་
ཞིག་གི་སོང་ཞེས་སྒྲུལ་པས་སྐྱེ་བྲག་གིས་དེ་བདུན་ཡིན་པར་མ་གེས་པར་རང་གར་བསྐྱད།
ཡང་ཉིན་ཞིག་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་གྲོགས་པོ་མ་གི་ན་ཡང་མི་ཞིག་གི་སོང་ཞེས་སྒྲུལ་པར་
ཡང་ཉམས་ལ་མ་བཞག་པར་ཡུན་རིང་པོར་འདྲག་འདད་བྱས་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན། དེ་
ནས་ཉིན་ཞིག་ལ་སྐྱེ་བྲག་ཚབ་ཆེན་ཞིག་ན་བ་རེད། མི་མ་ཡིན་ལྟ་སར་ཡོང་དུས་སྐྱེ་
བྲག་གིས་སྒྲུལ་པ། བདག་ད་ཐེངས་མི་གི་འམ་ཞེས་སྒྲུལ་པར། གི་འེ་ཞེས་སྒྲུལ།
འོ་ན་བྱོད་གྱིས་དེའི་སློན་དུ་བདུན་ཞིག་མི་རྒྱག་པ་ཅི་ཡིན། འུ་བུ་གཉིས་ཁ་ཆད་བྱས་མེད་
དམ་ཞེས་སྒྲུལ་པར། མི་མ་ཡིན་པ་ན་རེ། ཁོས་བྱོད་ལ་བདུན་བརྒྱབ་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟར་ཡ་གི་ན་མི་གཅིག་གི་སོང་བ་དང་། མ་གི་ན་མི་གཅིག་གི་ཡོད་པར་མ་སྒྲུལ་
སམ། ད་ལྟར་བྱོད་གྱི་སློང་ལ་བབས་པ་ཡིན། ངས་སྔ་ཆ་ཐེངས་མ་གཉིས་ལ་
བརྒྱབ་པ་ཡིན་མོད་བྱོད་རང་གིས་མ་གོ་བ་རེད་ཅེས་སྒྲུལ་པ་ལྟར། གདམས་ངག་གི་
དམར་བྱིད་ངོ་མ་ནི་མི་གཞན་ཟུར་ནས་གི་བ་འདི་ཡིན། གན་ལ་དེ་འདྲ་བུ་ཐལ་བྱོད་
ལ་ཡང་དེ་མ་གཏོགས་མཐའ་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་པའི་བདུན་སློན་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་
གིན་ཡོད། དེ་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་ད་ལོ་སང་མོད་གཉིས་ཀའི་ནང་ནས་ད་ལོ་
ཟླ་བ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀའི་ནང་ནས་སྔ་མ། དེ་རིང་སང་ཉིན་གཉིས་ཀའི་ནང་ནས་དེ་
རིང་། སྔ་བྱོ་བྱོ་གཉིས་ཀའི་ནང་ནས་སྔ་བྱོ་འཆི་རྒྱའི་འདད་མ་བྱས་ན་འཆི་བ་ཐོག་ཏུ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བབ་ཆོ་ཆོས་མ་གཏོགས་རེ་ས་མེད། ཆོས་ཁྱི་གཤོལ་དང་ལེ་ལོ་རྟག་འཛིན་སོགས་
གྱིས་དབང་དུ་ཤོར་ཏེ་འབྲུག་མེད་ན་དེ་དུས་ཞེ་ཕམ་པ་དང་ཡི་མུག་པ་ཡིད་འགྱུར་པ་ཆོང་
མ་མཉམ་གཅིག་ཏུ་ཡོང་བ་ཡིན། འཆི་བ་ཐོག་ལ་བབ་དུས་བསྒྲིག་རྒྱ་མེད། ལྷོ་
བྲག་མར་བ་ལོ་རྒྱུ་སྐྱེས་དར་མ་མདོ་སྤྱེ་རྟེན་དུད་དེ་དབུ་དུམ་བུ་བརྒྱད་ལ་ཆག་ཡོད་པའི་
སྐྱེ་གདུང་དེ་མར་བའི་སྐྱེ་པར་ལ་བཞག་ཡོང་དུས། དབུ་དུམ་བུ་ཉི་ལེ་ཡོད་པ་ཡུམ་
བདག་མེད་མས་གཟིགས་པས་བྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་སོང་བ་ཡིན། བྲན་པ་སོས་དུས་
ཡུམ་གྱིས་གསུངས་ཏེ་སྒྲན་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཞིག་ལ་བོད་ན་ཁྱེད་གྱི་མཁས་ཤིག་མེད་
པས་གསོན་ཐབས་ཤིག་མི་འདུག་གམ་ཞུས་པས། རྒྱ་བཟངས་བ་གང་གི་ནང་དུ་ཞག་ཉ་
མིག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཙྏིག་ངོར་གཏོར་ཆོར་བས་རོ་མགོ་མེད་ལ་གསོ་ཐབས་མེད་ཅེས་
གསུངས་པ་ཡིན། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཐོག་ཏུ་བབ་དུས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་མཐུ་
རྟག་ཅེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་བཙུངས་ཐབས་མེད་ཅེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་གང་ལྟར་
ཐམས་ཅད་འཆི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཆོས་ཤེས་དང་མ་ཤེས་འདྲའོ་སྒྲུལ་ན། ཐམས་ཅད་འཆི་
རྒྱུ་ཡིན་པར་འདྲ་མོད་འོན་ཀྱང་འཆི་ལུགས་འདྲ་བ་མ་ཡིན། ཆོས་པ་རབ་འཆི་བ་ལ་
དགའ་བ་སྟེ། སྐྱེ་བ་སྐྱེད་མེད་ཆལ་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཆོས་པ་འབྲིང་འཆི་བར་
མ་འཆོར་ལ། མི་འཆོར་བའི་གདེང་ཞིག་ཁོར་ལ་ཡོད། ཆོས་པ་ཐམ་ཞིག་ཡིན་
ཡང་འགྱུར་པ་མེད། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཡོང་བ་སྤར་
ནས་ཤེས་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ཡོད། སྤང་ཐང་པ་སྐྱེ་འདས་ཁར་ཁོང་
གིས་དཔྱལ་བ་སྐྱེ་དགོས་བསམས་ནས་སྒྲོན་ལམ་བཟབ་མོད་འོན་ཀྱང་འབྲུག་མ་སོང་།
དག་པའི་སྤང་བ་ཤར་བྱུང་། ད་དག་ཞིང་ལ་འགྲོ་དགོས་ཐུག་འདུག དཔྱལ་བར་
འགྲོ་རྒྱུ་བྱུང་མ་སོང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་ཆོང་མས་འཆི་ཁ་མི་འགྱུར་

ཐབས་ད་ལྟ་བསམ་ལོང་བློ་ལོང་ཡོད་དུས་ནས་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བློ་ན་ལས་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་གྲུབ་སོང་བ་ཡིན། མདོར་ན་དུས་རྒྱུན་དུ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་
ཡང་ཡང་བློ་རྒྱུ་དེ་གནད་ཆེ་ཡང་འཁྲུག་མི་ཉན།

ཉིན་གསུམ་པའི་ཆོས་བྲིད།

དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བ་སློང་ཆེན་པས། བྱད་པར་ཐེག་ཆེན་དགེ་བ་
རྒྱབས་པོ་ཆེ། །སྦྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་གཞི་དམིགས་པ་མེད། །རྗེས་ལ་
ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ཟིན་པ་དེ། །ཐར་ལམ་བཟོད་པའི་གཅེས་པ་རྣམ་གསུམ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྦྱུབ་པ་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་
མེད་ཐབས་མེད་པའི་ཆོས་དགེ་ཙུ་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་སྦྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་པ་རྒྱད་
ལ་སྦྱེད་གོས། ཐབས་དང་ལྡན་ན་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་འགྲུབ་སྒྲིལ། ཐབས་དང་
མ་ལྡན་ན་དོན་རྒྱུད་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱུབས་ཀྱང་འགྲུབ་དགའ་བ་ཡིན། དེས་ན་
མར་གྱུར་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ། དས་
ཐར་བའི་ལམ་སྒྲིལ་ཞིག་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྦྱུབ་པ་ཡིན། དེའི་ཆེད་དུ་
དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་ཡིན་སྟེ་ཐམས་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྦྱེད་གོས། དེ་
སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་སློ་སྦྱོང་བ་གལ་ཆེ། སློ་རིམ་སྦྱང་དགོས་སྟེ་མ་ན། དེ་སྟོན་
ཡན་ཆད་དུ་སློ་འདི་ངན་གོམས་ལ་སོང་ནས་རང་དོན་ཅོལ་རྒྱུད་ཞིག་མ་གཏོགས་འདང་
བརྒྱབ་མ་སྦྱོང་། རང་དོན་ཅོལ་རྒྱུད་དེ་ཡང་མ་འགྲུབ་པས། ད་ནི་དེ་སྟོན་གྱི་
བསམ་སློ་ཐམས་ཅད་ནོར་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། འཁོར་བའི་ཆོས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་རང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཞིན་ཡིན་པར་ཤེས། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་
ལས་སྦྱོབས་འདོད་ཀྱི་སྒྲེ་ཞིག་སྦྱེས་པས། ཐར་བའི་ལམ་ཇི་ལྟར་ཆོས་དགོས་པ་དང་།
སྦྱབས་གང་ལ་བསྟན་ན་དག་ཅོད་བཅའ་ཤེས་པ་དང་། སྦྱིར་བེར་སའི་ལུས་འདི་ལ་
རྟག་པ་དང་ངེས་པ་མེད་པར་ཤེས་ཡོང་དུས་སྒྲོ་འཁོར་བའི་ཆོས་ལས་རང་ལུགས་ཀྱིས་
ལྷོག་ཡོང་བ་རེད། དེ་ལྷོག་ནས་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་ཆེན་པོའི་གོ་
འཕང་ཞིག་བསྦྱབས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྦྱག་བསྡུལ་མེད་པའི་གཏན་བདེ་ལ་
འགོད་པར་བཀྱིསྐྱམ་པ་ནི་སྦྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་པའོ། །དེ་ནི་དམིགས་པ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཤིང་བསམ་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་འདོད་ཅན་གྱི་
དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིག་ཡིན། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཐོག་
ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བྱང་ས། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་ན་དག་
ཙ་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཡིན། ཇི་ལྟར་ཟིན་ཞེ་ན། ཅི་བྱས་དག་བར་འགྱུར་བའི་
གསེར་འགྱུར་གྱི་ཙི་ཡིས་བྱ་གཞག་རང་ག་བ་ལུགས་ལྟ་བུ་དེ་གཞན་དོན་རྒྱབས་ཆེན་
གསེར་ལྟར་བསྐྱུར་བས་ན་དག་ཙ་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་
སྦྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་པའོ། དེ་ལྟ་བུའི་དག་ཙ་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་སྦྱོར་བ་སེམས་
བསྐྱེད་དམ་པ་ཡོད་པའི་སྟངས་དུ་དག་བ་རྒྱུན་གྱིས་མི་ཤིགས་པར་བྱེད་པ་དངོས་གཞི་
དམིགས་མེད་དམ་པ་ལ་འཇུག་དགོས། དམིགས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བས་ཆོས་ཅན་སྤང་བར་
ཤར་བའི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་རྩོམ་ཉམ་པ། ཆོས་
དབྱིངས་སྤྱོད་བསམ་བཞིན་པ་དང་བྲལ་བའི་གནས་ལུགས་དང་དབུ་ཕྱག་རྫོགས་གསུམ་གྱི་
ཟབ་དོན་སོ་སོའི་ཁོག་ཁྲོལ་ཏེ་གནད་གཅིག་ལ་འབབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་པའི་གདེང་
ཡོད་ན་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྤང་སྦྱོད་ཀྱིས། དག་ཙ་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་

གལ་ཆེ། འོན་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པས་ནི་རྒྱུད་རིང་གི་ཕར་རྒྱབ་སྐྱེད་མི་འདུག་པར་
མདུན་ན་ཡོད་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་དགོ་ཅ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་བྱེད་
པ་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་སྤང་བའི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས། ཤེས་བྱའི་ཁམས་
ན་བདེན་གྲུབ་གཅིག་ཡོད་ན། ཤེས་བྱ་འདི་ཀུན་གཏན་དུ་སྤང་མི་འགྱུར། ཤེས་
བྱ་འདི་ཀུན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས། མཐའ་མེད་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཚུལ་རྣམ་པར་
བཀའ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་མེད་ལ་
སྤང་བའི་རྒྱུན་རིས་རྒྱ་རྒྱུན་རི་མོ་ལྟ་བུ་འདི་སྟོང་བཞིན་དུ་སྤང་ལ་སྤང་བཞིན་དུ་སྟོང་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཤིས་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། ཇི་སྲིད་གཉིས་འཛིན་གྱི་སྤང་བ་སྦྱུ་མའི་ལྟ་
མོ་ལྟ་བུ་འདི་ཡོད་པའི་རིང་ལ། སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་གཉིས་མས་རིམ་གྱིས་གསོག་པ་
ལ། མ་དག་འཁོར་བའི་སློག་གསུམ་གྱི་ལས་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་མི་དགོ་སྒྲིག་
ལས་ཁོ་ན་བསགས་པས། ད་ནི་སློག་གསུམ་དགོ་བའི་ལས་ལམ་ལ་ཆུན་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་
ནས། ཐོས་པ་སློབ་གཉེར་ལ་མ་གོམས་པའི་བྲིམ་པ་པོ་མོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་ཤེས་
ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཅུང་རེ་མ་ཤེས་ཐབས་མེད། རྒྱུད་མིག་གིས་
ཐག་རིང་པོ་མ་མཐོང་ན་ཡང་རྟོག་ལམ་མཐོང་པའི་ཤེས་རབ་གསལ་བའི་མིག་རེ་
བསྒྱུབས་ནས་དངོས་གཞི་ལྟ་སློམ་གྱི་གནད་ལ་འདུག་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་དངོས་གཞི་
དམིགས་མེད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུའི་མགོ་བཙུགས་ནས་དགོ་བ་གོང་
ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཡིན། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཤེས་རབ་རྒྱས་བྱེད་པ་ནི་ཐོས་
པ་སྟེ། ཁས་མ་པ་དང་ནི་གཉིས་པོ་ཡོད་ཀྱུར་ན། དེ་ལས་སློམ་པ་ཡང་ནི་རབ་ཏུ་
གཅེས། དེ་ལས་དངོས་གྲུབ་བླ་ན་མེད་པ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་སོ། །དགོ་ཅ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་མཐུག་བསྡོམ་བ་དམ་པ་ཡིན་པ་རེད། དག་ཅུ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བསྡོམ་པ་དང་གཅིག་ སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྡོམ་པ་དང་
གཉིས། དག་ཅུ་ངོམ་ཆོས་བྱས་ཏེ་གཞན་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ། དག་ཅུ་
རྗེས་སུ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་དང་བཞི་ནི་དག་ཅུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་བཞི་ཡིན་པ་སྟེ། མ་བསྡོམ་
པ་དང་ལོག་པར་བསྡོམ། །གཞན་ལ་སྤྱོད་དང་འགྱོད་པ་སྐྱེད། །དག་ཅུ་འཛིན་
པའི་རྒྱ་བཞི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དག་ཅུ་བསྡོམ་དགོས།
བསྡོམ་ཚུལ་ནི་བདེ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་བྱེད་དུ་བསྡོམ་ནི་མཐའ་མི་བརྟན་པས་
མི་རུང་ངོ་། །བསྡོམ་འབྲིང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་དང་རང་གཅིག་པུ་སྦྱིད་ཐབས་བདེ་
ཐབས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་བསྡོམ་མི་རུང་སྟེ། རང་དོན་མ་གཏོགས་གཞན་དོན་རྒྱུན་ཆད་སོང་
དུས་གོང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་རྩུན་པར་འགྱུར་འགོ། འོན་གང་ལ་རི་
ལྟར་བསྡོམ་དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་གི་དག་བ་རྒྱུ་དུ་རྒྱ་ཐེགས་འདྲ་བ་འདི་དུས་
གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་དག་ཅུ་རྒྱལ་ས་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དང་བསྐྱེས་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་སྤོགས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེས་ཏེ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པའི་
ཐུགས་སྤྲས་སུ་གྱུར་ནས། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་དོང་ནས་སྤྱུག་ཅིང་གཏིང་ནས་
འདོན་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་སྐལ་པའི་སྤོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་དགོས།
མདོར་ན་དང་པོ་ཆོས་གཤམ་དུ་འདུག་དུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཆོས་ལུ་འོ་ཡིན་
བསམ། བར་དུ་ཆོས་ལུ་དུས་མི་གཡང་བར་ཐམ་ཆོས་ལུས་པའི་དག་ཅུ་མཁའ་ཁྱབ་
ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྡོམ་ན་དམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྩིས་ཟིན་ཐོབ་དགོས་
ལ། མགོ་དང་པོ་ཞིག་ནས་ཁྱད་པར་ཐེག་ཆེན་དག་བ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་ཞེས་གསུངས་པས།
གཤམ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དག་བར་མ་གྱུར་ན་ཐེག་དམན་ཀྱི་དག་ཅུ་ཆུང་ལང་ན་སྤྱིད་པ་འགྱུབ་

པའི་ལས་ཤིག་ལས་འགྲོས་གཞན་མེད། རིགས་དེ་གཉིས་ནི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་དགོ་ཅ་
མིན་པས། རང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་འགྲུབ་པ་མིན། དམ་པ་གསུམ་གྱིས་མ་ཟིན་ཆོ་
དགོ་ཅ་ཅི་ཞིག་བསྐྱབས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་མི་འགྲོ། དམ་པ་གསུམ་ནམ་རྒྱུན་
བཤད་ཀྱིན་ཡོད་པས་ཆོང་མས་ཆོག་ཁ་ཡིས་བགྲང་ཤེས་པས་མི་ཆོད་དོན་ཤེས་པ་ཞིག་
དགོས། ཆོང་མས་དུས་རྒྱུན་དུ་ཀུན་བཟང་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་སོགས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
སྟོས། ཡི་གེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཆོར་བཅུ་ཉི་ལུ་ཆོར་བརྒྱ་རེ་ལྟ་སྟབས་ལའན་ཡོད་ན་བཟང་།
ཆོར་རེ་རེའི་ནང་ན་ཡང་ཡོང་སྟོ་མི་ཉུང་བ་རེ་ཐོབ་རྒྱུ་ཡོད། ཆོར་རེ་བཞིན་ཞིབ་གྱིས་
སྟོས་མི་གོ་བ་ཡོད་ན་སྒྲ་སེར་ཆོར་དྲིས་དང་། སྟོར་མོ་འབུམ་ཐེར་མང་པོ་བྱིན་ན་མི་
ཁྱག་པའི་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་ཡོང་སྟོ་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཐོན་ཡོང་བ་ཡིན། ཐན་རྒྱ་
རྒྱ་མོ་ཐམས་ཅད་དེ་རིང་ཁ་རྩུང་ངས་ངོ་ཤེས་པའི་ནང་ན་ཡང་ཀུན་བཟང་སྒྲ་མའི་ཞལ་
ལུང་ཆོར་ཉི་ལུ་རྒྱ་ལྔ་ཅམ་བལྟས་ཆོར་པ་མང་པོ་ཡོད། བརྒྱ་རེ་ཁས་ལེན་ནི་ཡང་མང་
པོ་ཡོད། རྒྱ་ཞིག་ཟེར་དུས་རང་རེས་པལ་ཆེར་ཐོག་ཅིག་དང་འདྲ་བ་ཅི་བ་མ་རེད་དམ།
བོད་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ལ་སྐྱེས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་དེའི་ཡན་ཞིག་ཡིན་དགོས།
ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་འདི་ནི་ཆོས་བརྒྱུད་མ་འཁུག་པ་རྫོགས་ཆེན་དཔལ་སྤྱུལ་ཆོང་གིས་
གསུངས་པ་ཡིན། ངས་བཤད་པའི་སྒྲ་ཐག་ཡོད་རྒྱུ་རེད། དེ་ཆོ་ཡང་མཆོམས་རེར་
ཉོན་དང་པན་ཐོགས་ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད་སྟེ། འོན་ཀྱང་ངས་ཆོག་གཞན་པ་བར་དུ་མ་
བཅུད་པར་ཤར་འདོན་བྱས་བཞག་པའི་སྒྲ་འཁོར་ཡོད། དེ་བསམ་བཞིན་དུ་ཡིག་ངོ་མི་
ཆོད་པ་དང་མིག་མི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་པན་ཐོགས་པའི་ཆེད་དུ་རྫོགས་ཆེན་གྱིས་ཆ་རང་
གི་རྒྱུད་བྱས་ཏེ་སྒྲ་བྲངས་པ་ཡིན། དེ་ཆོ་ཉོན་དང་རང་གིས་བཏོན་པ་དང་གཅིག་པ་
ཡིན། ད་དུང་འདོན་ལུགས་གཅད་སྟངས་གྱི་ཚིག་གི་འགྲོས་དང་། བརྟ་ལ་མ་བྱུང་

ཁྱེད་པད་ག་པ་པ་སྒྲུ་སྒྲུ་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བའི་མི་ཞིག་གིས་རང་གི་འདོན་པ་བས་ཀྱང་ད་དུང་གཞན་གྱི་འདོན་པར་ཉན་ན་གོ་ཆེ་བ་
ཡིན། ད་ལོ་རང་དེའི་ཁས་ལེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཀུན་བཟང་སྒྲུ་མའི་ཞལ་ལུང་ཆར་དེ་འདྲ་རེ་
ལྟ་ནི་ཡིན་དེ་འདྲ་རེ་ཉན་ནི་ཡིན་ཟེར་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད། དེ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་
ཆར་མ་ཡི་གེར་རྒྱུ་བཤེས། ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་གི་སྒྲུ་ཐག་ཁྱིམ་ནས་སྒྲོགས་དང་རྒྱུན་
རིས་གཟིགས་དབང་བཤེས་གཉིས་གྱི་ཤ་རྒྱུགས་སུ་བྱོན་པ་རྒྱ་དཔལ་དགོ་སྒྲུལ་སྒྲུ་
འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཐུགས་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སྒྲོན་ལམ་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་
མཐུས་ནད་གདོན་བར་ཆད་ནི། ཆོ་བསྙེད་དབང་ཐང་དར། ཆོ་ག་འགོ་མེད་རྩ་མེད་
ཞིག་མི་རྒྱོད་སྒྲོ་རྒྱོད་འགའ་ཞིག་བརྒྱུག་ཅིང་ཅི་ཞོར་དུ་འདོན་པ་བས་དེའི་རུས་པ་ཆེན་མི་
ཤེས། ཁྱེད་པར་དུ་བཞོན་དཀར་པོ། མི་ཐོག་གི་ཉེར་འཇོ། བྱ་བའི་ལམ་འགོ་
ཐམས་ཅད་ལ་གོ་གཅིག་ཆོད་ཀྱི་སྒྲུ་རིམ་དུ་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས། ད་ཐངས་
ཆོས་ར་འདིར་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྡེ་དགོན་འདིའི་འདི་ཕྱི་སྦྱིད་སྒྲུག་གི་རེ་ལྟོས་ཀྱི་
འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཆོས་དད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ད་ལོའི་ལོ་འདིའི་ནང་དུ་མི་རིས་ཀུན་བཟང་
ཞལ་ལུང་ཆར་གསུམ་རེ་མ་མཐར་ཡང་བལྟ་རྒྱུ་ཉན་རྒྱུ་གང་བདེ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ན་ཏེ་
ཅང་བཟང་དོ་སྒྲུམ། དས་བཤད་པ་དེ་བཟེར་བ་མིན། དཔལ་སྒྲུལ་ཆར་གིས་གཤིན་
རྗེ་སྒྲུབ་ཐུག་ནས་གསུངས་བཞག་པ་དེ་བཟེར་བ་ཡིན། གསོན་འདི་གང་གི་སྒྲུ་རིམ་དང་
མ་ཤི་གོང་གི་སྒྲུ་རྒྱགས་གཉིས་ཀའི་གོ་ཆོད་པ་ཡིན། འདི་མ་བལྟས་མ་ཉན་ཕྱིན།
མཐའ་བྱིན་ལ་མ་སོང་ན་སྒྲུག་གྱོང་རེད་ཅེས་སེམས་ཅན་སྒྲོས་གཏོང་རྒྱུ་ག་ལ་ཡོད།
འོན་ཀྱང་མཐར་དགོ་རྩའི་ས་བོན་རེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་ཉམས་པར་ཤོག་ཅེས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་དུ་སྦྱིང་རྗེ་སྒྲོམ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་མེད་པ་ཡིན། ཆར་ཉི་ཤུ་
རྩ་ལྔ་ཡན་ཆད་ལྟ་བུར་ཁས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་ལ་དཔའ་དར་གཟེངས་བསྟོད་དང་དགོ་

འདུན་འདུས་པའི་བྱང་དུ་བསྡོམ་དང་ཡི་རང་བྱེད་པ་ཡིན། འགའ་རེས་གསལ་པོ་ཞིག་
 ཐོས་མེད་པའང་ཡོད་སྟེ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཚར་གསུམ་རེ་ཡན་ཆད་རེས་པར་
 བཏྲོས་གསུངས་པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ་སྟེ་པ་དང་། ཡང་ཚར་ཉི་ལུ་ཅུ་ལྔ་བཟུང་གོས་
 པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ། ཅི་ཞིག་ལ་བཏྲོས་ན་དཔའ་དར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་གྱིན་འདུག་གམ་
 སྟེ་མ་ཁལ་ཡོད་ན་མི་ཤེས། འགའ་རེས་ཤེས་པར་མ་ཟད་ཐོབ་ཚར་སྟེ་འབུམ་ལྔ་
 གསོག་བཞིན་ཡོད་པ་མི་ཉུང་བ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་མི་སྐྱུ་ཕོ་མོའི་ནང་ན་ཡོད། ཏྲོས་དང་
 བྱོད་རང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་གྲོང་ཆེན་སྤིང་ཐིག་གི་
 སྡོན་འགོའི་བྲིད་ཡིག་ཀུན་བཟང་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་ཡིན། མི་ཞིག་གི་མིང་དང་འདྲ་
 བར་ཀུན་བཟང་སྒྲ་མ་ཞེས་མ་འབོད། ཀུན་བཟང་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་ངམ། ཡང་ན་
 ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་ཞེས་སྟོས། མཚན་ཆ་ཚང་སྒྲ་དགོས་པ་ཡིན། མི་གཞན་
 དག་ཞིག་གིས་བཏྲོས་ན་རྒྱ་མཚན་ཤེས་པ་ཆོས་ལ་དད་གུས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་སྟེ་སྟེ་མ་ནས་
 མིག་ཏྲོས་ལེགས་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འགོ་བ་ཡིན། རོང་པ་འགའ་རེས་ཁོང་ཆོའི་ཡུལ་
 གྱི་སྒྲ་མ་འགའ་རེར་ཡ་གི་རིན་པོ། མ་གི་རིན་པོ། ཞེས་སྟེ་མོད། རིན་པོ་ཆེ་
 ཟེར་གྱིན་ཡོད་དང་། རིན་པོ་རྒྱུད་ཟེར་གྱིན་ཡོད་ཤེས་ཀྱང་མི་ཤེས། རིན་པོ་ཟེར་བ་
 ལས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་སྟེ་ན་ཆོག་གཅིག་གི་མང་ཉུང་ཅི་ཡོད། བརྒྱ་གོ་ངེས་པ་རེད།
 ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་ལྟེ་བ་རིང་ལ་ལྟ་རྒྱུར་བདེ་རྒྱུ་མ་རེད། དེ་བས་དེ་བ་ཅན་སྟབས་
 བདེ་ཞིང་ཁུར་བདེ་བ་རེད། ཡུགས་རྫིར་སོང་ན་རུམ་དུ་བརྩུག་ནས་འགོ་ཚིག་པ་ཡིན།
 ལོ་རྒྱུན་གཞིན་ཆོང་མས་ཡི་གེ་ཞེ་ཤེས་ཏྲོས། ཡི་གེ་སྟོང་རྒྱུ་ལ་ངོ་ཆ་དགོས་པ་མ་
 རེད། དམ་པའི་སྐྱེ་སྐྱུལ་བསམ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་བཟུང་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀ་ཁ་ད་
 གཟོད་སྟོང་དགོས་ན། རང་རེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་སྟོང་ལོས་དགོས། སྟོང་རྒྱུར་ངོ་ཆ་

ཁྱེད་པོ་ལ་པ་པ་སྒྲིག་པ་བྱེད་ཀྱི་ཞུས་པ་གསུང་།

མ་དགོས། མ་སྦྱངས་ན་ངོ་ཚ་བ་ཡིན། ཡིག་མེད་ས་པ་ནི་ས་ཆ་ཡར་ཐོན་ཅན་ཞིག་
ལ་མཚོན་ན་ལོ་ལྔ་བཅུ་དྲུག་ཅུ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྐད་ཆ་རེད། གྲགས་ལོ་ལྔ་བཅུ་དྲུག་ཅུ་
ཅན་དང་ལོ་བདུན་བཅུ་ཉི་ལྔ་ན་ཡོད་པ་ཚོས་ཀྱང་ཡི་གེ་སྦྱངས་དང་ཕྱི་མ་དུ་འགྲོ་འཁྱུ་
ལེན་མི་དགོས་པར་ཕན་པ་ཡིན། སྦྱང་བ་བྱས་ན་མི་ཤེས་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན།
གོམས་ན་སྤྲོ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། མ་བཅུས་བཀོད་མའི་རྒྱུ་ཡང་ཉམས་འགྱུར་ཞིང་། །བྱས་ན་མི་
སྟག་ཤ་མོ་འང་མཆེད་འགྱུར་ལྟར། །བསྐྱབ་ན་སྐད་ཅིག་རེའི་ཡང་བཟང་གོམས་
འཕེལ། །བསྐྱར་ན་སྒྲོན་གོམས་རྣམས་ཀྱང་བརྟེན་ནས་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་ཀུན་བཟང་ཞེས་ལུང་ཚར་ཅི་ཙམ་རེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་
ལེན་ཡི་གེ་རེ་གཞུང་ལས་ཁང་དུ་རྒྱུ་བཤུག་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཤུག་སྦྱངས་པ་དང་སྒྲོ་
ཐོག་ཚང་མ་ཆོ་ཐར་བྱེད་པ་ཚོས་ཡི་གེ་རྒྱུ་བཤུག་དང་ཆོས་ར་ཆེན་པོའི་ཆོག་ས་མང་གིས་
ཡི་རང་དང་བསྒྲོ་སྒྲོན་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་བྱས་ན་དགོ་ཅ་འགྱུར་སྒྲོ་བཤུག་ཆེ་བ་ཡིན། ད་
ལྟའི་ས་འདི་ད་ལྟའི་མི་ཡིས་བཟུང་ཡོད་པས་རང་ས་ཨེ་བདེ་ཨེ་སྦྱིད་རང་གི་ལག་ན་ཡོད།
མི་རང་གིས་བྱས་པས་གཞོད་འཆོ་རང་གིས་སྒྲོན་འགོག་བྱ་དགོས། ཕྱི་འབྱུང་བཞིས་
གཞོད་འཆོ་དགོན་མཚོག་གི་རྩས་པས་བསྒྲོག་ཐུབ། རང་རང་སེམས་འབྱུང་བའི་སྦྱོད་
རན་ཆོས་ཀྱིས་བཅོས་ལོས་ཐུབ། གྲགས་ཐམས་ཅད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་དང་སྦྱི་
ཆོག་ས་ཀྱི་དར་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཉམས་སད་ཀྱི་ནང་ནས་མེ་རབ་རྒྱུ་རབ་བརྒྱལ་ནས་
ཡོང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། ཤེས་པ་རྒྱ་མ་ཆེན་འང་སྦྱོང་བ་གྲངས་མང་བ་ཡིན། ཆོ་ཕྱི་
མའི་རི་མགོར་རྒྱུང་ལྟ་བུ་དང་རྒྱུང་རྒྱུང་གིས་སྦྱོད་རན་ཞིག་བྱུ་ཆ་པོ་ལ་ག་ལ་སྒྲོ་བ། ལོ་
རྒྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདད་རེ་བརྒྱབ་ན་དགོན་པ་མ་བདེན་སྟེ་བ་མི་བདེ། ཡུལ་

དགོན་གང་པ་ལྟག་འོག། །བེའུ་ལུག་དཔུང་ག་མགོ་འབྲེལ། །ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་བཞིན་དུ་སྡེ་པ་སྤྱི་བྱུང་མ་བདེན་གང་ཟག་སྒྲེར་བ་བདེ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། མཚོ་མ་
བདེན་ཉ་སྐམ་ཇི་ལྟར་བདེ། གཞིས་པ་བྱིམ་མ་བདེན་པར་བྱ་རྒྱུ་བདེ་བ་མ་ཡིན།
དེས་ན་སྡེ་དགོན་ཡུལ་གང་ཡིན་ཡང་རེ་རེ་མཉམ་དུ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་རེད།
རང་ཡག་ན་བཟང་ན་བསམ་ནི་ཞིག་མ་གཏོགས་སྤྱག་ན་མཐའ་ན་བསམ་པ་ཞིག་སུ་ཡོད།
ཡག་ན་བསམ་ན་ཡ་རབས་བཟང་པོ་ལ་སློབས། ཀྱུ་མ་བྱེད། རྩུན་མ་བཤད།
རྒྱུ་འབྲས་ངང་པོའི་ལམ་ལོངས། གཞན་ལ་ཕན་སེམས་བྱིས། སྐད་ཆ་འཇམ་པོ་
ཤོད། མི་གཤིས་ངན་དང་ཐུག་ན་ཁོ་རང་གི་ནང་ཆ་སྤྱིར་དུད་ནས་འགོ་བཞིན་ཡོད་
པས། བྱོད་བྱིས་དེའི་ངན་པའི་ཁ་མ་སློབས། ངན་པ་འདྲ་འདྲ་ཐུག་དུས། བོང་
བུས་འཕྲ་དུང་བཤེ་ལེ་འདྲ། །ན་ལེ་ཆ་ལེ་གཉིས་ཀ་ཡིན། །གཟེར་ལེ་ཐུག་ལེ་
གསུམ་ཁ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་རེད། སྤྱོད་པ་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་པོ་ཁོག་དེ་ཆ་ཁོག་
འདྲ་ཞིག་དགོས། བརྒྱ་ཤོང་སྟོང་ཤོང་ཞིག་ པོ་སེམས་དེ་ཆ་རྒྱལ་འདྲ་ཞིག་
དགོས། བསྐྱལ་རྒྱུ་དཀྱོག་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ ཁ་རྒྱུབ་གཉིས་ཀར་ཐུག་སོང་བ་སྤྱང་
པོའི་རྩ་ལུ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། ཁ་དང་མཐིལ་ཞེས་པ་ཞིག་མེད་པར་ཤར་སེ་བུད་འགོ་བ་
ལྷུ་སྟོང་གི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ཞིག་མི་རུང་ངོ་། །དེས་ན། མི་ལ་གཏམ་ཡོད་པ།
གཏམ་ལ་མནའ་ཡོད་པ། བསམ་ན་སྤྱི་སེམས་མ་གཏོགས་མི་བསམ་པ། སྤྱུབ་ན་
སྤྱི་ལས་མ་གཏོགས་མི་སྤྱུབ་པ། མི་ལྟག་བསམ་ནམ་དག་ཅན་ཞིག་བྱེད་དགོས།
མི་དེའི་རིགས་ནི་བྱ་བརྒྱ་འཁོར་སའི་བྲག་དཀར། བྱིའུ་བརྒྱ་འཁོར་སའི་ཆོར་ཡུང་ཟེར་
བ་ལྟར་ཡིན། ཆོ་འདྲིར་བདེ། བྱི་མར་སྤྱིད། རང་བདེ་གཞན་སློན་ཡིན། ཅི་
འདྲ་ཞིག་བྱེད་པར་རང་ལག་ཏུ་ཡོད་པས། བྱ་བ་འཚུག་མི་རུང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བསྐྱོར་རྟོག་འགའ་རེས་དོན་དུ་ཅི་ལྟ་བུའི་དཀའ་ལས་ཤིག་རྒྱལ་དགོས། ཆོ་འདི་ཕྱི།
རང་གཞན་གཉིས་དོན། དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་སྐྱབ་པར་སྤྱིང་རུས་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱེད་ལོས་
དགོས། བ་དམ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས། སྤྱིང་རུས་མེད་པའི་མི་ལ་སངས་རྒྱལ་
དགོན། །དཀའ་བ་དང་དུ་ལོངས་ཤིག་དིང་རི་བ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །པོ་ཐ་
མས་ཆོས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་ལ་འཛིག་རྟེན་ཡང་མི་འགྲུབ། འགྲུབ་མཁན་དེས་ཆོས་
འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་འགྲུབ། དེས་ན་རང་གི་རང་ལ་འདད་ཞིག་བརྒྱབ་ན་ཆོ་མཁྲུག་
སྤང་སྤང་ལུག་གི་རྩ་མ་ཙམ་པོ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཅིག་རེད་འགོ་བ་རེད། ཤིང་མགོའི་
བྱ་དང་ས་ལོག་གི་བྱི་ལོང་ཆོས་ཀྱང་ཁ་སོས་ནས་འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན། ཐག་རིང་
རྒྱལ་མེད་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་ལམ་དུ་གཅིག་པར་འགོ་དུས་ཅི་ཞིག་གིས་དགའ་འདུག་ཟེར་
ས་ཙམ་ཡང་མེད། དེའི་འདད་ད་ནས་ཕོག་དགོས། ཆོ་འདི་ཕྱི་གང་ལ་བསམ་སྒྲོ་
བཏང་ན་ཅི་དཀའ་གང་དཀའ་རེད་རྒྱུད་རྒྱུད་སྒྲུལ་སྒྲེ་སེམས་བསམ་པའི་ཚུན་མགོ་རུབ་
ཀྱིན་བསྐྱད་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་རང་དུ་ཅི་ཡང་མི་འགྲུབ་པར་གི་འགོ་བ་ཡིན། དེ་བས་ད་
ནས་དགོ་སྤྲིག་སྒྲུང་དོར་རེ་འཛོམ། ཡ་རབས་ཀྱི་མི་ལུགས་དང་དམ་པའི་ལྷ་ལུགས་
ལ་སེམས་ཁ་སྤྲོགས་ཏེ་འབད་པ་རེ་བྱས་ན། དགོ་བ་སྒྲུ་རེ་ཡིན་ཀྱང་སོགས་ནས་ཤེས་
རྒྱུ་དེ་ཆོས་ཀྱིས་གང་སྟེ་ཕྱི་མར་སྐྱལ་མི་དགོས་པ་ཞིག་འགྱུར་རྒྱུ་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་ཡོད།
དེའི་རིག་ལ་ས་ཆ་འདིའི་ཁ་སྐྱད་བྱས་ན་གི་སྐྱལ་གསོན་སྐྱལ་ཟེར་བ་ཡིན། གནའ་སྟོན་
མ་རྩོགས་ཆེན་པའི་མི་བཟང་པོ་འཛིག་རྟེན་བསྐྱབས་ནས་གྲགས་པ་ཐོབ་མཁན་ཆོ་མང་ཆེ་
བ་ལོ་ཆོད་གང་འཆོམས་ལ་ཐོན་དུས་འཛིག་རྟེན་སྒྲོས་བཏང་སྟེ་རི་བྱོད་དུ་སོང་ནས་ཆོས་པ་
རྣམ་དག་བྱེད་འགོ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན། ལོ་ན་ཤར་གཞོན་མི་རབས་སྟོན་རྩེས་ཀྱི་
སྤང་ནས་དེད་ཆོ་གནའ་ཕྱི་འགྱུར་བཞིན་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་རྩོགས་ཆེན་ཆོང་གི་བསྐྱེད་

པའི་ངོས་ནས་མ་ཡིག་གསོན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལོ་འབྲོག་རུའི་ས་གྲོང་ཐུག་པའི་
སྐབས་སུ་ཐངས་མང་པོར་མི་རྩུང་བྱི་རྩུང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་དུས་ང་གླེ་མོང་དུ་མཆོམས་ལ་
བསྐྱད་ཡོད་སྐབས་ཤིག་ཡིན། ཉིན་ཞིག་ལ་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱིས་ཇོ་བོ་གི་བཟང་ཡིག་
ཅེས་པ་ཞིག་ཐོན་ནས་གནངས་ཉིན་དར་ཅེ་མདོ་ལ་ཐོན་པར་གྱིས་ཤེས་སྒྲིམ་སོང་།
གནངས་ཉིན་ལ་ཐོན་མ་སོང་། རྗེས་སུ་མཆོམས་སྐྱ་གྲོལ་བྱས་ཏེ་སོང་བ་ཡིན།
སོང་དུས་ཁྲིམས་སྲིད་ཀྱི་སྐད་ཆ་ལྗིད་མོས་གཞོན་ལྷགས་སྤྱད་འདུག ངས་སྒྲིམ་ཏེ་
ཇོ་བོ་མཆོན་ཆེན་གྱི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གྲག་ན་ང་ཡིན་སྐད་ཤར་གྱིན་མ་འདུག་མ་གཏོགས་
ང་མ་ཆགས་གོང་ནས་ཇོ་བོ་མཆོན་ཆེན་ཆགས་ཡོད། ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། དེ་སྒྲིམ་པ་
ལྟ་བུ་ས་འདིའི་ཐོག་གི་གནས་ཚུལ་ཆང་མའི་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོ་ང་མ་ཡིན་མོད། རྒྱ་
རབས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མ་ཡིག་ངོ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཟེར་དུས་མིའི་སྐད་ཆ་ཞིག་
བཤད་ཆད་པོ་རང་བསྟོད་གཞན་སྟོད་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། ཐོ་བྱས་རབས་བཙེ་བརྒྱད་
བཀའ་རབས་ལོས་ཡིན་བསམས་ན་མ་ཡིན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་ལས་ཀ་ཆང་མ་ལོང་
རྒྱལ་ཡིན་པ་རེད། རྣམ་བཙེ་འདྲའི་མི་མང་། གཞན་དབང་ལ་སོང་། རྒྱུ་
དབང་དུ་ཤོར་བ་དེ་བས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་དམ་པ་གོང་མའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་
ལམ་དང་ཇོ་བོ་མཆོན་ཆེན་ཆང་གི་ལྟ་དང་ཆོས་སྐྱོང་ཁ་དང་ལག་པར་འབྲལ་མ་སྐྱོང་ཟེར་ན་
ཆོག མཆོམས་རེར་མིའི་ལས་ཉེས་ལ་ལྟ་ཡིས་བཀའ་བཀྱོན་དང་ཉེས་རྩུང་ལུས་ཐོག་
ཏུ་རིག་རིག་བལྟས་བལྟས་ལ་ཡོང་སྐྱོང་། ཡིན་ནའང་ལྟག་བསམ་གྱི་ཐད་ནས་ཕྱི་
བཟོད་བྱས་མེད་བསམ་རྒྱུ་དེ་དམ་པ་གོང་མ་ཆོ་དང་ཞལ་མཇལ་པོད་རྒྱུ་དེ་ཉིད་སེམས་
གཏིང་ཞེན་ཡོད་པ་གཅིག་ལུ་དེ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་བཤད་ཡོང་དུས་བསྟན་སྲིད་
ཆགས་འཇིག་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྒྱས་པ་ལོ་ལོ་ན་ཆང་མས་ལོས་ཤེས་སྒྲིམ་ན།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དེ་ལ་སྤྱི་ནང་གསང་གསུམ་མང་པོ་ཡོད། ནང་དང་གསང་བའི་གནས་ཚུལ་ང་མ་
གཏོགས་མི་ཤེས་པ་མང་པོ་ཡོད། འགའ་རེ་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་གོ་ན་ཉལ་ས་ཤིང་
བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་སྟེ། གང་ལྟར་ཡང་མདོར་ན་བཟང་ན་མི་
ཆོ་ཆོས་ཀྱིས་སྐྱེལ་དགོས་པ་ཡིན། གྲོགས་དམ་པའི་ལོགས་བཤད་ཀྱི་བཟང་ཞིག་དང་
མཐར་ཐུག་ཐོན་ས་ཐར་བའི་གོང་ཁྱེར་གྱི་དགའ་ཞིག་མེད་པས་དེ་ལ་བསྟེན་དགོས།
དེ་མིན་ཅི་ལས་གང་བསྐྱབས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིན། འབྱུང་བ་ཤ་སྟག་གི་ནང་དུ་
འབྱུང་འགོ་བཞིན་ཡོད། འབྱུང་དེའི་ནང་དུ་ད་འབྱུང་མི་རུང་། རང་རེའི་ལུང་བ་
ལྷ་ལུང་བྱེད་དགོས། མི་ལྷ་སྤྱི་བྱེད་དགོས། ཐོ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་དགོ་
བསྟེན་དང་མོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མོ་རང་གིས་བྱེད་ཆོག མི་ཐམས་ཅད་ཆོས་པར་
འགྱུར། འཛིག་རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྟ་བུ་ལ་དད། ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་རང་རྒྱུད་
དུལ་ཡོང་དུས། ཁ་ལས་ལྷུང་རྟ་བུ་བ་ལམ་འགོ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཐོན་ཡོང་བ་ཡིན།
དེའི་སྐབས་སུ་སྤྱང་མ་ལྟག་རྩ་མ་མཆོད་ནའང་དཀར་ཕྱོགས་སྤྱོད་བའི་ལྷ་སྤྱང་གིས་ཁ་
མགོན་སྤོང་གྲོགས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་མཛད་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་བུ་བ་སྟག་
རིགས་སྟག་ཆོད་དང་རྒྱ་འབྲས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་སྟོག་བཞིན་སྤོང་དང་སྤྱང་མ་གཤེད་དུ་
བབས་ནས་མི་འདོད་སྒྲ་དགུ་ཉོས་བསྟེད་པ་འདྲ་ཞིག་ཐོག་རྩ་ཐོན་ཡོང་བ་ཡིན། དེའི་
སྐབས་སུ་རྒྱུ་ཆོག་ཅིག་སྤོང་བུར་དུ་བརྒྱབ། འུ་ཐུག་དུས་གཞན་ལ་ངེས། ཤི་རན་
དུས་གཟེར་བཅུགས་པ་ཞིག་གིས་ཕན་ཐོགས་རྒྱུང་བ་ཡིན། ཆོས་ཉན་དུས་ཉན་
ལུགས་ཤེས་དགོས། དད་དང་གུས་པས་ཉན། རང་ལ་ནད་པ། ཆོས་ལ་སྦྱོན།
བླ་མར་སྦྱོན་པ། ནན་ཉན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ནད་ཉེ་བར་འཛོལ་འདུ་ཤེས་ལ་
སོགས་པ་མདོ་སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་དོན་ལྟར་དུ་བྱས་ན། རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཁ་

ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སློབ་མཉམ་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་ས་ཞིག་ལ་ཐོན་སོང་བ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། ཆེ་ཐུབ་
ཆེ་ཡིས་འཆོངས། རྒྱུ་ཐུབ་རྒྱུ་གིས་འཆོངས། མདོར་ཆེ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ལག་
སྟོང་དུ་འགོད་གོས་པ་མ་རེད། ཆོས་ལུ་ལུགས་མ་གཤིས་ན་སློན་དུ་མ་སོང་དུག་ཏུ་སོང་
ནས་ཆོས་གྱིས་སྒྲར་ངན་སོང་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་འང་ཡོད། དེས་ན་འགོ་ནས་
བཤད་པའི་ཀུན་སྟོང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་ཟིན་པ་སྟེ་དང་། བྱང་པར་དུ་ལེགས་
སྟོན་དང་འཇིགས་སྟོབས་སོགས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་སྟོང་ནས་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་
དང་ཀུན་སྟོན་བཟང་པོ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཆོང་བ་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཉན་དགོས། དེ་ལ་
གང་ཞིག་གསན་པར་བྱ་བ་རྣམ་དག་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སྟོན་ལམ་ཡིན། འདི་ལ་ཐོག་
མར་དག་བ་ཤྲད་གྱི་དོན། བར་དུ་དག་བ་གཞུང་གི་དོན། ཐམར་དག་བ་འཇུག་གི་
དོན་དང་གསུམ་ལས་ཤྲད་གྱི་དོན་སོང་ནས་གཞུང་དོན་ཡིན། གཞུང་དོན་དེ་ལ་ཡང་
ས་བཅད་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་ཆིངས་གྱི་བཅིངས་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟེ་
བའི་རྒྱ་བཞི་འུ་ཆོས་སྒྲེམ་ཆོག་བྱས་ན། ཏེན་རྒྱ་གྲོགས་རྒྱུན་བྱས་ནས་གོ་བརྟེན་འཕྲོད་
བྱེད་དུ་བཤད་བཞིན་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ཏེན་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ་སོང་
ནས། གཉིས་པ་རྒྱ་དག་རྩ་དཔག་དུ་མེད་པ་སྟོ་དུ་མ་ནས་གསོག་པ་འཆད་པའི་སྐབས་
སུ་རེད། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་དུག་ཡོད། དུག་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
ཡན་ལག་བདུན་པའི་ནང་གི་བསྟོ་བ་མ་གཏོགས་པ་དེའི་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་དུག་པོ་དེ་ཡིན།
བསྟོ་བ་ས་བཅད་སོ་སོར་བྱས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱ་བཞིའི་བཞི་བ་དེ་ཡིན་ལ།
དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟུར་དུ་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་དུག་གི་ནང་ནས་ཁ་སང་ཡན་
ཆད་དེ་ཆོས་ལུགས་འཆོལ་བ་སོང་ནས། དེ་རིང་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན།

གཉིས་པ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡན་ལག

བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཅུར་བཅས། །དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་ཅི་
མཆིས་པ། །ཡིད་སྤུལ་བཟླ་ཤིས་རྩལ་རྟགས་རིན་ཆེན་བདུན། །གདོད་ནས་གྲུབ་
པ་སྟོང་གསུམ་འཇིག་གྱི། །སྒྲིང་བཞི་རི་རབ་ཉི་ལྔ་བྱེ་བ་བརྒྱ། །ལྷ་ལྷ་མི་ཡི་
ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀུན། །སྒྲོ་ཡིས་སྒྲུངས་ཏེ་འོད་དཔག་མེད་ལ་
འབུལ། །བདག་ལ་ཕན་ཕྱིར་སྤུགས་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཞེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡན་ལག་ཆོག་དེ་དག་གིས་བསྟན་ལ། །འདི་ལ་དབྱེ་ན།
དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་། ཡིད་ཀྱིས་སྤུལ་བའི་མཆོད་པ། གདོད་ནས་གྲུབ་
པའི་མཆོད་པ་དང་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་གསུངས་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་
དང་པོ་དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་སྟེ། བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཅུར་
བཅས། །དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་ཅི་མཆིས་པ། གསུངས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་
གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། མི་སྐྱུ་པོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་རྒྱུ་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཆོ་ཅི་
ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་མི་ཤེས་སྐྱམ་ན་མི་ཤེས་མོད། བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་
དག་ཅུར་བཅས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་ལྷ་རེ་ནི་རྒྱུ་དེ་ལོ། །དེ་འདྲ་བཞི་ཆང་པ་ནི་
ཤོ་ལོ་ཀའོ། །ཆོག་བཞི་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཅེས་ཀྱང་བཞེད་ཆོག དེ་
འདྲ་མང་པོ་ཕྱོགས་སྒྲིམ་བྱས་པ་ལ་བཅའ་པོ་དང་ལེའུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཚན་དུ་བྱེ་བཞིན་
ཡོད་པ་ཡིན། བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཅུར་གསུམ་པོ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་
བཟུང་བའི་གཞི་གསུམ་ཞེས་བྱ། ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་གཞི་གསུམ་ཞེས་པའི་དོན་ཞེ་
ན། བདག་གི་ར་འཛིན་བྱ་དཔེར་ན་ངའི་ཡིན་ཞེས་བཞེད་ཆོ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

འགོར་ངའི་ཞེས་པའི་ཚིག་ཅིག་གམ་བདག་ཅེས་པའི་ཚིག་སྒྱུར་ཏེ་ཚིག་གི་འགོ་སྐྱོང་དུས་
ནས་དམ་ཤར་རེ་བ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རེད། འདི་ངའི་རེད་ཅེས། ངའི་ཞེས་པའི་ཚིག་
གིས་གསལ་ཤག་ཤག་བྱས་ཡོད། བདག་གི་ལུས་པོ་འདི་ཡི་གཅེས་ཤིག་དང་དམར་
ཞིག་མེད། འདི་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་བདེ་ཐབས་སྦྱིད་ཐབས་གཉིས་ཀ་མི་ཐོན་པས།
ལུས་བཅའ་པོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལ་བདག་བཟུང་བྱས་པས་བཅའ་ཤེས་འབྲེལ་
ནས་ཤུགས་རྒྱུ་དང་དབྱུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུ་བ་ཡོང་བ་ཡིན་པས། འདིར་འདང་
ཆེན་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ནི་ལུས་འདི་ཡིན། དེ་ལ་དགོས་པའི་མཁར་ཁང་པ།
རྒྱན་ཅ་ལག་ཆས་གོས་ཡོ་བྱད། ཏྲོ་ཁོར་ལུག་གསུམ། གསེར་དངུལ་ལ་
སོགས་པ་རིན་ཆེན་གྱི་རིགས་གང་ཡོད་ཀྱང་མི་མཁོ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན། མི་
འདོད་ཆེན་ཞིག་གིས་གཞན་གྱི་ལག་ན་རྩོལ་རིལ་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་དེའི་ལག་
ནས་ཨོ་ལོན་བལྟས་ཏེ་བེད་སྦྱོད་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་ཉར་ཚགས་བྱེད་འདུག་པ་ཡོད།
ཡོད་པའི་གསེར་དངུལ་ཏྲ་ཐོག་མེད་པའི་རས་ཁ་དར་མཆུ། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་ང་
རས་སྦྱད་པ་ཡན་ཆོད་བསྐྱས་ནས་ཅིག་ཆང་གསོག་གསོག་བྱེད་པ། བདག་འཛིན་
གྱིས་མི་གཏོང་བའི་ལོངས་སྦྱོད། བདག་འཛིན་གྱིས་ང་དང་ངའི་ཟེར་འདུག་ཡུལ་དེ་
ནི། ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོད་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཅུང་ཙམ་རིན་ཐང་ཅན་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གང་ཞེན། དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགོ་ཚོགས་དགོ་བའི་དངོས་
པོ་སྟེ། ཆེས་ནས་བྱང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྩོགས་སྒྲིན་སྦྱོང་གསུམ་བྱས་
པ། བསྐྱེད་རྩོགས་བསྐྱས་བརྗོད། དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ། སེམས་ཅན་ལ་
སྦྱོན་པ་རྒྱབས་ཆེན་བཏང་བ། འབྲིང་ས་ནས་སོག་བསྐྱབས་པ། རྩལ་བྲིམས་སྒྲ་རེ་
ཡན་ཆད་བསྐྱངས་པ། གཞན་དགོ་བར་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩལ་ས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ནས་བསམ་པ་བཟང་པོ་ཙམ་དང་། དག་སེམས་སྒྲིབ་ཅིག་མ་རེ་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་
དག་ཚོགས། མདོར་ན་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་དང་། ད་དུང་
དངོས་འབྱུང་གི་མཆོད་པ་སྟེ། མཆོད་ཡོན། ཞབས་བསིལ། མེ་ཏྲིག་
བདུག་སྟེས། མར་མ། དྲི་ཆབ། ཞལ་ཟས། རོལ་མོལ་སོགས་པ་ཕྱི་ནང་
གསང་བའི་རིགས་སུ་གྱུར་བའི་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཛོམས་ཆོད་རྒྱས་ཆོད་ཀྱིས་
མཆོད་པ་འབྲུལ་དགོས། ཁ་ལག་གཙང་མས་མཆོད་པ། །ཁ་སེམས་དཀར་པོས་
རྒྱས་འདེབས། །ཟེར་བ་རེད་མོད། འབྱུང་འཁོར་ཆེ་ཆུང་དང་རྒྱ་ཤེད་ཆེ་ཆུང་ཞིག་
མ་རེད། བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་ན་མཆོད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན། བསམ་པ་
རྣམ་པར་མ་དག་ན་མཆོད་པ་རྣམ་པར་མ་དག་པ་ཡིན། མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ནི་སེར་
སྒྲིབ་གཉིན་པོ་ཡིན། མཆོད་པ་རྣམ་པར་དག་མ་དག་ནི། གཙོ་བོ་སེར་སྒྲིབ་ཡོད་མེད་
ལ་ཐུག རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཙས་ལ་ངེད་ཚོའི་ལུས་མི་གཙང་བའི་རྣམས་སོ་དུག་གི་རྒྱལ་བ་
འདི་དང་། རོངས་སྒྲིབ་འབའ་འབྲུལ་ལྷག་ལྷོག་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཙས་ལྷ་ཅི་
མི་གཙང་སྒྲིབ་ཅན་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཕྱི་ལྷས་བྱེད་ས་མི་འདུག་བསམ་པ་འདྲ་ཞིག་དང་།
དག་ཚོགས་རྣམ་དག་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་མཆོད་བཤམ་བྱིས་
པའི་ཅེད་མེ་ཅེ་བྱེད་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ལྟ་ཅི། སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྒྲིང་བཞིའི་ལྷ་
མིའི་ལོངས་སྒྲིབ་ཕུལ་ན་འང་། གསེར་དང་བོང་བ་མཉམ་པའི་འཕགས་མཆོག་
ལ། །སྒྲིང་བཞིའི་ཕུན་ཚོགས་བསྟོབས་ཀྱང་ཅི་བཟི་སྟེ། །གསུངས་པ་ལྟར།
ཆགས་བྲལ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཙས་ལ་མཁོ་ཉག་ཡོད་པ་
མ་ཡིན། རང་གི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་གང་ལ་དག་འབའི་དངོས་
པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་གཞི་གསུམ་གྱི་གཞི་བྱས་ཏེ་འབྲུལ་གྱིན་ཡོད་པ་ཡིན། ལཱ་རུ་

རིན་པོ་ཆེ་བོད་ཡུལ་དུ་འབྱོན་ཅིས་བྱེད་དུས་བོད་ཀྱི་སློན་པོ་ཚོས་གསེར་ཕུལ་ཆོ། གུ་རུ་
རིན་པོ་ཆེས་གནམ་ལ་གཏོར་དུས་བོད་ཀྱི་སློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སེར་སྒྲ་ཤོར་བ་ཡིན།
སེར་སྒྲ་ཤོར་བཞིན་ཡོད་པ་མཁུན་ནས་སྒྲ་བ་བཟེད་གསུངས་ཏེ་ཟུར་ནས་ས་རྩོམ་སྒྲུག་སྒྲར་
གང་རེ་སྒྲང་སྟེ་གནང་ཡོད་བ་རྩུར་ཡོད་ནས་བལྟས་པས་གསེར་དུ་གྱུར་ནས་ཡོད།
མེད་པོས་མེད་ཟེར་ནས་བལྟས་འདུག་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེ་སྒྲོན་མཚོད་སྒྲོན་མ་སྒྲུབ་
པའི་དབུལ་པོའི་ལུས་སྒྲངས་པས་ད་དུང་བསོད་ནམས་མ་བསལ་ན་རྩེས་སུ་དེས་ཀྱང་
སྒྲུག་ཅིག་འགྱུར་ངས་པ་ཡིན། མཚོད་པའི་ཡོ་བྱད་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་ནའང་སེམས་དག་
པ་ཞིག་ཡོད་ན་རྒྱ་གཙང་མ་ཡན་ཆད་འབུལ་ཚོག་པ་ཡིན། གནའ་ཡུལ་ཞིག་ན་ཁྱིམ་
བདག་སྒྲུག་པོ་ལོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཅན་ཞིག་ལ་གཡོག་མོ་རྒྱ་རྒྱས་ཞིག་ཡོད། ཁྱིམ་
ཚང་རྒྱ་ཆེ་ལ་སླིང་རྩེ་མེད་ཅིང་སེར་སྒྲ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། གཡོག་མོས་ལས་ཀ་སྟོགས་
ཚོད་རུས་ཚོད་ཀྱིས་ལས་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་བས་བ་མ་ཡག་པོ་མི་སྒྲིན། གོས་གྱོན་རྒྱ་
ལེགས་པོ་མི་སྒྲོན། ད་དུང་དེའི་སྟེང་དུ་དུང་ངན་རྒྱག་བཅོག་ཁོ་ན་བྱས་ནས་སྒྲུག་
བཀོལ་གྱིན་ཡོད། ཉིན་ཞིག་རྒྱ་མོས་སྒྲུག་བསྐྱེད་མ་བཟེད་པར་རང་སྟོག་གཙང་
དགོས་སྐྱམ་ནས་རྒྱ་ལེན་སྟོད་ཀྱི་བུམ་པ་ཁྱེར་ཏེ་རྒྱ་ལེན་དུ་སོང་བ་རེད། རྒྱ་ཁར་ཐོན་ཏེ་
དུས་ནས་བསྐྱད་པར་འཕགས་པ་ཀ་ཏ་ཡ་ན་དེར་བྱོན་ནས་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ཞེས་གསུངས་
པས། མོ་རང་གིས་ལོ་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཞུས་པས་འཕགས་པས་རྒྱ་མོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་
དབུལ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་རྣམས་བཅོང་མི་འཛོག་པར་ཅི་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས་དུས་རྒྱ་
མོས་སུས་ཉོ་རྒྱུ་ཡིན། ཇི་ལྟར་བཅོང་དགོས་པ་རེད་ཞུས་ཏེ་ཡང་དུ་བཞིན་བསྐྱད་པར།
འཕགས་པས་གསུངས་པ། དབུལ་བ་ད་ལྟ་ད་ལྟ་བཅོང་ཚོག་པ་རེད། ཁྱོད་རང་
གིས་ཁ་ལག་གཙང་མའི་བྱས་ཞིག་བྱས་ནས་སྒྲིན་པ་ཐོང་གསུངས། རྒྱ་མོས་མོ་ལ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྒྲིན་པ་གཏོང་ཡོད་རྒྱུ་ལྟར་པ་མཁུང་པོ་ཞིག་ཀྱང་མེད། རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱི་བུ་པ་
འདི་ནི་བདག་པོ་ཚང་གི་རེད་ལུས་ཆོ། འཕགས་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟོ་བཟེད་འདིར་རྒྱ་
གཙང་མ་ཞིག་བཅུས་ནས་ང་ལ་ཡུལ་དང་ཁོང་གིས་སྒྲིན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞལ་
འདོན་མཛད་གསུངས། རྒྱ་མོས་འཕགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་ཡུལ་བས།
འཕགས་པས་སྒྲིན་པའི་ཚིགས་བཅད་གསུངས་ནས་ད་དུང་དེའི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱབ་ཚིག་གི་
ཐོག་ནས་བསྐྱབ་པ་གནད་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བསྐྱབས་ཏེ་མཚན་བཟོད་དུ་བཅུག
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཏོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བསྐྱགས་བཟོད་མཛད་དེ་རྒྱ་མོ་ཁྱོད་
འདུག་སའི་ཁང་པ་ཅི་འདྲ་ཡོད་གསུངས་ཆོ། རྒྱ་མོས་མོ་ལ་འདུག་ས་ཞིག་ཡོད་པ་
མ་ཡིན། བྱུ་ཀྱི་གང་ན་ཡོད་ན་དེ་ན་ཉལ་འདུག་གི་ཡོད། མཚམས་མཚམས་
ལ་ལུང་ལུང་དེ་འདྲའི་སྤྱིང་དུ་ཉལ་འདུག་གི་ཡོད་ལུས་པ་ཡིན། འཕགས་པས་ཁྱོད་
རང་ཕྱིར་ལ་སོང་། སྤར་བཞིན་དུ་ལས་ཀ་ལས། མི་དགའ་བའི་སྤང་བ་མ་བྱེད།
བདག་མོ་ཉལ་ཚར་དུས་ག་ལེར་སྒྲིམ་ཏེ་དོ་དགོང་ཁྱོད་བདག་མོའི་ཁང་པའི་སྒྲིའི་ཕག་
ཏུ་རྩ་གཙང་མ་ཞིག་བཏིང་ནས་དེར་གཞན་ཅི་ཡང་མ་དྲན་པར་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་དྲན་
བཞིན་དུ་ཉལ་ཞིག་ཅེས་གསུངས། རྒྱ་མོས་འཕགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་
མོ་ཉལ་ཚར་དུས་ག་ལེར་འཇམ་ནས་སྒྲིམ་ཏེ་སྒྲིའི་ཕག་ཏུ་རྩ་གཙང་མ་ཞིག་བཏིང་སྟེ་དེའི་
སྤྱིང་དུ་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་ཉལ་བསྐྱད་པ་ཡིན། དེའི་དགོང་མོར་རྒྱ་མོ་ཆོ་
འཕྲོས་ཏེ་སུ་མ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་དུ་ལྷས་སྐྱུ་མོ་ཞིག་ཏུ་སྒྱེ་བ་བྱངས། ཕྱི་ཉིན་
བདག་མོ་ཡར་ལང་དུས་གཡོག་མོ་རྒྱ་མོ་ཁོ་རང་གི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཤི་ཡོད་པ་མཐོང་
བས། ཁོང་ཁོ་བཞིན་སྒྲིགས་མོ་བྱེད་ཞོར་དུ་རྒྱ་པར་ཐག་པ་བཏགས་ནས་དུར་ཁྱོད་
ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་འགོ་དགོས་ཐུག་སོང་པ་ཡིན། སྤྱིར་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྒྲིམ་པའི་དབང་པོ་རྣམས་

པོ་ནམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱུན་ཅི་ཞིག་གིས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཤེས་པ་ཡིན། དབང་པོ་
རྟུལ་པོ་ནམས་ཀྱིས་ནི་མི་ཤེས་སོ། གན་མོ་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཡིན་
པས་ལྷའི་བདེ་བར་ཆགས་ནས་འདུག་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་རྒྱུན་ཅི་ཞིག་གིས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་
པ་ཡིན་མ་ཤེས། དེའི་སྐབས་སུ་ཤུ་རིའི་བུ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་
ཡོད་པས། ཁོང་གིས་སྤང་པོ་གན་མོའི་སྐྱེ་བ་ལྷའི་སྐས་མོ་ལ་སློན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཤེས་ཕྱིར་
དུ་བྱིན་སྐབས་མཛད་པས་དེས་སྐྱེ་བ་སློན་མ་དྲན་ཡོང་བ་ཡིན། གྲོགས་ལྷའི་བུ་མོ་ལྷ་
བརྒྱ་དང་བཅས་པ་དུར་ཁྱོད་དེ་ལ་སོང་ནས་གན་མོའི་རུས་པ་ལ་མཆོད་པ་ལུལ་བས་ལྷའི་
འོད་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་བྱུང་ནས་ཆོང་མས་ཤེས་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྱུར། དེ་ནས་
འཕགས་པ་ཀ་ཏ་ཡ་ནས་ཆོས་གསུངས་དེ་ཉན་ནས་གན་མོའི་སྐྱེ་བ་ལྷའི་སྐས་མོ་རྒྱུན་
ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྟེ་ཕྱིར་ལྷ་ཡུལ་དུ་སོང་། དེ་དག་མཐོང་ནས་སྤར་གྱི་གན་
མོའི་གཡོག་བྱེད་སའི་བདག་མོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཞིག་ངོ་མཆོང་སྐྱེས་ཏེ་
འཕགས་པའི་མདུན་ནས་ཆོས་ཉན་ཏེ་འཁོར་མང་པོ་ཞིག་ལ་གྲོལ་བ་ཐོབ་སོང་བ་ཡིན།
སེམས་རྣམ་པར་དག་ན་དངོས་པོའི་འབྱོར་བ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་ཐུག་པ་མ་ཡིན། མེད་པོས་
མེད་ཆོད་དང་བསྐྱེད་ཏེ་བསོད་ནམས་དེ་ལྟར་གསོག་དགོས། གསོག་ཆོག་ལ།
ཡོད་པོས་ཡོད་ཆོད་དང་བསྐྱེད་ཏེ་བསོད་ནམས་གསོག་དགོས། སྤར་བསོད་ནམས་
བསགས་ནས་ད་ལྟར་འོངས་སྟོན་གྱི་འབྱོར་བས་མ་དབུལ་པར་གྱུར་ཀྱང་། ད་ལྟའི་སྐྱེ་
བ་འདི་ལ་མཆོད་པ་མ་ལུལ། སྐྱིན་པ་མ་བཏང་ན་སྤར་བསགས་གྱི་བསོད་ནམས་ཕྱན་
བུ་དེ་ཟད་ཆོ་འོངས་སྟོན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཡང་སངས་རྒྱས་བཙུང་མ་
ལྷན་འདས་རྒྱ་གར་འོད་མའི་ཆེལ་ན་བཞུགས་ཡོད་དུས་ཤིག་ལ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་
འོད་མའི་ཆེལ་གྱི་བར་ཞིག་ན་ཡི་དྲགས་མོ་ཉམ་ཐག་པ་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་ཉམ་ཐག་གིས་འོ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དོད་འཕོད་ཀྱི་ན་མ་མཁའི་ཁམས་ལ་འཁོར་ནས་འདུག་སའི་གནས་མ་རྟེན་པར་ཡོད་པ་
འཕགས་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་གཟིགས་ཏེ། འཕགས་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་དེ་རྣམས་
གྱི་ཐང་དུ་བྱོན། ཡི་དྲགས་རྣམས་འཕགས་པའི་མདུན་དུ་ཡོང་སྟེ་ཚིག་མཐུན་པས་འདི་
ལྟར་སྒྲུབ། དེ་དེ་རྣམས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་གྱི་ཚོང་དཔོན་ལྟ་བུ་ཡིན། རྒྱལ་བདག་
འཛིན་དང་སེར་སྒྲ་ཆེ་བས་མཆོད་པ་དང་སྒྱིན་པ་གང་ཡང་མ་བྱས། གཞན་ལ་སྒྱིན་དུ་
མ་བཅུག། སྒྱིན་པ་གཏོང་ས་རེར་ཐོན་དུས་བྱིན་པ་མེད་པའི་ཐོག་ཏུ་འདི་རྣམས་ཡི་
དྲགས་ཞིག་དང་འབྲ་བར་གང་སར་ཐོན་མེད་ས་ཞིག་མི་འདུག་ཟེར་ནས་ངན་སྒྲུབ་བྱས།
བཅུན་པ་ཆེན་པོ་བྱིས་དེ་ཚོའི་ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་དེ་རྣམས་
ཡི་དྲགས་ལ་སྒྲུབ་ཏེ་སྒྲུག་བསྐྱེད་སྟེང་གི་ན་ཡོད་པའི་ལས་རྣམས་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་
གསུངས་ཏེ། དེ་དག་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱིད་དེ་པའི་གནས་ལ་བཀོད་ནས་སངས་
རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་གུང་ཚིགས་ལུང་ཏེ། དེ་དེ་རྣམས་གྱི་ཆེད་དུ་ཡོན་བསྐྱོས་ཤིག་
ཅེས་ཞུ་རྟོགས་གྱིས་དང་དེ་དེ་རྣམས་ཡི་དྲགས་གྱི་སྒྲུ་གནས་ལས་གཅིག་ཐར་ཐུབ་ན་ཅི་
ཤེས། མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་དེ་རྣམས་གྱི་ཉེ་འབྲེལ་དག་ལ་སྐྱད་བསྐྱར་ཏེ་ཆོང་མ་
གསུངས་པ་ཡིན། ཉེ་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དང་ལེན་བྱས་ནས། སང་ཉིན་སངས་
རྒྱས་འཁོར་བཅས་སྒྱིན་འབྲེན་རྒྱུ་ཡིན་པས། མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་རྒྱུ་འཕྲུལ་དང་ལྷན་པ་
ཡིན་པས་ཡི་དྲགས་རྣམས་གྱི་དྲུང་དུ་བྱོན་ནས། སང་ཉིན་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་
དང་བཅས་པ་སྒྱིན་འབྲེན་རྒྱུ་ཡིན་པས། བྱིད་རྣམས་སང་ཉིན་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་
པ་དང་། ཡི་དྲགས་སུ་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་ལ་དེ་དུས་ཤོག་དང་མཐོང་ཐུབ་པ་རེད་ཅེས་
གསུངས། ཉེ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས། བྱི་ཉིན་གྱི་གདུགས་ཚོད་ལ་
བབ་དུས་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་བྱོན། དེའི་ཉིན་པར་ཞལ་ཏ་བ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་

མཛད་ནས་གཟིགས་པས། ཡི་དྲགས་རྣམས་ཡོང་རྒྱུ་མེད་འདུག་མོའུ་འགའ་གྱི་བུས་
མངོན་ཤེས་གྱི་རྩ་ལ་ཅི་ཡོད་གྱིས་གཟིགས་ཀྱང་ཡི་དྲགས་རྣམས་གར་ཡོད་གཟིགས་མ་
ཐུབ། དེའི་ལོ་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས་
ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱིས་ལས་འདས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མང་
པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡི་དྲགས་རྣམས་ལས་གྱི་རྒྱུད་གིས་དེད་སོང་བ་རེད།
འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཟིགས་
ཆོག་པ་རེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་སྟོན་ཆོག་གྱིང་
རང་གིས་དགེ་འདུན་བསྟུ་བའི་གཞི་རྒྱུད་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། གཞི་བརྒྱུད་ཏེ་
དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས། དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དྲགས་གྱི་ཉེ་བ་རྣམས་དང་
ཡི་དྲགས་ལ་ལྟ་བུམམ་པའི་མི་གཞན་དག་དང་བཅས་པ་ལྟ་དུ་མོ་ལ་འདུས། དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་རྩ་འཕྲུལ་ཆེན་པོས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཡི་དྲགས་རྣམས་གྱིས་སངས་
རྒྱས་འཁོར་བཅས་གྱིས་མཆོད་པ་བཞེས་བཞིན་ཡོད་པར་མཐོང་། ཁོང་རྣམས་གྱི་དོན་
དུ་ཉེ་བ་རྣམས་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ལ་བསྟེན་བཀུར་གྱིང་བཞིན་ཡོད་པ་ཤེས་
པར་མཛད། དེ་འདྲའི་རྩ་འཕྲུལ་བསྟན། དེ་ནས་ཡི་དྲགས་རྣམས་དེའི་ལྷན་དུ་ཐོན་
ཡོང་བ་རེད། དེའི་གྲུལ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཆོས་གསུངས་ཡོན་བསྟོ་མཛད་པ་རེད།
སྟོན་པ་འདི་ཡི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་དག་ཡི་དྲགས་རྗེས་སུ་སོང་། །ཡི་དྲགས་
འཛིག་རྟེན་རབ་འཛིགས་ལས། །དེ་དག་སྦྱར་དུ་ཐར་སྦྱར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་
ནས་དགེ་བསྟོ་མཛད། གཞི་དེ་ལ་བསྟེན་ཏེ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་གསུངས་ནས་
སེམས་ཅན་འབྱུང་ཕྱག་མང་པོའི་སེར་སྒྲིའི་དྲི་མ་སྤངས་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་། ཡི་
དྲགས་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སེམས་དགའ་སྟེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལུས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ངན་བརྗེས་ཏེ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས། སྐྱེས་པ་དང་ལྷའི་མངོན་ཤེས་
གྱིས་སྡོན་རྗེས་ད་ལྷའི་གནས་གསུམ་ལ་བརྟགས་ཏེ་མི་ཡུལ་ནས་ཞག་གཅིག་མ་ལོན་
གོང་ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐུན་སྲར་དུ་ཡོང་ནས། ཆོས་ཉན་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་
ནས་ཡང་ཕྱིར་ལྷ་ཡུལ་དུ་སོང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུ་
ལ་གསུངས་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་ཡི་དྲགས་མང་པོ་ལྷའི་གནས་ལ་བཀོད་པ་དེ་དག་མདང་
དགོང་ངའི་གནས་སུ་ཐོན་ཏེ། ངས་ཆོས་བསྟན་ནས་དེ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་
ཕྱིར་ལྷ་ཡུལ་ལ་སོང་ངོ་། ཁྱོད་གྱིས་ཞལ་ཏ་བ་བྱས་པ་དེ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ནོ།
ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་གཟེངས་སྟོན་མཛད། མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུས་ཡི་དྲགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བ་དག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གོ་བར་མཛད། དེ་རྣམས་ལ་མཆོན་སྐྱེས་ཏེ་
བཙམ་ལྷན་འདས་འཁོར་དང་བཙས་པ་ལ་བཀྱར་སྟོན་བྱས། དེ་རྣམས་གྱིས་རང་རང་
གིས་བསོད་ནམས་གྱིས་བོན་བཏབ། དེས་ན་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་
བཙས་པ་ལ་ལུས་ལོངས་སྟོན་དག་ཆོགས་དང་བཙས་པ་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་
འབུལ། དངོས་འབྱོར་གྱི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཅི་འབྱོར་བས་མཆོད། དུས་གསུམ་
དུ་བསགས་པའི་དག་ཙ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ད་ལྷའི་དག་ཙ་ཅུང་ཟད་རེ་འབྲུབ་པ་དེ། དག་
ཙ་འཛད་པའི་རྒྱ་བཞིས་དག་ཙ་འཛམས་མ་སོང་གོང་ཡར་འབུལ་དགོས་པ་རེད།
ཡུལ་ན་བཟང་བ་རེད། དེ་ཅུད་ཟོས་སུ་མི་འགོ་བར་མ་ཟད། དག་ཙ་གོང་འཕེལ་
དུ་འང་འགོ་བ་རེད། དངོས་འབྱོར་གྱི་མཆོད་པ་ཞིག་སྤུལ་བ་ཁྲལ་སོད་མ། མཆོད་
པ་ཡིན་པས་དྲག་སྒྲམ་ཏེ་ཐུད་ཀྱི་སྡོམ་དང་མར་གྱི་ཁ་ས་ལྷ་བུ་གཙོག་ས་སྤྲུག་ས་ནས་
འབུལ་མི་རུང་། ཡག་ས་བཟང་སའི་ཡུད་འགོ་མ་དེ་དགོན་མཆོག་གི་མཆོད་པ་ལ་
འཛིག་དགོས། ང་ཆོས་རྒྱ་ལེན་དུས་མཆོད་ཁ་གསུམ་རེ་འཕེན་སྟོལ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱུན་

སྲོལ་ཡག་པ་རེད། བསམ་པ་དག་ན་དེ་ཚོ་མ་གཏོགས་དགོས་པ་མ་རེད། གོང་གི་
གཏམ་རྒྱུད་དང་འབྲ་བ་རེད། དུས་རྒྱུན་དུ་མཆོད་པ་འབྲུལ་རྒྱུ་འདི་གལ་ཆེ་བ་རེད།
ས་སྤྱིང་འཁོར་ལོ་བཅུ་བའི་མདོའི་ནང་དུ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བདེ་སྤྱིད་བདེ་བའི་
དངོས་པོ་ཡོད་ཆོད་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་། བདེ་ཞིང་སྤྱིད་
པར་འདོད་པས་ན་དཀོན་མཆོག་མཆོད་དགོས་གསུངས་པ་རེད། མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་
འདི་ལ་བཀའ་གདམས་པ་གོང་མ་རྣམ་པས་དངོས་པོར་མི་ཐོགས་དད་པ་གལ་ཆེ།
དད་པ་ཡོད་ན་རྒྱ་གཙང་མ་ཞིག་དང་མཐུལ་ཞིག་གི་ཚིག་གསུངས་སོ། །མཆོད་པ་
འབྲུལ་དུས་རང་གི་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་སྐྱ་གཟུགས་མཆོད་
རྟེན་གསུང་རབ་འདི་དག་ལ་མཆོད་ཆོ། དེ་དང་མཉམ་དུ་མདོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་
མ་གྱུར་བའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་
བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབས་གནས་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བའི་
སེམས་ཀྱིས་འཕེན་པ་གཏོང་དགོས། རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་དེ་ཚོ་གསལ་གསོག་
པའི་ཞིང་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱི་ན་མེད་པ་རེད། མཆོད་པ་འབྲུལ་བའི་གོ་སྐྱབས་
བྱུང་བ་འདི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་ནས་སེམས་སྦྱོབ་དང་བཅས་པས་མཆོད་པ་
འབྲུལ་དགོས། ཡོན་ཆབ་ཅིག་བཤམས་ན་འང་བདུན་ཆར་གཙང་མ་ཕྱིས། བདུན་
ཆར་ལ་མཐུལ་རྗེས་འབབ་ཏུ་མི་བཅུག་སྒྲིག་དུས་ཀྱང་ཕར་རྒྱུར་ཡོང་དང་འཁྱོག་པ་རྒྱ་བར་
དུ་འབོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར། རྒྱ་གཙང་གི་ཡོན་ཆབ་གྲལ་འགྲིག་མོ་བྱས་ནས་
བཤམས། བདུན་ཆར་ནང་གི་རྒྱ་ཉི་མ་མང་པོར་མ་བརྗེས་པར་ཁ་དམའ་ནས་ཁར་
ཐལ་བ་ཆགས་ནས་ཡོད་པ་དེ་འབྲ་མི་རུང་ངོ་། །དེའི་ཐོག་ཏུ་མཆོད་པ་འབྲུལ་སྐྱབས་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐུ་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མཆོད་སྒྲིན་གྱི་གཟུངས་དང་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཆོ་དང་བསྐྱེད་ན་ལེགས། མཆོད་པ་
གཙང་མ་ཞིག་ཡུལ། སྒྲོམ་རི་ཞིམ་ཅན་ཞིག་རྟེན་གྱི་མདུན་དུ་སྒྲོན། ཡུག་གསུམ་
འཆལ་རྟེ། ཉིན་བཞིན་བྱང་སྒྲོམ་ཐངས་རེ་ལེན་ཐུབ་ན་ཅི་འདྲའི་མི་བཟང་ངམ།
མར་མེ་ཡུལ་དུས། ཨོྲེ་ཨྲེ་རྩྱ། རྣམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱུངས་
ན། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་རྟེན་དང་བཅས། །བསོད་ནམས་
བསགས་པའི་ཞིང་མཆོག་བཞུགས་གསོལ་འཆལ། །མ་ལུས་དེ་དག་ཀུན་གྱི་སྒྲིན་
ལམ་དུ། །སྒྲུང་གསལ་མར་མེ་མཆོད་པ་འདི་འབྲུལ་བས། །བདག་དང་མཐའ་
ཡས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི། །མ་རིག་གཏི་མུག་ཆོངས་པ་ཀུན་བསལ་
ནས། །ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་
བརྒྱ་ཀ་ལ་ཨ་ཱ་རྩེ་མར་མེ་འབྱུང་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་སྒྲགས་དང་བཅས་
པ་ཆོར་བདུན་རེ་ཡན་ཆད་ཐོན་དང་འགྱུར་སྟོབས་ཆེ་བ་རེད། དག་སྦྱོར་གང་བྱས་ན་
མཐུག་ཏུ་བསྡོམ་ཡོད་དགོས་པ་དེ་སྒྲོམ་ཅི་དགོས། མཆོད་པ་ཡུལ་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་
བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན། གནའ་སྒྲོན་མ་ཞིག་ལ་བྱིམ་བདག་ཞིག་གིས། སངས་རྒྱས་
རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ལ་མེ་ལོང་དང་སྒྲོམ་མེ་རྟོག་བཅས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ཡུལ་
ཞིང་ཡུག་འཆལ་རྟེ་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་དུས་སུ་གོང་
ཁྱེད་སེར་སྒྱའི་གནས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་སེར་འོད་ཅེས་བྱ་བར་སྒྱེ་བ་བྱངས། དེ་མའི་པང་དུ་
སྒྲོམ་མ་ཐག་ཏུ་འོད་ཀྱིས་གོང་ཁྱེད་གང་འདུག་པ་དེ་འདྲའི་གཟུགས་བྱང་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་ཆོག་མི་
ཤེས་པར་མཛོམས་ཤིང་ལོངས་སྦྱོད་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་གི་ལུས་བྱངས། རྗེས་སུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ། མཆོད་པ་འབྲུལ་དུས་
གཡོ་རྒྱུ་མེད་པའི་མཆོད་པ། སྒོག་གཙོན་ལ་སོགས་པ་སྤྲིག་དང་མ་འདྲེས་པའི་མཆོད་

པ་ཕུལ་ན་ཕན་ཡོན་ལྷན་པར་ཆེ་ཞིང་། མཆོད་པ་འབུལ་བྱའི་དངོས་པོ་ནི།
གཟུགས་མངོས། སྒྲ་སྒྲན། འི་ཞིམ། རོ་མངར། རེག་བྱ་འཇམ་པ།
མདོར་ན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་གང་ཕུལ་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་རེད། སངས་རྒྱུ་
རྣམ་གཟིགས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་དུས་ཞིག་ལ། ཁྱོད་ལྷག་ཉམས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་
ཆེན་པོ་མེད་པར་སའི་རྩ་བུམ་གསར་བ་ཞིག་ཉིས་ནས། རྒྱ་གཙང་མ་གང་སྒྲུགས།
གསེར་གྱི་དུང་ཙོག་ཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་འཕང་སྟེ། མེ་ལོང་གཙང་མ་ཞིག་གིས་
དེའི་ཁ་བཀག་ནས་དགོ་འདུན་པ་ལ་ཕུལ། དགོ་འདུན་པ་འགའ་རེས་རྒྱ་གསོལ།
འགའ་རེས་ཁ་བཤལ། འགའ་རེས་སྒྱུང་བཟེད་འབྲུད་བྱེད་བྱས། དེའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོ་ཕྱི་མར་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་ཏེ་ལྷའི་བདུད་རྩི་ལ་
ལོངས་སྟོང་པར་གྱུར་སོང་བ་རེད། ཡང་ཁྱེད་ཞིག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསོད་
སྐབས་གོང་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་འབྱོན་བཞིན་ཡོད་པ་མངལ་ནས་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་ལག་ན་
སྒྲན་མ་སྒྲར་གང་ཡོད་པ་དེ་སངས་རྒྱུ་ལ་གཏོར་ཏེ་དང་བ་བྱས་པས། སྒྲན་རྟོག་བཞི་
སྒྱུང་བཟེད་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྱུང་། གཉིས་སྒྲགས་ཀར་ཕོག་སོང་བའི་བསོད་ནམས་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས། ཁྱེད་དེའི་སྐྱེ་བ་རྗེས་མར་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེས་ཅེས་བྱ་བའི་མི་ཡུལ་གྲིང་
བཞིའི་བདག་པོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་བྱས། བརྒྱ་བྱེན་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་བརྗེས་པའི་བར་ལ་
ལྷ་ཡུལ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཕྱིད་ལ་དབང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཡང་སངས་
རྒྱུ་ལྷ་ཡུལ་ལ་ཁྱེད་ཞིག་གིས་དགའ་ཞིང་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ས་སྒྲིམ་པ་གང་ཕུལ་
བས་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཁྱེད་འདི་བསོད་ནམས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་
པར་འཇམ་བུའི་གྲིང་དུ་དབང་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། དེའི་དུས་སུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་ཞིག་བཞེངས་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་རེད།

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཁྱེད་དེ་ཆོས་རྒྱལ་མཉམ་མེད་ཡིན་པ་རེད། དགོང་མ་གཅིག་ལ་འཛམ་གླིང་ས་གནད་
བྱེ་བ་ལ་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་བཞེངས་མཁན་དེར་གྱུར་སོང་བ་རེད། སྡོན་བསགས་ཀྱི་
བསོད་ནམས་མེད་ན་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ནའང་སྐྱེ་བསོད་ཆེ་ཆུང་ཡང་ཡོད་
འདུག །གྲུབ་ཆེན་མེ་ལོང་རྫོང་རྒྱལ་པ་མཛོད་དུས་འཛོལ་གཏན་ནས་འབྱོར་ཐབས་
མ་ཐོན་པར་འཛམ་པ་ལྷ་བསྐྱབས། བསྐྱབས་ནས་འགྲུབ། འགྲུབ་ནས་ཞལ་
བསྟན་ཡང་དངོས་གྲུབ་མ་གནད་། ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ཏེ་རྩེ་འཕྲུལ་བསྟན་ཡང་
ཡུལ་མི་དད་པ་མ་སྐྱེས། ཉིན་ཞིག་འཕུར་ཏེ་ཀོང་པོ་ཁོག་ཅིག་ལ་ཕེབས་ཡོང་དུས།
གནའ་སྡོན་མ་ལྷགས་ཀྱི་རྩི་བོའི་སྐྱེ་བ་བླང་དུས་ཤིག་ལ་གོག་ཆང་ཞིག་གི་ནང་དུ་རྩམ་བྱེ་
གཏོར་མྱོང་བའི་སྐྱོན་འབྲས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་ཕོ་མོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དད་པ་བྱས་ཏེ་འཛོལ་སྐྱོར་
མཁན་ཞིག་ད་གཟོད་ཡོང་བ་རེད། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཞལ་བཞུགས་དུས་
ཤིག་ལ་དབྱ་བཙུང་བ་སྐྱར་ཆུང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སྐྱར་ཆུང་དབྱ་བཙུང་བ་
ཐོབ་སོང་བ་རེད་དེ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུར་རྒྱ་གཏན་ནས་མ་ཡོད་པར། ཐབས་
གང་བྱས་ཀྱང་གསོལ་བཙུང་མ་རག་པར་མུ་གེས་འདས་དགོས་ཐུག་སོང་བ་རེད།
དེས་ན་རང་གི་འབྱོར་འཁོས་དང་བསྟན་པའི་མཆོད་པ་དེ་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་འབུལ་རྒྱ་
དེ་གལ་ཆེ་བ་རེད། དེས་ན་མཆོད་པ་འབུལ་བ་འདི་གལ་ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་རེད།
དེའི་དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱུལ་པའི་མཆོད་
པ་ནི། ཡིད་སྐྱུལ་བཟུ་གིས་རྩམ་རྟགས་རིན་ཆེན་བདུན། །ཞེས་པའི་ཆོག་འདིས་
བསྟན་པ་རེད། རྩམ་བརྒྱན་སྣ་བདུན་དེདག་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱུལ་ཙམ་མ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་
སྤྱི་སྣ་བདུན་དངོས་སུ་རྩེ་བཟང་དགའ་ས་ཨོ་འདུག་མ་གཏོགས་རྩམ་བརྒྱན་དང་རྟགས་
བརྒྱན་དེདག་མགར་དུ་བཅུག་ན། ཡང་ན་རོ་མ་དེ་བྱོར་ཡོང་ནས་དངོས་འབྱོར་བྱེད་

ཆོག་བསམ་ན་ལོན་པ་མ་རེད། འདི་ཚོ་ངོ་མ་དེ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་ཙན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མ་གཏོགས་རང་དགར་འབྱོར་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་པ་
མ་རེད། མགར་བ་བཅས་པ་བྱིས་པ་འདི་ཚོ་ཆང་མ་དམིགས་རྟེན་ཙམ་ཞིག་རེད།
དེད་ཆོས་མཆོལ་འབུལ་རྒྱའི་མཆོལ་གྱི་ཕོ་བྲང་དང་ལུགས་རི་རྩུང་རྩུང་འདི་སྟོང་གསུམ་
འཛིན་རྟེན་གྱི་བ་ཕྱག་བརྒྱ། དེའི་རྩལ་གྲངས་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་དང་།
ཆོས་ལོངས་སྤུལ་སྤྱིའི་ཞིང་ཁམས་མཆོལ་དུ་འབུལ་བའི་དམིགས་རྟེན་ཙམ་ཞིག་རེད།
དེ་དང་གཅིག་པ་རེད། བཀྲ་ཤིས་པའི་རྩལ་བརྒྱད་ལ་མཚོན་ན་མེ་ལོང་ལི་བྲི་དུར་བ་
ལ་སོགས་པ། སྟོན་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྩལ་སུ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས། དེའི་མཚོན་བྱེད་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཆེད་དུ་རང་རེས་འཆབ་
བྱེད་གྱིན་ཡོད་པ་རེད། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་གཟུགས་གྱི་ལྷ་མོ་འོད་
འཆང་མས་མེ་ལོང་ཕུལ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྩལ་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ལྟར། རང་རེས་ཀྱང་དདུལ་དཀར་གྱི་མེ་ལོང་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་ལ་དམིགས་
རྟེན་བྱས་ཏེ་མེ་ལོང་ཕུལ་ན། རང་གཞན་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ལ་བསོད་ནམས་ཆེན་
པོ་ཐོབ་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་མ་འདྲེས་པ་གསལ་བར་ཐོབ་པ། དེ་
ལྟར་དུ་གྲོང་བའི་བུ་མོ་ལེགས་སྐྱེས་མས་འོ་མ་ཕུལ་བ་ལྟར། རང་རེས་ཀྱང་ཞོ་འོ་མའི་
མཚོད་པ་ཕུལ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཟས་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་ཆེན་ས་སྤྱང་གི་བྱས་གྱི་
མང་ཕུལ་བ་ལྟར་དུ་གྱི་མང་ཕུལ་བས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་སེལ། བམ་ཟེ་བྲེུ་རྩྭ་
འཛོལ་གིས་རྩྭ་དུར་བ་ཕུལ་བ་ལྟར་དུར་བ་ཕུལ་བས་སྐྱེ་འཆི་བགྲེས་རྒྱུད་མེད་པའི་སྐྱེ་ཐོབ།
དེ་ནས་མེ་ལོང་ཞོ་དུར་བ་རེད། དེ་ནས་བུལ་བ་རེད། ཤིང་གི་ལྷ་མོས་ཤིང་ཏོག་
བིལ་བ་ཕུལ་བ་ལྟར་བིལ་བ་ཕུལ་བས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་ལྷོག་ཏུ་དག་སྟེ་མུ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དྲུང་དཀར་པོ་གཡས་སུ་
འབྱེལ་བ་ཡུལ་བ་ལྟར་དྲུང་ཡུལ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོད་བྱངས་སྒྲིག་ལུས་པ། དྲུང་གི་རྩེས་
སུ་ཡུངས་ཀར་རེད། ཡུག་ན་རྩེ་རྩེས་ཡུངས་ཀར་ཡུལ་བས་མཐུ་སྟོབས་ལུས་པ་ཡུན་
སུ་མ་ཆོགས་པ་དང་། དེ་ནས་མེ་ལོང་ཞེ་གླི་མང་དུར་བ་བེལ་བ་ཡོངས་ཀར་དུག་རེད་
འདུག་དྲུང་ཀྱུ་ཤ་དང་ལི་བྲི་གཉིས་ཀ་ཡོད། ཀྱུ་ཤ་རྩ་འཛོེད་བཟ་ཤིས་བྲེའུས་ཡུལ་
ནས་བཞུགས་གདན་མཛད་པ་རེད། ལི་བྲི་ཡུལ་བ་བྲམ་ཟེ་སྐལ་རྒྱལ་ཡིན་པ་རེད།
ལི་བྲི་དབང་གི་རྩེས་རེད། དེ་ཆོ་ཡུལ་ནས་དེ་དང་དེའི་ལུས་པ་དང་བྱིན་རྒྱབས་འབྱུང་
བར་ཤོག་བསམ་ནས་མཛོད་དགོས་པ་རེད། ལྷག་པར་དྲུང་མིགས་རྟེན་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་འདི་ཆོ་གཞི་བྱས་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་སྐལ་ནས་ཡུལ་ན།
རྒྱ་དང་འཆོམ་པའི་འབྲས་བུ་གནས་སྐབས་སུ་མེ་ལོང་ཡུལ་བས་གཟུགས་བཟང་ཞིང་གློ་
གསལ་བ་དང་། ཞོ་ཡུལ་བས་ཏིང་འཛིན་གྱི་འཆོ་བཅུད་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་
བུ་འབྱུང་བར་མ་ཟད། མཐར་ཐུག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་རྒྱ་
བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཟ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ལ་ནི། གདུགས་དང་གསེར་ཉ་
ཟེར་བ་རེད། གདུགས་དཀར་པོ་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན་དར་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་འཕུར་མྱིང་
གཡོ་བ། དེན་པོ་ཆེའི་ཏོག་གིས་མཛེས་པ། གསེར་ཉ་གཡུའི་གཤོག་པ་ཅན་མཉམ་
ལྷག་གི་མཆོ་ནང་དུ་འཕྱོ་བཞིན་ཡོད་པ། མེ་ཏོག་པར་འདབ་མ་སྟོང་དང་ལྷན་པ་
མཛེས་ཤིང་བྱི་བསུང་འཐུལ་བ། གདུགས་དང་གསེར་ཉ་དེའི་བར་དྲུང་དྲུང་བུམ་པ་
ཡོད་པ་རེད། འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་བཀའ་བའི་གཏེར་གྱི་བུམ་པ་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་
ཁ་རྒྱན་ཅན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཞན་དོན་དུ་སྦྱོ་བ་བཞེས་པའི་ཆོས་དྲུང་གཡས་
འབྱེལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཏིང་མཐའ་མེད་པ་མཆོན་བྱེད་

རིན་ཆེན་དཔལ་གྱི་བེའུ་འཇའ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན། གདུགས་དང་གསེར་ཉ་བུམ་པ་
པད་མ་དུང་དཀར་དཔལ་བེའུ་རྒྱལ་མཚན་རེད། མི་རུབ་སྤྱི་པའི་རྒྱན་དུ་སྐྱུ་དབུ་
འཕང་དགུང་ལས་མཐོ་བའི་མི་རུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན། དེའི་སྤྱང་དུ་འཁོར་ལོ་རེད།
འཁོར་ལོ་འདི་སྐྱ་བདུན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ལ་བྱེད་
རུས་གྱི་སྤྱང་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་རེད་བསམ། འདིའི་དབྱེ་འབྱེད་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཁྱད་པར་
མཇུག་མ་ཁྱོད་ཡང་། རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་འཁོར་ལོ་དེ་པས་རྒྱལ་ཐིམ་གྱིས་
མཉན་ཏེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་འདུལ་བའི་རྩལ་གཞོན་ཅན། ཐེག་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
རྒྱན་མི་ཆད་པར་སྒྲོར་བའི་བརྟ་རྟགས་ཤིག་དང་། དེ་ཕུལ་བས་རང་གཞན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་བཀྲ་ཤིས་ཟད་པ་མེད་པའི་དཔལ་ལ་འོངས་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་
བའི་མངའ་ཐང་ཐོབ་པའི་དབང་རྟགས་ཤིག་རེད། སྐྱ་བདུན་གྱི་ནང་གི་འཁོར་ལོ་དེ་
འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཆོས་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོང་བ་རྒྱལ་པོ་
གང་དུ་འགྲོ་འདོད་པའི་ས་དེར་འཁོར་ལོས་སྐྱ་དངས་ཏེ་སོང་བས། རྒྱལ་སྤྱི་གཞན་
པ་ནམས་མཉམ་དུ་འབྱོར་ཡོང་བ། འཁོར་ལོའི་རྒྱ་དེ་གསེར་དང་དཔལ་ཟངས་དང་
ལྷགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྤྱི་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་ལ་དབང་སྐྱུར་བའི་
རྒྱལ་པོ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད། འཁོར་སྐྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་འདྲའི་ཕྱེ་གྱིན་ཡོད་པ་རེད།
མདོར་ན་དེའི་འཁོར་ལོ་དེ་བསོད་ནམས་ཆོན་པའི་མཐུས་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར་བའི་
མདུན་སྐྱ་འབྲེན་བྱེད་པ་རེད་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་སྐྱ་བདུན་ནི། འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་
དང་མོར་བུ་རིན་ཆེན་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་། བཅུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ་མཛུས་ཤིང་ལྷ་ན་
སྟག་པ་བུད་མེད་ཀྱི་སྟོན་བརྒྱད་དང་བུལ་བ། རྟོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་འོངས་སྤྱོད་དང་
འབྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྤང་ཆེན་པོལ་བ་སྤྱོད་གི་སྟོབས་དང་

ལྷན་པ། ཏྲ་མཆོག་རིན་ཆེན་ཅང་ཤེས་པ་སྟོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྒྲོར་བ། དམག་
དཔོན་རིན་ཆེན་སྟོང་སྟོབས་སྒྱུ་རྩལ་དང་ལྷན་པ་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞིས་བསྒྲོར་བ།
དེ་ལྟ་བུ་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་སྲིད་རིན་ཆེན་བདུན་དང་ཉེ་བའི་
རིན་ཆེན་བདུན་ལ་སོགས་པ་དེ་ཚོ་དམིགས་རྟེན་རེ་ཡོད་ན་དེ་ལ་གཞི་གཟུང་། མེད་ན་
ཡིད་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲུལ་ཏེ་ཕུལ་ན་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ཐོབ་པ་རེད།
འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྒྲོས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་མཆོད་རྩལ་སྒྲུལ། དེའི་མཆོད་
རྩལ་སྒྲུ་རེ་རེའི་ཕྱི་ནས་ཡང་འོད་ཟེར་མང་པོ་འཕྲོས་ཏེ་དེའི་འོད་ཟེར་རེ་རེའི་སྒྲེ་མོ་ནས་ཡང་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རེ་རེ་སྒྲུལ། དེ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་མཆོད་སྒྲིན་ཟད་པ་མེད་པ་
ཕུལ་བ་ལྟར། དེ་དང་རྩལ་སྒྲུ་མཐུན་པར་འབྲུལ་དགོས། བཟྱ་གིས་པའི་རྟགས་
རྩལ་གྱི་མཆོན་ཏེ་ཡིད་སྒྲུལ་གྱི་མཆོད་པ་ལྷ་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ཡོད་ཚད་དེ་དག་
ཀྱང་། རྩལ་རྟེན་གྱི་གངས་ལྷ་མའི་སྟོན་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཞིང་ཁམས་དག་པའི་
འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲོས་སྒྲུལ་པའམ་སྒྲོས་སྒྲུངས་ནས། སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་
མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ཕུལ་ན་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་ཆོད་མེད་པས་བསམ་སྒྲོ་རྒྱུ་
རྒྱུ་འཁོར་འདུག་དགོས་པ་མ་རེད། རྒྱ་ཐོག་སེམས་ཐོག་གཉིས་ཀ་ནས་འཁོབ་གྱིན་
བསྟན་ན་འཁོབ་ལ་བྲོས་རྒྱུ་དང་འདུས་ལ་ཞིག་རྒྱ་ཞིག་མེད་རྟགས་རེད། དེས་ན་ལུས་
དག་གི་འབྱོར་བའི་དངོས་འབྱོར་རྒྱུ་རྒྱུང་ལས། ཡིད་སྒྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་
མཆོད་སྒྲིན་སྒྲོས་དང་ཅི་བསམ་ན་དེ་རེད། དེ་སེར་སྒྲུའི་འཆིང་ཞགས་ཀྱིས་བཅིང་
དགོས་པ་མ་རེད། རང་འོད་མེད་པར་དམིགས་མེད་ཀྱིས་ཟིན་ན་མཆོད་པ་རྣམ་དག་
ཏུ་འགྱུར་བ་རེད། དེ་ཡིས་དངོས་འབྱོར་ཡིད་སྒྲུལ་གྱི་མཆོད་པ་གཉིས་ཀ་སོང་སྟེ།
གསུམ་པ་གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་མཆོད་པ་ནི། གདོད་ནས་གྲུབ་པ་སྟོང་གསུམ་འཛིག་

རྟེན་གྱི། །སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་ཉི་ཟླ་བྱེ་བ་བརྒྱ། །ལྷ་ལྷ་མི་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་
ཀུམ། །སློལ་མ་སྤངས་ཏེ་འོད་དཔག་མེད་ལ་འབུལ། །བདག་ལ་ཕན་ཕྱིར་ཐུགས་
རྩེའི་སློབས་གྱིས་བཞེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གདོད་ནས་གསུངས་པ་ནི་གདོད་མ་
འདི་སྒྲགས་གྱི་སྒྲུབས་ནས་གསུངས་པའི་གདོད་མའི་གནས་ལུགས་དེ་མ་རེད།
འདིའི་གདོད་མ་འདི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཐོག་མའི་ཐོག་མ་སྟེ། སྤྱར་འཇིག་རྟེན་
ཆགས་དུས་ནས་ཡོད་རྒྱ་ཞིག་ལ་གོ་རྒྱ་རེད། གདོད་ནས་སམ་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་
དང་པོ། ཆགས་པའི་བསྐྱལ་བ་རྩོགས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡོད་པའི་སྟོང་གསུམ་འཇིག་
རྟེན། སྟོང་གསུམ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་ཉི་ཟླ་དང་བཅས་པ་བྱེ་བ་
ཐུག་བརྒྱ་ལའོ། སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆགས་དབྱིབས་སྣ་ཚོགས་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་།
དེ་དག་ནི་གདུལ་བྱའི་སྟོང་དང་འཚམ་པར་གསུངས་པ་རེད། དོན་ལ་གཅིག་པའི་ངེས་པ་
ཡོད་པ་མ་རེད། ཚངས་པ་རལ་བ་ཅན་དང་ངེད་ཅག་གི་ལྷ་སྤྱོད་མ་གཅིག་པ་ལྷ་བྱ།
གཅིག་ན་དག་པའི་སྤྱང་བ་དང་མ་དག་པའི་སྤྱང་བ། གཉིས་ན་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་
བྱང་པར་ལ་སོགས་པས་འདི་རེད་ཅེས་ཁ་ཚིན་གཅིག་གི་སྟོང་དུ་ཚོད་པ་མ་རེད། དེར་
སང་གི་ཚན་རིག་པས་ཐམས་མཁས་མིག་གི་སྤྱོད་ཆས་སྤྱད་དེ་བལྟས་དུས་འུ་ཅག་གནས་པའི་ས་
གཞི་འདི་རིལ་མེ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་པ་རེད། སོང་དུས་ཀྱང་དངོས་སུ་རིལ་མེ་དེ་སྟོར་ཚོག་
པ་རེད། དེ་དེའི་ངོར་བདེན་པ་རེད། ཀུན་རྩོབ་བདེན་པའི་ཆ་ཤས་ལོས་ཡིན་རེད།
འཇོམ་སྤྱིང་གི་ས་སྤྱང་འདི་རྒྱ་དང་སྒྲམ་ས་གཉིས་ལས་རྒྱ་ཡིས་མང་པ་རེད། རྣམ་
མཁའ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་གྱིན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། སྤྱད་པ་ལས། མཁའ་ལ་
རྒྱུད་བརྟེན་དེ་ལ་རྒྱ་ཡི་ཡུང་པོ་བརྟེན། །དེ་ལ་ས་ཆེན་འདི་བརྟེན་དེ་ལ་འགོ་བ་
བརྟེན། །གསུངས་པ་དེ་དང་ཆ་འཕྲོད་ཡོང་བ་རེད། དུས་འཁོར་དང་མངོན་པ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གཉིས་ཀའི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་དབྱིབས་ཉི་ཟླའི་འཁོར་འགོས་མི་འདྲ་བ་དེ་ཚོ། སེམས་
ཅན་གྱི་ལས་སྒྲུང་དང་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་ཐོག་པའི་རིམ་པ་ཐུན་མེད་དང་ཐུན་མིན་གྱི་དབྱེ་
སྒྲིམ་པོ་ཞིག་ཡོད་པས། གཅིག་ལ་ངེས་པར་བཟུང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། སེམས་
ཅན་གྱི་ཁམས་ཚད་མེད་པ་ལྟར་འགོ་བའི་སྒྲུང་ཚུལ་ཡང་ཚད་མེད་པས། འདུལ་བྱེད་
གྱི་མཛད་པའང་ཚད་མ་མཆིས་པ་ཞིག་ཡིན། །སྤྱིར་བཏང་མདོ་རྒྱུད་ཐུན་མེད་བའི་
ལུགས་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་པ་བཅུ་ལྔ་མཁའི་མཐས་ཁྱབ་པའི་འདས་
མ་འོངས་ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཅིང་འགོ་བའི་དོན་མཛད་གྱིན་ཡོད་པ་རེད།
རང་རེས་བཤད་གྱིན་ཡོད་པ་ནི་སྟོང་གསུམ་མི་མཛད་གྱི་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཞེས་
པ་འདྲི། དེའི་ནང་གི་ཆ་ཤས་རྒྱུང་རྒྱུང་ཆེ་རྒྱུང་གིས་གཞལ་ན་སྐྱ་ཅེ་ཙམ་མཁ་ཡུངས་
འབྱུའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་སྐྱའི་
དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་དགོངས་པ་དེ་ལས།
ཉིད་ལ་ཉིད་ལོངས་སྟོང་པའི་རིགས་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་རང་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཁྱི་
གསལ་འོད་ཟེར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་སྟོས་ཏེ་ལོངས་སྐྱའི་ཞིང་དང་སངས་རྒྱས་
དཔག་མེད་དུ་སྐྱལ། དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ས་གནས་དཔག་མེད་གྱི་དོན་
མཛད། ལོངས་སྐྱ་དེ་དག་རེ་རེའི་ཐུགས་ཀ་ནས་སྐྱལ་སྐྱའི་ཞིང་ཁམས་བསམ་གྱིས་
མི་ཁྱབ་པ་སྟོས་ཏེ། སྐྱལ་སྐྱུ་སངས་རྒྱས་དཔག་མེད་དུ་སྐྱལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྲངས་
མེད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་མཛད། དེའི་ནང་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་
སྒྲུང་མཛད་གྱིས་ཞིང་ཁམས་བཞེད་དེ་འགོ་དོན་མཛད་ཚུལ། དེ་རྒྱུང་པ་ལ་བསམ་སྟོ་
བཏང་ན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཆོས་སྐྱའི་དབྱིངས་རང་
སྒྲུང་སྐྱག་པོ་བཞེད་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་རང་སྒྲུང་བའི་རིགས་ལྷའི་ནང་གི་རྣམ་སྒྲུང་གི་

ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་སྒྲོས་ཏེ། གཞི་དང་སྤྱིང་པོ་མེ་ཏྲིག་གིས་བརྒྱན་པའི་ཞིང་
ཁམས། རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ཚད་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འབུམ་ཕྱག་དྲུག་ཅུའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་གྱི་
གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམ་པར་བཀོད་པར་མཛད་པ་རེད། དེ་ལྟར་པར་
ཆེན་པོ་དེའི་སྤྱིང་ན་རྣམ་སྤྱང་གངས་ཆེན་མཆོའི་སྐྱ་སྐྱིལ་ཀྱང་གཅིག་གིས་པད་སྤྱོད་ཁབ་
པར་བཞུགས་ནས་སྐྱ་ཆེ་བའི་བཀོད་པ་མི་གཡོ་ལྷན་གྲུབ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་།
སྐྱའི་བ་སྐྱའི་ཁྱད་བྱེ་རེ་ནས་ཀྱང་སྒྲོས་ཅུའི་རྒྱན་རྣམས་གངས་ཆེན་མཆོར་བབ། དེ་
ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཁམས་གངས་ཆེན་མཆོ་གྲངས་མེད་བསམ་གྱིས་མི་
བྲལ་པའི་རྒྱན། དེའི་གྲངས་གྱིས་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱང་བས་དོན་
མཛད། དེ་ལས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་ཕྱག་མཉམ་བཞག་གི་སྤྱིང་གི་ཕྱག་མཐིལ་དུ་སྒྲོས་
ཅུའི་རྒྱ་མཆོ་འབྱེལ་བའི་ནང་དུ་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་སྒྲིམ་ནས། དེའི་པར་སྤྱོད་ཟུང་འབྲུད་བུས་
མའི་སྤྱིང་དུ་ཞིང་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟ་བུ་བཅེགས་མར་གནས་པའི་བཅུ་གསུམ་པ། སྐྱ་
གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་ལྟའི་ནང་གི་ཐུགས་རྗེའི་ཐུགས་གྱི་ཞིང་ཁམས།
རང་རེ་ཡོད་ས་མི་མཛད་གྱི་ཞིང་འདི་བྱུང་པར་ཆེན་པོའི་ཞིང་ཡིན་པས་གསང་སྤྱགས་རྗེ་རྗེ་
ཐེག་པ་ཆེ་གཅིག་གི་གྲོལ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་རེད།
ད་ཐེངས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཛིན་ཏེན་ཁམས་གྱི་ཚད་འདི་རེད་དེ་བྱིབས་འདི་རེད་ཅེས་
ཐག་གཅོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་རེད། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཞིང་ཁམས་གྱིས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ལྟར་དུ་གང་
དུ་ཡང་མ་བྲལ་པ་དང་མེད་ས་ཡོད་པ་མ་རེད། མདོར་ན་རྣམ་མཁའ་མ་ཟད་བར་དུ་
འཛིག་ཏེན་མི་ཟད། དེའི་ལོངས་སུ་རྒྱུད་པའི་དུམ་བུའི་འཛིག་ཏེན་ཞིག་ལ་མི་མཛད་
འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བཞེད། སྤྱོད་གསུམ་གྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་རེད། འདིའི་སྤྱོད་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བརྟུང་གི་ཆགས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོང་དེ་མས་ནས་ཡར་ལ་ཆགས་གིང་།
བརྟུང་ཡས་ནས་མར་ལ་ཆགས། རྣམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་གནས་ཀྱི་གཞལ་མེད་
ཁང་རྣམས་གོང་ནས་མར་ལ་རིམ་བཞིན་ཆགས་པ་ཡིན་གསུངས་ཀྱིན་ཡོད། འདིའི་
སྟོང་བརྟུང་གི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ལུགས་འདི་རྟེན་གཞི་དང་བརྟེན་པ་གསུམ་གྱི་སྟེང་ནས་
བཤད་པ་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་རྟེན་གཞི་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་གསུངས་པ་རེད།
རྟེན་རིམ་སོགས་པ་དང་བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་ལ་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། གོང་དུ་
ལུང་བྲངས་པ་ལྟར། མཁའ་ལ་རྒྱུད་བརྟེན་དེ་ལ་རྒྱ་ཡི་ཡུང་པོ་བརྟེན། །གསུངས་
པ་ལྟར། བསྐལ་བ་ཆགས་གནས་འཇིག་སྟོངས་བཞིའི་ནང་གི་སྟོངས་པའི་བསྐལ་བ་
བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་རྩེགས་པའི་མཚམས་སུ། དང་པོ་ཡུལ་མཁའ་རྣམ་པར་དག་པ་
མདོག་དཀར་པོ་འོད་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཆགས། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་
བྲམ་ལུ་རྒྱུད་རྒྱུ་པོ་ཅན་ཞིག་ཆགས། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞི་བ་གསལ་
དག་གི་རྒྱ་མཚོ་ཆགས། དེ་ལ་ས་ཆེན་འདི་བརྟེན་དེ་ལ་འགྲོ་བ་བརྟེན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། དེའི་སྟེང་དུ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ཆགས། རི་རབ་རི་
བདུན་མཚོ་བདུན་གསེར་རི་རོལ་མཚོ་དང་བཅས་པ་ཆགས། སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕྱན་
བརྒྱད་དང་བཅས་པ་ཆགས་པ་དེ་ལ་རྟེན་ཕྱི་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ། བརྟེན་པ་ནང་
བརྟུང་གི་སེམས་ཅན་ངན་འགྲོའི་གནས་གསུམ་བཤད་མི་དགོས། རྒྱ་མཚན་རང་རེས་
འདི་ནས་མཚོན་པ་བཤད་པའི་སྐབས་རེད། ལྷ་གྲུ་མི་ཡི་ལོངས་སྟོང་འགྲེལ་བཞིན་
ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་མཐོ་རིས་ཀྱི་དང་པོ་མིའི་འཇིག་རྟེན་རེད། སྤྱིང་བཞི་དང་རྩ་
ཡབ་སྲན་པོ་གནས་པའི་སྤྱིང་མ་བཙྱིས་ན་མི་གནས་ས་སྤྱིང་བཞི་དང་སྤྱིང་ཕྱན་བདུན་དང་
བརྟུ་གཅིག་པོ་མིའི་གནས་ཡིན། མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་གཉིས་པ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་

ལྷའི་གནས་རེད། དེ་ན་འདོད་པའི་ལྷ་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་གཟུགས་གྱི་ལྷ་
གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བརྩ་བདུན། འདོད་ལྷའི་ནང་ནས་དང་པོ་རྒྱལ་ཆེན་
རིགས་བཞིའི་ལྷ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ནམས་གང་དུ་ཆགས་ཡོད་ཅེན། རི་རབ་གྱི་བང་
རིས་བཞི་ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་གྱི་སྟེང་ན་ཆགས་ཡོད། འདོད་ལྷའི་གནས་གཉིས་པ་རི་
རབ་གྱི་ཕྱོལ་མོ་ན་ཡོད་པའི་སུམ་ཕུ་ཕ་གསུམ་གྱི་ལྷ་གནས་ཡིན་པ་རེད། ཉིད་བང་སུམ་
ཕུ་སོ་གཉིས་དབང་པོ་བརྒྱ་གྲིན་དང་སུམ་ཕུ་ཕ་གསུམ་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་མ་འབྲེས་པར་
ཆགས་ཡོད། འདིའི་མན་ཆད་ས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་འདོད་ལྷ་ཟེར། ལོངས་སྟོན་
འབྱོར་བ་ཡུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པ་རེད། དེའི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པའི་
འདོད་ལྷ་བཞི། གང་རེད་ཟེར་ན། མཆོ་མ། དགའ་ལྡན། འཕྲུལ་དགའ།
གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ནམས་སོ། །མཆོ་མ་ཞེས་པ་ནི་མཐའ་བྲལ་རེད། དགའ་
ལྡན་ཞེས་པ་ནི་བྱམས་པ་མགོན་པོ་བཅུགས་ས་དེ་རེད། དེ་ནས་འཕྲུལ་དགའ་དང་
གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་རེད། མཁའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ས་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཏེ་
མཁའ་དང་ས་ལ་བརྟེན་པའི་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་ཅེས་བཟོད། དེའི་སྟེང་དུ་ནམ་
མཁའ་ནས་ཡར་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བརྩ་བདུན་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།
མཁས་འཇུག་སྟོམ་བྱང་ལས། དང་པོར་ཚངས་རིས་མདུན་འདོན་ཚངས་ཆེན་
གསུམ། །གསུངས་པ་ལྟར། བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྐྱུས་པའི་ལྷ་གནས་
གསུམ་ནི། ཚངས་རིས་དང་། ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་ཆེན་དང་
གསུམ་མོ། །དེའི་ཐོག་ཏུ་གཉིས་པར་འོད་རླུང་ཚད་མེད་འོད་འོད་
གསལ། །གསུངས་པ་ལྟར། བསམ་གཏན་གཉིས་པར། འོད་རླུང་། ཚད་
མེད་འོད་། འོད་གསལ་གསུམ། གསུམ་པར་དགོ་རླུང་ཚད་མེད་དགོ་དགོ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྒྲུབ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རྒྱུ་། །གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ལྷ་གནས་ལ། དག་ཅུང་།
ཚད་མེད་དག། དག་རྒྱུ་གསུམ་རེད། བཞི་པར་སྒྲིན་མེད་འོད་དང་བསོད་
ནམས་སྒྲེས། །འབྲས་བུ་ཆེ་གསུམ་དེ་སྟེང་གནས་གཙང་ལ། །མི་ཆེ་མི་གདུང་
ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། །གྲུ་ལོ་མ་སྒྲུང་དང་འོག་མིན་དང་བཙས་པ། །བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་གནས་རིས་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསམ་
གཏན་བཞི་པར་སྒྲིན་མེད་འོད། བསོད་ནམས་སྒྲེས། འབྲས་བུ་ཆེ་དང་གསུམ།
དེའི་སྟེང་དུ་འཕགས་པའི་གནས་གཙང་ལྷ་སྟེ་མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། ཤིན་ཏུ་
མཐོང་། གྲུ་ལོ་མ་སྒྲུང་། འོག་མིན་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །བསམ་གཏན་འོག་མ་
གསུམ་དང་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས། དེའི་སྟེང་དུ་འཕགས་པའི་གནས་གཙང་ལྷ་སྟེ་
གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ནོ། །དེའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་མེད་སྒྲེ་མཆེད་
ལྷ་བཞི་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། གང་རེད་ཅེ་ན། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་རྣམ་ཤེས་
མཐའ་ཡས་དང་། །ཅི་ཡང་མེད་དང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་བཞི། །གཟུགས་མེད་སྒྲེ་
མཆེད་ལྷ་བཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་སྟིད་པ་རྣམ་པར་བཞག །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་
ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆེད། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་
བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་སྒྲེ་མཆེད་ལྷ་བཞི་རེད། ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
པོ་རྒྱུ་བསྐྱུས་ན། གཟུགས་མེད་གཟུགས་དང་འདོད་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་
འདུས་པ་རེད། སྒྲུང་དང་མི་སྒྲུང་སྟེད་སྒྲུང་གི་ཁམས་གསུམ་ཟེར་ན་ཚོག་པ་རེད།
འོན་འདོད་ཁམས་པ་ལ་གཟུགས་ཡོད་པ་རེད། རང་རེ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཡོད་
པས་གཟུགས་ཁམས་ལ་མི་བབྱང་བ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲུམ་ན། དག་བ་བླ་བཙས་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཚོག་བསམ་གཏན་གྱི་གཟུགས་འོད་གསལ་དྲངས་བ་དེ་
ཡིན་པས། དམན་ལ་དགག་པའི་སྒྲ་སྒྱུར་ཏེ་འདོད་ཁམས་པ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་
སྒྱུར་བ་རེད། །དེ་ལྟ་བུ་སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་ལྷ་མི་ཡི་ལོངས་སྟོང་བྱེ་བ་བརྒྱ་
གསུངས་ཏེ། སྟོང་ལྷ་ཡི་འདོད་ཡོན། འོག་ལྷ་ཡི་འབྱོར་བ། བར་མི་ཡི་ལོངས་
སྟོང་། སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིང་བཞི་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ། རི་རབ་ཉི་
ཟླ་སོགས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ། དེའི་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཟད་པ་མེད་པ། དེའི་ལྷ་ལྷ་མི་ཡི་ལོངས་སྟོང་མི་ཟད་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཚོད་པའི་སྟོན་དུ། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་
ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པས། བདག་ལ་ཕན་ཕྱིར་སྟགས་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
བཞེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐར་སྟགས་
སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་། དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་
སྟེས་ཏེ། དེ་ནས་ཚས་ཉན་ལམ་སྟོང་བའི་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་རྒྱལ་བ་སྟགས་
བཅས་ལ་འཛིན་ཞེན་གྱི་ཉར་ལེན་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱིས་ཚོགས་མ་བསགས་
སྟོབ་པ་མ་སྒྱུར་ན་ཐར་བའི་གོ་སྒྲུབས་མི་རྙེད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་སྟགས་བཅས་ཀྱི་མཛོད་
པ་སྟོན་ལས་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་གཞན་དོན་ལས་མ་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།
བདག་ཅག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟགས་བརྟེ་བ་ཆེན་པོས་དགོངས་ཏེ། བདག་
ཅག་གི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བཞེས་རོགས་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་བསམ་ནས། མཚོད་
པའི་རྗེས་ཐམས་ཅད་དེས་པར་དུ་དག་པ་ཤ་སྟག་རེད་ཅེས་བཛོད་མི་སྟབ་ཀྱང་།
སེམས་ཀྱི་སྟོས་བསྒྱུར་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རོལ་བ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་གྲུབ་པའི་བདེན་
ཞེན་སྤངས་ནས། དམིགས་མེད་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ངང་དུ་འབྲུལ་བ་དེ་མཚོད་པ་

ཁྱུང་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

[illegible]

ཕུལ་བ་གཉིས་ཀ་འདྲ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། རྩོམ་ཅིང་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤས་བོད་ན་
ཡོད་པའི་མེ་ཏོག་ཤང་རྩིལ་རང་རེའི་ཁ་སྐད་ལ་ཡི་གེ་བྱར་ཆག་ནས་ཤང་འགྲིམ་ཟེར་བ་
འདི་རྒྱ་གར་ན་ཡོད་པ་མ་རེད་གལ་སྲིད་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་ན་ཁོང་གིས་དེའི་རིན་གསེར་སྤྲད་
ནས་ཉེ་སྤྱབ་གསུངས་པ་རེད། དབྱར་གྱི་དུས་སུ་རང་རེ་བོད་ཀྱིས་ཆ་ན་ས་ཆེན་པོ་འདི་
མེ་ཏོག་གིས་བཀའ་བ་སྟེ་ཡོད་པས། དེ་ལ་སེར་སྒྲ་དང་འཇུར་གོགས་དགོས་པ་མ་རེད།
ཕོངས་སེམས་མི་དགོས་པར་སྤུས་ཀྱང་འབུལ་རྒྱ་རྒྱེད་པ་རེད། ལྷ་ཡུལ་དང་དག་པའི་
ཞིང་ཁམས་ཡིན་ཡང་མཆོད་རྩིས་ཀྱི་དང་པོ་མེ་ཏོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མེ་ཏོག་འདི་
དངོས་པོ་གཙང་མ་ཡིན་པ་རེད། དབྱིབས་དང་ཁ་ཏོག་རྩི་བསུང་དང་རེག་བྱ་གང་གི་
ངོས་ནས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡོ་
བྱེད་མཆོག་ཡིན་པ་རེད། འདི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ལག་ནས་ཕུལ་ཀྱང་མི་
འཚོམ་པ་ཡོད་པ་མ་རེད། འཕགས་པ་རྟག་ཏུ་དུའི་ཆོས་འཕགས་མངལ་དུས་དང་ཞོར་
བཟང་གིས་རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན་མངལ་དུས་དང་པོ་མེ་ཏོག་གཏོར་ཏེ་མཆོད་པ་བྱས་
རབས་ཡོད་པ་རེད། ཞིང་ཁམས་ཐ་དད་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་
ལ་མཆོད་པའི་སྐྱེས་ཕུལ་དུས་ཀྱང་མེ་ཏོག་འབུལ་བར་མཛད་པ་རེད་ཅེས་མདོའི་ལས་དེ་
ལྟར་གསུངས་ཡོད་འདུག་མེ་ཏོག་འབུལ་དུས་མེ་ཏོག་སིལ་མ་དང་། མེ་ཏོག་གི་རྒྱན་
པོ། མེ་ཏོག་གི་ཕྱང་བ། མེ་ཏོག་གི་རྒྱན་འཕྲང་བྱས་ཏེ་འབུལ་ན་ཆོག་པ་རེད།
མེ་ཏོག་འབུལ་དུས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ན་བཅུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཁོར་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ། ལྷ་རྩིས་ཀྱི་མེ་ཏོག་བཀོད་པའི་སྒྲ་བྱེད་ཁང་བཅེགས་
རྒྱན་འཕྲང་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་དག་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ཏོག་ལ་
སོགས་པའི་ཆར་གྱིས། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གང་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲིན་བྱང་

བྱུང་བ་དག་པ་པར་སྒྲུབ་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པ་མེད་པ་འབྲིགས་ཏེ་དེ་འདྲ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བསམ་དགོས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ། བྱོད་ལོངས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་འཁོར་
ནས་མེ་ཏོག་གཏོར་ཐལ་མོ་སྦྱར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རང་རེས་གྲུང་ལུས་རྟེན་
འདིའི་ཐོག་ནས་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་ས་ཁྱད་པར་ཅན་རེ་རྟེན་པའི་སྐྱབས་འདིར།
བསོད་ནམས་ཀྱིས་བོན་ཞིག་བཏབ་ནས་རང་ལུས་ཡན་ཆད་ཤུལ་དུ་བསྐྱུར་ཏེ་གཅིག་པུར་
འགོ་ཉིན་བྱེད་རྒྱུའི་གྲོ་ཁ་ཞིག་ད་ནས་གསོག་དགོས་པ་རེད། དེས་ན་མེ་ཏོག་མཛུས་པ་
རྒྱུད་གཅིག་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ལ་མཆོད། བདག་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་འདི་དང་བྲལ་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྦྱེ་
བར་ཤོག་ངས་ཚོགས་བསགས་པ་འདི། བདག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ལྷན་བཀྲོན་ཆེན་
དེ། །མཆོད་པའི་ཞོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས། །གསུངས་པ་རེད།
དངོས་པོ་རྒྱུ་མ་ཆེ་ཡང་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་དད་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་སྤྲིང་རྩེའི་སྒོ་རྒྱུ་
པར་དག་པས་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བས་འབྲུལ་བ་ཡིན། དེས་ན་གཞན་དོན་དགོངས་
པའི་མགོན་ཀྱིས་ནི། །བདག་གི་དོན་སྤྲད་ཉིད་ཀྱིས་མཐུས་བཞེས་ཤིག །གསུངས་
པ་ལྟར། བདག་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་སོགས་
རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་བཞེས་ཏེ། འདི་བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་
ཅན་ལ་སྦྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསམ་དགོས། རང་ཉིད་ལ་འབྲུལ་བའི་
སྤྲིང་སྒོ་བས་ཡོད་ན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་བཞེས་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་རེད། མདོར་ན་
གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དུས་རྟག་རྟ་ཆེ་ས་ནས་གནས་ལུས་ལོངས་སྦྱོད་དགོ་ཚོགས་དང་
བཅས་པ་དང་། རྒྱུད་ས་ནས་ཟས་ཁམ་གང་ཟ་བའི་ཕུད་ཚུན་ཆད་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་
ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ཡིན་སྐྱེས་པའི་གོམས་གཤིས་ཆགས་སུ་འཇུག་དགོས། མཆོད་

པ་དང་སྒྱིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེར་སྒྲ་ཤོར་མི་རུང་། དེས་ན་སྒྲུ་བོ་སྒྲོ་རྒྱུ་ཆགས་ཞེན་
གྱི་མདུད་པས་བཅིངས། ཆོ་སྒྲོན་བཅིངས་བས་ད་ལྟ་རྒྱ་མེད། ད་ལྟར་ཆགས་ཞེན་
གྱིས་བཅིང་ཡོང་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་མོད་སྤྱད་པོ་དབྱུག་པ་ལ་ཞེ་ཆགས་ཤེས་པ་ལྟར་ལྟར་
ཤི་སྤར་འཐམ་ནས། མཆོད་སྒྱིན་ལ་གཏོང་ཞིག་ཅེས་སྒྲུལ་དུས་ཤི་ནས་དུམ་ཞིག་
གཙོད་གྱིན་ཡོད་པ་ལྟར་འཛིན་ཞེན་གྱིས་བཅིངས་ཆོ་ཕྱི་མ་ཡི་དྲགས་ལ་མ་སྒྲེས་ན་འདྲ་སྤྱད་
པོ་ཞིག་ལ་སྒྲུ་ངེས་པ་ཡིན་པ་རེད། དེ་ལྟར་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་ཡུན་རིང་ན་ང་ཟེར་སའི་
ལུས་པོ་འདིར་ཅི་ཡང་དོན་སྤྱིང་མེད། རྒྱ་དངོས་པོ་ཆ་བེ་ཆོ་བེ་དག་དང་རྟ་ཐོག་རྒྱ་ཆ་
སྒྲོར་དོག་དག་གིས་དེ་བས་ཡུན་རིང་དུ་བཅོད་ཆོད་པ་མ་རེད། འཆོ་བའི་འདུ་ཤེས་གཏོང་
རན་པ་ཞིག་གིས་འཆོ་ཆས་ཡོ་བྱད་མང་པོ་ཞིག་བསགས་ནས་ཅི་ཡང་དགོས་པ་མེད།
མིག་བཙུམ་ཆར་དུས་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། བསོད་ནམས་གསོག་པ་འདི་ཆོ་འདི་ཕྱི་
གཉིས་ཀའི་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་མ་ཅུ་རེད། མ་ཅུ་མེད་ན་ཆོད་སྤྱོད་མི་ཡོང་། དེ་ལྟར་
བསོད་ནམས་གྱི་མ་ཅུ་མེད་ན་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་སྤྱོད་ཁེ་ཅིག་ཐོབ་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད།
འུ་ཅག་ཆོ་སེ་སྒྲིས་ཅོལ་རྒྱུ་སྒྲོ་སྒྲ་བྱུང་བྱུང་ཡིན་པ་རེད། མཆོད་པ་འབུལ་ས་ནས་ཀྱང་
ཡིན་ནི་རེད། དགོ་སྒྲུབ་སྒྲིག་སྤྱོད་གཞན་དག་བྱེད་ས་ནས་ཀྱང་ཡིན་ནི་རེད། ཆེན་
པོ་ཞིག་ནི་མི་འགྲུབ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ནི་མི་བྱེད། དེའི་བར་ནས་ལག་སྤྱོད་དུ་ལྟུང་
འགྲོ་བ་རེད། བསམ་སྒྲོ་དེ་འདྲ་བཏང་ན། དེ་བས་རྒྱུང་ས་ནས་གསོག་སྒྲེ་རིམ་
གྱིས་སྒྲོ་སྒྲོ་བས་ངེ་ཆེར་གཏོང་དགོས། མཆོད་པ་ཞེས་པ་འདི་དོ་བོ་མ་ཆགས་པ།
ཀུན་སྤྱོད་སེམས་པ་དང་མཚུམས་པར་ལྡན་པ། ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་དང་བཅས་པ་
ཞིག་རེད། མ་ཆགས་པའི་བསམ་པ་དགོ་བ་མེད་པར་ནོར་བུ་བཟང་པོ་དེ་རང་གིས་
བཟུང་། ངན་པས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བྲལ་འཇལ་གྱིན་ཡོད་པ་འདྲ་ཞིག་གིས་མི་

ཁྱེད་པོ་ལ་ཕྱི་ལོ་ལྟ་བུ་ལྟོས་པའི་མཚན་ལྟར་གྱི་ཞུས་གསུང་།

རུང་ངོ་། ཤོ་ཏོ་བ་ཞེས་པའི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་ཡོད་པ་
རེད། དེས་གསུངས་ཏེ། སྤང་སྤོས་སྒྲ་ཡང་ཆོ་འདུག་པ་ཞིག་ཐབ་ལ་བཏབ་ནས་
ཅོན་རྩ་རྩ་དང་ཨ་ག་རྩ་བེར་ནས་ལོང་བས་མིག་ཡོད་ལ་རྩུབ་བཤད་པ་འདྲ་ཞིག་གིས་
མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་བ་རེད། མཆོད་པའི་དངོས་པོ་རྒྱུད་ཡང་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་
བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་ན་ཆོག་མཆོད་པོ་རྫོགས་པ་རེད། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་
འདས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ན་བཞུགས་ཡོད་དུས་ཤིག་ལ། བྱིས་བདག་
མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ།
རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་སྦྱེད་མེད་ཆོས་འཁོར་ཡུག་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་།
གསེར་སྤང་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ཡུལ་བའི་སྐབས་དེར་རྒྱལ་བའི་བསམ་སྤྱོད་ཞིག་བཏང་
ནས་ང་གཅིག་ཡུལ་བསོད་ནམས་བསམ་གསལ་པ་དེ་ངོ་མཚར་ཆེ་རྒྱུ་མི་འདུག་ངས་སྦྱོ་བོ་མང་
པོ་ཞིག་ལ་པན་བཏགས་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་སྦྱེད་ཐབས་བྱེད་
དགོས་སྟུགས་སྟེ། ཡུལ་མཉན་ཡོད་ཀྱིས་ཆ་ན་ཡོད་པའི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསོད་
ནམས་ཤིག་གསོག་རྒྱུའི་ཐབས་ལ། ས་དེའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲུལ། དེའི་རྒྱལ་པོ་དེས་
ཀྱང་དྲིལ་བསྐྱགས་བྱེད་རོགས་བྱས་ཏེ་ཉིན་བདུན་གྱི་མཚམས་ནས་བྱིས་བདག་མགོན་
མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་འཁོར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་
ཆེན་པོ་ཞིག་འབུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་ནས་དད་པའི་འབུལ་ནོར་བསྐྱུ་སར་ཡོང་
བ་རེད། ཆང་མས་རང་རང་རང་གི་འབྱོར་འཁོར་དང་བསྐྱུན་ཏེ་གོས་རྒྱན་གསེར་
དངུལ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་འབུལ་ཆེ་ཡོད་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱིས། ཁོང་རྣམ་པས་གཞན་ལ་
པན་བཏགས་པའི་ཆེད་དུ་ལེན་མཛད་པ་རེད་ཅེས་དྲིལ་བསྐྱགས་བྱས། བྱིས་བདག་
མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གཤེགས་འཁོར་མང་པོས་བསྐྱོར་ཏེ་སྤང་ཆེན་མང་པོ་ཞོན་ནས་དད་

པའི་འབྲུལ་ནོར་མང་པོ་བསྐྱེས། དེའི་སྐྱབས་སུ་བྱུང་མེད་ཤིན་ཏུ་དབྲུལ་མོ་ཞིག་གིས་
ཁྱེ་བ་གསུམ་ཙམ་གྱི་བར་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པའི་ལས་ཀའི་སྒྲ་ཆའི་
རིན་རས་ཡུག་གཅིག་ཡོད། དེ་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་མེད། བྱུང་མེད་དབྲུལ་མོ་
དེས་བྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་འབྲུལ་བ་བསྐྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་མཐོང་ནས།
དགོ་བསྟེན་གཞན་པ་ཞིག་ལ་དྲིས་ཏེ་བྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ལྟ་བུའི་ཡུག་པོ་
ཞིག་གིས་འབྲུལ་བ་བསྐྱེས་ནས་ཅི་དགོས་པ་རེད་ཅེས་དྲིས་པས། དགོ་བསྟེན་གྱིས་
གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་བསོད་ནམས་གསོག་ཏུ་འཇུག་པ་རེད་ཅེས་སྒྲུས། དབྲུལ་
མོས་བསམ་མཁྱེ་ཞིག་བཏང་སྟེ། ངས་དེ་སྟོན་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པས་ད་ལྟའི་སྒྱེ་
བ་འདི་ལ་འདི་འབྲུའི་དབྲུལ་པོ་ཞིག་གི་ལུས་བྲངས་སོང་བ་རེད། ང་གཅིག་དུ་ལ་
ནིས་ངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ལ་གསོལ་བ་ཞིག་བྲང་པའི་རྣམ་པ་ནི་མི་འདུག་དེ་བས་འདིའི་
ནང་དུ་ཞལ་འདེབས་ཤིག་ངས་པར་བྱ་དགོས་སྟེ་མ་ནས་རང་ལ་གཅིག་བལྟས་པས།
ལུས་དེ་ན་ཡོད་པ་ནི་སྤར་གྱི་ལས་ཀའི་སྒྲ་ཆའི་རིན། རས་ཡུག་མ་གཏོགས་ཡུལ་ཡོང་
རྒྱུ་ཁབ་སྐྱད་པ་ཞིག་ཀྱང་མེད། བསམ་མཁྱེ་ཞིག་བཏང་ནས་རས་ཡུག་དེ་ཡུལ་བ་རེད།
བྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་དབྲུལ་མོའི་གཏོང་པོད་ལ་ངོ་མཚར་ཏེ་དབྲུལ་མོར་གོས་
དང་རྒྱན་ཆ་མང་པོ་བྱིན། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་དབྲུལ་མོ་ཆོ་འཕྲོས་ཏེ་སུམ་
ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་ལྟ་ཡུལ་དུ་སྦྱེས། སྦྱེས་པ་དང་གོས་གྱི་མཆོག་ལྟའི་བུ་མོ་གཞན་དག་
ལ་མེད་པ་རང་ཤུགས་གྱིས་ཐོན་ཡོང་བས། ལྟའི་མངོན་ཤེས་གྱིས་སྟོན་གྱི་བྱུང་བ་
ཤེས་ཏེ་བཙོན་ལྟན་འདས་གྱི་སྦྱན་སྤར་ཡོད། དེའི་འོད་གྱིས་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆོལ་ཐམས་
ཅད་བྱབ་སོང་བ་རེད། བཙོན་ལྟན་འདས་གྱིས་དེའི་ཁམས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་
བཟན་ཏེ་ལྟའི་བུ་མོར་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ཕྱིར་ལྟ་ཡུལ་དུ་སོང་། བསམ་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པ་དག་པས་མཆོད་པ་ཕྱལ་ན་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུ་དང་དངོས་པོ་མང་ཉུང་མིན། དེ་འདྲའི་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུ་དང་གིས་ཐོབ་པ་རེད། ད་ལྟའི་སྐབས་ལ་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་
དངོས་མངལ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་དེའི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་མེད་ཡིན་པ་རེད། སུས་མེ་
ཏོག་རྒྱུ་གཅིག་མར་མེ་མཆོད་ཀྱི་གང་ཕྱལ་ན་དེའི་མདུན་ན་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་
བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། གང་ཞིག་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་མདུན་ན་ཐུབ་པ་
བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མས་བྱ་ལ་བཙེ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་
ཉིན་མཚན་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་གཟིགས་ཡོད་པས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དག་པ་
དང་ཚོགས་རྒྱུགས་པའི་སྤྱད་དུ་མཆོད་པ་དེ་བཙེ་བའི་ཐུགས་ཀྱིས་བཞེས་པ་རེད། ཁྱེད་
པར་དུ་ཞིང་བྱིད་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་འཆད་ཉན་ལ་འདུས་པ་བྱི་སྟོང་མང་པོ་འཛོམས་ཡོད་
པས། རྟེན་ཁྱེད་པར་ཅན་གྱི་མདུན་དུ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་ནའང་རྒྱ་གཙང་མེད་པ་མི་
སྲིད་པས། རྒྱ་གཙང་མ་བདུན་ཚར་གང་ཅམ་ཕྱལ་ནའང་བསོད་ནམས་སོགས་འགོ་བ་
རེད། དག་འདུན་འདུ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྟེན་གསུམ་བཞུགས་སའི་ལྷ་ཁང་
ནང་དུ་གཙང་སྤྱད་ཕྱགས་རེ་གྱིས་དང་དེས་ཀྱང་བསོད་ནམས་སོགས་འགོ་བ་རེད།
མདོ་སྤེལ་ས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཐུག་བདར་བྱས་པའི་པན་ཡོན་བཅུ་གསུངས་ཡོད་པ་
རེད། གཟུགས་བཟང་བ། ལྟ་ན་སྤྱད་པ། མཛོས་པ། རྒྱུ་སྤྱད་པ།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་སྤང་གཏི་མུག་ལ་སོགས་པའི་ཏོག་པ་སྤྱབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་པ་རེད། གནའ་སྟོན་མ་ཞིག་ལ་མི་དབྱལ་པོ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་རྣམ་
གཟིགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ལ་རྩལ་དང་མེ་ཏོག་རྫིང་པ་མང་པོས་གོས་ཡོད་པ་རྣམས་
ཐུགས་ཏེ་འཁོར་ཡུག་གི་ས་གཙང་མ་བྱས་ཤིང་སྟོན་ལམ་བཏབ་པས། ཕྱིས་སུ་
སངས་རྒྱས་ཤུ་ཀྱ་ཐུབ་པའི་དུས་སུ་ཐུག་པོ་ཆང་ཞིག་གི་བུ་རུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཏེ།

གཟུགས་མངོས་ཤིང་ལྟ་ན་སྤྱག་པ། ས་ཕྱོགས་གང་དུ་སོང་ཡང་མི་གཙང་བ་མེད་ས་
ལ་ཐོན་འགོ་བ། ལོངས་སྤྱོད་འབྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཅན་ཞིག་ལ་སྤྱེ་སོང་བ་རེད།
དུས་ནམ་ཞིག་ན་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟར་འདས་དང་མངལ། མངལ་བས་མ་ཆོད་
དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས། ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ། དུན་རིང་མ་འགོར་
བར་དག་བཙུག་ཡང་ཐོབ་སོང་བ་རེད། དེས་ན་མ་ཆོད་པ་ཕྱལ་བ་འདི་བསོད་ནམས་
ལྷག་པར་ཆེ་བ་རེད། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
ཐམས་ཅད་རང་གི་འགལ་རྒྱུན་ནམ་ཟད་ན་དེ་དུས་ཡོན་ཏན་ནམས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་པ་རེད། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ཕྱིན། ཚོགས་བསགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་མ་བསྟན་པར་རྒྱ་མེད་
གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་སྲིད། ཁ་གནམ་གདངས་ལ་གྲོག་གནམ་བབ་དཀའ་བ་རེད།
ཡིན་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ས་བཞིའི་བཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་གྱི་དགོ་
ཚོགས་རྒྱབས་ཆེན་ཞིག་བྱེད་གོས། དེའི་གནད་རྒྱ་མཚན་བྱེད་ཐབས་ཆང་མ་ཤེས་པ་
དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་མཁས་མངོངས་ཅན་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་རེད། ཚོགས་གསོག་ནི་
དངོས་འབྱོར་གྱི་མཆོད་པ་བྱེད་དགོས་ན་ཅུང་ཟད་འབྱོར་བ་ལོངས་སྤྱོད་གྱིས་དཀའ་བ་རེད།
ལོག་འཆོ་དང་སེར་སྒྲ་མ་འབྲས་པ་དེ་བས་ཀྱང་དཀོན། ཡིད་སྤྱལ་གྱི་མཆོད་པ་ཡང་
སློ་གོས་རྒྱལ་བའི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཡིད་ཡུལ་དུ་འཆར་དཀའ་བ་ཡིན་པས། བཙུག་
ལྟར་འདས་གྱིས། ལམ་རྒྱུད་པ་ལ་དགོ་འདུན་པའི་མཆིལ་ལྷམ་ཕྱི་རུ་བཅུག་པ་རེད།
ལམ་རྒྱུད་བས་དང་པོ་ཨོ་ཧྲི་ཞེས་པའི་ཡིག་འབྲུག་གིས་ཙམ་ཡང་དག་མེ་ཞིག་ཤེས་པ་མ་
རེད། དེའི་རྗེས་སུ་བཙུག་ལྟར་འདས་གྱིས་དེ་ལ་མཆིལ་ལྷམ་ཕྱི་ཞོར་དུ་རྩལ་སྤོང་བྱི་མ་
བྲལ་ཞེས་པ་ཞིག་བསྐྱབས་པ་རེད། དབྱར་རྒྱག་སུམ་ལ་སྤྱོད་བསྐྱད་དུས་སྐབས་ཞིག་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐྱེ་བ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མཆིལ་ལྷམ་ཕྱིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་དག་ནས་རྩལ་སྟོང་བྱི་མ་བྲལ་ཞེས་པ་དེ་ཆོག་
ཤེས་པར་མ་བཟང་དོན་གྱི་ཤེས་ཏེ། རྩལ་འདི་ས་རྩལ་མིན་ཏེ་འདོད་ཆགས་
རྩལ། །ལ་སོགས་པ་ཆེད་རྩལ་བཞེད་པ་ཡང་རྩིས་ཤེས་པ་དེ་འདྲའི་མཁས་པར་གྱུར་
སོང་བ་རེད། འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་གྲོལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་སོང་བ་རེད།
དེས་ན་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྟེན་རྩ་ཆེན་བཞུགས་སའི་གན་རྩེ་ལ།
སྐྱེ་བ་བྱས་མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པ་གར་བཞུགས་ལ་རྩལ་ཕྱགས་གཙང་མ་ཞིག་བརྒྱབ་
ན་པར་ཡོན་ཆེ་བ་རེད། རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་མི་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་མ་
དགོས་པས་བསམ་པ་དག་ན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཡོང་བ་རེད། སྤྱིར་ན་དགོན་
མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱབས་རང་རྒྱུད་ལ་འཇུག་དང་མི་འཇུག་ཕྱིའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་
པ་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་པ་མ་རེད། ནང་གི་རྟེན་རང་གི་དགེ་ཆོགས་རང་གིས་བསྐྱབས་ཏེ་
ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བྱ་བ་བྱས་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་པ་རེད། དེས་ན་ཆོས་བཟང་རྩལ་
བཟང་ནམ་ཆོས་ལ་ས་ཆ་འདྲིའི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། འདྲིའི་ལུང་པའི་སྟོད་སྟོད་བར་
གསུམ་ན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ལྷ་ཁང་ཅི་འདྲ་མང་པོ་འདུག་གླིང་སྟོར་རེ་བྱེད་ཞོར་དུ་ནམ་
ཡིན་ན་མཛོལ། མཆོད་ཐིགས་རེ་རྒྱག་ལོབ་གྱིས། ཁ་སྟོང་ལག་སྟོང་གིས་མ་
མཇུག། ཐེངས་ཅིག་མཇུག་བས་ཆོག་པ་མ་རེད། ནམ་ཡིན་ཡང་མཇུག་དགོས་པ་
རེད། སྟོན་ལམ་ཅི་ཞིག་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་ན་རྟེན་གྱི་མདུན་ནས་ནམ་རྒྱུན་སྟོན་ལམ་ཐོབ་
དང་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་ན་འགྲུབ་པ་རེད། ལྷ་གཉེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་
འབུལ་གྱི་ཞལ་འདོན་གསུང་ཞོར་དུ་གཟུངས་རྒྱ་རེ་གནང་ན་ཅི་འདྲའི་མི་བཟང་ངམ།
རྒྱ་སོགས་དགོས་བསམ་ན་བསོད་ནམས་བསགས་དགོས་པ་རེད། ཕྱི་མ་བདེ་བ་ཅན་
ལ་སྐྱེ་དགོས་བསམ་ན་ཡང་བསོད་ནམས་གསོག་དགོས་པ་རེད། ཆོ་འདྲིའི་བདེ་སྦྱིད་

སྒྲིག་གྲགས་ཐོབ་དགོས་བསམ་ན་ཡང་བསོད་ནམས་གསོག་དགོས་པ་རེད། ཕྱི་མར་
རང་གཞན་གཉིས་པན་གྱི་ཐར་བའི་ལམ་སྟེ་ཞིག་ཟིན་དགོས་བསམ་ན་འང་བསོད་ནམས་
གསོག་དགོས་པ་རེད། རྩོགས་ཆེན་དཔལ་སྤྱུལ་ཚང་གིས་ཞིང་སྤྱབ་འཛོགས་དུས་
སྤྱང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱང་བས་ཁྱེར་ཤོག་གསུངས་ནས་མཆོད་པ་འབུལ་དུ་འཇུག་དར་བ་
རེད། ཁོང་ལ་མཆོད་ཇུས་ཐབས་ཆག་པ་མ་རེད་དེ་སྤྱང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་
བསགས་རེ་བྱས་སོང་ན་དགོངས་ཏེ་སྤྱིང་རྩེས་གཟིགས་པ་རེད། རང་རེས་ཀྱང་ཡུལ་
ལུང་གཅིག་གི་མི་ལ་བལྟས་ན་ཕྱུག་པོའི་རྒྱ་ཁོར་གནམ་ནས་བབ་ཡོང་བ་མ་རེད།
དབུལ་པོའི་རྒྱ་ཁོར་གཅིག་གིས་བཅོམ་སོང་བ་མ་རེད། སྤར་གྱི་ཚོགས་བསགས་ཡོད་
མེད་ལ་ཐུག་པ་རེད། བྱིས་པ་མ་གཅིག་གི་བུ་རྒྱུད་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་པར་ཤོར་འགོ་བ་དེ་
སྟོན་བསགས་ཀྱིས་སྟོབས་རེད། འོན་ཀྱང་སྟོན་ལས་ཐོད་པའི་རི་མོ་རེད་བསམ་ནས་
བལྟས་འདུག་པ་དེ་སྟོན་ལས་རེད། ལས་ཟེར་པ་དེ་ལས་ཏེ་འདུ་བྱས་ཡོང་བ་ཞིག་རེད།
ད་སྟོན་ལས་བཟང་པོ་མེད་ན་ད་ནས་བཟུང་བསོད་ནམས་གསོག་དང་འཛུམ་སྤྱིང་ལས་ཀྱི་
ས་བར་སྦྱོས་པ་རེད། བསོད་ནམས་ཨོ་བསག་རང་ལག་རེད། བསོད་ནམས་ཅན་
རང་གིས་བྱས་དང་ཆོག་པ་རེད། བྱེད་དགོས་པ་འང་རེད། དེ་རིང་ཆོས་བཞི་རེད།
ཆོས་པ་བརྩམ་ཏེ་ཉིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་ཤིག་གསོག་པའི་ཆེད་དུ་ཆོགས་འཁོར་
ཞིག་འཛོགས་རྒྱ་བྱེད། རང་རང་གིས་རྩམ་རྒྱུར་འབྲེས་མ་རུང་བད་རེ་དང་མར་སྤང་ཆ་
རེ་ཁྱེར་ཤོག་བསོད་ནམས་ནང་ནས་ཆོགས་འཁོར་མཆོག་གསུངས་བ་རེད། ད་ཐེངས་
ཀྱི་ཆོགས་འཁོར་འདི་འབྱོར་བ་ཅན་རྣམས་ལ་སྟེར་བདག་བྱེད་དུ་མི་བརྩག་པར་ཆོང་མས་
བསོད་ནམས་ཤིག་མཉམ་དུ་བསགས། ཆོས་པ་དགའའི་ཉིན་འདིའི་རེའུ་མིག་གི་ནང་དུ་
འཁོད་པ་ལྟར་གསུར་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡུད། གསུར་རྩམ་གཅོང་མ་རེ་ཁྱེར་ཤོག་མང་དུ་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མ་འདྲགས་ཆེ་བ་རེད། མང་ཆེན་འཛིན་མི་བྱུང་། ཡང་སྤར་ཞིག་ལ་དེད་དཔོན་
སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཟེར་བྱུ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཉོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ལེན་སར་
འགོ་བའི་ཆེད་དུ། མཉན་ཡོད་ཀྱི་ཕྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ནས་བུད་དེ་གོང་ཁྱེད་ཀྱི་ལམ་ཆེན་
བརྒྱུད་ནས་འགོ་བཞིན་ཡོད་དུས། དེད་དཔོན་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོས་བསམ་སྟེངས་རྒྱ་མཚོ་
ནས་ཉོར་བུ་བྱངས་ཏེ་ཕྱིར་ལ་འགོ་ཐོན་འཚམས་པོར་འཁོར་དུས་ངས་སྒྲོ་དང་ལམ་གྱི་ལྷ་
འདི་ཆོལ་དུས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་བསམ་ནས་བུད་སོང་བ་རེད། དེད་དཔོན་
སྤྱོད་པ་ཆེན་པོས་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་བྱངས་ཏེ་ཕྱིར་འགོ་ཐོན་འཚམས་
པོར་འཁོར་ཡོང་བ་རེད། འཁོར་ཡོང་དུས་གོང་ཁྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་སྒྲོའི་ལྷ་ལ་མཚོད་པ་
ཆེན་པོ་འབུལ་བར་གྲ་སྒྲིག་བྱས། མཚོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་
ཡུང་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྱངས་ཏེ། དག་སྦྱོང་དང་བམ་ཟེ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུད་ལུང་པོངས་ཅན་ལ་
སོགས་པ་སྤྱ་མཐོང་ལ་མཚོད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་དེད་དཔོན་དེ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བཙུང་དགོས་པར་དགོངས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་སྤྱོད་ཆེན་དེ་བརྒྱུད་ནས་གོང་ཁྱེད་མཉན་ཡོད་ལ་ཐེབས་སའི་
ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་ཡོང་བས། དེད་དཔོན་གྱིས་དེ་དག་མངལ་ནས་དགའ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་
ཞིག་སྤྱོད་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོར་ཆོ། རིན་
པོ་ཆེ་གཏོར་ཆོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་ལྷིང་ཁང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཁྱོད་ན་མཉམ་དུ་བུད་འགོ་བ་སངས་རྒྱས་བཞུགས་ན་མཉམ་དུ་འདྲག་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།
དེ་མངལ་བས་དེད་དཔོན་ལྷག་ཏུ་དགའ་སྤྱོད་དང་པ་སྤྱོད་ཏེ་སངས་རྒྱས་འཁོར་དང་
བཅས་པ་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་སྤྱོད་དངས་ཏེ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེན་བཀྲར་
བྱས། ཉིན་ཐམ་དེར་ཞལ་ཟས་རོ་བརྒྱུད་ལྷན་པ། ན་བཟའ་གསེར་སྤང་འབུམ་

རི་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཏེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སློན་ལམ་བཏབ། དེའི་སྐབས་སུ་
སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེད་དཔོན་དེ་ལ་ལེགས་སོགས་སུ་ཏེ། བྱིད་མ་
འོངས་པ་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཚན་དང་བཅས་པ་གསུངས་ནས་
སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན། སྤྱིར་བསོད་ནམས་གང་བསགས་ཀྱང་ཕན་
ཡོན་ཆེ་བ་རེད་མོད་ཀྱང་པར་དུ་མར་མའི་མཚན་པ་དེ་དག་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་རེད།
བསྟེན་དགའ་མེའིས་པའི་དབུལ་མེའི་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདུན་དུ་མར་མེའི་གིས་ཡུལ་
ཏེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱས་མར་མེའཛད་དུ་ལུང་བསྟན་པ་
རེད། རྗེས་ནས་སངས་རྒྱས་མར་མེའཛད་དུ་སངས་རྒྱས་སོང་བ་རེད། ཞི་
གསོན་གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་བསོད་ནམས་གསོག་བསམ་ན་མར་མེའཡུལ། གཡང་སྐྱབ་
འགོང་བཀར་ཅི་བྱེད་པ་བས་རིམ་གྱི་ཚིགས་བསགས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བས་དགའ་ཡོད་པ་
མ་རེད། བྱིས་ཚང་ཚང་མས་རང་རང་གིས་མཚན་བཤམས་རེ་ཡོད་པར་བྱེས།
ཤོག་ཤོར་རེ་མ་གཏོགས་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བརྟན་རེ་ཤོམས།
དེ་ལ་རབ་གནས་བྱེས། དག་འདུན་འདུ་ཚོགས་འདི་འདྲའི་སྐབས་དང་རྟེན་གསུམ་
ཀྱང་པར་ཅན་གྱི་མདུན་དུ་བྱེད་ཤོག་བྱིན་རྒྱབས་བྱེས་དང་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་པོས་སུ་
བཞུགས་ཡོད་སྟེ་པའི་འདུན་པ་བྱེད་ཚོག་པ་རེད། བྱིན་རྒྱབས་ཞུགས་འགོ་བ་རེད།
སངས་རྒྱས་རང་གི་བྱིས་ན་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་པ་རེད། དོན་མེད་མའི་
པར་མང་པོ་ཞིག་བཤམ་མ་འདུག་ལྟ་འདྲ་མིན་ཉིས་ཏེ་སྟོད་འབོག་སེར་པོ་གྱོན་པ་མང་བ་
རེད། མཐོང་ཚད་མཚན་པའི་ནང་དུ་མ་འཛོག་མ་གཏོགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་
ཉམས་འགོ་བ་རེད། དེ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་རེད། བྱིད་རང་ལ་ཕན་ཐོགས་
ཡོད་པ་མ་རེད། དེའི་ནང་ན་འགའ་རེ་རྒྱལ་འགོང་མཚན་མཁན་ཡང་ཡོད་སྟེད།

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དེ་ཡོད་ན་ལྷོགས་འགོང་བསེ་རག་འབྲི་བར་མ་ཟད། ན་ཤི་རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་ཡོད་
ངེས། མཆོད་པ་བཤམ་དུས་མཆོད་སྤྱིན་གྱི་གཟུངས་འདོན་ཞོར་དུ་ཤོམས།
མཆོད་གཤོམ་ཆར་དུས་ཕྱག་གསུམ་འཛོལ། རྟེན་གསུམ་གྱི་མདུན་ནས་ཉིན་རྒྱུ་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་སྒྲུལ་རེ་ཡོངས། ཁ་ཏོན་ཡོད་ན་རྟེན་གྱི་མདུན་ནས་ཐོན། འབུམ་
ལྷ་གསོག་མཁན་ཆོས་དེ་བས་ཀྱང་མཆོད་གཤོམ་གཙང་མ་རེ་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བ་རེད།
ཡང་དགོས་མཆུལ་གསོག་དུས་རབ་ཡིན་ན་དགོན་པའི་ནང་ནས་རྟེན་གསུམ་བྱུང་པར་
ཅན་གྱི་མདུན་དུ་བསོག་དགོས་པ་རེད། དབྱར་དགུན་ནས་ཡིན་ཡང་འདིའི་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་ནང་ནས་གསོག་ཆོག་འདིའི་ལྷ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་ལ་གཏོང་བ་དེ་མི་མང་པོ་ཞིག་
གིས་ཆོག་གསོག་རེ་བྱེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་ལ་བསམ་པ་རེད། འཛིག་རྟེན་ན་མངལ་བར་
དགོན་པའི་རྟེན་གསུམ་ཙ་ཆེན་རིན་ཐང་གཞལ་མེད་རྟ་མིག་ལྷགས་གྱིས་བརྟམས་ནས་
འཛམ་གླིང་གཡས་སྒོར་བརྒྱབ་ན་འདིའི་རྟེན་ཙ་ཆེན་འདི་ཆོ་འདྲ་བའི་གཉིས་པ་ཞིག་བྱིར་
ཡོང་རྒྱ་མེད་པའི་རྟེན་ཙ་ཆེན་དག་བཞུགས་པ་རེད། སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་
བསམས་པའི་བགོས་སྐལ་དུ་རྟེན་ཙ་ཆེན་འདི་དག་བཞུགས་ས། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་རྒྱུ་དང་བྲིད་རྒྱུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་མི་ལུ་བ་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་པ་རེད།
སྐྱེད་གཉེན་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་གཞི་ཙ་ཆུལ་བསྟན་སེལ་མེད་རེ་སྟེལ་སའི་རྟེན་གཞི་ཞིག་རེད་སོང་
ན་སྐམ་པ་ཡིན། མདོར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསམས་ནས་དཀའ་
ལས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་པས། འདིའི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བྱེད་ས། ཆོས་ཀྱི་མགོན་སྟོན་བྱེད་སར་དམིགས་ཏེ་བྱས་པ་ཡིན་པས།
ཆོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་བྱིམ་བྱེད་ཆོག་པ་རེད། སྤྱིར་མཆོད་པ་འདི་ལ་སྒྲན་ཡོད་
པའི་མཆོད་པ་དང་། སྒྲན་མེད་པའི་མཆོད་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་རེད། སྒྲན་

ཡོད་པའི་མཆོད་པ་དེ་ལ་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་ན། ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་དང་། སྦྱབ་
པའི་མཆོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་ལའང་ཕྱག་དང་བསྟོད་པ་ཇུས་གྱི་
རིམ་པ་བཤམས་ཏེ་འབུལ་བ། བདག་པོས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའི་ཇུས་འབུལ་བ།
ཡིད་སྦྱུལ་སྒྲེའི་མཆོད་པ། ལུས་འབུལ་བ་དེ་དག་ཡིན་པ་རེད། གཉིས་པ་སྦྱབ་
པའི་མཆོད་པ་ལ་ལྷའི་སྦྱབ་སྒྲོམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གིས་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་བཀོད་པས་མཆོད་པ་དེ་དག་རེད། སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པར་
དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་གཉིས་སུ་བྱེས་ཡོང་ན། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཀུན་
རྫོབ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྒྲོམ་པ་དེ་རེད། མཁས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྒྲོམ་
ན། |རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་རྣམས་ལ། |མཆོད་པ་དེ་ནི་དམ་པ་སྟེ། |ཞེས་
གསུངས་ཏེ། |ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་མཆོད་པ་ཡིན། དམིགས་མེད་གྱི་མཆོད་
པ་བདག་མེད་གྱི་དོན་བསྒྲོམ་པ། དབུ་ཕྱག་རྫོགས་གསུམ་གྱི་ལྟ་བུ་འཛོལ་དེ་སྒྲོམ་
པས་ངང་སྦྱིང་པ་དེ་མཆོད་པ་ཚོགས་བསགས་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་བོ་ཡིན་པ་
རེད། འུ་ཅག་ཚོས་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་བོ་སྒྲོན་པོ་དཔོན་ཆེན་ཞིག་གདན་འདྲེན་འུ་དུས་
ཅི་འབྲའི་སྟེ་ལེན་དང་གྲ་སྒྲིག་ཅིག་དགོས་འདུག་དེར་མ་ཟད་མགོན་པོ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་
ཀྱང་གཟབ་གཟབ་བྱེད་ཁུལ་བྱེད་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་བོས་གསུམ་གྱི་
འདྲེན་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མིག་ལྟ་བུ། འུ་དུས་ལ་པའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་མཚན་ཙམ་ཐོས་པར་
དགའ་བ་དེ། འཁོར་དང་བཅས་པ་སྦྱོན་འདྲེན་པ་ལ་མཆོད་བཤམས་གཙང་མ་ཞིག་མ་
འབྱོར་བར། ཞིང་ས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་ཡོད་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་གསེག་མ་ཤེས་
ན་དུད་འགོ་རྩ་ཟན་ཞིག་དང་འདྲ་བ་རེད། དེས་ན་མཆོད་པ་འདིར་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་
ཞིག་བཤད་པ་རེད། དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ། ཡིད་གྱིས་སྦྱུལ་བའི་མཆོད་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པ། གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་རེད། དེའི་ཡན་ཆད་
ཀྱིས་ཚོགས་བསག་པའི་སྒོ་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་ནས་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པའི་
རིམ་པ་སོང་ནས།

ཡན་ལག་གསུམ་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་

འདི་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤགས་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་དང་གཅིག་ རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་དང་གཉིས།
སོར་ཆུད་པའི་སྟོབས་དང་གསུམ། རྟེན་གྱི་སྟོབས་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་གཉེན་པོའི་སྟོབས།

གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཞེས་པ་ནི་ཉེས་པའི་རྣམ་གངས་བརྗོད་ནས་བཤགས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་
པས་དེ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་དང་དུས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། རྣམ་གངས་བརྗོད་པ་དངོས་དང་
གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་རེད།

དང་པོ་ཀུན་སྒྲོང་དང་དུས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་སྒོ་ནས་བཤད་པ།

ཡ་མས་སྒོ་བྱངས་བདག་སོགས་འགྲོ་ཀུན་གྱི། །སྒོ་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ད་ལྟའི་
བར། །ཞེས་པས་ཚོགས་རྐང་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། དང་པོ་བཤགས་བྱ་དེ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་པ་མི་དགེ་བའི་ཚོགས་འདུ་བྱས་པ་དེ་ཡིན། དེ་མ་བཤགས་ན་

དེས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད། འོན་བདེ་བ་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་སྤྱབ་པ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིན་སྒྲུབ་ན། མི་ཤེས་གཏི་མུག་གི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བས་
རེད། དེས་ན་བཤགས་པ་འདི་གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། སྦྱོང་བྱེད་གཉེན་
པོ་སྟོབས་བཞི་དེས་སྦྱང་བྱ་སྤྲིག་པའི་སྟོང་ཕྱག་སྦྱོང་དགོས་པ་ཡིན་པས། འདི་ནས་དང་
པོ་དུས་དང་ཀུན་སྦྱོང་གི་སྟོང་གཉིས་ཀ་བཤད་པ་རེད། །ཕ་མས་ཐོག་དྲངས་བདག་
སོགས་འགོ་ཀུན་གྱི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕ་མ་ཡིན་
པ་རེད། ཕ་མ་བྱས་མ་སྦྱོང་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཕ་མ་བྱས་ཚད་དྲིན་ཆེ་ཆུང་འདྲ་
འདྲ་ཡིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སྦྱིང་རྗེའི་སྟོང་འདྲ་མ་འབྱེདས་བཞིག་གིས་ཕ་མ་སེམས་
ཅན་སྦྱས་ཀྱང་། དོན་གྱིས་ད་ལྟའི་ཕ་མ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་དེ་དཀའ་
བས་ན། ད་ལྟའི་ཕ་མའི་མིང་གི་འགོ་བཟུང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོས་ན་སྦྱིང་
རྗེ་སྦྱོས་བ་དང་གོམས་སྦྱ་བར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པས་གསུངས་པ་རེད། དེས་ན་ད་ལྟའི་
ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་དྲངས་བའི་བདག་ལ་སོགས་པའི་འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི།
ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ད་ལྟའི་བར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་
འདི་རེད་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་འདི་རེད་ཅེས་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་མ་རེད། དུས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་མཐའ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡོད་
ས་ཨོ་འདུག་ཁ་སང་ལ་ཁ་སང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་ཡང་ཁ་སང་ཡོད་པ་རེད། ཁ་
སང་རྒྱུད་བར་ཡང་བྱད་འགོ་བཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། ངའི་ཁ་རྒྱུད་ང་སྦྱོས་ནས་ཉིན་
པར་བྱད་འགོ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཁ་རྒྱུད་དེའི་ཕན་དུ་ཡོད་པ་
དང་། དེའི་གང་ཟག་དེའི་ཁ་རྒྱུད་བྱད་ཀྱང་དེ་མིན་པའི་གང་ཟག་གི་ཁ་རྒྱུད་དེའི་སྟོན་
དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་ཕར་ལ་དེད་སོང་ན་ས་འདི་ཆགས་པའི་ཉིན་ལ་ཐུག་

ཁྱེད་པོ་དང་སྒྲིལ་བུ་གཉིས་ལས་སྒྲིལ་འཛིག་རྟེན་སྒྲིལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་

སྒྲིལ་ན་ཡང་དེའི་སྒྲིལ་དུ་འཛིག་རྟེན་གཞན་གྱི་ཁ་རྩ་ཡོད་པ་དང་། ཆགས་གནས་
འཛིག་སྒྲིལ་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆགས་པ་སྒྲིལ་མ་ཡིན་དང་འཛིག་པ་སྒྲིལ་མ་ཡིན་གྱིས་གྲུ་
མི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་། བྱ་དང་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིལ་མ་གང་ཡིན་སྒྲིལ་པ་དང་གཅིག་
མཚུངས་ཡིན། དེ་འདྲའི་ཐོག་མེད་ཀྱི་དུས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བདག་སོགས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིལ་པ་མི་དགོ་བའི་ལས་བསགས་ཚད་ཀྱན་སྒྲིལ་མ་དག་པའི་དབང་
གིས་བྱས་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་པས། ད་འདི་ནས་དུས་བསྟན་པའི་ཞོར་དུ་ཀྱན་
སྒྲིལ་ལུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་མཚམས་སུ་གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་བརྗོད་
པ་དངོས་བཤད་པ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པ་དངོས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ངོ་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་
དང་བཅས་པ་གཉིས་རེ་སྟེ་བཞིའོ། །

དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཉེས་པ་ངོ་ཤེས་པ་རྣམས་བཤགས་པ།

དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་དགོ་བ་བཅུ་སྟེར་བཤགས་པ་དང་། ཉེས་པ་སྟེ་བ་རྣམས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤགས་པའོ།

དང་པོ་མི་དགོ་བ་བཅུ་སྟུར་བཤགས་པ།

དེ་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སློན་སྐྱོན་བསགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ནང་ནས།

དང་པོ་ལུས་གྱི་མི་དགོ་བ་གསུམ་བཤགས་པ།

སྟོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་དང་མི་ཚངས་སྟོད། །ལུས་གྱི་མི་དགོ་གསུམ་པོ་མཐོལ་ལོ་
བཤགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོག་གཅོད་པ་འདི་སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་གྱི་
ཉེས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། བསམ་བཞིན་དུ་མཚོན་དང་དུག་དང་ངན་སྒྲགས་ལ་
སོགས་པ་གསལ་ཐབས་སྒྲ་ཚོགས་གིས། གསལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོག་གི་དབང་པོ་
འགག་པར་བྱས་པའོ། །འདི་ལ་གཞི་བསམ་སྟུར་བ་མཐར་ཐུག་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ལ་
སྟོག་གཅོད་གསུངས་བ་དང་། གཞི་བསམ་སྟུར་བ་མཐར་ཐུག་ཅེས་པ། གཞི་
གསལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཡིན་པ། བསམ་པ་གསལ་བྱ་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱན་སྟོང་
གསོད་སེམས་རྒྱན་མ་ཆད་པ། སྟུར་བ་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏེ་བརྟམས་
པ་མ་ལྟོག་པ། མཐར་ཐུག་དེའི་སྐབས་སམ་དེ་མིན་དུ་གསོད་པ་པོ་རང་ཉིད་མ་གྱི་བའི་
སྒྲ་རོལ་དུ་གསལ་བྱའི་སྟོག་འགགས་པའི་དོན་གྱི་ཆ་རྣམས་ཆང་བའོ། །གཞི་བསམ་
སྟུར་བ་མཐར་ཐུག་ཐམས་ཅད་ཆང་དུས་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་ནང་
ནས་གོ་བ་གནད་ཆེན་ཞིག་ལ། རང་གིས་ལག་བསྟར་ཏེ་བསལ་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས་མེད་
གཞན་ལ་གསོད་དུ་འབྱུག་པ་དང་གསལ་པ་ལ་བསྒྲགས་བཟོད་ལ་སོགས་པས་རྒྱེན་བྱས་
ཏེ་གི་ཡང་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་འབྲས་སྟེ། མངོན་པ་མཛོད་ལས།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་གྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྟར། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །སློག་གཅོད་འདི་ལ་གང་གསལ་བྱའི་ངོས་ནས་དབྱེ་ན། ཡ་མ་དག་
བཅོམ་བསད་པ་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ། སྦྱིར་བཏང་མི་བསད་པ་ལྟ་བུ་འབྲིང་། དུད་འགོ་
བསད་པ་ལྟ་བུ་རྩེ་དུ་དང་། ཡང་ཀུན་སྲོང་གི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། ཞེས་པ་གིས་
གསལ་པ་སྤང་སེམས་དང་འཁོན་སེམས་གྱིས་དང་། གཏི་མུག་གིས་གསལ་པ་འཆོ་བ་
ཆོས་སུ་སྦྱ་བས། དཔའ་བོ་གཡུལ་དུ་བསད་ན་ལྟ་ཡུལ་དུ་སྦྱེ་བར་འཛིན་པ་དང་།
ལོག་པའི་ཆོས་ལུགས་སྤེལ་ཐབས་ལས་གཞན་སློག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་གཏི་མུག་གི་
དབང་གིས་བསད་པ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སློན་ནས་ནོར་ལ་རྒྱུ་མཉམ་པ་དང་འདོད་སྤེད་ཀྱི་
དབང་དུ་ཤོར་ནས་དེའི་དོན་དུ་གཞན་གྱི་སློག་གཅོད་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་དུག་གསུམ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅིང་། སློག་གཅོད་འདི་རབ་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་
བཅས་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་འབྱུང་ལ། ད་དུང་སློག་
གཅོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེས་དམིགས་འབྱུང་རྒྱུ་གི་དང་མེ་མདའ་དུག་རྒྱས། དེ་མིན་
སློག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཉར་ཆགས་བྱས་ན་རྒྱས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སློག་པ་སྐད་ཅིག་
རེ་ལ་ཡར་འཕེལ་ཏེ་འཆང་བ་པོས་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱོང་དགོས། སློག་གཅོད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་
བསམ་ན། སློག་བཅད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དན་སོང་གསུམ་གང་རུང་ལ་སྦྱེས་
ཏེ་མི་ལེ་ཐར་འབུམ་མང་པོ་ལ་སྦྱག་བསྡུལ་སྦྱོང་དགོས་པ་དང་། སྦྱོང་བ་རྒྱ་མཐུན་
གྱིས་དན་སོང་ལས་གལ་ཏེ་ཐར་ནའང་སློག་ལན་ལྟ་བུ་འཇུག་དགོས་པ་དང་ཆོ་སྤང་ནད་
མང་གི་སྦྱག་བསྡུལ་སྦྱོང་དགོས། བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་འབྲས་བུ་བྲ་དང་སྦྱང་གི་ལ་
སོགས་པ་དུད་འགོ་ཤན་པའི་རིགས་སུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། གལ་ཏེ་མི་ལུས་ཐོབ་ཀྱང་
སློག་གཅོད་ལ་དགའ་བའི་ཤན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ལེན་ཞིང་། དབང་གི་འབྲས་བུ་

ས་སྟོན་གས་གང་དུ་སྦྱེས་ཀྱང་མདངས་དང་གཟི་བརྗིད་མེད་པ། ས་བཅུད་ཡུལ་བཅུད་
མེད་ས། དག་ངག་རྒྱལ་མ་ཤོད་ཅིང་། སྟོན་གི་འཛིགས་པ་ཆེ་བ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་
ཡུལ་ལྷ་བུ་ལ་སྦྱེ། སྦྱེས་བུའི་བྱེད་བྲམ་ལ་ས་བོན་པར་ལ་བཏབ་ན་སྦྱ་བུ་ཚུར་ལ་
འབྲུངས་བ་ལྟར་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆུད་མི་བ་བར་བྱེད་པ་པོ་རང་གི་སྟོང་ལ་སྦྱོན་དེས་ཅན་
ཡིན་པ་དང་། འཕགས་པ་མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་རིགས་
དྲུག་གི་གནས་སུ་ཐེབས་ནས་མི་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྦྱག་བསྐུལ་སྒྲ་ཚོགས་སྟོང་
བཞིན་ཡོད་པ་གསུངས་ཏེ་སྦྱོབ་མཛད་ཀྱིན་ཡོད་པར། ཉིན་གཅིག་དུང་འགྲོའི་འགྲོ་བ་
ལ་གཟིགས་སྤྱིར་རྒྱ་མཚོའི་འབྲམ་དུ་བྱོན། རྒྱ་མཚོའི་འབྲམ་ན་རྒྱ་སྤྱིན་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་
སྒྲ་ཚོགས་ཡོད་པ་ལས། ཉ་མིད་བེར་བའི་རྒྱ་སྤྱིན་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ལུས་ཀྱི་རིང་ཐུང་གི་
ཆོད་ལ་དཔག་ཆོད་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཅིག་ཡོད་པ། ལུས་ལ་རྒྱ་སྤྱིན་རྒྱུད་རྒྱུད་མང་པོ་
འཐམ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་ཤ་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་ནས་དཔག་ཆོད་བརྒྱ་དེའི་བར་དུ་དུམ་བུ་མང་པོ་
བཅད་དེ་བ་བཞིན་ཡོད་པས། རྒྱ་སྤྱིན་ཆེན་པོ་དེའི་ན་ཆ་མ་བཟོད་པར་མཆོ་ནང་ནས་
ཐང་ལ་རེ་རེ་བུད་དུས། ཁོ་རང་གི་ལས་ལས་སྦྱེས་པའི་གནོད་སྦྱིན་ལྔ་བརྒྱ་ཐོན་ནས་
ཞག་མ་མང་པོ་རེར་སྟེ་རེ་ལྔ་བརྒྱས་རྩིབ་མ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པོ་བྲག་བཞིན་ཡོད་པས།
ཡང་དེའི་ན་ཆ་མ་བཟོད་པར་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་སྤྱིར་མཆོད་ནས་འགྲོ་ལྷོག་རེ་བརྒྱབ་དུས་རྒྱ་
མཆོ་ཆེན་པོ་འབྲུགས་ནས་བྲག་མདོག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་ལ། ཡང་རྒྱ་མཚོའི་ནང་
གི་སྟོན་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཡོང་ནས་སྤར་བཞིན་དུ་བ་ཞིང་བཅད་དེ་སྦྱག་བསྐུལ་དེ་འབྲ་ག་
སྦྱག་གིས་ཉ་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས། སེམས་ཅན་དེའི་
ལས་ཅི་ཞིག་བསགས་གང་ནས་འཕྲོས་ཡོང་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་རྩལ་ཡོད་དགུས་བཏགས་
ཏེ་གཟིགས་ཀྱང་། དུང་འགྲོ་ནས་དུང་འགྲོ་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་སྦྱོབ་བླང་བ་ཏུ་ཅང་མང་བའི་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྐྱབས་ཀྱིས་དེ་རྒྱུད་རྒྱུད་མ་གཏོགས་དང་པོ་ལས་བསགས་སའི་ཡ་མཐའ་གཏན་ནས་
གཟིགས་ཐབས་མ་ཐུབ་སྟེ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུ་དགོས་དགོངས་ཏེ་རྒྱ་
མཚོའི་འགྲམ་དེ་ནས་རྩལ་ལྷན་ཀྱིས་མི་སྣ་བར་མཛད་དེ། ཡུལ་མཉན་ཡོད་དུ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་ཡོད་སར་ཕེབས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས་འཁོར་མང་པོ་ལ་
ཆོས་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐུ་སྲུང་སོང་ནས། སེམས་ཅན་དེའི་ལས་ངན་གྱི་རྒྱ་ཅི་
རེད་ཅེས་དྲིས་ཆོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་བྱུང་བ་འདས་པའི་
དུས་ཀྱི་འདས་པའི་དུས་རིང་མེ་ཞིག་གི་སྟོན་ལ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རི་བོ་ཞིས་བྱ་བ་
འཛིག་ཏེན་དུ་བྱོན་པ་དང་། དེ་དུས་ཁྱིམ་བདག་ཞིག་གིས་དད་པ་སྦྱེས་དེ་ཆོས་ཉན་
ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་ཆོ་ཁྱིམ་གྱི་རྒྱུད་མ་ལ་ཁྱིམ་བདག་
གིས་སྦྱས་ཏེ་ཁོ་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་བསྐབ་པའི་གཞི་ལྗེའི་
སྟོམ་པ་བྲུངས་ཆར་བ་ཡིན། ཁྱོད་རང་ཁྱིམ་ནས་བསྐྱད་ན་ཟས་གོས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོད་ལ་
སྦྱིན། ཁྱིམ་ཐབས་ཟུར་ནས་འཛིན་ན་འང་ཁྱོད་རང་ཅི་དགའ་ཀྱིས། ཁྱོད་ལ་ཅི་
དགོས་པའི་ལོངས་སྟོད་སྦྱིན་ཆོག་ཅེས་སྦྱས་པས། རྒྱུད་མས་དགེ་བསྟེན་ཁྱོད་ལ་
བསྟེན་བཀུར་དང་ཞབས་སྦྱི་བྱེད་པ་ལས་ཁྱིམ་ཐབས་འཛིན་པ་མིན་ཞེས་སྦྱས། ཁྱིམ་
བདག་གི་ཤུལ་ན་ཞོར་རྩལ་ལོངས་སྟོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྟོམ་སེམས་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ནམ་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་པོ་ཞིག་གིས་བསམ་ངན་ཞིག་
བཟུང་སྟེ། ཁྱིམ་བདག་འདི་མེད་པར་བྱས་ཏེ་འདིའི་ཁྱིམ་གྱི་མི་ནོར་འཁོར་དང་བཅས་
པ་འཕྲོག་ནས་བདག་པོ་བྱེད་དགོས་སྟེན་ནས། སྟོན་པོས་གསེར་དངུལ་མང་པོ་ཞིག་
ཁྱེད་ཡོང་ནས་དཔང་པོ་བདེན་རྟགས་ཀྱི་མི་འགའ་རེ་ཡང་མཉམ་དུ་བྱིད་དེ་ཁྱིམ་བདག་
དགེ་བསྟེན་དེ་ལ་གསེར་དངུལ་རྣམས་བཅོལ་པ་དང་། ཉིན་གཅིག་རོགས་གཅིག་གྱུང་།

མེད་པར་ཡོང་ནས་གསེར་དངུལ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་སྤྲངས། སློན་པོའི་སློང་ན་གྱི་འཆར་
གཞི་ལག་ལེན་ལ་རིམ་གྱིས་བསྟར་ཏེ། ཉིན་གཅིག་སྟར་གྱི་དཔང་པོ་དང་དན་རྟགས་
གྱི་མི་རྣམས་མཉམ་དུ་བྲིད་ནས་རྒྱལ་པོ་ཆོང་གི་དཀོར་མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་ཁོར་བྲོད་ལ་བཅོལ་
རྣམས་ཁྱེར་ཤོག་ཅེས་སྒྲུབ། དགོ་བསྟེན་གྱིས་སྟར་གྱི་ཉིན་ཞིག་ལ་བྲོད་གྱིས་ཁྱེར་སོང་
ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱང་། དཔང་པོ་དང་དན་རྟགས་མེད་པས་བྲིམས་གྱི་སྟངས་ནས་ཕམ་སྟེ།
དེ་ནས་དགོ་བསྟེན་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་བཅོམ་ཁང་ནང་དུ་བཅུག་ནས་འབྲེང་བ་སློན་པ་ག་
སྟག་གི་ལྷག་གིས་བྲབས་པས་མ་གྱི་གོང་ནས་གསེན་དཔྱལ་ཞིག་རིག་སྟེ་གི་སོང་བ་དང་།
དགོ་བསྟེན་ལ་བུ་མེད་པས་རྒྱུ་མ་རྒྱ་ཁོར་དང་བཅས་པ་སློན་པོས་ཁོ་ལ་དབང་བ་རེད་ཅེས་
སྒྲུབ། རྒྱུ་མས་སྒྲུབ་ཏེ་དང་པོ་དགོ་བསྟེན་གྱི་རུས་པ་སྒྱུན་བསྟེན་ཅིག་བྱེད་དུ་འཇུག་
དང་དེ་ནས་མི་ཁོར་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྟུ་ལ་དབང་བ་ལྟ་སྒྲུབ་པས། སློན་པོས་དེ་
ཁས་ལེན་མཛད་དེ་སློན་པོས་དགོ་བསྟེན་གྱི་རུས་པ་ཁྱེར་ནས་དུར་བྲོད་ནང་དུ་མེ་ཕུང་ཆེན་
པོ་ཞིག་སྟར་ཏེ་རུས་པ་བསྟེན་བཞིན་ཡོད་པར། བུད་མེད་དེ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་
བརྒྱགས་ནས་མེ་ནང་དུ་མཆོང་སྟེ་གི་སོང་བ་དང་། དེ་ལྟར་ལས་ངན་པ་བསགས་པའི་
སློན་པོ་རྒྱ་སྤོང་འདི་ལ་སྦྱེས་ཤིང་། ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡུགས་དེ་རེད་ཅེས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ། །ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་
པོར་སྟུག་བསྟུལ་ལོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོར་སྟོང་། དེ་ནས་དུད་འགྲོའི་ནང་དུ་ཐངས་མང་
པོ་སྦྱེས་ནས་སྟུག་བསྟུལ་འདི་འདྲ་ག་སྟག་སྟོང་ཡང་ད་དུང་ཡང་ལས་བྱེད་མེད་པར།
འདིའི་སྟུག་བསྟུལ་འདི་སྦྱེ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྟོང་ནས་མཐའ་མཇུག་མཐའ་མཇུག་ཅིག་
ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་བཟང་ལུ་བ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱེན་དུས། དེའི་ཆོ་
འདིའི་ལས་དག་གོང་བྱེད་ནས་མི་ལུས་ཅིག་སྤྲངས་ཏེ་རབ་རྩ་བྱུང་ནས་འབྲས་བུ་ཞིག་ཐོབ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྒྲུབ་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རྒྱལ་ཡོད་པ་ཡིན་གསུངས་པས། མི་མང་པོ་ཞིག་འཁོར་བའི་གནས་ལ་སྐྱོབ་སྐྱེས་ཏེ་
སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་སྤྱིན་ཅིང་གྲོལ་བར་མཛད་པ་རེད། སློག་གཅོད་པ་དེ་འདྲའི་
ཉེས་པ་ཆེ་ཞིང་མི་བསཤ་པ་མིན་ཡང་ལ་ཁའི་རི་དྲགས་སློབ་ཕྲུགས་ཐོག་ལྷག་གང་བསཤ་
ནའང་རང་བཞིན་གྱི་ཉེས་པའི་ཆ་ནས་སློག་གཅོད་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་འདྲ་བར་སྤྱོད་དགོས།
རང་རེ་དགོན་ཡུལ་སྡེ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པ་མཉམ་དུ་སྦྱང་ནས་རི་རྒྱ་རྩོན་བྲིམས་འཛིག་
བཞིན་ཡོད་པར་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་མི་འཛིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། རི་དྲགས་
དུད་འགོ་ཡིན་ཡང་སློག་ལ་དམར་ལྷགས་ང་ཚོ་དང་གཅིག་པ་ཡིན། ས་མ་བསཤ་དེ་
དུ་སྤྲུག་བདག་མེད་དུ་ལུས་ན་ཉམ་ཐག་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེ་བ་ཡང་ང་ཚོ་དང་གཅིག་མཚུངས་
རེད་སྟེ་རྣམ་ནས་སློག་སྐྱབས་དགོས་པར་མ་ཟད་སྐྱབས་ཀྱི་ཡང་ཡོད་པ་རེད། སློག་
གཅོད་སྤངས་ནས་སློག་བསྐྱབས་ན་དགེ་བའི་ལས་ལ་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
སེམས་ཅན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་འབྲེལ་ན་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ།
དེའི་ཞོར་ལ་དགེ་ངོ་སྤྲིག་ངོ་མི་ཤེས་པའི་རྩོན་པ་རྣམས་ལ་ཕན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐོགས་སོང་བ་
ཡིན། དམུལ་བའི་ནང་དུ་ལན་གཅིག་ལ་མི་འགོ་བའི་ཐབས་ཤིག་ཐོན་ན་དེ་རྣམས་ལ་
ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། དེའི་སེམས་ཅན་རྩོན་པ་དེ་ཡང་ཕ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་
བྲག་མགོ་མཐོན་པོའི་གཡང་ས་ཞིག་ནས་མཆོང་གྲུབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཆོ་མཆོང་དུ་མ་
བཅུག་པ་དང་འདྲ་བར་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡིན་པས། ཆེ་ཆུང་པོ་མོ་ཆོང་མས་རང་སའི་
སྤྱང་ནས་རི་དྲགས་གསཤ་དུ་མ་བཅུག་བྱེད་ཏེ་ཆོ་དེ་བཞིན་མཚུངས་པ་རེད། ཕ་ཆའི་
རི་དྲགས་སུ་སྐྱོབས་བྱེད་པ་འདི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་འཁོར་ཡུག་སུ་སྐྱོབས་ཀྱི་སྤྲིག་ལ་མ་
དང་མཐུན་པ་དང་། རོ་མ་བཤད་ན་འདིའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་ཀའི་འགན་ཡོད་པ་
དབང་ཆ་གོ་གནས་ཅན་ཚོས་ལྟ་དགོས་ཀྱང་། ཉམ་ཆུང་རི་དྲགས་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་མཐོང་།

མཁན་དང་སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན། སློག་གཙོད་འདི་ཤིང་ཁྱེད་གི་ཁ་ཟས་ཟ་བ་འདིའི་ཁྱད་ས་
ནས་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པས། འུ་ཚོར་ཤིང་ཁྱེད་གི་ཁ་ཟས་འདི་མི་རབས་མི་
རབས་བྱས་ཏེ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་མས་སློལ་ངན་པ་ཞིག་སེར་སྒྱུ་པོ་མོ་མེད་པར་ཆང་མ་ལ་ཆགས་
ཡོད་པས། སློབ་ཤས་སྤང་ན་ཡག་པར་མ་བཟད་ཤིང་མ་བཟོས་ན་དེ་བས་ཡག །ཤིང་
མཁན་མེད་ན་འཆོང་མཁན་ཡོད་དོན་མེད་ལ། ཤིང་བཙོང་ས་མེད་ན་ཆོང་གི་དོན་དུ་
བཤའ་མཁན་ཡོད་དོན་མེད་པས། རོ་མ་བཤའ་ན་སློབ་ཤས་སྤོང་བ་དང་། སློ་
བོག་ཆོ་ཐར་བྱེད་པ་དེ། སྤེ་མང་ཆོག་ས་ནས་འགོ་བཙུག་བབ་འོས་ཡོད་ཀྱང་། ཤིང་
མི་བཟ་བ་དེ་དགོན་པའི་སྤྱི་སེར་ནས་དང་པོ་འགོ་བཙུག་ན་འོས་པ་ཡིན། སྤྱི་སྤྱི་ཆང་མས་
སེམས་ཐག་མཉམ་དུ་བཅད་དེ་བུ་སྤྱི་བཟང་བལྟས་ན་མཆོར་ས་ཡོད་གི་སྤྱི་སྤྱི་འདུག་སངས་
རྒྱུ་བཙོང་ལྟར་འདས་གྱི་མདོའི་ནང་དུ་སྤྱི་གོས་ཆེན་པོ་ངས་ཤིང་བས་ནི་སྤྱི་ལ་ཡང་མ་
གནང་མི་གནང་གནང་བར་མི་འབྱུང་། རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཤིང་བས་ནི་མི་རུང་
བར་ངས་བཤའ་དེ་ཅིས་གསུངས་སོ། །ཁས་བཤའ་པ་སྤྱི་ཡང་ལག་ལེན་ལ་དེ་འདྲ་
འདེབས་སྤྱི་བ་མིན་སྟེ། ལུས་གྱི་འཆོ་བཙུད་གྱིས་མི་འདད་བ་ཟེར་བ་སོགས་ཁ་གཤམ་
ས་མང་པོ་ཞིག་ཆེད་ཡོད་པས་སོ། །དཀར་བས་ཆོད་མའི་རིགས་སྤྱི་ཁ་མང་པོ་ཡོད་
ཡོད་ན་ལྟག་དུ་ཤིང་མི་དྲན་པ་རེད་ཡོད་བ་དང་། མང་པོས་མ་བཟོས་ན་བཟ་མཁན་རྒྱུང་ན་
ཆོད་སྤྱི་ཞིང་། མང་ཆེ་བས་བཟོས་ཆེ་རྒྱུང་རྒྱུང་གིས་མཆོམས་རེ་གཙད་ཀྱང་།
མཆོམས་རེར་མི་ཆོད། མ་བཟོས་མ་བཟོས་པར་སྤྱི་རྩོམ་ཆོ་སྤྱི་པ་ཇེ་ཆེར་སོང་ནས་མི་
ཆོད་པར་ཇེ་སྤྱི་ལ་འགོ་བ་སོགས། མདོར་ན་དམར་བས་ཤིང་བཟོས་ན་ཉེས་པ་ཆེ་
བར་མ་བཟད་ནད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་འདིས་བསྐྱེད་གྱིན་ཡོད་པ་ཡིན། མི་མང་པོས་
བཅད་ན་རྒྱུང་རྒྱུང་གིས་ཆོད་སྤྱི་བས་ས་ཆ་དེའི་མི་ཡིས་ཤིང་ནི་མ་རེད་བཟ་བ་ཞིག་དུ་བྱུང་།

ཁྱུང་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ན་དགོ་བསྐལ་དང་མིག་ལྟོས་མི་སྲིད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བར་མ་བཟང་དགོ་བསྐལ་ཆེན་པོ་མ་
ཞིག་ཡིན་ལ། མདོར་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། རང་གི་ལུས་ལ་དཔེ་བླངས་
ནས། །གཞན་ལ་གཞོད་པ་མ་བྱེད་ཅིག །ཅིས་གསུངས་བས། །འཛིག་རྟེན་
འདིའི་སྲོག་ཆགས་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་གཅིས་པ་རང་སྲོག་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ལ་
ཐན་ཆེར་མ་ཞིག་བྱུག་ནའང་ཅི་འདྲའི་ན་བྱུག་ཡོད། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྲོག་ལ་གྱི་
བཞག་ན་སེམས་ཅན་པ་རོལ་པོ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཆེ་བ་རང་གི་ལུས་ལ་དཔེར་
བླང་སྟེ་དཔོག་ནས། རང་གཅིས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྐྱེལ་མི་
རུང་པ་ཡིན། རང་གི་མཆུ་ལག་པས་བསུམ་སྟེ་དབུགས་འགོ་འོང་གཉིས་གསུམ་ཞིག་
གི་ཆོལ་སྟོད་དང་ཅི་འདྲའི་སྤངས་སྐྱུག་ཞིག་ཡོད། གྱི་དང་མེ་མདས་བསད་ནའང་དེ་
འདྲའི་གི་མི་སྐྱབ་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅི་ཅམ་སྟོང་ས་རེད། ལྷ་བ་ཨ་པ་ཡིན་ཟེར་སྟོན་ལ་
བྱད་ཐལ། ཡུ་མོ་ཨ་མ་ཡིན་ཟེར་རྗེས་ནས་ཡོང་གི། ཤེའུ་སྐྱུག་བྱ་སྐྱུག་ཡིན་ཟེར་
དཀྱིལ་དུ་འཛོག་གི། དའི་པ་མ་མ་འོངས་ཕྱི་མའི་ལམ་ལ་དབྱ་ནག་པོ་ཞིག་གིས་སླིང་
མདའ་སྟེང་སོང་ཟེར་བ་དེ་འདྲའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་བྲིས་འདུག་པ། དེ་
ཆོད་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པས་མིས་རི་དྲགས་ཀྱི་པ་མ་བསད་ནས་སྐྱུ་བྱ་དུ་སྐྱུག་ཏུ་ལུས་ན་མི་
རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཐོག་ལ་ཡོང་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། དཔེར་ན་མ་
བཟང་མོ་ཞིག་གིས་རང་གི་བྱ་དང་བྱ་མོའི་གཟ་འདོད་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་བྱ་
རྒྱུད་བཟང་པོ་ཞིག་གིས་པ་མའི་གཟི་མི་བ་བ་ལྟར། པ་མ་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་
བའི་གཞིག་གཏན་ནས་ཟ་འདོད་མི་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོང་ན་བྱམས་སླིང་རྗེ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྟགས་དང་། དེ་མིན་གང་ལྟར་ཡང་གཅིག་དཀའ་བ་ཡིན། དེ་
བཞིན་དུ་བེའུ་རྟོ་ལེ་ལུག་གསོད་བྱས་པ་ཡང་དབང་ཡོད་མེད་ཀྱིས་དབང་ཆེ་རྒྱུ་ཁི་

གྲགས་གཞན་ལ་གཏུག་ནས། འུ་ཚོ་མི་ཞིག་གིས་གཅིག་ཚང་གི་ཕ་མ་འགོ་འཛུམས་
གྱི་བུ་ཕུག་འཕྲོག་ནས་ལུག་གསོད་བྱས་ཏེ་དེའི་ཟ་སྐྱལ་ཀུན་གྱི་འཕྲོག་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཅི་
ཙམ་ཡོད་པ་ལ་ལྟེས། སློ་བྱི་བཙོན་པ་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀར་སློལ་ལུགས་ཐག་བསྐྱོན་
ནས་བཏགས་ཀྱི་ལྟོ་ཟ་རྒྱུའི་ཟས་སྐྱལ་བཅད་ན་དཔེ་རང་ཐོག་ལ་བསྐྱོར་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཅི་
ཙམ་ཡོད། མི་བསད་ན་སློག་གཅོད་གྱི་ནང་ནས་ཉེས་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ། གོང་གི་
གཏམ་རྒྱུད་དེ་དང་། དེ་ཚོ་འདོད་རྒྱུས་དང་འདོད་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་བསད་པ་
དང་། ཞེས་དང་གཏི་ལུག་གི་དབང་གིས་བསད་ན་དེ་བཞིན་དུ་ནམ་སྤྱིན་སྤྱང་བར་
དཀའ་བ་མྱོང་དགོས། ཕ་མ་དག་བཙོམ་བསད་ན་ལྟ་ཅི་སློས་གྲུ་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་ན་
བཟའ་སྐྱལ་བཞེས་ཡོད་པ་ཞིག་བསད་ན། སློག་གཅོད་གྱི་ཉེས་པས་མི་ཚད་པར་
རྒྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉམས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱབས་འོག་ནས་བུད་འགྲོ་བ་
རེད། བྲ་ཆས་ཅན་གྱིས་ཕར་ལ་མི་བསད་ན་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཆ་འབེབས།
བསྟན་ཟླ་འཛོད་མཁན་སོ་བྱུང་སྤྲགས་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་དམ་ཚིག་ལས་ཉམས་སོང་བ་ཡིན།
རབ་ཏུ་བུང་བ་ཞིག་གིས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་ལས་འདའ་མི་ཉན་ཞིང་། དགེ་སྦྱོང་གི་
ཆོས་བཞི་པོ་གང་ཡིན་ཞེན། གཤེ་བ་ལ་སྤྱར་མི་གཤེ་བ་དང་། ཁྲིས་པ་ལ་སྤྱར་མི་
ཁྲོ་བ། བརྟེགས་པ་ལ་སྤྱར་མི་རྟེག་པ། མཚོང་བྱས་པ་ལ་སྤྱར་མཚོང་མི་འབྱུ་
བའོ། །མདོ་ལས། རབ་ཏུ་བུང་བས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་། །གཞན་ལ་
འཆོ་བ་དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལར་མ་ཙུ་དཔེ་རང་ཐོག་ཏུ་
སྤང་ན་རང་གི་བུ་ཚ་བོ་མི་ཞིག་གིས་བསད་སོང་བའི་སྤྱག་སེམས་ནད་པ་རོལ་པའི་ཕ་མ་ཉེ་
འབྲེལ་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དེགས་རུས་གཅིག་གི་མི་ཤ་ཁྲག་ཆད་ས་གཅིག་ལས་ཆད་
པ་སྟོན་པ་གཅིག་ལ་རྒྱབས་སུ་སོང་བའི་ཆོས་དད་པ། ཡུལ་སྡེ་གཅིག་གི་ནང་མཉམ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དུ་མི་ཐོག་མི་རྒྱུད་དུ་འཛོལ་མཉམ་སྐྱེལ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དོན་དག་ཅུང་དུ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་
སྲོག་ལ་ལག་འཛིག་པ་ནི་དཔའ་ཏྲགས་མ་རེད་སྒྲུབ་ཏྲགས་རེད། ཤེས་མེད་སྲོལ་བྱུང་བྱི་
ངན་ཏུ་འཐམ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། མི་བསལ་པའི་སྲིག་གན་
གྲིབ་ཆེ་བས་དེ་ལྟའི་སྲིག་པ་ཆོ་འདིར་མེད་ཀྱང་ཆོ་རབས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་
སྲོག་བཅད་ཀྱི་སྲིག་པ་དེ་ཆོ་སེམས་ཐོག་ལ་ལོངས། རང་གིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྲོག་མི་
གཅད་པའི་སྤྱོད་དུ་གཞན་ལ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་དང་སྲོག་གཅོད་སྤྱོད་བའི་ཕན་
ཡོན་བསྐྱུག་ན་བསོད་ནམས་ལྷག་པར་ཆེ་ལ། སྲོག་གཅོད་སྤྱངས་ན་བྱུམས་དང་སྤྱིང་
རྩེ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཞིང་། དཀར་སྲོགས་ཀྱི་ལྷས་སྤྱོད་གྲོགས་མཛད། ཆོ་རིང་།
ནད་མེད། བསམ་དོན་རང་གིས་འགྲུབ། འདྲེས་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས། ལྷ་
དང་སྤྱང་མ་རང་འཁོར་འོང་། སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཉེན་དུ་བཙི་བས་དགའ་
བ་དང་། སྲོག་གཅོད་སྤྱོད་བའི་གང་ཟག་གིས་སྲོན་ལམ་ཅི་བཏབ་ཡིད་བཞིན་དུ་
འགྲུབ་གསུངས་སོ། །དེས་ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་དང་པོ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་སྒྲོར་བཤད་ནས།
གཉིས་པ་མ་བྱིན་ལེན་འདི་ཡང་དུག་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཀུན་
སྤྱོད་གིས་བསྐྱེལ་ཏེ་སྤྱང་བ་ལས་གཙོ་བོ་འདོད་པའི་ཀུན་སྤྱོད་གིས་མ་བྱིན་པ་སྤྱང་བ་ཤས་
ཆེ་ཞིང་། དེའི་ནང་གི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཤོས་ནི་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན། དཀོན་
མཆོག་མཆོད་པའི་རྩམ། དགོ་འདུན་ཐུན་མོང་གི་དཀོར། ཕ་མའི་བསམ་ནོར་རྒྱ་བ་
དེ་ཆོ་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་དང་། མཆོད་པ་དང་ཞབས་ཏྲིག་བསྐྱེན་བཀུར་བྱས་ཆོ་དེ་
དག་ཡུལ་གཉན་པོ་ཡིན་པ་ལྟར། མ་རུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ལོག་
སྐྱབ་བྱས་ན་འང་དེ་ལྟར་ཉེས་པ་ཆེ་བ་ཡིན། འབྲིང་པོ་ནི། ཕལ་བའི་རྒྱ་རྩམ་མ་བྱིན་
པར་ལེན་པ། སྤྱིར་རྒྱ་བྱས་ན་མ་བྱིན་པ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲོག་ནས་ཁྱེར་བ་ཁོ་

ནར་བཟུང་ན་བྱབ་རྒྱུ་དོ། མ་བྱིན་ལེན་ཞེས་པ་ནི། དབང་གིས་ལེན་པ།
མཐུས་ལེན་པ། གཡོ་སྐྱུས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལེན་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་པས།
རྒྱ་འཕྲོག་བཅོམ་གསུམ་ཚོང་ཁེ་སོགས་སློལ་ལམ་ལུགས་དང་མ་མཐུན་པ་དང་སྤང་རྒྱ་
མ་དྲང་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དོན་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རང་དོན་ཆེན་པོ་མ་འདྲེས་པའི་
མ་བྱིན་ལེན་རྒྱུ་གལ་ལྟ་བུ་དང་། དགོ་ཚུལ་སློང་གི་སློམ་པ་སྤང་བ་ཞིག་གིས་མ་
བྱིན་པ་སྤང་ན་ཕམ་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་། སློམ་པ་རྩ་བ་ནས་འཛོམས་འགོ་བ་ཡིན།
རྒྱ་བའི་གཞི་ནི་མི་གཞན་ནོར་ཡིན་པ། །བསམ་པ་རང་ཉིད་འཆོ་ཕྱིར་རྒྱ་སེམས་
གྱིས། །ཡུལ་དུས་རིན་ཐང་ཚང་བ་སྦྱོར་བས་བརྟུས། །མཐར་ཐུག་བརྟུས་སམ་
རྒྱར་བཅུག་ཅད་ནས་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ལ་གཞི་བསམ་སྦྱོར་བ་
མཐར་ཐུག་ཚང་དགོས། གཞི་རང་གི་ནོར་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་
དངོས་པོ། ཡུལ་དུས་དེར་རྒྱ་ས་རྒྱ་མཁན་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་རིན་ཐང་ཚང་བ།
རིན་ཐང་ཅི་ཞིག་ཚང་དགོས་ཤིན། གྲུ་པ་ན་བཞི་ཆ་བརྟུས། །དེ་བརྟུས་ཚུལ་
བྲིམས་ཞིག་པར་འབྱུང། །བསམ་པ་རང་ཉིད་འཆོ་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་སེམས་རྒྱན་མ་ཆད་པ།
སྦྱོར་བ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དུ་བྱུབ་སྟེ་རྒྱ་བར་བརྩམ་པ། མཐར་ཐུག་རང་གི་བརྟུས་
སམ་གཞན་ལ་རྒྱ་བཅུག་པ་སོགས་གང་ལྟར་ཡང་རྒྱ་བའི་རྩལ་སམ་དངོས་པོ་དེ་བདག་པོ་
དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་ཐོབ་སྟེ་སྐྱེས་པའི་བར་དེར་གཞི་བསམ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་ཐམས་ཅད་ཚང་
བ་ཡིན། ཚུལ་བྲིམས་དང་ཐོས་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཁ་གསལ་གང་ཚུལ་
འཆོས་ལ་སོགས་པས་རྙེད་པ་རང་དོན་ལ་བསྐྱབས་ན་དེ་ཡང་མ་བྱིན་པ་སྤང་བ་ཞིག་གི་
ནང་དུ་གཏོགས་ཤིང་། གྲུ་པ་སེར་མོ་ཞིག་གིས་ཕམ་བཞིའི་ནང་གི་གཟབ་དགོས་ས་
རྙོག་འཛིང་ཆེས་ངོ་མ་ཞིག་འདི་ཡིན། དགོ་སློང་ནོར་ཅན་གྱིས་རང་གི་ཁང་པ་རྩིག་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགའི་ཤིང་ཆ་བརྟུས་པ་ལ་སྟོན་པས་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་
ལྷུང་དང་བཅས་པ་མཛད་པ་དང་། འདི་ལ་སོགས་པ་ཙུ་བ་བཞི་པོ་གང་བྱུང་ན་བསྐྱབ་
པ་ཙུ་བ་ནས་ཉམས་པ་ཡིན། ཤིང་ཏ་ལའི་མགོ་བོ་བཅད་པ་བཞིན་དུ་གསོ་མི་རུང་བར་
གསུངས་ཡོད། འདིའི་ཐད་ནས་སེར་སྐྱ་པོ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟབ་དགོས་ས་ཞིག་
དང་། སྦྱར་མི་པལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་མི་རྒྱུན་བྱི་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་མཐོང་ཡོད་དུས་བྱིམ་
ལ་འང་ཡོད་དུ་མི་བཅུག། རྒྱུན་མ་ནི་མི་ངོ་མ་ཞིག་མིན་ཟེར་ན་ཆོག་སྟེ། མི་ཞིག་
ལ་མི་ཞིག་གི་སྦྱོད་བཟང་ཡོད་ཅིང་མིའི་གྲལ་དུ་སྟོད་རག་ཐད་དུ་བཅིང་སྟེ་འགོ་དུས།
ཆ་རྒྱུན་དང་པོ་རྒྱལ་གཤམ་ལ་བཞག་ན་མི་གནས། རྩུན་ཁ་ལ་བཞག་ན་མི་བཤད་པ་ཞིག་
ཡིན་དགོས་ན། རྒྱུན་གཉིས་ཀ་མི་གནས་པ་ནི། མི་བྱེད་པའི་རྒྱང་གཞིའི་ཡོན་
ཏན་ངོ་མ་བོ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་གནས་སྟེན། རིགས་མཐོན་པོ་དང་ཆེན་པོ།
རྒྱ་ཡོད་དབང་འབྱོར་ཅན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ད་དུང་གཟུགས་ལང་ཆོ་འཛོན་ཐང་
ཡིག་ཅིས་ཅི་ལྟར་མཁས་ཀྱང་འབྱོར་ཡང་ཙུ་བ་རུལ་བའི་ཤིང་སྤྲོད་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་རུང་
ངོ། །ད་ལྟའི་སྐབས་ལ་རྒྱ་ཁོར་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱིས་དབུལ། གཅིག་ཡོད་པ་དེས་བེད་
མི་ཆོད་པ་འདི་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པ་དང་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་རྣམ་སྟོན་ཡིན་ལ།
ཡི་དྲགས་ལ་སྐྱེ་བའི་ལས་སེར་སྐྱ་དང་འདོད་ཞེན་གྱི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་རྒྱ་ཁོར་མ་བྱིན་
པ་སྤང་བའི་རྣམ་སྟོན་ཡིན། ཡང་མོ་འཁྱུ་ལག་ལ་གྱི་བུ་དང་དགེ་སྟོང་དཔལ་སྐྱེས་གཉིས་
ཀ་རྒྱ་མཆོའི་འགམ་དུ་བྱོན་གྱིན་ཡོད་ཆོ། སེམས་ཅན་ཞིག་ལ་ལུས་ཤིང་སྤྲོད་ཆེན་པོ་
འདྲ་བ་ཞིག་ལ་སྟོན་བུ་མང་པོས་བཟུང་མི་སྟོན་པའི་སྟོན་ཆེན་པོ་གྲག་བཞིན་ཡོད་པ་ཞིག་
དང་ཐུག་འདི་ཅི་རེད་ཅེས་དྲིས་དུས་འདི་སྟོན་ཆད་དགེ་སྟོང་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་མཁའ་
ཞིག་ཡིན། འདིའི་དགེ་འདུན་གྱི་རྒྱ་རྩལ་ལ་རང་གིས་ལོངས་སྦྱོད་དེ་སྤྲོད་པོ་འདི་ལ་སྐྱེ་

བ་སྒྲངས་སོང་བ་དང་། ད་དུང་རང་གིས་དགོ་འདུན་པའི་སྤྱི་ཇུས་བྱིས་པ་ལ་སོགས་
པར་བྱིན་པ་དེ་རྣམས་སྤོང་བུ་འདི་དག་ལ་སྦྱེས་ཏེ་རང་ཉིད་ཟ་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་རེད།
ད་འདི་ནས་ཆོ་འཕོས་དེ་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ད་གཟོད་འགོ་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས།
ད་དུང་ཡི་དྲགས་སྟོད་གཉིས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད། ཡི་དྲགས་ལུས་པོ་
ཆེན་པོ་ཅན་ཁོག་སྤྱད་སྦྱར་བ་ཏང་བ་ཡིན་ལ་སྟེད་པ་ཡན་ཆོད་གཉིས་སུ་སོང་ཞིང་།
ཁོག་སྟོད་ནས་མེ་འབར་གྱིན་ཡོད་པ། བསྟན་ན་ལུས་ནས་མེ་འབར་བ། སོང་ན་
ལས་ལས་སྦྱེས་པའི་སང་གོ་དང་སྟག་གཟིག་དོམ་དྲེད་ལ་སོགས་པ་ལྷགས་གྱི་མཆེ་བ་
ཅན་མང་པོ་ཡོད་ནས་དེའི་ག་བཅད་དེ་ཟ་བཞིན་ཡོད་པ། མཚམས་རེར་ཡང་མིའི་
གཟུགས་ཅན་འཇིགས་སུ་རུང་བ་མང་པོ་ཡོད་ནས་རལ་གྱི་རྗེན་པོ་བཟུང་སྟེ་དེའི་ལུས་གྱི་
ཁོག་སྟོད་བཅད་འགོ་བ། གཅིག་ཤོས་བཅད་དུས་གཅིག་ཤོས་ཡར་ལ་སོས་ཡོད་བ།
དེ་འབྲེལ་ཁོ་ནས་སྟག་བསྟེན་སྟོང་སྟེ་སྟག་སྟངས་འབྱེན་ནས་དུ་བཞིན་ཡོད་པ་ཞིག་འཕགས་
པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་གཟིགས་ཏེ། དེའི་ལས་གྱི་རྒྱ་བཏགས་པས་རང་གི་མདོན་
ཤེས་གྱིས་མཁྱེན་ཀྱང་སེམས་ཅན་མང་པོར་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་སྟུན་
སྟར་ཕེབས་ནས་དེའི་ལས་གྱི་རྒྱ་ལུས་ཆོ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་ཏེ།
སྟོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྟེང་དུས་སུ་འདི་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཞལ་ཏ་བ་བྱེད་སྟོང་བ་དང་།
འདི་ཞལ་ཏ་བ་བྱེད་སྐབས་འདིས་དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་དབྱར་གནས་པ་རྣམས་གྱི་གོས་
དང་རྟོད་པ་བཅད་དེ་དགུན་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཕུལ། དགུན་ཁ་བཅུགས་ཏེ་གནས་
བཅའ་བ་རྣམས་གྱི་གོས་དང་རྟོད་པ་བཅད་དེ་དབྱར་གནས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་གྱིན་བསྟན་པ་
དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟོད་པའི་ནང་ནས་བཅད་དེ་རང་གིས་བེད་སྟོད་བཏང་གཞན་ལ་
བྱིན། དེ་འབྲེལ་ལུས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་འདིའི་སྟག་བསྟེན་འདི་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐྱེ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མྱོང་བ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱུ་བཞུགས་ཀྱིས་མི་ཐུབ་པ་ཞུ་བ་ཞིག་འཛིན་ཏེ་
དུ་བྱོན་ཆོ་ལས་འདི་དག་དོན་ཟད་དེ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྤྱད་ཀྱིས། དགོ་སློབ་གཙང་སྤྱོད་པ་དང་དམ་བཞག་
པ། །གང་ཟག་ལས་བྱེད་ནམས་སུ་བདག་མ་སྤྱོ། །གསུངས་བ་ཡང་། དེ་འདྲ་
བྱེད་ཀྱིན་འདུག་མཁན་ལ་མ་སྤྱོ་བར་ཤོག་གསུངས་པ་ལས། དེ་མིན་དགོ་འདུན་ལས་
བྱེད་པ་ལ་མ་སྤྱོ་བར་ཤོག་གསུངས་བ་མིན་ཏེ། དེ་དགོ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཚབ་པ་སློན་པའི་
ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་དེ་འདྲའི་སྤྱོ་བ་ལེན་པར་ཤོག་ཟེར་དགོས་པས་སོ། ང་ཚོས་དགོ་འདུན་
པའི་སྤྱིའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས་སྤྱི་རྩལ་རང་གི་ཁོངས་ལ་འགོ་མ་ཤོར་ན། ཡར་ནས་
བཅད་དེ་མར་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། མར་ནས་བྱེད་ཡོང་ནས་ཡར་ལ་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་
འདྲ་ཤོར་བ་དང་། ཐངས་རེར་མགོན་སྤྱོ་ལེན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེད་སྤྱིག་མང་པོ་
ཞིག་ཀྱང་མ་བྱེད་ཐབས་མེད་དུ་སྤྱད་རྒྱ་གང་མང་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་ཀུན་སྲིད་གཙོ་ཆེ་སྟེ།
དོན་ཆེན་ལྡན་ན་ལུས་ངག་གི་བདུན་པོ་གནང་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་མོད།
གང་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་ཕྱ་ཞིབ་བྱེད་པ་ནི་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། གནའ་ང་ཚོ་རྒྱུད་དུས་ལྷུང་མའི་
མཁན་པོ་ཐུབ་དགའ་ཟེར་བ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་པ་ལ། དངོས་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀ་བྱེད་ལ་
འབུལ་བ་ཡིན་བྱེད་ཀ་དགོ་འདུན་པ་ལ་འབུལ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་ཐོན་ཆོ་དེའི་ཅ་ལག་འདྲ་
གཉིས་ཡོ་རིང་མེད་པ་ཞིག་བྱེད་པར་མ་ཟད་དགྱི་བྱེད་ཀྱི་རས་ཐན་ཤོག་བུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
འདྲ་གཉིས་མཛད་རྒྱ་དེ་འདྲ་སྤྱད་ཞིབ་དར། ངས་གྲོག་སློབ་ས་ལྷུང་མ་སྐར་ནས་
ཡིན་པས་ང་རྒྱུད་དུས་ལྷུང་མ་ནས་ལོ་གཉིས་འདུག་མྱོང་། དེ་བྲག་གང་བྲག་གི་སློབ་
ཆེན་རྣམ་པ་གཞུགས་ཡོད་ཅིང་། འདུལ་འཛིན་སྤྱད་ཡོན་ལ་གནས་པ་ཤ་སྟག་
བཞུགས་པ་རེད། བཞུགས་ས་ས་དོང་བཞོས་ཏེ་ཁྱེད་ནགས་ཀྱི་ལོ་འདབ་རེ་བཀའ་

ནས་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། རྫོགས་ཆེན་གྱི་མཁན་པོ་རྣམ་པ་སློབ་ཆོགས་དང་བཅས་
པའང་དེ་འདྲ་རེད། སེར་སྐྱ་སུ་ཡིན་ན་རྒྱ་འབྲས་ཕྱ་ཞིབ་ནས་སྤྱད་བ་དང་། གཞན་
ནོར་རྣམ་པས་མི་ལེན་པ། བྱུང་པར་དུ་དགོན་མཆོག་གི་དགོར་རྟེན་ཅ་ཐེབས་ཅ་རུ་
ཡུལ་ཡོང་བ་དེ་དག་སྐྱེ་བོ་མི་ནག་པའི་ཁ་རྒྱབ་ལ་མ་ཤོར་མ་གཏོགས་ཞེན་ག་དེའི་ཆེ་མེད་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཁྱི་རྒྱ་ཁོལ་མ་ཞིག་ཁ་ནང་དུ་བྱུང་ན་ཁ་ལྗེ་མིད་པ་ཐམས་ཅད་
ཆོག་ནས་གི་འགོ་ཡང་དེ་ཐེངས་གཅིག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་། དགོར་དེ་རྣམས་ལ་བྱིན་
ན་བསྐྱེད་ཆེན་མང་པོ་ལ་ཁྱི་རྒྱ་ཁོལ་མ་ཁ་ནང་དུ་བྱུང་གིན་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས།
ཆོས་ཞུས་པའི་དོན་སློང་དང་པོར་དེ་ཆོ་ཤེས་དགོས། གནའ་འབྲུག་པ་རྣམས་དགོར་པོ་དབྱུས་
ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་དུས་རུབ་གཅིག་གཟིམས་ལམ་དུ་དཔོན་གཡོག་འཁོར་དང་བཅས་པའི་
ཁ་ནང་ནས་མེ་འབར་གྱིན་ཡོད་པ་ཞིག་རྒྱུས། ཕྱི་ཉིན་གྲུ་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་ཏེ་འུ་
ཆོས་ལས་ཉེས་ཤིག་བྱས་འདུག་ཟེད་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱས་གསུངས། ཁོང་རྣམས་
ཀྱིས་ཅི་ཡང་མ་བྱས་ཞུས། ཞིབ་ཀྱིས་བརྟགས་པས་མཆོད་མའི་རྒྱ་མར་ཞིག་ཡོད་པ་
དེ་གསར་རྟོག་ཡག་བཅོག་བརྗེས་པས་ཡིན་འདུག །དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཆོས་ལས་
དང་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཕྱ་མོ་ཅམ་ལ་གནད་རྒྱུད་དང་སྤྱད་མེད་མི་མཛད་པ་ཡིན་ན། འུ་
ཆོས་རྟོག་ལས་ཆོབ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་མི་མཐུན་པ། བྱུང་པར་དུ་གོང་དུ་བཤད་པའི་
དགོན་མཆོག་གི་དགོར། ལྷ་མའི་ནོར། ས་མའི་རྒྱ་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཁབ་ཅམ་ཞིག་
མ་བྱིན་པ་བྱུང་ན་ཡང་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་གསུངས་པའང་། དེ་རྣམས་ཡུལ་དང་ཞིང་ས་
བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །འབྲུག་པ་རྣམས་དགོར་པོ་ལ་གཟིམས་ལམ་ཡོང་བ་འདྲ་བར།
དགོར་གྱི་སྐྱིབ་པས་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གསར་དུ་མི་འཐོབ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡང་།
གནའ་སྟོད་ཀྱི་གྲུ་ས་ཞིག་ན་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་མི་དང་མི་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ལཔ་པ་བཞིན་བྱེད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། སྐུ་བས་གཅིག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
མཇལ་རྒྱ་མེད་སོང་བ་དང་། སྤར་གྱི་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་བརྗེད་ནས་མི་མཁས་པ་ཞིག་
ཏུ་གྱུར་སོང་བས། ཁོང་རང་གི་སྒྲ་མ་ལ་དེ་ཅི་ཡིན་ཅེས་ལུང་བསྟན་ཞུས་ཆོ། ཁྱོད་
ལ་དེང་སང་རྟེན་པ་བཀུར་སྟོ་མང་པོ་ཡོད་བཞིན་འདུག་སྟེ་མ་དེ་འདྲ་ཨོ་ཡོད་གསུངས་
པ་དང་། སྟོན་མ་མེད་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་ཞུས་པས། ཁྱོད་རང་གིས་དགོར་མ་
ཟ་བར་ཅི་འདྲ་ཡིན་གཅིག་ལྟོས་དང་གསུངས། དགོར་མ་ཟོས་བས་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྒྱུར་མོ་ཡོད་པ་ཞིག་རྒྱར་ལ་
འགྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་རྒྱུ་ལ་འཆོས་ཅན་ཞིག་བས་སྤྱིར་བྱིས་པ་
བསམ་བཟང་ཞིག་གི་ཉེས་པ་རྒྱུང་བ་དང་། ལྷན་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་པ་
ཞིག་མིན་ན་དད་ཟས་ཁམ་གང་ཟོས་ན་རྣམ་སྤྱོན་སྟོང་འགྱུར་དུ་སྟོང་དགོས་པར་གསུངས་
ཡོད་པ་ཡིན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། སྤྱེ་བོ་ཞིག་གིས་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་སྤྲིག་པ་
སྤྱོ་ཆོགས་ཤིག་བྱེད་པ་བས་རྒྱུ་ཁྱིམ་སྐྱེས་འཆལ་བའི་གང་ཟག་ཞིག་གིས་དད་ཟས་དང་
གཤིན་ཟས་ཁམ་གང་ཟོས་པས་ངན་གསུངས་ཡོད་པས། དེ་རིང་ཁ་རྩེད་ཉིས་བརྒྱ་དང་
བཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་འདུལ་སྤྱིམས་སྤྱང་མཁན་པར་ཞོག་མི་དག་བཅུ་སྟོང་གི་བྱིས་པའི་
སྤྱིམས་ཅོམ་སྤྱང་དཀའ་བ་ཡིན་པས། དགོར་ཟས་ཀྱིས་བྱིས་པ་གསོས་ཆོ་པན་མ་
དགོས་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱུལ་བ་ཡིན། གནའ་བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲ་མ་ཞིག་
གིས་ཆོས་གསུངས་ནས་བཞུགས་ཡོད་སྐབས་ཤིག་ལ། སྒྲ་མའི་ཐོག་ནས་བྱེད་ཞིག་
འཕུར་ཡོང་བ་དང་། བྱེད་ཀྱི་ཁྱིམ་མ་ཐོག་ཡོང་གི་དགོངས་ནས་སྒྲ་མས་ལུས་བཟུར་
བཞག་པ་དང་། སྟོབ་མ་ཆོང་མས་བྱེད་འཕུར་ཡོང་དུས་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་ལུས་བཟུར་དགོས་
པའི་རྒྱ་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། དག་འདུན་མང་པོའི་སྤྱི་ཇས་འབྱུངས་ཤིགས་ཐང་ལ་བཅལ་

ཡོད་པ་ལས་བྱེའུས་ཁམ་གང་ཁྱེར་ཡོད་པས་དེའི་གྲིབ་མ་ཕོག་ན་དགོར་སྒྲིབ་ཕོག་རྒྱུའི་
ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད་ཁོང་དེ་ཡིས་བཟུར་བ་ཡིན་གསུངས། སྡེ་བའི་རྒྱ་བྱ་འདུག་པའི་
དཔོན་པོ་ཚོས་དབང་གིས་མ་བྱིན་པ་སྤང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་ཡི་དྲགས་ཀྱིན་དུ་སྒྲེ་
བ་མང་པ་སོགས། དེ་ལྟར་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་ནས་སློག་ལ་བབ་ཀྱང་
མ་བྱིན་ལེན་སྤངས་ན། མཐོ་རིས་སུ་སྒྲེས་ཏེ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཐོབ། ལོངས་
སྤྱོད་ལ་སུས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་པར་རང་དབང་དུ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཡོན་
མང་ངོ། །དེ་ནི་གསུམ་པ་སློག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་དང་མི་ཚངས་སྤྱོད་གསུངས་བའི་
ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་གསུམ་པ་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཡིན། མི་ཚངས་སྤྱོད་ཟེར་ན་ཚངས་པ་མ་
ཡིན་པར་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་རབ་རྒྱ་བྱང་བའི་སྡོམ་སྤྲིམས་ཕམ་བཞིའི་ནང་གི་དང་
པོ་དང་། འདི་དགོ་སྤོང་བཟང་སྒྲིན་ཟེར་བ་དེས་སྤྱར་གྱི་བྲིམ་ཐབ་དེ་ལ་རིགས་རྒྱད་
འཛོག་པའི་ཁུངས་ནས་བཅའ་བ་མཛད་པ་དང་། སྡོམ་པའི་རྩ་བ་ཕམ་པ་བཞི་པོ་གང་
རུང་བྱང་བའི་དུས་དེ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འཆབ་ནས་གསང་ན་སྡོམ་པ་ལྷག་མ་
མེད་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པས་ན་རྩ་བའི་ལྷང་བ་བཞི་གསུངས། མི་མཐུན་སྤྱོགས་ཀྱི་
གཉེན་པོར་མཐུ་མེད་པར་བཅོམ་པས་བྱིར་ན་ཕམ་པ་བཞི་གསུངས་པ་དང་། ཕམ་པར་
གྱུར་བ་གང་ཞིག་ཏེན་དེ་ལ་རྒྱུད་གསོ་རུང་དུ་བྱས་པ་འཆབ་མེད་དང་། སོར་རྒྱུད་པ་མི་
སྤྱད་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། དེ་ཡང་འདིའི་སྐབས་སུ་ཐུན་མོང་གི་མི་དགོ་
བཅུ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་གསུམ་པ་ལོག་གཡེམ་ཡིན་ལ། འདི་
ནས་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་གིས་གསུངས་པ་ནི་ཡོངས་ཚྲོགས་དགོ་བསྟེན་ནམ་ཚངས་
སྤྱོད་དགོ་བསྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཟོད་བདེའི་རྩལ་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན། ལོག་
གཡེམ་སྤོང་བ་བྲིམ་པའི་སྤྲིམས་དང་། འདི་ལ་ཡང་དུག་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཀུན་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐྱེ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ནས་བསྐྱེད་པ་པའི་ལས་ཡོད་པར་གསུངས་བས། འདིའི་ཉེས་པ་ཆེ་ཤོས་ཟླ་པ་བཙུན་
མ་སྒྲོམ་སྤྱིམས་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དེ་དང་། འདི་ལ་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་བྱས་
ན་རིགས་གྱིས་སྤྱང་བ་དང་། ཆོས་གྱིས་སྤྱང་བ་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཡོད་ལ།
ལོག་གཡེམ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་མེད་གསུམ་དུ་སྤྱི་ཡང་དང་བསྟན་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་སྟུག་
བསྐྱེད་གྱིས་མནར། ལོག་གཡེམ་སྤངས་ན་ཆོ་འདི་ལ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བརྟེན་ཐོབ།
ཡ་རབ་དམ་པའི་ལུགས་སུ་འགྲོ། ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩེ་བ་སྤྱིམས་སྤྱང་བར་
དགའ། གནས་སྐབས་སུ་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་པན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱེད། གན་འཛིག་ལ་བྲམ་ཟེ་པ་བྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། པ་དེས་རྗེས་ནས་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་སྤྱོད་ཏེ་སྐབས་འགྲོའི་སྒྲོམ་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ལྷ་སྤངས་ཏེ་
སངས་རྒྱས་གྱི་མདུན་ནས་ཆོས་ཉན། སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ལ་བསྟེན་བཀུར་
བྱས་བསྐྱེད་པ་ཡང་དག་པ་བསྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་དང་བསོད་ནམས་གྱིས་ཆོ་འཕེས་པ་
དང་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྤྱོད། ལྷ་རྣམས་མང་ཆེ་བ་ལ་མངོན་ཤེས་ཡོད་པས། ཁོ་རང་ལྷ་
ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་སྒྲོན་གང་ནས་འཕེས་པ་ལ་སོགས་གནས་གསུམ་ལ་བརྟགས་པས་
མི་ཡུལ་ནས་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་མཆོད། སྐབས་འགྲོ་དང་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ལྷ་
སྤངས། སྤངས་བར་མ་ཟད་རྩེ་བ་སྤྱིམས་ཡང་དག་པ་སྤྱང་པའི་འབྲས་བུ་མི་ཡུལ་ནས་
འཕེས་ཏེ་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་པ་དེའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་ཤེས་གྱིས་ཤེས་ཏེ། ལྷའི་རྩ་
འཕྱུལ་བསྟན་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བཞུགས་ཡོད་སར་ཡོང་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱི་རྒྱན་སྒྲུ་ནས་ཆོས་ཉན་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སོང་། དེའི་
སྐབས་སུ་བུ་དེས་པ་རྒན་གྱི་ཡུང་པོ་གནས་བྱ་རྟོག་ཡུང་པོའི་རི་བོ་དང་ཐག་མི་རིང་ས་ཞིག་
ནས་བསྐྱེད་པ་ཏེ་དུར་ཁྲོད་དེའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལ། པ་རྒན་ལྷ་ལུས་སྤང་ཡོད་

པ་དེས་མངོན་ཤེས་གྱིས་དེ་མཐོང་ནས་དེའི་རྩ་མོང་སྟེ་བློ་བྱོན་སྤྱད་མི་དགོས་ང་བློད་གྱི་པ་
ཡིན། བསོད་ནམས་བསལས་པའི་དབང་གིས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ་འདི་རེད། ངའི་
དོན་དུ་བློད་གྱིས་སྤྱད་བསལས་མི་དགོས་བློད་རང་སོང་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་
འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་དང་བློད་ལ་རྗེས་ནས་ཡག་པ་ཤ་སྤྱད་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་
སྐྱེས་ཏེ་ཕྱིར་ལྷ་ཡུལ་དུ་འཕུར་སོང་བ་དང་། བྱས་ཀྱང་པ་རྒན་གྱི་ཁ་ལ་ཉན་ཏེ་བཙུང་
ལྷན་འདས་གྱི་མདུན་དུ་སོང་ནས་སེམས་དགའ་བས་ཆོས་ཉན་ཏེ་བདེན་པ་ཐོབ་སོང་བ་
དང་། དེ་ནས་བཙུང་ལྷན་འདས་གྱིས་རྩུ་ཤོག་གི་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཏེ་བཙུན་འགྲུས་
བརྩམས་ནས་མཐར་དབྱ་བཙུང་པ་ཐོབ། བཙུང་ལྷན་འདས་གྱི་འཁོར་དགེ་སློང་
ཐམས་ཅད་དོ་མཚར་སྐྱེས་ཏེ་པ་བྱ་གཉིས་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་མཚན་བྲིས་པས། འདི་
གཉིས་ད་ལྟར་མ་ཟད་འདས་པའི་དུས་ནའང་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་འདི་བསྟེན་པ་ལ་མ་དད་པར་པ་
ཡིས་དད་པ་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པའི་ལམ་ལ་བཞག་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་
དུས་སུ་འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་པ་བྱ་ཡིན་ལ། པ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་དད་ནས་སྐྱབས་འགོ་
དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷ་བསྐྱངས་པའི་འབྲས་བུ་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས། དེ་དུས་ཡང་བྱ་མུང་ན་
གྱིས་དུ་འབོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་པས་མཐོང་ནས་བྱ་ཆོས་ལ་བསྐྱལ། བྱས་པ་ཡི་དག་
ལ་ཉན་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་བསྟེན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཆོངས་པར་སྐྱད་དེ་འཆི་
ཁར་སློན་ལམ་བཏབ་པས་ད་ལྟར་དབྱ་བཙུང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། སྐྱབས་
འགོའི་སྒྲོམ་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷ་བསྐྱངས་ནས་མ་ཉམས་པར་སྲུང་ཐུབ་ན་དེ་ལྟར་པན་
ཡོན་ཆེ་བ་དང་། སྐྱབས་འགོའི་སྒྲོམ་པ་འདི་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སློར་ཞུགས་
པ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ལོས་ལེན། སྐྱབས་སྒྲོམ་བྱེད་བཙུང་གྱིས་བསོད་ནམས་དཔག་དུ་མེད་
པ་ཐོབ་པ་ཡིན། བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷ་བོ་ཇི་སྲིད་འཆི་བར་དུ་ལེན་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་

ཁྱུང་བདག་པ་པུ་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ནའང་སྒྲ་གཅིག་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་དང་བསྐྱེད་ཏེ་ལོན་ཆོག་
 པ་དང་། དེ་མིན་ཡང་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དུས་ཁྲིམས་ཉིན་ཞག་གི་
 མཐའ་ཙན་གྱི་སྟོམ་པ་རེ་སྟུང་སྟུང་ནའང་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་དང་འབྲེལ་
 བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་བཤད། སྐབས་ཤིག་ལ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པོ་ལྷན་འདས་མཉམ་
 ཡོད་གྱི་གོང་ཁྲིར་ན་བཞུགས། བམ་སྟོད་ཅིག་ལ་ལྷ་གཉིས་ཆོས་ཉན་སར་ཡོད་པ་
 དང་། ལྷ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོལ་སངས་
 རྒྱས་བཙུག་པོ་ལྷན་འདས་བཞུགས་པའི་འཁོར་ཡུག་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་བྱས་པ་དང་།
 ལྷ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པོ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 སེམས་ནམ་པར་གོལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་བཙུག་པོ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་
 བྱག་འཆོལ་ཏེ་ཕྱིར་ལྷ་ཡུལ་དུ་སོང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བཙུག་པོ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐུའི་ཉེ་གནས་
 ཀུན་དག་འཛོམས་ལྷ་དེ་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ཆད་ལས་ཅི་ཞིག་བསགས་ཏེ་ད་ལྟ་འབྲས་བུ་དེ་
 འདྲ་སྤྱོད་མོ་ཞིག་གིས་ཐོབ་སོང་བ་རེད་ཞུས་ཆོ། བཙུག་པོ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། སྟོན་
 སངས་རྒྱས་འོད་སྟུང་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནས་སྐྱ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་དམ་པའི་
 ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཉེ་བཞིན་ཡོད་དུས་ཤིག་ལ། བམ་ཟེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་
 བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དུས་ཁྲིམས་ཞིག་བྲལ་ཏེ། གཅིག་གིས་ལྷ་ཡུལ་
 དང་གཅིག་གིས་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཟེར་ནས་གཉིས་ཀས་རང་རང་གིས་སྟོན་
 ལམ་རེ་བཏབ་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཟེར་མཁན་དེས་ཆུལ་བྲིམས་
 ལེགས་པོ་བསྟུངས་པས་འབྲས་བུ་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བ་བྲལ་། ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བར་སྟོན་ལམ་
 འདེབས་མཁན་དེ་བྲིམ་ལ་སོང་ནས་ངས་དེ་རིང་ནང་བའི་དགོ་འདུན་གྱི་མདུན་དུ་སོང་
 བས་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བྲལ་སྟེ་ཕྱི་རྩེའི་ཁ་ཟས་མི་ཟ་བར་ཁས་བྲལ་པས་དོ་དགོང་།

ཟས་ཟ་མི་རུང་ཞེས་བཤད་པས། རྒྱུ་མས་སྐྱས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་མོ་དང་ཟ་མ་
ལྷན་དུ་མ་ཟོས་ཆོ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་གཞན་དག་ཆོ་ལ་སྐྱས་ཏེ་ཁྱོད་མི་སྟེགས་པའི་གལ་ནས་ཡུད་
ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་སྐྱག་ཡུད་པ་ན། ཁོ་རང་སྐྱག་ནས་ཟས་ཟོས་པས་
ཆུ་ལ་བྲིམས་ཞིག་སྟེ་ལྷ་ཡུལ་ལ་མ་སྐྱེས་པར་སྐྱ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་སོང་བ་དང་། དེའི་
སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོར་སྐྱེས་པ་དེ་མི་ཡུལ་ན་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་སྟེ་ཡོད་པར། རྒྱལ་པོར་
བཟུང་ཤིང་གི་ར་བ་ཤིང་ཏྲོག་སྒྲ་ཚོགས་སྐྱེས་ཡོད་པའི་སྤྱིང་ག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར།
ར་སྤྱང་བས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཤིང་ཏྲོག་སྒྲ་ཚོགས་གང་ཡག་ཡག་ཡུལ་དགོས་
པ་དང་། ཉིན་ཞིག་ཆུ་འགོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཤིང་ཏྲོག་ཀུ་ལུ་ཁ་ཏྲོག་དྲི་རོ་གང་ཐད་ནས་
མི་ཡུལ་གྱི་ཤིང་ཏྲོག་གཅིག་དང་མ་འདྲ་ཞིང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ལྷུ་མ་ར་སྤྱང་བ་པོས་
ཆེད་པ། ལྷུ་མ་ར་སྤྱང་བ་པོས་པོ་བྲང་གི་སྒོ་སྤྱང་ལ་བྱིན། སྒོ་སྤྱང་གིས་རྒྱལ་པོའི་
བཙུན་མོའི་ཞབས་ཕྱི་བ་ཞིག་ལ་བྱིན། དེས་བཙུན་མོ་ལ་ཡུལ། བཙུན་མོས་རྒྱལ་པོ་
ལ་ཡུལ་ཆོ། རྒྱལ་པོས་དེ་གང་ནས་ཁྱེར་ཡོང་བ་ཡིན་ཟེར་ནས་རྒྱུད་བཅད་པས་མཐར་
ལྷུ་མ་ར་སྤྱང་མ་འན་ལ་ཐུག་སོང་བ་དང་། ར་སྤྱང་བ་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་བོས་ནས་
ངའི་བཟུང་ཤིང་གི་ར་བའི་ནང་ན་འདི་འདྲའི་ཤིང་ཏྲོག་ལེགས་པོ་ཡོད་བཞིན་དུང་ལ་མི་
འབུལ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས་ངར་དུས། ར་སྤྱང་བས་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་བཤད་ཀྱང་གོ་མ་ཆོད་
པར། ཉི་མ་དེ་རིང་ཕན་ཆོད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་ཏྲོག་དེ་འདྲ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཁྱེར་མ་ཡོང་ཆོ་ཁྱོད་
གསོན་པོར་འདུག་འདོད་མ་བྱེད། ལུས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བྱས་ཏེ་གསལ་དམི་འཛོག་རེ་
ཟེར་ནས་བསྐྱོག་པ་ན། ར་སྤྱང་བ་སྐྱག་པ་དང་སྐྱག་པ་གཉིས་ཀས་ཕྱིར་ཁོ་རང་གི་
འདུག་སར་སོང་ནས་སྟེ་སྐགས་དང་དུ་འབོད་བྱས། དེའི་དུ་སྐྱ་དེ་གྲུས་གོ་སོང་བ་དང་།
གྲུ་དེ་མི་ཞིག་ལ་སྐྱུ་ནས་དེར་འོང་སྟེ་ཁྱོད་ཅི་ལ་དུ་བ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་དང་། ཁོ་རང་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གིས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་མོར་བཤད་པ་ན། གྲུའི་སྤྱུལ་བ་དེ་དེའི་མཚམས་སུ་མི་སྣ་དཔར་
གྱུར། ཡང་མཚམས་ཤིག་ནས་ཐོན་ཡོང་སྟེ། གསེར་གྱི་གཞོང་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་
ཤིང་རྟོག་ལེགས་པོ་ཤ་སྟག་གིས་བཀའ་ནས་མི་དེ་ལ་སྤྱད་དེ། གྲུས་སྤྱུས་པ།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་རྟོག་འདི་ཁྱེད་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡུལ་ནས་ཁོའི་གཏམ་འདི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཤོད་ཅེས་
སྤྱུས་པ་དང་། གཏམ་ཅི་ཞིག་བསྐྱར་བ་རེད་ཅེན། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་དང་འཁྱུག་གིས་
འབྲེས་ཆེ་ས་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་འཁྱུག་གིས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཡིན་དུས་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་
དགེ་འདུན་གྱི་མདུན་དུ་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དུས་ཁྱིམ་མཉམ་དུ་བྱུངས་
བ་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁྱིམ་ལེགས་པར་སྤྱད་བས་ཁྱོད་རང་གི་སྟོན་ལམ་བཏབ་
པ་ལྟར་རྒྱལ་པོར་སྟེས་པ་དང་། ངས་རྒྱལ་ཁྱིམ་ལེགས་པར་མ་སྤྱད་བས་ཀྱུ་ཡུལ་
དུ་སྟེས་སོ། །ངས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁྱིམ་བསྐྱར་ནས་ལུས་འདི་ལས་ཐར་བར་རེ་པས།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ཁྱིམ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་ཞིག་ངས་པར་དུ་ང་ལ་སྟོན་དུ་
གསོལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་ཆོག་འདི་ཡི་གེ་དེ་མ་
བྱིན་ཆོངས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆོང་མ་རྒྱལ་སྐྱར་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་པའི་གཏམ་དེ་བསྐྱར་བ་
དང་། ར་སྤྱད་བས་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཆོང་དང་ཤིང་རྟོག་གསེར་གྱི་གཞོང་པ་དང་བཅས་པ་
རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཁྱེད་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་བཤད་པ་ན། རྒྱལ་པོས་བསམ་སྟོན་ཞིག་
བཏང་ནས་སངས་རྒྱས་འཛིན་ཏེན་དུ་མི་བཞུགས་ཤིང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རྣལ་ཚར་
བས་དེ་འདྲ་ཞིག་གང་ནས་ལོན། མ་ལོན་ན་ཀྱུ་དེས་ཡུལ་ཁམས་བསྐྱུ་འགྲོ་བས་ཅི་
བྱེད་བསམ་ནས་སེམས་མ་བདེ་ཞིང་སྟུག་སྟུག་སྟེ་སྟོན་པོ་ཆོན་པོ་མདུན་དུ་བོས་ཏེ། གྲུ་
ཞིག་གིས་ཁོ་བོར་བསྟེན་གནས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཞིག་སྟོང་གི། དེ་གནད་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་
རྒྱལ་སྲིད་ཆགས་འཛིན་ལ་སྟུག་པའི་དོན་ཆོན་ཞིག་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་དེ་མ་

ཡོན་ན་སྤྱོད་གསལ་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་བཀའ་བཅན་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་བས། སློན་པོ་
སེམས་མི་བདེ་བཞིན་དུ་བྱིས་ལ་སོང་ཆོ། སློན་པོ་དེ་ལ་པ་རྒན་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེས་སློན་ཆད་བུ་བྱིས་ལ་ཡོང་དུས་འཇུག་ལུལ་ལེ་གཏམ་བཤད་དུས་སློབ་ལེ་ཡོད་ཀྱང་།
ད་རིང་ངོ་འཇུག་གནག་འདུག་པ་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། བུས་སྐད་ཆ་ཆ་ཆོང་བཤད་
ཆོ། པ་རྒན་གྱིས་སྒྲིལ་པ། ཁོ་ཡོད་སའི་ཀ་བ་ཞིག་གི་ཕྱི་ན་འོད་མི་འབྲ་བ་ཞིག་
འཕྲོ་བཞིན་འདུག་དེ་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེས་སྒྲིལ། ཆོང་མས་དེ་ལ་མཚན་ཅན་ཞིག་རེད་དེ་
ཅི་ཡིན་མི་ཤེས་ཞེས་ཀ་བ་གཤག་སྟེ་བལྟས་ཆོ། བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་
ཡི་གེ་ཞིག་རྟེན་པས། སློན་པོས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡར་ལུལ་བས་རྒྱལ་པོས་གསེར་གྱི་སྒྲོམ་
ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་ལྷུ་ལ་བསྐྱར་བ་ན། ལྷུས་དྲིན་ལན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་ལུལ་
ཏེ་ལྷུ་དང་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀ་མཐའ་མཐུག་ཅིག་ལ་ཐུག་རྒྱུ་བྱས། གཉིས་ཀས་བསྟེན་
གནས་གྱི་བྲིམས་བརྒྱད་པོ་བསྐྱེད་ནས་གཉིས་ཀ་ཆོ་འཕྲོས་ཏེ་ལྷུ་ལུལ་ལ་ལྷན་གཅིག་དུ་
སྒྲིལ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀ་མདང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་
ཁོང་གི་སྒྱུན་སྤར་ཡོང་ནས་ཆོས་ཁུས་པས་གཉིས་ཀར་རྒྱུན་ཁུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་
དན་སོང་གསུམ་དང་ཡོངས་སུ་བྲལ་ཏེ། ལྷ་དང་མིའི་ཡོངས་སྟོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ནས་
མཐར་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་པ་རེད་གསུངས། བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པ་བསྐྱེད་ན་དེ་འབྲའི་པན་ཡོན་ཆེན་མི་ཆོ་གཅིག་ལ་རྩལ་བྲིམས་བསྐྱེད་པའི་པན་
ཡོན་ནི་བརྟོན་གྱིས་མི་ལང་བ་ཞིག་ཡིན། བདེ་བ་ཅན་ལ་སྤྱོད་དགོས་ཆོ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་
བཞི་ལ་བསྟེན་དགོས་ཤིང་། དེའི་ནང་གི་ཞེ་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་ལམ་གྱི་མཚན་མས་སྤྱར་ལ་
རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། སློན་ལམ་ཞེ་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་རྩལ་བྲིམས་སྤྱང་མི་སྤྱང་ལ་
རག་ལས་པས། བྱིས་པ་ནས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྩོགས་གཉིས་ཀའི་བར་གྱི་སྒྲོམ་པ་གང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཁྱད་ན་སྤྱད་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ་ཉམ་དམའ་ཉག་སྒྲ་
སྒྲིགས་མའི་སྐབས་སུ་སྒྲེམ་པ་བསྤྱད་ན་ཡན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡིན། སྒྲིག་གཅོད་
མ་བྱིན་ལེན་དང་མི་ཆངས་སྦྱོད། །ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་གསུམ་པོ་མཐོལ་ལོ་
བཤགས། །གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་སྒྲིག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་
དང་མི་ཆངས་སྦྱོད་གསུམ་པོ་ཆོ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ། སྤྱད་བུ་
སྒྲིག་པའི་སྒྲོ་དུག་དང་འབྲེལ་བ་རང་གིས་བསགས་པ་གཞན་ལ་བསག་ཏུ་བཅུག་པ་
ཐམས་ཅད། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྦྱན་སྲུང་གནོད་ཞིང་
འགྲོད་པ་དྲག་པོས། མཐོལ་ལོ་བཤགས་ཤེས་སྒྲིག་པ་མི་གསང་བས་ན་མཐོལ་ལོ་
སྒྲིག་པ་རང་རྒྱུད་དང་མི་འདྲེས་པར་བཤགས་སོ་གསུངས། དེ་ཡན་ཆད་ལུས་ཀྱི་མི་
དགོ་གསུམ་བཤགས་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན།

ཉིན་བཞི་བའི་ཆོས་བྲིད།

མཆོམས་སྦྱར་གྱི་གདམས་ངག

དམ་པའི་ཆོས་ཉིན་མོངས་ཀྱི་ནད་ནི་བར་བྱེད་པའི་བདུན་ཅི། ཐར་བའི་ལམ་ལ་འགོ་
བའི་ལམ་སྟོན། ལུན་པའི་སྒྲོན་མེ་འདི་དང་ལན་གཅིག་འཕྲད་ཡོད་དུས་དམ་པའི་ཆོས་
དང་རང་རྒྱུད་འདྲེས་པའི་བརྩོན་པ་ཞིག་རང་ངོས་ནས་བྱ་སྒྲུབ་ན། ཆོ་འདིར་འཁོར་བ་
ལས་དུས་གཏན་དུ་ཐར་བའོ། ཐར་བའི་ལམ་སྟེ་ཟིན་པ་ཞིག་ངས་པར་རེད་སྒྲུབ་ཅས་
གསུངས། ཐར་ལམ་དེ་གཅིག་ཟིན་སོང་ན། དེ་ནས་བདེ་ནས་བདེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་

འགྲོ་ཞིང་། མཐར་ཐུག་གི་བསྐྱབ་བྱ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་གི་སྒྱུར་བ་
དམ་པ་དེ་ཡང་རང་གི་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། སྒྲོང་ཆེན་པས།
པརྫོ་ཅན་སོགས་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ། །པརྫོ་ལས་སྐྱེས་སེམས་གཙང་རྩོག་པ་
མེད། །པརྫོ་ལྟར་མཛེས་ཡོན་ཏན་ཚོགས་མང་ཞིང་། །པརྫོའི་དཔལ་སོགས་རྒྱལ་
བ་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཐར་བའི་
ལམ་སྐྱེ་ཞིག་ཟིན་ནས་བྱང་རྒྱབ་བདེ་ལེགས་གྱི་འབྱོར་བ་དམ་པའི་ལམ་སྐྱེ་ལ་གཅིག་ཐོན་
དུས། དེའི་ལེགས་བྱས་གྱི་འབྱོར་བའི་མཐུས་ངན་འགྲོའི་གནས་སུ་འགྲོ་མི་དགོས་
ཤིང་། གལ་ཏེ་ལས་དབང་རྫོག་མེད་གྱིས་འགྲོ་ཙམ་རེ་དགོས་ནའང་ཐར་བའི་ལམ་སྐྱེ་
ཟིན་ཡོད་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཐར་སྒྲ་ཞིང་། བདེ་འགྲོ་མཐོང་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཏུ་ལྟ་དང་
མིའི་ལུས་ཤ་སྟག་བྲངས་ཏེ། རྟེན་དེའི་ཐོག་ནས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་ཏེ་མངོན་
མཐོང་དང་ངེས་ལེགས་གྱི་དགའ་སྟོན་བཟང་པོ་དུས་ཉུག་ཏུ་སྒྲིང་བའོ། །པད་མོ་ཅན་
ཞེས་པ་ནི་བདེ་བ་ཅན་ནོ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ནས་མེ་ཏྲག་པརྫོ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། པརྫོ་
ལས་སྐྱེས་སེམས་གཙང་རྩོག་པ་མེད་ཅེས་པ་ནི། ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་
པས་སེམས་གཙང་བ་དང་བཅས་པས། པརྫོ་ལྟར་མཛེས་ཡོན་ཏན་ཚོགས་མང་ཞིང་།
ཞེས་པ་ནི། པརྫོ་འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་གྱི་དྲི་མས་མ་གོས་པ་ལྟར། འཁོར་
བའི་དྲི་མས་མ་གོས་ཤིང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རབ་ཏུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པའོ། །པརྫོའི་
དཔལ་སོགས་རྒྱལ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནི། པརྫོའི་དཔལ་རྒྱལ་བ་འོད་
དཔག་མེད་མགོན་ལ་ཞུ་བ་དང་། བཙམ་ལྡན་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པ་
ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞལ་མངལ། སངས་རྒྱུ་དངོས་གྱི་མདུན་ནས་ཚོས་
ཉན་ཏེ་ས་ལམ་རིམ་བཟོད་ཀྱི་སྟངས་རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་སྟེ།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རང་གཞན་དོན་གཉིས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེས་ན་ཐར་བའི་ལམ་སྒྲེ་
ངོ་མ་ཞིག་ཟིན་དགོས་ཤིན་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ལམ་ནས་ཞུགས་
དགོས། དེ་ལ་མ་ཞུགས་པའམ་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ལམ་སྒྲེ་མ་ཟིན་ན་ཐར་
བའི་ལམ་སྒྲེ་ལེགས་པོ་ཞིག་མ་ཟིན་པ་ཡིན། དེ་དགོས་ན་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཆོགས་ལམ་དང་།
དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་ཐབས་མེད་
ཡིན་པས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྦྱེས་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དེས།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ཐོབ་ནས་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ལ་འཇུག་ནུས་ཀྱི་ཡོད།
ཡིན་ཡང་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པ་མི་གཙོ་སྦྱེས་པ་གཙོ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་སྒྲོམ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་དེའི་ཐོག་ནས། ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ལམ་ཆོར་
སེམས་ཆོས་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་གཙོ་བོར་བསྐྱེམས་ཏེ། མཉམ་བཞག་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ཆད་ལ་ཐོན་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་རང་
རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་དུས་དངུང་མ་དེས་པ་དེ་ནི་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ། དེའི་སྟེང་དུ་ཡང་
དག་སྟོང་བཞི་བསྐྱེམས་ཏེ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་དགེ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་
ཆ་སྟོང་བ་ལ་སྤང་བཞི་བཟུང་བ་ཡིན། སྦྱོ་བ་སྦྱི་མར་སྦྱོར་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱོ་དེས་པ་
ཆོགས་ལམ་འབྲིང་། དེའི་སྟེང་དུ་འདུན་བཙོན་སེམས་པ་སྦྱོད་པའི་རྩ་འཁུལ་གྱི་རྒྱུད་
པ་བཞི་བསྐྱེམས་ཏེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩ་ལ་དང་རྣམ་པ་མང་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པ་ཆོད་ལ་
སྦྱོར་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱོ་དེས་ཡིན་པ་དེ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ། དེ་ནས་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་
རྩེ་བཟོད་ཆོས་མཆོག་གི་དེས་འབྱེད་ཆ་བཞི་པོ་བརྒྱུད་དེ་མཐོང་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་དགོས། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱོ་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་

བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་དགོས། ཚོགས་སྦྱར་གཉིས་ཀ་མཐོང་ལམ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་མོས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་ས་
ཡིན་པས་ན། ཐར་བའི་ལམ་སྟེ་ཞིག་ཟིན་པ་ལ་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ནས་ངེས་པར་དུ་
འཇུག་དགོས། དེ་ནི་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞིའི་སྦྱི་རྣམ་ཙམ་ལ་ཡང་རྟོག་དཔྱད་ཞིག་
ཞུགས་མ་སྤོང་བ་ཞིག་གིས་ཐར་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གར་ཡོད་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་མོས་
དགོ་རྣམ་པར་དག་སྟེ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་མོས་པ་མི་སྟོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཚོགས་
སྦྱར་མཐོང་སྒོམ་མི་སྒོམ་པའི་ལམ་རིམ་བརྒྱུད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་
སྦྱོང་བ་ལ། ཐེགས་ཆེན་མདོ་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་ལམ་སྦྱར་ཞན་
གདམས་པའི་ཐབས་བྱུང་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ལམ་གང་ལ་ཞུགས་མོས་ན་དེ་
ལ་འཇུག་ཚོག་པའི་གདམ་ཁ་རང་ལག་ཏུ་ཡོད། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། དེ་
སྦྱིར་སློང་དང་ལྡན་པའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས། །དེ་རིང་ཉིད་ནས་བརྩོན་པའི་གོ་བགོས་
ཏེ། །དགོ་གོམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གིས། །ཐར་ལམ་འཛོག་ལ་བརྩོན་པ་
བརྒྱ་འགྱུར་རིག །ཅེས་གསུངས་པས། །འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བའི་
ཐར་བ་ཨེ་སྦྱབ་མི་སྦྱབ་རང་ལ་རག་ལས་པས། སློང་དང་ལྡན་པ་བྱང་ཁོག་ནང་ན་
སེམས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་དེ་རིང་ཉིད་ནས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གོ་ཆ་བགོས་ཏེ། གོ་ཆ་
ཟེར་བ་པ་རོལ་གྱི་དག་པོས་མཚོན་ཆས་བརྒྱབ་ན་མི་ཆོད་ཐབས་ལུས་སྦྱང་བྱེད་གྱི་བྱེད་
གོས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་དང་། དགོ་བ་མ་བསྐྱབས་ན་ཐར་ལམ་མི་ཟིན་བདེ་བ་
མི་ཐོབ། དགོ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་འགྲུབ་དགོས། འགྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་
འགྲུས་བྱེད་དགོས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དག་དེ་གང་ཡིན་ནེན། ཕྱི་བཞོལ་དང་ལེ་
ལོ་ཡིན་ལ། ལེ་ལོ་ཡི་དག་དེའི་མཚོན་ཆས་མི་ཆོད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གོ་ཆ་སྤྲོ་མོ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཞིག་གྱོན་ནས། དག་གོམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ནི།
དག་བ་བསྐྱབ་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་ཙམ་དང་ཁྱལ་གསོད་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། དག་བ་
ཡིད་ལ་གོམས། ལུས་ངག་ལ་འདྲིས་ཏེ་ཅི་བྱེད་དག་བ་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཞིག་བྱས་
ཏེ། ཐར་ལམ་རིམ་བཞེད་ཀྱིས་བྱང་རྩལ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་རྒྱུ་འཕྱོར་
བའམ་དེའི་སེམས་ལྷགས་དེ་གནད་མ་ཤེས་གོང་བརྒྱ་འགྱུར་ཞིག་བསྐྱེད་རན་པ་རེད་ཅེས་
གསུངས་པ་རེད། ད་གང་བཤད་ཀྱང་རང་རེ་རྣམས་ནི་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱག་པ་
དང་། ཡི་དྲགས་དང་དྲུད་འགོ་གཉིས་ལ་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱག་པ་ཡིན།
མིའི་ལུས་རྟེན་ལ་ཆགས་ཞེན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་ན་འཆིའི་སྐྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་
པས། རྒྱ་མེད་པ་དག་མང་བ་བསམ་པ་མི་འགྲུབ་པ་ལྟོགས་སྒྲིམ་ཆ་གང་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་མེད་ན་དག་འཁོད། འོན་ཀྱང་འགོ་བ་མིའི་ལུས་རྟེན་ཞིག་
ཡིན་ཕྱིན་དེ་དག་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ། དཔེར་ན་མེ་ཡིན་ན་ཆ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཞིག་དང་རྩུ་ཡིན་ན་རྩུ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། སྐྱག་
བསྐྱེད་མེད་པའི་མི་ལུས་ཤིག་ལེན་དགོས་ཆོ། མེ་གང་བ་ཞིག་དང་རྩུ་སྐྱམ་པེ་ཞིག་
ལེན་དགོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་ལེན་ཐབས་མེད་པ་ཡིན། ས་འདི་
ཆགས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས། འབད་པ་བྱས་བྱས་ཏེ་འཁོར་བ་
བསྐྱབས་ནས་བདེ་བ་མ་འགྲུབ་ན། འུ་ཅག་ལས་ལྷག་པའི་མི་སྐྱེས་སྤོང་ཡོད་པ་དེ་
ཆོས་མ་འགྲུབ་པ་ཞིག་འུ་ཆོས་འགྲུབ་ཐབས་ཡོད་པ་མིན་ལ། དེ་མ་འགྲུབ་པ་ཞིག་
ཀྱང་མིན་པར་སྐྱབ་ཐབས་མེད་པ་འཁོར་བ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཅན་ཡིན་པས་
སོ། །ངན་སོང་གསུམ་དང་མིའི་འཛིག་རྟེན་ཏེ་བཞི་པོར་ནི་བདེ་བ་མེད་པར་ཤེས་སྒྲུབ་
དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། ལྷ་ཡུལ་དུ་ལུས་རྟེན་འདིའི་སྤྱང་ནས་ཐོན་མ་མྱོང་ལ། སྐྱེ་བ་

སློན་མར་ཐེངས་མང་པོར་ཐོན་མྱོང་ཡོད་ཀྱང་མི་དྲན་པས། དེས་ན་ལྷའི་བདེ་བ་འདི་
འདྲ་ཞིག་རེད་ཟེར་མི་ཤེས་ཀྱང་། དེ་ཡང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབས་ལ་
བལྟས་ན་ལྷའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་ཉ་ལམ་ཤེས་སྟབས། གཙོ་ཆེ་བ་འཕོ་ལྷུང་གི་སྤྱག་
བསྐྱེད་རེད། མ་ཤི་གོང་གི་ཉི་མ་བདུན་ལ་འཆི་ལྟས་ཆོང་། ཤི་ནས་ངན་སོང་དུ་
ལྷུང་ས་རང་གིས་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ལྷའི་ཡུལ་གྱི་ཉི་མ་བདུན་ནི་མིའི་ལོ་གངས་བརྒྱ་ཆོ་
མང་པོ་ཡིན་པས། ལྷུང་གྲབས་བྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུ་བ་ཡང་བརྗོད་ལས་འདས།
དེར་ན་མི་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་བྲིམས་ལ་ཐོགས་ཏེ་ཁྱོད་ཉི་མ་བདུན་གྱི་སྤྱོད་གཙོད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་
བསྒྲགས་ན། ཉིན་བདུན་པོ་དེར་མི་དེའི་སེམས་ལ་སྦྱིད་ཅིག་ཡོད་མི་སྲིད། ད་དུང་
སྤྱོད་བཅད་པ་ནི་ཐེངས་གཅིག་ཤི་བ་ཙམ་ལས་དཔྱལ་བར་ལྷུང་བའི་ངས་པ་མེད་མོད།
འོན་ཀྱང་ལྷས་ནི་ཕྱི་མར་དཔྱལ་བ་ལ་ལྷུང་བ་ཤེས་ཤིང་མང་ཆེ་བ་དཔྱལ་བར་ལྷུང་བའང་
ཡིན། དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་མཐོང་མན་གང་དུ་སྦྱེས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིག་
ལས་མེད་པའི་གོ་བ་ངས་ཤེས་གཏིང་ནས་ཡོད་དགོས། དེ་ཡང་ཁ་ཟེར་ཙམ་མ་ཡིན་
པ་ཞིག་དགོས། འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཁ་ཟེར་ཙམ་ལས་མ་ཤེས་ཆོ་དེས་
ཆོས་སྦྱབ་པ་དེ་ཡང་ཁ་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། ཁ་ཆོས་དོན་ལ་མེད་པས། ཆོས་པ་རྩལ་
མ་ལྟར་སྤྱང་བ་ཞིག་ཡིན། ཆོས་པ་རྩལ་མས་ཕྱི་མའི་ལམ་གོ་མི་ཆོད། སྒྲོར་མོ་
རྩལ་མས་ཅ་ལག་ཉི་མི་སྟབས་པ་དང་། ཤོག་བྱས་བྱས་པའི་གྲུ་གཟིངས་ཞིག་གིས་རྒྱལ་
འབྲུད་བྱེད་བྱས་ན་གོ་མི་ཆོད་པ་དང་འདྲ་འོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་ཏེ་འཁོར་བའི་
ནང་ནས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཞིག་སྦྱེས་པ་དེའི་མིང་ལ་ངས་འབྲུང་ཞེས་བྱ། ངས་འབྲུང་
དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་གསུམ་ནི་ཐར་ལམ་
བྱང་རྒྱལ་སྦྱབ་པའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ཡིན། འཁོར་བ་གང་དུ་སྦྱེས་ན་སྤྱག་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ངེས་འབྱུང་བཅོས་
མིན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་ན་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་
སྐྱེ་ཙམ་ཡང་བྱིན་མེད། དེ་མ་བྱིན་སྤྱིན་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐར་ལམ་གྱི་སྐྱེ་མོམ་བྱིན་
པར་ལམ་ལོག་ཏུ་མགོ་འཁོར་ནས་འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན། ཆོས་ཉན་ནས་རྩེ་བཟང་
གོ་བཞིན་ཡོད་པ། དཔེར་ན་འུ་ཅག་འདིར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཞིག་གི་ནང་དུ་འབྱུང་ནས་
འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡང་ཆེ་བ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་འདིའི་ནང་
ནས་ཐར་ས་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མཆོམས་རེར་གོ་ཡང་། ལམ་གང་གི་ནང་དུ་ཕྱོགས་
གང་ལ་འཁོར་ཏེ་ཐབས་ཇི་འདྲ་བྱས་ནས་འགོ་དགོས་པའི་གནད་དེ་གོ་མེད་ཆོ། གནད་
འགག་དང་འཕྲད་དུས་རང་ཉིད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལོན་མེད། ལག་
ཆ་ཞིག་ལ་དཔེར་བཞག་ན་གྱི་ལུབས་ལོན་ཀྱང་གྱི་ལོན་མེད་པ་དང་། སྐྱུག་ནག་ཏུ་
འགོ་སྐབས་སྒྲོག་སྒྲོན་དགོས་ཆོ་སྒྲོག་ལུབས་ལོན་ཀྱང་ནང་སྒྲོག་རྩིས་ལོན་མེད་པ་ལྟ་བུ་
རེད། མདོར་ན་སུན་ནག་ཏུ་གསལ་སྒྲོན་མེད་པ་དང་ལམ་མི་མཐོང་བ་སྒྲོན་མ་དང་
འདྲ་བ་རེད། དེ་དང་འདྲ་བར་འཁོར་བར་ངེས་འབྱུང་གི་སྒྲོ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་ཐར་བའི་ལམ་སྐྱེ་བྱིན་མེད་པས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་
སྐྱེ་ཐབས་སུ་བརྩོན་པ་དྲག་དུ་བྱ་དགོས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་
ལ་སྒྲིང་རྩེ་ཡོད་དགོས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྐྱུབ་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
སྒྲིང་རྩེ་མེད་ན་མི་རུང་། དེས་ན་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་
པའི་དུས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཕ་མར་བྱས་པའི་གངས་ཀ་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་གངས་ལས་
ཀྱང་མང་བ་ཤེས་པ་དང་། ཕ་མར་གྱུར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པའི་
བྱིན་ཆེན་གྱི་ཕ་མ་ཤ་སྐྱུག་ཡིན་པ་ཡང་ཤེས་ཏེ། མར་ཤེས་བྱིན་བྱིན་བྱིན་ལན་གསལ་

འདོད་གྱི་སྒོ་བཅོས་མིན་ཞིག་རྒྱུད་ནས་འབྲལ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཆོ། ད་གཟོད་
ཆོས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་ཉེ་ཞིང་། དེས་ཐར་ལམ་གྱི་སྒྲེ་ཞིག་རྟེན་ནའང་ཐང་།
སྟིང་རྩེ་རྒྱུད་ལ་མེད་ཕྱིན་གྲུ་པ་མ་བཟད་སྒྲུ་མ། སྒྲུ་མ་མ་བཟད་བྲི་སུམ་བཙེགས་གྱི་ཐོག་
དང་གདུགས་དགུ་བཙེག་གི་འོག་ན་འདུག་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྟིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད།
རང་གིས་ཐར་ལམ་མ་བྱེན་གོང་གཞན་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་པ་ནི་ལོང་བས་ལོང་བར་ལམ་
བྲིད། ཐམ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་མཐའ་འགོ་ནས་ལྷུང་བྱེད་ཡིན། དེ་ཡང་མདོན་
པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བ་ལ་སྟིང་རྩེ་གཞུ་ལྟ་བུ། ཤེས་རབ་མདའ་ལྟ་བུ།
ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྦྱེས་བུ་འཕོང་སྦྱོན་པ་མདའ་རྩལ་ལ་མཁས་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་ཚོགས་
དགོས་པ་ཡིན། རང་རེད་མ་པའི་ཆོས་ལམ་དུ་ཞུགས། ཆོས་ངོ་མ་ཞིག་ཨོ་འགྲུབ་
ལ་རེ་མཁན་གསུག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། འུ་བུ་ཆོས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་
མེད་ན་ཡོད་མདོག་བསྟན་པས་མི་པན། ཡིན་མདོག་བྱས་པཅམ་གྱིས་གོ་མི་ཆོད།
མདོར་བསྟུས་ན། ལམ་ཨོ་བརྟན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། མཁས་པའི་
གཞུང་ལུགས། གདམས་པའི་བདུན་ཅི་ལ་སྦྱག་པ་ཡིན་ལ། ལམ་དེའི་ནང་དུ་ཨོ་
འགྲོ་ནི་རང་ཉིད་རག་ལས་པ་ཡིན། རྒྱ་ཨོ་ཆོད་འདོ་བ་རྟ་རེད། །འབྲུད་ཨོ་སྟོབ་
བདག་པོ་རང་ཡིན། མདོར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྟིང་དོན་དང་སྦྱུང་ལུགས་ངོ་མ་ཞིག་ཤེས་རྒྱུ་དེ་
རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཤམ་ཆེན་ཡིན། ཁ་སང་ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་གསུམ་སོང་ནས།

གཉིས་པ་ངག་གི་མི་དགོ་བ་བཞི་བཤགས་པ།

རྩལ་དང་ཐར་མ་ཚིག་རྩུབ་ངག་འཆལ་པ། །ངག་གི་མི་དགོ་བཞི་པོ་མཐོལ་ལོ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཤགས། །ཤེས་གསུངས་ཏེ། རྩལ་ནི་བཅས་རང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་བཤད་ན།
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་གིས་ས་མ་ཐོབ་འཛིན་དུ་ས་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་མ་ཐོབ་བཞིན་དུ་
སྒྲུབ་པ་ཐོབ་པ། གཏེར་སྒྲངས་ཡོད། དགོངས་གཏེར་ཕབ་ཡོད། ཤི་བོའི་རྣམ་
ཤེས་གནས་གང་དང་གང་ཞིག་ལ་བྱུང་སྲིད་ཞེས་མ་ཤེས་ཤེས་མདོག་བྱས་ཏེ་རྩལ་བཤད་
ན། མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་རྩལ་ཕམ་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་དང་། རྩལ་གྱི་གཞི་ནི་སྤྲ་ཤེས་
དོན་གོ་མིར། །བསམ་པ་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ནས་བརྟེན་སྒྲོ་སྤྲེས། །སྦྱོར་བ་མདོན་
ཤེས་ལ་སོགས་ཡོན་ཏྲལ་ཆོགས། །མེད་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་མས་རྩལ་སྤྲས་
པ། །མཐར་ཐུག་གཞན་གྱིས་རྩལ་ཏེ་གོ་ན་ཉམས། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །འདིའི་སྒྲེང་གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་སྟོན་པས་བཅའ་བའི་ལྟར་མཛད་
ཅེན། ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་ནས་ཉ་བ་ལྔ་བརྒྱ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་སྦྱོང་ལྔ་བརྒྱས་མི་
ཆོས་སྒྲ་མའི་རྩལ་སྤྲས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཅས་པའོ། །འདིའི་གཞི་བསམ་སྦྱོར་བ་
མཐར་ཐུག་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ལུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་ལྟར་དང་། བྱིམ་པ་ཡིན་ན་ཕམ་
པའི་ལྟང་བ་ཞེས་པ་ཞིག་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་ཉེས་པ་དང་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོས་གོས་འགོ་
བས། བྱིམ་པས་སྒྲུབ་ཐོབ་དང་མཁའ་འགོ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་མདོན་ཤེས་ཡོན་ཏྲལ་
མེད་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་མི་མགོ་བསྐྱོར་ན་རྩལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ད་དུང་ཆོས་དང་སྒྲ་སེར་ལ་
སྐྱར་འདེབས་རན་འདོགས་པ་མ་སྒྲ་མ་ཆོ་སྤྲུ་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་བཤད་ན་རྩལ་ཆེན་པོའི་གྲལ་དུ་
འགོ་ཞིང་། བྱིམ་མནར་མེད་དུ་འགོ་བྱེད་འདི་དག་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་གང་ཟག་
གི་ཆོད་གང་ཟག་གིས་མི་ཟིན་པས། སྒྲ་སེར་ལ་སྐྱར་བ་མ་འདེབས། སྦྱིར་སྒྲོག་
འཕྲ་ཡིས་མི་ཐུབ། ཕ་རོལ་པོ་ཐུབ་དགོས་སྐྱམ་ནས་གཞི་མེད་སྐྱར་འདེབས་ཀྱིས་རན་
སྟོན་ཅིག་བྱས་ཀྱང་། ཕ་རོལ་པོ་མི་ཐུབ་པར་མ་བཟད་ང་རྒྱལ་དང་མགོ་འཕང་སྟོབས་པ་

ང་ཆར་འགོ་རྒྱུ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད་པས། སྐ་མགྲོག་པ་བྱིས་མ་ཆོད་པས།
 རྩེས་ནས་དུ་ཟུག་བྱེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། རྩུན་འབྲིང་ནི་མི་མགོ་སྐོར་བའི་རུས་པ་མེད་
 གྲུང་ཁོ་རང་གི་བསམ་པར་མགོ་གཡོགས་སུ་སྒྲུང་གར་ནས་བཤད་པ་དང་། དེང་
 སང་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱབ་རྒྱག་ཅེས་པ་ཡང་དོན་ལ་རྩུན་བཤད་ཅེས་པ་ཡིན། ཁོ་ཆེ་
 རབས། བཟང་རབས། ཁོས་སྟག་ལ་ཁ་ནས་ངེ་ལྟར་རབས་ད་རབས། དེ་ལ་
 ཉན་ན་ཁོ་མེད་ན་འཛིག་རྟེན་ཆགས་ལུགས་ཡོད་ས་ཨེ་ཡོད་ན་བསམ་རྒྱུ་འི་སྐད་ཆ།
 དབུས་པ་ཆོས་ཟེར་ན་བོ་རྩུན་བཤད་ཟེར་བ་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་ཀུན་སྒྲོང་ཆགས་
 སྒྲུང་མོངས་གསུམ་གང་གིས་ཀུན་ནས་བསྒྲུངས་ཏེ་བཤད་ན་རྩུན་རེད། བར་སྐབས་
 གཅིག་ལ་རྩུན་ངག་ལ་ལོབ་ནས་ཡར་ལ་འགོ་ནའང་མར་ལ་འགོ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་
 སོགས་པ་རྩུན་འབྲིང་པོ། རྩུན་རྒྱུང་བ་ཁ་རྩུན་སྒྲུན་ཁ་མཚར་ཅེ་མའི་རྒྱལ་ལ་སོགས་
 པ་རང་གིས་བཤད་པ་དང་། གཞན་ལ་བཤད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་ཉིས་པ་འདྲ་
 མཚུངས་ཡོད་པ་ཡིན། གནའ་བྱིས་བདག་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ལ། འུ་མིག་མེད་པ།
 དེ་བཞིན་དུ་ན་བ་སྒྲ་ལྟེ་རྒྱུང་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེས།
 བྱིས་ཆོང་ཕྱུག་པོ་དེ་ཆོང་ལ་བུ་དེ་མ་གཏོགས་མེད་པས། བྱིན་ཆད་བྱིས་གྱི་བདག་པོ་
 ཡང་དེ་ཡིན། དེ་དུས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་
 བཞུགས་ཡོད་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་དེའི་རྒྱ་ཁྱུས་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་དེའི་ལས་གྱི་རྒྱ་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན། སྤར་བྱིས་ཆོང་ཞིག་ལ་བུ་གཉིས་
 ཡོད་ཅིང་། བུ་གཅིག་གི་མིང་ལ་སྐྱིན་པ། བུ་གཅིག་གི་མིང་ལ་རྒྱལ་བྱིས་པ་ཟེར་
 བ་དང་། བྱིས་སྐྱུན་དེ་གཉིས་རྒྱུང་དུས་ནས་ངོ་ཆ་བྲིལ་ཡོད་དང་ལྷན་པ། བདེན་
 པར་སྤྲ་བ་རྩུན་མི་བཤད་པ། བྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་དགའ་བ། དབུལ་པོངས་མགོན་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐུ་སྐུ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མེད་ལ་རོགས་བྱེད་པ། བདེན་ངང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་བྱ་གཉིས་ཡིན་པས།
དེ་གཉིས་ཀ་ལང་ཚོ་སྤྲོད་ཏེ་རིག་གནས་ཡོན་ཏན་ལ་སྤྲངས་བའི་རྗེས་སུ། ཡུལ་དེའི་
རྒྱལ་པོས་དེ་གཉིས་ཀ་བྲིམས་དཔོན་ལ་བསྐོས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་
བྲིམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡུལ་མི་སུ་དང་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རྒྱ་དངོས་པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྤྱི་
རྒྱ་གཡར་རྒྱ་བྱེད་སྐབས། ཞལ་ལྗེ་བའམ་བྲིམས་དཔོན་གྱི་མདུན་དུ་སོང་ནས།
བྲིམས་པས་དན་རྟགས་ཀྱིས་དཔང་པོ་མ་བྱས་ན་དན་རྟགས་གཞན་གྱིས་མི་ཚོག་པའི་
བྲིམས་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་ཤིག་ལ་ཚོང་བ་ཞིག་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཞོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་
བར་བརྩམས་ཏེ། ཚོང་པ་དེས་ཞལ་ལྗེ་བ་རུ་བོ་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་ལག་ནས་ཞོར་མང་པོ་
ཞིག་བསྐྱིས་ཏེ་ཕུ་བོ་ཞལ་ལྗེ་བ་སྤྱོད་པ་དཔང་པོ་བཞག་ནས། ཚོང་པ་རྒྱ་མཚོ་ནང་ནས་
ཕྱིར་ལ་འཁོར་དུས་སྤྱོད་རྒྱ་བྱས། རྩལ་བྲིམས་ཀྱིས་སྐྱུ་སྐུ་པ་གཡལ་སྤྱི་ཁོ་བོ་ཤི་སོང་
ན། ཁོས་རྒྱ་ཞོར་གྱི་དོམ་དེ་རྩལ་ལ་སྤྲད་སྐབས་བུ་རྒྱུང་འདི་ལ་སྤྲད་ཅིག་ཅེས་ཕུ་བོ་
སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་གསུངས། ཕུ་བོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལྡངས། དེ་ནས་ཡུན་རིང་
མ་འགོར་བར་བྲིམས་པ་རྩལ་བྲིམས་ཤི་སོང་བ་དང་། ཚོང་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས་གྲུ་
གཟིངས་ཞིག་སྟེ་ཁོ་རང་ཤིང་ལེབ་ཞིག་ལ་བརྩུང་ནས་སྟོག་འགོ་ཐོན་ཅམ་ཞིག་བྱས་ནས་
ཕྱིར་ལ་ཐོན་ཞིང་། བྲིམ་བདག་ཤི་བའི་ཤུལ་གྱི་བུ་རྒྱུང་དེས་ཁོང་ཚོང་གིས་དེ་ལ་ཞོར་
རྩལ་འདི་དང་འདི་འབྲས་བསྐྱིས་པ་ཡིན་ཡང་། འདི་ལ་ད་ཐེངས་སྤྲད་རྒྱ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་
སྐུ་མ་ནས་ཐེངས་དེར་མ་བསྐྱགས་ཤིང་། ཡང་ཚོང་པ་དེས་མི་གཞན་པ་ཞིག་གི་ལག་
ནས་དོམ་མང་པོ་ཞིག་ལྡང་སྟེ་ཡང་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཞོར་བུ་ལེན་དུ་སོང་ཞིང་། ཐེངས་
དེར་ཞོར་བུའི་རིགས་མང་པོ་ལེན་ནས་མགོ་ཐོན་འཚམས་པོར་ཕྱིར་ལ་འཁོར་ཡོང་བ་ན།
ཁོས་བསམ་པར་སྤྱོད་ཆད་དོམ་དགོས་པ་དེ་བུ་འདིས་གཏན་ནས་མི་བསྐྱགས་པས་འདི་དེ་

དུས་རྒྱུད་བས་བརྗེད་སོང་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྒྲིམ་ནས་ཉམས་ཚད་ཅིག་སྤང་བས་བརྗེད་མེད་
པར་ཤེས་ཏེ། ཁོས་དེམ་དེ་ཕྱིར་ལ་སྦྱོན་མི་དགོས་བའི་ཐབས་ཤིག་བྱེད་དགོས་སྒྲིམ་
སྟེ། ཉིན་གཅིག་ཞལ་ལྟེ་བ་སྦྱོན་པའི་རྒྱུད་མའི་གམ་དུ་ཕྱིན་ནས་དེ་ལ་རྒྱ་ཁོར་མང་པོ་
བྱིན་ཏེ། ཁོས་བྱོད་དོན་ཞིག་གིས་ཞལ་ལྟེ་བར་སྤྱད་དུས། ཞལ་ལྟེ་བས་དེ་མི་ཤེས་
ཟེར་ཐབས་ཤིག་བྱེད་རོགས་གྱིས་སྒྲིམ། དེའི་རྒྱུད་མས་ཀྱང་ཁས་སྤངས། རྒྱུད་
མས་རང་གི་བྱིམ་ཐབས་བྱིམས་དཔོན་སྦྱོན་པ་ལ་བྱོད་གྱིས་བྱིམས་རའི་ནང་ནས་དེ་འདྲ་
ཞིག་མི་ཤེས་ཞེས་སྒྲིམ་དགོས་ཞེས་བསྒྲུལ་ཆོ། བྱིམས་དཔོན་གྱིས་སྒྲིམ་པ། ཁོ་
བོས་དེ་ལྟར་རྒྱུན་བཤད་མི་རུང་ངོ་། དེ་ལྟར་མི་འོས་ཅེས་སྒྲིམ་པས། རྒྱུད་མ་ཁོང་
ཁྱོས་ཏེ་གལ་ཏེ་བྱོད་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་བཤད་ཆོ་དང་པོ་བྱོད་གྱི་བུ་དེ་བསད་དེའི་རྗེས་སུ་མོ་
རང་ཉིད་ལྟེ་བས་རྒྱ་ཡིན་ཅེས་བཤད་བཤད་སྤྲིགས་སྤྲིགས་གྱིས་ཐ་མར་བྱིམས་དཔོན་སྦྱོན་
པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་སྤྱད་པ་རེད། དེ་ནས་བྱིམ་བདག་གི་བུ་དང་ཆོང་པ་གཉིས་
ཀ་དོམ་གྱི་སྤྲོད་ནས་བྱོད་ལ་སྤྱད་སྟེ་ཞལ་ལྟེ་བའི་བྱིམས་དང་སྤྱད་སོང་བས། བུ་ཡིས་
སྒྲིམ་པ་ཆོང་པ་འདིས་ཁོའི་པ་ཡོད་དུས་རྒྱ་ཁོར་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་བསྒྱིམ་སོང་བ་དང་། ཁོ་
རང་རྒྱ་མཆོན་དུ་སོང་ནས་འགོ་མ་ཐོན་པའི་ལོར་ཁོས་མ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
འདི་ལ་སྤྲད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བྱིམ་མ་སྤྲོད་ཞེས་མངོན་སུམ་བསྒྲོན་འདེང་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་
རེད། བུ་ལོན་དགོས་མིན་དེ་ཨ་ཁུ་བྱོད་གྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟགས་གྱི་
བདེན་དང་གི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་ཅིག་བྱེད་རོགས་གྱིས་ཤེས་སྒྲིམ་པས། ཨ་ཁུ་
བྱིམས་དཔོན་གྱིས་ཁོས་མི་ཤེས་སྒྲིམ་པས། ཆོ་བོད་ཡིས་རེ་ཐག་ཆད་དེ་བྱོད་པ་མ་
ཞིང་རྒྱ་ཁོར་སོང་བ་ཡིན། བྱིམ་བདག་སྤྱད་པོ་ཆོང་གི་བུ་དབང་པོ་ནམ་ལྔ་མི་ཆོང་བའི་
ག་ཐོ་ཐོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུན་བཤད་མཁན་བྱིམས་དཔོན་དེའི་སྐྱེ་བ་རེད་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གསུངས་པ་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྩོམ་གཅིག་པོ་དེས་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་གནས་
སུ་སྐྱེས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲ་ཚོགས་སྤྱོད་ཞིང་། དཔྱུལ་བའི་ནང་གི་ལས་སྤྱོད་སྟོབས་
ཀྱིས་ཟད་དེ་མི་ལུས་སྤངས་བ་ཡིན་ན་ཡང་། སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱའི་བར་དུ་འདི་འདྲའི་ཤ་ཐོ་ཐོ་
རྒྱུད་པའི་སྐྱེ་བ་སྤངས་བ་དང་། དེའི་སྐབས་སུ་སྐྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་དགའ་བའི་འབྲས་བུ་
ནམ་ཡིན་ཡང་ཕྱག་པོའི་བྱིས་དུ་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱ་མོར་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་བ་ཡིན། ལས་
དགོ་སྤྱི་གནི་དུས་ཚོད་རིང་པོ་ཇི་ལྟར་སོང་ཡང་མེད་གོ་རྒྱ་མེད་པ་དང་། དེས་ན་བྱིང་
ཚོས་ལུས་ངག་གི་མི་དགོ་བའི་ལས་མི་བསགས་པ་དང་བྱིང་པར་དུ་རྩོམ་ཚོགས་བཤད་མི་
རུང་ངེ་ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་རྩོམ་གྱི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ཞིག་གིས་མི་ཚོས་སྤྱོད་མའི་རྩོམ་བཤད་ན་སྤོམ་པ་ཞིག་སྟེ་སྤྱོད་གསོ་མི་རུང་བའི་ཚད་དུ་ལྷུང་
ཞིང་། བྱིས་པ་ཡིན་ཡང་དེ་འདྲའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཆོ་སྤྱི་མ་དཔྱུལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་མ་
ཟད་ཆོ་འདི་ལ་འང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱས་བཅོས་བྱེད་ས། བཤད་པའི་གཏམ་དང་
བསྐྱུལ་བའི་མནའ་མེད་པ། བཟུང་སའི་ལུང་དང་སྤྱི་གསུང་སའི་མཆུ་མེད་པའི་མི་ངན་དེ་
ལ་ཁ་མ་གྲག་ཅེས་གྲགས་པ་ངན་པས་ས་སྟོང་བྱུང་ཅིང་། མ་ཤི་གོང་ནས་མི་གྲལ་
ནས་བྱུང་འགོ་བ་ཞིག་ཡིན། གནའ་སྟོན་མ་ཞིག་ལ་རྩོམ་པམ་ཟེར་བ་ཞིག་དང་རབ་
འཛིགས་ཟེར་བའི་མི་གཉིས་ཡོད་ལ། གཉིས་ཀ་མི་རྩོམ་རྒྱལ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་།
གཉིས་ཀར་ཐུན་མོང་དུ་གསེར་བུམ་པ་གང་ཡོད་ཅིང་། རྩོམ་པམ་གྱིས་གསེར་བུམ་པ་
གང་པོ་ཤིང་བྱེ་བུམ་པ་གང་དུ་གྱུར་འདུག་ཅེས་རྩོམ་བཤད་པ་རེད། དེའི་རྣམ་སྟོན་གྱིས་
སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་ཤིང་བྱེའི་ནང་གི་སྤྱི་བུའི་ལུས་སྤངས་སོང་བ་དང་། རབ་འཛིགས་
ཀྱིས་རྩོམ་པམ་གྱི་བུ་གཉིས་ཀ་སྟེ་ལྔ་ལྟར་འདུག་ཅེས་རྩོམ་བཤད་པས། དེའི་རྣམ་
སྟོན་གྱིས་སྟེ་ལྔའི་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་ལོན་དགོས་སྤྱི་གསུང་སོང་བ་ཡིན། རྩོམ་གྱི་དེ་འདྲའི་ཉེས་པ་ཆེ་

ཞིང་། རྒྱུ་མེད་བདེན་ཚིག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་རྩུན་ཅུང་ཙམ་བཤད་པས་ལུས་གྱི་འོད་
ཉམས་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་གནའ་ཞིག་ལ་རིགས་ངན་རྩུན་པོ་ཆེ་ཟེར་
བ་ཞིག་དང་བྲམ་ཟེ་རྩུན་མེད་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཆང་གི་མ་ཉེ་སྟོང་བྱུ་ཞིག་འཛོམས་
ཡོད། མ་ཉེ་བྱུ་ཡི་ནང་གི་བྱུ་མཚོག་བྱུ་མཚོག་ཏེ་རི་ཟེར་བ་ཞིག །རྩུ་ལྷུང་བ་བ།
རྩུ་ལྷུང་ས་མ་འཁྱུང་བ། སོང་ན་མ་ཉེ་བྱུ་ཡི་སྒྲ་འདྲེན་བྱེད་ཅིང་། བསྐྱེད་ན་ཐམས་
ཅད་གྱི་མཁུག་བསྐྱེད་བ། ས་མཐོས་ར་ལངས་ནས་དགྲ་དང་གཅན་གཟན་ཆོར་སོ་བརྒྱབ་
སྟེ་ཆང་མའི་ཉིན་ཁ་འགོག་མཁན་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད། ཉིན་གཅིག་རིགས་ངན་གྱིས་
སྒྲུས་པ་དེད་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཉེ་བྱུ་མཚོག་བསད་ནས་བ་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་དེའི་དབང་
ལྷགས་སུ་ཤོར་ཏེ་གཉིས་ཀས་མ་ཉེ་བྱུ་མཚོག་བསད་ནས་ཤ་ཟོས་པ་རེད། ཡང་
རིགས་ངན་གྱིས་སྒྲུས་ཏེ་འཁྱེད་གཉིས་ཀས་བྱུ་མཚོག་བསད་པ་རྒྱལ་པོའི་ཤེས་ཆོ་ཆད་པ་ཆེན་
པོ་ཞིག་གཅན་ཁོ་ཐག་ཡིན་པས། འཁྱེད་གཉིས་ཀས་རྩུན་བཤད་དེ་བྱུ་མཚོག་གཡང་ས་
ནས་ལྷུང་སྟེ་ཤི་ཐལ་ཞེས་བཤད་དགོས་པ་རེད་སྒྲུས། བྲམ་ཟེས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། ང་
སྒྲུས་ནས་ད་བར་དུ་རྩུན་ཞིག་བཤད་མ་སྟོང་ཞིང་བཤད་ཤེས་ཀྱང་མི་ཤེས་ཞེས་སྒྲུས།
ཉིན་གཅིག་རྩི་བོ་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་ཐོན་པས། རྒྱལ་པོས་མ་ཉེའི་བྱུ་
བདེའམ་བྱུ་མཚོག་ད་ལྟ་འཛོའམ་ཞེས་བྲིས་ཆོ། རིགས་ངན་གྱིས་གཡང་ལ་ལྷུང་སྟེ་
ཤི་སོང་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། བྲམ་ཟེས་ཀྱིས་བྱུ་མཚོག་དེད་གཉིས་ཀྱིས་བསད་དེ་ཟོས་
པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་པ་ན། རྒྱལ་པོས་རིགས་ངན་གྱིས་རྩུན་ཡིན་པ་ཤེས་ཏེ་དེ་མ་ཐག་
ཁྲིམས་བཅད་དེ་ལྷུ་བཅད་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་རྩུན་མེད་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་གལ་འགག་ལ་
ཐུག་ཀྱང་རྩུན་མ་བཤད་པས་དཔའ་དར་བཏགས་པས། ལྷ་དབང་ཐུག་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཡ་
མཚན་སྒྲུབ་ཏེ། རྩུན་གྱི་ལྷོག་ནས་བདེན་པར་སྒྲུས། །བྲམ་ཟེ་བྱུ་དགའ་མཐོ་རིས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འཕྲོ་བ། །རིགས་ངན་ལྟེ་བཅད་ངན་སོང་ལྟེང་། །དེ་བས་རྩུན་སྤོངས་བདེན་པར་
སྒྲོམ། །ཤེས་པའི་ཆོག་དེ་བྱུང་བ་ཡིན། །རྩུན་བཤད་ན་དེ་འདྲའི་ཉིས་པ་ཆེ་བ་དང་
མི་འདོད་པ་ཡོང་རྒྱུ་མང་པ་ཡིན། །རྒྱུ་མེད་ཅིང་སྤྱག་སྤྱག་པར་མ་བཟད་འཆི་བ་སྒོག་ལ་
བབ་ཀྱང་རྒྱུ་རྩུན་གཉིས་ཀ་མི་བྱེད་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ན། །མི་དེར་ཤིན་བདེ་འགྲོ་ཐོབ་པ་
དང་། །གསོན་ན་བདེ་སྦྱིད་ཐོབ་པ་དེ་རྒྱུ་འབྲས་བསྐྱུ་མེད་ཀྱིས་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན། །
དུས་སྒྲིགས་མའི་སྐབས་སུ་མཆོམས་རེར་མགོ་བདེ་རྩུན་རྒྱལ་ཁ་མཁའས་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་མ་
འགའ་ཞིག་ལ་ལམ་རེ་ལོན་པ་དང་། །འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ན་བདེན་པ་འགྲོ་སའི་
ལམ་དེ་དོག་འདུག་སྐྱམ་པ་ཡོང་བ་ཡོད་ཀྱང་། །གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུང་རྒྱུ་ཚུལ་ཅུང་དང་།
ཁོ་ཆོས་སྒྲོན་མ་ལས་དཀར་པོ་རེ་བསགས་སྤྱོད་བ་དེ་མ་བཟད་པར། །དེའི་བསོད་ནམས་
རྒྱར་དུ་སྒྲོན་ལ་སྒྲིན་ནས་ཆར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། །ལས་འབྲས་གོ་ལྷོག་ནས་རྩུན་ཨ་
བྲག་ཉིས་ཀ་རྩ་མ་རིང་། །བདེན་ལུང་པ་གཉིས་ཀ་ལུ་ཐག་སྤང་བ་དང་། །དབྱར་
དགུན་གོ་ལོག་ཉི་མ་ལུབ་ནས་ཤར། །ཁ་གཞི་གོ་ལོག་ཅི་ཤིང་རྩོལས་སྐྱེས་ཏེ་གནམ་
ས་འགྱུར་འགྲོ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་སྤྱིད་པ་ཡིན། །རྩུན་མི་བཤད་མཁན་དེ་གནས་
སྐབས་སུ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་ས་མི་གསེར་འདྲ་བ། །ཀུན་གྱིས་ཡིད་དུ་འོང་
ཞིང་བྱམས་ས། །ཅི་འཛིག་བྱེད་ས་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འགྲོ་བར་མ་བཟད་མཐོ་རིས་བདེ་བའི་
གནས་ལ་སོང་ནས་མཐར་ཐུག་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་དུས། །བདེན་
པར་གསུངས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་མཆོན་བཟང་ཐོབ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས།
རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་བདེན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཡིན། །སྒྲོན་མ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་བདེན་པའི་སྒྲོན་མ་མཆོག་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། །གནའ་ཞིག་ལ་མི་
སྐྱེན་པ་ཞིག་གིས་ས་སྤོངས་ཞིག་ནས་གསེར་བུམ་པ་གང་རྒྱེད་པ་རེད། །མི་སྐྱེན་པ་

ཡིན་པས་རྒྱ་དེ་དེ་ཙམ་མ་ཤེས་པས། དེའི་ནང་ནས་གསེར་ཉུང་དུ་ཞིག་ཁོ་རང་གི་སྤར་
མའི་ནང་དུ་བྱེར་ནས་གོགས་པོ་སྒྲེ་རིག་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བསྟན་ཏེ་འདི་ཅི་ཞིག་རེད་
ཅེས་དྲིས་པས། འདི་གསེར་རེད་ཅེས་སྒྲུལ། འོ་ན་ད་དུང་ང་ལ་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་
སྒྲུལ་པས། གོགས་པོ་སྤྱད་པོ་དེས་སྒྲུལ་པ། འོ་ན་བཟང་གི་ང་རང་གཉིས་ཀས་
གསེར་འདི་ཐུན་མོང་བྱེད་འཛིག་ཨོ་རེད་ཟེར་དུས། སྟོན་པ་མི་ཡ་རབ་ཡིན་པས་དེ་
ལོས་ཚིག་ཅེས་སྒྲུལ། གཉིས་ཀས་གསེར་བུམ་པ་གང་བོ་བླངས་ནས་ཤིང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་
ཞིག་གི་ཅར་བསྐྱུངས་ཏེ། བམ་དགོས་ན་གཉིས་ཀས་ལེན་རྒྱ་བྱེད་ཅེས་སྒྲུལ།
གོགས་པོ་སྤྱད་པོ་དེས་སྟུན་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་མགོ་སྐྱོར་དགོས་སྒྲུལ་སྟེ། གསེར་བུམ་པ་
གང་བོ་བླངས་ནས་ས་གཞན་དག་ཅིག་ལ་བསྐྱུངས་ཏེ། གོགས་པོ་སྟུན་པོ་ལ་བྱོས་
གསེར་བརྒྱུ་སོང་ཞེས་བསྟོན་འདེང་པ་རེད། སྟུན་པོས་མ་བརྒྱུས་ཤེས་སྒྲུལ་ཀྱང་མ་
ཉན་པར་བྱོས་བརྒྱུ་སོང་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་བྲིམས་ལ་གཏུགས་དུང་རྒྱལ་པོ་ལ་འདི་ལ་ཆད་
པ་དྲག་པོ་གཅད་དགོས་ཞེས་ཡར་ལུ་བྱས་པ་ན། རྒྱལ་པོས་ད་དུང་བརྟག་དཔྱད་གཏོང་
ཡག་བྱེད་དགོས་སྒྲུལ། མི་སྤྱད་པོས་གསེར་བཅོས་སའི་ཤིང་གི་ལྷ་ལ་དྲིས་ན་ཤེས་
ཞེས་སྒྲུལ། རྒྱལ་པོས་དེ་ཚིག་འདུག་ཅེས་སྒྲུལ་ནས་ཤིང་གི་ལྷ་ལ་འདྲི་བར་དུས་ཆད་
བྱས། མི་སྤྱད་པོ་དེས་ཁོ་རང་ལ་ཕ་རྒན་རྒན་གོག་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བསྟན་པས་ཏེ།
ཤིང་སྤྱོད་ཁོག་རུལ་བ་དེ་ཁོག་སྤོངས་བྱས་ཡོད་པས། བྱོད་དེའི་ནང་དུ་འཇུག་ནས་
སྐབས་སུ་བབ་དུས་བྱོད་ཀྱིས་གསེར་སྟོན་པས་བརྒྱུ་སོང་བར་སྤྱད་དགོས་ཞེས་བསྟུན་བ་
དང་། དེ་ནས་དུས་ཚོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐོན་ནས་ཡུལ་དེའི་མི་མང་པོ་འདུས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་
འཁོར་དང་བཅས་པས་ལྷ་མཆོད་བདེན་པ་བདར་ནས་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པ་བཤད་དེ་ལྷ་ལ་
དྲིས་པ་ན། སྤྱོད་པོའི་ནང་ན་མི་རྒན་སྤར་ནས་སྤྱས་ཡོད་པ་དེས། སྤྱད་ལྷུང་ཕབ་

ཁྱེད་པོ་འདི་གི་ལྷ་མོ་ལྟ་བུ་ལྟོས་པའི་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་ཞུམ་པ་ལྟར་།

ཏེ་མིང་པའི་གདངས་ཞིག་ནས་ཁ་གྲག་འདུག་པར་བྱས་ཏེ་གསེར་བུམ་སྒྲེན་པས་བརྒྱས་
སེམས་བཤད་པས། མི་སྤྱད་པོས་འདིར་ལྷོས་དང་ཚང་མས་གོ་རྒྱུ་འདི་རེད་ཅེས་སྒྲུས་
པ་ན། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་དེ་བདེན་པ་རེད་ཅེས་དེའི་བརྒྱབ་འཛིན། རྒྱུན་བཤད་དེ་མི་
བསྐྱུས་པའི་ནག་ཆེན་དག་ནི་གསལ་པའི་བྲིམས་སྟོན་ཡོད་པས། རྒྱུན་པོས་སྒྲུས་པ།
བྱིད་རྒྱལ་པོས་བདེན་ན་ཐང་མོད་ང་ཡང་བདེན། སུ་མི་བདེན་ན་གིང་གི་ལྷ་འདི་མི་བདེན་
པས་དང་པོར་མི་གིང་གི་ལྷ་འདི་མེ་ལ་བསྐྱེད་དེ་ནས་བྱིད་ཆོས་ཁོ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན་
དེ་གིས་ཤེས་སྒྲུས་ཆོ། རྒྱུད་པོས་སྒྲུས་པ། འདི་ལྷ་ཡིན་པས་ལྷ་མོ་ལ་བསྐྱེད་ན་
བྱིད་རང་ལ་མི་རུང་ཞེས་བཤད། སྒྲེན་པས་སྒྲུས་པ། ད་གསལ་རན་བསྐྱེད་ཡོད་
པའི་མི་ཞིག་ལ་དེའི་ཆབ་ཆེ་བའི་རུང་རྒྱུ་དང་མི་རུང་རྒྱུ་ཞིག་གང་ན་ཡོད་སྒྲུས་ནས།
གིང་ཡུང་མང་པོ་སྤྱད་སྟེ་སྤྱོད་ཅ་ནས་མེ་ལ་བརྒྱབ་ཆོ། པ་རྒྱན་དུ་བས་འཛུབ་སྟེ་ས་
ཐོག་ཏུ་ལྷུང་། འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་དེ་རེད་ཅེས་སྒྲུས། འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་མ་རེད་
མི་རྒྱན་ཞིག་རེད་ཅེས་བཤད། སྒྲེན་པས་སྤྱད་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་གིས་རྒྱུད་པོའི་པ་
རྒྱན་འདི་ལ་ལྷོས་ཤེས་པས། ཐམས་ཅད་རྟ་རྟོད་ཉི་ལེ་སོང་། དེ་དུས་ནམ་མཁའ་
ནས་ལྷ་ཞིག་གིས་ཚིགས་བཅད་བཅོད་པ། རྟ་ཅང་སྒྲེན་པ་སྒྲེན་པ་མིན། །རྟ་ཅང་
མཁའ་པ་མཁའ་པ་མིན། །རྟ་ཅང་མཁའ་པ་མཁའ་པ་ཡིན་ན། །པ་རྒྱན་དུ་བས་
གསོད་ལ་ལྷོས། །ཤེས་སྒྲུས་པ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་མི་གཡོ་རྒྱུ་ཅན་དེ་བསད།
པ་རྒྱན་གཞན་དབང་ཅན་དེར་ཉེས་པ་དེ་འདྲ་མི་ཆེ་ཞེས་མངགས་གསེར་བུམ་པ་གང་དེ་རྒྱུན་
པོ་ལ་སྤྱད་ནས་དོན་དེ་མཁུག་གོ་ལ་སོང་བ་ཡིན། དེས་ན་རྒྱུན་བཤད་ན་ཡུན་རིང་པོར་
མཐའ་སུམས་པའི་སྤྱད་ཆ་དང་ཡུན་རིང་པོར་མཐའ་སུམས་པའི་དོན་དག་ཞིག་མིན་པས།
རྒྱུན་སྤྱོད་བ་འདི་གལ་ཆེ། ཚང་མས་རྒྱུན་འདི་ཡག་པ་ཞིག་མིན་པར་ཤེས་

དགོས། ལྟ་བུ་དག་གི་མི་དགོ་བ་གཉིས་པ་སྤྲུལ་ཞེས་པ་ནི། མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱི་
བར་དུ་དཀྱིལ་གྱི་དེ་གཉིས་དབྱེ་འཛོག་པ་ལ་སྤྲུལ་གསུངས་པ་ཡིན། འདི་ལ་
ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་ལས། ཆེ་ས་ནས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་
བཞིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཆེན་པོ། དགོན་པ་དང་དགོན་པ་མི་མཐུན་པར་བྱེད། སྤྲུལ་
དང་སྤྲུལ་མི་མཐུན་པར་བྱེད། སྤྲུལ་དང་སློབ་མ་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་སྤྲུལ་
ཁྱེད་པར་དུ་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་འབྲེལ་པའི་འགའ་གཞི་ཆེན་པོ་ནི་སྤྲུལ་ཆེན་པོ།
ཡང་མི་ཤ་རྟ་བྱོད་ལ་སྤྲུག་བྱེད། སྤྲེ་གཉིས་ཐོད་པ་སྤྲུག་བྱེད། གནོད་འགོ་འཁོར་
འགོ་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་སྤྲུལ་འབྲིང་། གན་འཁྱིལ་ལ་མི་མང་ཞིག་ཁྲོམ་འདུས་ས་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཏུ་འཛོམས་ཡོད་པ་ལ་མིག་མཐོང་བ་ལྟ་འདྲེ་མི་མ་ཡིན་མཐོང་མཁན་ཞིག་གིས་
བལྟས་པས། འདྲེ་ཞིག་གིས་ཡ་གཤིག་མ་ལ་སོང་ནས་རྒྱ་བའི་ཁར་སློག་གཏམ་བྱས།
མར་གྱི་རྒྱ་བའི་ཁར་སོང་ནས་སློག་གཏམ་བྱས་ནས་བཤད་རྒྱུ་བྱེད་འདུག་པས། སྤྲེ་
འོ་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཆང་མ་གྱི་ཁ་འགྲན་རེས་བྱས་ཏེ་མི་རྩི་ལུང་བ་གང་བཞག་ཐལ་
ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མ་ཡོད་པ་ཡིན། དུས་ངན་གྱི་སྐབས་ལ་མིའི་བསོད་ནམས་
དམན། འཕྲག་ལྷ་ལུས་ལྷ་ཉམས་ཞིང་། མགོ་བའི་ལྷ་སྲུང་གི་སྟོབས་ཞན་ཏེ་འདྲེ་
འབྱུང་པོས་རྒྱུད་རྒྱུ་མ། མི་སེམས་ལ་དེ་འདྲའི་འདྲེ་ཞུགས་ནས། མི་ཐབས་ཆག་
མངོན་དུ་བུད་དེ་ཐོད་གཏུག་པའི་ཕོ་ཚོད་མེད་ནའང་། སློག་ནས་འདྲེ་དང་སྤྲོད་སྤྲེ་
དཀྱིལ་ཡོང་བ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་བསམ་ངན་རྒྱུ་བའི་སྐད་ཆ་གོ་ཡོང་དུས།
བཤད་མཁན་དྲིན་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཆེ་རྒྱུ་མེད་དེ། ཁ་སེམས་འདྲེ་ཡིས་བསྐྱེལ་ཡོང་
བཞིན་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དང་། དགའ་རབ་དབང་སྤྲུག་དང་དམ་སྤྲེ་འདྲེ་བདུན་
ལ་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་མེད་ཟེར་རྒྱུ་ག་ལ་ཡོད། དུས་ངན་ལ་བདུད་སྟོབས་ལྷག་པར་

ཁྱེད་པོ་ལ་ཕྱི་ལོ་ལྟ་བུ་ལྟོ་བྱེད་ཀྱི་ཞུ་བ་ལྟར་།

ཆེ་བས། དེས་ན་ཆོང་མས་དབྱེན་ཁ་མཆུ་འདི་ལ་གཟབ་དགོས། ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་གྱི་ཉེས་པ་མང་པོ་ཞིག་འདིས་བསྐྱེད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་དགོ་འདུན་གྱི་སྒྲེ་
དགྲུགས་ཏེ་འབྲུག་པ་ཡིན་ན། ས་ཆོག་པོའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱུ་གུ་མི་འབྲུང་བ་ལྟར། སྒྲེ་
འབྲུག་གི་གནས་དེ་ནས་དཔག་ཆོད་མང་པོའི་འཁོར་ཡུག་གི་ཚུན་ཆད་དུ་སྤྱུ་བ་པའི་འབྲས་
བུ་མི་འབྱེན་པར་གསུངས་ཡོད་པ་ཡིན། སེང་གའི་སྤྱུ་གུ་དང་ཁྱེད་མཆོག་གི་སྤྱུ་གུ་
གཉིས་ཀ་མ་གཅིག་གི་རྩ་མས་གསོས། ཆོང་གཅིག་གི་ནང་ནས་ལག་ཆགས་ན་ཡང་།
ཕྱ་རྒྱ་ཁྲམ་པ་གཡོ་རྒྱུ་ཅན་ཞིག་གིས་ཁོ་རང་གི་ཟ་ཁ་འཐུང་སྟོག་རྒྱུ་དུ་ཞིག་ལ་བལྟས་
ཏེ། དེའི་བར་ལ་སྤྲོ་བ་བྱས་ནས་གསལ་དེས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན། བརྟན་པོ་དོ་མ་
ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཤེས་ནི། འཕྲལ་ཕྱགས་ཀྱི་རྒྱུང་ཐག་མཐོང་ནི་ཞིག་མིན་
ན། རྒྱལ་ཁ་སྒྲོན་དང་མཚོན་ཁ་ཉི་མས་བསྐྱར་ཏེ་ཡག་ཉེས་ཆེན་པོ་གཏུགས་རབས་
མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། མི་མཐུན་པར་དབྱེ་བྱེད་ཆོག་རེད། བ་ཡར་མ་སྐྱམ་བྱེད་
འགོང་པོ་རེད། ལུ་རབ་འདྲ་གཉིས་སྤྱུ་དུས་དབྱེན་གྱིས་གཏོར་ཏེ་དབྱེ་སྤྱབ་པ་མ་རེད།
སྤྱུ་སྤྱུ་དཔུང་བཟང་དང་སེང་སྤྱུ་མཆེ་བཟང་གཉིས་ཀ་སྤྱིད་སྤྱུ་མཉམ་དུ་གཤིབས་
པའི་གྲོགས་པོ་ཡིན་པར། ཡང་ཕྱ་རྒྱ་མགོ་གཉིས་མ་ཞིག་གིས་སྤྲོ་མས་འབྱེད་ས་
ནས། སེང་གས་སྤྲར་ལྷག་གཅིག་གིས་ཕྱ་རྒྱ་ཕྱི་མའི་ལམ་དུ་མངག་པ་ལྟ་བུ་རེད།
སྤྲོ་མ་རྒྱུང་དུ་ནི། མི་ཞིག་ཁ་པར་ལ་འཁོར་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་སྤྱོད་བཅོག་ཁོར་དེས་ཁྱོད་ལ་
ཅིག་ཅིག་འདྲ་ཞིག་ཟེར། ངས་དེ་ལ་ལྷག་ལྷག་འདྲ་ཞིག་བཤད་ཡོད་ཅེས། མདོར་
ན་སྤྲོ་མ་མདོན་སྟོག་གཉིས་ཀ་ནས་བྱེད་པ་དེ་སྤྱོད་དགོས་པ་རེད། སྤྲོ་མའི་རིགས་
ཐམས་ཅད་སྤྱོད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེས་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་འབྲེན་བྱེད་པ་
རེད། དགའ་བྱེད་ཟེར་བའི་མི་སྤྲོ་མ་བྱེད་རྒྱལ་དགའ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། འབའ་

རོ་ཡོ་རྟེ་ཟེར་རྒྱའི་དཔོན་རྒྱུད་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀའི་བར་ལ་
དབྱེན་ཁ་མཆུ་གཏུག་ནས། རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་སོང་ནས་འབའ་རོས་རྒྱལ་པོ་ལས་ཁོ་
རྒྱུ་ཆེ། ཁོ་འཁོར་མང་། ཁོ་བུ་བཟང་། མིང་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་རྒྱལ་པོས་སོང་
ན་ཅི་ཡང་མེད། རོ་མ་བཤད་ན་ཁོས་རྒྱལ་པོ་ལ་རོ་ལོག་བརྒྱབ་ན་ཐུབ་ཟེར་གྱིན་འདུག་
ཅས་སྒྲུས་པ་རེད། རྒྱལ་པོ་སློ་ལངས་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་འབའ་རོ་གཉིས་ཀའི་བར་ལ་
འབྲུག་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་དུས། ཡུལ་དེར་བྲམ་ཟེ་མཛའ་བོ་ཟེར་བའི་བྲམས་ཅན་གྱི་
འཁོན་པ་སྐྱམ་གྱིན་འདུག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། བར་ལ་བྱུང་ནས་རྒྱལ་པོ་འབའ་རོ་
གཉིས་ཀ་འགྲིག་ཐབས་བྱས་པ་རེད། དེ་དུས་རྒྱ་སྐྱམ་ས་ནས་གྲམ་པ་ལྷང་ལ་བྱུང་
ཅས་པའི་དཔེ་ལྟར། སྐྱམ་མཁན་དགའ་བྱེད་གྱིས་དབྱེན་དཀྲུགས་བྱས་པར་ཤེས་ནས།
སྐྱམ་མཁན་དགའ་བྱེད་ལ་བྲིམས་ཆད་ཕོག་སྟེ་ལྷེ་བཅད་པ་རེད། བྲམ་ཟེ་ལ་རྒྱལ་པོ་
དང་འབའ་རོ་གཉིས་ཀས་གསེར་སྲང་བརྒྱ་མེད་དཔའ་དར་བཏགས་པ་རེད། སྐྱམ་
གཞན་འབྱེད་ནམ་སྒྲིན་སྒྲེས། །ལྷེ་བཅད་ངན་སོང་གནས་སུ་ལྷུང་། །བྲམ་ཟེ་རྩུན་
པོ་སྐྱམ་མཁན་དེར། །གསེར་སྲང་ཉིས་བརྒྱའི་བྱ་དགའ་ཐོབ། །ནམ་སྒྲིན་འཕྲལ་
བྱུང་རོ་མཚར་སྒྲེ། །སྐྱམ་སྒྲོངས་ལ་འཐབ་ཚྱོད་སྐྱུམས། །ཤེས་པའི་ཚིག་དེ་དུས་
བྱུང་བ་རེད། སྐྱམ་སྲངས་ན་ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་གོགས་བཟང་པོ་དང་འཕྲད་ཅིང་བྱུང་
རྒྱུ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་ལམ་གྱི་འགལ་རྒྱུན་ཉུང་བའོ། །ངག་གི་མི་དགོ་བ་གསུམ་པ་ནི་
ཚིག་རྩུབ་རེད། ཚིག་རྩུབ་ཅས་པ་ནི་ངག་འཇམ་པོས་མ་ཡིན་པར། ཚིག་རྩུབ་མོ་
ཐོས་པ་དང་མི་སེམས་འབྲུག་འགོ་བ་ཞིག་བཤད་པ་དེར་ཚིག་རྩུབ་ཅས་བྱ། བྲམ་ས་
ཆོས་གདམས་ངག་བསྟན་ཏེ་སློབ་མའི་རྒྱུད་བཅོས་ཆོ་ཆོས་གྱི་མཆོག་མཚང་ལ་གློ་ལ་བ་
ཡིན། གདམས་ངག་གི་མཆོག་མཚང་ཐོག་ཏུ་ཕོག་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། སྒྲིང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཅུ་འུ་ཕྱིར་ན་མི་དག་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཀྱི་དེ་མིན་སྒྲིན་བཟོད་དེ་ཕ་རོལ་པའི་
མཚང་ལ་ཕོག་པ་བཤད་མི་རུང་ངོ་། མཚང་ལ་རིགས་ཀྱི་མཚང་། རུས་ཀྱི་
མཚང་། ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཚང་། ལུས་ཀྱི་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་མི་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་
སེམས་འབྱུག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དག་ལ་ཚིག་རྩལ་ཅེས་བྱ། ཚིག་རྩལ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་སྒྲུ་གཟུགས། དཀོན་མཆོག་གི་ཏེན། དག་ཚུལ་སྒྲོང་བྲིམས་ལྡན། ལྷ་མ།
ཕ་མ་སོགས་ལ་ཚིག་རྩལ་བཟོད་ན་ཉེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ། ཁྱད་པར་དུ་གྲགས་
ཚོ་ལ་ཁ་བྲི་ཚིག་འཇམ་དགོས་པ་རེད། སྐས་པ་སེམས་རྒྱུད་བ་རེད། མི་སྐས་པ་
སེམས་ཤེད་ཉམས་ནི་རེད། །མཛོ་སྐས་པ་ལྷ་ཤེད་རྒྱུད་ནི་རེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རེད།
ཕ་མ་སྐས་ཁོག་ལ་བཅི་བཀྱར་དང་གཅེས་སྒྲུས་མེད་པའི་དུ་རྒྱུད་ནི་མཐའ་ཁྲེན་ལ་འགོ་བ་
མ་རེད། ཚིག་རྩལ་འབྲིང་ནི། སྒྲེ་བོ་ཕོ་མོ་སུ་ཡིན་ཡང་ཉན་པར་མི་འདོད་པའི་ཚིག་
རྩལ་མོ་བཤད་པ། ཐན་དུད་འགྲོ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་མིང་འདོགས་དང་ངན་སྒྲུས་ཀྱི་ཚིག་
རྩལ་བཤད་རུང་བ་མ་རེད། ཚིག་རྩལ་ཁ་ཡིས་མ་བཤད་ཀྱང་ཡིག་ཐོག་ནས་བྲིས་ན་དེ་
བས་ཚབ་ཆེ་བ་རེད། དེ་རིང་ཁ་རྒྱུད་མི་འགའ་རེས་ཚིག་ལྷུ་རེ་བྱུང་ཡར་མཐུད་མར་
མཐུད་བྱས་ཏེ་སྒྲིག་ཤེས་ཤིང་བྲི་ཤེས་དུས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་མན་ཆད་ལ་
དབྱུད་པ་གཏོང་བའི་ཟོལ་བྱས་ཏེ་ཤོག་ལྷེབ་རྫོགས་མེད་ཅིག་མིག་རྫོད་བྱེད་དུ་བྲིས་འདུག་
པ་འདི་ཚོ་ཡང་། རྩལ་ཕྲ་མ་ཚིག་རྩལ་དག་འབྱུལ་ཐམས་ཅད་ཆང་སོང་བ་ཞིག་རེད།
དེ་ལས་སྐན་མོ་བསམ་བཟང་ཞིག་གི་ཁེ་ཆེ་ཁི་བསམ་རྒྱུ་ཡོད་ནི་རེད། ཡང་འགའ་
རེས་དེ་ཙམ་མིན་ཀྱང་བྱར་བ་དང་ཕྲག་དོག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། རང་གི་ཆེ་བ་
འདོན་བྱེད་དུ་བྲིས་ན་ཚིག་རྩལ་མིན་ཡང་འདི་འོག་གི་དག་འབྱུལ་ཀྱི་ནང་དུ་འགྲོ་ངེས་པ་
ཡིན། དོན་མེད་དོན་ལོག་གི་བསྟན་བཅོས་འཆོས་སྒྲིབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་

ཅན་ཡང་མང་པོ་རེད། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། ལོག་པའི་ལམ་ལ་མཐའ་མེད་
ཕྱིར། །དེ་དག་དེ་ནི་སློབ་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ངན་པའི་རིགས་
བབས་ཚོད་མེད་པ་ཞིག་ཡོད། གནའ་སློན་མ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་ཞིག་གིས། དགེ་འདུན་རྣམས་ནི་སྤྱལ་དང་འདྲ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་
བཅུ་མ་སྟེང་བ་རེད། སློན་ཞིག་ལ་མི་དེ་དགེ་འདུན་པ་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་འགོ་
བཞིན་ཡོད་པས། ཁོ་རང་གི་ཆོར་སྤང་ཞིག་རོགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུལ་པ། བྱིད་
རང་ཆོ་སྤྱར་མོར་བྲོས་མ་གཏོགས་ཁོས་ལས་བསགས་པའི་རྣམ་སྤྱོན་ཉམས་སུ་སྟེང་རན་
གྱིན་ཡོད་པ་འདྲ་ཞེས་སྒྲུལ་པ་དང་། དེ་ནས་ལག་པ་གཉིས་ཀ་མགོ་ལ་འབྱར་ཏེ་སྤྱལ་
མགོ་རེད། ཀླད་པ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་འབྱར་ཏེ་སྤྱལ་མཛུགས་རེད། དུག་སྤྱལ་ནག་
པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ནག་འབྲིག་སེ་ནགས་གསེབ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱགས་སོང་བ་རེད། ལས་
ཆབ་ཆེན་བསགས་པས་མཐོང་ཆོས་སྟེང་འབྱར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་འདྲའི་སློན་ཡོང་བ་རེད།
དེ་རིང་ཁ་རྩང་སྟིགས་མའི་དུས་རེད་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་སྟིགས་མ། དེའི་ནང་ནས་
ཀྱང་ཞེ་སྤང་གི་སྟིགས་མ་ལ་ཁེལ་ནས། བླ་སེར་མན་ཆད། བྱིམ་པ་ཕོ་མོ་ཡན་
ཆད། ཕྱོགས་རིས་ཆགས་སྤང་གིས་དཔྱལ་བའི་གནས་ལ་འཕེན་པ་མང་བ་རེད།
ཆོར་འདུ་གཉིས་ཀ་རྩོད་པའི་རྩ་བ་དང་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།
བྱིམ་པ་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་ཆོར་པའི་དོན་ལ་རྩོད། རབ་བྱུང་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་འདུ་
ཤེས་ཀྱི་དོན་ལ་རྩོད་པས། འཇིག་རྟེན་འཁོར་བའི་དོན་ལ་ཆོག་རྩལ་བཤད་ན་འདྲ།
ཆོས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོག་རྩལ་བཤད་ན་འདྲ། མདོར་ཆོག་རྩལ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་དང་འབྲུག་
ལོང་གི་རྩ་བ་ཡིན་པ་རེད། ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཡི་གྲུ་ས་ཆགས་སྤང་གི་ཡིན་ན་
འདྲ། ཐོབ་མངའ་ཐང་རྒྱ་ལོར་ལོངས་སྟོང་གི་འབྲན་རྩོད་ཡིན་ན་འདྲ། དང་པོ་དོན་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་སྒྲུབ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མེད་ས་དང་དོན་རྒྱུད་ས་ཞིག་ནས། བསམ་ངན་གྱི་དྲུག་རོ་རེ་ཞེ་ལ་བཞག་དུས།
ཚིག་ངན་དྲུག་མདའ་ལྟ་བུ་རེ་འཕེན་རེས་བྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་དམེ་འབྲུག་གྲོད་ཁ་
ཆེན་པོ་སྤོང་ཡོང་བ་རེད། དེའི་སྟོབས་གྱིས་རྒྱལ་ཁམས་རེ་ཕོངས་ཏེ་འབྲེལ་ཆད་
དཔུལ་ཁམས་ལ་འགོ་བ་ཞིག་ཚིག་རྩུབ་འདིའི་ཁུངས་ནས་ཡོང་ནི་རེད། ཕ་མ་སྟོབ་
དཔོན་ལ་ཚིག་རྩུབ་སྒྲུས་ན་ཉེས་པ་ལྷག་པར་ཆེ་བ་རེད། གནའ་སྟོན་མ་ཞིག་ལ་བྲིས་
ཆད་ཞིག་ལ་བྲུ་ཞིག་ཡོད། བྱ་དེའི་མིང་ལ་གོ་སྟོན་སྟེས་ཟེར། ཁོ་རང་ན་ཆོད་ལ་
ཐོན་དུས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཆོད་ལ་འགོ་བྱའས་བྱས་པར། མ་རྒན་གྱིས་བྲོད་མ་འགོ་
ཞེས་སྒྲུས་ཀྱང་ཁར་མ་ཉན། མ་རྒན་གྱིས་བྱ་མངག་མ་ཕོད་རས་དུས་ཤིང་བྲོད་མ་
འགོ་ཞེས་ཡང་ཡང་སྒྲུས་པས། བྱ་ཁོང་བྲོས་ཏེ་ང་ཆོད་དུ་འགོ་བ་ལ་བྲོད་ཀྱིས་བཀྲ་མི་
ཤིས་པའི་དུ་འབོད་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན། བྲོད་དཔུལ་བ་སྟེས་ཟེར་ནས་དཔུལ་སྟོད་ཅིག་
བྱས་པ་རེད། ཁོ་རང་ལ་ཆོད་རོགས་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ཆོད་ལ་ཤོར་
སོང་ནས། ཚིགས་ལམ་མང་པོ་སོང་སོང་སྟེ་ཉིན་གཅིག་སྐར་རྒྱག་ས་ཞིག་ནས་གོ་
སྟོན་སྟེས་གཉིད་མཐུག་པོ་ཞིག་གིས་བཟི་སོང་བ་ལྟ་བུར་གཉིད་སོང་། གཉིད་སང་དེ་
གཅིག་བལྟས་པས་ནམ་ལངས་ཏེ་ཉི་མ་ཤར། མགོན་པོ་རོགས་པ་ཐམས་ཅད་གནའ་
འགོ་ད་འགོ་བྱས་ནས་སོང་ཆོར་ཡོད་འདུག་ཆོད་པ་རྣམས་གྱིས་རང་རང་གིས་ཁལ་བཀལ་
ཏེ་ནམ་འོག་ནས་ལམ་ལ་ཆེས་སོང་བས། དེ་ལས་གྱིད་བང་གིས་སུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་
མ་མཐོང་། གཉིད་སང་དེ་ཡར་ལྷ་མར་ལྷ་ཞིག་བྱས་པས་གམ་ན་བོད་བྱ་གཉིས་ཀ་མ་
གཏོགས་ཅི་ཡང་ལྷག་མེད་པ་རེད། དེ་ནས་སྒྲུག་དངངས་འཛིགས་གསུམ་གྱིས་བོད་
བྱ་གཉིས་ཀ་སྟེལ་ནས་དེད་དེ་སོང་མོད། སྐབས་ཤིག་ལ་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཞིག་གཡོས་
ནས་ལམ་ཆད་མ་བྱེ་མས་བཀའ་སྟེ། གར་འགོ་འདིར་འགོ་ངོ་མ་ཤེས་པར་ཤར་ལྷོ་

རུབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཚང་མ་ནོར་འདུག་པ་ཞིག་ཏུ་སོང་། དང་པོ་མིས་ལམ་མ་ཤེས་
ཀྱང་བོད་བྱ་གཉིས་ཀས་སྡོན་དུ་རྩི་སྡོམ་ཞོར་བྱས་པས་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་ཏེ་ལམ་ཞིག་ཆེད་
མོད། དངངས་ཚབ་ལངས་ཏེ་བོད་བྱ་གཉིས་ཀ་ལྷག་གིས་བྲབ་ནས་འདེད་ཆེ་སོང་
བས། བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ་བོད་བྱ་གཉིས་ཀ་རྒྱག་རྒྱག་གི་བྲན་པ་མོངས་ཏེ་རྩི་སྡོམ་
པའི་རུས་མཐུ་མེད་པ་དང་། དེ་ནས་བོད་བྱ་གཉིས་ཀ་འང་ཆད་དེ་ལྷག་སོང་། དེ་
ནས་ཁོ་རང་ཁེར་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་ནས། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཐོན་སྟེ།
མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡི་དྲགས་དང་དཔྱལ་བའི་སྟུག་བསྐལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱོད་
དགོས་བྱུང་། ས་མ་བྲིན་ཆེན་ཡིན་པས་ཡུལ་གཉན་པ་རེད། མི་འགའ་རེ་ས་མ་ལ་
ཁ་བྲི་ཚིག་འཇམ་ཨ་མ་མ་ལོ་བྱོས་བོས། ཨ་ཕ་ཕ་ལོ་བྱོས་གྱོན་བེར་བ་བསྐྱར་ཏེ་ས་
མའི་ཁ་ལ་མི་ཉན། ས་མ་ལ་བྲིན་ལན་མི་བྲན་པ་ཚོ་ལས་ལམ་ལ་མཐའ་གྲེན་ལ་འགོ་
བ་མ་རེད། ལྷ་མ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་ཡུལ་གཉན་པ་རེད། གནའ་ཨ་མ་དོ་དགོ་བཤེས་
བེར་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། སྤྱ་ས་ནས་ཡོང་བའི་སྤྱ་རྒྱུད་བསྐྱུས་སྤྱ་རྒྱུད་ས་
བཞག་པ་ཞིག་གིས་རྩོད་པ་བྱས་ཏེ། དགོ་བཤེས་ཀྱི་སྟུགས་རྩུང་བཅད་ཡོང་སྟེ་ཚིག་སྟེ་
རྩུང་བཅད་ཅིག་སྟུགས་ཉམས་ལ་མ་བཞག་པར་འགལ་བ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་ལ་སྟུག་པས།
སྤྱ་རྒྱུད་དང་རྒྱལ་སྤྱེས་ཏེ་འདི་ལས་དང་མཁས་འདུག་བསམ་ནས། བྱོས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་
ཁི་བེར་ནས་དན་སྟོན་ཅིག་དང་མཉམ་དུ་འཁོར་གསུམ་ཞིག་ཞུས་ཡོང་བས། སྤྱ་རྒྱུད་
དེའི་ཐོག་ནས་ལྟེ་སྟེང་ལ་མ་ཞིག་བྱུད་ནས་ལྟེ་རྩུབ་ནས་རུལ་ཏེ་ཆད་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་
ཡོད་པ་རེད། དེ་ད་དུང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རྩོད་རྒྱག་ས་ནས་རེད། སྟུགས་ཀྱི་
དབང་ཞུས་ཏེ་རྩི་སྡོམ་དཔོན་དང་རྩི་སྡོམ་ཆེད་ལྷམ་ལ་ཚིག་རྩུབ་ཤོར་ན་བསྐལ་བ་མང་པོ་
ལ་ཡར་ཐར་ཡོད་པ་མ་རེད། ཚིག་རྩུབ་སྤོང་ན་དན་སོང་ལ་མི་སྟེ། ཚོ་འདི་ཕྱི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གཉིས་ཀར་བདེ་སྲིད་འབྱུང་པ་རེད། ངག་གི་མི་དག་བཞི་པ་ནི་ངག་འབྱུང་རེད།
འབྲེལ་མེད་གྱི་གཏམ་མ་བརྟགས་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྤྲོ་བ་དེ་ལ་ངག་འབྱུང་ཞེས་བྱ། ངག་
འབྱུང་གྱི་ཉེས་པ་ཆེ་ཤོས་གང་རེད་ཅེན། ཆོས་ཉན་སྐབས་དང་དགྱིལ་འཁོར་གཉན་པོ་
ཞལ་བྱེ་སྟེ་ཆོག་ཞལ་འདོན་མཛད་སྐབས་ལ་ངག་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་བཤད་ན་
ཉེས་པ་ཆེ་བ་རེད། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་ཁྲིད་གྱི་སྐབས་སུ་སྐད་ཆ་བཤད་མི་རུང་།
གཅིག་ན་མ་གུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འགྱུར་འགོ་བ་རེད། གཉིས་ན་རང་གིས་མི་ཉན་
པར་མ་ཟད་པ་རོལ་པོ་གཞན་དག་གི་ཉན་པར་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་འགོ་བ་རེད། དེ་ལྟར་
ན་ཆོས་ཉན་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དང་། ཆོས་རང་གིས་མ་ཉན་པ་དང་གཞན་ལ་ཉན་དུ་མ་
བརྟག་པའི་ཉེས་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་རེད། ངག་འབྱུང་བཤད་མཁན་གྱི་མི་དེ།
མི་གང་འདྲའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཞེན། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་གཅིག་ལེ་ལོ་ཅན་དང་གཉིས།
བག་མེད་ཆགས་སྤང་ཆེ་བ་དང་གསུམ། བྱ་ནི་ཚོ་འདྲ་བའི་བཤད་དགའ་ཅན་དང་བཞི།
ངག་དང་སེམས་ལས་སུ་མ་རུང་བ་དང་ལྷ་པོས་ངག་འབྱུང་བཤད་པ་རེད། ཁ་བདག་
མེད་མི་དགའི་བང་མཛོད། །གཏམ་བྱུང་རྒྱལ་གྱིད་གྱི་ཙ་བ། །ཟེར་བ་ལྟར།
དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆགས་སྤང་གི་རྣམ་རྟོག་ཡར་ལ་འཕེལ་ཏེ། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ཁ་
འདོན་དག་སྦྱོར་ཆག་འགོ་བ་རེད། ངག་འབྱུང་གྱི་ནང་དོན་མང་ཆེ་བ་བདག་བསྟོད་
གཞན་སྟོད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་རེད། མཚར་མཚར་ཡག་ཡག་འདྲ་ཡང་གཞན་སྟོན་རྗེས་
རྒྱུས། །གསུངས་པ་ལྟར། ངག་འབྱུང་འདི་ཆགས་སྤང་རྫོངས་གསུམ་གྱི་ཁུངས་
ནས་མ་ཡོང་བཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། དེས་ན་རྣམ་སྤྲིན་དན་སོང་གསུམ་གང་རུང་དུ་
སྦྱེས། ངག་འབྱུང་དང་བསྐྱེད་ཏེ་བྱིས་པ་པོ་མོ་ཆོས་མ་ཉི་བཏོན་ན་ཕན་ཡོན་ཆུང་བ་
རེད། གླ་གས་ཆོས་ཉི་མ་མཉམ་དུ་བྲེ་ལོ་ལོན་ན་ཆོད་གཅིག་པ་སྐད་ཆ་ཁ་བཟེ་རེ་

མཉམ་དུ་བཤད་ལོས་བསམ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྐབས་ཤིག་ལ་ངག་འབྲུལ་གྱི་གཏེར་སྟོ་
ཕྱེས། དེའི་སྟེང་དུ་ཆགས་སྒྲུང་གི་ཁ་རྩོད་ཤོར། འཇམ་ཐང་དཔལ་ཐང་བཅུད།
དོན་མེད་དབྱུག་ཁ་བཤེལ་ཁད་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་ཆོ་
མཇུག་གི་ནམ་ཟླ་རང་རང་གི་མཆོད་ཁད་ནང་ནས་བསྐྱུལ་ན། དུང་འཁོར་སྟོར་ས་
དང་ཆོས་ལུས་སོང་ན་ངག་བཅད་བྱས་ན་བཟང་བ་རེད། ལོ་ཉུང་རྒྱམས་གྱིས་དང་པོ་
ཁ་བརྒྱུག་བཤད་ཁུལ་བྱེད། ཁ་མཚར་ཅེ་མོ་བཤད་ཁུལ་བྱས། སྐབས་ལ་ཅེ་ར་
འབྲོག་སྟེ་ཚིག་ངན་གྱིས་རྒྱག་རེས་བྱེད། ངག་འབྲུལ་ཚིག་རྩལ་ལ་ལོག་ཚིག་རྩལ་
ཁོང་ཁོ་ལ་ལོག་ཁོང་ཁོ་ཞེ་སྒྲུང་ལ་འགྱུར་དུས། སྐབས་ཤིག་ལ་སྟོ་ལོས་སྟོ་ལོ་བཅེང་།
སྟོ་ལོ་གོགས་ལ་ལངས། མཐར་དོན་མེད་གྱི་གྲོད་ཆེན་ཉི་རྒྱུ། དེར་མ་ཟད་ཕྱི་མ་
དཔྱུལ་བར་འགྲོ་བྱེད་གྱི་ལས་དང་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་ངག་འབྲུལ་གྱི་ཁྱད་ས་ནས་ཡོང་གིན་
ཡོད་པ་རེད། ཐོ་སར་རྒྱམས་དང་མོ་སར་མ་རྒྱམས། ཉིན་བཞིན་དོན་མེད་དུ་
འབྲུམ་ཁི་མ་འདུག་གིས་འཁོར་བའི་བདག་པོ། གཞིས་ད་འཛིན་ཐམས་ཅད།
འབྱར་ཏེ་འབྱར་ལོ་བ་ན། སྐབས་ཤིག་ལ་གྲིམ་ནས་མི་ཆགས་པར་འབྱར་རྒྱུ་ལ་ངན་
ལོ་བ་ནས་འབྲུམ་པོ་འབྲུམ་མོ་རང་རེད་འགྲོ་བ་རེད། གྲིམ་དུ་ལས་ཀ་ལས། ལས་
ཀ་མེད་ན་རིག་གནས་སྟོངས། ཁ་ཡིས་འདོན་པ་ཐོན། ལག་གིས་ཕྱེང་བ་བྱུངས།
ཡ་རབས་གྱི་བྱ་བར་ཁ་མིག་ཡར་ལྷ་བྱེད་དགོས་པ་རེད། མི་ཡ་རབས་གྱི་གཤིས་ཀ་དེ་
འཇམ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། ཡོན་ཏན་ཅི་འདྲའི་ཡོད་ན་དེ་འདྲའི་ངང་རྒྱུད་འཇམ་པོ་
དང། ཕན་སེམས་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པ་རེད། མི་ཁོ་རང་གི་ཁོག་ན་ཤེས་ཡོན་མེད་
ཆོ། སྟོ་ནི་རྟོ་བྱུར་གྱིས་ཡག་བྱེད་ས་ཡོད་པ་མ་རེད། གཟི་སྟག་ལོག་གིས་སྟེ་ལ་
འཁོར་གི་འདུག་ན་འང་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཞིག་དང་མིའི་གཤིས་བཟང་ཞིག་མེད་ཆོ་དེའི་གམ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ལ་གཙུག་ཡོད་མ་རེད་སྐྱེས་ནས་བཟུང་ཁི་འདུག་དགོས་ས་ཞིག་ཏུ་ཡོང་བ་རེད།
ཡོན་ཏན་ཟེར་བ་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སློབ་གྲུའི་ནང་ནས་སྤྱིང་བའི་ཡིག་ཅིས་ཤིག་རྒྱུད་པ་
ལ་ཟེར་བ་མ་རེད། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱིང་བའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་གཉིས་ཡོད་
པ་རེད། དེ་ལས་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཙམ་དང་ངེ་མ་ཞིམ་པོ་གཉིས་ཀ་མཉམ་
གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟར། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མ་ཙམ་མའི་པང་ནས་སྐྱེས་དུས་ནས་རྒྱ་
དག་ཡག་པ། ཕན་སེམས་མ་གཏོགས་གཞོད་སེམས་མེད་ཅིང་། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་
ཤེས་རབ་ཡོད་པ། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སློན་མཐའ་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་ཞིང་། བརྟག་
དཔྱད་མཁས་པ། བརྟག་དཔྱད་སློན་ལ་མ་སོང་བར་ལས་ཀ་མི་བྱེད་པ། ཡུལ་དེ་
ན་ཡོད་ན་དཀྱིལ་གྱི་བཅུད། ཟུར་གྱི་རྒྱུ། ལས་བྱ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྒྱི་
ཁྱབ་ལ་ཕན་བྱེད་ཡིན་པ། ཀུན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཅན་ཞིག་མ་གཏོགས་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་མི་
ཡ་རབས་ཡིན་པ་རེད། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་བཅས་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་ཐམས་
ཅད་མི་རིན་ཐང་ཅན་ཡིན་པ་རེད། སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱི་མི་གཤིས་བཟང་པོ་ཞིག་མེད་ན། ལྷག་བསམ་དང་བྱང་བདེན་གྱི་རྣམ་པས་མ་
འདད་བའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཕན་ཐོགས་མེད་པའི་སྤྱིང་དུ་གཞོད་ལ་ལོག་རྒྱ་ཡང་མང་བ་
རེད། དཔེར་ན་དེ་རིང་མི་མང་ཞིག་གིས་འཆོང་ཁ་བརྒྱབ་སྟེ་སུས་ལོན་གང་ལོན་བྱེད་
ས་ཞིག་ལ་ཐུག་ན། ཁྱོད་སློན་ལ་སོང་ང་རྗེས་ལ་འདུག་ཟེར་མཁའན་ཞིག་ཡིན་དགོས་
པ་རེད། གཅིག་ལ་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་པས། མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ང་སློན་མ་བྱ་དགོས་བསམ་ཆོ་རྗེས་ལ་འདུག་མཁའན་མི་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད།
རིམ་པ་བརྒྱད་དགོས་ས་ཞིག་ཏུ་ངེ་ལྟར་བྱ། རང་འདོད་ཆེན་པོ་ཅན་ཞིག་གིས་ཅི་
བསམ་བྱེད་དགོས་ཆོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཁོ་རང་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་སུ་གཅིག་

ཀྱང་ཤོད་ས་མེད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་འགྲིག་གམ། མི་འགའ་རེར་སེམས་ནད་ཆེན་
པོ་ཡོད་པའང་ཡོད་སྟེ། མི་འགའ་རེ་སྤྱིང་ཁམས་མི་བདེ་བའི་ནད་པ་ཡང་ཡོད་པ་
རེད། མི་ཆང་མ་ལོ་ཆོད་དེས་ཅན་ཞིག་ལ་ཐོན་དུས་ཁོག་རྒྱ་ཇི་རྒྱུང་དང་སྤྱི་ཇི་ཐུང་ལ་
འགྲོ་སྟེད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་ལོ་ཆོད་ཀྱི་ཆོད་ཞིག་ལ་ཐོན་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། མཐའ་
གཅིག་ཏུ་དེས་ང་ལ་རྣམ་འགྱུར་ཡག་པ་བསྟན་མ་ཐམ་ཟེར་ནས་ཕར་ལ་ཁྲོ་བ་སྟོན་མི་རུད།
རྒྱུ་རྣ་རྩ་ལ་འགའ་ཞིག་རྒྱབ་ནའང་སྤྱིང་ཉེ་ལགས་ཁྱོད་ང་ལ་ཁོང་ཁྲོ་འམ། ཁྱོད་རང་
ཁོང་མི་ཁྲོ་བར་ལུ་ཞེས་ལུ་བ་བྱ་དགོས་པ་རེད། དེ་འདྲའི་རིགས་དེ་ཆེས་གནད་འགག་
ལ་འཕྲད་དུས་ཐུང་རྒྱུ་ཡོད་ཏུགས་ཡིན་པ་རེད། ཐུག་དགའ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་དེ་
ལ་སྟེ་མ་འཐོགས་མ་གཏོགས་འགྱོད་པ་ངོ་ཆ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་ཉེ་ཡོང་། ཟེར་ལོང་
གཏམ་ལོང་གཉིས་ཀ་མེད་པར་སྤྱད་སེ་བུད་འགྲོ་བའི་རིགས་དེ་ལ་གནད་འགག་ལ་འཕྲད་
དུས་ཐུགས་ཡོད་པ་མ་རེད། དེས་ཁོ་ལ་ཐུགས་མེད་པའི་ཁོག་བསྟན་ཆར་ཡོད་པ་རེད།
དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་གཏུག་རིན་ཡོད་པ་མ་རེད། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་རིགས་དེ་ཐུབ་ནའང་
དཔའ་སྤྱིང་ཅི་ཡང་མེད། མདོར་ན་ལོ་རྒྱུང་ཆོ་ཁྱོད་རྣམ་པ་ཡུལ་འདྲིའི་མ་འོངས་པའི་
བདག་པོ་ཡིན་ནི་རེད། རིགས་རུས་གཅིག་ལས་ཆད་པའི་ན་གཞོན་གྱི་བོད་ཐུག་རྣམ་
པ། ཁྱོད་རྣམས་མ་འོངས་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པ་རེད། ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱོད་ལམ་ལ་བལྟས་ཏེ་ས་ཆ་ཡག་བཙོག་སྟེ་བ་བཟང་ངན། མི་རིགས་བཟང་ངན་སྟེ་
འགྲོ་བེ་ཡོད་པ་རེད། ཕྱི་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་ཆོད་ནའང་། བདེ་ཁ་ཟེར་བཟོད་རང་
ཁོང་ནས་མི་འབྱུང་པའི། ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ཆོས་དང་མཐུན་པ། དཔལ་སྤྱུལ་
ཆོད་གིས་གསུངས་པ་ལྟར། བཤད་ན་གཏམ་ཡོད་པ། བསྐྱོར་ན་སྟོ་ཡོད་པ།
ཁོང་ཡངས་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། བམ་ཡིན་ན་ཁྱི་ལག་ཐུག་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཐུག་བྱས་ཏེ་ནང་འཛིང་བྱེད་འདུག་པ་དེའི་རིགས་ནི་སུའི་གཅེས་ཐུག་ཡིན་ཡང་མི་ངན་
རེད། ཡུལ་ཚྲིང་རེད། མེད་སོང་ན་བསམ་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ནི་རེད། དཔལ་སྐྱུལ་
ཚང་གི་གཞོན་ལུ་སློ་ལྷན་གྱི་དྲིས་ལན་ལས། ལར་ཤེས་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་ལ་མི་འདིའི་ཐུ་
མེད། མི་རབ་རེ་རེས་ཡུལ་ཁམས་མང་པོ་བདེ་ལ་བཀོད། མི་ངན་རེ་རེས་ཡུལ་སྡེ་
མང་པོ་དཀྱག་ཤིང་བྱེད་པ་ཚོ་ཡོད་གསུངས་པ་རེད། ད་དུང་ཁོང་གིས། ལར་
གྲོགས་བཟང་པོ་དང་འགྲོག་ན་བཟང་འགོས། གྲོགས་ངན་པ་དང་འགྲོག་ན་ངན་
འགོས་པས་གྲོགས་འདི་གལ་ཆེ་གསུངས། སྒྲ་མ་དམ་པ་ལ་བསྟན། དགེ་བའི་
གྲོགས་པོ་དང་འགྲོག་ལས་འབྲས་སྤྱུ་མེད་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་ལ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ཆོས་
མཐུན་གྱི་མི་ཚོ། ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ཇེ་ཡག་ཇེ་བཟང་མཐའ་བྱེན་ལ་བུད་འགྲོ་བ་
ཅན་ཡིན་པ་རེད། གྲོགས་པོ་ངན་པ་དང་མི་གཡོ་རྒྱུ་ཅན་གྱིས་འདྲ་ལ་ལ་ཞིག་བཤད་པ་
དེ་ཉན་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། བྱི་ལ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ཁོ་ན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། ཉིན་
ཞིག་མི་ཞིག་གིས་བཟུང་ནས་རྩ་བ་གཉིས་ཀ་བཅད་དེ་མངག་ཡོང་བ་རེད། ཡང་རྒྱ་
བྱས་པ་རེད། ཡང་མི་གཞན་པ་ཞིག་གིས་བཟུང་ནས་རྩ་བ་བཅད་དེ་མངག་ཡོང་བ་
རེད། ད་དུང་རྒྱ་མཚམས་མ་བཞག་པར་མི་མཐུད་དུ་རྒྱས། ཉིན་གཅིག་དགེ་སློང་
ཞིག་གི་སར་རྒྱ་སར་འཇབ་སོང་བས། དགེ་སློང་གིས་མཐོང་བས་སྤང་བ་འཕང་ཡོང་
བ་རེད། སྤང་བ་སྤེལ་བྱེད་སོང་། སྤེལ་བྱེད་བྱེད་ཀྱིས་བཞག་པ་རེད། དེ་
ནས་ཉི་མ་མང་པོའི་བར་དུ་རྒྱ་རྒྱ་གསལ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་ལོན་པར་ལུས་ཀྱི་ཤ་ཡང་ཇེ་ངན་
དུ་སྤྱར་སོང་། ཉིན་ཞིག་བྱི་བ་ཞིག་དང་འཕྲད། བྱི་བ་ལ་གནོད་མ་བསྐྱུལ་ཏེ་སྤྲང་
འགོ་ཚོ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བྱས་ནས་འདུག་ཁུལ་བྱས་པས་བྱི་བ་ཆེན་པོ་མ་སྐྱག་པ་རེད། བར་
སྐབས་ཤིག་ལ་འགྲོ་འདུག་ཚང་མ་ཞི་དུལ་སྤྱོད་གསུམ་གྱིས་ཐོལ་བྱས་ཏེ་གཡོ་རྒྱས་ཚུལ་

འཆོས་བྱེད་ཀྱིན་བསྐྱད་པས་བྱི་བ་མ་སྐྱེས་པར། བྱི་བས་བྱིང་སུ་ཡིན་ཞེས་ངེས་ཆོ།
ང་བྱི་ལའི་དགོ་བསྟེན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ངས་སྟོན་ཆད་སྟོག་བཅད་བྱས་པ་དེར་འགྱོད་
ནས་དགོ་སྟོང་ཞིག་གི་མདུན་དུ་སོང་ནས་བྱིན་ཆད་སྟོག་པ་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་པ་བྲངས་པ་
ཡིན། སྐྱ་གཙོད་པའི་འཆོབས་སུ་རྩལ་དང་ན་བ་གཉིས་ཀ་བཅད་པ་ཡིན། དགོ་
སྟོང་ཐུགས་དབྱེས་ཏེ་ཁོང་གི་ཕྱག་སྟེང་ང་ལ་དད་ཏེན་ལ་གནང་བ་ཡིན་ཞེས་མགོ་སྐོར་གྱི་
ཚིག་དེ་ཚོ་བཤད་པ་རེད། འོ་ན་བྱིང་གྱི་ལུས་གྱི་ཤ་སྐྱམ་པ་དེ་འདྲ་ངན་ཅི་ཞིག་གིས་
རྒྱུན་གྱིས་རེད་ཅེས་ངེས་ཆོ། ངས་ཤ་སྐྱངས་ཏེ་དཀའ་བ་སྐྱེད་པས་རེད་ཅེས་སྐྱེས།
འོ་ན་བྱིང་གྱིས་ཟ་མ་ཅི་ཞིག་ཟ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་ངེས་པས། ཤིང་ཏྲོག་ཟ་ཞིན་ཡོད་ཅེས་
སྐྱེས། བྱི་བས་དེ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་བྱི་ལ་གཡོ་རྒྱུ་ཙན་རང་གི་ཡུལ་ལ་བྲིད་ཅིང་བྱི་
བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བཀུར་སྟོང་ཤིང་ཏྲོག་ཡུལ། ཤིང་ཏྲོག་མང་པོ་མ་ཟོས་པས་ལུལ་
དུ་ལྷག་གི་ཡོད། བྱི་ལས་སྐྱེས་པ། བྱིང་རྣམས་གྱིས་ཉིན་བཞིན་ང་ལ་སྐོར་བ་རྒྱུ་བ།
གཞན་པ་ཞབས་ཏྲོག་དང་ཞབས་ལུ་ཇི་ཡང་མི་དགོས་ཅེས་སྐྱེས། བྱི་ལས་སྐོབ་
མ་བྱི་བ་རྣམས་ལ་སྐོར་བ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་སྟོག་ནས་ཉིན་བཞིན་བྱི་བ་རེ་ཟ་བཞིན་ཡོད།
མི་གཙང་བ་ས་འོག་དུ་སྐྱས་ཏེ་མི་སྐྱམ་པར་བསྐྱད། བྱི་བ་ཇི་ཅུང་ཇི་ཅུང་བྱི་ལ་ཇི་ཆོ་
ཇི་ཆོ་རེད་བཞིན་པའི་སྐྱབས། ཉིན་ཞིག་ལ་བྱི་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུར་བསྐྱས་ཏེ། བྱི་
བའི་རྒྱལ་པོས་སྐྱེས་པ། ང་ཡི་འཁོར་རྣམས་ཇི་ཅུང་རེད། །དགོ་བསྟེན་སྐྱ་བརྩིད་ཇི་
ཆེ་རེད། །ཅེས་མི་ལེགས་པའི་བརྟན་བསྟན་ཏེ་བྱི་ལའི་བྱུན་བཙལ་བས་རྟེན་དེ་གཅིག་
བལྟས་པས་བྱི་སྐྱེས་ནང་ན་སྐྱ་ཡོད་པས། བྱི་བས་རྒྱལ་པོས། ཟས་སུ་ཤིང་ཏྲོག་ཟ་
བ་ལ། །བྱུང་སྐྱ་ཙན་གང་ནས་འོང་། །ཞེས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐབས་ཤིག་བརྟེན་
པ་ནི། བྱི་ལའི་སྐྱེ་ལ་ངེས་བུ་ཞིག་བཏགས་ཐབས་བྱས། དེ་ནས་སྐོར་བ་བྱས་པས།

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བྱི་བ་ཐེས་མའི་ཐང་དུ་བྱི་བ་བྱ་སིང་སེ་གྲག་པས་ཚང་མས་གཅིག་བལྟས་ཆོ་བྱི་བ་གཅིག་
བཟུང་ནས་ཟ་བར་མཐོང་བས། དེ་ནས་བྱི་བ་ཡོད་ཚད་པོ་བྲོས་སོང་བ་རེད། དེ་
ལྟར་གཡོ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་གྲོགས་པོ་དན་པ་དང་རྩེ་དཔོན་དན་པ་ལ་བསྟེན་ན་ཐོངས་ནི་རེད།
ཆོག་འཇམ་པོ་དང་སྐད་ཆ་ཡག་པ་ལ་ལྟ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། གྲོགས་དང་རྩེ་དཔོན་
བརྟགས་པར་གལ་ཆེ། དཔལ་སྤྱུལ་ཚང་གིས། གྲན་གྲོན་ཐམས་ཅད་ཁ་ཉུང་།
གཤིས་འཇམ། ལུས་བདེ། སེམས་བདེ། འཆི་ཆོས་མ་ཉི་ཤོག་རེར་འབད་ཐུབ་
པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། གས་ཆོ་མཆུག་ལ་ཐོན་དུས་རིན་ཐང་ཅན་
གྱི་ཆོ་མཆུག་གི་ནམ་ཁྲོ་དེ་ཆོས་ཀྱིས་ཟད་དུ་འཇུག་དགོས་པ་རེད། ལོ་ན་ཆོད་གཞོན་ཆོ་
འཁོར་བའི་བྱ་གཞག་སྐྱབ་པ་རེད། མི་རབས་འདིའི་ལོ་ལོ་ན་རྒྱམས་གྱི་ཆོ་སྟོད་དུས་
དན་གྱི་སྐབས་ནས་ཟད་པ་རེད། དེ་རིང་ཁ་རྩང་འབྲུ་བའི་སྦྱིད་དགའ་ལོངས་སྦྱོད་མེད་
དུས་རེད། སྤྱུག་དཀའ་ལས་ཀྱིས་མི་རབས་ཐེས་མའི་ལྷ་མཆུག་བསྐྱུངས་མཁན་རེད།
རིག་གནས་སྦྱོང་བའི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་པ་རེད། འོན་ཀྱང་མང་ཆེ་བས་རང་རང་གིས་
མི་ཚུགས་རེ་བཟུང་ནས་ལྷག་བསམ་རྒྱུ་དག་གི་ཁ་དོག་མ་འབྱུར་བ་མང་ཆེ་བ་ཡིན་ནི་
རེད། ལྷི་ཡང་རྒྱུ་མ་བཟུགས་མང་ཉུང་གྲེ་ལ་འཇལ་ཚར་སོང་བ་རེད། གྲན་གྲོན་
གནའ་སྤྱི་དག་ཅེས་ཁྲེལ་རྫོང་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ཡང་རིགས་གནས་གསར་རྩེ་
ཞིག་ཡང་ཆོས་བྱས་ན། འགའ་རེ་སྦྱོས་ནས་རང་ཤ་རང་གིས་ཟ་བ་ལས་གཞན་ཐམས་
ཅད་བྱེད་རྒྱའི་སྟོན་རྟགས་མཐོང་འདུག་པ་འདི་རེད། དེས་ཆ་གཅིག་གི་གནས་ཚུལ་
རྒྱུང་བ་མ་རེད། དེས་ལོ་ལོ་ན་གྱི་ཆོས་སྐྱབ། བུ་ཚ་བོ་ལ་ཁ་ཏ་སྟོབ་གསེ་བྱེད།
གཞོན་པས་གྲན་པ་ལ་ཙི་རྒྱུ་ཡ་རབས་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྦྱོད་པ་བྱེད་ན་རང་གཞན་འདི་གྱི་
ཆོང་མ་བདེ་བ་རེད། མདོར་ན་དག་འབྲུལ་འདིའི་ཁུངས་ནས་མི་དགོས་ལས་མང་

པོ་ཞིག་རང་ལྷགས་གྱིས་འབྲེན་ཡོང་གིན་ཡོད་ནི་རེད། ངག་འབྲུལ་སྤངས་ན་ཆོ་
རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རིགས་བཅུན་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། ཀུན་གྱིས་བཀའ་སློབ་ཐོབ།
ཆོས་དང་མཐུན་པའི་གཏམ་སྤྲོ་བ་ལ་མཁས་པ་འོ། །རྩན་དང་སྤྲ་མ་ཚིག་རྩལ་ངག་
འཆལ་པ། །ངག་གི་མི་དགོ་བཞི་པོ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་ངག་གི་སློན་སྤྲོ་བས་གསུངས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ཞིང་
བཤགས་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྲིང་ཐག་པ་ནས་འགྱོད་པ་དང་བཅས་པས་བཤགས་དགོས།
དེའི་ཡན་ཆད་གྱིས་ངག་གི་མི་དགོ་བ་བཞི་བཤད་པ་འོ། །

གསུམ་པ་ཡིད་གྱི་མི་དགོ་བ་གསུམ་བཤགས་པ།

བརྒྱབ་སེམས་གཞོད་སེམས་ལོག་པར་ལྟ་བུ། །ཡིད་གྱི་མི་དགོ་གསུམ་པོ་མཐོལ་
ལོ་བཤགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་བརྒྱབ་སེམས་ནི། གཞན་ལ་ཡག་
ས་བཟང་ས་ཞིག་ཡོད་ཆོད་ང་ལ་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུམ་ནས་ཉལ་པ་ལངས་ཏེ། རྒྱ་
དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ངས་ལོན་ཐབས་ཤིག་ཅི་དགའ་སྒྲུམ། ཐོབ་གོ་ས་ཞིག་ཡིན་
ན་འང་གཞན་ལ་མེད་ཐབས་དང་། རང་ལ་ཐོབ་ཐབས་ཤིག་ཅིས་དགའ་སྒྲུམ་པ་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ན་བ་སྤྱི་འབྲི་ཤིང་ཙམ་ཡང་མི་ལྡང་། བཅོན་
ལྷག་གི་སྤྲོ་བ་ཆ་གོ་ན་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་འགྲམ་རྒྱ་ལྡང་གི་འདུག་པ་དེ་ལ་བརྒྱབ་སེམས་ཟེར་
ནི་རེད། བརྒྱབ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞོད་སེམས་སྐྱེས་པ་རེད། གཞོད་སེམས་
གྱི་དབང་གིས་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་བ་གཞན་དག་ཆོང་མ་འབྲེན་ཡོང་བ་རེད། བརྒྱབ་
སེམས་འདི་སྤྱིར་འདོད་ཅིང་ཞེན་པའི་རིགས་ཤིག་རེད། དགྲའི་རྒྱ་ལོར་ལ་བརྒྱབ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སེམས་ལྟ་བུ་ཞེས་དང་འབྲེལ་བ། ཆ་སྟོམ་པ་གཏི་མུག་མང་ཆེ་བ་འདོད་པ་ཆེ་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འདོད་པ་ཆེ་ཆོག་ཤེས་མེད་ཕྱིན་མི་དགོས་སྐྱེ་ཞིག་
ཡོད་པ་མ་རེད། མིག་གི་མཐོང་ཚད་དགོས་སྤང་ཤར་ཡོད་བ་རེད། མིག་བསོད་
ཆེན་པོས་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་མཐོང་ཡོད་བས། སེམས་འགོང་པོ་འདྲ་བོས་དེ་ལ་རྩོམ་
སེམས་ཤིག་བྱས་དུས། ལག་བསོད་ཟད་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲིན་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་
རེད་ཅེས་གསུངས་འདུག་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཅན་གྱི་མི་ལུས་སྤྱང་པོ་ཡིན་ཡང་སེམས་
ལྷག་པོ་ཡིན། འདོད་ཆེན་ཆོག་ཤེས་མེད་པར་བརྟུན་སེམས་ཅན་གྱི་མི་ལུས་ལྷག་པོ་
ཡིན་ཡང་སེམས་སྤྱང་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་མེད་སྤང་ཤར་ཏེ་ལག་བདར་ནས་བརྟུན་སེམས་
ཕངས་སེམས་བྱེད་ཀྱིན་བསྟུན་ན། ཤི་ནས་མིག་བཙུམ་པ་དང་མཉམ་དུ་དབོས་སུ་ཡི་
དུགས་རང་འགྲུབ་ཏུ་འགྱུར་འགྲོ་བ་རེད། བརྟུན་སེམས་ཁོན་བྱེད་ན་རེ་བས་ཡོང་བ་
བཀག་སྟེ་ཁ་གདངས་བ་དེ་སྟོངས་པ་རེད་གངས་མང་བ་རེད། རབ་དུ་བྱུང་བས་ཆོག་
ཤེས་བརྟེན་དགོས་པ་ལྟ་ཅི། བྱིས་པ་པོ་མེད་ཡིན་ཡང་ཆོག་ཤེས་བརྟེན་ན་ནོར་གྱི་
མཆོག་ཡིན། བརྟུན་སེམས་རྒྱུད་བ་བྱེད་ཆེ་དུས་བྱི་མ་མ་ལོན་གོང་སྤྲ་མ་ཤོར་བའི་
དཔེ། ཨ་མོས་ཁ་ནང་གི་ཤ་དང་ཆུ་ནང་གི་ཉ་ཤ་གཉིས་ཀ་ཤོར་རབས་ཀྱི་གནའ་དཔེ་
ཡོད་པ་དེ་འདྲ་རེད། ཡང་གནའ་ཞིག་ལ་ཡུལ་ལྷ་རྒྱ་ཆ་སྤྲིའི་བྲམ་ཟེ་བྱིས་ཆོང་ཞིག་ལ་
བུ་སྟོན་རྩེས་གཉིས་སྟེས་པ་རེད། བུ་སྟོན་མ་དེ་མ་ཁོག་ན་ཡོད་དུས་མ་རྒྱུད་འཇམ་ཞིང་
དེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། བུ་དེའི་མིང་ལ་ལེགས་ཆོར་བཏགས། བུ་རྩེས་མ་ལུས་ན་
ཡོད་དུས་རྒྱུད་ཁྱོ་ཞིང་གཏུམ་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང་བས། བུ་དེའི་མིང་ལ་ཉེས་ཆོར་
བཏགས། བུ་གཉིས་ཀ་ནར་སོན་ཏེ་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་ནོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་
བུ་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ལ་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པར་བྱས་ཏེ་བུད་སོང་བ་རེད། རྒྱ་མཆོའི་

འགྲམ་དུ་ལམ་ཐག་རིང་ཞིང་མི་མང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་སོང་སོང་མཐར་ཉིན་ཞིག་གོ་ཆད་
བྱུང་། མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱ་བ་རུང་གཉིས་ཀ་མ་ལོན་པར་འཆི་ལ་ཉེ་སྐབས།
ལེགས་ཚོར་གྱིས་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ས་སྤོངས་བྱེ་ཐང་དམར་པོ་དེའི་ཐག་
རིང་ས་ཞིག་ན་གིང་སྤྲོད་ཁེར་སྐྱེས་གིག་ཡོད་པ་མཐོང་བས་གིང་དེའི་གམ་དུ་སོང་།
ལྷོན་གིང་བཟང་པོ་དེའི་ཕ་བ་ན་ཆུ་མིག་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པས། ཆུ་དེ་འཕྱང་
ཞིང་བྱས་བྱས་པ་ན་ལྷ་ཡིས་མངོན་སུམ་དུ་ལྷོན་གིང་འདིའི་ཡལ་ག་ཚོགས་གིག་དང་གང་
འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པས། ལེགས་ཚོར་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་
ཡལ་ག་གཅིག་བཅད་པས་བརྟུང་བ་ཞིམ་པོ་བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་བྱུང་། ཡང་ཡལ་ག་
གཅིག་བཅད་པས་ཁ་བས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་མང་པོ་ཅི་འདོད་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་
དུ་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཚོགས་པ་བྱུང་ནས་ལེགས་ཚོར་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཡིད་
ཆོམ། དེ་ནས་ཉེས་ཚོར་ཐོན་ཏེ། གིང་འདིའི་ཡལ་ག་རེ་རེ་བཅད་དུས་ཕྱ་བོས་འདི་
འདྲའི་ཅི་བསམ་གང་འདོད་ཅིག་ཆེད་ཡོད་ན། ངས་ཀྱང་གིང་འདི་ཕ་བ་ནས་བཅད་ན་
དེ་བས་ལྷག་པ་ཞིག་ཆེད་པ་འདྲ་སྐྱམ་ནས་ཉལ་པ་ལངས་ཏེ་གིང་སྤྲོད་དུང་ནས་གཅོད་པར་
བརྩམ་པ་ན། ལེགས་ཚོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། རང་རེ་རྣམས་ལྟོགས་སྒྲོམ་གྱིས་མནར་
ཏེ་གི་ཆས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་སྐབས་སྟོག་དང་མ་བུལ་ཞིང་ལྟོགས་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་འདིས་སྤང་
སྟོགསོན་པོ་འཚོ་བྱལ་པ་གིང་འདིའི་དྲིན་རེད་འཚོ་བ་བས་གོས་ཅི་དགོས་ན་ལེན་རྒྱ་ཡོད་
པས་མ་གཅོད་ཅེས་སྒྲུས་ཀྱང་། ཁར་མ་ཉན་པར་གཅད་བྱལ་བྱས་པས། ལེགས་
ཚོར་གྱིས་གིང་དྲིན་ཆེན་གཅད་སར་ལྷ་མི་འདོད་དེ་ཞེས་སྒྲུས་ཏེ་ལེགས་ཚོར་དཔོན་གཡོག་
ཐམས་ཅད་སྟོན་ལ་སོང་བའི་འོག་ཏུ། ཉེས་ཚོར་གྱིས་དེའི་ཤུལ་ནས་གིང་སྤྲོད་དུང་
ནས་ནས་བཅད་པས། གིང་སྤྲོད་གི་ཕ་བ་ནས་རྒྱ་བས་འབྱུང་བ་ལྷ་ཅི་སྟོན་པོ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འཛིགས་སུ་རུང་བ་ལྟ་བུ་བྱད་ནས་ཉེས་ཚར་འཁོར་དང་བཅས་པ་བོས་སོང་བ་རེད།
འདོད་པ་ཆེ་བླ་ན་མེད་མ་རང་ལ་ཐོབ་ཏུ་འཇུག་དགོས་སྐད་ཤར་ཆོད་འདྲ་མི་འདོད་པ་
འབྱུང་རྒྱུ་ཡོད་སྲིད་པ་རེད། བརྒྱབ་སེམས་སྤངས་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མི་ལུས་སྤངས་ན་རྒྱུ་
ཆེན་དུ་སྐྱེ་བ་རེད། ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེན་ལྷ་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་འབྱོར་བ་ཅན་
ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཡོན་མང་བ་རེད། ཡིད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་གཉིས་པ་གཞོད་
སེམས་རེད། གཞོད་སེམས་འདི་རང་སེམས་རང་གིས་སྲེག་བྱེད་ཀྱི་མེ་ཆེན་པོ་ཞིག་
དང་འདྲ་བ་རེད། དཔྱུལ་བའི་ལྷགས་བསྲེག་གི་ས་གནི་ཡན་ཆད་རྒྱུ་ཅི་ལས་བྱུང་ཞེན་
གཞོད་སེམས་ལས་བྱུང་། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དང་ཕྱག་དོག་གི་ཀུན་ནས་
སྤོང་བ་ཤས་ཆེ་བ་རེད། ཉོན་མོངས་ཕྱག་དོག་གི་རྒྱུད་གང་སོང་བའི་མི་དེའི་མིག་སྤར་
མི་གཞན་ཞིག་ལ་མི་འདོད་པ་ཡོང་བ་ནི་དེ་རང་གི་བདེ་སྲིད་ཡིན་པར་མ་ཟད། ལྷ་ད་
མོའང་ཡིན་པ་རེད། ས་རོལ་པོ་དེ་ཁོ་རང་ལ་གཞོད་བསྐྱུལ་སྤྱོད་བའི་དགྲ་པོ་ཡིན་
དགོས་པ་མ་རེད། སུ་ལ་མི་འདོད་པ་བྱུང་ན་དགའ་བ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཐོབ་གོ་
ས་རྒྱུ་འབྱོར་བ་མཆོན་སྟོན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ལ་མི་འདོད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་གོ་དུས་སྲིད་སོང་
བ་རེད། འདྲེ་རན་གདུག་རྩུབ་ཅན་ཞིག་དང་གཉིས་ཀ་དྲན་ལུགས་འདྲ་བ་རེད།
ཅེད་མོ་ཞིག་བཅུས་ན་འང་མི་ལ་གཞོད་བསྐྱུལ་ནས་དེས་རང་མཆོར་ཁ་འཛིག་པ་དང་།
མི་ལ་སྤྱུག་པོ་ཡོང་བར་གོ་ན་དགོད་ཁ་ཤོར། མི་ག་གོ་མོ་ཞིག་ལ་མངའ་ཐང་ལོངས་
སྤྱོད་དབང་ཐང་འབྱོར་བ་རྒྱས་འདུག་པར་གོ་ན་ངོ་ནག་པོར་འགྱུར་འགྲོ་བའི་མི་གཞོད་
སེམས་ཅན་དེ་ལ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་ཡག་པ་ཡོང་ནི་མ་རེད། གཞོད་སེམས་འཆང་
སའི་ཡུལ་གཉན་ཤོས་གང་ཞེན། སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས། སྤྲ་མ་སྤྱོད་དཔོན།
ཕ་མ་དགྲ་བཅོམ་སོགས་ལ་ཞེན་ག་འཆང་ན་ཉེས་པ་ལྷག་པར་ཆེ་བ་རེད། སྤྱོད་འཇུག་

ལས། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྐྱེས་སྤྱིན་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྦྱེད་
པར་བྱེད་པ་དེ། །ངན་སེམས་བསྦྱེད་པའི་གངས་བཞིན་བསྐྱེད་བར་ནི། །དུམ་ལ་
བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་སྤྱད་པས་གསུངས། །ཞིང་བཅུ་ཚང་བའི་དགྲ་བོ་ཡིན་
ཡང་སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་ཀྱིས་མཛོན་སྦྱོད་ཀྱི་ལས་སྦྱོར་བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་གནོད་སེམས་
འཆང་ན་ལས་མི་འགྲུབ། སེམས་ནག་ཁོན་འཆང་པ་ཞིག་གིས་དགྲ་སྤྱད་པ་མ་རེད།
དགྲ་མ་སྤྱད་སྤྱོད་ནས་རང་སྤྱད་ཡོད་པ་རེད། གི་ནས་དུམ་ལ་བ་མ་གཏོགས་འགོ་ས་
མེད་པ་ཞིག་རང་གིས་བྱས་པ་རེད། དགྲ་ཅི་ལྟར་སྤྱོད་ཆེན་འདྲ་དུམ་ལ་བ་ལ་འཕེན་
སྤྱད་པ་མ་རེད། ཞི་བ་ལྷས། ལྷགས་བསྐྱེད་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །མེ་
ཚོགས་དེ་དག་གང་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྱིག་སེམས་
ཡིན་པར་སྤྱད་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཐང་ལ་
འབྱམ་སྟེ་སྤྱང་ཡུག་རེད་སོང་བ་ཞིག་དང་། བྲམ་ཟེའི་བྱ་སྤྱང་ཡུག་ངོ་མ་ཞིག་དང་
གཉིས་མཉམ་དུ་འབྱམས་པས། ཉིན་ཞིག་བྱིས་བདག་ཡུག་པོ་ཚང་ཞིག་གིས་དགོ་
འདུན་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཐོན། བྲམ་ཟེ་བྱས་དགོ་འདུན་པ་
ལ་གསོལ་ཇ་མ་བྲངས་སྤྱོད་ནས་ཟས་སྦྱོང་བས་ཅི་ཡང་མ་ལོན། རྒྱལ་པོ་བྱས་དགོ་
འདུན་པ་ལ་བྲངས་ཚར་རྗེས་སུ་བསྐྱངས་བས་ཟས་མང་པོ་རྒྱེད། དེ་ནས་གཉིས་ཀ་
སྤྱད་ཡོང་དུས་རྒྱལ་པོའི་བྱས་བྲམ་ཟེ་བྱ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཟས་ལོན་ན་མ་ཞེས་བྲིས་པས།
དེས་མ་ལོན་པས་ཁོང་སྤྱིང་ཏེ་དེས་སྐྱེས་པ། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ལ་དབང་ཞིག་ཡོད་ན་དགོ་
སྦྱོང་དག་གི་མགོ་བོ་བྱུང་ནས་གཙང་དོ་ཞེས་ངན་སེམས་འཆང་། རྒྱལ་པོའི་བྱས་སྐྱེས་
པ། གལ་ཏེ་བདག་ལ་དབང་ཞིག་ཡོད་ན་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་འཁོར་དང་
བཙས་པ་ལ་ཞལ་ཟས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པའི་བསོད་སྟོམས་འདུལ་ཞེས་དགོ་སེམས་སྐྱེས།

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དེ་ནས་སྒྲོང་ཟས་དེ་བགོས་ཏེ་ཐོས་ནས། གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་གྱི་དུང་རེར་སོང་ནས་
གཉིད་ཡུར། གཉིས་ཀ་གཉིད་དུ་ཡུར་བའི་སྐབས་ཤིག་ལ། ག་ཤེད་ནས་ཤིང་རྩ་
བདག་མེད་ཅིག་འདྲིལ་ཡོང་ནས་ཤིང་རྩའི་འཁོར་ལོ་བྲམ་ཟེ་བྱེའུའི་སྒྲེ་ལ་ཤོག་སྒྲེ་མགོ་
དུང་ནས་བཅད་དེ་གཞོད་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་སྒྲིན་པ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་
མཉན་ཡོད་ཀྱི་ཚོང་དཔོན་ཞིག་གི་ནས་དེ་ལ་བུ་མེད་པས། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཅན་
ཞིག་དེའི་བུ་འཆབ་ཏུ་བཅའ་ནས་དེའི་རྒྱུད་འཛིན་དུ་འཛོག་དགོས་ཤེས་བཅའ་བཞིན་ཡོད་
དུས་ཤིག་ལ། རྒྱལ་བུ་སྤྱང་ཡུག་གི་སྒྲོང་ཞིག་གི་དུང་དུ་ཉལ་ཡོད་པ་དེ་ཉི་མ་ཕྱི་འོ་
རེད་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཤིང་གི་གྲིབ་མས་ད་དུང་རྒྱལ་བུ་མ་བཏང་བར་ཉིན་གུང་གི་
གྲིབ་མ་རྒྱལ་བུའི་ལུས་ཐོག་ཏུ་གྲིབ་བསིལ་གཡོས་ཏེ་བསྡད་ཡོད་པ་མཐོང་ནས། འདི་
བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཅན་ཞིག་རེད་འདུག་ཅེས་ཚོང་དཔོན་ཡུག་པོ་ཚང་གི་མངའ་ཐང་
འབྱོར་བ་དེ་ལ་དབང་སོང་བ་རེད། དེས་བྲམ་ཟེའི་སྤྱང་ཡུག་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སངས་
རྒྱས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་བསོད་སྟོམས་ཡུལ་ཆོས་ཞུས་ཏེ་ཐར་བ་ཐོབ་སོང་བའི་ལོ་
རྒྱུས་ཡོད་རེད། དེས་ན་དགོ་མི་དགོ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་འདི་གཙོ་ཆེ་བ་རེད།
བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་གཞོད་སེམས་ཡོད་མི་རུང་། གཞོད་
སེམས་ཞེ་ན་ཡོད་ན་བདེ་བ་ཅན་དུ་ལྷ་ཅི་མཐོ་རིས་ལྷ་མིའི་ལུས་རྟེན་ཙམ་ཡང་དཀའ་བ་
རེད། གཞོད་སེམས་མེད་ཅིང་ཕན་སེམས་འཆང་ན་གོགས་བཟང་པོ་དང་ཐུག་ཏེ་ཕར་
ལ་ཕན་བཏགས་ན་རྩུར་ལའང་ཕན་བཏགས་པ་རེད། ཕན་སེམས་གོས་མཐུན་གྱི་སྤྱང་
ནས་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་ཡག་པོ་ཞིག་འབྲུབ་པ་རེད། ཁྱི་བ་དབྱིག་ལྷན་ཟེར་བ་ཞིག་
དང་། ཡུག་རོན་རི་མའི་མགྲིན་པ་ཅན་དང་། གསང་བར་རྒྱ་བའི་བྱ་རོག་དང་།
རི་དྲགས་རི་མའི་ལུས་ཅན་དང་། རུས་སྤལ་དལ་གྱིས་འགོ་སྤྱོད་རིགས་མི་འདྲ་བའི་

སློག་ཆགས་ལྷ་སེམས་མཐུན་པའི་གྲོགས་པོར་བྱས། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཕན་མ་
གཏོགས་གཞོན་མི་བསྐྱལ་བའི་མནའ་བཞག། །ཆང་མ་མནའ་ཡ་ཡིན་ཞིང་། ཉིན་
གཅིག་ཡུག་རོན་རི་མའི་མགྲིན་པ་ཅན་འཁོར་དང་བཅས་པ་བྱ་རྒྱ་ཡིས་བཟུང་། འཁོར་
འགའ་རེ་འཕུར་གྲབ་བྱེད་དུས་ཡུག་རོན་རི་མའི་མགྲིན་པ་ཅན་དེ་དཔོན་པོ་ཡིན་པས།
བྱེད་རྒྱམས་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཐར་མི་སྲིད། དེ་བས་ཁོ་བོས་
ངེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱེད་རྒྱམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཀྱིས་ཤེས་སྟོན་ཡུད། །ཁོར་དུབ་སེ་བསྐྱད་
འདུག་ཁྲལ་བྱས། བྱ་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་ལེབ་སེ་བསྐྱད་འདུག་ཁྲལ་
བྱས་པས། བྱ་འཛིན་མཁན་གྱི་མི་རྒན་དེས་བྱ་རྒྱམས་བཟུང་ཆར་ཐལ། ད་དུག་ནི་
རེད་སྒྲམ་ནས་བྱ་རྒྱའི་སྒྲེ་མོ་མངག་སྟེ་སེམས་ལྟོད་ལ་བབ་ནས་བསྐྱད་པའི་སྐབས་དེར་རི་
མའི་མགྲིན་པ་ཅན་འཕུར་དུས་བྱ་ཆང་མ་མཉམ་དུ་འཕུར་ནས་རྒན་པོའི་ལག་གི་བྱ་ཆང་མ་
ཐར་སོང་བ་རེད། བྱ་རྒྱམས་འཕུར་ནས་གྲོགས་པོ་བྱི་བ་དབྱིག་ལྷན་གྱི་སྟོ་ཁར་བབ།
གྲོགས་པོ་བྱི་བ་དབྱིག་ལྷན་ལ་བོས། བྱི་བ་དབྱིག་ལྷན་ཐོན་ཏེ་བྱེད་རྒྱམས་ཅི་རེད་ཐལ་
ཞེས་དྲིས། རེད་རྒྱམས་བྱ་རྒྱའི་ནང་དུ་བཅུད་ཐལ། རེད་རྒྱམས་མཉམ་དུ་བྲོས་པས་
ཐར་ཐལ་བྱེད་ཀྱིས་བྱ་རྒྱས་བཅིང་ཡོད་པ་འདི་གཅད་རོགས་ཤེས་སྒྲུལ། གྲོགས་པོ་
དབྱིག་ལྷན་གྱིས་བྱ་གཟུང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱད་པ་རྒྱམས་གཅད་རོགས་བྱས་ཏེ་ཕན་བཏགས།
དེ་ལྟར་གྲོགས་པོ་ཐམས་ཅད་མཉམ་དུ་བསྐྱད་ཡོད་པའི་ཉིན་ཞིག་ལ་རུས་སྒྲལ་དལ་གྱིས་
འགྲོ་ག་ཤེད་ཅིག་ཏུ་འགྲོ་དུས་བྱི་ལ་ཞིག་གིས་བྱེད་སོང་། དེས་སྐད་ཆེན་པོས་གྲོགས་
པོ་རྒྱམས་ལ་སློག་སྟོབས་རོགས་ཞེས་བོས། ཡུག་རོན་གྱིས་གོ་ནས་རི་དྲགས་དང་
གཉིས་ཀ་བྱི་བ་དབྱིག་ལྷན་སར་བྲོས་བྱེད་དུ་སོང་། བྱི་བ་དབྱིག་ལྷན་གྱིས་སྒྲུལ་ཏེ་
རི་དྲགས་བྱོད་སོང་ནས་བྱི་ལ་རྒན་པོའི་སྐུན་ནས་གི་ཁ་བྱོས། དེ་དུས་བྱི་ལ་རྒན་པོས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རུས་སྤུལ་བཞག་ནས་ལྟ་རུ་ཐོན་ཡོང་ཆོ་ཡུག་རོན་གྱིད་སོང་ནས་རུས་སྤུལ་གྱི་སྦྱིད་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ་འཕྲུར་ཤོག། དེ་ནས་རི་དྲགས་ཡར་ལངས་ཏེ་གྲོས་ཤོག་ཅེས་གྲོས་བྱས།
རི་དྲགས་རི་མོའི་ལུས་ཅན་སོང་ནས་བྱི་ལ་རྒྱན་པོའི་མཐོང་ས་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་ཤི་ཁྲུལ་
བྱས། བྱི་ལ་རྒྱན་པོ་རྩམ་པ་དེ་བས་ཆེ་ཞིག་ལངས་ཤིང་རུས་སྤུལ་བསྐྱུར་ཏེ་རི་དྲགས་
ཤི་ཡོད་སར་ལྟ་རུ་ཐོན་ཡོང་སྐབས། དེའི་ལྷུང་ནས་ཡུག་རོན་རི་མོའི་མགྱིན་པ་ཅན་
གྱིས་རུས་སྤུལ་གྱི་སྦྱིད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་འཕྲུར་ནས་ཁྱེད། བྱི་
ལ་རྒྱན་པོ་རི་དྲགས་གྱི་གམ་ལ་ཐོན་མ་ཐོན་གྱི་སྐབས་སུ་རི་དྲགས་རི་མོའི་ལུས་ཅན་ཡར་
ལངས་ཏེ་མཆོང་ལྡིང་འགའ་ཞིག་བྱས་ནས་དགུང་ལ་ཤོར། དེ་ལྟར་གྲོགས་པོ་སྤུན་ལྷ་
གྲོས་མཐུན་བྱས་པའི་སྐབས་གྱིས་རུས་སྤུལ་བྱི་ལ་རྒྱན་པོའི་ཁ་ནས་ཐར་སོང་བ་རེད།
དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གྲོགས་བཟང་པོར་བསྟེན་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བ་དང་། བདེ་བ་
དང་འཕྲད་ཐུབ། །གྲོས་མཐུན་གྱི་སྟངས་ནས་བསྐྱེད་ན་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཡང་འགྲུབ་
ཐུབ། གལ་ཏེ་མ་འགྲུབ་ཀྱང་མཛེས་པ་རེད། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གྲོས་གྱིས་
བསྐྱེད། །མ་འགྲུབ་ན་ཡང་མཛེས་པའི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་གྱིས་
འཕྱ་སྟོད་མི་ཡོང་། རྗེས་ནས་འགྲོད་པ་མི་སྟེ། གྲོགས་བཟང་པོ་བཙུང་ནས་གྲོས་
མཐུན་པོ་བྱས་ན་ཐམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་དང་ལྡན་པའོ། །གསུམ་པ་ལོག་ལྟ་ནི།
ལོག་པར་ལྟ་བུ་ནི་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བལྟ་བུ་ལ་ལོག་ལྟ་
ཞེས་བྱ། འདི་དྲག་གསུམ་གང་གི་ཀུན་སྟོང་གིས་བྱས་པ་ཡིན་ཞེན་གཏི་མུག་སྟོབས་
ཆེ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་། ལོག་ལྟ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལས། ལོག་ལྟ་
ཆེན་པོ་ནི། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཆོ་སྤྱི་ཞེས་པ་ཞིག་མེད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད།
དེ་ལ་བདེན་མཐུ་མེད། ཕ་མའི་དགོ་ཅ་གཙོད་པ། རྒྱ་འབྲས་ལོག་པར་བཟུང་ནས་

འཆོ་བ་ཆོས་སུ་སྒྲུབ། དཀོན་མཆོག་གི་དབུ་འཕང་སྦྱང་པ། བྱེད་པར་དུ་གསང་
སྒྲགས་སློན་པའི་སློབ་དཔོན་ལ་གཤེཾིང་སྐྱར་བ་འདེབས་པ། མཚན་གཞི་ནི་རུ་ཏྲ་ཐར་
བ་ནག་པོ་ལྟ་བུའོ། །འབྲིང་ནི། མཆེད་གྲོགས། ཐམ་ནི། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་ཅན་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
གྲངས་མང་པ་རེད། མི་དག་བཅུ་ལས་ལོག་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་
འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་ལོག་ལྟ་འདི་ཡོད་ཕྱིན། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྒྱ་འབྲས་
ཡིད་ཆེས་མ་སྒྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་དག་ཅུ་སྟུང་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཆད་དེ་རྒྱུད་གསོར་མི་རུང་བ་
ཉིད་དུ་འགྱུར། འདི་ཡང་གྲོགས་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་མང་ཆེ་ཞིང་། དད་
པའི་ཅུ་བ་མི་བརྟན་པའི་མི་དང་ཐེ་ཚོམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་མི་ལ་ལོག་ལྟ་སྒྲུབ་པ་ཡིན།
སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་ངན་པ་ལས་འབྲས་ལ་ཆེར་མི་རྩི་བ། བརྩིས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་
ཆོས་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་དང་འགྲོགས་ན། དེ་དང་འགྲོགས་ནས་ཡུན་རིང་སོང་
བས་དེའི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སློན་རང་ཉིད་ལ་འགོས་ཡོང་བ་ཡིན། ཡང་ཆོས་
སྒྲུབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་དངོས་མ་གོ་བར་ཆོས་ཅི་ཅམ་ཞུས་ཀྱང་མི་འདོད་པ་ཡོད་རྒྱ་ཇི་
མང་རེད་སྟེ་ལྷན་ནས་བསོད་ནམས་ཟད་ཁ་ལྟ་ལ་ཡིད་ཆད་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆད་བྱེད་པ་དེ་ཆོ་
ལོག་ལྟས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། འགའ་རེས་གདམས་ངག་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཞུས་སྟོམ་ཇི་ཅམ་
ཞིག་བརྒྱབ་ཀྱང་ཡོད་རྒྱ་འབྱུང་རྒྱ་གཉིས་ཀ་མི་འདུག་སྟེ་ལྷན་ནས། བར་སྐྱགས་ཤིག་ཏུ་
ཆོས་ལ་ལོག་ལྟ་དང་སྒྲ་མ་ལ་ལོག་ལྟ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཆོ་ཆོས་དང་སྒྲ་
མའི་སློན་ཅི་ལ་ཡིན། མོས་གུས་མེད་བཞིན་དུ་སྟོམ་བྱས་པ་ཞིག་གིས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་
ཕ་ཕོག་ཅིག་གང་ནས་ཐོབ་ཡོད་། མོས་གུས་སྟོམ་དུ་མ་ཤར་བའི་གང་ཟག་དེས་
གདམས་ངག་གི་གནད་ཡག་པོ་ཞིག་གོ་བ་མེད་པས་སྟོམ་སློན་མེད་ཞིག་ཡོད་དོན་ག་ལ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཡོད། མཐར་མཇུག་གཡོང་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་ཤོར་ནས་ཆོས་བློ་དུ་འགྱུར་པའི་ཉེན་ཁ་
ཡོད་པ་རེད། ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་ལ་མཚོན་ནའང་། གཏོ་དགེ་སྐྱེ་རིམ། དུག་སྐྱོར་
སྐྱིབ་སྐྱོང་། འདི་མ་བྱས་བསམ་པ་ཞིག་མེད་མོད་མི་འདོད་སྒྲ་དགུ་མི་ཡོང་བ་ཞིག་མི་
འདུག་སྐྱེམ་ནས་དད་ལོག་བྱ་མི་རུང་། རྒྱ་འབྲས་བདེན་པས་སྒྲོན་གྱི་ལས་ངན་ཆོ་
འདིར་ཟད་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། སྤྲིག་ཅན་དཔུལ་བར་སྐྱེ་ཁར་བསོད་ནམས་ཆར་
པ་འབབ་འབབ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྒྲོན་བསགས་གྱི་བསོད་ནམས་ཕྲན་བུ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་མཁུག་རྩོགས་རན་རེད། སྒྲོན་གྲོང་བྱེད་སྒྲོགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏུ་ཡ་ནའི་
བུ་གཙུག་ཕུད་ཅན་རྒྱལ་སར་བཞག་དུས་སྒྲོན་པོ་མ་རུངས་པ་གཉིས་ནང་དུ་བཙོད། དེ་
གཉིས་ཀ་ལ་དབང་ཆེན་པོ་སྤྱད། སྒྲོན་པོ་བཟང་པོ་ཆོས་སྒྲོན་གཉིས་ཡོད་པ་ཕྱིར་ཕུད།
སྒྲོན་པོ་བཟང་ངན་གོ་ནོར་བའི་སྐབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁམས་ལོག་ལམ་དུ་བསྐྱུར། སངས་
རྒྱུ་གྱི་མདུན་ནས་ཆོས་ཞུས་ཏེ་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏུ་ཡ་ནས་བུ་
ལོག་ལམ་ནས་བསྐྱོག་དགོས་བསམ་སྟེ་དེར་བྱོན་པས་བུ་དེས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་བསད་དེ་ཕ་
དབྱ་བཅོམ་བསད་པས་མཚམས་མེད་གཉིས་མཉམ་དུ་བསགས་པ་རེད། དེ་ནས་
འཕགས་པ་ཀླ་ཏུ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཞག་བདུན་ལ་ས་འོག་ཏུ་མཞན་སོང་བ་རེད།
ཁོ་རང་གི་སྒྲོན་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དེ་སྒྲོ་བྱུང་དུ་སྒྲིན་ཏེ། ཉིན་བདུན་གྱི་དང་པོ་
རྒྱུད་བྱུང་ནས་མི་གཙུང་བའི་རྩལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱགས། གཉིས་པ་ལ་མེ་
ཏོག་གི་ཆར་བབ། གསུམ་པ་ལ་གོས་གྱི་ཆར་བབ། བཞི་པ་ལ་དདུལ་གྱི་ཆར་བབ།
ལྷ་པ་ལ་གསེར་གྱི་ཆར་བབ། དུག་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོ་ཆོགས་གྱི་ཆར་བབ། ད་དུང་
དགོས་འདོད་གྱི་ཆར་དེ་འདྲ་ཤ་སྟག་འབབ་རྒྱུ་ཡོད་སྒྲུང་ཤར་ཏེ་བཞུས་བསྐྱད་པས།
ཉི་མ་བདུན་པ་ལ་སའི་ཆར་བབ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་དང་བདུད་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་འབྲོས་པར་བྱས་

ཀྱང་མི་མ་ཡིན་གྱིས་མཁའ་གྱི་སྒོ་བརྒྱབ་ནས་འབྲོས་མ་རྟེན་པར་ས་འོག་ཏུ་མནན་སོང་བ་
རེད། ཆོས་སྒོན་གཉིས་ལ་སོགས་པས་ཀླ་ཏུ་ནའི་ལུང་བསྟན་ལ་ཉན་ནས་ཆོད་ཆོད་
ཅིག་གི་མཚམས་ནས་བས་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེ་བྱེད་ནས་བྲོས་ས་འོན་སོང་བ་རེད།
དེས་ན་འོག་ལྟའི་ཉེས་དམིགས་ལ་བསམ་སྟེ་འོག་ལྟ་སྤངས་ནས་བྱིམ་པ་པོ་མེ་ཆོས་རྒྱ་
འབྲས་ཡང་དག་གི་ལྟ་བ་བརྟན་ཞིང་དེས་ཤེས་འདྲོངས་བ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ།
ཆོས་པ་དོ་མ་ཞིག་ཡིན་མིན་དང་ནང་བ་སངས་རྒྱས་ཡིན་མིན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་
གྱི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་ཡོད་མེད་ལྟ་བུའི་དང་བལྟ་ས་དོ་མ་དེ་ཡིན། ཆོས་ས་ལས།
འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཡང་དག་ལྟ། །ཆེན་པོ་སུ་ལ་ཡོད་སྟུང་པ། །དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་
དུ་ཡང་། །ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་
ལས་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟན་འདས་གྱིས། ཡང་དག་ལྟ་བ་ཡང་དག་འཛིན། །སྟེ་
བོ་དེ་དག་མཐོང་སྟེ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟེ་བ་ལ་རྒྱ་
འབྲས་ཡིད་ཆེས་གྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། བདེ་
བ་ཅན་ལ་མཚམས་མེད་བྱས་པ་དང་། ཆོས་སྟོང་བྱས་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་
ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་གསོག་རྒྱུ་དོ་མ་གང་ཡིན་ཞེན་འོག་ལྟ་ལ་རྩ་བ་
ཐུག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཡན་ཆད་གྱིས་སྒོ་གསུམ་གྱི་མི་དག་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་པོ་
བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་གཞོང་འགྱོད་གྱི་སྒོ་ནས་བཤགས་རྩལ་དང་བཅས་པ་བསྟན།
དེའི་ཡན་གྱིས་མི་དག་བ་བཅུ་སྟུར་བཤགས་པ་སོང་ནས།

གཉིས་པ་ཉིས་པ་ལྷི་བ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤགས་པ།

ལ་ནང་གསེས་ལྷ་སྟེ། མཚམས་མེད་ལྷ། དེ་དང་ཉི་བ་ལྷ། ཆོས་སྤོང་།
བྱང་སེམས་ལ་སྐར་བ་འདེབས་པ། ལོག་ལྷ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤགས་པའོ།

དང་པོ་ཉིས་དམིགས་ཤིན་རྩ་ཆེ་བ་མཚམས་མེད་ལྷའི་ལས་བྱས་པའི་

སྟེག་པ་བཤགས་པ།

ཕ་མ་སྟོབ་དཔོན་དག་བཅོམ་བསད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་སྐལ་པ་ཕན་སེམས་སྟེས་པ་
སོགས། མཚམས་མེད་ལྷ་ཡི་ལས་བསགས་མཐོལ་ལོ་བཤགས། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྟེ་བ་འདིའི་ཕ་མ་གཉིས་ཀ་རྟེན་འདིའི་ལུས་སྟོག་སྟར་བའི་དྲིན་ཆེན་
ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་དྲིན་ཆེན། དམ་ཆོས་དང་སྤྱད་པའི་དྲིན་ལ་སོགས་
པའི་དྲིན་ཆེན་ཡིན་པས། ཕ་མ་བསད་ན་བར་མཚམས་མེད་པར་དུས་རིང་ལ་དཔྱལ་
བའི་སྟུག་བསྐལ་སྤོང་དགོས་པས་ན་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ། སོར་བྱང་
སྟགས་གསུམ་གྱི་མཁན་སྟོབ་དང་སྒྲ་མ་ནི་རང་ངོས་ནས་སངས་རྒྱལ་དངོས་ལས་ཀྱང་
ལྷག་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཡིན་པས་གསད་པ་ལྟ་ཅི་མ་གསུམ་པའི་ལས་ཅི་མ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་
དཔྱལ་བར་སྟེ་བ་ཡིན་པས་ན་སྟོབ་དཔོན་བསད་པའི་མཚམས་མེད་གྱི་ལས། དག་
བཅོམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ། ཟག་པ་ཟད་
པ། བྱ་བ་བྱས་པ། ཁྱུར་བོར་བ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ལས་རིང་དུ་འདས་པ་

ཡིན་པས་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་བསད་པའི་མཚམས་མེད་གྱི་ལས། ཡི་གེ་མང་
ཆེ་པའི་ནང་དུ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་སྐྱེས་པ་དང་ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་རེད། འདི་
བཅོས་དགོས་འདུག་བསམ་ནི་རེད། སྤྱིར་འདོན་ཚིག་ཚོའི་ནང་དུ་བཅོས་འཛིན་དགོས་
ས་འདུག་སྐམ་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ལྟག་འགྲོ་བ་རེད། ང་མིན་
ནའང་ཆང་མའི་འགན་སྐྱེར་ཐོག་འདྲ་ཞིག་ལ་མི་འབབ་པས་ལྟག་འགྲོ་བ་ཨེ་ཡིན་སྐམ།
རྒྱལ་བའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་སྐྱེས་པ་གསུངས་པ་ནི་ལྟས་བྱིན་གྱིས་སྦྱོགས་དོ་འཕང་ནས་
རྒྱལ་བ་ཚྲོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་བྲག་འབྱིན་སྤྱོད་བ་རེད།
དེ་ལྟར་བྱས་བྱིན་གསེན་གསེན་ཁར་ས་གས་ཏེ་དཔྱལ་བའི་མེ་ནང་དུ་འཐེན་སོང་བ་ལྟར་
རྒྱལ་བའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་བྲག་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་མཚམས་མེད། འདིའི་
སློན་ལམ་གྱི་ཚིག་ཟིན་དངོས་ལ་མཚམས་མེད་བཞི་ཅི་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་རེད། རྒྱལ་བའི་
སྐུ་ལ་ངན་སེམས་སྐྱེས་པ་དང་གསུངས་བས་དང་སྤྱི་མཚམས་མེད་ལྟ་བུ་དགེ་འདུན་
འཁོར་ལོའི་ཚིག་རྟེན་ཞིག་འདྲེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་འདྲ་མོད། འདིའི་འོག་མ་ཚོའི་
བབ་ལ་བལྟས་ན་ཆད་སོང་བ་ཞིག་དང་ཅུང་མི་འདྲ། རྒྱལ་བའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་
སྐྱེས་པ་སྟེ། །མཚམས་མེད་ལྟ་ཡི་ཞེས་པ་ཞིག་གི་གོ་བ་བྱས་དུས་དགེ་འདུན་འཁོར་
ལོའི་དབྱེན་ལུགས་བསྟན་གྱི་གཞི་འཛིན་སའི་ས་ཚད་ཅིག་ལས་འཛིན་ས་མེད། ཡང་
ན་སྟེ་ཞེས་བཅོས་དགོས། ཡང་ན་སོགས་ཞེས་བཅོས་དགོས་པ་འདྲ། སོགས་སྤྱི་
ཅི་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེན་གོང་གི་མཚམས་མེད་བཞི་དང་དགེ་འདུན་འཁོར་ལོ་སོགས་
སྤྱི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནའང་འགྲིག་ཡོད་འདུག་པ་འདྲ། དེས་ན་རང་རེས་སྟེ་ཞེས་བཅོས་
པ་ལས་སོགས་ཞེས་བཅོས་ན་མི་ལེགས་སམ་སྐམ། རྒྱལ་བའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་
སྐྱེས་པ་སོགས། །མཚམས་མེད་ལྟ་ཡི་ལས་བསགས་མཐོལ་ལོ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཤགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ངན་ཚབ་ཆེན་བསགས་ན་བར་
མཚམས་མེད་པར་ཡུན་རིང་པོར་དཔྱལ་མེས་འཛོད་པའི་ལས་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་
དུ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ། གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་གཞོད་ཞིང་འབྱོར་པ་དྲག་པོས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་
མེད་དང་སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྒྲུན་སྤར་མཐོལ་ལོ་བཤགས་སོ། །མཚམས་མེད་ཕྱི་
མ་གསུམ་སྟེ། དབྱ་བཅོམ་བསད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་སྒྲུ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་
ཁྲག་འབྱིན་པ། དག་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གསུམ་པོ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་
བཞུགས་མེད་པའི་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་ན་ཡང་། བདག་གིས་ཐོག་མེད་ནས་
བྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་གིས་ཁྱུར་བྱང་ན་ཕན་
ཡོན་ཡོད་པ་རེད། དུས་སྟོན་མའི་སྐབས་ལ་པ་མ་གསོད་མཁན་ཡོད་སྟེ། བ་
མའི་ལུས་མ་བསད་ན་འང་སེམས་བསད་དེ་པ་མ་ལས་ངན་འགའ་རེ་རང་སྟོག་རང་གིས་
གཅོད་ལ་ཉེ་བ་དེ་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་རེད་སྟེ། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་འདིར་རྒྱ་བས་
ཞིག་དང་ལས་ཀ་ཞིག་གིས་པ་མའི་དྲིན་ལན་གསད་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བུ་དེའི་
ཕྲག་པ་གཅིག་ལ་པ་ཁྱུར་ཕྲག་པ་གཅིག་ལ་མ་ཁྱུར་ཏེ་ལོ་བརྒྱ་ཡི་བར་དུ་སྤྱིང་བཞི་ལ་སྟོར་
བ་བྱས་ཀྱང་པ་མའི་དྲིན་ལན་མི་སོད། ས་ཆེན་པོ་འདི་དྲིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་པས་བཀའ་
སྟེ་པ་མར་བྱིན་ན་འང་དེའི་དྲིན་ལན་མི་སོད། རྗེན་བས་དང་རྒྱ་བས་རྒྱ་རྒྱ་དཀོར་བས་
ངན་པ་དེ་རྣམས་གྱིས་དྲིན་ལན་མི་སོད་པར་མ་བཟད་དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་བྱས་ཏེ་ངན་སོང་
དུ་འཕྲུག་འཛིག་པ་རེད། འོན་ཅི་བྱས་ན་དྲིན་ལན་སོད་པ་རེད་ཟེར་ན། པ་མ་ཆོས་
སྟོར་བཅུད་ཐུབ་ན་དྲིན་ལན་སོད་པ་རེད། ཡང་པ་མ་ལ་ཆོས་བསྐྱབས་བཞག་ཡོད་
ཆོས་སྟོར་བཅུད་བཞག་ཡོད། ངན་ལྷ་མ་མཁན་པོ་སྤུལ་སྤྱུ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ཡིན། བ་

མས་ང་ལ་བརྩི་བཀའ་བྱེད་ན་དྲག་ས་ཡོད་བསམ་རྒྱུ་ཡོད་མི་རུང་། གནའ་བྱིས་བདག་
ཞིག་ལ་བུ་མཁས་པ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་བྱང་ཚུབ་པ་ཞིག་ཡོད། སྐབས་ཤིག་ལ་པ་
ཆན་བྱིས་བདག་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་པ་བུ་གཉིས་ཀ་རབ་བྱུང་རེད་སོང་། པ་ཆན་གྱིས་དགོ་
འདུན་པའི་ལས་བྱས་ཏེ་ཉིན་གཅིག་དཀའ་ནས་བུ་ལ་བྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་བསྟེན་བཀའ་ཞིག་
གྱིས་དང་ཞེས་སྒྲུལ་པ། བུས་སྒྲུལ་པ། སྟོན་པས་སེང་གོ་ལྟ་བུས་ཕ་ལྟ་བུ་ལ་
བསྟེན་བཀའ་མི་བྱའོ་གསུངས་པས་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སོ། །པས་སྒྲུལ་པ། སེང་གོ་
ལྟ་བུ་སྟ། ཕ་ལྟ་བུ་སྟ་ཞེས་དྲིས་པས། དགོ་སྟོང་གིས་སྒྲུལ་པ། ང་བུ་ཡིན་
ཡང་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པས་སེང་གོ་ལྟ་བུའོ། །བྱོད་པ་ཡིན་ཡང་ཚུལ་བྲིམས་
འཆལ་བས་ཕ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྒྲུལ་སོ། །པ་ཆན་མ་དགའ་བར་པ་ངན་པ་ཕ་འབྲ་བ་ང་ལྟ་
བུ་ལ། བུ་བཟང་པོ་སེང་གོ་འབྲ་བ་བྱོད་ལྟ་བུ་སྟེས་སམ་ཞེས་སྒྲུལ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དེ་གསལ་ནས། པ་མ་ངེ་ལྟར་ངན་ཡང་མཆོད་པར་བྱེད། མགུ་བར་
བྱེད། བཀའ་སྟེ་བྱ་དགོས་ཤེས་གསུངས། ལྷ་མ་གལ་ཆེ་བ་ནི་མདོ་སྔགས་གཉིས་
ཀའི་ལུང་ཡིན་པ་རེད། བྱུང་པར་བུ་མཁས་སྟོབ་སྒྲ་མའི་སྐུ་ལ་བདོ་བ་ཉེ་བའི་བུས་
རབས་འདི་ཚོས་ནང་དུ་ཡོད་མྱོང་བ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ངན་དེ་ཚོ་ཞི་ཐོག་ཏུ་
བླང་སྟེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་མའི་སྐུ་བ་དེ་ཚོར་བུས་ཡོད་སྲིད་པ་རེད་སྟེ་མ་ནས་
བཤགས་པ་བྱ། ལྷ་མ་བསད་པ་པར་ཞོག་བརྟན་བཅོས་དང་ལོག་ལྟ་ངན་སེམས་
སོགས་སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་སྐྱེས་ཀྱང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན། གཉགས་རྒྱོན་ཀུ་ལྟ་རས་
ཁོང་གི་ལྷ་མ་ལས་བདག་མཁས་སོ་སྟེ་མ་པ་ཙམ་གྱིས་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་དེར་སྐྱ་སོག་ལ་ཉེ་
བའི་དབང་ལན་མ་བདུན་དུ་འཕྲད་པ་རེད། ཡང་ལྷ་མ་བྱ་བ་ཏང་བ་ཞིག་ལ་སྟོབ་མ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་སོང་ནས་ཁྲོམ་མང་པོ་འདུས་ཏེ་བྲི་མཐོན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བསྐྱད་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ནས་ཆོས་བཤད་གྱིན་ཡོད་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ། སྐྱེ་མ་བྱ་བ་ཏང་བ་ཨ་ཙཱི་ཚུ་ལ་ཅན་
ཞིག་ཡིན་པས། དེའི་སྐྱེ་མ་ཐའ་དེར་བྱོན་ནས་ཕྱག་ཅིག་མཛད། སྐྱོབ་མ་བྲི་
སྟེང་གི་གདུགས་ཞབས་ན་ཡོད་པས་སྐྱེ་མས་ཕྱག་མཛད་པ་མཐོང་ཡང་ཁོ་བོ་ལང་བཞག་
ན་མི་མང་པོའི་ནང་ནས་ཁོའི་ཆེ་བ་ཉམས་འགོ་བར་སེམས་ཏེ་མ་མཐོང་པའི་ཚུ་ལ་བྱས།
སྐྱེ་མ་ཆང་མ་གྲོལ་ཆར་དུས་སྐྱེ་མ་བསུས་ནས་ཕྱག་བྱས་པ་ན། སྐྱེ་མས་གསུངས་ཏེ།
སྐྱེ་བདག་གིས་ཕྱག་བྱེད་དུས་སྟོད་ཡར་ལང་བ་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་ན། ད་ཕྱག་འཆལ་
ནས་ཅི་བྱེད་ཅེས་དྲིས་པས། སྐྱོབ་མ་སྐྱག་ནས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མ་མཛལ་ལགས་ཞེས་རྒྱ་
ཞུས་པས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མིག་གཉིས་ཀ་ས་ལ་ལྟུང་བ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།
གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་བྲིད་གསུམ་མང་པོ་སྐྱོབ་པའི་སྐྱེ་མ་མ་ཟད་ཐ་ན་གྲོག་སྐྱོབ་
པའི་སྐྱོབ་དཔོན་དང་ལུང་ཆོག་བཞི་ཞིག་སྐྱོབ་མེད་བ་ཡན་ཆད་ལ་གུས་པ་བྱ་དགོས།
གུས་པ་མ་བྱས་ན་ཉེས་པ་ཆེ་སྟེ། རྒྱུད་ལས། གང་གིས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཉན་
པ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་མར་མ་བཟུང་ན། །བྱི་ཡི་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་སྒྲངས་ནས། །སྐྱེ་ཤ་ཅན་
དུ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡ་མ་དང་སྐྱེ་མའི་དྲིན་ལ་མི་བསམ་པའི་
གང་ཟག་ལ་ལྟ་དང་སྤྱང་མའང་བདུད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན། ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོས། ཡ་
མ་སྐྱེ་མའི་དྲིན་ལ་མི་བཙུ་དུས། །ལྟ་དང་སྤྱང་མ་བདུད་དུ་འབབ་པ་འབྱུང་། །ཞེས་
སོ། །རང་རེས་ཆོས་བྲིད་འདི་རིང་ཆེ་འགོ་བས་དུས་ཆོད་གཅིག་གི་རིང་ལ་བཤད་ན་
ཡག་པོ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། དུས་ཆོད་གཉིས་འདྲ་ཞིག་འགོར་སོང་དུས་རིང་ཆེ་སོང་བ་རེད་
སོང་ཞིང་བྲིད་འདི་དེ་ལོ་ཐངས་གཉིས་པ་རེད། ད་ལོ་མ་གཏོགས་ཕྱིན་ཆད་བཤད་རྒྱུ་
མིན་པས་རྒྱས་རྒྱས་འདྲ་ཞིག་མ་བཤད་ན་མི་སྐྱེ་པོ་མའི་གོ་མི་ཐུབ་གི་བསམ་པ་ཡིན།
ཉི་མ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བཤད་ན་ཡང་ཁོས་པ་ཡོད་རྒྱུ་མ་རེད། ཆང་མས་སྐྱག་རུས་བྱས་

ཏེ་ཉོན་དང་ཅུང་ཟད་ཅིག་འདོན། དེའི་ཡན་ཆད་ཉེས་པ་ལྷི་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤགས་པའི་
ནང་གི་མཚམས་མེད་ལྷའི་ལས་བཤགས་པ་སོང་ནས།

གཉིས་པ་ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ལྷའི་ལས་བྱས་པའི་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ།

དགེ་སློང་དགེ་ཚུལ་བསད་དང་བཅུན་མ་ཡབ། །སྐྱ་གཟུགས་མཚོད་རྟེན་ལྷ་ཁང་
བཤིགས་ལ་སོགས། །ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་སྤྲིག་བྱས་མཐོལ་ལོ་
བཤགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་སློང་ཟེར་བ་འདི་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཀུན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འགལ་རྒྱུན་དེས་པ་ལྷ་བྲལ་གྱི་སྟངས་ནས་མཐུན་རྒྱུན་དང་པའི་དགེ་འདུན་
གངས་ཆོང་བའི་མདུན་ནས། ཚིགས་གསུམ་རིམ་ནོད་གྱི་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུའི་འདུལ་
ཁྲིམས་ཚུལ་བཞིན་སྲུང་བར་ཁས་སྲུངས་ཏེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་
ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་དགེ་སློང་ཞེས་བྱ། དགེ་ཚུལ་ཞེས་པ་ནི་ཚིགས་
སྤྲུལ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྤྲོམ་པའི་རྒྱང་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྦྱོར་བ་བར་མ་རབ་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཐོག་
ཏུ་དངོས་གཞི་འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་གྱི་ཚོས་བཞི་དང་བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་ལྷ་ཆོང་བའི་སྟོ་
ནས་སྐྱབས་འགོ་ཚེམ་བྱེད་དུ་བྱས་ཏེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་པ་གཞི་བཅུ་ཁས་སྲུངས་པའི་
སྤྲོམ་ལྷན་དགེ་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ལྟར་དགེ་སློང་དགེ་ཚུལ་བསད་པ་དང་།
བཅུན་མ་ཡབ་པ་འདི་བོད་ལ་བསམ་སྟོབ་པ་ཏང་ན་དགེ་ཚུལ་མ་སྤྲོམ་ལྷན་བསྐྱབ་པ་མ་ཕུལ་
མ་ཉམས་པ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པའོ། །འདིའི་ཤུགས་བསྟན་ལ་
བཅུན་པ་བསྐྱབ་པ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པའང་དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་
སོ། །དགེ་ཚུལ་སློང་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་བསྟན་པའི་ཕ་བ་ཡིན་པས།

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐྱེ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དག་ཚུལ་སློང་བསད་ན་ཆོས་དང་དག་འདུན་གཉིས་ཀ་བཞིག་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་ཅིང་།
སྒྲིམ་སྒྲིམས་ལས་པ་བ་ན་དེ་ལྟར་དུ་ཉེས་པ་འབྱུང་ངོ། །སངས་རྒྱུ་གྱི་ན་བཟའ་དུར་
སྒྲིག་གི་རྒྱལ་མཚན་འཆང་བ་ཞིག་བསད་ན་གསོད་པ་པོ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་དག་
རེད་འགོ་བ་རེད། གྲུ་པ་གྲུ་ཆས་མན་བས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཞེས་ཙམ་ཡང་མ་ཞུས་པར་
ང་དང་བྱོད་ཅེས་སྒྲིམ་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བ་རེད། བུ་ཚ་བོ་ཡིན་མ་ཡིན་ཡོད་པ་མ་རེད་གྲུ་པ་
དང་བཅུན་མ་ལ་བྱིས་པས་ཞེས་ཞུ་དགོས་པར་མ་ཟད། དེ་བཞིན་དུ་གྲུ་པ་བཅུན་མ་
ནང་ཕན་ཚུན་ལ་འང་ཞེས་ཞུ་དགོས་པ་རེད། དེ་ནི་ཆོས་དང་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་བ་འདོན་
བྱེད་རེད། དེས་ན་དག་འདུན་པ་ལ་གུས་པ་དང་དད་པ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་གཞོད་པ་
དང་ངན་སེམས་འཆང་མི་རུང་། ཞེས་མ་ཞུས་ན་འང་དག་འདུན་པ་ལ་ཅི་ཡང་ཐུབ་པ་
མ་རེད་མོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མ་གུས་པའི་ཉེས་པ་བསགས་པ་ཡིན་
ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གང་ཞིག་དག་སློང་གོས་དུར་སྒྲིག་གྱིན་པ་ལ་ངན་
སེམས་བསྐྱེད་ན་མི་དེ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུ་དང་རང་སངས་རྒྱུ་དང་དག་
བཅོམ་པ་ལ་ངན་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ལ་ངན་སེམས་བསྐྱེད་
པས་སྒྲིག་པའི་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོབའི་འབྲས་བུ་ཚད་མེད་པ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དག་སློང་དག་ཚུལ་བསད་དང་བཅུན་མ་ཕབ་ཟེར་བ་འདི་གོ་བ་ཞིབ་ཤ་
བྱས་ཏེ་བླངས་ན། དག་ཚུལ་སློང་འདི་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་དང་ཐེག་དམན་སློབ་
པའི་འཕགས་པ་གང་རུང་ལ་གོ་རྒྱ་དང་། དག་ཚུལ་སློང་མིན་ན་བྱང་སེམས་ངེས་
གནས་དང་ཐེག་དམན་སློབ་པའི་འཕགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན་རབ་བྱུང་མིན་ཡང་འདིའི་
བྱངས་སུ་བསྐྱུ་རྒྱ་དང་། བཅུན་མ་ཡང་མ་དག་བཅོམ་མ་སུན་ཡུང་བར་གོ་རྒྱ་དེ་འདྲ་
ཞིབ་ཤ་བྱས་ན་གོ་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེ་གཟུགས་རས་སུ་བྱིས་པ་འབྱུར་

དུ་དོད་པ་ལུགས་སུ་སྒྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱའི་རྟེན། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཆོད་
རྟེན་ཡང་རས་སུ་བྲིས་པ་འབྱར་དུ་དོད་པ་ལུགས་སུ་སྒྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐུགས་གྱི་རྟེན།
སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞུགས་སུ་གསོལ་ས་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་ལྷ་ཁང་དང་ཀུན་དགའ་
ར་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས། འདིའི་སོགས་ཁོང་གི་ནང་དུ་གསུང་རབ་སྒྲེགས་
བམ་ཆོས་གྱི་ཡུང་པོ་བཞིག་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བ་རེད། འདུས་བྱས་གྱི་དགེ་ཅུ་རྣམས་ལས་
རྟེན་གསུམ་བཞེངས་རྒྱུ་འདི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡིན་པས། དེ་བཞིག་ན་ཉེས་དམིགས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་ཆེ་བ་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ལས་གསུངས་སོ། །གསུང་རབ་ཡི་གའི་གཟུགས་
སུ་སྒྲུང་བ་འདི་ཚོ་སངས་རྒྱུས་གྱི་གཟུགས་སྐྱ་ཆོས་སྐྱ་རིང་བསྐལ་གྱི་ཡུང་པོ་ཡིན།
བཙེང་ནས་རིན་པ་རང་འདོད་གྱིས་བོས་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བ་རེད། སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་
གྱི་སྐྱ་བརྟན་འདི་དག་ཀྱང་བཟོ་སྒྲུལ་སྐྱའི་ཕྱིན་ལས་སུ་ཤར་བ། ཆོགས་ལམ་ཆོས་རྒྱན་
ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྐྱ་བརྟན་འདི་ཚོ་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྐྱ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་
རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསམ་ནས་སྐྱ་གཟུགས་གྱི་རྒྱ་བཟང་དན་ཅི་
འདྲ་ཡིན་ཡང་དེའི་རིན་ཐང་གི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ལོར་གྱི་འདུ་ཤེས་མི་འཛོག་པར། སངས་
རྒྱུས་དངོས་གྱི་འདུ་ཤེས་འཛོག་དགོས། མཆོད་རྟེན་དང་སྐྱ་འདྲ་གསར་བཞེངས་དང་
རྟེན་པ་ཞིག་གསེབ་བྱེད་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། སྐྱ་རྩྭ་གཅིག་གིས་མི་གསུམ་སངས་རྒྱུས་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་རོ། །ཡང་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་བཤད་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་མཉན་
ཡོད་ན་བཞུགས་སྐབས་ཤིག་ལ། ཡུལ་མ་གྲ་རྟའི་ཁྱིམ་ཆང་ཞིག་ལ་བུ་ཁྱེའུ་ལྟ་ན་
སྐྱ་པ་ཞིག་སྒྲེས། ཁྱིས་པ་དེ་སྒྲེས་པ་དང་དེ་ཆང་གི་བང་མཛོད་ནང་ནས་གསེར་གྱི་
སྤང་པོ་ཆེའི་ཕུ་གུ་ཞིག་བྱུང་བས། བུའི་མིང་ལ་སྤང་པོ་སྤྱོད་བཏགས། སྤང་པོ་
ཆེའི་རྒྱག་པ་ཐམས་ཅད་གསེར་ཡིན་པ་རེད། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་བུ་དང་སྤང་པོ་ཆེ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐྱེས་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གཉིས་ཀ་ནར་སོན། དེའི་སྐད་ཆ་དེ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགའ་སྐྱོ་ནས། བདག་
རྒྱལ་པོར་ནམ་གྲུང་པ་ན་དེ་དུས་སྐྱང་པོ་ཆེ་འདི་འཕྲོག་པར་བྱའོ་སྐྱེས་སྟེ། རྒྱལ་བུ་མ་
སྐྱེས་དགའ་སྐྱེས་ཕྱིན་དང་གཉིས་ཀ་ཁ་བརྒྱད་ས་ཏེ་པ་བསད་པས་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་
བྱས། ས་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པ་དེ་བསད་ནས་ཁོ་རང་དེའི་རྒྱལ་སར་འབྱོར་ཏེ་ཉིན་ཞིག་སྐྱང་
པོ་སྐྱོང་མདུན་དུ་ཤོག་ཅེས་བདེ་རྒྱལ་པ་རེད། སྐྱང་པོ་སྐྱོང་དེའི་མདུན་དུ་སོང་བས་ཁྱིད་
གྱི་སྐྱང་པོ་ཆེ་འདིར་ཕུལ་ལ་སོང་ས་ཤིག་ཅེས་སྐྱས། སྐྱང་པོ་སྐྱོང་གིས་རྒྱལ་པོའི་
བཀའ་བཞིན་དུ་སྐྱང་པོ་ཆེ་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་ཕུལ་ནས་ཕྱིར་སོང་བ་དང་།
དུས་ཡུན་རིང་པོར་མ་འགོར་བར་སྐྱང་པོ་ཆེ་ས་འོག་ཏུ་ལུབ་ནས་སྐྱང་པོ་སྐྱོང་ཡོད་སའི་ས་
སྟངས་དུ་བྱུང་དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་བྱིས་ལ་ཕྱིན་པ་ན། སྐྱང་པོ་སྐྱོང་གིས་བསམ་སྒོ་
ཞིག་བཏང་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགའ་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་བཞིན་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་མ་ཡིན་
གྱི་རང་གི་པ་ཡང་གསོད་པར་བྱེད་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་སྐྱང་པོ་ཆེ་འདིའི་དོན་
དུ་སྟོག་ཤོར་བའི་ཉིན་ཁ་ཡོད་རྒྱ་རེད། དེ་བས་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་བྱའོ་སྐྱེས་ནས། ཁྱེད་ལ་མར་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་སྐྱང་པོ་ཆེ་ཉིད་ལ་
ཞོན་ནས་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆོས་དུ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐྱེ་མདུན་ལ་
སོང་ངོ་། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་ཞུས་པས། ཁོ་རང་ལ་ངེས་འབྱུང་
ཡང་ཡོད་པས། སྟོན་པས་རྩྭ་ཤོག་གིས་བསྟེན་པར་རྩོགས་ཏེ་ཆོས་བསྟན་ནས་དགའ་
བཙུག་པའི་གོ་འཕང་སྟོབ། གསེར་གྱི་སྐྱང་པོ་ཆེ་དེ་ཡང་རྒྱན་དུ་བྱུང་ན་ཡོད་པས་
མཉན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གསེར་གྱི་སྐྱང་པོ་ཆེ་དེ་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་འདུས་ཏེ་འདུ་འཛི་མང་
བར་གྲུང་པ་ན། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགོ་སྐྱོང་སྐྱང་པོ་སྐྱོང་ལ་ཁྱིད་རང་གིས་སྐྱང་
པོ་ཆེ་རྒྱུ་དུ་སྐྱོང་ས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པས། དགོ་སྐྱོང་གིས་སྐྱས་པ། བདག་

གིས་སྒྲ་མོན་ནས་འདི་སྤྱོད་བསམ་གྲུང་། འདི་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་རྒྱལ་སྤྱོད་མཁན་
ཞིག་མ་རེད་ཅེས་ཞུས་ཆོ། བྱོད་རང་གིས་སྤྱང་པོ་ཆེ་ལ་ང་ཕྱིན་ཆད་སྐྱེ་བ་མི་ལོན་པས་
ཕྱིན་ཆད་བྱོད་མི་དགོས་ཞེས་ལན་གསུམ་སློས་ཤིག་དང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་པས། དགེ་སློང་གིས་གྲུང་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པས་སྤྱང་པོ་ཆེ་ས་འོག་ཏུ་རུབ་
བོ། །དེར་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་དོ་མཚར་དུ་གྱུར་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དེའི་ལས་
ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སློན་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཆོ་ལོ་ཉི་ཁྲི་བྱུང་པའི་སྐྱབས་
ཤིག་ལ་སངས་རྒྱུ་འོད་སྤྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་བྱོན་ནས། དེ་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པའི་འོག་ཏུ་རིང་བསྐལ་གྱི་མཚོད་རྟེན་མང་དུ་བྱས་པ་ལས། མཚོད་རྟེན་གཅིག་
གི་ནང་དུ་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའ་ཐོག་མར་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་སུ་
གཤེགས་དུས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ཕྱིས་སུ་རྩེ་བཟང་ཅིག་ཞིག་པར་
གྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་དད་པ་ཅན་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་འཛིན་པས་སྤྱར་གསེས་ཏེ་ལྷོང་
རོས་ཀྱིས་བྱུགས་ནས་བདག་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་རྟག་ཏུ་ཆོ་རིགས་བརྩམས་ཞིང་ལོངས་
སྤྱོད་ཟད་མི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པར་ཤོག་ཅིག་ཟེར་ནས་སློན་ལམ་བཟབ་བོ། །མི་དེ་ཆོ་
འཕྲོས་ནས་མཐོང་རིས་ཀྱི་ལྟར་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་ནས་མིའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ཤིང་།
གང་དུ་སྐྱེས་གྲུང་ཆོ་རིགས་བརྩམས་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པར་མ་ཟད། གཟུགས་
མཛེས་ཤིང་བྱད་དུ་འཕགས་པ་གསེར་གྱི་སྤྱང་པོ་ཆེ་ཞིག་གིས་འབྲལ་མེད་དུ་སྤྱང་བར་
གྱུར་ཏོ། །དེའི་སྐྱེ་བ་ཐེས་མ་སྤྱང་པོ་སྤྱོད་འདི་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུན་ཆད་དུ་ལྷ་མིག་གང་
དུ་སྐྱེས་གྲུང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིང་། ད་གོན་མཚོག་གསུམ་ལ་
གྲུས་ཤིང་བསྐྱེད་བསྐྱང་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ད་ལྟ་དང་དང་འཕྲད་དེ་དའི་བསྐྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་
བྱུང་ནས་དགའ་བཅོམ་ཐོབ་སོང་བ་རེད་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་གཟུགས་མཚོད་རྟེན་ལ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བསམ་པ་རྣམ་དག་གིས་ཞབས་ཁུ་བསྐྱབ་ན་དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བཞིག་
ནའང་ཉེས་པ་ཆེ་བས། དེ་ལྟ་བུ་ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་ཐོག་མེད་ནས་རང་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ལོ་བཞགས་གསུངས་
སོ།།

གསུམ་པ་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་བསགས་པའི་སྡིག་པ་བཞགས་པ།

དགོན་མཆོག་ལྟ་ཁང་གསུང་རབ་རྟེན་གསུམ་སོགས། དཔང་ཞེས་ཚད་བཙུགས་
མནའ་ཟླ་ལ་སོགས་པ། ཆོས་སྤངས་ལས་ངན་བསགས་པ་མཐོལ་ལོ་
བཞགས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱུ་ཆོས་དང་དག་
འདུན་ཏེ་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གསུམ། ཁྱད་པར་དུ་སྐྱེད་བྱའི་
བསོད་ནམས་གྱི་ཞིང་ས་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ལྟ་ཁང་དང་གདན་ས་ཁྱད་པར་ཅན།
གསུང་རབ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་བས།
སོགས་ཁོངས་ན་ཡུལ་གཉན་པོ་སྒྲ་མ་དག་བའི་བཤེས་གཉན་དམ་པ་དེ་ལ་ཚད་བཙུགས་
ཏེ་མནའ་བསྐྱུལ་བ་དང་། ཁྱབ་སའི་ཐད་ནས་ཉི་ཟླ་འཛུལ་གྱིང་ལ་ཤར་བའི་བྱོན་དང་
གནམ་སྟོན་པོའི་ཁ་འོག་ཟེར་བ་འདྲ་བ། སྡིག་པ་ཆེ་སའི་ངོས་ནས་བཞགས་ར་བྲིམས་ར་
ལ་ཚད་ལེན་རྒྱ་དེ་ཆོ་ཡིན་པ་རེད། དགོན་མཆོག་གསུང་རབ་རྟེན་གསུམ་དེ་ཆོ་དཔང་
ལ་འཛིག་པ། ཡུལ་གཉན་པོ་ཚད་ལ་འཛིག་པ། དཔང་པོ་དང་ཚད་ལ་བཞགས་པ་
ཙམ་རྒྱུ་མ་ཟད་དཔང་པོ་བཞགས་པའི་གཏམ་ཐོག་ལ་མི་གནས་པར་མནའ་ཟླ་ཏེ་བསྐྱུས་པ་
དང་། དཔང་ཞེས་ཚད་བཙུགས་མནའ་ཟླ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་སོགས་

ཁོངས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཆགས་སྤང་རང་འགའ་བས་དཀྱིག་སྟེ། ཁ་སྤྱི་ལྟའི་
ཐོས་པ་སྤྱོད་པ་རེ་བ་ཞིག་གིས་ཡས་མི་འཐད་མས་མི་འཐད་ཅེས་ཐམས་ཅད་ལ་འགལ་
འདུ་ཅན་ཁོ་ནར་བཟུང་ནས་ལོང་བས་གཟུགས་ལ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུར་རང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་
བསྟོད། གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱད། གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་འགལ་འདུ་ཁོ་ནར་
མཐོང་། ཆགས་སྤང་གི་དབང་གིས་རང་གཞན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད། ཁྱད་ཆོས་
དཔྱེད་ལྡན་ཆོས་སྤོང་ལས་ངན་བསགས། ཐ་སྟོད་དོན་ལ་ཚུངས་པ་ར་
འཕེལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་གཞལ་བ་
བྱེད་པར་སྒྲོམ་ཀྱང་ལོག་པའི་ལམ་ལ་འབྲེལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བསྟན་ནས་ཆོས་མིན་འཕེལ་བར་
བྱེད་པ་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེས། ལྷ་རིག་སྤྱང་བའི་ཉིན་བྱེད་ས་པན་
ཇེ། མདོ་སྡག་ས་ལེགས་བཤད་འབྱུང་གནས་ཚུངས་ཁ་བ། ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་
པའི་མངའ་བདག་གྲོང་ཆེན་ཞབས། གངས་ལྗོངས་འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་རྣམ་
གསུམ་ཡིན། ཞེས་སོ། སྤྱོད་པ་ལྟར་གདོན་གྱི་དབང་དུ་མ་གྱུར་པའི། རྣམ་
གསུམ་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་ལེགས་སྤོང་ན། ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
རིན་པོ་ཆེ། ཇི་སྟེད་གཟུངས་དང་སྤོངས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བྱས་ན་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར་བྱབ་པ་རེད། ཡང་འགའ་
རེས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་གསུམ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་སྤྱོད་པ་ཙམ་ཡང་མ་
གོ་ཞིང་ནང་རིག་པའི་སློན་དུ་གཏན་ནས་འཇུག་མ་སྤོང་བ་ཞིག་གིས་ཞིབ་འཇུག་གི་
རྒྱལ་བྱས་ཏེ་མི་ཁར་བརྒྱགས་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བུར་སྤྱོད་པ་བཟུང་བ་དེ་ཆོ་ལ་གསུངས་པ་
རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་དེ་ནི་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཡིན། ལས་དེའི་ངན་སོང་དཔྱལ་
བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལུ་མཐའ་མེད་པ་སྤོང་དགོས་པས་ན། བདག་སོགས་སེམས་ཅན་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་བསགས་ཚད་
བཤགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དེའི་སྐྱོང་དུ་མནའ་བསྐྱལ་ན་ཉེས་པ་ཆེ་ཞིང་།
མནའ་བཟང་བ་དེ་བས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཆེ་བ་རེད། གང་ལ་ཚད་བཙུགས་ན་དེ་སྤོང་བ་ཡིན་
ཞེས་པའི་དོན་རེད། དཔེར་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཚད་བཙུགས་ན་
དགོན་མཆོག་གསུམ་སྤངས་ཚར་བ་རེད། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱིས་སྤོང་སྤོང་བ་མ་
རེད་མོད། སྤོང་རང་གིས་དགོན་མཆོག་སྤོང་བཞག་པ་རེད། དེའི་སྐྱོང་ནས་སྤོང་
དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་འོག་ནས་བུད་མོང་བ་རེད། དོན་ངོ་མ་བཤད་ན་དེའི་
ཐོག་ནས་ཆོས་པ་ངོ་མ་ཞིག་གིས་སྟོན་པ་གཅིག་གི་སྐྱབས་འོག་ལས་འདས་མོང་བ་ཞིག་
དང་མཆོག་གསུམ་དཔང་ལ་འཛིག་མཁན་ཞིག་དང་འགོག་ན་སྐྱབས་འགོའི་བསྐྱབ་བུ་
ལས་ཉམས་འགོ་བ་རེད། མི་འགའ་རེས་དེ་མི་ཤེས་པར་མནའ་ཞེས་པ་ནི་གནད་ཆེན་
ཞིག་ཡིན་མིན་དང་མནའ་ཡི་ནང་དོན་ཅི་ཡིན་ཅི་མ་ཡང་ཤེས་པ་མ་རེད། རང་གི་ཁ་
ནང་ནས་མནའ་བསྐྱལ་ཞེ་ཡོད་ཀྱང་གོ་ཁི་ཡོད་པ་མ་རེད། མ་རབས་མང་སའི་ས་ཆ་
ནས་མནའ་དང་སྐྱད་ཆ་གཉིས་ཀ་གཅིག་དུ་འབྲས་ཤོར་ཏེ་མནའ་མེད་ན་གོ་བདུན་འཕྲོད་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱད་ཆ་བཤད་མི་ཤེས་པ་དེ་འབྲའི་ཐབས་སྟུག་གི་ཚད་ལ་ལྟུང་གི་ཡོད་པ་རེད།
བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ལ་ཚད་བཙུགས་མཁན་ཆོས། བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ཞལ་ཕྱེ་ཙམ་
ཡང་མ་སྤོང་བའི་སྐྱོང་དུ་དེ་དཔང་པོར་བཞག་ན་དེ་བསྐྱུས་ཏེ་སྤོང་མཁན་ཆོ། མ་སྤོང་
ན་ཡང་སྤོང་བཞག་པ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐོག་ལ་སྤོང་ཞེས་དཔྱལ་བར་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱེ་
བ་ལ་དེ་འདྲའི་སྤྱི་ཕྱི་ཅི་ཡོད། འབྲུམ་དུམ་པ་དང་ཡུམ་དུམ་པ་འགའ་རེས་གསེར་ཡུམ་
ཞེས་བསྐྱལ་བ་ལས། ཡུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཤེར་ཕྱིན་ཡུམ་སྐས་
བཙུ་བདུན་གྱི་དགོངས་དོན་རྟོགས་པར་ཤོག་ཟེར་ནས་སྟོན་ལམ་འདེབས་པས་དགའ་བ་

རེད་འདྲེང་ཞིག་རྒྱུ་བ་དང་དེ་སྤངས་ནས་རྩེ་ལ་ལོན་རྒྱུ་དེ་ཅི་ཞིག་རེད། ཁྲེལ་མེད་
སྤྲིག་ལས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པ་སྐྱེལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཕན་ལ་འགྲོ་ས་ཡོད་པ་མ་རེད།
ཤར་ཉི་ཟླ། རྣམ་མཁའ་སྤྱོད་པོ། ལྷ་མའི་སྐྱ་སྤྲིག་དགོན་པ་གང་ཆེ། བཤས་ར་
གང་སྤྱག་དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་ཚད་ལ་བཞག་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་པ་ཁྱུར་ཟེར་དུས།
ལར་རང་གི་སྤྲིག་པ་མི་བྱག་པར་དཔྱལ་བ་ལ་སང་འགྲོ་གནངས་འགྲོ་ཞིག་ཡིན་ན།
རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་གི་ས་སྤྱང་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲིག་པ་བྱག་རྒྱུ་ཨེ་རེད།
མནའ་ཟེས་ན་སྤྲིག་པ་ཆེ་བར་མ་ཟད་མནའ་བསྐྱལ་ནའང་སྤྲིག་པ་ཆེ་བ་རེད། མཚོན་
འོས་དམ་པའི་མཚན་དད་དང་གུས་པའི་སྤྱོད་ནས་གསོལ་བ་དེ་བས་སྤོན་ལམ་གྱི་ཚིག་དང་
སྤྲགས་རྒྱུ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། བཤས་ར་བཙོན་ཁང་ཆང་ཁང་སྤྲག་ཁང་ཁ་ཤགས་
ཚོང་གཏམ་བྱེད་ས་སྤྱག་རིགས་སྤྱག་ཚད་ལས་ས་ནས་སྤོག་རྒྱུ་ཞིག་མ་རེད། བྱུང་
པར་དུ་གྲུ་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱིས་མནའ་བསྐྱལ་བས་གཙོག་ཅིག་ཅི་ཡོད། སྤྲེས་པ་དགོ་
བསྐྱེན་གྱིས་ཀྱང་མནའ་སྐྱལ་མི་རུང། ཐོས་ར་དགོ་སྤྲིག་གཉིས་ཀ་དོ་མི་ཤེས་བ་ཚོའི་
མནའ་མ་སྐྱེལ། གཏམ་གྱི་གོ་མི་ཚོད་ས་ནས་མནའ་ཡིས་གོ་ཚོད་པ་མ་རེད། རྩུན་
རྒྱལ་མནའ་ཟན་མིན་པ་ཞིག་དགོན་པ་རེད། དེས་ན་རང་ལེགས་སུ་འདོད་མཁན་ཞིག་
ཡིན་ཕྱིན་རང་རྒྱུད་ལ་བྱི་དོར་བརྟགས་དབྱུང་བུས་ཏེ་ཚོས་སྤོང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་
ལས་དེ་ཚོ་སྤོང་ན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ལ་བདེ་ནས་བདེ་བའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བའོ།

བཞི་པ་བྱང་སེམས་ལ་སྐྱུར་འདེབས་ཀྱི་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ།

ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་བསད་ལས་སྤྲིག་ཆེ་བ། །བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་

ལ་སྐྱར་བ་བཏབ། །དོན་མེད་སྤྲིག་ཆེན་བསགས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྤྲིག་བཅད་ན་སྤྲིག་པ་ཆེ་བ་ནི་གོང་གི་སྤྲིག་གཅིད་
ཀྱི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཁམས་གསུམ་ན་སེམས་ཅན་ཅི་འདྲའི་མང་རྒྱ་རེད།
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིག་བཅད་ན་སྤྲིག་པ་ལ་གཞལ་ཐབས་ཤིག་ཡོད་ས་མ་རེད་མོད། དེ་
བས་ཀྱང་སྤྲིག་པ་ཆེ་བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། །ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་བསད་པ་
བས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ་ཁས་སྐྱར་བ་ཞིག་བཏབ་ན་ཉེས་པ་ཆེ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མོས་པ་
ལ་ཁོང་སྤོ་བའི་སེམས་སྐྱེས་དེ་གཤེ་བ་དང་། མི་སྟོན་པར་སྐྱས་ན་མཆོད་རྟེན་གང་
གཞི་སྤྱད་གི་བྱེ་མ་སྟེད་བཤིག་པ་ལས་སྤྲིག་པ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའ་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱལ་བ་གང་ན་བཞུགས་ཡོད་ཅི་ཤེས། དེ་
འདྲ་མི་ཤེས་བ་ཞིག་གིས་སྤྱང་རྒྱལ་ལ་བལྟས་ཏེ་སྐྱར་བ་འདེབས་མི་རུང་། བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའ་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ངེས་མ་ངེས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཏེ་འགྲོ་དོན་མཛད་
ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། བྱ་དང་རི་དྲགས་གོང་ཁྱེར་སྤོང་མོ་བ་ཏིལ་རྩུང་ཆང་འཛོང་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱལ་མཛད་པའང་ཡོད། ལྷ་སེར་གྱི་ནང་ན་དེ་བས་མང་པོ་ཡོད་ངེས་པ་
ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ང་ཚོ་བོད་གངས་ཅན་དུ་ཐེག་ཆེན་མདོ་སྤྲགས་ཀྱི་ཆོས་དར་ས་
ཡིན་པས་མང་ཆེ་བ་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་སུ་ཡིན་ཡང་སྤྱད་ཅིང་
སྐྱར་བ་བཏབ་ན་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་དང་། དག་བསྟེན་ཡན་ཆད་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་སྤྲོམ་
མ་སྤངས་བ་མེད་པས་སུ་ཡིན་ན་སྐྱར་བ་འདེབས་མི་རུང་བར་མ་ཟད་དད་པ་བཞག་ན་བྱིན་
རྒྱལ་འབྱུང་ངེས་ཅན་ཡིན་པ་རེད། དན་པ་ཁོ་ན་ལ་བསམ་སྟོབ་བཏང་ན་སྤྱང་བ་དན་
པར་ཤར་ནས་བར་གཅིག་སངས་རྒྱུ་ཚོ་སྟོན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་རེད། དག་སྤྱང་སྤྱངས་

ནས་བཟང་པོ་ཁོ་ན་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་ཐམས་ཅད་དག་པ་ཤ་སྟག་ལ་ཤར་ཏེ་གན་མེད་
བྱི་སོ་ལ་རིང་བསེལ་འབྲུངས་པ་ལྟ་བུ་ཕན་པ་བྱིན་སྒྲབས་རང་ཉིད་ལ་འབྱུང་། དང་པོ་
དད་པ་བཞག་སྟེ་སྒྲ་མ་ལ་བསྟན་ཚར་བྱིན་བྱིས་སུ་སྟོན་སྒྲ་རེ་མཐོང་ན་ཡང་སྐྱར་བ་
འདེབས་མི་རུང་། སྐྱར་གྱི་རྒྱ་འབྲས་རྒྱུད་ཟར་འགོ་བ་རེད། ལར་སུ་ལ་ཡིན་ན་
སྐྱར་བ་མ་འདེབས་སྐྱར་ཞོག་དང་རང་ཉིད་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མ་རེད། རོ་བོ་རྗེས།
ཀུན་ལ་སྐྱར་བ་མི་གདབ་སྟེ། །གང་མོས་དེ་ལ་འདུན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། །ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་མ་འདེབས་རང་གང་ལ་མོས་ན་དེ་ལ་དད་པ་བྱིས་དང་
རེད་ཡོད་གསུངས་པ་རེད། དཔལ་སྤུལ་ཚང་གིས། བསྟོད་སྦྱད་གཉིས་ཀ་མི་ཉན་
པ་གསུམ་ཡོད་དེ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལྟར་དུ་དགོ་འདུན་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་
ཉན་པ་མ་རེད། བྱད་པར་དུ་དགོ་འདུན་པ་སྦྱི་ལ་འདིའི་གྲ་པ་འདི་ཚོས་ཁོང་ན་མེད་
རབས། དགོན་པ་ག་གོ་མི་ཞིག་གི་གྲ་པའི་ཁོང་ན་མེད་རབས་དེ་འདྲ་བཤད་མི་རུང་།
གང་ཟག་རེ་རེ་གཉིས་རེའི་སྟོན་ངན་དགོ་འདུན་པ་སྦྱི་བྱུང་ལ་བཀའ་ན་ཉེས་པ་ལྟག་པར་
ཆེ་བ་རེད། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བུ་དཔྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་སྐྱབས་ཤིག་ལ། མི་ཞིག་
གི་ལུས་པོ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ཕྱེ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཙམ་ཞིག་
བརྒྱུངས་ཏེ། དེའི་སྟེང་དུ་ཐོང་གཤོལ་མང་པོས་མོས་མོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་གཟིགས་ཏེ།
དེ་ལས་ཅི་ཡིན་བརྟགས་པས་སྦྱེ་བ་མང་པོ་ནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་དཔྱལ་བ་ཤ་སྟག་བརྒྱུད་
ཀྱིན་བསྐྱད་པ་མ་གཏོགས་ཡར་གྱི་ཐུགས་གང་ཡིན་མ་གཟིགས་པས། དེ་སངས་
རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ལ་ཞུས་པས། དེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་དགོ་འདུན་ལ་མི་
འདིས་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་འདི་རྣམས་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པ་དགོ་འདུན་སྦྱི་བྱུང་ལ་
བསྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ལས་ཡིན་པ་རེད། འདི་སྦྱེ་བ་ལྟ་བུའི་ཐམ་རེད་ད་དུང་སངས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རྒྱལ་མང་པོའི་སྐྱེ་ཆོལ་ཐར་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རེད། ཁྱད་པར་དུ་
དོན་དག་ཆེན་པོ་མེད་ས་ནས་མི་ཁར་རྒྱགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱར་བ་བཏབ་
ནས། སྐྱེ་བ་ནས་ཆོ་རབས་རྣམས་སུ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དང་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་དོན་མེད་སྐྱར་འདེབས་བྱས་པའི་
སྤྲིག་པ་དང་སྤྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ལོ་བཤགས་སོ་གསུངས། ཁམས་གསུམ་
སེམས་ཅན་བསད་ལས་སྤྲིག་ཆེ་བ། །ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཞིབ་སྤྲིའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞིག་གིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་མ་ལ་མ་ཞུགས་པ་
ཐམས་ཅད་བསད་པ་ལས་སྐྱར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤིག་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་རྒྱད་
ཀྱི་དགོ་རྩ་ཆད་པ་མ་རེད། གོ་ཆ་གཞི་ནས་བགོ་དགོས་པ་མ་རེད། བྱང་ཆུབ་
སེམས་པ་ཞིག་ལ་ཁྲོས་ཏེ་ཆོག་རྩལ་མེ་ཞིག་བརྗོད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བསྟོ་
བས་ཟིན་ཀྱང་རུང་མ་ཟིན་ཀྱང་རུང་དགོ་རྩ་སྐྱར་བསགས་ཐམས་ཅད་འཛོམ་ཞིང་།
ཁྱད་པར་དུ་སྟོབའི་ཡུལ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟོབ་པོའི་གོ་ཆ་གཞི་ནས་བགོ་
དགོས་པ་རེད། དེ་ཆོ་ཞིབ་སྤྲིའི་གོ་བ་རེད།

ལྷ་པ་ལོག་ལྷ་འཕྲུལ་སྤྲིག་ལྷ་ངན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤགས་པ།

དགོ་བའི་ཕན་ཡོན་སྤྲིག་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། །དཔལ་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་ཆོ་ཆད་
ལ་སོགས་པ། །ཐོས་ཀྱང་མི་བདེན་བཤད་ཆོད་ཡིན་བསམ་པ། །མཚམས་མེད་
ལྷ་བས་སྐྱབའི་ལས་ངན་པ། །ཐར་མེད་ལས་ངན་བསགས་པ་མཐོལ་ལོ་
བཤགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་

དཀར་དགེ་བའི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གཉིས་བསགས་
པའི་ཕན་ཡོན་དང་། མི་དགེ་སྤྱི་བའི་ལས་བཅས་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་
བྱས་ན་ཉེས་དམིགས་ཡོད་རབས་དང་། དཔྱལ་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ལ་མཚོན་ན་ཆ་
དཔྱལ་དང་གང་དཔྱལ་གྱི་སོ་སོའི་སྤྱད་བསྐྱལ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཚིག་གིས་མཚོན་མི་ཐུབ་
པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ཡོད་པ་རེད། ཆ་དཔྱལ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་ཆ་དཔྱལ་བརྒྱུད་གྱི་ནང་གི་
སྤྱད་བསྐྱལ་རྒྱུད་བ་ཡང་སོས་གྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་རེད། འུ་ཚོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་
དེའི་སྤྱད་མེད་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱིས་མི་ཆོ་གཅིག་ལ་མནར་བ་དེས་དེ་ཆང་གི་སྤྱད་
བསྐྱལ་དུས་ཚོད་སྐར་ཆ་ཅམ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱེད་ཀ་ཡོང་བ་མ་རེད། ཆོ་ཆང་ཀྱང་
མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱལ་ལྟ་བུ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དེ་
དཔྱལ་བ་ཡང་སོས་གྱི་ཞག་གཅིག་ཡིན་པ་རེད། དེ་ལྟར་བརྩིས་ན་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
བཞིའི་ལོ་གཅིག་ཞག་པོ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ནི་རང་རེའི་ལོ་བྲི་གཅིག་དང་རབ་ཅིག་རེད་ཡོད་
པ་རེད། དེ་འདྲ་ལྔ་བརྒྱ་དཔྱལ་བ་ཡང་སོས་གྱི་ཞག་གཅིག་ཡིན་པ་རེད། དཔྱལ་
བ་ཡང་སོས་གྱི་ཞག་གཅིག་འུ་བུ་ཚོའི་མི་ལོ་བྲི་དགུ་བརྒྱ་དང་འབུམ་དགུའོ། །དཔྱལ་
བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་དང་ཆོ་ཆང་དེ་དག་ཐོས་ཆོ་དེ་འདྲ་ཡིན་ནམ་མིན་བདེན་ནམ་མི་བདེན་
སྒྲུལ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་བཤད་ཚོད་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད་སྒྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་
རྒྱ་འབྲས་ལ་ལོག་ལྟ་བུས་པ་དང་། མཚམས་མེད་པའི་ལས་པ་མ་དག་བཅོམ་བསད་
པ་ལས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཆེ་བའི་ལས་ཤིག་བསགས་རྒྱ་མེད་མོད། ད་དུང་དེ་བས་ཀྱང་ཐུ་
བའི་ལས་ངན་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། འདི་མཚམས་མེད་ལས་ཐུ་བའི་ལས་ངན་ཡིན་
གསུངས་པ་ནི་དགེ་ཅུ་ཆད་པའི་ཐད་ནས་གསུངས་པ་རེད། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོས་ནས་
མཚམས་མེད་པའི་ཐུ་རེད་ཟེར་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། དགེ་ཅུ་ཆད་ནས་བསྐྱལ་ཆེན་མང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པོར་ཐར་བ་མེད་པའི་ངན་སོང་ནས་ངན་སོང་དུ་བརྒྱུད་དེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་དགོས་པའི་
ལས་ངན་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ལོ་བཤགས་སོགས་སུངས། འདི་དམན་ལ་
དགག་སྒྲ་སྒྲུར་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་མི་ཐར་པ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་རིགས་ཆད་སོང་བའི་དོན་
མིན་ནོ། རྒྱ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་གྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལས་བརྒྱུག་སྟེ་ལོག་རྟོག་གི་མུན་
བར་འབྱམ་པ་ལ་རིགས་གཉིས་ཕྱེ་ཆོག་པ་རེད། ལུ་སྟེགས་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ལ་
སྐྱེས་པའི་མི། དེ་དང་སྟོགས་གཏོགས་གྱི་མི་སྤྲིག་ལྟ་ཅན་འདི་ཕྱི་མེད། ལྟ་མེད་
འདྲེ་མེད་རྒྱ་འབྲས་མེད་ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་རིགས་བདུད་རིགས་ལྷ་གྲོའི་ལྟ་བ་ཅན་
དང་། ཡང་ཆོས་དྲེད་པ་འགའ་རེ་ལྟ་སྟེགས་སུ་སྤྱོད་པ་ཤོར་ནས་ནག་པོ་ཁ་འབྱམས་
དག་མེད་སྤྲིག་མེད་རུ་ཏུ་ཐར་བ་ནག་པོ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་
ལ་དད་པ་ཡོད་ཅིང་ནང་བའི་ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱེད་
མི་རུང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་ལ་ཕྱི་
དགོས། སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕ་བ་ལས་རྒྱ་འབྲས་
སྤྱོད་བྱང་འདོར་ལེན་གྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པ་ཞིག་དང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་བྱ་
ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལྟར་དུ་རང་གིས་ལག་ལེན་བྱས་ཏེ་ཉམས་སུ་
ལེན་རྒྱ་ཞིག་ལས་ཐར་བའི་ལམ་ལ་འདྲེན་ཐབས་ཤིག་རྒྱལ་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན།
མདོ་ལས། ངས་ནི་ཁྱོད་ལ་ཐར་བའི་ཐབས་བསྟན་གྱིས། །ཐར་བ་རང་ལ་རག་
ལས་བརྩོན་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དད་པའི་སྟོབས་ཞེས་པ་ནི་ལས་
དང་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་པ་དེ་ཡིན། རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་
མེད་ན་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་མ་རེད། ཡིད་མ་ཆེས་
ན་དེ་བས་སྤུ་བའི་སྤྲིག་པ་ཞིག་འཛིག་རྟོན་ན་མི་སྲིད། བདེ་བ་ཅན་ལ་ཨོ་སྐྱེ་བསམ་

ཆགས་མེད་བདེ་སློན་གྱི་ཚིག་དོན་གོ་སླ་བར་བཀའ་བ་ཐར་ལམ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས།

མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་འཛིག་རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྟ་བ་
དང་པོ་ཡོད་པ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན། འདི་ཡན་ཆད་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིག་པ་བཤད་ཚར་
ནས། འདིས་མཚམས་སུ་བཅས་པའི་ལྟ་བ་བྱུང་བའི་སྒྲིག་པ་བཤགས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་བཅས་ལྟ་བ་གི་སྒྲིག་པ་ངོ་ཤེས་པ་བཤགས་པ།

དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་བཅས་ལྟ་བ་བཤགས་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བ་
བཤགས་པ། སྒྲགས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བ་བཤགས་པའོ།

དང་པོ་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་ལྟ་བ་བཤགས་པ།

ཕམ་པ་བཞི་དང་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་དང་། སྤངས་ལྟ་བ་སོར་བཤགས་ཉིས་བྱས་སྟེ་
ཚན་ལྔ། སོ་ཐར་རྩལ་བྱིམས་འཆལ་བ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། ཞེས་གསུངས་
ཏི། ཕམ་པ་བཞི་དང་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་དང་། སྤངས་ལྟ་བ་སོར་བཤགས་ཉིས་
བྱས་སྟེ་ཚན་ལྔ། ཞེས་སོ་སོར་ཐར་བའི་འདུལ་བྱིམས་སྤང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དག་སྤོང་གི་དངོས་པོ་ཐོབ་རྗེས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་
འདུལ་བྱིམས་སྤང་དགོས། ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཅུ་གསུམ་པོ་གང་དག་ཅེན། སྟོམ་
པའི་ཅུ་བ་ཕམ་པ་བཞི། སྟོག་གཙོད། མ་བྱིན་ལེན། མི་ཚངས་སྟོད། མི་
ཆོས་སྒྲ་མའི་རྩུན་དང་བཞི། དག་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ། སྤང་ལྟ་བ་སུམ་ཅུ།
ལྟ་བ་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུ། སོར་བཤགས་བཞི། ཉིས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་
གཉིས། དེ་ཐམས་ཅད་སྟེ་ཚན་གྱིས་ཕྱེན་ལྟ་བ་སྟེ་ལྟའི་ནང་དུ་འདུས། ཕམ་པ།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ལྷག་མ། ལྷུང་བྱེད། སོར་བཤགས། ཉེས་བྱས་དང་ལྷའོ། །ལྷུང་བྱེད་ལ་
རིགས་གཉིས་བྱེད་ན་སྤངས་ནས་བཤགས་དགོས་པ་སྤང་ལྷུང་དང་། ཆད་ལས་ལ་
ལྷོས་མི་དགོས་པ་ལ་ནི་ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ། ཡམ་ལྷག་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོམ་
པོ་དང་སྒྱུར་བའི་ཉེས་བྱས་གསུངས་པ་དེ་ནམས་རང་རང་གི་སྡེ་ཚན་ལ་གཏོགས་པ་ཡིན།
དེ་ལྟར་དགོས་པོ་དང་གི་བྲིམས་ཉེས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཙུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། སྒྲོམ་ལྷན་
བསྐྱབ་པ་སྤྱད་བའི་དགོས་པོ་དང་གིས་སྒྲེ་རེ་ཉམས་ཀྱང་མ་བཤགས་ན་ཉེས་པར་འགྱུར།
དེའི་ལྷགས་བསྐྱན་ལ་དགོས་པོ་དང་མའི་བྲིམས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཙུ་ཙུ་བཞི། དེ་བཞིན་དུ་
དགོས་པོ་ལ་མ་དང་དགོས་པོ་ཚུལ་མའི་བྲིམས། དགོས་པོ་ལྱི་བྲིམས་རགས་པ་བཅུ།
སྤངས་འདས་སོགས་སུམ། དགོས་པོ་སྒྲེན་གྱི་གསོད་རྒྱ་རྒྱ་ལྷ་ལྷུན་ལྷུ་འདོད་ལོག་སྒྲོམ་འགྱུར་
ཆད་དང་བཅས་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱས་ཡོད་པ་ཡིན། སོ་ཐར་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་
བ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་སོ་ཐར་གྱི་འདུལ་བྲིམས་དང་
འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཐོག་མེད་ནས་དེ་ལྟའི་བར་དུ་བསགས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས་
གསུངས། ཚུལ་བྲིམས་མ་བསྤྱད་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བསྐྱབ་གཞི་འགའ་རེ་
བསྤྱདས་བ་དང་དེའི་སྤྱིང་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་བཤད་
ན། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ག་ཤེད་ལ་བྱོན་བཞིན་ཡོད་པའི་ལམ་ཁ་ཞིག་ན་ས་
སྤྱོད་གི་སྤྱང་པོ་ཆེ། སྤྱང་པོ་ཆེ་རི་དྲགས་གྱི་ཁྱུ་ན་ཡོད་པའི་རི་དྲགས་ཚོ་གཅིག་ཡོད་
འདུག དེའི་རི་དྲགས་ཚོ་གཅིག་དེ་སང་གོ་ལ་སྐྱབ་ནས་རང་གི་ཁྱུ་བསྤྱདས་ཏེ་རིའི་ཕྱོ་
མོ་ཞིག་ན་ཆོང་མ་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་དུས་ཤིག་ལ། དེའི་ནང་ནས་སྤྱང་པོ་ཆེ་གཙོ་བོ་
དེས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱོན་གྱིན་ཡོད་པ་རྒྱུད་ནས་མངལ་ཏེ་ཁོ་རང་ལ་དགའ་
བའི་སེམས་སྐྱེས་ཏེ་གཅིག་ཡུར་རི་མགོ་ནས་མར་བབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་

ལ་སློར་བ་བྱས། ཤིང་ཅུ་གོ་ཏའི་ཡལ་ག་ཞིག་སྒྲ་ལྷག་གིས་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ལུས་ལ་ཉི་མས་མི་གདུང་པའི་ཕྱིར་དུ་དབུའི་སྤྱིང་དུ་བཟུང་སྟེ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐུ་བཞིན་དུ་འབྲང་ནས་གོང་གཞན་ཞིག་ལ་མ་སྟེན་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱལ་
ཏེ་ཕྱིར་ལ་སོང་བ་རེད། སྤང་པོ་ཆེ་ཕྱིར་ཡོང་སའི་ལམ་བར་ནས་སོང་གོ་དང་འཕྲད་དེ་
བསད། ཆོ་འཕོས་པ་དང་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས། དེས་གནས་གསུམ་ལ་བརྟགས་པས་
སློན་གྱི་གནས་ཤེས་ཏེ་ལྷའི་རྩ་འཕྱལ་གྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
མདུན་དུ་ཡོང་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ལྷའི་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཚིགས་པས་མཚོན་དེ་ཆོས་
ཉན་ནས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ། སྤང་པོ་ཆེའི་སྐུ་བ་ལྷ་དེས་དགའ་བའི་
མདངས་དང་བཅས་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ། བྱེད་ཀྱི་བཀའ་བློན་འདི་ལྷ་བུ་ཕས་མ་
བསྐྱངས་མས་མ་བསྐྱངས་ལྷ་དང་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བསྐྱངས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན། བཅོམ་
ལྷན་འདས་བྱེད་ཀྱིས་ང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་མཐར་བསྐྱལ་བཞག་པ། སྤང་པ་བྱེད་
ཀྱི་ཞལ་ལན་གཅིག་མཐོང་བས་འདི་འདྲའི་འཕགས་པ་རྒྱས་པའི་ཞི་བའི་གོ་འཕང་ཞིག་
ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་བསྐྱབས་བརྟེན་བྱས། ཞབས་ལ་ཕུག་འཆལ་ཏེ་ཕྱིར་ལྷ་ཡུལ་དུ་
ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དག་སློང་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་འདི་ལ་འདས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཡོད་ལ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་
ཡོད་པ་རེད་གསུངས། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེན། སློན་སངས་
རྒྱས་འོད་སྤྱང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་སོ་ཐར་གྱི་སློན་པ་བླངས། དེ་དུས་བསྐྱབ་
གཞི་ཆེ་ཕྱ་འགའ་རེ་ཉམས་ཏེ་དུད་འགོར་སྐྱེ་བ་བླངས། ཡང་བསྐྱབ་གཞི་འགའ་རེ་
ལེགས་པར་བསྐྱངས་ནས་སློན་ལམ་བཟོ་བ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ད་ལྟར་ཆོས་ཐོས་པར་མ་ཟད་
བདེན་པ་མཐོང་། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་བྱས་པའི་ལས་ནི་སྤང་པོ་ཆེའི་ལུས་ལེན་སྐབས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཁོང་ལ་བསྐྱེད་བཀུར་བྱས་ཏེ་སེམས་དགའ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ་རེད་ཅེས་
གསུངས། བསྐྱབ་གཞི་ཆེ་པ་རྒྱུད་གསུམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུང་ན་གནས་སྐབས་མདོན་
མཐོན་མཐར་ཐུག་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ས་ལ་བཞུད་ཐུབ་པའོ།

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷུང་བ་བཤགས་པ།

ནག་པོ་ཆོས་བཞི་ལྷུང་བ་ལྔ་ལྔ་བརྒྱད། །བྱང་སེམས་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་མཐོལ་ལོ་
བཤགས། །ཞེས་གསུངས་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྤྱིའི་མཆོན་
ཉིད། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་གི་སྐྱབ་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་མཁུན་པ་གང་ཞིག་སྟོ་
གསུམ་གྱི་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་སྟོང་བའི་སེམས་པ་བྱང་སྟོམ་གྱི་ངོ་བོ། དེ་ལ་རགས་པ་
བརྒྱལ་ས་བྱུང་བ་ཞིག་དང་པ་བཞི་ཉིད་ལས་ཐོབ་པའི་བྱང་པར་ལས། ཀུན་རྫོབ་དང་
དོན་དམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནམ་པ་གཉིས་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་སྟོན་འཇུག་གི་བདག་ཉིད་ཆོག་ལས་ཐོབ་པ་དང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་
ག་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་སྐྱེ་བའོ། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་སྟོན་འཇུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་སྟོལ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བྱང་སྟེ་དེའི་བསྐྱབ་པའི་
གཞི་མཐའ་དག་ལ་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་པས། མཆོད་འོས་བསྐྱུ་དང་
འབྱོད་མེད་འབྱོད་པ་བསྐྱེད། །དམ་པར་སྐྱར་འདེབས་འབྱོལ་ག་ཡོ་སྐྱུ་
སྟོད། །ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤངས་ཤིང་རྫོག་པ་ནི། །དཀར་པོ་ཆོས་བཞི་ཡིན་པས་
ཀུན་ཏུ་སྐྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩལ་གྱིས་བྱ་མ་དང་མཁན་སྟོབ་གྱི་དབུ་
བསྐྱར་ཏེ་མཆོད་འོས་བསྐྱུ་བ། གཞན་འབྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འབྱོད་པ་

བསྐྱེད་དུ་བརྩམས་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ། འདིར་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གསུངས་པ་འདི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
སྐྱེ་འཇུག་པ་ཡིན། སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྐྱུའི་ཚིག་གིས་མགོ་སྤོངས་པར་བྱེད་པ་འདི་
བཞིན་གཤམ་པའི་ཆོས་བཞི་ཡིན། དེ་ལས་སྒྲིག་པ་དཀར་པའི་ཆོས་བཞིའོ། །ལྷུང་བ་
ལྷ་ལྷ་བརྒྱད་གསུངས་པ་ནི་བྱང་སེམས་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུང་ཉི་བ་ལྷ། དཀོན་མཆོག་གི་
དཀོར་འཕྲོགས་པ། ཆོས་སྤོང་བྱེད་པ། དག་རྒྱལ་སྤོང་བརྒྱད་ཕྱོག་བྱེད་པ།
མཆོམས་མེད་ལྷ་བྱེད་པ། ལོག་ལྷ་བྱེད་པའོ། །བྱང་སེམས་སྒོན་པོ་ལ་འབྱུང་ཉི་བ་
ལྷ་ནི། གྲོང་སྤོངས་གྲོང་ཁྱིམ་གྲོང་བརྒྱལ་ཡུལ་འཁོར་རྣམས། །འཛོམ་པར་བྱེད་
པའང་སྒོན་པོར་ངས་པ་ལྷ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུང་ཉི་བ་དང་པོ་
བཞིའི་སྟེང་དུ་གྲོང་སྤོངས་གྲོང་ཁྱིམ་གྲོང་བརྒྱལ་ཡུལ་འཁོར་བཅོམ་པ་སྟེ་ལྷ་པོ་གཅིག་ཏུ་
བརྩིས་པས་ལྷའོ། །པལ་བ་ལ་འབྱུང་ཉི་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ལྷ་ལྷ་བརྒྱད་རེད། པལ་བ་
ལ་འབྱུང་ཉི་བ་བརྒྱད་ནི། མ་སྐྱུང་སྟོང་ཉིད་བརྟེན་སྤྲུལ་ཉན་ཐོས་སློན། །རྫོགས་
བྱང་ཕྱིར་སྒྲིག་ཐེག་དམན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། །སོ་ཐར་སྤངས་ནས་ཐེག་ཆེན་སློབ་པ་
དང་། །ཉན་ཐོས་ཐེག་པས་ཆགས་སོགས་མི་བསྒྲིག་པས། །དེ་བསྒྲིག་དེ་ཡི་འབྲས་
བུ་མེད་པར་བྱས། །ཕྱག་དོག་དབང་གིས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་དང་། །ཆེད་
དང་བཀུར་སྟོའི་ཆེད་དུ་བདག་འཛོད་དང་། །དག་སྟོང་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་སྲུག་
འབུལ་དང་། །སྟོང་བའི་ལོངས་སྟོད་ཁ་ཏོན་པ་ལ་སྦྱིན། །ཞིག་ནས་འདོར་བརྩམས་
པལ་ལ་འབྱུང་ངས་བརྒྱད། །དེ་ལྷར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཉམས་ཤིང་དེ་
ལས་འགལ་བར་གྱུར་བའི་ལས་གང་བཞིས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ལོ་བཤགས་སོ་
གསུངས། སྟོད་འཇུག་ལས། དེ་ལྷར་ངི་ལྷར་དམ་བཅས་བཞིན། །བདག་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གིས་གྲུས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ། །དེང་ནས་བརྩོན་པར་མ་བྱེད་ན། །འོག་ནས་འོག་
ཏུ་འགོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
བསྐྱབ་བྱ་མི་ཉམས་པར་མ་བསྐྱེད་ན་འོག་ནས་འོག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན་པས་ན་བསྐྱེད་པ་གིང་
བཤགས་པ་ལ་བརྩོན་དགོས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གཞན་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་
ལ་བརྩོན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་བཤད་ན། །སྤར་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡུལ་ལྷ་རྒྱ་ཅ་སྤྱིའི་
གྲོང་ཁྱེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆངས་པས་བྱིན་ཞེས་པས་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་སྐྱོང་བའི་སྐྱབས་ཤིག་ལ།
ཡུལ་དེ་ན་དེད་དཔོན་དབྱིག་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བུ་དབྱིག་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་རང་
གི་ཕ་ཤི་རྩེས་སུ་བསོད་ནམས་བསགས་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཐངས་མ་དུག་གི་བར་
དུ་ཁོར་བུའི་རིགས་ལེན་སར་སོང་ནས་ཉེར་འཆོ་མེད་པར་ཕྱིར་ལ་འགོ་ཐོན་འཚམས་པོར་
འཁོར་ནས་བསོད་ནམས་སྟན་གྲགས་ཅན་ཞིག་རེད། །སྐབས་དེར་གྲོང་ཁྱེར་གཞན་པ་
ལྷའི་དེད་དཔོན་ཆེ་བ་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་ལྷ་ཡོད་ནས། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་མ་གྲུ་གཟིངས་
མགོ་མ་ཐོན་པས་ཐངས་དེར་དེད་དཔོན་དབྱིག་དགའི་གམ་དུ་ཡོད་ནས་ངེས་པར་ད་ཐངས་
ཁྱོད་ཀྱིས་དེད་དཔོན་བྱས་ཏེ་ཐངས་གཅིག་འགོ་དགོས་ཤེས་ཞུ་བ་བྱས་པས། །དེད་
དཔོན་དབྱིག་དགས་སྐྱས་པ་ཐངས་མ་བདུན་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་དོན་འགྲུབ་མཁན་
ཞིག་ཡོད་མ་ཁྱོད་བས་མགོ་ཐོན་དཀའ་རྒྱུ་རེད། །འོན་ཀྱང་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་
རྩོགས་ཆེད་དུ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་ཆོག་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་མི་
ཐུབ་ཅེས་བཤད་དེ། །དེད་དཔོན་དབྱིག་དགས་གཞན་པ་ལྷ་པོ་བྲིད་དེ་གཟིངས་ལ་
ཞུགས་ནས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཁོར་བུ་ལེན་དུ་སོང་། །ཕར་ལམ་འཚམས་པོར་ཐོན་ནས་
རིན་པོ་ཆེ་གྲུ་གང་སྤངས་ཏེ་ཕྱིར་ཡོང་བཞིན་ཡོད་སྐབས་དེར། །ཕྱིར་ལ་ཡོངས་སྐབས་
མགོ་ཐོན་འཚམས་པོར་ཐོན་པའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་གང་ཡང་མེད་པས། །དེད་

དཔོན་དབྱིག་དགས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་གང་གི་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་རས་སྦྱེའི་ནང་དུ་སྒྲིགས་
ཏེ་རང་གི་སྐྱེད་པ་ལ་དགྲིས་ནས། གཞན་པ་རྣམས་ལ་སྦྱས་པ་གལ་སྲིད་གྲུ་འདི་ཞིག་
འདྲ་སོང་ནས་དབྲུས་གཞིན་པ་འདྲ་ཡོང་ན་ངའི་ལུས་ལ་འཐམ་ནས་ང་མ་མངག་ཅེས་
སྦྱས། དེ་ནས་སོང་སོང་མཐར་བར་མཆོམས་ཤིག་ནས་རྒྱ་གནས་གདུག་པ་ཅན་
འགའ་ཞིག་དང་འཕྲད་དེ་གྲུ་གཟིངས་གཏོར་ཤོར། དེད་དཔོན་ལྷ་པོ་སྒྲིག་ནས་དབྱིག་
དགའི་ལུས་པོར་འཐམ་འདུག དབྱིག་དགས་སྒྲིམ་པ་ངས་འདི་རྣམས་རང་ཉིད་གསོན་
བཞིན་དུ་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་དུ་བསྐྱལ་བྱུང་རྒྱུ་མ་རེད། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་རོད་དང་ལྷན་ཅིག་
མི་གནས་པས་ང་ཤི་ན་རྒྱལ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལས་འདི་རྣམས་ཐར་འགོ་བ་རེད་སྒྲིམ་ནས་དེ་
དག་ལ། བྱིད་རྣམས་མ་སྒྲིག་ཅིག་སེམས་བརྟན་པོ་གྱིས་དང་ངས་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིད་རྣམས་བདེ་མོར་བསྐྱལ་ཆོག རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་སྐབས་ངའི་ལུས་འདི་
དོར་མ་འཛོག་དང་ངའི་སྐྱེད་པ་ན་བཅང་ཡོད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པ་
ཡིན། དེ་རྣམས་བྱིད་ཆོས་བགོས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དང་བྱིད་རྣམས་གྱི་མི་རབས་
བདུན་བརྒྱད་ཚུན་ཆད་དུ་འདང་འགོ་བ་ཡིན་ཞེས་སྦྱས། དེ་ནས་དེད་དཔོན་དབྱིག་
དགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲིག་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སློན་
ལམ་བཟོབ་སྟེ་མཆོན་ཆོན་པོ་སྐྱེད་པ་ནས་ཤབས་ཏེ་རང་གི་སྐྱེ་བཅད་དོ། །རྒྱ་མཆོའི་སྒྲུ་
གཙང་སྒྲུ་ཅན་རྣམས་གྱིས་རོ་རྒྱ་མཆོའི་འབྲམ་གྱི་ཐང་ཞིག་ལ་འཕང་བཞག་པ་རེད།
དེ་ནས་དེད་དཔོན་ལྷ་པོའི་སློག་མགོ་ཐོན་དེད་དཔོན་དབྱིག་དགའི་སྐྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆང་
མ་བགོས། དེད་དཔོན་དབྱིག་དགའི་གདུང་ལ་མཆོད་འབུལ་བྱས། དེ་དཔོན་
དབྱིག་དགའ་དེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སློབ་པ་ལམ་ན་ཡོད་དུས་གྱི་སྦྱེས་རབས་ཤིག་ཡིན་
པ་རེད། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སློག་གི་ཕྱིར་ཡང་གཞན་སློབ་མི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འདྲོང་དེ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་བའི་གདུང་
འཛོལ་ཏེ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་དུ་གྱུར་ནས་བསྐལ་བའི་ཕྱི་མཐར་མ་ཐུག་
གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་འགྲོ་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པའི་ཐོག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་མི་ཉམས་པར་སྲུང་
བ་དེ་གནད་ཆེའོ། །དེ་རིང་གི་ཆོས་མཚམས་བྱང་སེམས་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་མཐོལ་
ལོ་བཤགས་གསུངས་སའི་མཚམས་འདི་ནས་འཛོལ་ ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱན་གྱི་ནང་
ཡིན་ན་འདྲ། ཆོས་བྲིད་དང་འཛོགས་པ་འཛོགས་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་འདྲ། ཐུན་
མཚམས་ཀྱི་སྐབས་བར་གསེང་གི་ཐུག་སྒྲིལ་བ་བྱེད་དུས་དང་ཟ་འཐུང་འགྲོ་འདུག་གི་སྡོད་
ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བསམ་དགོས་པ་རེད་ཅེ་ན། འདྲོང་
སྤང་མི་རྟག་སྐྱེ་མ་མཐའ་གི་མི་ལམ་ལྟ་བུ། མི་ལུས་ཐོབ། དམ་ཆོས་ཐོས།
རང་དབང་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་འདིར། དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་ཞིག་བྱེད་དགོས་
སྟམ་པའི་བསམ་པ་དང་སྡོད་པ་གཉིས་ཀ་དང་འབྲལ་མི་རུང་། བློ་གྲོལ་ཡིན་པས་
སྡོན་དུ་འཆི་རྒྱུ་ཞིག་དང་ལོ་རྒྱུད་ཡིན་པས་མི་འཆི་བའི་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། རྩ་མ་
ཆག་དང་རྩ་ལུང་ཆད་སུས་ཤེས། ས་མ་སྡོན་ལ་གི་དང་བུ་རྒྱུད་སྡོན་ལ་གི་སུས་ཀྱང་
ཤེས་པ་མ་ཡིན། གལ་སྲིད་ཕ་མའི་སྡོན་ལ་རང་ཉིད་གི་ན་རང་ཉིད་ལ་ཆོས་མེད་ཕ་མ་
ལ་བུ་མེད་སྡོན་ཆད་མཉམ་དུ་འཛོམས་རྒྱུ་མེད་པའི་མེད་གསུམ་འཛོམས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
རྒྱུ་རེད། དེ་བས་བུ་རྒྱུད་ཡིན་ན་ཆོས་བྱེད་སར་སོང་དང་རང་ཉིད་ལ་ཆོས་ཡོད་ཕ་མ་
ལ་བུ་ཡོད་ཕྱིར་བྱིས་ལ་སོང་ན་ཐུག་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཡོད་གསུམ་མཉམ་དུ་
འཛོམས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། གནའ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་སྲས་ཀྱིས་མ་ལ།
ཨ་མ་བྲེད་ཀྱིས་ཆོ་རབས་གཏན་གྱི་མ་བུ་འབྲལ་མེད་ཅིག་བསམ་མམ་ཆོ་འདིའི་ཡུད་ཙམ་

གྱི་མ་བུ་ཞིག་བྱེད་བསམ་འདུག་ཅེས་དྲིས་པས། ཡ་མས་ཆོ་རབས་གཏན་གྱི་མ་བུ་
འབྲལ་མེད་ཅིག་ལོས་བསམ་ཞེས་སྒྲུས། དེས་ན་ཆོ་འདིར་གནས་སྐབས་གྱི་རིང་ལ་
འབྲལ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ཡབ་ཡུམ་རྒྱལ་སྤྱི་དང་བཅས་པ་སྤངས་ནས་ས་ཆ་ཐག་རིང་
ཞིག་ལ་སྒྲུ་མ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་སོང་ནས་ཆོས་ཉན་པ་རེད། དེ་འདྲའི་བུ་རྒྱུད་ཆོས་ལ་
མོས་པ་ཅན་ཡོད་ན་པ་མས་བཀའ་གཞི་མི་རུད། པ་མ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནམ་ཞིག་པ་མ་
དང་མི་འབྲལ་བར་འདུག་ས་ཞིག་སྤུ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེ་དུས་པ་མ་བུ་གསུམ་
ལ་ཆོས་མེད། ཆོ་འདི་མེད་ཕྱི་མེད་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་མ་འགྲུབ་པར་མེད་
གསུམ་མཉམ་དུ་འཛོམས་པ་ཞིག་རེད་པ་བས། ད་ལྟ་ཆོས་གྱི་དོན་ལ་དགོན་པ་རི་བོ་དོད།
ཡང་ན་ཆོས་དང་སྒྲུ་མ་ཡོད་ས་ཞིག་ལ་སོང་ནས་གནས་སྐབས་གསོན་བུལ་ཞིག་བྱེད་
དགོས་ཐུག་ཀྱང་པ་མ་བུ་གསུམ་འདི་བདེ། ཕྱི་མ་བདེ། བདེ་སྤྱིད་སྟན་གསུམ་
འཛོམས་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། ན་ཆོད་གཞོན་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་རེ་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་
གས་པའམ་རྒྱུད་པ་ཐོག་ལ་བབ་ཆོ་ལུས་གྱི་སྟོབས་ཟད། སེམས་གྱི་སྒྲུ་ཤེད་ཆག་དུས་
ཆོས་བྱེད་འདོད་ཞེ་ན་ཡོད་ཀྱང་འགྲུབ་རྒྱུའི་ལག་འབབ་འདྲ་བོ་ཞན་ཡོང་བ་ཡིན། དེས་
ན་ལས་བུ་བ་གང་སྐྱབ་ཀྱང་རྗེས་ནས་འགྱོད་པ་མེད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། ཆོས་འཛིག་
རྟེན་གཉིས་དང་མཐུན་པ་ཡ་རབས་དམ་པའི་རྗེས་སུ་འདུག་ཐབས་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན།
ཏ་ཅང་འདོད་པ་ཆེ་མི་ཉན། རྒྱ་ལོངས་སྤྱོད་གྱིས་སེམས་ཁ་གང་རྒྱ་མེད། ལོངས་
སྤྱོད་གྱི་འབྱོར་བ་ཅི་འདྲ་རྒྱས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཐུག་ཆེ་བ་རེད། སྤྱིད་རེའི་རྩ་ན་ཐུག་རེ་ཡོད།
ཁེ་རེའི་རྩ་ན་པ་མ་རེ་ཡོད། བདེ་སྤྱིད་སྟན་གསུམ་འཛོམས་པ་ཞིག་ལ་སྤྲིག་ཐུག་
གཏམ་ངན་ཡང་མཉམ་དུ་འོང། འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་སྒྲོམ་གཏོང་མ་ཐུབ་ན་འདི་ལ་
བརྟེན་ཏེ་མི་འདོད་པ་མང་པོ་ཡོང་བ་རེད། གནའ་སྤྲོ་མི་བྱིས་ཆོད་ཞིག་གི་སྒྲོ་ཁར་ནང་

སྤྱི་མོ་ཞིག་ནས་བྱུ་མོ་གཟུགས་མཛེས་པ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་པ་རེད། བྱོད་ཀྱི་མིང་ལ་ཅི་
ཟེར་བྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པས། ངའི་མིང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ་ཟེར།
འདོད་དགུ་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་ཞིང་གར་སོང་ལ་བཀྲ་ཤིས་པར་བྱེད་ཅེས་སྒྲུས།
བྱོད་བྱིས་ལ་ཤོག་དང་བྱོད་ནི་ཡག་པ་ཡིན་འདུག་ཅེས་བྱིས་དུ་བོས་པས། ཕྱི་དྲོ་ཞིག་
ལ་ཡང་བུད་མེད་མདོག་ངན་ཞིག་ཐོན་ཡོང་བས། དེ་ཆང་གི་ཡང་བྱོད་ཀྱིས་མིང་ལ་ཅི་
ཟེར་བྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པས། ངའི་མིང་ལ་བྱིར་སྒྲ་ནག་མོ་ཟེར།
ཡོན་ཏན་ཅི་ཡང་མེད་གར་བསྐྱད་ས་ལ་མི་འདོད་སྒྲ་དགུ་ཡོང་ཞིང་བཀྲ་མི་ཤིས་པར་བྱེད་
མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས། བྱོད་མ་འདུག་སོང་ཞིག་དེད་ཀྱི་བྱིས་ན་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ་
ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞོན་ན་མི་ཤེས་ཞེས་སྒྲུས་པས། ཉེ་ཉེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ་ངེད་གཉིས་
སྦྱོན་ཡིན་དེ་འདུག་དགོས་ན་ང་ཡང་འདུག་དགོས་པ་རེད་ང་འགྲོ་དགོས་ན་དེ་ཡང་འགྲོ་
དགོས་པ་རེད་ཅེས་སྒྲུས། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ་ལ་དྲིས་པས་དེ་བདེན་པ་རེད་ཅེས་
སྒྲུས། འོ་ན་གཉིས་ཀ་འདུག་མི་དགོས་ཞེས་ཕྱི་ཉིན་གཉིས་ཀ་ཡུད་བཞག་པ་རེད།
དེའི་ཕྱིན་ཆད་བྱིས་ཆང་དེ་ཆང་ལ་བཟང་ངན་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་མ་ལྟར་བར་སྦྱིད་པོ་
ཞིག་རེད་སོང་བ་རེད། ཡང་དེ་མིན་བྱིས་ཆང་གཞན་ཞིག་གིས་དེ་གཉིས་ཀ་བཞག་
ནས་སྤྱོད་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོས་མི་ཞོར་བས་གསུམ་འཛོམས་པའི་བཀྲ་ཤིས་པ་ཞིག་བྱས་
ཀྱང་། ཕྱི་དྲོ་བྱིར་སྒྲ་ནག་མོས་ན་ཆ་ཤི་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་ན་དགུ་བཏང་ནས་
དེ་ཆང་ལ་བདེ་བདེ་ཉིན་གཅིག་ཀྱང་ཡོང་མ་སྟབས། དེས་ན་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤིས་ཀྱི་
འཕགས་པའི་ཞོར་ནི་སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མའི་ཞོར་རྩལ་ལས་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་
པ་རེད། དེ་ལ་བསྟེན་ནས་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་ལ་འབད། དེའི་རྩ་བ་ཐོས་བསམ་
སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་རང་གི་རྒྱས་ཚོད་རེ་གསོག་སྟབས་ན་ཆོ་འདི་ཕྱི་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་ཁ་

ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ནི་དེ་ཡིན།།

ཉིན་ལྔ་བའི་ཆོས་བྲིད།

མཚམས་སྒྲུབ་གྱི་གདམས་ངག།

ངི་སྒྲིད་དུ་རྩ་དཔལ་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེས། ཡིད་མཐུན་མི་ཡུལ་ལྗོངས་ན་ལས་དབང་གིས་
འདུས་ནས། །བརྟེ་གདུང་ཉམས་དགའ་བཅང་བའི་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་
ཀྱང་། །སྒྲོག་མེད་སྟོན་ལས་དྲག་པོས་བསུ་མ་ཞིག་སྟེབ་ཆོ། །དབང་མེད་གི་
གསོན་སྒྲུང་བ་སོ་སོ་རུ་བྲལ་སོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལས་གཅིག་གིས་
བསྐྱོས་པའི་མི་དག་འཇིག་རྟེན་མི་ཡུལ་འདིར་མཉམ་དུ་འདུས་ཏེ། བ་མ་མིང་སྲིང་།
སྒྲུན་དང་གཉེ། བུ་དང་ཚ་བོ་སོགས་ལ་འབྲེལ། ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་
བརྟེ་དུང་དང་དགའ་ཞེན། ཟས་ཞིམ་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་དེའི་ཁ་ལ་འགོ་དགོས། གོས་
ཡག་པ་ཡོད་ན་དེ་ལ་སྟོན་དགོས། གཏམ་སྟོན་མེ་ཞིག་གོ་ན་དེ་ལ་བཤད་དགོས་
བསམ་ནས། འདང་དང་འདུན་པ། ཉིན་ལམ་ཁྲུ་ལམ་ཞིག་ལ་སོང་ན་འགོ་བ་པོས་
ཤུལ་མི་ལ་སེམས་འབྲེང་། ཤུལ་མ་རྣམས་ཀྱིས་འགོ་བ་པོ་ཕྱིར་བྱིམ་ལ་མ་འཁོར་གྱི་
བར་དུ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སེམས་འབྲེང་ཞིང་། ལོ་བརྒྱལ་མཉམ་དུ་
བསྒྲིད་ཀྱང་ད་དུང་འབྲལ་མི་པོ་དེ་བཟེ་གདུང་དང་དགའ་ཞེན་འཁོར་བའི་འཆིང་ཐག་
གིས་བཅངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྒྲོག་མེད་སྟོན་ལས་དྲག་པོ་བྲག་གཟར་མེའི་བྲབ་ཚུ་
ཐུར་ལ་བརྒྱགས་ན་གུན་ལ་ལྗོངས་མི་ཐུབ་པ་ལྟར་དང་། དགོང་ཕྱི་དྲོའི་ཉི་མ་རུབ་དུ་སོང་།

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ན་ཕྱིར་འཐེན་མི་ཐུབ་པ་ལྟར། འཆི་བདག་ག་ཤིན་ཟེའི་བསུ་མ་སྤྲིང་ཟེམེད་པ་དེ་སྤོན་དུ་
བསྐྱེབ་དུས། དའི་བྲིན་ཆེ་བའི་པ་ལོ་ལ་སྐྱད་ཆ་ཆོག་གཅིག་ལན་རིང་བའི་མ་ལོ་ལ་སྤྲིང་
གཏམ་ལན་གཅིག ཤ་ཕུ་རུ་བཟའ་སྒྲ་ཆོང་རོགས་ལ་མཐུག་མཐའི་གཏམ་ཆོག་གཅིག་
བཤད་དགོས་རུང་བཤད་ས་མེད་པར་དབང་མེད་ག་ཤིན་ཟེའི་ཞགས་ནག་སྒྲེ་ལ་བསྐྱོན་
ནས་ཤི་གསོན་སྤང་བ་ཁ་ཁ་ཕྱེས་ཏེ་འབྲལ་རྒྱུ་འདི་ཡིད་རེ་སྒྲོ་གསུངས་པ་རེད། ད་
དུང་ཁོང་གིས་གསུངས་པ། སྤར་ཞིག་ཡུན་རིང་འགྲོག་པའི་པ་མ་དང་གཉེན་
བཤེས། །བཙེ་གདུང་སྤྲིང་ལ་བཅགས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། །ད་ཅམ་གར་
ཡོད་འདྲིར་ཡོད་ཕྱོགས་མགོ་རང་མི་ཤེས། །སྤྲིད་སྤྱག་ཅི་རང་ཡོད་སྐྱམ་སེམས་པ་
རང་སྤྲོའོ། །ཞེས་གསུངས། སྤར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱིས་ཆ་སྤྲིད་ཟེར་ན་དབང་
མེད་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱག་ཟེར་ན་འང་མཐོང་སྤྲི་མའི་ལུས་རྟེན།
སྤྲིད་ལ་སྤྱག་པ་དག་འ་སྤྱག་འབྲེས་མའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ནས། བ་དང་མ་ལ་འབྲེལ།
བྱུང་ང་ཆ་བོར་འབྲེལ། སྤྱན་དང་མིང་སྤྲིང་གི་འདུ་ཤེས་རེ་ཡོད་སོང་པས་ཞག་རེ་སོང་
ན་འབྲལ་མི་ཤོད། སེམས་བསམ་པ་འབྲེང་ས། ཤིན་ཏུ་གཅེས་པའི་མི་དེ་ཆོ་སྒྲོ་
བྱར་དབང་མེད་དུ་དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉམས་ཕྱི་མའི་ལམ་ཆེན་ལ་བྲིད་ཤོར་བ་ཡིན་པས། དེ་ཆོ་ད་
སྐབས་གང་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན། ཤི་བར་དོའི་སྐབས་སུ་སྤྱག་དང་ངས་ཅི་འདྲ་ཞིག་
མཐོང་ཡོད། ཤི་གསོན་དབུགས་ཀྱི་འགྲོ་འོང་མིད་པ་དཀར་ནག་གི་མཚམས་ནས་
ཆད་དུས། གནད་གཅོད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གནམ་ས་རི་ལོག་གི་སྤང་བ་ཅི་འདྲ་འདྲ་ཞིག་
ཤར་ཡོད། དབུགས་འདོམ་གང་ཕྱིར་འཕངས་ཏེ་དཀར་དམར་སྤྲིང་ཁ་ནས་འཕྲད་པའི་
བར་ལ་རྣམ་ཤེས་བརྒྱལ་དུས། ཆོས་ཉིད་རང་ངོ་ཤེས་པའི་གདམས་པ་ནི་དེ་ལ་མེད།
འཛིགས་པའི་སྤྲོ་བཞི། ཡང་བའི་གཡང་ས་གསུམ་ལ་བསྐྱེབས་དུས། ལྷ་དང་སྤྲོ་

མ་དགོན་མཆོག་གིས་སྐྱབས་མགོན་སྐྱེར་མ་རེ་གནང་ཡོད་དམ། ཆོས་ཉིད་གྱི་རང་སྒྲིག་
འཇཉ་འོད་གྱི་ཟེར་ཐག་རྒྱལ་བ་ཞི་ཁྱེད་སྐྱེད་སྒྲིང་བ་ཤར་དུས། སྐྱེད་སྒྲིང་བས་སྒྲིག་
ཟེར་གྱི་འོད་གྱིས་དངངས་སོང་ཨེ་ཡོད། ཆོ་འདིར་གདམས་ངག་ཉམས་ལེན་གྱི་
གནད་ནི་མེད་པས་ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པའི་སྒྲིག་དངངས་འདར་གསུམ་གྱི་རང་ནས་
སྤྱད་པ་བར་དོར་ཁ་འབྱམས་སོང་ལོས་ཡོད། དེ་དུས་ལུལ་མི་བདག་པོས་སྐྱབས་མཆི་
མ་གཉིས་ཀ་དང་བསྒྲིགས་ཏེ་དུ་འབོད་བྱས་ཀྱང་དེའི་ཉམ་ཐག་གི་སེམས་ལ་ཇི་སྐྱེད་སྐྱབས་
སྒྲིང་ཡང་སྒྲིག་ཐེངས་གཅིག་ཆད་པའི་སྐྱབས་བསྐྱེད། གསོན་མི་ཡུལ་གྱི་སྤྱིད་པའི་ས་
ཆ་དང་ད་དུང་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་མཇཉ་བཤེས་དང་ཡུན་ཐུང་ཞིག་ཏུ་འགྲོག་ལོང་མ་བྱུང་
སྐྱེས་པ། བསམས་ཤིང་བསམ་ན་སེམས་ཇི་སྐྱེད་ཡི་ཐོག་ནས། སྤོན་ལས་སྒྲིག་མེད་
གྱིས་ཕྱོགས་གང་ས་ཞིག་ལ་དེད་སོང་བ་དང་། བཞི་བཅུ་ཞེད་གཉིད་ཆོ་ཆད་ཇོགས་
མཆོམས་ནས་མཐོང་མན་རིགས་དུག་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་རྣམ་ཤེས་འབྱམས་སོང་ཡོད་ན།
ལུལ་མི་རྣམས་གྱིས་དགོ་བའི་ར་མདའ་ལུགས་དང་རུས་པ་ཅི་ཡོད་ཐུད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་།
དེ་ལས་དཔའ་བོའི་དཔུང་གིས་བསྐྱར་ས། མཐོག་པའི་བང་གིས་འདེད་ས་མ་ཆེད་
པར། རང་ཉིད་ཀྱང་གར་འགྲོ་དབང་མེད་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་ཤི་གསོན་གཅིག་བས་
གཅིག་སྐྱབས་མོད། འོན་ཀྱང་གསོན་འདི་ནས་ཇི་ཅུམ་སྐྱབས་ཀྱང་མི་ཡུལ་ཡིན་པ་རེད།
ཤི་པར་རྒྱབ་ལ་སོང་མཁན་དག་ད་ལྟ་གང་ཞིག་ཏུ་ཡོད་མི་ཤེས་པས་དེའི་སྤྱིད་སྐྱབས་ཅི་འདྲ་
ཆུང་གིན་ཡོད་སྐྱེས་དུས་སེམས་རེ་སྐྱེད་འདུག་གསུངས་པ་རེད། ད་དུང་དཔལ་སྐྱེད་
ཆོང་གིས། འཇམ་ལེགས་དར་གྱིས་གཡོགས་ཤིང་ནོར་བུ་ཡི་རྒྱན་སྒྲིས། །ལྷ་
ཡུལ་ལྷ་ལ་འགྲན་པའི་མཛེས་སྐྱབས་གི་རི་མོ། །འཆི་བདག་ཆུ་རིས་གསལ་བའི་ལྷན་
གཤེར་གྱིས་བསིལ་ཆོ། །ཁྱ་དང་བྱ་སྟོད་ཁོ་ནས་ཁ་ཟས་སུ་བརྒྱད་སོང་། །ཞེས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གསུངས་ཏེ། གསོན་འཛིག་རྟེན་མི་ཡུལ་ན་ཡོད་དུས་རྒྱུ་པ་མའི་གཅེས་སྤྱད། ཤ་
སུ་རུའི་སྤྲིང་བཅུད། གོས་མངོའ་མོ་གྱོན། རྒྱུན་མངོས་མོ་བཏགས་ཤིང་།
ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་པའི་ལུས་མངོས་སྤྱད་གི་རི་མོ་ལྷ་ཡུལ་གྱི་ལྷ་ལ་འབྲན་པ་ལྟ་བུ་དེ།
འཆི་བདག་གི་མདུན་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་སྤྱད་སྤྲིང་འགྱོད་གྱི་མཆི་མའི་རྒྱན་གཤེར་དང་མཉམ་
དུ་ཞག་གསུམ་བདུན་ཆོག་དང་པོའི་མཚམས་ཤིག་ཏུ་དུར་བྱོད་ས་འབྲུག་གི་སྤྲོད་དུ་བྱ་བ་
ཏ་དང་བྱ་བྱོད་གྱི་ཁ་བས་སུ་གྱུར་བས། ཉི་མ་དེ་ཡི་ཕྱི་ཉིན་ནས་ཆོ་གཅིག་ལ་གཏན་
བྲལ་རེད་སོང་བ་འདི་ལ་བསམ་ན་མདང་གི་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད་གསུངས་
པའོ། །དེ་ལྟར་བསམ་ན། ཆོ་མི་རྟག་ནམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་འདྲ། ཁོར་མི་
རྟག་ལྷ་ཅེའི་ཐེལ་པ་བཞིན། །གསུངས་པ་འདི་ཐག་རིང་རྒྱང་གི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཡིན་པ་
མ་རེད། རང་རང་སོ་སོའི་རང་ཕྱི་བ་ནས་མི་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱི་བལྟས་རེ་བྱས་ན།
ཐམས་ཅད་པོ་མྱི་ལམ་སྤྱུ་མ་མི་རྟག་འབྲུལ་བའི་སྤྲང་བ་ཡིན་པ་དོ་རང་ཐོག་ནས་འཕྲོད་
བསྟུང་ཡོད་ཀྱང་། ལུས་འབྱུང་བཞི་ཤ་ཁྲག་གི་ཕུང་པོ་གཏོས་བཅས་གཞོད་པ་མང་བ་
འདི་ལ་སེམས་གྱི་རྒྱུན་དེ་བརྟེན་ནས། དེ་ལྟར་གནས་པའི་ཡུན་ལ་བློས་ཟེར་ན་འཆི་
མེད་རྒྱས་མེད་གྱི་ལམ་ཞིག་ལ་བློས་ས་མི་བརྟེན། སྦྱོབས་ཟེར་ན་རང་གཞན་མཐོ་
དམན་བར་གསུམ་ས་འདིའི་སྤྲོད་དུ་རྒྱ་བཞིན་ཡོད་ཚད་དབང་མེད་བར་དེའི་སེམས་ཅན་
ཉམ་ཐག་པ་ནི་ང་མིན་ང་འདྲ་ཤ་སྟག་རེད། མ་ཆུ་ལེབ་མེའི་ཁྲག་སོན། །གཅེར་
དུ་གཅིག་སྤྲོད་དགུ་བརྒྱ་ཡོད། །རེ་རེར་བལྟས་ན་རེ་རེའི་སྤྱད་ཅེས་པ་ལྟར། ང་
བས་ད་དུང་དེ་སྤྱད་གསུམ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ། འཆི་བ་སྤྲིང་ནས་མི་རྒྱ། དོན་མེད་རྣམ་
གཡེང་གི་འཁོར་ལོ། ཆགས་སྤང་དགའ་སྤྱད་གི་བྲེལ་བྲིང་གིས་ཆོ་ཉི་མ་བཟད་པར་མ་
བད། ལས་ཆད་སྤྱིག་པའི་ཁྲུང་བོ། བྱས་ཆད་སྤྱད་བསྐྲལ་གྱི་ཁ་སྟོན་རེད་སྟམ་པ།

ཁོག་པའི་ནང་ན་སེམས་ཤིག་ཡོད་ཕྱིན་བསམ་སློཞིག་མི་འཁོར་ཐབས་མེད་པ་རེད།
གཉིད་ཐུན་གཅིག་གི་ཕྱི་ལམ་འབྲུགས་དེ་སང་བཞག་ཆོ། ཡོ་བདེན་མི་འདུག་ཕྱི་ལམ་
ཡིན་འདུག་སྐྱེས་པའི་དགའ་སྤང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། འབྲུལ་སྤང་གི་ཕྱི་ལམ་འདི་སང་
ཐབས་ཤིག་དང་། དགའ་སྤྱད་སྤྱུ་མའི་ཅེད་མོ་འདྲ་བ་འདི་ཟད་ཐབས་ཤིག་ཅིས་
དགའ་སྐྱེས་པའི་བསམ་སློཞིག་འཁོར་ན། འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐལ་ལ་ཕྱི་ཕྱག་
འཆལ་བའི་འགོ་དང་པོ་འདྲ་བོ་དེ་ནས་བཙུགས་པ་རེད། འཛིག་རྟེན་འཁོར་བའི་སྤྱིད་
སྤྱད་འདི་ལ་ཞེ་སུན་པ་རྒྱུད་པ་ཞིག་གིས་ཕན་ཐོགས་མེད། མཛེས་བཤེས་གཉིན་ཉི་
དུས་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏེ་གསེན་བྲལ་རེད་སོང་བ་རྣམས་གྱི་དོན་དུ། སྤྱད་བསོག་
ནས་སྤྱོད་པ་དང་གི་མཆི་མ་ཤ་སྤྱད་བཏོན་པ་ཞིག་གིས་དེ་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ལྟ་
ཅི་གཞོད་ཀྱི་གཞི་མ་ཞིག་རེད་འགོ། སྤྱོད་སྤྱད་གིས་ནམ་ལྔ་ཡུད་པ་དང་། བྲེལ་མེད་
ཀྱིས་འདེད་ཞིག་མི་རྒྱག་པ་གཉིས་ཀ་རེད་མི་འདུག དེ་བས་རང་གཞན་གཉིས་ཕན་
ཞིག། རབ་ཡིན་ན་ཕྱི་མ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་མཉམ་དུ་སྤྱེས་ཏེ་མེ་ཏོག་པ་སྒྲའི་
ནང་དུ་མཉམ་དུ་འབྲུངས་བ་ཞིག་བྱུང་ན་དེའི་དུས་སུ་ནད་དང་ན་ཆའི་སྤྱད་བསྐལ་
ཤི་གསེན་ཁ་བྲལ་བའི་སེམས་ནད་མི་དགོས་པའི་སྤྱིད་དུ་ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ཀྱི་རིང་ལ་
སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མདུན་ནས་ཆོས་མཉམ་དུ་ཞུས། མཆོམས་རེ་རྩ་
འཕྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཞིང་ཁམས་འདིར་ཡོད་ནས་འདིའི་ས་ཆ་ཡུལ་རིས་
དགའ་གཉིན་མཐུན་གསུམ་ལ་ལམ་སྟོན་རེ་བྱེད་ཆོག་གི་སྐྱེས་ནས་ཆང་མས་སེམས་
དཔངས་ཡར་ལ་བསྟོད་དང་། རང་རེ་སྤྱེ་ས་བཟང་པོ་ལྟོ་འཛམ་གླིང་ལས་ཀྱི་ས་པ།
སྟོན་པ་ཤུགས་རྒྱལ་པོས་ཆོས་གསུངས། དེའི་བསྟན་པ་མ་རུབ། སྟོབ་དཔོན་པ་སྒྲ་
འབྲུང་གནས་དང་པ་ཆ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏུ་སོགས་ཀྱིས་གསང་སྤྱད་ས་ཟབ་མའི་ཆོས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འཁོར་བསྐྱོར། དེར་མ་ཟད་ས་སྐྱའི་གོང་མ་ནམ་ལ། བཀའ་བརྒྱུད་མར་མི་དག་
གསུམ། རི་བོ་རི་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ། བཀའ་གདམས་གསར་རྒྱུད་གི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་སྲོང་ཆེན་པ་ཡབ་སྐུ་ལ་བཅས་པ་བྱོན་སའི་བསྟན་ཞབས་སུ་སྐྱེས།
ཆོས་རང་སྐལ་ལ་བབ་པའི་མན་ངག་གི་བདུད་རྩི་འདི་འདྲ་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་ཁེལ་
བས། ཆོས་བདག་མེད་ལ་སྤྱིར་རུས་སུ་ཆེ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ད་སྤྱི་མ་
ཡན་ཆད་ས་འདིའི་ཐོག་ན་འཛིག་རྟེན་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་ལ་འབད་བཙོན་བྱེད་མཁན་མང་
འདུག་མོད། སྐབས་མཁན་མང་ཡང་འབྲུག་མཁན་མི་འདུག འདི་འབྲུག་ནས་འདི་
ཐོན་ཐལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་སྤྱིད་པ་མ་རེད། འབྲུག་ངེས་པ་ནི་ངན་སོང་གི་སྤྱོད་འབྲེན་
རེད་སྟེ་མ་ནས། ཏྲ་བརྒྱུགས་བརྒྱུགས་ཀྱིས་བརྟོགས་པ་ཞིག་མེད་པར། མགོ་
བཅག་བཅག་གིས་དམུས་པ་ཡིན་སྟེ་སྤྱི་ལོ་འཁོར་བའི་བྱ་གཞག་སྤྱིར་ཆོ་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་
ལོག་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ངན་སོང་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱོད་ལྟས་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་སྤྱི་སྤྱུག་
འཆོལ་བའི་གོམ་ཁ་བྱེན་ལ་སྤྱོགས་སོང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་འཁོར་བར་ཞེན་ལོག་ཅུ་
ཀྱིས་ཡོང་བ་མིན། དེ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ཤིག་བཙུང་དགོས། དེ་དགོས་ན་
རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་མཁས་པའི་གསུང་དམ་པའི་གདམས་ངག་གི་རྒྱུན་ཡོད་ས་ལ་སྐྱེས་
པའི་དོན། ས་འདི་ན་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་རང་ཆོས་མེད་དུ་ལྷག་ན་འགྲིག་མི་འདུག
ཆོས་ཀྱི་བཙུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོན་པར་བྱས་ཏེ་ཆོ་འདི་སྤྱི་རང་གཞན་གཉིས་པན་ཀྱི་དོན་ཆེན་
འབྲུག་པ་ཞིག་རང་བྱུང་གོས། དེས་ན། ཡང་དག་ཐོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མིག་བཙུང་
ནས། །གང་ཐོས་ཆོས་དེ་རང་གི་རྒྱུད་དང་བསྟེ། །ཞེས་གསུངས། །སྟོན་
འཁོར་བར་འབྱུངས་པའི་སྐྱེ་བ་རེ་རེའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་ན་རིའི་རྒྱལ་

པོ་རི་རབ་ལ་བཀལ་ན་མི་བྱུག་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལན་
གངས་ཟད་མཐའ་མེད་པར་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྒྲིང་གིན་འདུག་པ་འདི། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་
མེད་པས་ཐར་བའི་ལམ་སྐྱེལ་བཞིན་པས་འདི་ལྟར་མཐའ་སོང་བ་རེད། དེས་ན་ད་ཐེངས་
ཡང་དག་ཐོས་པའི་མིག་ཅིག་སྒྲུ་མ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་བཅའ་ཏེ། གང་ཐོས་
པའི་ཆོས་དེ་རང་གི་རྒྱུད་དང་བསེས་ནས་ཐར་བའི་སློབ་ཅིག་རང་རྒྱུད་ནས་བཅུགས་ཐུབ་
ན། སླིང་ཉེ་བའི་མཛའ་བཤེས་སླིང་དམར་ཅན་ཆོ་འདིའི་སྟངས་གི་པ་མ་སྐྱུན་སླིང་དང་
འབྲེལ་བར་སྐྱེ་བ་རེ་ལ་པ་མ་རེ། དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་ཉེ་མཛའ་བཤེས་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་
ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་བདེ་འདོད་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་གྱིན་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་རེད།
དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་དག་གཉེན་དང་སློབ་ཤེས་རིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟེ་ཡོང་ས་ཞིག་མི་འདུག་
སྟེ། ཀུན་ལ་སྟོམས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཆོད་མེད་གྱིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་སླིང་རྩིས་མི་བཟོད་པ་ཞིག་སྐྱེས་ཆོ། ཆོད་མེད་བཞི་དང་འབྲེལ་
བའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ན་འབྲུག་པའི་མཐའ་ཡོད་པའི་
སྟོན་རྟགས་རེད་སྟེ། སླིང་རྩིས་བྱངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་
སྐྱེས་ཤིང་། བྱམས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་མི་འབྲེལ་བའི་སྟངས་ནས། སངས་
རྒྱུས་སྐྱེས་དང་བཅས་པས་ཕྱིན་དུག་གི་སྟོད་པ་རྒྱབས་ཆེན་ལ་རིམ་གྱིས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་
བཞིན་དུ་རང་གིས་ཀྱང་སྒྲིང་ལ་མེད་པས་ལམ་ལ་བསྐྱབ་དགོས། སྤྱིར་ཆོད་མེད་རྣམ་
པ་བཞི་པོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱམས་པ་དང་སླིང་རྩིས་དགའ་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ་
བཞིའོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞི་པོ་ཆོད་མེད་པ་ཞིག་མིན་པར་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་
ཆོངས་པའི་གནས་པ་བཞི་ཞེས་བྱ། ཆོངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའོ། །དེ་
བཞི་ཆོད་མེད་པ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་ད་གཟོད་ཐར་བ་དང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་མེད་བཞི་ཞེས་བྱ། བརྩེ་བས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་བྱམས་
པ། སྤྱག་བསྐལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་སྟོང་ཇེ། དེ་གཉིས་ཀ་དང་མི་འབྲལ་བར་
འདོད་པ་དགའ་བ། དབྱ་གཉེན་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བརྒྱད་སྟོམས་པར་
འདོད་པ་བཏང་སྟོམས། ཚད་མེད་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་སྐབས་བཞི་པོ་བྱམས་པ་དང་
སྟོང་ཇེ་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་ཉམས་སུ་བྱང་ན་ཆོག་པ་རེད། དེ་གཉིས་ཀའི་ནང་
དུ་འདུས་ཏེ། ཚད་མེད་བཞིའི་ནང་གི་སྤྲོ་མ་གསུམ་པོ་བདེ་བའི་དགོངས་པ། ཕྱི་མ་
ཕན་པའི་དགོངས་པ། མདོར་ན་ཕན་དང་བདེ་བའི་དགོངས་པ་ལས་མ་འདས་པ་ཞིག་
ཡིན། སྟོན་དུ་ཚད་མེད་བཞི་བསྟོམ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་སྟུ། དེས་ན་
ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་གོང་དུ་ཁུས་པ་བཞིན་སྟོ་སྟོག་ནམ་བཞིས་རང་རྒྱུད་སྤྱངས་
བར་བྱས་ཏེ་ཐར་བའི་ལམ་སྟེ་ཟིན་དགོས་པ་ཡིན་པས། འཁོར་བ་འདི་ལ་སྟོང་པོ་མེད་
པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་ཆེ་བ། ཟད་མཐའ་མེད་པའི་སྤྱག་མཐའ་རིང་ཞིག་ཤེས་པའི་སྟོ་དེའི་
སྟངས་དུ། སྟེ་བ་འདིར་འཕྲལ་དུ་ཕྱི་བཞག་མེད་པར་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྟེ་བའི་རྒྱ་བཞི་པོ་
སྟེ་བ་དགོས་སྟམ་པའི་ཚད་སེམས་བརྟན་པོ་སྤྱས་ཀྱང་བརྟོག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་གིས་དམ་
པའི་ཆོས་ཉན་དགོས། གང་ཞིག་གསན་པར་བྱ་བ་ནི་ནམ་དག་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སྟོན་
ལམ་འདི་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་རེད། འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དག་བའི་ཆིངས་
གསུམ་གྱིས་བཤད་པ་ལས། བར་དུ་དག་བར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱ་བཞི་བཤད་པ་
ལས། དེ་ལས་དང་པོ་སོང་ནས་གཉིས་པ་བཤད་པ། དེ་ལ་ཡང་ཆོགས་བསགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོ་ཡན་ལག་བདུན་དུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པ་ལས་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་མཆོད་
པ་གཉིས་ཀ་སོང་ནས་བཤགས་པའི་སྐབས་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་དང་བཅས་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་གཉིས་བཤད་པ་ལས། དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱིག་པའི་རིགས་

ཆགས་མེད་བདེ་སློན་གྱི་ཚིག་དོན་གོ་སླ་བར་བཀའ་བ་ཐར་ལམ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས།

ཐམས་ཅད་བཤད་ནས་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་བཤད་པ། དེ་ལ་ཡང་སོར་བྱང་
སྤྲུགས་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་ཕྱེས་ནས་གསུངས་བས་སོར་བྱང་གཉིས་སོང་ནས།

གསུམ་པ་གསང་བ་རིག་འཛིན་སྤྲུགས་གྱི་དམ་ཚིག་དང་འགལ་བ་

བཤགས་པ་བཤད་པ།

ཅ་ལྟར་བཅུ་བཞི་ཡན་ལག་སྟོམ་པོ་བརྒྱད། །གསང་སྤྲུགས་དམ་ཚིག་ཉམས་པ་
མཐོལ་ལོ་བཤགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཐེག་ཆེན་གསང་སྤྲུགས་གྱི་ལམ་དུ་
ཞུགས་པ་ནི་ལམ་སྟུར་ཞིང་ཐབས་མང་བའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད་པ་
ཞིག་ཡིན། རྒྱུད་ལས། སྤྲུགས་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱེས་བུ་དན་སོང་
དང་། །སངས་རྒྱས་གཉིས་ལས་འགོ་ས་གསུམ་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །སྤྱུལ་
སྤྲུག་དུང་དུ་བརྩྱེད་པ་ལྟར་ཡང་ན་ཡར་ཡང་ན་མར་ལས་འགོ་ས་གསུམ་པ་མེད་
པའོ། །གསང་སྤྲུགས་ཞུ་བ་པོ་དེ་ཡང་གང་བྱུང་ཅི་བྱུང་ཞིག་གིས་མི་ཚོགས་སྟེ།
གསང་སྤྲུགས་སེང་གའི་འོ་མ་འདྲ། །རིན་ཆེན་གསེར་སྟོད་མ་ལགས་
པས། །སྟོད་གཞན་ཕལ་བར་སྤྲུག་བྱུར་ན། །སྟོད་ཀྱང་ཆགས་ལ་བཅུད་ཀྱང་
འཛིག། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གསང་སྤྲུགས་གྱི་སྟོམ་པ་ནི་དབང་གི་སྐྱབས་
ནས་ཐོབ་གྱི་ཡོད་པ་ཡིན། །སྟོམ་པའི་སྟོག་འཛིན་བྱེད་པ་དམ་ཚིག་ཡིན། ཅ་ལྟར་
བཅུ་བཞི་ཡན་ལག་སྟོམ་པོ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། །གསང་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་གྱི་
ཐུན་མོང་གི་ཅ་ལྟར་བཅུ་བཞི། །གང་ཞེ་ན། །སྒྲ་མ་དོན་སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པ་དང་།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སངས་རྒྱུ་གྱི་བཀའ་ལས་འདས་པ། རྗེ་མཆོད་གྲོགས་ལ་འཆོ་བ། བུམས་
སེམས་བཏང་བ། བསམ་བཞིན་དུ་ཁུ་བ་འབྱིན་པ། གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྡོད་
པ། སྐལ་མེད་ལ་གསང་བ་སྒྲིགས་པ། ཡུང་པོ་ལྷ་སྤྱད་བསྐྱེད་དུ་ལྷ་བ། རང་
བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོས་བྱ་བ། ཞིང་བཙུ་ཆོང་བའི་དབྱ་བོ་སྒྲོལ་ལུས་
བཞིན་མི་སྒྲོལ་བ། སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་རྟོག་གའི་སྒྲོས་མཚན་མར་ལྷ་བ། སྡོད་
ལུན་གྱི་སྒྲོལ་མ་ཡལ་བར་དོར་བ། དུས་ལ་བབ་ཀྱང་དམ་ཚུལ་མི་བསྟེན་པ། ཤེས་
རབ་གྱི་རང་བཞིན་བྱད་མེད་སྡོད་བསྟེན་བཙུ་བཞི་དང་། ཡན་ལག་སྒྲོམ་པོ་བརྒྱད།
སྡོད་མིན་ལ་གསང་སྤྱགས་བཤད་པ། རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་བཞིན་དུ་སྤྱགས་པར་
ཆོས་པ། སྤྱགས་ལ་མི་དད་པའི་ནང་དུ་ཞག་བདུན་འདུག་པ། མི་འོས་པའི་རིག་
མ་བསྟེན་པ། རྒྱུད་དང་མི་མཐུན་པའི་རིག་མ་ལས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་ཅི་ལེན་པ།
ཆོགས་འཁོར་དུས་སུ་རྩྱེད་ཤག་བྱེད་པ། སྡོད་ལུན་ལ་གསང་སྤྱགས་མི་སྟེན་པ།
དད་པས་ཆོས་འདྲི་བ་ལ་ཆོས་གཞན་སྟེན་པ་སྟེ་སྒྲོམ་པོ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལྷ་བུ་ཙ་ལྷུང་
བཙུ་བཞི་དང་ཡན་ལག་སྒྲོམ་པོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་སྟེ་སོ་སོའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་
བའི་གསང་བ་སྤྱགས་གྱི་དམ་ཆོག་ལས་ཉམས་ཤིང་འག་ལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ཞིང་
བཤགས་སོ། །གསང་སྤྱགས་གྱི་དམ་ཆོག་མ་ཉམས་ཤིང་བསྐྱུང་ན་པན་ཡོན་ཅི་འདྲ་
ཞིག་ཡོད་ཅི་ན། མ་ཉམས་རིང་མཐའ་སྟེ་བ་བཙུ་དུག་གམ། །ལྷུང་ན་ཆོ་འདི་འམ་
འཆི་ཁ་བར་དོ་རུ། །ཐུན་མོང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དང་དབང་ཕྱུག་བརྒྱད། །མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་ཁ་སྒྱུར་བདུན་ལུན་ཐོབ། །དེ་ཕྱིར་རང་གཞན་དོན་གཉིས་ལུན་གྱིས་
གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་གནས་སྐབས་སུ་བསམ་པའི་དོན་འབྲུག། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་དུ་འོང་།

འཛིག་ཏེན་སྐྱོད་བའི་ལྷ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གུས་ཤིང་བཀུར། སངས་རྒྱུས་
བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེས་དང་སྦྱོན་དུ་དགོངས་ཏེ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པར་མཛད་པའོ། །དམ་ཚིག་ཉམས་ན་དོན་ཁྲག་འཐུང་གིས་མ་རུང་བ་
བྱས་ཏེ་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་མ་གཏོགས་འགྲོ་ས་མེད་པ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
དབང་དངོས་དེ་སྐྱར་ཐོབ་གཉིས་ཀ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ན། མཚན་ཉིད་
དང་ལྡན་པའི་དོན་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱིན་ཅིང་གོལ་བ་དབང་བཞིའི་རྒྱ་བོའི་
བརྒྱུད་པ་མ་ཉམས་པ། མན་ངག་ཉམས་ལེན་གྱི་ཕུག་བཞེས་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་
བ། གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་ན་པ་ལོ་པའི་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་མ་ཟད་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་
སྟོབས་ཡོན་ཏན་ཟད་པ་མེད་པ་ཞིག་དགོས། ལུ་བའི་སློབ་མ་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་
ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དབང་དུས་སུ་ཡེ་ཤེས་ངོ་འཕྲོད་དེ་རྟོགས་གོལ་ཅིག་ཆར་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་
ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱུས་དངོས་མཐོང་གི་དད་པ་ཡོད་ཅིང་སྟོག་ལ་བབ་
ཀྱང་དམ་ཚིག་མི་གཏོང་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་དབང་གི་བྱིན་རྒྱབས་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་
རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་བྱང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་ཐུབ་པའོ། །དེ་
མིན། གདམས་ངག་སློན་མེ་ལག་བརྒྱུད་ཟེར་བ་ཡིན་མོད། སློན་མེ་གཅིག་པུ་
ཞིག་ལག་གིས་བབྱང་ནས་དེ་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ལག་ཏུ་བཞག་ཆོ་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་བྱེར་
སོང་ཆོ་ཤུལ་ན་ལྷག་ཏུ་མེད་པ་རེད། བྱིན་རྒྱབས་བུམ་པ་གང་བྱོས། བུམ་པ་གང་
ཡོད་པ་དེ་བྱོས་བཞག་པས་ཤུལ་ན་ལྷག་ཏུ་མེད་པའི་རིགས། མི་ལ་སྟེར་བཞག་ན་
རང་ལ་མེད་འགྲོ་བ་ཞིག་ད་དུང་དབང་སྐྱར་བའི་ས་ཆོད་ལ་ཐོན་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་
མིན་ཡང་དབང་སྐྱར་བའི་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་ལ་དབང་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཅི་སྟིང་རྗེ་པན་སེམས་
ཀྱི་བསམ་པ་བབྱང་པོ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད། ཆོ་ག་ཕུག་ལེན་ཙམ་ཡང་ཆ་མི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཆོང་ཞིང་ཐ་ན་དབང་ཚིག་གི་སྒྲ་ཙམ་ཡང་བརྟེན་མི་ཁྱོལ་བ་ཞིག་གིས་སྒྲོབ་མ་དང་མེད་
འགའ་ཞིག་གི་མགོ་ཐོག་ཏུ་ཆུ་བྲུག་པ་ཙམ་གྱིས་དམ་ཚིག་མི་ཚིག་གཉིས་ཀ་ཡོད་རྒྱུ་མ་
རེད་བསམ་འདུག། ཡོད་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ཅེན། ཆོས་ལ་དབང་བླ་བ་
དང་གསང་སྟགས་ཁྲིམས་བསྒྲགས་གི་ཉེས་ལྟར་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་བརྒྱད་འཛོལ་བའི་ཆོས་
སྤོང་གི་ལས་འབྱུང་བར་ཉེ་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ། གང་ལྟར་ཀུན་སྤོང་དང་རྒྱུད་ཚོད་ལ་
རག་ལས་པ་རེད། གང་བླ་གི་ཚོད་སྒྲུབ་ཀྱང་ཁ་ཚོན་ཚོད་དཀའ་བ་རེད། མདོར་
ན་ཆོས་རྒྱུད་འདི་ལ་ཞུགས་ཕྱིན། སོར་བྱང་སྟགས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་པ་མ་བྲངས་པ་
ཞིག་མེད་པས། སྒྲོམ་གསུམ་འགལ་མེད་གནས་འབྱུང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྒྲོག་པ་ཐ་
དད་དུ་བཞེད་པའི་རིང་ལུགས་ལྟར་དུ། སྒྲོམ་གསུམ་སོ་སོའི་བསྐྱེད་བྱ་མ་ཉམས་པར་
བསྐྱེད་སྟེ། འགལ་ཉམས་བྱུང་ན་དུས་ཐོག་དུ་བཤགས་ཏེ་མདོ་སྟགས་ཟུང་འབྲེལ་
གྱི་ལམ་ནས་ཚོགས་བསལ་གསུམ་སྒྲིབ་སྤོང་གིས་རྣམ་དག་བདེ་ཆེན་གྱི་ཞིང་གི་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་པའི་སྟགས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པའམ། ཞིང་དེ་ལ་སྐྱེས་ཏེ་ལམ་རིམ་
བཟོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དགོས་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་གོ་དོན་རེད།

གསུམ་པ་ངོ་མ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིག་ལྟར་བཤགས་པ།

སྒྲོམ་པ་མ་ཞུས་མི་དགའི་ལས་བྱས་པ། །མི་ཆོངས་སྤོང་དང་ཆང་འཕྱུང་ལ་སོགས་
པ། །རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་སྒྲིག་པ་སྟེ། །སྒྲིག་པ་སྒྲིག་ཏུ་མ་ཤེས་མཐོལ་ལོ་
བཤགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །སྒྲོམ་པ་མ་ཞུས་མི་དགའི་ལས་བྱས་
པ། །ཞེས་པ་ན། རབ་བྱུང་གི་སྒྲོམ་པ་མ་ཞུས་པའི་བྱིམ་པ་ཕོ་མོ་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་

བཅུ་ཙ་གསུམ་གྱི་འདུལ་བྱིམས་སྤྱང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སྒྲིག་
པ་མེད་ན་ཡང་། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་ཆང་འཐུང་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་པ་ནི།
མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་སྤྱོགས་མཚུངས་པའི་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་། སྤྱོས་
འགྱུར་གྱི་ཆང་འཐུང་བ། ཆང་འདི་སྤྱིར་ཉེས་པ་ཆེ་བས། སྤྱོས་འགྱུར་ཉེས་པ་
འཕེལ་འགྱུར་བ། །རྩ་མཆོག་གིས་ཀྱང་མི་བརྟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་བས།
རབ་རྟུ་བྱུང་བ་ལ་བཀག་ཡོད་མོད། རབ་རྟུ་བྱུང་བ་མིན་ཀྱང་ཆང་འདི་ཉེས་དམིགས་
ཆེ་བ་རེད། ཆང་གི་ཉེས་དམིགས་ནི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་
འབྱུང་ཁུངས། སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་དང་རྩ་བ་ཡིན། གཏམ་ངན་དང་
མི་འདོད་པ་ཡོད་ཚད་པ་འདིས་འདྲེན་པར་བྱེད། སྤྱོད་ངན་འབོད་པའི་ལག་གཡོབ་
བྱེད་པ་རེད། འཐབ་ཚོད་གྱི་ལམ་དང་སྤྱིང་གི་ལུན་པ་མི་ཟད་པ་ཞིག་འདི་ཡིན་པ་རེད།
གནའ་སྡོན་མ་ཞིག་ལ་ས་ཆ་ཞིག་རྟུ་ཡུལ་ཁམས་སྡེ་འབངས་དང་བཅས་པ་ཆང་ཁོ་ནས་
ཡུང་འགོ་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡོད། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དེ་མཐོང་ནས་སྤྱུལ་བ་
ཞིག་བྱས་པ་སྟེ། སྤྱུལ་བའི་མི་དེའི་ལག་རྟུ་ཆང་བུམ་པ་གང་བཟུང་ནས་རྒྱལ་སྡོན་
ཐམས་ཅད་གྱི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སོང་སྟེ། ཆང་གི་བུམ་པ་བསྟན་ཏེ་འདི་ཉོ་འམ་
ཞེས་བསྒྲགས་པ་རེད། རྒྱལ་སྡོན་ནམས་གྱིས་དེའི་ནང་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པས།
སྤྱུལ་བ་དེས་སྤྱུལ་པ་འདིའི་ནང་དུ་དོན་ཡལ། དོན་ཉམས། སྡོ་རྒྱ། ཡུང་རྒྱ།
འདི་དང་འཕྲད་ན་ནོར་བུ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཡུང་བར་བྱེད་པའི་སྡོ་རྒྱ་
དུག་རྒྱ་ངར་མ། མིང་ལ་སྤྱོས་འགྱུར་གྱི་ཆང་ཟེར་བ་དེ་ཡོད་ཅེས་སྒྲུལ། རྒྱལ་སྡོན་
སྡེ་འབངས་དང་བཅས་པས་ཆང་འདི་དེ་འདྲ་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཞིང་སྡོན་ཆ་ཆེན་པོ་ཅན་ཞིག་
ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་ནས་དེར་ཤེས། དེའི་ཕྱིས་སུ་ཆང་དུག་བཞིན་དུ་སྤངས་ཏེ་རྒྱལ་ཁམས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གྱུར། ཆང་འདི་འཁྱུང་ན་རང་ལུས་རང་གིས་བདག་མི་ཐུབ་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཡང་སྟོན་ཞིག་ལ་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱིས་ཆང་ཞིག་གི་བྱིས་ཕྱགས་ལེན་
དགོས་སྟུང་། ཐོག་མར་བྱིས་ཆང་དེ་ལ་དངོས་པོ་འགངས་ཆེན་ཅི་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་
བལྟ་དགོས་སྟུང་། རྟེན་ཆ་འཛབ་ལག་འཛབ་ཀྱིས་སྒྲག་ནག་ནང་ནས་བཙུང་། །སྐབས་
ཤིག་ལ་ཆང་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་རྩ་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འཕྲད། ཆང་གི་གམ་ལ་སོང་ཆོ་
ཆང་སྤངས་ནས་བཙག་རན་ལ་ཉེ། གཉིས་ཀས་པན་ཚུན་ལ་སྒྲིགས་གཏམ་གྱིས་
བཤད་པ་འདི་ཆང་རེད་འདུག་ཞེས་པ་རེད་འཁྱུང་ངམ་ཞེས་སྒྲུས། གཉིས་ཀས་འཁྱུང་
བྲལ་བྱས། ཡིན་པ་ནི་ཆང་དེ་ཞབས་ནས་མར་ལ་བཙག་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད།
གལ་ཏེ་ཞབས་ནས་མར་ལ་བཙག་ན་བདག་པོས་གོ་འགོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས། ཁ་
ནས་ཡར་བཅུས་ཏེ་འཁྱུང་། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་འཁྱུང་ཆོད་མ་ཟིན་པར་བཟིན་ནས།
གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ་ཁོས་སྒྲུ་ལེན་བསམ་ཞེས་སྒྲུས། གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ་
བྱོང་སྒྲུ་བ་ཡིན་ནམ་བདག་པོ་ཆང་གིས་གོ་ན་གསལ་ཡོད་། ཁ་རྒྱུ་སྟོང་ཅིག་ཅས་
སྒྲུས། གཅིག་ཤོས་དེས་ད་དུང་ཆང་འཁྱུང་གིན་བསྟུན། སྐབས་ཤིག་ལ་བསྐྱེད་མ་
ཐུབ་པར་སྒྲུ་བྱངས། ཆང་ཁ་ནས་བཙག་དུས་འདི་འདྲ་ན། །ཞབས་ནས་བཙག་ན་
ཅི་འདྲ་ཞེས། །ཞེས་སྒྲུ་བྱངས་བར་མ་ཟད་སྟོ་འབྲལ་པས་བདག་པོ་ཆང་གིས་གོ་སོང་
བ་རེད། བྱིས་བདག་མི་གཤིས་བཟང་ཞིང་རྒྱུད་འཇམ་ཞིག་ཡིན་པས་རྒྱུ་མ་གཉིས་
ཀ་མ་བརྟུངས་པར་མ་ཟད་ཆང་བརྒྱག་གཅིག་སྒྲུད་ནས་ཕྱིན་ཆད་རྒྱུ་མ་བྱེད་ཅིག་མ་
གཏོགས་སྟོག་འཆོམ་པ་མ་རེད་ཅེས་སྒྲུས་ཏེ་མངག་ཡོད་བ་རེད། གལ་ཏེ་བྱིས་བདག་
རྒྱུད་ངན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཀ་ཆང་གིས་བཟི་ཡོད་པས་དགོང་མེད་ར་ཆལ་སྟོ་
རང་གིས་ཉོངས་ཅན་རེད། ཆང་འདི་ཆོ་འདིར་ཡུང་བྱེད་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཕྱི་མར་

དཔུལ་བ་དུ་འབོད་དུ་སྒྲེབ་དང་། བྱིད་སློན་པའི་ལུས་ལེན། ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་ཚ་
བ་ཡིན་པས་ན་རྩ་ཅེའི་བེལ་བ་ཙམ་ཡང་བརྟུང་མི་རུང་། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཆང་འཐུང་ང་ཡི་རྩེས་འཇུག་མིན་ཞེས་གསུངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩེས་
འཇུག་གྲ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཐུང་ག་ལ་རུང་མོད་མི་སྒྲུ་པོ་མོ་ཡིན་ཡང་མི་རུང་བའི་ཉེས་པ་
དང་སློན་ཆ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་མི་ཚངས་སྒྲིད་དང་ཆང་འཐུང་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་པའི། སོགས་ཁོངས་ནང་དུ་སློག་གཙོད་པ། རྒྱ་བྱེད་པ།
བཙུངས་འཕྲོག་རྩུང་གསུམ། ཁ་དུད་སྒྲ་དུད། ཤོ་སྒྲག་བརྒྱབ་ནས་རྒྱན་པོ་འབྱེད་པ།
བག་མེད་ཀྱི་སློན་ཆ་གཞན་དག་མདོར་ན་ཀུན་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་ཙན་གྱིས་བསྐྱེད་ཆོད་
ཐམས་ཅད་སློན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིས་པས་འདི་མི་ཚོག་ཅེས་བཙས་པ་མཛོད་མེད་
ནའང་། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སྒྲིག་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་
བཙས་ན་ཡང་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་ཙན་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིག་པ་ཡིན། དེས་ན་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བྱིས་པ་རབ་བྱུང་སུས་ཀྱང་བྱེད་མི་རུང་། བྱས་ན་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲུག་
བསྐྱེད་མྱོང་བའི་གནད་མ་ཤེས་པས། སྒྲིག་པ་སྒྲིག་ཏུ་མ་ཤེས་མཐོལ་ལོ་
བཤགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིག་པ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲིག་པ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་ཏེ་
བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་གསུངས། སྦྱིར་ན་སྒྲིག་དང་ཉེས་པ་ཐམས་
ཅད་ལྟང་བ་འབྱུང་བའི་སློབ་ཞེས་ཏེ། མི་ཤེས་པ་དང་། མ་གུས་པ། བག་མེད་
པ། ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་། འདི་ནས་གཙོ་
ཆེར་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་སྒྲིག་ལྟང་བྱས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས་གསུངས་སོ།
འདིའི་སྐབས་སུ་མི་ཚངས་སྒྲིད་ཀྱི་སྒྲས་ལོག་གཡེམ་བཀག་པ། འདོད་པའི་བྱིར་མ་
བསད་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པའི་ལོ་རྒྱས་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་

ཁྱུང་བདག་པ་པུ་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཁང་ནི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། སངས་
 རྒྱལ་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ང་ལ་སྟོན་པར་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁང་རྩ་ཅེས་
 ཀྱང་བཏུང་བར་མི་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ལ་ཟས་ནོར་གྱི་སྦྱོན་པ་གཏང་ནའང་
 ཁང་གི་སྦྱོན་པ་གཏོང་མི་རུང་། དུ་བ་སྣ་ཐད་ཚོ་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་གཏོར་ལུང་མང
 པོ་ལས་གསུངས་པས། གཞན་མ་བསམ་ནའང་རང་གི་སློག་རང་གིས་ལོས་གཅེས།
 སློ་བའི་རྩ་སྒྲུག་འདིས་འགག་འགོ་བ་རེད། བྲག་གི་རྒྱ་བ་དལ་མོ་དང་བྲག་ལུ་ར་པོར་
 གྱུར་ནས་བྲག་རྒྱ་ལམ་དུ་རྒྱ་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར། དེ་ནས་དབུགས་འཛང་པ།
 བྲག་རྩ་ལྷན་པའི་ནང་ནས་འགད་དེ་ལྷན་བྲག་འདྲེས་ནས་ཤི་འགོ་བ་དེ་ཚོ་ཁྲིམ་མ་མང་ཆེ་
 བཞི་དུ་བ་འཐེན་པའི་ཁུངས་ནས་ཡོང་བ་མང་པ་རེད། དུ་བ་འཐེན་པའི་མི་ལ་འཕོ་བ་
 མི་ཐེབ་གསུངས་པར་མ་ཟད། དུ་འཐེན་གཅིག་ཡོད་ན་དེའི་ཚོས་ར་དེའི་ནང་ན་ཡོད་
 ཚད་ལ་གཞོད་པའི་ཤུགས་རྒྱན་ཐེབས་འགོ་བ་དེ་འདྲའི་རྩ་རྩ་བཙོག་པ་ཞིག་ཡིན།
 རང་ཐང་གི་བཙོག་མི་བཙོག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཡང་། དུ་འཐེན་ཞིག་གི་ཁ་རྩ་ནས་
 འདུག་པ་ལས་གྲོང་པ་དགུ་ཡི་ཉོབ་ལུང་འཕོ་ས་རུ་གཙང་བ་མིན་ནམ་སྒྲམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ཡིན། གད་སྒྲུག་རྣམས་ཀྱིས་དུ་བ་འཐེན། ཁང་འབྲུང་། མན་འསྐྱེལ། དེ་
 དག་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་ཁང་ཞིག་ལ་སྤྱོད་ཅིག་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་ཕར་བལྟས་རྩུར་གསལ་ཡིན།
 ཚོ་ལྷི་མའི་སྒྲུག་བསུལ་དང་རྣམ་སྒྲིན་དེ་བས་ལྷི་བ་རེད། དེས་ན་སྒྲེས་པ་ཁྲིམ་མས་དུ་
 བ་སྣ་དུད། ཁང་ཨ་རག་ འོ་སྒྲུག་རྒྱལ་སྒྲུགས་འཛོག་རྒྱ་དེ་ཚོ་གཙང་དགོས།
 ཚོས་རའི་ནང་དུ་འགོ་རྒྱ་མི་འདུག་མ་གཏོགས་ཁས་ལེན་བྱེད་འདུག་ཡོང་ཁི་སྒྲམ་ནས་
 གྲོས་མི་དགོས་དང་བཙན་མི་བཙུགས་མོད། འོན་ཀྱང་རང་མོས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་སྤོང་
 དགོས། ཚོ་བཙད་བྱེད་པས་འཚམས་མི་ཚོད། ཁས་ལེན་འགལ་ན་ཉེས་པ་དེ་བས་

ཆེ་བས་ཉེས་པ་ཉེས་བཅུགས་སུ་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་ཆོད་དུས་འདི་རེད་ཅེས་པ་ཞིག་
ཤར་རྒྱ་མེད། སྒྲིག་པའི་ལས་དེ་མཁྱེན་པར་མ་བཤགས་ན་ཡར་ལ་འཕེལ་ཡོང་གི་
ཡོད་པ་ཡིན། ཉིན་རེ་གཅན་སྡེ་ན་དེའི་ཆོད་ཀྱི་དགོ་བ་ཡང་འཕེལ་རྒྱ་ཡོད།
སེམས་ཐག་ཆོད་རྒྱ་རེད། བྱ་བ་གང་སྒྱུབ་ན་དེ་རེད། ཨ་མའི་བུ་ཞིག་མིན་དུས་
གང་ལ་ཐུག་ན་དཔའ་འཁུམ་ནས་བསྐྱད་ཡོད། དུ་བ་འདི་རྩལ་ངན་རེད། ཡིན་རྒྱ་
ས་སྟངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ལྷུ་མ་རིགས་ཤིག་ཡིན་མོད། ལྷུ་མ་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཐོས་ན་
སྟོག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལྷུ་མ་རིགས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ལྷུ་མ་རིགས་དང་གིང་ལོ་འགའ་རེ་ཁར་
སོང་ན་སློང་འགྲོ་བྱེད་ཀྱང་ཡོད། སངས་རྒྱས་སྤྲོན་གྱི་སྒྲ་མའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་ཕྱིན་ལས་
ཀྱིས་སྤྲོན་དུ་གྱུར་ནས་ནད་རིགས་འཛོམ་བྱེད་ཀྱང་ཡོད། སྟོན་རུ་བསྒྲུབ་པའི་གནས་
སྐབས་ན་གསང་སྟགས་ཀྱི་རྩལ་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཅ་བརྒྱད་སྟོང་ལ་སྒྱུར་བའི་
བདུད་རྩི་སྤྲོན་རིགས་ཀྱང་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་དུ་བ་འདི་བདུད་ཀྱི་བུ་མོས་སྟོན་ལམ་
ལོག་འདེབས་བྱས་ཏེ་མི་གཅོད་བའི་རྩལ་ཀྱིས་བོན་བཏབ་ནས་སྐྱེས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན།
འདི་འཐེན་པ་ལྟ་ཅི་བྱིས་དུ་བཞག་ན་ཕུགས་ཀྱི་ལྷ་ཉམས། རྒྱ་ཁོར་ཟས་གསུམ་ལ་
འགོང་པོ་འབྲི། སྐྱེས་པ་པོ་ཡི་དག་ལྷ་འཕྲག་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཉམས་འགོ། ལྷ་སྤང་
མ་ཞིག་ཡོད་ན་ཕྱོགས་ལ་གཙར་བ་མ་རེད། དེས་ན་དུ་བ་འཐེན་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོད་ངན་ཐམས་ཅད་འཛོམ་དགོས། དུད་འཐེན་གྱིས་དུ་བ་མ་བཅད་ན་བདེ་བ་ཅན་ལ་
མི་སྐྱེས་སེམས་ཐག་ཡིན། འཕྲོ་བ་ཐེབ་ན་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞིང་ཁམས་དང་འོད་
དཔག་མེད་པའི་ཐུགས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེས་ཏེ་བཙན་ཐབས་ཀྱིས་བྱང་རྒྱ་ཡིན་མོད།
འཕྲོ་བ་མི་ཐེབ་རྒྱ་དུད་འཐེན་དེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་ལས་འབྲེལ་མེད་པའི་རྟགས་ཡིན།
དེའི་ཕྱིར་དུད་འཐེན་ཡོད་ན་དུ་བ་ཆོད་ནས་བཤགས་པ་གྱིས་དང་། བཤགས་ན་དག་པ་

སྤྱི་པ་འི་ཡོན་ཏན་རེད།

བཞི་པ་དོ་མ་ཤེས་པ་འི་བཅས་ལྟ་བུ་བཤགས་པ།

སྐྱབས་སྤྲོམ་དབང་སྐྱར་ལ་སོགས་ཐོབ་ན་ཡང་། དེ་ཡི་སྤྲོམ་པ་དམ་ཚིག་སྤྱད་མ་
ཤེས། །བཅས་པ་འི་ལྟ་བུ་བཤགས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། །སྐྱབས་སྤྲོམ་དབང་བསྐྱར་ལ་སོགས་ཐོབ་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་བ་
ནང་བ་སྐྱབས་འགྲོའི་བྱུང་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། །ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པ་འི་ཚོས་སྒྲོར་
ཞུགས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་སྐྱབས་གཞན་ཟུར་ནས་མི་བཅུ་
སྐྱབས་འགྲོའི་དགག་སྐྱབ་ཆ་མཐུན་དང་བཅས་པ་འི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཁས་
བླངས་ཏེ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྤྲོམ་པ་ཞུས། སྤྱགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ། དབང་གོང་
མ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཞུས། དབང་དུས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གཙོ་བོས་ངེ་ལྟར་གསུངས་པ་
བཞིན་ཞེས་ཁས་བླངས། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབས་སྤྲོམ་དབང་བསྐྱར་ལ་སོགས་ཅེས་པ་འི་
སོགས་སྤྱི་ནང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྲོམ་བླངས་ཏེ། དེང་ནས་བྱང་ཆུང་སྤྱི་པའི་བར་
དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ཏེ་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་ཡིན། གཞན་གཞོད་གཞི་དང་བཅས་
པ་སྤོང་གཞན་པན་གཞི་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་
ཡི་སྤྲོམ་པ་དམ་ཚིག་སྤྱད་མ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོར་བྱང་སྤྱགས་གསུམ་
ཀྱི་སྤྲོམ་པ་མ་ཞུས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་མོད། །ཞུས་ནས་སྤྱད་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མི་ཤེས་
པ་འི་དབང་གིས། །བཅས་པ་འི་ལྟ་བུ་བཤགས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སོར་བྱང་སྤྱགས་གསུམ་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱབས་ནས་བཅས་ལྟ་བུ་གི་ཉེས་

འགལ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་མཐོལ་ལོ་བཤགས་གསུངས་སོ། །སོར་བྱང་སྲགས་
གསུམ་གྱི་སྒྲུལ་པ་ལེན་པའི་གྲལ་དུ་འདུག་རྒྱ་སློམ་མོད། དེ་ལུག་ཆོ་ཐར་བྱས་པ་དང་
འདྲ་བར་སྒྱུར་རེ་དེའི་གྲལ་དུ་གཅིག་སོང་བ་ཙམ་དང་། རྒྱ་རྟགས་བྲུང་བ་དང་འདྲ་བར་
བུམ་རིས་ཤིག་མགོ་ལ་བཞག་ཅིང་ཚུ་ཐིག་གཅིག་འབྲུང་བས་ཆར་སོང་བ་ཞིག་མ་ཡིན།
བསྐྱུང་བྱ་དམ་ཚིག་བསྐྱུངས་ནས་ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུ་སྒྲིན་དགོས་པ་རེད། དབང་ལྷ་
གངས་མང་གྲང་། དམ་ཚིག་སྐྱུང་གངས་ཉུང་བ། རྒྱུད་སྡེ་དྲུག་པོ་གང་གི་དབང་
ཡིན་ཡང་ཕྱག་དབང་ཞིག་ལྷ་བའི་འདེང་མ་གཏོགས་མེད་པ། འགའ་རེ་ཨ་མཚར་དུ་
དབང་གྲལ་དུ་འདུག་པ་འདྲི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་རུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་གསུངས་པ་རེད།
ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཀའི་བསྟན་པ་རུབ་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རུབ་པ་ཡིན། དེ་
འདྲའི་ས་ན་བསྟན་པ་ཡོད་བསམ་ཡང་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་བསྟན་པ་རེད་ཟེར་ཆོག་པ་
རེད། མི་སྐྱུ་པོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོ་ཆོས་བྲིད་ཉོན། ཆོས་བྲིད་སྲུས་གསུངས་ན་
ལས་རྒྱ་འབྲས་སྒྲོང་བྲུང་འདོར་ལེན་གྱི་གནད་ཤེས་ཐབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གསར་
བཞིག་སྒྲིན་པའི་ཆེད་རེད། ཆོས་བྲིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོང་སྒྲིག་ངོ་ཤེས། སོར་
བྱང་སྲགས་གསུམ་གྱི་སྒྲུལ་དམ་ཚིག་གི་གནད་དང་འགྲོ་ལུགས་ཤིག་ཤེས་ན། ད་
གཟོད་དབང་ཞིག་ལུས་ན་ལུ་ཤེས་པ་རེད། ཤེས་ཏེ་ལུས་པ་དེ་ལ་ཐོབ་སློལ་ཡོང་སློལ་
གྲང་ཡོད་པ་རེད། རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ། །འབད་པ་མེད་ན་ངན་
འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །སྐྱུ་སེར་པོ་མོ་སུ་ཡིན་ཡང་དང་པོ་བསྐྱུང་བྱ་ཤེས་པར་
བྱས་ཏེ། ད་གདོད་སྐྱུང་བ་ལ་འབད་དགོས། དེས་ན་རང་གཞན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྒྲིག་རྒྱུང་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བཤགས་བྱ་དང་བཤགས་བྱེད་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་ཙམ་དུ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཤགས་ནས་གནས་སྐབས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཤིང་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་
གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ། གཉིན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་སྟོབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པའོ། །འདི་ཡན་ཆད་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་གི་ནང་ནས་དང་པོ་གཉིན་པོ་ཀུན་ཏུ་
སྟོན་པའི་སྟོབས་སོང་ནས།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས།

འགྱོད་པ་མེད་ན་བཤགས་པས་མི་འདག་པས། །སྤར་བྱས་སྒྲིག་པ་ཁོང་དུ་དུག་སོང་
ལྟར། །དོ་ཚའི་འཛིགས་སྒྲག་འགྱོད་པ་ཆེན་པོས་བཤགས། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །འགྱོད་པ་མེད་ན་བཤགས་པས་མི་འདག་པས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྤྱིར་སྤར་བྱས་གྱི་ལས་ལ་ལས་ཉིས་རེད་བསམ་པའི་འགྱོད་པ་བྲག་པོ་ཡོད་དགོས།
འགྱོད་པ་ལོས་ཡོད་སྤར་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཞིག་བསགས། སྟོན་ལམ་མང་པོ་ཞིག་
བཏབ་པའི་འབྲས་བུ། ད་ལྟ་ཆོས་ལུན་གྱི་མི་ལུས་རྙེད་དཀའ་རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་ཐོབ་པ་
ཡིན་ཡང་། རིན་ཐང་ཅན་གྱི་གསེར་གྱི་སྟོན་ལྟ་བུ་འདིའི་ནང་དུ་མི་གཙང་པ་སྒྲག་པ་ལྟ་
བུའི་སྒྲིག་པ་མི་དགོ་བའི་ལས། འབྲས་བུ་དན་པ་ཅན་གྱི་སྟོན་དན་ཞིག་དལ་རྟེན་རིན་
ཐང་ཅན་འདིས་བྱས་སོང་བས་འགྱོད་པ་མེད་ཐབས་མེད། འགྱོད་པ་མེད་ན་བཤགས་
པ་བྱས་ཀྱང་མི་འདག་ །དེ་ལྟར་འགྱོད་པ་མེད་ན་བཤགས་པས་མི་འདག་པ་ཡིན་པས་
ན། སྤར་བྱས་སྒྲིག་པ་ཁོང་དུ་དུག་སོང་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤར་བྱས་
གྱི་སྒྲིག་པའི་ཆོགས་མ་ཤེས་ཏེ་ཁོག་པའི་ནང་དུ་མ་ཤེས་པར་དུག་འཐུང་ན་ཤེས་དུས་
འཐུང་ཉིས་བྱས་འདུག་མི་བསམ་ཐབས་མེད་ཡིན་པ་ལྟར། དོ་ཚའི་འཛིགས་སྒྲག་འགྱོད་

པ་ཆེན་པོས་བཤགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱེས་རབས་ལས། མ་མཐོང་
བཞིན་དུ་སྒྲིག་པ་བྱས་ན་ཡང་། །དུག་ཟོས་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ག་ལ་འགྱུར། །ལྷ་
དང་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་མི་དག་གི། །རྣམ་དག་མིག་གིས་མི་མཐོང་མི་སྲིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཆ་འཛིགས་སྒྲག་འགྱོད་པ་ཆེན་པོས་བཤགས་ཞེས་
པའི་དེ་ཆ་འདི་བདག་གམ་ཆོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིག་པ་ལ་འཛོམ་པ་དང་།
འཛིགས་སྒྲག་འདི་འཛིག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྲེལ་ཡོད་པ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་གྱི་
ལུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར། མ་མཐོང་བཞིན་དུ་སྒྲིག་པ་བྱས་ན་ཡང་། །དུག་ཟོས་
བཞིན་དུ་བདེ་བ་ག་ལ་འགྱུར། །ལྷ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་མི་དག་གི། །རྣམ་དག་
མིག་གིས་མི་མཐོང་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། ལྷ་དང་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་མི་གཟིགས་པ་ཞིག་མི་སྲིད་པ་པས། ངས་སྒྲིག་པ་བྱས་པ་སུ་གཟིག་གིས་
ཀྱང་མཐོང་ཡོད་ས་མེད་སྟུང་ནས་འདུག་འདུག་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དུག་མི་མཐོང་ས་
ནས་ཟོས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མ་རེད། དུག་ཟོས་པའི་མི་ལ་བདེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་
རེད། གཞན་དག་གིས་མཐོང་མེད་ཤེས་མེད་སྟུང་ན། ལྷ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མིག་གིས་མི་མཐོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན། སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་
འབྲས་བུ་རང་ལ་སློན་ཡོང་བ་ཡིན།

གསུམ་པ་སོར་རྒྱད་པའི་སྟོབས།

ཕྱིན་ཆད་སྟོམ་སེམས་མེད་ན་མི་འདག་པས། །ཕྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་དགའི་
ལས། །ད་ནས་མི་བཞིན་སེམས་ལ་དམ་བཅའ་བརྒྱུད་། །ཞེས་གསུངས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐྱེ་བ་ཟེང་གི་ཞལ་གསུང་།

སོ། །ཕྱིན་ཆད་སྒྲིམ་སེམས་མེད་ན་མི་འདག་པས། །ཕྱིན་ཆད་སྒྲིག་ལ་བབ་ཀྱང་
མི་དགའི་ལས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་སྒྲིན་བྱས་པ་དང་བསགས་པ་ལ་འགྱུད་
པའི་སྒྲིན་ས་བཤགས་པ་བྱས་ན་ཡང་། ད་ཕྱིན་ཆད་དེ་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་
སེམས་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་ན་སྒྲིག་པ་མི་འདག་པས། སྒྲིག་པ་རེ་རེ་བསགས་ནས་རེ་
རེ་བཤགས་འཛོག་སྒྲིམ་ན་འདག་ཐབས་མེད། མི་འདག་པར་མ་ཟད་སྒྲིག་པ་ད་དུང་
ལྷག་པར་ལྷི་བ་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དག་འམ་འོན་ཏེ་མི་དག་ག། །ལས་ནི་
སེམས་གྱིས་བསགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། སྒྲིག་པ་ལ་ཕྱིན་ཆད་སྒྲིམ་
སེམས་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་ན་ལུས་གྱིས་མ་བྱས་ཀྱང་སེམས་གྱིས་ལས་ཆེན་པོ་ཞིག་
བསགས་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་སྒྲིན་བྱས་ཚར་བ་ཐམས་ཅད་ཚར་སོང་། མི་ཤེས་པ་
དང་། མི་མཁས་པ། བག་མེད་པ། ཉོན་མོངས་མང་བ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་
ཉེས་པ་ཤོར་ཡང་། ཐེངས་འདི་ལ་བཤགས་ཚར་རྗེས། དུག་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤར་མི་
འཐུང་བ་ལྟར། ཕྱིན་ཆད་འཆི་བ་སྒྲིག་ལ་བབ་ཀྱང་སྒྲིག་པའི་ལས་དེ་དང་དེ་དག་མི་
བྱེད་པ། ད་ནས་མི་བྱིད་སེམས་ལ་དམ་བཅའ་བཟུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྒྲིང་སེམས་ཐོབ་པ་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་མཆོག་ཡིན། དེ་ཡིས་སོར་ཆུད་པའི་སྒྲོབས་བཤད་
ནས།

བཞི་པ་རྟོན་གྱི་སྒྲོབས།

བདེ་གཤེགས་འོད་དཔག་མེད་པ་སྤྲས་བཅས་གྱིས། །བདག་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་དག་པར་
བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉེན་པོའི་སྒྲོབས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ངོས་

ནས་འགྱོད་པ་དང་བཅས་ཏེ་དེ་ལྟར་བཤགས་ན། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྒྱལ་བ་འོད་
དཔག་མེད་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་། བདག་གཞན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུ། རྒྱ་བ་གཟའ་ལས་གྲོལ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་གཙང་
བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་
བཤགས་ཡུལ་ཏེན་གྱི་སྟོབས་སུ་བབྱུང་ནས་བཤགས་དགོས། དེ་ལྟར་གཉེན་པོ་
སྟོབས་བཞིའི་སྟོན་པ་བཤགས་པ་བྱས་ན་སྤྲིག་པ་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཡང་འདག་སྟེ། གསེར་
འོད་གྱི་མདོ་ལས། གང་གིས་བསྐྱལ་བ་སྟོང་རྣམས་སུ། །སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་
བགྱིས། །ལན་ཅིག་རབ་ཏུ་བཤགས་པ་ཡིས། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དུས་རིང་པོ་བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཐུག་མང་པོར་
བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་མི་བཟད་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ལན་གཅིག་ལ་སྟོབས་བཞི་
ཆང་བའི་སྟོན་པ་བཤགས་ན་དེའི་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་བྱུང་སྟེ་འདག་པར་གསུངས།
བསྐྱལ་བ་སྟོང་གི་སྤྲིན་ནག་ཡིན་ཡང་མར་མའི་འོད་གཅིག་གིས་སེལ་བྱབ་པ་ལྟར་སྤྲིག་པ་
འདག་རྒྱ་ཡོད། ལན་གཅིག་ལ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་སྟོན་པ་བཤགས་ན་དེས་སྤྲིག་པ་
ཐམས་ཅད་བྱུང་སྟེ་དག་རྒྱ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། ད་སྤྲིག་ཤོན་ཡིན་པས་གང་བྱས་ཀྱང་
དཀའ་འདུག་སྒྲུལ་ནས་སེམས་ཤི་དགོས་པ་མ་ཡིན། །བྲ་སྤྲིག་ཅན་དཔྱལ་བ་འགོ་ཁ་
སུ། །བྲེལ་རྒྱུ་མ་རེ་རེའི་མང་ཉུང་མེད། །སྒྲུལ་ནས་སྤྲིག་པའི་སྟེང་དུ་སྤྲིག་པ་སྟོན་
མི་རུང། སྤྲིག་པ་བྲེད་དུས་སྤྲ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་སྟོང་དུས་དཀའ། རྣམ་སྤྲིན་སྤྲིག་པ་
སྤྲ་རེ་ཡིན་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་སྟོང་དགོས་པ་རེད། གནའ་སྟོན་མ་མི་བྱང་
སོར་མའི་ཕྱིང་བ་ཅན་གྱིས་མི་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཅུ་དགུ་བསད་ཀྱང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་
འབྱིན་པའི་སྟོབས་ཉམས་སུ་བྱུངས་ཏེ་སྤྲིག་པ་དག་ནས་དབྱེ་བཙམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ།

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་སྐུ་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཁྱེད་བདེ་བྱེད་མ་བསད་པའི་སྒྲིག་ཅན་ཡིན་ཡང་། གཉིན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་
ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་སྒྲིག་པ་དག་ནས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པར་མ་བཟང་འཕགས་པ་རྒྱུན་ཞུགས་
གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ། གཙུང་དགའ་བོ་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲིག་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཡང་།
ཉེས་པ་ལས་བརྒྱུག་སྟེ་སོར་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་སྒྲིག་པ་དག་སྟེ་དག་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ། རྒྱལ་པོ་མཐོང་ལྷན་པ་བསད་པའི་སྒྲིག་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཡང་།
རྟོན་གྱི་སྟོབས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་སྒྲིག་པ་དག་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྒྱུར།
གང་ཞིག་སྟོན་ཆད་བག་མེད་རྒྱུར་བ་ལས། །སྤྱི་ནས་བག་དང་ལྷན་པར་རྒྱུར་དེ་
ཡང་། །ཟླ་བ་སྤྱིན་བྲལ་ལྷ་བུ་རྣམ་མཛེས་ཏེ། །དགའ་བོ་སོར་སྤོང་མཐོང་ལྷན་བདེ་
བྱེད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་རྣམས་དང་དཔེ་སྒྲུབ་སྟེ་སྒྲིག་པ་དག་པ་གོང་
དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲིག་པ་འདག་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། ཇི་ལྟར་དག་ཞེན་རྒྱ་བ་སྤྱིན་དང་བྲལ་
བ་ལྷ་བུ་ཡིན་གསུངས། སྒྲིག་པ་སྤྱིན་ལྷ་བུས་རྒྱ་བ་བསྐྱེད་ཏེ་མི་མཛེས་པར་བྱས་པ་
ཡིན་ཡང་། སྒྲིག་པ་བཤགས་ན་དག་སྟེ་སྤྱིན་དྲངས་སོང་ཆོ་རྒྱ་བ་སྤྱིན་ལས་གྲོལ་བ་
ལྟར་ལྷག་པར་མཛེས་པ། སྟོན་སྤྱིན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་འདྲ་
བར་འགྱུར་དུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། ཁྱེད་པར་དུ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱིས་ཟིན་ན་སྒྲིག་
པ་འདག་པ་སྟོབས་ལྷག་པར་ཆེ་སྟེ། རྒྱལ་སྐྱུ་ཞི་བ་ལྷས། དེ་ལྟས་དག་བ་ཉམ་
རྒྱུད་ཉིད་ལ་རྟག །སྒྲིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟང་པ། །དེ་ནི་རྫོགས་པའི་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་མིན་པ། །དག་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སྒྲིག་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། བྱས་ཀྱང་བཤགས་པ་བྱེད་པ་
གཉིས་ཀ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། དུས་རྒྱུན་དུ་ལྷང་བ་བཤགས་པའི་
མདོ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྤྱི་བཤགས། བཤགས་རྒྱུད་ཆོས་དབྱིངས་རབ་

འབྲུམས་མ་དེ་རྣམས་དང་བསྐྱུག་སྟེ་ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་བཏོན་ནས་སྟོབས་བཞིའི་དམིགས་རྣམས་
དང་བསྐྱུག་དགོས། སླིང་ཐིག་གི་སྟོན་འགོ་རྒྱུན་འདོན་བྱེད་པ་ཚོས་རྩོམ་སེམས་སྟོམ་
བསྐྱུག་དང་སྟོམ་ཏེ་བཤགས་པ་ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཐེར་རེ་བསྐྱུག་ན་བཤགས་པ་དེའི་ཡན་
ལ་ཅི་དགོས། སྐབས་འདི་དང་བསྐྱུན་ན་བདེ་སློན་གྱི་བཤགས་པ་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་
ཚོགས་ཞིང་གི་ལྷ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་བདག་སོགས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་ སྟིག་སྟིབ་ཐམས་ཅད་ཉི་མས་བ་མོ་ཞུ་བ་ལྟར་དག་པར་
བསམ་ནས་བསྟོབ་སྟོན་ལམ་སྐབས་དང་བསྐྱུན་དགོས་སོ། །དེའི་ཡན་ཆད་བཤགས་
པའི་ཡན་ལག་སོང་ནས།

བཞི་པ་ཕྱག་དོག་གི་གཉེན་པོ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བ།

དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཕན་ཡོན་བྲན་པ་དང་། རྩེས་སུ་ཡི་རང་དངོས་
བཤད་པའོ།

དང་པོ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཕན་ཡོན་བྲན་པ།

གཞན་གྱིས་དགེ་བ་བྱེད་པ་ཐོས་པའི་ཚོ། །དེ་ལ་ཕྱག་དོག་མི་དགའི་སེམས་སྤངས་
ནས། །སླིང་ནས་དགའ་བས་རྩེས་སུ་ཡི་རང་ན། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མཉམ་དུ་
སྟོབ་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་གྱིས་དགེ་བ་བྱེད་པ་ཐོས་པའི་
ཚོ། །དེ་ལ་ཕྱག་དོག་མི་དགའི་སེམས་སྤངས་ནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་
ཟག་བསོད་ནམས་ཅན་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དུས་སུ་སྟོན་སོང་བ་འགའ་རེས་དུས་སྟིགས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མའི་སྐབས་ལ་སྐྱེད་གཉེན་མཆོད་སྒྲིབ་ཀྱི་ལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གྱི་དོར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ།
ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་འཆད་ཚུངས་ལྟོགས་གསུམ་གྱིས་སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཅན། འཛིན་སྲུང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་མཛོད་པ་མ་མེད་སྒྲིབ་བཞིན་ཡོད་པ་
དང་། ཡང་ལས་དང་སྒྲོན་ལམ་མཉམ་གཅིག་ཏུ་འཛོམས་པའི་གང་ཟག་འགའ་རེས།
རྟོན་གཞི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པ་དགོ་འདུན་འདུས་པའི་བསྟོ་
གནས། དགོ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་གྱི་ཆེད་དུ་བཞེངས་བ་དང་། བརྟེན་པ་སྐྱ་
གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་བ། ཡང་དུས་གྱི་མཆོད་པ་དང་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱུ་
འཛུགས་པའི་ཐེབས་ཕྱ་འཛུགས་པ་ལ་སོགས་པ། མདོར་ན་བསྟན་སྟོན་གཉིས་པ་
ཞིག་མཐུད་པའི་དགོ་ཕྱ་ཆེ་རྒྱུད་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐོས་པའི་ཆོན། དེ་ལ་མི་དགའ་
བར་ཨ་ཁ་དེས་དེ་འགྲུབ་སོང་། དའི་དགོ་བ་ལས་དའི་དགོ་བ་མཐོ་འགོ་འདུག དེ་
དའི་ཡན་ལ་ཤོར་ལས་ཆེ་སྟམ་པའི་ཕྱག་དོག ད་དུང་དགོན་པ་ཆོས་གཅིག་གིས་ཅིག་
བཞེངས་འདུག་དེ་ཆོད་གི་དགོན་པ་བས་དའི་ཡན་ལ་དེ་བཞུལ་ཨེ་སོང་སྟམ་ནས་
སེམས་མི་བདེ་བ་དེ་འབྲ་མི་བྱེད་པར། ཕྱག་དོག་གི་སེམས་སྤངས་ནས། སྒྲིང་
ནས་དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ན། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པར་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ད་དུང་མི་དགའ་བ་མེད་པར་མ་ཟད་དགོ་བ་བྱས་
པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་ན་དའི་དགོ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་ཉིད་ལ་དེ་དང་འབྲ་མཉམ་དུ་
ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །ཤེར་སྤྱོད་སྤྱད་པ་ལས། སྒྲིང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་
གཞལ་བས་ཆོད་གཟུང་རུང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགོ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །རྒྱ་ཆོགས་དཀའ་ལས་གཅིག་ཀྱང་མི་དགོས་པར་བསོད་ནམས་རྒྱབས་
ཆེན་གསོག་དགོས་བསམ་ན། མི་གཞན་དག་གིས་དགོ་ཕྱ་རྒྱབས་ཆེན་སྐྱབ་བཞིན་

ཡོད་པ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་ན། དེ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཕྱག་དོག་མེད་པར་སྤིང་ནས་དགའ་
བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་ན་དེའི་བསོད་ནམས་རང་ལ་ཐོབ་ཀྱིན་ཡོད། དེས་ན་དགོ་ཙུ་
ཆེན་པོ་ཐབས་སྒྲ་མོས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་དགོས། དེ་བསམ་པའི་བྱེ་
བྲག་ཅིག་ཡིན་པས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་བ་ལ་དཀའ་ལས་ཅང་མེད། དེ་ལ་གོ་བ་ཞིབ་ཕྱ་
བྲངས་ན་ཡི་རང་གི་ཡུལ་དང་ཡི་རང་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ཀ་རྒྱུད་ཚོད་འབྲ་འབྲ་ཡིན་
པའི་དབང་དུ་བཏང་སྟེ་གསུངས་ཡོད། དེ་མིན་ཡི་རང་དང་ཡི་རང་གི་ཡུལ་གཉིས་
ཀའི་ནང་ནས་ཡི་རང་གི་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་
ཉན་རང་གི་དགོ་བར་ཡི་རང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡི་རང་བྱེད་པ་པོ་ལས་ཡི་རང་གི་
ཡུལ་གྱི་བསོད་ནམས་ཆེ་བའང་ཡོད་དེ། སོ་སོའི་སྤྱོད་པོས་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་
དགོ་ཚིགས་ལ་ཡི་རང་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་ཕྱས་གོ་བ་བྲངས་ན་དེ་འབྲ་ཡོད་པ་རེད།

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དངོས་བཤད་པ།

དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱོད་འཕགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྤྱི་ལ་ཡི་རང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་
བ་ལ་ཡི་རང་བ། ཐུན་མོང་གི་དགོ་བ་སྤྱི་ལ་ཡི་རང་བའོ།

དང་པོ་སྤྱོད་འཕགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྤྱི་ལ་ཡི་རང་བ།

དེ་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་དང་སོ་སྤྱོད་ཡིས། །དགོ་བ་གང་བསྒྲུབས་ཀུན་ལ་ཡི་རང་
རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་དང་སོ་སྤྱོད་ཡིས། །ཞེས་
པ་ནི། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་པའི་དགོ་བ་དེ་ནི་འབད་པ་མི་དགོས་པར་བསོད་ནམས་རྒྱ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཆེན་པོ་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། འཕགས་པ་རྣམས་དང་ཞེས་པའི་འདྲིའི་སྐབས་
གྱི་འཕགས་པ་ནི་ཐེག་དམན་ཉན་རང་གི་འཕགས་པ་བྱུང་བཞི་ཡ་བརྒྱུད་བསྐྱུས་པ་ལ་གོན་
བདེ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་དང་སོ་སྟེ་ཡིས། །དགོ་བ་
གང་བསྐྱུབས་ཀུན་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །ཞེས་པས་སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་དང་ལམ་མ་ཞུགས་
པའི་ཐག་བཅས་གྱི་དགོ་བ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
དགོ་བར་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བ་འོག་ནས་འབྱུང་མ་རག་པ་ཡིན་པ་རེད། འདྲིར་སོ་སོའི་སྟེ་
བོ་ཞེས་པ་འདི་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ན། ལས་ཉོན་ཐང་ད་པས་གནས་རིས་ཐང་ད་དུ་འགོ་
བའམ་འཕེན་པར་བྱེད་པས་ན་སོ་སོའི་སྟེ་བོའོ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་བ་ལ་ཡི་རང་བ།

སྐྱེད་བྱུང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་མཛད་ལ་ཡི་རང་
ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེད་བྱུང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
ནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདས་པའི་དུས་ན་ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིས་བགྲང་ལས་འདས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་
ཞིག་བྱོན་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གྱིས། དང་པོ་བྱུང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། ཆོགས་རྣམ་པ་གཉིས་བསགས། སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སྦྱངས་ཏེ་
མཐར་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་གྱི་བར་དུ་བསགས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཇི་
ཆེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། གདུལ་
བྱ་སྒྲིན་པར་མཛད་དེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་གྱི་བར་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་།

མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་ངི་སྲིད་བསྟན་པ་མ་ཞིག་གི་བར་གྱི་དགེ་བའི་ཕ་བ་གང་
ལགས་པ། འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་མཛད་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །ཞེས་པ་ནི། མཛད་ན་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྲིད་ལས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བྱེད་དང་སེམས་ཅན་གྱི་འགྲོ་དོན་
འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་ཡི་རང་ངོ་གསུངས་པ་རེད།

གསུམ་པ་ཐུན་མེད་གི་དགེ་བ་སྤྱི་ལ་ཡི་རང་བ།

མི་དགེ་བཅུ་པོ་སྤངས་པ་དགེ་བ་བཅུ། །གཞན་གྱི་སྲོག་སྦྱབས་སྦྱིན་པ་གཏང་བ་
དང་། །སྒྲིམ་པ་སྤང་ཞིང་བདེན་པར་སྦྱབ་དང་། །འཁོན་པ་སྦྱུང་ཞིང་ཞི་དུ་ལ་བྱང་
པོ་སྦྱ། །དོན་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་བཟོད་འདོད་པ་རྒྱུད་། །བྱམས་དང་སྦྱིང་རྩེ་
བསྒྲུམས་ཤིང་ཚེས་ལ་སྦྱོད། །དགེ་བ་དེ་རྣམས་ཀུན་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། །མི་དགེ་བཅུ་པོ་སྤངས་པ་དགེ་བ་བཅུ། །ཞེས་པ་ནི། སྲོག་
གཙོད་ལ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ། །རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ངག་གི་ལས་བཞི།
བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་སྟེ་མི་དགེ་བཅུ་པོ་སྤོང་བར་དམ་བཅས་པ་ནི་
དགེ་བ་བཅུ་ཡིན། དགེ་བཅུ་བྱུང་པར་བདེ་སྲོག་མི་གཙོད་པའི་སྟེང་དུ་གཞན་གྱི་སྲོག་
སྦྱོབས་པ། རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་སྒྲོ་བོ་སྒྲོག་སེམས་ཅན་ཆོ་ཐར་བྱེད་པ། སྒྲོ་བཤས་
རང་གིས་མི་བཤའ་གཞན་ལ་བཤོས་ཤོག་དང་ངས་ཉོ་ཡང་མི་བཟེར་བ། ལྷ་ས་དང་
རྒྱུག་རྒྱ་སོགས་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཆོ་ཐར་བྱེད་ཆེ་ཐུབ་རྒྱུད་ཐུབ་བྱེད་པ།
འཁོར་ཡུག་གི་རི་རྒྱ་རྩོད་སྤྱིམས་དེ་རྣམས་ཚང་མས་གཅིག་ཐོག་ལ་བབ་པ་འདྲ་བར་ཁར་
སང་བཤད་པ་ལྟར་ཚང་མས་སེམས་ཁྱུང་བྱས་ན་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་སྐུ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཡིན། སའི་གོ་ལ་འདིའི་སྟངས་ན་མི་ལ་སོགས་པའི་སྟོག་ཆགས་མང་པོ་ཞིག་གི་མཉམ་
དུ་འཛོལ་ནས་བྱས་ཡོད། ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་དང་འདྲ་བར་རང་སྟོག་རང་གི་ས་
གཅེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་རེད། དེའི་ནང་གི་འུ་བུ་ཚོ་མི་ནི་རྣམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་
པས་བཟང་བ་འདྲ་ཡིན་དགོས། ཁྱད་པར་དུ་སྟོག་ཆགས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་
ཤེས་པ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགོ་སྟངས་དང་སྐྱེ་བ་སྟོན་རྩིས་ཀྱི་སྐྱིད་སྤྱད་ལ་འདང་རྒྱག་བྱེད་
ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་། མ་ནོར་མ་འབྲུལ་བའི་ལམ་བཅའ་ཐབས་ཡོད་པ་རེད། ཁྱད་
པར་དུ་འུ་བུ་ཚོ་ཡབ་ཆེན་སྤྱེལ་རྒྱལ་པོ་དང་མ་ཡུམ་བྲག་སྤྱོད་གཉིས་ཀའི་ཤ་བྲག་
རིགས་རུས་ལས་ཆད་པའི་གདོང་དུག་ཆོལ་གསུམ་ཀྱི་བོད་མི་མང་ཆེ་བ། སྦྱར་ནང་
ཆོས་དང་ཡང་དགོས་ཐེག་ཆེན་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་
དགོས་པ་ཡིན་པས། མ་རྒྱན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཅན་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
ལག་ལེན་ལ་འདེབས་དུང་མ་ཐུབ་ཀྱང་། བྱིས་མཆོས་ལ་ཁའི་རི་དྲགས་དང་རྩ་ནང་
གི་ཉ་མོ་འདི་དག་ཇི་ཅུམ་སྤྱད་ནའང་རང་སའི་སྟངས་དུ་སྤྱད་སྦྱོབས་ཤིག་ཐུབ་དགོས་པ་རེད།
སྟོག་གཅོད་སྟངས་པའི་སྟངས་དུ་སྟོག་བསྐྱབས་ན་ལྷའི་བུ་ཀུན་དགའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ན་
ནིང་ཞིག་ལ་བཤད་པ་བཞིན། རྩ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁ་ནང་དུ་རྩྱུད་ཀྱང་མི་ཤི་བ། རྩ་ནང་དུ་
མཆོངས་ན་རྩས་ཐུར་དུ་མི་བྱེད་བར་བྱེད་དུ་བྱེད་ཡོང་བ། མཆོན་གྱིས་བརྒྱབ་ན་མི་
ཆོད་པ། བྲག་མགོ་ནས་མཆོངས་ཀྱང་ཤི་མི་ཐུབ་པ། མེ་ནང་དུ་སྤྱེབས་ཀྱང་མི་
ཆོག་པ་དེ་འདྲ་བཅོད་ནམས་ཅན་ཀྱི་མཐུ་འགྲུབ་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། ཆོག་ཅིག་ལ་ན་ནས་
འཆི་ཆས་བྱེད། ཆོ་ནད་མགོ་ནས་མི་དྲངས་བ་དང་། བྱིས་པ་མི་འཆོམས་ནས་
ནམ་ཡིན་ཡང་རི་རིས་གནན་འདུག་པ། མི་དགོས་ས་ནས་གསར་ཤི་ངན་ཆག་རེད་
ཀྱིན་འདུག་པ་འདི་ཆོལ་འང་ཆོ་ཐར་སྟོག་སྤྱེད་པས་དགའ་ཞིག་རིམ་གྱོ་ཡོད་པ་མ་རེད།

སྒྱིན་པ་གཏོང་བའི་མཆོག་གྲང་མི་འཛིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྒྱིན་པ་གཏོང་བ་འདི་ཡིན་ཏེ།
བན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་ན་མཐོང་སྤྱི་སྒྱེ་བའི་མཆོག་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོག་སྒྱིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
སྒྱིན་པའི་སྐྱེས་རབས་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དོམ་ལ་སྐྱེས་སྐྱབས་རྩོན་པའི་
སྟོག་བསྐྱབས་པ་དང་། གཅན་གཟན་ཀུན་ཏམ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་སྒྱིན་གྱིས་མངག་པའི་
རྩོན་པའི་སྟོག་བསྐྱབས་པའི་རྣམ་ཐར་ཇི་འདྲའི་ངོ་མཚར། །སོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་
པས་དེ་ཙམ་ཞིག་རང་སྟོག་དང་གཞན་སྟོག་ད་ལྟ་ནས་རྗེ་མ་ཐུབ་གྲང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
ལམ་ལ་སློབ་དགོས། འདི་ནས་རང་རེས་སྒྱིན་པ་ཆེན་པོའི་གཏམ་རྒྱུད་གཅིག་བཤད།
སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟོན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་གོད་ཡུང་པོའི་རི་བོ་ན་དག་སློང་གི་དགོ་
འདུན་བརྒྱ་ཕྱག་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་དང་མཉམ་དུ་བཞུགས་ཡོད་སྐབས་ཤིག་ལ།
བཙུང་ལྟོན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ང་རྒྱས་ཀྱི་ཡོད་པས་བསྐྱེན་བཀུར་བྱེད་པའི་
གཡོག་ཅིག་དགོས་སེ་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་པས། ཀུན་ཤེས་གླིང་ཅུ་དང་། འོད་སྲུང་
དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་དང་། མོ་འུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཙམ་ཞིག་གིས།
ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེན་བཀུར་བྱེད་ན་ཞེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཙུང་ལྟོན་འདས་ལ་ཞུས་
པས། བཙུང་ལྟོན་འདས་ཀྱིས་སུ་ཡང་ལ་མ་གནང་། དེའི་ཆོ་མ་འགག་པས་
མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བཙུང་ལྟོན་འདས་ཀྱིས་ཐུགས་ཚེ་གང་ལ་གཏད་ཡོད་པ་ཅི་དགོངས་ཀྱིན་
ཡོད་པ་བཞུགས་ཆོ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དགོངས་ཡོད་པ་ཤེས་ཏེ། མཆོག་ཟུང་གཉིས་ཀ་
ཀུན་དགའ་བོའི་ཐད་དུ་སོང་ནས་བྱེད་ཀྱིས་བཙུང་ལྟོན་འདས་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་བྱ་བར་དང་
དམ་བཙུང་ལྟོན་འདས་ཀྱིས་གྲང་བྱེད་འབའ་ཞིག་ལ་དགོངས་སེ་ཞེས་བསྐྱུལ་གྲང་།
ཀུན་དགའ་བོས་བདག་ནི་བཙུང་ལྟོན་འདས་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་བྱ་བར་མི་སློ་སྟེ། དེ་ནི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཤིན་ཏུ་བསྐྱབ་པར་དགའོ། །ཡང་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་ནན་གྱིས་བསྐྱལ་བས།
དེས་སྐྱས་པ་ང་ལ་འདྲོད་པ་གསུམ་ཡོད་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེ་གནང་ན་བསྟེན་བཀུར་
བྱ་ཞེས་ཞུས་པས། འདྲོད་པ་གསུམ་པོ་གང་ཞེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིན་བཟང་
མི་མནལ་པ་རྣམས་ང་ལ་གནང་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་མི་གསོལ་བའི་གསོལ་
ལྷག་ང་ལ་གནང་བ་དང་། རྣམ་འགྲོ་འདྲོད་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་སྐྱུ་མདུན་དུ་འགྲོ་
ཆོག་པ་དང་གསུམ་པོ་གནང་ན་བསྟེན་བཀུར་བྱ་ཞེས་ཞུས་པས། མཆོག་བྱུང་གཉིས་
གས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དོན་དེ་ཞུས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ལེགས་སོ་
ལེགས་སོ་ཞེས། ཆོག་པའི་བཀའ་ལན་གནང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས་
པ་དག་སློང་ཀུན་དགའ་བོའི་གང་ཟག་མཁས་པ་ཡིན་པས་འགའ་རེས་ཟས་གོས་གྱི་དོན་
དུ་སྟོན་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་དེ་ཞེས་སྐྱུ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དུས་ཤེས་
ཤིང་དུས་རིག་པ་ལགས་ཏེ་འདི་ནི་ངོ་མཚར་མདུན་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་སོ་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་
ན། འཁོར་རྣམས་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ཏེ། དག་སློང་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ཅིའི་རྒྱ་ཅིའི་རྒྱུ་
གྱིས། དུས་ཚོད་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཅས་གསོལ་བ་ན། སྟོན་པས་གསུངས་པ།
སྟོན་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་ཅིག་གི་ཡ་རོལ་ན་གོང་བྱིར་ཕྱ་རི་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ན་འཛམ་བུ་གླིང་
དུ་དབང་རྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡོད། རྒྱལ་པོ་དེའི་བླ་མཚོད་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པ་བྲམ་ཟེ་
ཅུ་གོ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། བྲམ་ཟེ་ཅུ་གོ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྒྱལ་ཕྱན་བརྒྱད་ཤི་བཞི་སྟོང་
གིས་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲུ་བར་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་ས་བཅི་བཀུར་བྱེད་ས། རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ལྷག་
པོ་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཆང་ལ་རིགས་རྒྱུད་བཟང་བའི་བུ་མེད་པས་ལོ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས། སྐབས་ཤིག་ལ་བུ་ཞིག་སྐྱེས་པ་
དེ་མཛེས་ཤིང་ལྷ་ན་སྐྱུག་པ་ཞིག་ཡོད། བུའི་མཚན་ལ་བརྟགས་ནས་མིང་ལ་སྟོན་པ་

ཆེན་པོ་བཏགས། སྤྱིན་པ་ཆེན་པོ་ནར་སོན་ནས་བཟོད་དང་རིག་གནས་སྤྱི་ཅུ་ལ་སྒྲ་དགུ་
ལ་བྱང་ཆུབ་སྟེ་འཁོར་མང་པོས་བསྐྱོར་ནས་ཉིན་གཅིག་གོང་ཁྱེད་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྷན་མོར་
སོང་བ་དང་། ལྷན་མོ་ལྷ་རུ་སོང་ཆོ་མི་འདྲ་དང་མི་འདྲ་མང་པོས་ལས་འདྲ་དང་མི་
འདྲ་མང་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་མཐོང་། དེའི་ནང་ནས་སྤྱང་པོ་ཉམ་ཐག་པ་འགའ་
རེས་སྤྱོད་མེ་བྱེད་པ། ཤན་པ་དག་གིས་སྟོག་ཆགས་མང་པོ་བསད་དེ་པགས་པ་བཟུ་
བ་དང་། ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ཆོས་པའི་ཤུལ་དུ་བྱ་མང་པོས་འབུ་རྣམས་འབུ་བ་
དང་། ཉ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉ་རྒྱ་བཙུགས་ནས་ཉ་མང་པོ་སྐྱམ་ལ་ཡུངས་ནས་ཉ་རྣམས་
ཀྱིས་འགོ་ལྗོག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ། དབུལ་ཕོངས་དང་སྤྱག་བསྐྱུལ་མི་དགེ་བའི་
ལས་སྒྲ་ཚོགས་པ་མང་པོ་བསགས་བཞིན་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ཡིད་སྦྱོར་ཞིང་སྤྱི་རྒྱུ་
སེམས་སྦྱོར་ཏེ་བྱིམ་དུ་ཕྱིན་ནས། བྱིམ་གྱི་པ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་ཁོས་དགོར་མཛོད་
ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱིན་པ་ཞིག་གཏོང་དགོས་ཞེས་ཞུས་ཆོ་པས་གནང་བ་ཐོབ། དེ་ནས་སྤྱིན་
པ་བཏང་བཏང་མཐར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཕའི་དགོར་མཛོད་སུམ་ཆ་གཅིག་མ་གཏོགས་བྱང་
སོང་། དེ་ནས་དགོར་མཛོད་ཀྱི་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་པ་ལ་སྐྱུས་ཏེ་ད་མཛོད་ཁང་གི་རྒྱ་
ཁོར་རྣམས་སྤྱིན་མཚམས་ཤིག་བྱས་ན་མི་དགའ་འམ་དཀི་འཛོད་ལ་ཉེ་འདུག་ཞེས་སྐྱུས་
པས། ཡབ་ཀྱིས་བདག་གིས་བུའི་ངོ་མི་ལྗོག་པས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་བྱོས་ཤིག་
ཅེས་སྐྱུས་པས། དེ་ནས་དེ་དག་གིས་ཐབས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་མཛོད་སྟེ་ཕྱི་རོལ་མ་
བྱེད། དུ་སྤྱིན་པ་ཆེན་པོས་འདི་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལྷར་བྱེད་པ་འདི་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་ཡོད་
པར་ངེས་ཤིང་། ལམ་ཡབ་ཀྱིས་དཀའ་བས་བསགས་པའི་རྒྱ་ཁོར་འདི་ངས་མེད་པར་
བྱེད་འོས་པའང་མ་ཡིན་པས། དེ་བས་ཐབས་གཞན་ཞིག་བཙུལ་དགོས། ཅི་འདྲ་
བྱས་ན་འོངས་སྤྱོད་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་ཐབས་ཤིག་ཡོད་སྟེ་ནས་མི་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱད་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཆདྲིས་པ་རེད། མི་འགའ་རེས་ཞིང་ལས་བྱས་ན་དགའ་ཞེས་རེད་སྟེ། འགའ་
རེས་ཡང་ཆོང་ལས་བྱས་ན་དགའ་ཞེས་སྟེ། ཡང་འགའ་རེས་ཕྱགས་ཟོག་སྟེལ་ན་
དེས་དགའ་འཇེས་སྟེ། དེ་ལྟར་འདྲ་མིན་ཐམས་ཅད་སྟེས་ཀྱང་དོན་ངོ་མ་འདི་
དགའ་འདུག་སྟེ་པ་ཞིག་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྟེན་པ་རེད། འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་མཚོ་
ནང་ནས་ལོར་བྱ་སྤང་ན་དགའ་ཞེས་སྟེ་ཆེ་དེ་ཡིད་ལ་བབ་ནས་པ་མ་གཉིས་ལ་གནང་བ་
ཞུས་པར་པ་མ་གཉིས་ཀས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་འགོ་བཙུག་པ་མཇུག་པར་མ་བཟང་དེ་འདྲའི་
ལས་སྟེ་མི་ཞིག་མིན་པས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་མ་འགོ་ཞིག་ཅེས་གནང་བ་མ་ཐོབ། བྱས་
བསམ་པ་འདི་བཞིན་མ་འགྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་ལྔ་དང་ཞེས་སྟེ་ཏེ་ཁ་སྐྱབ་ཏུ་ཉལ་ཏེ་ཞག་
དྲུག་གི་བར་བཟའ་བཏུང་བར་མ་འདོད་པས་ཤིར་དོགས་ནས། ཕ་མ་གཉིས་ལ་འང་
ཐབས་མེད་པས་ཉིན་གཅིག་གནང་བ་ཐོབ། དེ་ནས་མི་ལྔ་བརྒྱ་དང་འགོགས་ཏེ་སོང་
སོང་མཐར། སྐབས་ཤིག་ལ་ཇག་པ་མང་པོ་དང་འཕྲད་དེ་དངོས་པོ་ཆོང་མ་སྟོགས་
སོ། །དེ་ནས་ཡང་སོང་བས་གོང་སྤྱོད་ཀྱི་བར་ཞེས་པར་སྟོན་ནས། དེར་བྲམ་ཟེ་
ཀ་བྱི་ལི་ཞེས་པའི་བྱི་ཆོང་ཕྱག་པོ་ཆོང་ཞིག་དང་འཕྲད་ནས་དེ་ཆོང་ལ་གསེར་སྟོང་པ་ན་
བྲམ་ཟེ་ཆོང་གིས་འདི་ནི་རང་བཞིན་སྟེས་བྱུ་མ་རེད་སྟེ་སྟེ་ནས་གཞན་དང་མ་འདྲ་བ་ཡིན་
པར་ཤེས་ཏེ་གསེར་སྟང་སུ་མ་སྟོང་བྱིན། དེ་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་གྲུ་གཟིངས་
ལ་ཞུགས་ཏེ་སོང་བས་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱེད། ཆོང་པ་རྣམས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་གང་
གི་ཡག་ཡག་བསལ་འོགས་བྱས་ཏེ་བྱིན་ནས་སྤྱིར་འཛུལ་བྱ་སྤྱིང་དུ་མངགས་ཆོང་མ་
མགོ་ཐོན་དུ་སྤྱིར་ཡུལ་ལ་བསྐྱེད་སོང་། སྤྱིན་པ་ཆེན་པོ་འདོད་དགུ་འབད་མེད་དུ་
འཛོལ་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་ཞིག་མ་བརྟེན་བར་དུ་སྤྱིར་ཡུལ་ལ་མི་འགོ་སྟེ་སྟེ་ནས།
སྤྱི་རྒྱལ་པོའི་ལག་ནས་ལོར་བྱ་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། ཞག་

བདུན་ལ་རྒྱུ་ཤུ་མོ་རྩལ་འདུག་ས་ཞིག་ལ་སོང་། ཡང་ཞག་བདུན་ལ་བརྒྱ་མན་ཆད་
རྩལ་འདུག་ས་ཞིག་ཏུ་སོང་། ཡང་ཞག་བདུན་ལ་འཕྲག་མགོ་མན་ཆད་རྩལ་འགོ་ས་
ཞིག་བརྒྱལ་ནས་སོང་། དེ་ནས་ཞག་བདུན་ལ་རྩ་རྒྱལ་ནས་སོང་། དེ་ནས་རི་ཞིག་
གི་རྩར་བསྐྱབས། རི་དེའི་ངོར་ཞག་བདུན་དུ་འཛོགས། རི་རྩར་བསྐྱབས་ནས་ཐུར་
དུ་ཞག་བདུན་ལ་བབ་པས་རྩ་འགྲམ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱབས། རྩ་དེའི་ནང་དུ་མེ་ཏོག་པད་མ་
གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གྱི་རྩ་བར་དུ་གསྐྱུ་གྱིས་དགྱིས་པར་མཐོང་ནས། བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔའ་དེ་སྒྱུལ་གྱང་ཞིག་བཅས་ཏེ་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་པས།
སྒྱུ་དེ་དག་གི་ཞེ་སྒྲུང་ཞི་ཞིང་གཞོད་པ་དང་བྲལ། དེ་ནས་རྩ་དེའི་ནང་གི་མེ་ཏོག་པར་འཛི་
སྟངས་དུ་གོམ་པ་སྒྲོས་ཏེ་ཡང་ཞག་མ་བདུན་ལ་སོང་། དེ་ནས་པར་འཛི་རྩ་མཚོའི་པ་རྩལ་
གྱི་སྤྱན་མའི་སྒྲིང་དུ་ཐོན། དེ་ན་སྤྱན་མོ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་མང་པོ་ཡོད། དེ་
རྣམས་གྱིས་མིའི་བྱི་མ་ཚོར་ནས་བརྒྱགས་ཏེ་བྲ་བྲལ་བྱས་པར། བྱང་རྩལ་སེམས་
དཔས་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིག་བསྒྲོམས་པས་དེ་རྣམས་གྱི་གདུག་རྩལ་ཞི། དེ་
ནས་འཇམ་པའི་ཚིག་གིས་བྱེད་གང་ནས་འོང་། གང་དུ་འགྱེད་སྤྱིས་པས། །དེས་ཁོ་
བོ་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཉེར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འཛོལ་དུ་ཡོང་བ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཆད་བཤད།
དེ་རྣམས་གྱིས་འདི་རང་བཞིན་གྱི་མི་ཞིག་མ་རེད་རང་བཞིན་གྱི་མི་ཞིག་དང་འབྲེལ་འདུག་
འདི་འབྲེལ་སྟེང་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཅན་ཞིག་རེད་འདུག་ཅེས་སྒྲུབ་
ནས། དགའ་སྟེ་སྒྲུའི་པོ་བྱང་ལ་ད་དུང་ཐག་གིན་ཏུ་རིང་བས་དེ་ལྟར་སོང་ན་ཉོན་
མོངས་པར་གྱུར་གྱིས། །ཁོ་ཚོས་གང་འཚམ་ཞིག་ལ་བསྐྱུལ་འཛོག་ཅེས་སྒྲུབ་ནས་ནམ་
མཁའ་ནས་བྱེད་ཏེ་དཔག་ཆད་བཞི་བརྒྱའི་པ་རོལ་དུ་བཞག་པ་རེད། དེ་ནས་སོང་བས་
ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་དདུལ་གྱི་མཁའ་ཞིག་མཐོང་ནས་འདི་སྒྲུའི་མཁའ་ཡིན་པ་འབྲ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐྱེ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྐྱེ་སྟེ་ཐག་ཉེ་སར་སོང་བས། མཁར་དེའི་ཕྱི་རོལ་ན་འོབས་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་
བསྐྱོར་ཡོད་པ། འོབས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་གདུག་པ་ཅན་གྱིས་གང་ཡོད་པར་མཐོང་།
དེ་ནས་ཡང་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱི་གདུག་པ་ཞི། སྐྱེ་བམས་ཅད་རྒྱ་
པས་བརྩིས་ནས་མཁར་ལ་གཏད་དེ་སོང་། མཁར་དེ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་གཟུགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་
ལུས་པོས་དགྱིས་བརྒྱབ་ནས་མགོ་གཉིས་ཀ་མཁར་སྐྱོ་ལ་གཏད་དེ་བསྐྱེད་ཡོད་འདུག་
སྤྱིན་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་ན་མགོ་ཡར་བཀྲག་ནས་གདུག་རྩུབ་བསྐྱེད་ཡོང་བས། ཡང་
བྱམས་པའི་སེམས་ཤིག་བསྐྱེད་ཆེ་མགོ་མར་དམའ་ནས་ས་ལ་སྤྲར། དེ་གཉིས་ཀའི་
མགོ་ལ་བརྩིས་ཏེ་མཁར་གྱི་ནང་དུ་སོང་། མཁར་གྱི་ཡང་ཐོག་གི་གཙོ་བོ་རིན་ཆེན་སྒྲ་
བདུན་གྱིས་གཞལ་མེད་ཁང་གི་ཆོམ་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡོད། ནང་དུ་
སོང་ཆེ་སྐྱེ་དེས་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དང་སྤངས་ཏེ། འོབས་བདུན་གྱིས་
བསྐྱོར་བས་གཞན་སུ་ཡང་འདིར་འོངས་མི་རུས་ནའང་། འདི་ལྟ་བུ་སུ་ཡིན་སྐྱེ་སྟེ་
ཡར་ལངས་ནས་གུས་པས་བསུས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་གསོལ་སྒྲ་མང་པོ་
འདེན། དེ་ནས་སྤྱི་རྒྱལ་པོས་བྱིད་འདི་རུ་ཅིའི་དོན་དུ་གང་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་
པས། ང་འཛམ་གླིང་གི་མི་ཡིན་པས་འཛམ་བུ་གླིང་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། འཛམ་
གླིང་གི་མི་ཐམས་ཅད་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པས་སྤྲིག་པ་སྒྲ་ཆོགས་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་ངན་སོང་
དུ་སྤྱང་བ་དེ་དག་ལ་སྐྱིད་བཅེ་བས་ལམ་གྱི་དཀའ་ངལ་ལ་མ་འཛོམས་པར། རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་བྱིད་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོང་དུ་ཡོང་བ་ཡིན། ཁོར་བུས་སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་བསོད་ནམས་གྱིས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་
འགྱུར་བས་བྱིད་རང་གི་འདད་རྒྱུ་བ། བདག་གི་ཡིད་དང་མི་འགལ་བར་རིན་པོ་ཆེ་
སྐྱེ་བུ་གསོལ་ཞེས་སྒྲས་པས། སྤྱི་རྒྱལ་པོས་སྒྲས་པ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་

རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྤྲོ་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་རེད་ཆེད་དཀའ་མོ་ཡིན་པས། བྱིད་འདིའི་དོན་ལ་
དཀའ་ལས་འདི་འདྲ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་ཡོང་ན།
འདི་ནས་ལྷ་བ་གཅིག་ལ་བཞུགས་ཏེ་བདག་གི་མཆོད་པ་བཞེས་ཤིང་ཆོས་བསྟན་ན་ནོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིན་ཞུས། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་ནས།
ལྷ་བ་གཅིག་གི་ཆོ་ལ་བྲན་པ་ཉི་ཤེར་བཞག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་ཞིང་དེའི་རིང་
ལ་གླུའི་རྒྱལ་པོས་མཆོད་པ་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཡུལ། དེ་ནས་ལྷ་བ་གཅིག་ཆང་བས་གླུའི་
རྒྱལ་པོས་གཙུག་གི་ནོར་བུ་བཀོལ་ནས་སྤྱིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡུལ། སྤྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བྱིད་
སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བདག་བྱིད་ཀྱི་ཉི་གནས་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
སྤྱོན་ལམ་བཏབ་བོ། །སྤྱིན་པ་ཆེན་པོས་ནོར་བུ་འདི་ལ་རུས་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པར་
དྲིས་པས། འདིས་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟོང་གི་འཁོར་ཡུག་གི་ས་མཚམས་སུ་ཅི་དགོས་
གང་དགོས་ཐམས་ཅད་དགོས་འདོད་ཆར་བཞིན་དུ་འབབས་རུས་ཤེས་སྤྲས། བྱང་
རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་དགོངས་ལ་ནོར་བུ་འདི་མཐུ་ཆེ་མོད་ཀྱི། བདག་གི་བསམ་
པ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྤྲོ་བ་མི་རུས་པར་དགོངས། དེ་ནས་གླུའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་
སྤྱེལ་མ་བྱས་ཏེ་ཡང་སོང་སོང་མཐར། སྐབས་ཤིག་ལ་བློ་རྒྱ་སྤོར་པོའི་མཁའ་ཕྱི་རོལ་
ཀྱི་འོབས་ལ་སོགས་པ་ལམ་འཕྲང་སྒར་ལྟ་བུ་ལ། སྒར་བཞིན་བྱམས་པའི་སེམས་
བསྐྱོམས་ནས་ནང་དུ་ཐར། རྒྱལ་པོ་དེས་ཀྱང་བསུས་ཤིང་བཀའ་སྤྱི་བྱས་པས།
ནོར་བུ་སྟོང་བ་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་སུ་ཆོས་བསྟན་ན་འབུལ་བར་སྤྲས་པ་བཞིན། ལྷ་བ་
གཉིས་ལ་བཞུགས་ཏེ་རྩ་འཕུལ་གྱི་རྟེན་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་གླུའི་རྒྱལ་པོས་ཡིད་བཞིན་
ཀྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་ཆད་བཞི་སྟོང་ལ་ཅི་འདོད་ཀྱི་ཆར་འབབས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡུལ་ཏེ།
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོན་ཉི་གནས་སུ་སྤོན་ལམ་བཏབ། །ཡང་དེས་མ་ཚམས་པར་སྒར་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྒྲུབ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཞིན་སོང་བས་གསེར་གྱི་མཁར་བཀོད་པ་སྤྲུལ་བྱ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་སྤར་གྱི་འགྲོ་
ལུགས་ལྟར་སོང་བས་བསུ་བ་དང་རི་བ་སྤར་ལྟར་བྱས། སྤར་བཞི་ལ་ཆོས་གྱི་རྣམ་
གངས་མང་པོ་བསྟན་པས་སྤྱི་རྒྱལ་པོས་གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་བཀོལ་ནས་ཡུལ་ཏེ།
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་ཉེ་གནས་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ལམ་བཏབ། ཞོར་བྱ་འདིས་
དཔག་ཚད་བརྒྱད་སྟོང་གི་འཁོར་ཡུག་ཏུ་ཅི་འདོད་ཀྱི་ཆར་འབབས་པར་སྤྲས་པས།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྤྲུགས་བསམ་ཞིག་བཏང་སྟེ་སྤྲུགས་དབྱེས་ནས་འཛུལ་བྱ་གྲིང་གི་
ཁྱོན་དུ་དཔག་ཚད་བདུན་སྟོང་ལས་མེད་པས། ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་འདིས་བདག་གི་
འདོད་པ་བསྐྱང་ངོ་སྟོན་ནས། སྤྱི་ཕྱིར་ཆེད་པའི་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་པོ་ན་བཟའི་སྟེ་
མོ་ལ་བཏགས་ཏེ་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་ལོག་ཅིང་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་སྐྱེལ་མ་མཛད།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་རིང་ས་ཞིག་ནས་འདི་རྣམས་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་
ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བདག་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ཐུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་
མཛད་པས། འཕུར་ཐུབ་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ཏེ་རྒྱ་
མཚོའི་ནང་གི་གོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་བསྐྱེབས་སྐབས་ས་
སྟངས་དུ་བབ་ནས་ངལ་ཅུང་ཟད་ཅིག་གསོས་པར་དེའི་ཆོ་གཉིད་དུ་ཡུར་སོང་བས། ལྷ་
ཕྱན་རྣམས་ཀྱིས་གྲོས་བྱས་པ། ང་ཚོའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་གསུམ་
མ་གཉོགས་མེད་པས་གལ་ཏེ་འདི་གསུམ་མི་འདིས་ཁྱེད་སོང་ན་མི་ལོགས་པས་ཕྱིར་ལ་
རྒྱ་དགོས་སྟོན་ནས་ཕྱིར་བརྒྱས་སོང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཉིད་སད་དུས་ཞོར་
བྱ་རྣམས་མེད་པར་མཐོང་ནས། འདི་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱི་བརྒྱས་པ་སེམས་ཐག་ཆོད་དེ།
བདག་གིས་ལུས་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་བསྐྱམ་དུ་འཇུག་དགོས་དགོངས་ནས་ཞོར་
བྱ་ལག་ལ་མ་ལོན་གྱི་བར་དུ་ཁ་ཕྱིར་ལ་མི་འཁོར་བའི་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ། རུས་

སྤལ་གྱི་ཁོག་པ་རྙིང་བ་ཞིག་མཚོ་འབྲུམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་བྲུངས་ནས་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་བཅུ་བཞིན་
པའི་སྐབས། རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་དེས་སྤྱོན་པ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ་ཤེས་ཏེ་གམ་དུ་ཡོང་ནས་
རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཁ་ཞེང་རྒྱང་རྒྱང་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཡོད་པས།
ཁྱེད་མི་གཅིག་ལྟ་ཅི་ཁྱེད་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཐམས་ཅད་ཡོང་ནས་བཅུས་ན་འང་སྐམ་
ཐབས་མེད་པར་མ་ཟད་ཁ་དམའ་ཐབས་ཙམ་ཡང་ཐོན་པ་མ་རེད་ཁྱིམ་བཅུས་པ་དོན་མེད་
རེད་ཅེས་སྒྲུས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གསུངས་པ་མི་ཞིག་གིས་ངོ་མ་ཞེ་སྟོང་གི་
ལས་ཀ་ཞིག་སྐྱབ་ན་མི་འགྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། ངས་རིན་པོ་ཆེ་རྟེན་པས་འགྲོ་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་བྱ་སྒྲུམ་ཞིང་། དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་སེམས་མ་ཞུམ་ན་སྤྱག་གི་རྒྱ་མཚོ་ཅིའི་ཕྱིར་སྐམ་མི་ཐུབ་
ཅེས་གསུངས། དེའི་སྐབས་སུ་ལྷ་བྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པས་རྒྱང་ནས་བལྟས་ཆོ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་གཅིག་གིས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཚུ་བཅུས་ཏེ་འགྲོ་བ་མང་པོའི་དོན་
ཁྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་མཐོང་ནས། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྤྱོད་ཏེ་
ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མདུན་དུ་ཡོང་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་
གྲོན་པ་ཐུད་ནས་ཚུན་དུ་བྱོན་ཏེ་ཕྱིར་ལན་རེ་བྲུངས་དུས། ལན་ཕོག་གཅིག་གིས་རྒྱ་
མཚོའི་ཚུ་དཔག་ཚད་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ཕྱིས་སོང་། ལན་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱད་ཅུ་ཕྱིས་
སོང་། ལན་གསུམ་ཀྱིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་ཉི་ལུ་ཕྱིས་སོང་བས། སྤྱ་རྣམས་
སྤྱག་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མདུན་དུ་ཡོང་སྟེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཚུ་སྐམ་པར་མ་བྱེད་
ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེའི་སྐབས་དེར་མཚམས་བཞག་
སྤྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འདིས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཤེས་སྒྲུས།
དེས་སྒྲུས་པ། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས། སྤྱས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྐལ་པ། འོན་ཏེ་མཆོའི་ནང་ན་སེམས་ཅན་མང་དུ་ཡོད་པས་དེད་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་
ཕྱིར་སྒྲིན་སྐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གསུངས་པ། རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་སེམས་
ཅན་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་མེད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་
ཅན་དབུལ་པོ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཁོར་གྱི་དོན་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གཞོད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་མི་
དགེ་བ་བཅུ་ལྔ་གས་པར་བྱས་ཏེ་ཤི་ནས་དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་འགྲོ་བས། ཁོང་གིས་དེ་ནམས་
ལ་སྤྱིང་རྩེ་སྤྱིང་པོ་ཆེ་ཨོ་ལོན་བལྟས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ལྷ་ནམས་ཀྱིས་སེམས་
ཆེད་དེ་ཁོར་བུ་གསུམ་པོ་ཁྱེད་ཡོང་ནས་ཕྱིར་ལ་ཕུལ། རྒྱ་མཆོའི་ལྷ་དེས་ཀྱང་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆོན་ཉེ་གནས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སྒྲོན་ལམ་བཏབ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་སྤྱིང་གི་ནམ་མཁའ་འཕུར་ནས་མར་ས་ལ་བབ་དུས།
སྤར་གྱི་ཆོང་རོགས་ལྷ་བརྒྱ་བོ་མགོ་ཐོན་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་ཐུག་སྤར་གྱི་
བམ་ཟེ་གསེར་སྤར་སུམ་སྤོང་ཕུལ་མཁན་ཆང་གི་ཁྱིམ་ལ་ཕེབས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ཁྱིམ་དུ་ཕེབས་པས། དེ་ཆང་གི་བང་
མཛོད་ཐམས་ཅད་ཁོར་སྒྲུ་མང་པོས་གང་། དེ་ཆང་གིས་ཆོང་པ་ལྷ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་
ལ་བསྐྱེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས། སྤང་པོ་ཆེ་ལྷ་བརྒྱ་ལ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ཕུལ་ནས་སྐྱེལ་མ་བྱས། སྐལ་པ་དེར་སྒྲིན་པ་
ཆེན་པོའི་པ་མ་གཉིས་ཀ་བྱ་དང་བུལ་བས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་དུས་པས་གཉིས་ཀའི་
མིག་ལོང་། བུ་ཕྱིར་ལ་ཐོན་ནས་པ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུག་འཆམ་ཞིང་དེའི་ལག་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ་ཁ་བརྒྱ་བུས་པས་བུ་ཡིན་པ་དེ་གསེར་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་པ་མ་གཉིས་ཀ་ལུལ་ནས་བསྐྱུར་
ཏེ་བྱད་སོང་བས་དུས་དུས་ཀྱིས་མིག་ལོང་སོང་། ཁྱོད་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་སོང་ནས་ཅི་
ཞིག་ཆེད་བྱིས་ཆོ། ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་པ་མ་གཉིས་ཀའི་ལག་ཏུ་བཞག་ནས་བདག་གིས་

འདི་ཆེད་དེ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་དང་། ས་མས་ལག་ཏུ་སྒྲངས་ནས། འདི་འབྲའི་དོ་ལུ་ཆང་གི་མཛོད་ཀྱི་ནང་ན་ཅི་འབྲའི་མང་པོ་ཡོད་ཚུང་དེའི་དོན་དུ་སློབ་ལ་བསྡེ་ཅི་དགོས་ཞེས་སྒྲུབ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ས་མའི་ལག་ནས་ཞོར་བུ་ཕྱིར་སྒྲངས་ཏེ་ས་མའི་མིག་སྤར་བཞིན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སློན་ལམ་བཏབ་པས་ས་མ་གཉིས་ཀའི་མིག་སྤར་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ས་མ་གཉིས་ཀ་དག་འནས་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དག་པ་རེད་འདུག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ཡི་རང་བྱས། སྤྱིན་པ་ཆེན་པོས་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བཟུང་སྟེ་ས་མའི་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གདན། སྟོང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲ་བྲེའོང་བའི་སློན་ལམ་བཏབ་པས་ངེ་བཏབ་པོ་འབྲུག། དེ་ལྟར་དུ་སློན་ལམ་བཏབ་སྟེ་བང་མཛོད་སྟོངས་པ་ཐམས་ཅད་གང་བར་བྱས། དེ་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཐམས་ཅད་ལ་བྲིལ་གྱིས་བསྐྱགས་ཏེ། ཞག་བདུན་གྱི་མཚམས་ནས་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཆར་བཞིན་དུ་འབབས་པ་ཡིན། ཐམས་ཅད་གྱིས་རང་རང་སོ་སོའི་ཅི་འདོད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ལོངས་ཞེས་བསྐྱགས། དེ་ནས་དུས་ཚོད་ཀྱི་སྟོང་དུ་ཉེ་དུས་སྤྱིན་པ་ཆེན་པོས་བྱས་བྱས་གོས་གསར་བ་གྱོན་ནས། ཐང་ཡངས་ས་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་མཚན་ཞིག་བཙུགས་ཏེ་དེའི་ཕྱོད་མོར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་བཏགས། སློས་པོར་ལག་ཏུ་བཟུང་ནས་སློན་ལམ་བཏབ་པ། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཐམས་ཅད་པོ་དབུལ་པོངས་ཤ་སྟག་སྟེ། དེ་དག་ལ་སུན་ཞིག་འདོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་འདི་མི་རྩུན་པ་ཞིག་ཡིན་ན། མི་ལ་སོགས་པའི་སློབ་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཅི་དགོས་པའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཆར་བཞིན་དུ་འབབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སློན་ལམ་བཏབ་པས། དང་པོ་སློབ་ས་བཞི་ནས་རྒྱང་ལངས་ཏེ་མི་གཙང་བའི་ཉལ་ཉིལ་ཐམས་ཅད་བྱགས། དེ་ནས་ཆར་བེམ་བེམ་ཞིག་བབ་སྟེ་དུལ་མི་ལྷང་བར་བྱས། དེ་ནས་ཐོག་མར་བཟའ་བཏུང་རོ་བརྒྱ་དང་ལྷན་པ་སྒྲ་ཚོགས། དེ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ནས་འབྱུང་འཁྱེད་ཀྱི་རིགས། དེ་ནས་གོས་ཀྱི་རིགས། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཆར་
བཞིན་དུ་བབ་སྟེ་འཛམ་གྲུ་གི་ས་ཆ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཁོར་གྱིས་གང་སྟེ་མི་ཐམས་ཅད་རྒྱ་
ཁོར་གྱིས་ཚིམས་པར་གྱུར། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འཛམ་གྲུ་གི་མི་
ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ལྟར་གསུངས། །ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་ཁོར་གྱི་དོན་དུ་སློག་གཙུག་
པ་ལ་སོགས་པ་མི་དག་བའི་ལས་ངན་མང་པོ་ཞིག་བསགས་ཏེ་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ངན་སོང་དུ་
འགོ་བ་ལ། བདག་ནི་དེ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ནས་འཛིགས་སྒྲག་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་མང་པོ་ཞིག་
ཁྱད་དུ་བསད་དེ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བྱངས་བ་ཡིན། ད་ནི་ཁྱེད་
རྣམས་ལ་ལོངས་སྟོང་གྱིས་ཤོངས་པ་མེད་པས། །ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སློག་གསུམ་མི་དག་
བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཏེ་དག་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་ཤིག་
གསུངས་ཏེ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སློན་སྐྱོན་ཆོས་བསྟན། དེ་ཐམས་ཅད་དག་བའི་ལས་ལ་
བརྩོན་པ་བསྟེན་དུ་བཅུག་སྟེ་འཛམ་གྲུ་གི་མི་ཐམས་ཅད་སྐབས་དེར་གྱི་འཕོས་ནས་མཐོ་
རིས་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་སོང་བ་ཤིས་ལྟག་ཡིན་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཏམ་རྒྱུད་དེར་
གསུངས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ཆེན་པོའི་པ་མ་གཉིས་ཀ་ད་ལྟའི་ཡབ་ཟས་གཙང་
དང་ཡུམ་སྐྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། སྤྱིན་པ་ཆེན་པོ་ནི་སྤྱིན་པ་ཁོང་ཡིན།
རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ལྷ་དེ་མ་འགགས་པ་དང་། དདུལ་གྱི་མཁར་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་དེ་ལྷ་
རིའི་བུ་དང་། བེཾ་རྒྱའི་མཁར་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་དེ་མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུ་དང་།
གསེར་གྱི་མཁར་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་དེ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་དུས་དེ་ནས་
ད་ལྟའི་བར་དུ་དུས་ཤིང་དུས་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ད་ཐེངས་འདོད་པ་གསུམ་པོ་
ཡང་བསམ་པ་ལྟར་དུ་གནང་བ་སྤྱིན་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
བསྐྱེད་ཏོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དགའ་མགུ་ཡི་རང་ནས་ཇི་སྟེན་འཛོའི་བར་དུ་བཅོམ་ལྡན་

འདས་ལ་བསྟེན་བཀའ་བྱེད་པར་ཁས་བླངས། གཏམ་རྒྱུད་འདིའི་ཅི་ཞིག་མཚོན་ན་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྦྱོན་པ་བྱང་ཚུབ་
དང་། ཞོར་དུ་སྤྱིང་སྟོབས་དང་བཙོན་འགྲུས་བྱམས་པ་བསྐྱོམས་པའི་ཕན་ཡོན་སོགས་
ཀྱང་བསྟན་ཏོ། དེ་ནས་ཡང་སྤུང་མོང་གི་དགོ་ཅུ་སྦྱི་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་པ་ནི། སྟོག་
གཙོད་སྤོང་བའི་སྤོང་དུ་གཞན་གྱི་སྟོག་བསྐྱབ་པ་སྦྱོན་པ་རྣམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་སྦྱོན་
པ་གཏོང་བ་དེ་དང་། སྤྲོམ་པ་སྤྱང་བ་ལ་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་དེ་ནི་
མཁན་སློབ་ཀྱི་མདུན་དུ་ཁས་བླངས་ཆོར་བའི་རང་ལམ་གྱི་སྤྱང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྱང་དགོས་
པའོ། །བསྐྱུངས་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་། དག་པའི་ཞིང་ཁམས་གིག་ནས་བསྐླལ་བ་
བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་ཆོ་ལ་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་བསྐྱུངས་པ་ལས་འདིར་སྤྲོ་བའི་
ལ་སེམས་མི་ཞུམ་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོམ་པ་བསྐྱུངས་པ་
སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་འཆོ་བ་མི་བྱེད་པའི་སྤྲོམ་པ་སྤྲོ་གཅིག་སྤྱང་བ་ཕན་ཡོན་ཆེ་
གསུངས། ཡང་དུས་བབ་བསྐླལ་བབ་གི་སྐབས་སུ་བསྐླལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་མཚོད་པ་བས་ཀྱང་དུས་སྟེགས་མའི་བསྟན་པ་རྣམས་པའི་
སྐབས་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྟོག་གཙོད་སྤོང་བ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་པ་སྤྲོ་གཅིག་སྤྱང་ན་ཕན་
ཡོན་ཆེ་བ་མདོ་ལས་གསུངས་བས། རང་རྒྱུད་ནས་བསྐྱབ་པ་སྤྲོ་རེ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱང་།
གཞན་གྱི་དགོ་བ་སྤྲོ་རེ་བྱས་པ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་ཆེ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་དགོས་
ཏེ། །ཆོམས་ལས། དག་རྣམས་བསྐྱུངས་ཤིང་ཡིད་ནི་ལེགས་བསྐྱམས་
ཏེ། །ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་དག་ཆེད་མི་བྱ། །ལས་ལམ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྣམས་
སྤྱངས་ན། །བྱང་སྤོང་གསུང་བའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཚུལ་
སྤྲིམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་མིག་མེད་གཟུགས་མཐོང་མི་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་བྱིམས་མེད་ན་ཆོས་མི་མཐོང་། །ཇི་ལྟར་རྟེན་མེད་
ལམ་འཇུག་ག་ལ་རུས། །དེ་བཞིན་ཚུལ་བྱིམས་མེད་ན་ཐར་མི་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སློན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པས་མཚམས་མ་སྦྱར་
ན་རྒྱ་གཞན་དག་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་མི་ཐུབ། །སློན་ལམ་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་ཚུལ་བྱིམས་རྣམ་
པར་དག་མིན་ལ་རག་ལས་པས། །སྤྱི་མ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་འདོད་སྤྱིང་ནས་ཡོད་ན།
རང་རང་གི་སློམ་པ་གང་ཁས་བླངས་ཡོད་ན་དེའི་བསྐྱེད་བྱ་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད་།
གཞན་གྱི་སྐྱེད་བ་ལ་ཡི་རང་བྱེད། །བདེན་པར་སྦྱོབ་པ་ལས་རྩུན་བཤད་མི་རུང་གཏམ་
གང་བཤད་ན་བདེན་པར་སྦྱོབ་དགོས། །རྩུན་གྱི་ཉེས་དམིགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རེད།
རྩུན་མི་བཤད་པར་བདེན་པར་སྦྱོབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་པར་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྦྱབ།
སྤྱི་བ་དགོན་པ་གང་ཟག་ནང་ཕན་ཚུན་ལ་མི་མཐུན་པའི་འཁོན་གཞི་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཐབས་ལ་
རང་གིས་འབད། །གཞན་གྱིས་འཁོན་པ་སྦྱུམ་ན་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་དགོས།
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་ན་དེ་ལ་དགོ་བ་འདྲ་འདྲ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ཡང་གཅིག་མཚུངས་རེད།
འཁོན་པ་བསྦྱུམ་ན་ཡང་རང་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ཆེ་འདོད་གྲགས་འདོད་ཟ་འདོད་མེད་པའི་
སྤྱིང་དུ་བྱང་པོར་བྱ་དགོས། །ཁྱེད་པར་དུ་རྒྱ་མེད་ཉམ་རྒྱུད་གི་སྤྱིང་དུ་གྱོད་གཡོན་བྱས་
ན་ད་ལྟའི་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ཕམ་སོང་ཡང་། །སྤྱི་མའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱེད་མི་དགོས་
པར་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་ལེ་ལན་དང་རྒྱ་འབྲས་འཁོར་ཡོང་བ་རེད། །སྤྱིར་བླ་
སེར་གྱོད་འཁོན་ཁ་མཚུའི་ནང་དུ་འདྲེས་མི་རུང་། །ཡས་ཚང་གི་གཉེན་སྒྲིག་ས་ན་བླ་
སེར། །མས་ཚང་གི་གྱོད་བཤད་ས་ན་བླ་སེར། །བླ་སེར་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བའི་ནང་
ཐེ་མེད་ས་ཞིག་མེད་དུས། །འཛིག་རྟེན་རི་འདྲ་ཞིག་འགྲུབ་གྱིན་ཡོད་ན་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་
དོན་གྱི་བསྐྱེད་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་དེ་ཙམ་ཞིག་གོར་གྱིན་ཡོད་པའི་རྟགས་རེད།

འོན་ཀྱང་དམེ་འབྲུགས་འཁོན་ཁ་ཆོས་དམ་གྱིས་གནན་རྒྱ་དེ་ཚོ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ།
ཆགས་སྤང་གི་གཞི་དེ་འཆོ་མེད་ན་སེམས་རྒྱུད་འཇམ་པོ་ཡིན། ཞི་དུལ་གྱི་སྤྱོད་ལམ་
རང་ལྷགས་གྱིས་ཡོད་པ་རེད། ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་སྒྲོན་ས་གཏམ་བྲང་པོར་བཤད།
བྲང་པོར་བཤད་ན་དག་ཡང་མག་ཟེར་བས། བདེན་པའི་ཚིག་ནི་བདུད་ཅི་
སྟེ། །བདེན་པའི་ཚིག་ནི་སྒྲན་མེད། ཁྱིམ་གསུངས་པ་ལྟར། གཏམ་བཤད་ན་
དོན་མེད་སྒྲོན་བའི་འཆལ་གཏམ། སྒྲོན་པ་རེད་ཟེར་ན་སྒྲོ་ཡག་རེད་མེད་པ་འདྲ་བ།
གཟའ་བོ་རེད་ཟེར་ན་དེ་ཡང་ཅུང་མིན་པ་འདྲ་བ། གཏམ་མགོ་མེད་རྩ་མེད་ཅི་བྲན་གང་
བྲན། ཚིག་ལ་མཚོན་ཆ་མེད་ཀྱང་མི་སེམས་ཆལ་བར་གཏོང་བྱེད་དང་གཞི་དེ་པ་ཅན་
གྱི་ཚིག་བརྟགས་དཔྱད་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བ་དེ་འདྲ་མི་བཤད་པར། དོན་ཡོད་པ་གཞན་
ལ་ཕན་པའི་སྐད་ཆ། སྤྱི་གཙམ་ཐར་བ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་སྐད་ཆ། ལྟ་ལོག་ཆོས་དང་
འཕྲད་བྱེད། སྤྱག་བསྐལ་ཅན་གྱི་སྤྱག་སེམས་ནད་ཞི་བྱེད། ཡིད་ཆད་ཉམ་ཐག་གི་
སེམས་གྱི་རེ་བ་སྐྱོང་བྱེད། མ་ཤེས་པ་ལ་བསྐྱབ་སྒྲོན་དང་། མ་རིག་པ་ལ་མཛུབ་
སྒྲོན་བྱེད་ཀུས་ན་དེ་ཡག་པ་རེད། རང་གིས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་ཀྱང་། མི་སྒྲོ་
ཆེན་ཤེས་རྒྱ་ཅན་གྱིས་མི་གཞན་ལ་ཕན་སེམས་གྱི་གཏམ་བཤད་གྱིན་ཡོད་པ་ལ་ཡི་རང་
བྱེད། དེའི་སྤྱང་ནས་འདོད་པ་རྒྱུང་བར་བྱེད་པ་ཆོག་ཤེས་གྱི་གཞི་མ་རེད། འདོད་
རྒྱུང་ཆོག་ཤེས་འཕགས་པའི་ཞོར་བདུན་གྱི་ནང་ནས་རེད། འདོད་རྒྱུང་ཅན་དེ་འཕགས་
པའི་རིགས་ཡིན་ཞིང་འདོད་པ་ཟད་ན་འཕགས་པ་དངོས་ཡིན། འདོད་ཆེན་གྱི་སྤྱག་
བསྐལ་དེ། བྱེ་ཆོན་གྱི་ནང་དུ་ཉ་འཕང་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། ཆོག་ཤེས་གྱི་བདེ་བ་དེ།
ལྟའི་ཕོ་བྲང་གི་ནང་དུ་ཅོ་ཇུན་གྱི་རྒྱ་བསིལ་གཏོར་གྱིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པ་ར་ཡོད།
འདོད་ཆེན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞོར་ལ་སྤྱད་པའི་བདེ་བ་དེས་འདོད་རྒྱུང་ཆོག་ཤེས་གྱིས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐྱེ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འཕགས་ཤིང་ལ་སྤྱད་པའི་བདེ་བ་དོན་མེད། འོན་ཀྱང་བདེ་བ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་
འདོད་ཆུང་ཅན་ཁོ་རང་གིས་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་མ་རེད། ཁྱད་པར་དུ་རབ་རྟུ་བྱུང་
བས་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་བའི་གཏད་པ་བཞི་
ལ་ཕུགས་བཅོལ་རྒྱ་དེ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན། བྱ་བཏང་རི་ཁྲོད་པ་ཞིག་ལ་གཏད་པ་བཞི་
ཡོད་དགོས་གསུངས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སློ་ཕུགས་ཆོས་ལ་གཏད། ཆོས་
ཕུགས་སྤྱང་ལ་གཏད། སྤྱང་ཕུགས་ཤི་ལ་གཏད། ཤི་ཕུགས་གྲོག་སྤྱོད་ལ་གཏད་
ཅས་གསུངས་པ་རེད། །ཡང་བྱ་བཏང་གི་རི་ཁྲོད་པ་ཞིག་ལ་ཅི་ཞིག་དགོས་ཤེ་ན་བྱུང་
བསྟེན་ཐོབ་གསུམ་དགོས། གང་ནས་བྱུང་ན་མི་བྲལ་ནས་བྱུང་། གང་ལ་སྟེན་ན་
བྱི་བྲལ་དུ་སྟེན། གང་ཐོབ་ན་ལྷ་བྲལ་ཐོབ་པ་སྟེ་འདི་ལ་བྱུང་བསྟེན་ཐོབ་གསུམ་ཟེར།
བྱི་བྲལ་ཞེས་པ་ནི་དམན་ས་འཛིན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། ཡང་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་
བཤེས་རྣམ་པས་བྱ་བཏང་གི་རི་ཁྲོད་པ་ཞིག་ལ་རྩི་ཆེ་གསུམ་དགོས་གསུངས་ཡོད། རྩི་
ཆེ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐེབ་མེད་རྩི་ཆེ་སྟོན་ལ་བཏང་། ཁྲེལ་མེད་རྩི་ཆེ་ཆེས་
སྤྱ་འཛིན། ཡེ་ཤེས་རྩི་ཆེ་རང་དང་འགྲོག་ཅས་གསུངས་ཡོད། ཐེབ་མེད་རྩི་ཆེ་ཞེས་
པ་ཆོ་སློས་བཏང་དེ་དབུན་པའི་རི་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་དུས་པ་མ་གཉེན་བཤེས་སོགས་ཀྱིས་མ་
འགྲོ་ཞེས་གཤོལ་བཏབ་ཀྱང་གཤོལ་མི་ཐེབ་པ་ལ་ཐེབ་མེད་རྩི་ཆེ་ཞེས་བྱ། ཆོ་འདིའི་ཕ་
མ་གཉེན་བཤེས་ཀྱང་མ་བསྐྱུངས་ཏེ་ཁྲེལ་མེད་རེད་རི་ལ་འགོས་ཐལ་ཨེ་ཟེར་བསམ་ནས་
དེ་འདྲ་འཛེམས་མི་འདུག་པ་ལ་ཁྲེལ་མེད་རྩི་ཆེ་ཟེར། ཡེ་ཤེས་རྩི་ཆེ་ཞེས་པ་ཆོས་མ་
གཏོགས་བྱ་བ་གཞན་པ་བསམ་པ་དང་དྲན་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པ། གཟུང་འཛིན་ཐམས་
ཅད་སྤངས་པའི་འཛིན་མེད་བྱེད་བསམ་པ་ལས་གཞན་བྱ་ལོང་མེད་པར་ལྷ་ཡིན་ཡང་འཆི་
བ་རེད་བསམ་ནས་དེ་ཡིད་ལ་བཞག་སྟེ་ཆོས་མ་གཏོགས་བསམ་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་

དོན་ཞེས་བྱ། དེ་ལྟ་བུ་དོན་གསུམ་དང་གཏད་པ་བཞི་བུད་སྟེག་ཐོབ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་པོ་
ལ་བཀའ་གདམས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་རྣམ་པས་ཡུགས་ནོར་བཅུ་ཞེས་གསུངས་
ཡོད། གཞན་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེ་བ་མེད་ཅིང་གཞན་དོན་མི་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་དམན་
པའི་རིགས་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་གིས་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་འབྲལ་མི་རུད། བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་གཉིས་
ལས་བྱམས་པ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ། ཆོས་ལ་
དམིགས་པའི་བྱམས་པ། དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པ་སྟེ་གསུམ། སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དེ་ནི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དེ་སྦྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པ་མི་སྦྱེ་
བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་
འདྲིར་བྱམས་པ་དང་པོ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ན། དེའི་
དམིགས་པའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད། རྣམ་པའི་སློབ་དེ་བ་དང་འཕྲད་འདོད་ཀྱི་
སེམས། དེ་རིམ་ལྔར་སློམ་དགོས་ཤི་ན་ཅུ་བ་བྲིན་བྲན་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས།
སེམས་ཅན་གྱི་བྲིན་བསམ་སྟེ་སློམ་དགོས། བྱམས་པའི་ཞུགས་ཀྱིས་མིག་ནས་མཆི་
མ་འཁྲིགས་པའམ་ལུས་ནས་བ་སྐྱུ་ལྔར་བ་ཞིག་ཏུ་བྱམས་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལྟ་བུ་འདི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱེས་ན་བྱམས་པ་ཆད་མེད་དང་། །རང་བདེ་འདོད་ཀྱི་སློབ་
མེད་པར་གྱུར་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་
དུས་བྱམས་པ་འབྱོར་བའི་ཆད་དོ། །བྱམས་པ་འབྱོར་ན་སྤྱིང་རྗེ་འབྱོར་བ་ལ་
དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱིང་རྗེ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐུ་སྤྲུལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་མེ། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྣང་མེ་གསུམ་ཡོད་ན། དེ་
ལས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་མེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་སྣང་མེ་སྐྱུས་པའོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་མེ་
རང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་གོམས་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་ཤེས་དུས།
རྒྱ་འབྲས་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཅི་འདྲའི་འབྲུལ་གྱིན་ཡོད་འདུག་བསམ་པའི་སྣང་མེ་
བའོ། །གསུམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྣང་མེ་རང་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་དུས། སེམས་ཅན་དངོས་འཛིན་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་དུ་
སྣང་མེ་སྐྱེས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་སྣང་མེའི་སྣང་པོ་ཅན་ལས་རྣམ་པ་གཞན་མ་ཡིན་པ་ལས་སྣང་མེ་
སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་མེ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྟོང་བ་དེ་ལ་སྣང་མེ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པས།
དམིགས་པའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད། རྣམ་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ། སྒྲོམ་ཐབས་ཅུ་བའི་མ་དང་སྦྱར་ནས་བསྒྲོམ་ན།
སྣང་མེ་འབྱོངས་བའི་ཚད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གཅེས་འཛིན་དོར་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་ན་
སྣང་མེ་འབྱོངས་བའི་ཚད་དོ། སྣང་མེ་བསྒྲོམ་ན་ཕན་ཡོན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱན་
རས་གཟིགས་ཀྱི་རྟོགས་བརྩོད་ལས། ཆོས་གཅིག་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར། གཅིག་གང་ཞེ་ན་སྣང་མེ་ཆེན་པོའོ་
གསུངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཅུ་བ་སྣང་མེ་ལས་བྱུང་
བ་ཅན་ཞིག་ཡིན། བྱམས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་དང་སྣང་
མེས་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་དང་། རང་གི་ཞི་བདེ་མི་བསམ་པར་སེམས་ཅན་

གཞན་དོན་ཁོ་ན་བསམ་པ་ཡིན་པས། རང་ལས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྐྱེས་བུ་
མཆོག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱམས་དང་སླིང་རྩེ་རང་གིས་སློམ། གཞན་གྱི་
བསྐྱེམས་པ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་སློམ་ཞིང་བྱ་སྟོད་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་
མདོར་ན་འཕགས་དང་སོ་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་དགོ་ཅ།
གོང་དུ་ལས་དང་པོ་བ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་སློམ་པའི་གཙོ་བྱས་པའི་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་ལ་རྩེས་
སུ་ཡི་རང་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཚིག་རྒྱུ་རྩེས་མ་འདི་ཐམས་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས།
གོང་མའི་དགོ་བ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་གསུངས་པ་རེད། འདི་ཡན་ཆད་
རྩེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཡན་ལག་སོང་ནས།

ལྷ་པ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག

ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་རབ་འབྱམས་ཐམས་ཅད་ན། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་
པོ་མ་ལོན་པར། །དེ་དག་ནམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། །རྒྱ་ཆེན་སྤྱད་དུ་བསྐྱོར་
བར་བདག་གིས་བསྐྱེད། །མངོན་ཤེས་ཐུགས་ཀྱིས་དེ་དོན་མཁྱེན་པར་
གསོལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱེད་པ་འདི་ཆོས་སྤྱོད་གི་
ལས་ཀྱི་གཉེན་པོ་འོ། །སྤྱིར་ཆོས་འཁོར་ལ་བཞེད་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། མཐོང་
སློམ་མི་སློབ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་ལ་བཞག་ན། དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
ཆོས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་སྤྱང་བར་བྱས་པས་ན་དེ་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་བའོ། །དེ་དོན་དུ་གཉེར་ཏེ་འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱེད་པའོ། ཕྱོགས་དང་དུས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོད་དང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རིས་གྱིས་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཞིག་མ་ཡིན། དཔེར་ན་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་དེའི་
ཤར་ཕྱོགས་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་དེད་དེ་སོང་ན་སྤྱག་མེད་མུ་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་རེད་
མོད། དེའི་མཚོན་ཏེ་ལྷོ་ལུང་བྱང་གསུམ་མཚམས་བརྒྱད་སྟེང་འོག་དང་བཙས་པ་མུ་
མེད་མཐའ་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་རེད། ཆེས་ནས་བཤད་ན་ནམ་མཁའ་རྒྱ་ཁྱོན། ལྷང་
ས་ནས་བཤད་ན་རྩལ་ཕྱན་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྩལ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་
པའི་འཛིག་རྟེན་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཤོང་བའི་རབ་འབྱམས་མཐའ་ཡས་གྱི་ཞིང་
ན། སྤར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་བཞེས་པའི་
སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་དེ་ཇི་གདན་དུ་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བཙུང་པའི་སྟོན་ལ་བདུད་བདུལ།
དགོང་ལ་མཉམ་པར་བཞག། ཐོ་རངས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན། མངོན་པར་
ཚོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཞག་བདུན་ལ་ཆོས་མ་གསུངས་པར།
ཟབ་ཞི་སྟོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་ཚི་ལྷ་བུའི་ཆོས་ཤིག་བདག་
གིས་རྟེན། །སྤུལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འགྱུར་བས། །མི་སྒྲ་ནགས་འདབས་ཉིང་
དུ་གནས་པར་བྱ། །གསུངས་བའི་སྐབས་དེར། ལྷ་ཆངས་པ་དང་རྒྱ་བྱིན་གྱིས་
སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྲུབ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བར་བསྐྱལ་བ་ལྟར། ད་ལྟའི་
གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཚོགས་སངས་རྒྱས་པའི་
སངས་རྒྱས་གང་དག་གིས། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གལ་ཆེན་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཚོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་
གསུངས་བར་བཞུགས་ཡོད་པ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེ་ལ་རྒྱ་མི་ཆད་པར་བསྐྱར་
བར་ཞུ་བ་འབུལ་བ། ཕྱོགས་ནམས་ཀྱན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ། །ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་
གསོལ་བ་ནི། །སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལུན་འཕྲོམས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མེ་སྦྱར་

དུ་གསོལ། །གསུངས་པ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱོད་གས་བཅུ་འེ་སངས་རྒྱས་
དེ་དག་གི་ཐུགས་མཛོན་པར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ཤིང་དགོངས་ནས་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་ཏེ་བཀའ་ཡི་གནང་བ་ཐོབ་པར་བསམ་ནུས་ན་དངོས་སུ་ཞུས་པ་དང་འདྲ་
བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིགས་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་དངོས་བྱོན་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་བླ་མ་དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཚིག་བཞི་རེའི་ཡན་ཚེད་གསུང་རོགས་ཚུལ་རོགས་ཞུ་
བའི་སྒྲ་འབྲེན་བྱས་ན་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནས་མི་རུབ་པའི་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་ཐར་བའི་ལམ་
ལ་བཀོད་ཐུབ་ཅིང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་ན་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་
སྤྲིག་སྤྱིབ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་སྤྱིབ་དག་སྟེ་ཆོས་མེད་སུན་པའི་བསྐྱལ་
ངན་དུ་མི་སྤྱོད་བར་ཆོས་དང་འཕྲད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་དགོས་པ་ལྡན།

དུག་པ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ།

སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་བསྐྱར་འཛིན་དག་བའི་བཤེས། །མྱ་ངན་འདའ་བར་བཞེད་
ཀུན་དེ་དག་ལ། །མྱ་ངན་མི་འདའ་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། །མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་འདིའི་
ངོ་བོ་འདུན་པའོ། །སྤྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཞེས་པ་ནི་ལྷག་བཅས་ཀྱིས་ལས་ལྷག་
མེད་གྱི་དབྱིངས་སུ་ཞིག་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ལྷག་མ་ཞེས་པ་ཉར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལ་
བཏགས་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བའི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་རེད། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་ཉར་
ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་མི་མངའ་ཡང་རྩེ་མཐོང་གི་སྤྱང་ངོར་སྤྱོད་འཆི་ལྟར་སྤོན་པའི་རྩལ་དབང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཅོན་དུ་མཛད་དེ། ཞིང་འགའ་རེ་ནས་གཟུགས་སྒྲིའི་རྣམ་རེལ་བསྐྱུས་པ་ཙམ་ལ་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བཏགས། སློང་དང་ལྷན་པའི་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
ལོང་བ་མགོན་མེད་ཐང་དཀྱིལ་དུ་ལུས་པ་ལྟ་བུ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྤྲས་དང་སློབ་མར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན། །མྱ་
ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་འདི་ལོག་ལྟའི་གཉེན་པོ་ཡིན། སྤྱིར་
སངས་རྒྱུས་དང་ས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཆེ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་
ཤ་སྟག་ཡིན། འོན་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་གྱིས་དུས་རྟག་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཡོད་
པ་ཞིག་རེད་སྟེ་རྣམ་ནས་གལ་ཆེན་དུ་མི་མཐོང་བར་ཆོས་ཀྱི་སྐལ་བ་ཆད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་
འགོ་དོན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྟག་འཛིན་སྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་བདེ་
བར་གཤེགས་པ་དོན་མེད་སྤྱོད་བརྟེན་པ་དེ་ཆོ་ཡང་སྤྱོད་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་དུས་ཆོད་ཡོད་
ན། རང་རེའི་ལུས་ཀྱི་བྱུང་ལྟ་བུ་འདི་ལ་རྟག་བརྟན་ཅི་ཡོད་བསམ་སྟེ་མི་རྟག་པའི་འདུ་
ཤེས་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ། མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པ་དེ་དག་ལ་མྱ་ངན་ལས་མི་
འདའ་བར་ཡུན་རིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་འཆོ་ཞིང་བཞུགས་པར་ཁུ་བ་ལུལ་ན།
བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་མ་བཟད་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྟེན་འབྱུང་སྤྱོད་མེད་ཀྱིས་དེ་
བཞིན་དུ་འགྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཀྱང་མྱ་ངན་ལས་འདའ་
ཁར་ཁྱེད་ཀྱི་གསུམ་གྱི་དུས་ཆོད་ལ་སྤྱོད་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལྟ་བུ་
དང་། །ཨ་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་རྟོགས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོད་སྤྱོད་པས་མཁྱོག་པར་འདས་པ་ཐག་
བཅད་ཆར་དུས་ངས་བཞུགས་ཞུས་ལུལ་བས་ཁྱེད་ཀྱིས་ལ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ནས་
བཞུགས་སོང་། རང་དབང་ཡོད་ན་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་རེད། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་

བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་འདི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་རྣམས་སུན་འབྱིན་པ་དང་ལེ་
ལོ་ཅན་རྣམས་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད། །རྒྱལ་བ་སྤྲུང་ན་འདའ་བཞེད་
ལ། །ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། །འགྲོ་འདི་སྤྱོད་བར་མི་འགོད་
ཅིང་། །བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་བཞུགས་པར་གསོལ། །གསུངས་པ་ལྟར།
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་དུས་འདི་ལ་བསྟན་པའི་སྟོག་འཛིན་པའི་
བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམ་པ། སྟིགས་མའི་སེམས་ཅན་
གདུལ་དཀའ་བ་དཔུ་ཤོད་པ་འདི་ཚོས་ལོག་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་དམ་སེལ་དམ་ཉམས་གྱིས་
ལུང་པ་གང་བས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་དྲིན་ཆེན་ལ་དྲིན་དུ་བརྩི་མི་ཤེས་པར་
བཀའ་འགའ་དམ་འགའ་མང་པོ་བྱུང་ཡོང་དུས་དེ་ནིང་ཁམས་གཞན་ལ་ཐུགས་གཏད་
འགྲོ་རྒྱ་དེ་འདྲ་ཡོད་སྟིན་པ་རེད། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཚོར་བཞུགས་ཞུས་འབུལ་བ་དང་
ཞབས་བརྟན་སྤྱོད་པ་སོགས་བྱས་ན་རང་ཉིད་གྱིས་ཆོ་རབས་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་
ལོག་ལྟའི་སློན་སྐྱོན་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྱིབ་དག་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་རང་ཉིད་གྱིས་
ཆོས་འཁོར་སྐོར་བའི་ཆོ་ན་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་ཆེན་པོ་དང་
ལྡན། །འདི་ཡན་ཆད་གྱིས་ཐུག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་དུག་སོང་ནས།
ཡན་ལག་བདུན་པ་བསྡོམ་རེད། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་བཞི་པ་ནི་བསྡོམ་སློན་ལམ་
ཡིན་པས། བསྡོམ་པའི་སྐོར་འོག་ནས་བདག་དང་བདག་ལ་འབྲེལ་ཐོག་ཀུན་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱབས་ནས་རྒྱས་པར་ས་བཅད་བཞི་བ་དང་བསྟན་ཏེ་འབྱུང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་
བསྡོམ་བཅི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་བསྡོམ་པའི་ཡན་ལག་འདི་དང་ཡང་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན་པས།

བདུན་པ་བསྡོམས་ཡན་ལག

དེ་ལ་ནང་གསེས་གཉིས་སྟེ། མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོན་ཏེ་བསྡོམ་དང་།
གནས་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱི་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲོན་ཏེ་བསྡོམ་འོ།

དང་པོ་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོན་ཏེ་བསྡོམ་།

འདིས་མཆོན་བདག་གི་དུས་གསུམ་དག་བརྒྱམས། །འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་
དུ་བསྡོ། །ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐུག་ཐོབ་ནས། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་
དོང་ནས་སྒྲུག་གྱུར་ཅིག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། །བསྡོམ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་
པ་རེད། གང་པ་སྡོན་མ་གཉིས་ཀས་བསྡོམ་དང་རྗེས་མ་གཉིས་ཀས་བསྡོམ་དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་གསེག་བཞིན་པའི་
དག་ཅུ་འདིས་མཆོན་ཏེ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བསམ་གསལ་དང་བསམ་འགྲུར་གྱི་དག་ཅུ་ཐམས་
ཅད་དེ་རིག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ། དག་བའི་ཅུ་བ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་བསམ་ལ་ཞིང་བདེ་
བ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་དུ་བསྡོམ་ཡིན་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་བསམ་ནུས་ན་བསྡོམ་འདི་ལ་ཕན་
ཡོན་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་རེད། ཉག་སྒྲུག་འདས་ལོག་དང་སྒྲུག་ལེབ་སྒྲུག་མའི་འདས་ལོག་
དེ་ཆོའི་ནང་དུ་བལྟས་དུས་དཔུལ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོས་ཆ་
བསྐྱར་ཏེ་གསེན་མི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་དེ་དེ་ཆོའི་བྱ་དང་བྱ་མེ་ཉི་ཤིང་ཅུ་གསུམ་ཆོར་སྐད་ཆ་
འདི་ཤོད་ཅིག། བྱེད་རྒྱམས་གྱིས་དེད་ཅག་ལ་དམིགས་ནས་དག་ཅུ་རྒྱམ་དག་རེ་གྱིས་

དང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་ཆ་མང་པོ་བསྐྱར་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། འདས་ལོག་
སྤྱིར་བཟའ་ཆོས་སྤྱིད་མཆོ་བར་དོར་བྱོན་མྱོང་བ་རེད། བར་དེའི་གོང་ཁྱེད་ཆེན་པོ་ཞིག་
གི་ནང་དུ་བྱོན་པས། མི་ལ་ལར་དང་པོ་ཟས་སློམ་མེད་པས་སྤྱག་བསྐྱུལ་བཞིན་ཡོད་
སྐབས་སློ་བུར་དུ་ཟས་གོས་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་བཞག་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་བས། འདི་གང་
ནས་ཐོན་ཡོང་བ་དང་ཅི་འདྲ་རེད་ཅེས་དེར་སྐྱེས་པའི་ཁོ་རང་ཆང་གི་ལུག་རྩི་དེ་ལ་དྲིས་
པས། འདི་ཁོ་རང་ཆོའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཤུལ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་ཆོའི་དོན་དུ་ཚོགས་
ཞིང་ས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བསོད་ནམས་བསགས་ཏེ་དགོ་ཅུ་བསྐྱབས་ནས་འདི་རྣམས་ལ་
བསྟོ་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲོན་པ་རེད་ཅེས་སྐུལ། སེམས་རྣམ་དག་གིས་བསྟོས་པ་
བསྟོ་ཡུལ་དེ་ལ་ཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། ཤི་བོ་མིན་ཀྱང་གསོན་ཡིན་ནའང་ཐོབ་རྒྱུ་ཡོད།
གནའ་སྟོན་མ་ཞིག་ལ་རྩོན་པ་ཞིག་ཡོད། ཉིན་ཞིག་དེ་རྗེ་དོང་འདོམ་པ་བརྒྱ་ཆོ་མང་པོ་
ཡོད་པའི་དོང་ནང་ཞིག་ཏུ་སྤྱང་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་སྤྱིར་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་རེད།
བྱིས་ཆང་དེས་ཤི་སོང་བ་རེད་སྟེ་ནས་ནས་དགོ་ཅུ་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱབས་ཏེ་བསྟོ་སྟོན་གྱིས་
མཆོམས་སྐྱར་བཟང་པོ་བྱས་པས། མི་དེའི་སྒྲ་སྒྲོར་མཆོམས་མཆོམས་སུ་གསུར་དྲི་རེ་
ཆོར་ཞིང་། གསུར་དྲི་ཆོར་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ལྟོགས་སྟོམ་གྱི་སྤྱག་མ་མྱོང་བ་རེད།
བར་སྐབས་ཤིག་ལ་དཔྱིད་ཀ་སྤྱོད་སོང་། དེ་འབྲུག་དོང་ཡིན་པས་དཔྱིད་ཀར་འབྲུག་
ནམ་མཁར་འགོ་དུས་ཁོ་རང་འབྲུག་ཅིག་གི་རྩ་མར་འཐམས་ཏེ་འབྲུག་གིས་དོང་ཁར་
འཕང་བཞག་པ་རེད། ཁོ་རང་གསོན་པོར་བྱིས་ལ་ཐོན་པ་དེ་ནི། བྱིས་ཆང་གིས་ཤི་
ཆོར་སྟེ་ནས་ནས་དེའི་དོན་དུ་གསུར་བསྟོ་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་པ་རེད། གསོན་པོ་
ཡིན་ཡང་ཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན། དགོ་བས་ར་མདའ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཆེ་
བས། ང་ཆོས་ཤི་བོ་གསར་རྟེན་ཆང་མའི་བསྟོ་སྟོན་མང་པོ་རྩོམ་སྐྱེས་ཆེན་དང་དགོ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འདུན་འདུས་པ་བྱ་བ་ཏང་གི་ནལ་འབྱོར་རི་ཁྲོད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཆེན་ཆོ་ལ་འཛོག་དགོས་པ་རེད།
དཔྱལ་བར་ཡོད་ན་ལས་སྒྲིབ་དག་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྒྱུ་ཐུབ་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དང་།
མཐོ་རིས་སུ་ཡོད་ན་དག་ཞིང་དུ་སྒྱུ་བ། དག་ཞིང་དུ་ཡོད་ན་རྒྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རེད། མདོར་ན་རང་གཞན་སུའི་དོན་དུ་ཡིན་ཡང་
ཞིང་དག་པ་སྒྲ་མ་དགོ་འདུན་ཉམ་ཐག་དབུལ་ཕོངས་སོགས་ལ་དངོས་པོ་དག་པ་སྒྲིག་དང་
མ་འདྲེས་པ་རེ་མཆོད་སྒྲིན་བྱས་ཤིང་། བསྡོམ་དག་པ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་གནས་སྐབས་བདེ་ཞིང་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྡོམ་ན་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡོད་བཞིན་དུ་འབྱུང་སྟེ། བསྟན་དང་འགྲོ་ལ་ཕན་
ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ཡིན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱན་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཚྲོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་དུ་ཐོབ་པར་གསུངས། བསྡོམ་ལ་གང་བསྡོ་
བྱ་སྡོ་བྱེད་བསྡོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་འཁོར་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས།
གང་བསྡོ་བྱ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྒྱུ་བའི་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་འདིས་མཆོན་པའི་དུས་གསུམ་བསགས་
པའི་དགོ་ཅུ། གང་ལ་བསྡོ་བ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ། ཅིའི་དོན་
དུ་བསྡོ་བ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྒྱུ་བའི་དོན་དུ་བསྡོ་བ། བསྡོ་ཚུལ་ཡང་། ཤེས་རབ་ཆེན་
པོས་ཚྲོགས་བྱང་ལ་དམིགས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་ཏེ་བསྡོས་ན་དེ་ནི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྩིས་ཐེན་པའི་སྒོ་
ནས་བསྡོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདི་དག་ཀྱན་བྱས་ནས། །དགོ་བ་བདག་གིས་
བསགས་པ་གང་། །དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྒྲིག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་
བསལ་བར་ཤོག །གསུངས་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་དོང་ནས་སྒྲིག་པའམ་
མང་ནས་སྒྲིག་པར་སྒྱུར་ཅིག་གམ་སྟོངས་འགྲོ་བར་སྒྱུར་ཅིག་བསམ་སྟེ། །འཁོར་བའི་

མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ནས་ཐམས་ཅད་དག་མཉམ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོལ་བར་
འབྱམས་གྲུས་པར་གྱུར་ཅིག་བསམ་ནས་བསྡོད་གོས། ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་གི་
བསྡོད་བ་སོང་བ་རེད། བསམགས་སྤངས་སྤེལ་དང་མི་བཟད་པའི་ཐབས་དམ་པ་དེ་ཡན་
ལག་བདུན་ཡིན་པས་དེ་དག་སོང་ངོ། འདིའི་ནང་གི་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་། མཆོད་
པ་འབུལ་བ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ། སྤངས་ལས་མི་འདའ་བར་
གསོལ་བ་འདེབས་པ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟེ་དེ་ལྟ་པོ་ཚོགས་བསམགས་དང་།
བཤགས་པ་དེ་སློབ་སྦྱོང་ཡིན། ཡི་རང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་རང་གི་དགོ་བ་ལ་དགའ་བ་
སློམ་པ་དེ་ཡར་སྤེལ་བ་དང་། བསྡོད་བ་དེས་བསམགས་སྦྱོང་སྤེལ་བའི་དགོ་བ་ཐམས་
ཅད་ཉུང་ཉུང་མང་པོར་སྤེལ་པར་མ་བཟད་འབྲས་བུ་བྱུང་བས་བཟད་པར་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་
ནམ་ཡང་མི་བཟད་པར་བྱེད་པའོ། །གོང་རྒྱ་བཤད་མ་ཐག་པའི་བསྡོད་པ་ཡང་དག་ཡིན་
མིན་གྱི་གནད་ནི་དགོ་བ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། བསམགས་པ་པོ་མི་ལམ་ལྟ་བུ། ལེན་
པ་པོ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་སྤང་ཚུལ་མ་འགགས་ཤིང་དོན་དུ་བདེན་པར་མི་འཛིན་པ་
ཞིག་ལ་འཁོར་གསུམ་ཡང་དག་གི་བསྡོད་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་བསྟན་བསྡོད་བ་དང་སློན་
ལམ་སྤེལ་ཏེ་གསུངས་ཡོད་པས། བསྡོད་བ་དང་སློན་ལམ་ལ་ཅི་ཞིག་གིས་བྱུང་པར་
ཡོད་ཅེ་ན། བསྡོད་བ་ནི་བསྡོད་བྱའི་རྣམས་དེ་ཉིད་བྱུང་པར་གྱི་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དེའི་སྟོབས་
ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སློན་པ་དང་། །སློན་ལམ་ལ་བསྡོད་བྱའི་རྣམས་
མེད་ཅིང་འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་དོན་གཉེར་དང་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་འདུན་པའི་སློན་ནས་སློན་
པ་ལམ་དུ་བྱས་པའོ། །རྒྱ་སློན་དུ་སོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སློན་པ་བསྡོད་བ་དང་། རྒྱ་
སློན་དུ་སོང་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཞིག་ཐོབ་པར་སློན་པ་ནི་སློན་ལམ་མོ།
བསྡོད་བ་གང་ཡིན་སློན་ལམ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པ་དང་། སློན་ལམ་ཡིན་ཆད་བསྡོད་བ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའོ། །ཤོང་ཆེན་པས། རྒྱ་དགེ་བ་སྤྲོན་སེང་ཡོད་མེད་ཀྱིས་བསྡོ་
བ་དང་སྤྲོན་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་མཛད་ས་ཡང་ཡོད།

གཉིས་པ་གནས་སྐབས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྲོན་པ།

དེ་ཡི་དགེ་བ་བདག་ལ་སྤྱར་སྤྲོན་ནས། །ཆོ་འདིར་དུས་མིན་འཆི་བ་བཙུང་
ཞི། །ནད་མེད་ལང་ཆོ་རྒྱས་པའི་ལུས་སྟོབས་ལྡན། །དཔལ་འབྱོར་འཛད་མེད་
དབྱར་གྱི་གང་གྲ་ལྟར། །བདུད་དགས་འཆོ་བ་མེད་ཅིང་དམ་ཆོས་སྤྱོད། །བསམ་
པའི་དོན་ཀུན་ཆོས་ལྡན་ཡིད་བཞིན་འབྲུབ། །བསྟན་དང་འགྲོ་ལ་ཡན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་
འབྲུབ། །མི་ལུས་དོན་དང་ལྡན་པ་འབྲུབ་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གོང་
དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་དུས་གསུམ་བསགས་ཡོད་ཀྱི་དགེ་ཙུ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་དམ་པར་འགོད་པ་དང་། ཁྱད་
པར་དུ་འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཕྱིས་ཟིན་པའི་དགེ་ཙུ་དེས།
ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་མྱང་ནས་སྟོངས་པའི་རྒྱ་རུ་གྱུར་ཏེ་དེའི་དགེ་བ་སྦྱི་བ་གཞན་དང་
ཆོ་རབས་གཞན་དུ་སྦྱུག་མི་དགོས་པར། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཆེན་སྦྱིབ་པའི་
ཆེད་དུ་བདག་ལ་ཆོ་འདིར་སྤྲོན་ནས། ཆོ་འདིའི་སྟེང་དུ་འཕལ་ཆུན་གྱི་བར་ཆད་ལྷགས་
ཏེ་འཆི་མ་རན་པར་འཆི་བ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་བཙུང་ག་ཡང་གཟར་
ཐབ་དང་ཐོག་གི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་ནས། འབྱུང་བཞིའི་འདུ་ཁམས་འབྲུག་
པའི་ནད་རིགས་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བཞིས་མ་གཅོས་པར་ལང་ཆོའི་བཀྲག་མདངས་རྒྱས།
ལུས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་སྟེད་མེད་ཀྱི་བུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། དཔལ་འབྱོར་ལེངས་སྤྱོད་

ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་མེད་པ་དབྱར་ཁའི་དུས་ཀྱི་ཚུ་བོ་གང་གྲོ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ། དེ་
ཡང་། དངོས་མེད་ཀྱི་བདུད་དང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དགྲ་ཡིས་འཆོ་བ་མེད་པར་དམ་པའི་
ཆོས་སྒྱུད་པ་ཁོན་ས་མི་ཆོ་འདས་ནས། ཇི་ལྟར་བསམ་པའི་དོན་ཀྱན་ཆོས་དང་མཐུན་
པའི་སློན་ས་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། བསྟན་པ་འདི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཤད་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་པས་ན་
ལུང་གི་ཆོས་ལ་འཆད་ཉན་འཛིན་སྟེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་སློམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་
བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྟེལ་གསུམ་བྱེད་པ་དང་། མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་ཁམས་
ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་འགྲུབ་ནས།
མདོར་ན་ཆོ་འདོར་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་དོན་མེད་དུ་མ་སོང་པར་མི་ལུས་བླང་བ་རང་གཞན་
གཉིས་དོན་འགྲུབ་པའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་སློན་འདུན་ཅི་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག་
གསུངས་སོ། །འདི་ནས་སློན་ལམ་ཇི་ལྟར་བཏབ་པ་བཞིན་མི་བསྒྲུབ་པའི་གཏམ་རྒྱུད་
ཅིག་བཤད་ན། ཡང་སློན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཡུལ་མཉན་ཡོད་ན་བཞུགས་ཡོད་པའི་
སྐབས་ཤིག་ལ། ཡུལ་དེའི་བྱིས་བདག་ལྷག་པོ་ཆོང་ཞིག་ལ་བུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་བཟང་
ཞིང་ལྟ་ན་སྒྲུག་པ་ལུས་ལ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་འབྲུངས། ཁྱེད་དེའི་ལུས་པོ་
འབྲུད་དགོས་བསམ་ནས་རྒྱན་ཆ་མར་ལ་བླང་ཆོ་རེ་རེ་བླང་དུས་དེའི་ཤུལ་དུ་རེ་རེ་
གྲུབ་ཏུ་གྱུར་ནས། ཡང་རེ་རེ་བླང་དུས་རེ་རེ་རང་གྲུབ་ཏུ་གྱུར་ནས་རྒྱན་མེད་པར་བྱས་
དེ་ལེན་ཡོང་རྒྱ་ཞིག་མེད་པས། མཐར་རྒྱན་ཆ་ལེན་པའི་ཐབས་མེད་པར་རྒྱན་ཆ་དང་
བཅས་པར་བྱས་བྱས། བྱས་བྱས་ཆོར་ནས་ཡར་བྲི་ཐོག་ཏུ་འཛོག་གྲུབས་བྱས་ཆོ་ཡང་
རང་བཞིན་གྱི་མི་ཡུལ་གྱི་བྲི་མ་ཡིན་པར་ལྟའི་མལ་བྲི་བཀོད་པ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་ཞིག་
རང་གྲུབ་ཏུ་བྱུང་། ཁྱེད་ཡར་འཛོག་སའི་ཁང་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཁང་པ་མ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཡིན་པར་ཁང་བཟང་དུ་གནས་འགྱུར་ཏེ་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཐོག་བཙེགས་གདུགས་
དང་རྒྱལ་མཚན་བ་དན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ས་ཡོད་པ། མེ་ཏོག་སྒྲ་ཚོགས་པ་ལྷ་ཡུལ་
མ་གཏོགས་མེད་པའི་མེ་ཏོག་གི་གཙལ་དུ་བཀྱམ་ཡོད་པ། སྒྲོམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་བཟང་པོ་ཅན་
གྱིས་འཁོར་ཡུག་ལ་ཆག་ཆག་བཏབ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་རང་བྱུང་གིས་གྲུབ་ཅིང་རྒྱ་བསྐྱེད་གི་
རང་གྱིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་གྱིན་ཡོད་པ། ཁང་བཙེགས་གྱི་ནང་གི་མལ་བྱི་ཡོད་
སའི་སྤྲུལ་མགོའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷའི་མཚན་སྣོད་རྒྱ་གསེར་ལས་གྲུབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་
པའི་ཁ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་རང་འགྲུབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་སྣོད་དེའི་མདུན་དུ་ཡང་
གཏེར་གྱི་སྒྲོམ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་གྱིས་ཕྱུར་བུར་གང་བ་ཁ་སྐྱེ་བ་བཞི་བྱུང་སྟེ།
དེའི་ཁ་ནས་ཅི་འདྲ་སྐྱེད་ས་ན་འཕེལ་ཏེ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དེ་འདྲ་རང་འགྲུབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་།
ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་ཁྱེའུའི་བསོད་ནམས་གྱི་མཚན་མ་དེ་ཚོ་ལ་བལྟས་ནས་པ་མ་གཉིས་ཀ་
ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ་ཁྱེའུའི་མིང་ལ་དབྱིག་གི་མཚོ་ཞིས་བཏགས་སོ། །རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་
མཛོད་མཚན་པའི་མིང་དེ་བཏགས་པས། ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁྱེའུའི་མིང་ལ་
དབྱིག་མཚོ་ཞིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྲགས། དེ་ནས་བུ་དེ་ནར་སོན་པས་རིག་པ་རྣོ་
ཞིང་ཤེས་པ་གསལ་བ། མཁས་ཤིང་མཛེས་པ། ལོ་མཉམ་ན་སྒྲའི་བྱིས་པ་
གཅིག་གིས་འགྲན་དུ་མེད་པ་བཏགས་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་རྣམ་གྲངས་
མང་པོ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་མེད་པར་གྱུར་སོང་། དེ་ཡར་ནར་སོན་ཏེ་གཞོན་ནུར་གྱུར་
ཡོང་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཅེ་གྲོགས་ལྷའི་བྱུང་དང་བུ་མོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ཡུན་
རིང་སོང་བའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ན་ཁོ་རང་རང་ལུགས་གྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
དགའ་ཞིང་དད་པ་བྱེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས། བདག་གིས་ལྷ་དང་མིའི་འདོད་པའི་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་ལོངས་སྟོང་བྱིན་གྱི། ད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་

དགོས་སྐྱུ་ནས་སྒྲིན་པ་མང་པོ་བྱིན། བསོད་ནམས་མང་པོ་བསགས། བཅོམ་
ལྷན་འདས་གྱི་བསྐྱོན་པ་ལ་རབ་རྩ་བྱུང་། རབ་རྩ་བྱུང་ནས་ས་སྤོགས་གང་དུ་བསྐྱེད་
ཀྱང་དེ་ན་ཡང་ལྷའི་མལ་སྤི་ལ་སོགས་པ་དང་པོ་སྐྱེས་དུས་ཅི་ཡོད་རང་ལུགས་གྱིས་གྲུབ་
ཡོང་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། གང་དུ་སོང་ན་དེ་ན་ལམ་གྱི་སྟེང་དུ་མི་མ་ཡིན་རྣམས་
གྱིས་རས་གསར་པ་གཤིང་བར་བྱེད་ལ། མེ་ཏོག་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཡང་མཚམས་
མཚམས་སུ་འཐོར་ཡོང་བ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན། དགོ་སྟོང་དེ་སུ་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་
ཡོང་གིན་ཡོད་པས། དེ་དེར་མ་དགའ་ཞིང་དགོ་སྟོང་རྣམས་གྱི་གྲལ་ནས་ངོ་ཚ་བར་
གྱུར། དེ་ངོ་ཚ་བཞིན་ཡོད་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དགོངས་ཏེ་ཁྱོད་རང་ལ་དེ་རྣམས་
མེད་ན་དགའ་འདུག་སྐྱུ་ན་སྟོང་ཐག་པ་ནས་དེ་ལ་མི་ལྟ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིག་དང་
མེད་པར་འགྱུར་རོགས་ཅུངས་པས། དགོ་སྟོང་གིས་དེ་ལྟར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་
རྣམས་མེད་པར་གྱུར། དེ་ནས་དགོ་སྟོང་དེས་བཙོན་འབྲས་བསྐྱེད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་འབད་
པ་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་འཁོར་དགོ་སྟོང་མང་པོས་བཅོམ་ལྷན་ལ་དེའི་ལས་གྱི་རྒྱ་ལྷས་ཆོ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ། སྒྲིན་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་དུས་
སྐབས་ཤིག་རྩ་ལྷ་རྩ་ཆ་སྤྱི་བྱིས་བདག་ལྷག་པོ་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགོ་
འདུན་ལ་མཛོན་པར་དགའ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཙུགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
འཁོར་དང་བཅས་པ་དེའི་ནང་དུ་སྐྱོན་བྲངས་ཏེ་མཆོད་པ་ལུ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་དབུ་སྐྱ་དང་ལྷག་སེན་ནང་གཟུངས་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་
མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཙུགས། འཁོར་ཡུག་ཉམས་དགའ་བའི་ཆེད་དུ་གཙང་ཁང་ལྷུར་བྱ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཕུག་ དེ་ལ་ལན་ཀན་དང་རྟ་བབས་དཀར་ཁུང་ཆར་ཁེབས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཆ་
མང་པོས་བརྒྱན། གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་བ་དན་མང་པོས་བརྒྱན་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་
ཞིག་བྱས་ཏེ། བད་གི་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་རས་ཀྱི་གཞི་བཏིངས་། ཡང་བདུག་
པ་དང་བྱེ་མ་སྒྲོས་དང་མེ་ཏྲོག་རོལ་མའི་སྒྲུ་ལ་སོགས་པས་བཀྱར་སྟེ་བྱས་ནས། མ་
འོངས་པ་ན་ཕུག་ཅིང་ནོར་མང་པའི་བྱིམ་དུ་གཟུགས་བཟང་གིང་ལྟ་ན་ཕུག་པ་རྒྱན་གྱིས་
བརྒྱན་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲེས་གིང་མངལ་གྱིས་བྲི་མས་མ་གོས་པ་དང་། བྱིམ་དུ་ལྟའི་མལ་
བྲི་དང་ཁང་བཅུགས་ལྟའི་མཚོན་སྒྲིང་ཕྱོགས་བཞི་རིམ་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་བཅས་པར་གྱུར་
ཏེ། ཡར་ནར་སོན་ནས་ལྷ་དང་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱད་དེ་སངས་རྒྱས་ཤུག་
ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཏབ།
སྒྲོན་ལམ་དེའི་འབྲས་འབྱུང་ནས་འདི་དག་འབྱུང་བ་རེད་གསུངས། སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཐུ་
དེ་འདྲའི་སྟོབས་བཅན་པོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྒྱ་མེད་པར་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པ་ཅམ་གྱིས་
འབྱུང་པ་མ་རེད། སྒྲོན་ལམ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་ཚོགས་བྱུང་པར་ཅན་བསག་དགོས།
ཚོགས་བསགས་དང་འབྲེལ་ན་སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཐུ་འབྱུང་། དེ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
དང་སྤྱེལ་ན་ཚོགས་རྫོགས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། འུ་ཚོ་ཐེག་ཆེན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
མདོ་སྤྲུགས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ཆོས་བསོད་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། ཆོས་
ཐོབ་པའི་ཆོས་བསོད་ཆེ་བ་ལྟར་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསོད་ནམས་རང་གིས་སྒྲུབ་
དགོས། བྱེ་མ་དེའི་མཚོ་ལ་འབད་པ་མེད་པར་གོས་དང་རྒྱལ་བྲི་དང་མལ་ཆས་གང་
འདོད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལྷ་དང་ལྷ་མའི་ཕྱེ་བྲོགས་ཡོད་པ་དེ་དག་སྒྲོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤུང་
འཁོར་བཅས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དབུ་སྒྲུ་དང་ཕུག་སེན་གྱི་
མཚོན་རྟེན་བཞེངས། དེ་ལ་ཞབས་ཏྲོག་ཕུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་

བསགས་པ་སློན་སོང་གི་སྟེང་ནས་སློན་ལམ་བཏབ་པས་འབྲུབ་པ་རེད། འུ་ཚོའི་
འདུན་པ་གཏད་ས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ནི་ལྷ་དང་མི་ཡི་བདེ་སྦྱིད་དང་ཡོངས་སྦྱོང་
ལ་ཆ་ཅམ་མམ་སྤྲུགས་ཅམ་ཡང་བསྐྱར་ཡོང་ས་མེད་པའི་བདེ་སྦྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་
ཞིང་ཁམས་ཡང་། །སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་དག་སྤོང་ཚོས་གྱི་འབྱུང་གནས་གྱི་
སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕུག་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་
ཐུགས་བསྐྱེད་དེ་མི་ལོ་བྱེ་བའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་
ཅ་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་དང་རྒྱ་བཀོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་སྤྲུགས་དང་
བཅས་པ་གཞི་ཅི་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་ལ་མེད་པར་གསལ་རྟེ། དེ་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཁམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་གཟུང་བའི་
ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་གི་ལམ་གྱི་སྦྱང་པ་
ཚོགས་སློན་སྦྱོང་གསུམ་གྱི་སྟོབས་ཚོགས་པར་མཛད་དེ། ཐུན་མིན་གྱི་སློན་ལམ་ཅི་
ཞིག་བཏབ་ཡོད་ཅེན། ཁོང་གི་མཚན་ཅམ་ཐོས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་
ཅན་ལ་སྐྱེ་བར་ཤོག སེ་སེའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་པ་ཡིན་ཡང་ཆོས་སྤོང་དང་མཚམས་མེད་
བྱས་པ་མ་གཏོགས་པ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་དུ་སྐྱེ་བར་ཤོག ཅེས་སློན་ལམ་བཏབ་
པས། དེའི་ཐུགས་རྗེའི་དབྱུང་ཐག་ནམ་མཁའ་ནས་མར་སྐྱར་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་
པས་འུ་ཚོ་བདེ་བ་ཅན་ལ་འགོ་བསམ་མཁའ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་དེ་ལ་བརྩོན་པ་ལས་གཞན་ཅི་
ཡང་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་མེད་ན་རང་རེས་གནམ་ལ་སྐྱས་་
བརྩྭགས་ཏེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལམ་ཞིག་རྒྱུད་དགོས་ན་རྒྱུད་དཀའ་ཞིང་། ཆོ་འདི་ལ་
ཆོས་ཟབ་མོ་ཞིག་དང་འཕྲད་དེ་ཉམས་ལེན་གྱིས་བརྩོན་འབྲུས་བྱེད། ས་ལམ་མཐོན་
པོར་ཐོན་ཏེ་ལམ་རྟགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཞིང་ཁམས་གང་ལ་འགོ་འགྲོ།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གར་བཞུགས་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པ་རེད་མ་གཏོགས། སོ་སའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་ཆ་ཙམ་ཡང་མ་སྤོང་བ་ཞིག་གིས་འབད་བརྩོན་མི་དགོས་པར་དག་པའི་
ཞིང་དུ་འགོ་སྐྱབ་པ་མ་རེད། དེས་ན་འོག་དཔག་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྤོན་ལམ་དང་
དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སེམས་ཙན་ཐམས་པ་ཡང་སྤྱོད་
སྐྱབ་པ་འདི་དེའི་སྤོན་ལམ་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་རེད། ཡང་དཔེ་གཞན་པ་ཞིག་བཞག་ན།
བྲག་གཡང་ས་མཐོན་པོ་ཞིག་གི་སྤྱོད་པ་ནས་མར་ལ་ལྷུང་བྲག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅིང་།
རྐང་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་དོག་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཏེན་ཆོ་ལག་པ་ཡ་གཅིག་གིས་རྩ་ཡུང་ཞིག་ཏུ་བཟུང་
ས་ལོན་ཏེ། ཡར་བྲག་སྤོང་དུ་འགོས་དགོས་ན་འགོས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་རྩ་པ་རང་ལ་
མེད། ཡང་མིན་ན་རྩ་ཡུང་གོག་ ཡང་མིན་ན་སྤྱོད་ཅུང་ཟད་ཅིག་འཁྱུར་ཏེ་
གཅིག་ལྷུང་ཆོ་ཁང་བཙེགས་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་གི་མར་ཞབས་ཀྱི་དུག་མཚོའི་ནང་དུ་ཅུ་
སྤོན་མ་རུང་བས་བསྐྱུག་ཡོད་པས་དེ་ལ་ལྷུང་ཆོ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཞིག་གང་ན་ཡོད།
ཤ་ཆེན་པ་ཁྲག་ཐིག་པ་བྱེད་འགོ་བ་རེད། དེ་དུས་སྤྱང་ན་གྱིས་འོ་དོད་བོས་ཀྱང་ཕན་
ཐོགས་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ལྟར་ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་བྲག་གཟར་མའི་དོན་ནས་ལྷུང་
བྲག་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤིག་ལ། བྲག་སྤོང་ནས་གཅིག་གིས་ལག་པ་བསྐྱུངས་ནས་ཁྱོད་འདི་
ལ་འཐོམས་དང་ངས་ཁྱོད་ཡར་ལ་འཐོམ་ཆོག་ཅེས་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་ན། གལ་ཏེ་
འཐོམ་ས་ལོན་དུས་ཐེ་ཆོམ་ཞིག་ག་ལ་སྤྱོད། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པས་
སེམས་ཙན་གྱི་དོན་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཞིང་ཁམས་བཟུང་། སྤོན་ལམ་འགྲུབ་པའི་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཏེ་གཅིག་གིས་བྲག་མགོ་ནས་མར་ལ་ལག་པ་བསྐྱུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། འུ་ཆོའི་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པའི་ལྷགས་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་དེ་ལས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་
འགྲུབ་པ་ལག་པས་ཡར་ལ་འཐོམ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་འཕྲད་ཆོ། ད་གཟོད་ཞིང་ཁམས་

བདེ་བ་ཅན་ལ་རང་མི་རང་བྱིས་པ་བྱིས་བྱ་འགོ་ཡིན། དེས་ན་རང་རེས་ཀྱང་ཕྱོགས་
གཅིག་ནས་ཚོགས་བསག་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སློན་ལམ་འདེབས་དགོས། སངས་
རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་པས་ལོ་བྱ་བ་ཞིག་ལ་ཞིང་ཁམས་མང་པོའི་བཀོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་
མང་པོ་གསན་བསམ་མཛད་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱམ་པ་ལྟ་བུའི་
ཞིང་ཁམས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ། རང་རེའི་
དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱག་མི་དགོས་པར་ལོངས་སྤྱོད་ཚོག་པར་ཉེ་བ་རེད། སངས་
རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་པའི་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་དེ་ལྟར་
མཛད་ནས་གྲུབ་ཡོང་བ་ལ་མཉམ་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་ཆོ། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་
པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཚོགས་གསོག་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
སློན་ལམ་འདེབས་པ་དཀའ་ལས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོ་ཐོག་འདིར་འགྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེ་
ཡང་བྱིས་སྤོང་མི་དགོས་ཤིང་འཛིག་རྟེན་བྱིས་ལས་ཀྱང་སྦྱར་མི་དགོས་སྐལ་ཚོགས་བྲག་
ལ་སྦྱར་མ་ཐུབ་ན་འདྲ་བུ་ལོད། བསྐྱུ་བ་ན་ཅི་འདྲའི་མི་ཉམ་རྒྱུ་ཐབས་སྒྲུག་ཅིག་
ཡིན་རུང་བསྐྱུ་བ་ཐུབ་པ་དེ་ཚོ་སྦྱུ་བ་ལོས་དགོས། དེ་མ་བསྐྱུ་བས་དུས་ཅི་བཤད་ཀྱང་རྒྱ་
འབྲས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་གཏིང་ནས་མེད་རྟགས་རེད། དད་པ་མེད་ན་བྱིན་རྒྱབས་མི་
འཇུག དགོ་སྤོང་ལེགས་པའི་སྐར་མ་དང་ལྷའི་སྒྱིན་ཆོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐྱ་གཉེན་
སྐྱ་འཁོར་རེད། མཉམ་འགྲོག་གི་བདུད་ཀྱིས་བསྐྱེས། སྤྱིག་ལྟ་ངན་པའི་དབང་དུ་
ཤོར་བས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་མཉམ་དུ་གཤེགས་ཀྱང་བྱིན་རྒྱབས་མི་འཇུག་པར་ཉེས་པ་
བསགས་པའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་སོང་། ལྷས་སྒྱིན་གྱིས་མཚོམས་མེད་པའི་ལས་བསགས་
པ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་སྤྱོད་བ་རེད། དང་
བ་དང་དད་པ་ཡོད་ན་དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱ་རྟོག་འགའ་རེ་སངས་རྒྱུ་ལ་ཕུལ་བའི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྟོབས་ཀྱིས་ཅི་འདྲའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་འདུག། གནའ་སྟོན་མ་ཞིག་ལ་བྱིས་
བདག་ཞིག་ལ་བུ་དོ་མཚར་ཙན་གཉིས་སྐྱེས། འུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་
ཇས་ཀྱི་མེ་ཏྲོག་ཆར་བཞིན་དུ་བབ་སྟེ་ཁང་པའི་སྟངས་འོག་ཐམས་ཅད་གང་། ལྷས་
བཟང་པོ་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་བུ་ཆེ་བའི་མིང་ལ་ལྷའི་མེ་ཏྲོག་བཏགས། ལྷའི་མེ་ཏྲོག་ནར་
སོན་དུས་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ལ་དད་པའི་སེམས་སྐྱེས་ཏེ་སངས་རྒྱས་འཁོར་དང་
བཅས་པ་གདུགས་ཆོད་ལ་སྦྱར་བྱང་། ཁང་བཟང་གི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲི་དང་ཁ་
བས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་ཅི་འདྲོད་གང་འདྲོད་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་འབད་མེད་རང་འགྲུབ་དུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་འཁོར་
དང་བཅས་པ་བྱོན་ཆོས་བསྟན་བྱིས་གང་གི་མི་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་
ཉིད་དུ་ཐོབ་པོ། དེ་ནས་ལྷའི་མེ་ཏྲོག་གིས་པ་མ་ལ་གནང་བ་ལྷས་ཏེ་བཙུག་ལྷན་འདས་
ཀྱི་སྦྱན་སྲར་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་བཙུག་འགྲུས་བརྩམས་ཏེ་འབད་པ་ཆེན་པོས་དག་
བཙུག་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས། དེའི་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཀྱུན་དགའ་
བོས་ལྷའི་མེ་ཏྲོག་གི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷས་ཆོ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས། སྟོན་
སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་སྐབས་ཤིག་ལ། མི་དབུལ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་
ཁོ་རང་སངས་རྒྱས་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་དད་པའི་སེམས་སྐྱེས་ཏེ། སྤང་དང་མེ་ཏུ་
གསེང་གི་སྟེང་ནས་མེ་ཏྲོག་སྣ་ཆོགས་བཏུས་ཏེ་དགོ་འདུན་ལ་གཏོར་བ་དང་། བསམ་
པ་རྣམ་པར་དག་པས་དགོ་འདུན་བཞུགས་པའི་གནས་དེར་ཕྱགས་བརྒྱར་བརྒྱབ་པ་རེད།
རྒྱ་དེས་བསྐལ་བ་དགུ་བརྩ་ཙན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་གཟུགས་བཟང་ཞིང་ལྷ་
ན་སྦྱག་པ། ཅི་བསམ་གང་འདྲོད་དུ་བཟའ་བཏུང་གོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྤྱད་
དུ་ཡོད་པ་དེ་འདྲའི་བསོད་ནམས་ཙན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བྱངས་བར་མ་བཟད་རྟེན་དེ་ལ་དག་

བཅོམ་པ་ཐོབ་སོང་བ་འདི་རེད། ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་ནན་ཏན་གྱིས་བོས་མཛད་དེ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་སྦྱོན་པ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་ལ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་
མ་རེད་སྒྲུལ་ནས་མ་བརྒྱས་དང་། བསམ་པ་དག་ན་མཆོད་ཇུས་རྒྱུད་ཡང་ལྷའི་མེ་ཏྲོག་
ལྟ་བུ་ཅི་བསམ་འབྲུག་པའི་འབྲས་བུ་སྦྱོན་པ་ཡོད་གསུངས། ཞིང་བཀོད་གྱི་མདོ་ལས།
གང་ཟག་གང་ཞིག་གིས་འཛིག་རྟེན་ཁམས་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཞིགས་ནས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཁོ་ནར་བྱས་ཏེ་དེའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཇི་ལྟར་
མང་པོ་ཡོད་པ། དེ་ལས་ཀྱང་མང་བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆའི་
བཀའ་སྟེ་སྦྱོན་པ་བཏང་ན་དེའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཚད་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཆོད་བཟུང་དུ་
མེད་ཀྱང་། དེ་བས་ཀྱང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཆོན་དང་
ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ནམས་ཐོས་ནས་དགའ་སྟེ་ཐལ་མོ་
ཞིག་སྦྱར་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་། གོང་གི་སྦྱོན་པ་རྒྱ་ཆེན་བཏང་བ་ལས་ཕྱི་མ་
དེའི་ཆ་ཤས་ཅིམ་ཡང་མི་སྟུབ་པར་གསུངས་བས། བསོད་ནམས་སོགས་དང་མི་
སོགས་དད་པ་ལ་སྟུག བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བཀོད་པ་དང་དེའི་རྒྱ་སྦྱབ་
ཆོད་འདྲ་ལས་སྤྲ་མོ་ཞིག་གིས་སྦྱེ་འམ་མི་སྦྱེ་སྒྲུལ་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་རེད། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ངང་
ནས་རྒྱ་སྦྱབ་པ་དག་ནི་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྦྱེས་ཆོ་མེ་ཏྲོག་པརྒྱའི་སྦྱབས་ལས་ལོ་གྲངས་ལྟ་
བརྒྱའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཐོས་ཀྱང་ཞལ་མི་མངལ་པའི་སྦྱོན་འབྲུང་བས།
ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་དད་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའམ་དད་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་གིས་བདག་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་གཉིས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྐྱོས་པའི་མཐུད་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་འཛི་ཁར་འདྲེན་པ་འོད་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དཔག་མེད་རྒྱལ་སྐུ་སྤྱོད་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ། མངོན་
སུམ་མིག་གི་ལམ་དུ་མངལ་ཏེ་རྒྱལ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་དད་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས། འཆི་ཁ་མཁར་གཙོན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤི་ནས་འབྲུལ་སྤྱང་གི་འཇིགས་
སྐྱག་མེད་པར། རྒྱལ་སྐུ་སྤྱོད་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་པོ་རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་བྱོན་ནས་བདེ་བ་
ཅན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་སྟོན་ལམ་སྤྱོད་པར་ཤོག་ཅིག ཅེས་ལམ་བསྟན་པ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་སྐྱེས་དུས་རིན་པོ་ཆེ་མེ་ཏོག་པར་འཛིན་དུ་བརྟེན་
ཏེ་སྐྱེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཞིག་དུ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅིག སྐྱེས་པ་
དང་གཟུངས་དང་ཏིང་འཛིན་སྟོབས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་
མེད་དང་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག
ཆོས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་རྒྱབས་ཆེན་སྟོན་པར་ཤོག་
ཅིག ཞིང་ཁམས་དག་པའི་གནས་དེ་ནས་བཙུང་བའི་ཤུགས་དྲག་པོས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་མ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ལ་རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་སོང་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་འདྲེན་
ལུས་པར་ཤོག་ཅིག སྟོན་པ་མདུན་དུ་བྱང་བའི་སྟོབས་རྣམས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དོན་དུ་རྒྱལ་བ་རྣམས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བདེ་སྐྱོད་ཏེ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག
ཅེས། དེ་ལྟར་བསམ་ནས་རྒྱུན་དུ་སྟོན་ལམ་བཏབ་ན་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་
པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་སྟོན་ལམ་རྣམས་པར་དག་
པའི་མཆོམས་སྤྱར་བ་ཐམས་ཅད་མཉམ་དུ་འཛོམས་ན་སྟོན་ལམ་འགྲུབ་པ་རེད། དེ་
དུས་འཆི་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་རུ་ཞིག་བཀལ་བའི་སྤྱང་བ་ཙམ་རེད། འུ་ཆོས་རུང་ན་
བཀལ་བ་འདྲ་ཞིག་གཤམ་ཡིན། མི་གཙང་བའི་རྣམས་མི་གཙང་བའི་ལུས་མི་གཙང་བའི་
ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་ཏེ། འཇམ་འོད་གྲུང་ཁང་གི་ལམ་འཐེན་ནས་རུབ་ཕྱོགས་བདེ་

བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་འགོ་ཚེག་པ་རེད། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་
སོགས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་སྒྲ་བྲིད་དེ་ལྷ་དང་ལྷ་མོས་མེ་ཏྲག་གི་ཆར་པབ། བདུག་སློས་སྒྲ་
ཚོགས་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་འཐུལ་ཞོར་དུ་འགོ་བའི་ཆེད་དུ། འུ་ཚོས་ཞིང་བྲིད་བཤད། ཞིང་
སྤྱབ་འཚོགས་བདེ་བ་ཅན་ལ་འགོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཞི་སྤྱབ་ཀྱིན་འདུག་པ་འདི། རུ་བཀའ་
བའི་སྤྱོད་འཛིན་འཕེན་གྱིན་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགའ་དགའ་སློ་སློ་
གྱིས། གསོན་ན་དགའ་འདུག་ཚོགས་བསག་སློན་ལམ་ཉིན་རེ་བྱེད་སར་ཡོད་ན་
བསོད་ཆེན་རེད། ཤི་ན་སྦྱིད་འདུག་འགོ་ས་བདེ་བ་ཅན་རེད། མ་ཤི་བསྐྱད་ཀྱང་
སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་བྱེད་རེད། དེས་ན་ན་དགའ་ཤི་སྦྱིད་རེད། གང་བྱུང་དེའི་ཚོག་
རེད། གུ་ཡངས་ཁྲོལ་ལ། སེམས་ལྟོད་ཤ་རེ་གྱིས་དང་སྦྱིད་པོ་རྗེས་སུ་ཡོད།
དེ་རིང་གི་ཚོས་མཚམས་མི་ལུས་དོན་དང་ལྷན་པར་འགྲུབ་པར་ཤོག་ཟེར་ས་འདི་ནས་
འཛིག་ རང་རེས་ཚོས་བཤད་ཚོས་ཉན་ཚོས་སྤྱབ་གང་སྤྱས་ཀྱང་། དམ་པའི་ལྷ་
ཚོས་ལ་སྒོ་ཁ་སྤྱོད་པ་འདི་མ་འོངས་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་སྦྱིད་ཐབས་བདེ་ཐབས། སྤྱག་
བསྐྱེད་མེད་ཐབས། ཆོ་འདི་ལ་ཆོ་ལྷག་ཅི་ཡོད་ཀྱི་ཆོ་སྒྲིད་ཆོ་སྒྲིད་ཆོ་ཕྱི་མའི་སྦྱོ་བ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པའི་བདེ་བ་ཞིག་དོན་གཉེར་གྱི་ཆེད་དུ། བསྐྱེད་
སྤྱབས་ཀྱི་དམ་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པ། ཆོས་
ལ་ལམ། དག་འདུན་ལ་ལམ་སྤྱབ་པའི་གོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པས་སྒོ་སྟོབས་
ཆེ་རྒྱུ་ལྟར་དུ་འགའ་རེའི་རང་དོན་ཙམ་ཞིག་ འགའ་རེའི་རང་གཞན་གཉིས་དོན་ཞིག་
ཐེག་ཆེན་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་བརྟན་ཏེ་འགའ་རེའི་སེམས་ཅན་གཞན་
དོན། མདོར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་ནས་དམ་ཚོས་སྤྱབ་པ། བརྒྱ་ཡར་བཤད་སྟོང་ཕྱིར་བཤད་གང་བྱས་ཀྱང་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མདོ་འགག་ཙ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། ཁ་བཤད་མཐོ་ཡང་ལག་ལེན་གྱི་སྤྲོད་ནས།
གཙུག་པུར་རྩ། ལྷ་ཐག་ལྷ་ཙ་ལ་གཏུག་ན་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་ལ་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་
ཆོས་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ལྟ་ཅི། འཇིག་རྟེན་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པའི་མི་ཚུལ་
ལྷན་ཞིག་གི་ཆོད་དུ་ཡང་ཐོན་མེད་པ་འདི། ད་སྡེ་ཆོས་ན་བས་གོ་མ་སྤྱོད་བར་ལྷག་
སོང་བ་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། ས་ཆོས་ས་ཆོས་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པས་དུས་རབས་སྔོན་མའི་
དུས་སྤང་གྱི་མི་འདྲ་ཡིན་ན་མི་ཤེས་མ་གཏོགས་ཆོས་གཏན་ནས་གོ་མ་སྤྱོད་བ་ཞིག་མ་
རེད། ཆོས་ཐོས་པ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུར་ལུགས་ཀྱི་ལག་ལེན་འདེབས་མ་ཐུབ་པར་མདའ་ལན་
གཞུ་ལན་གྱིས་ཆོས་ཆེས་ལ་མ་ཐོན། རྒྱུང་སའི་མ་མག་བར་ཐ་མ་ལག་སྤྱོད་དུ་ལུས་
ཡོད། ད་དུང་འདི་ལྟར་མུ་མཐུད་དུ་སོང་ན་ཡར་གྱི་ཤ་རྩེས་མ་ཆོད་མར་གྱི་ཤེའུ་རྩེས་
མ་ཆོད་པར། ལམ་མཁན་གཤིན་རྩེས་ལས་མཁན་དང་ངོ་ཤེས་ཨ་ཁུ་ཆོས་རྒྱལ་མ་
གཏོགས་མེད་པར་རྟོག་སྒྲེ་རྟོ་ལ་ཐུག་རྒྱུར་ཐག་རིང་བ་མ་རེད། དེས་ན་རང་རེ་ཆོས་
པར་མ་རྒྱུར་པའི་སྔོན་དུ་མི་བྱེད་ཤེས་དགོས། མི་ལོས་ཡིན་མི་མིན་ན་ཟོག་ཨེ་རེད་
སྟུམ་ན། ཀྱང་བཞིས་ལ་བཅུག་པའི་ནོག་ལྟོག་ཤལ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་
ཟོག་མ་རེད་མོད། ཀྱང་གཉིས་གཉིས་དུ་འགྲོང་བའི་རྒྱུ་ཅན་ཅན་གྱི་བྱེད་སོང་ཞིག་
གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཉེ་ཡོང་བ་རེད། དེས་ན་དང་པོ་དུད་འགྲོ་ལས་བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་
མིའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་རྩ་ལ་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཤིག་འདོན་ཤེས་དགོས། ཆོ་འདིར་མ་གཏོགས་
བསམ་མ་ཤེས། དེ་ཡང་ལེགས་པོ་ཞིག་བསམ་མ་ཤེས་ཆོ་དུད་འགྲོ་ལས་བྱུང་དུ་
འཕགས་པའི་བྱུང་ཆོས་ཤིག་འདོན་མ་ཐུབ་པ་རེད། མི་དང་དུད་འགྲོའི་བར་གྱི་བྱུང་
པར་འབྱེད་བྱེད་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་སྐྱབ་ཤེས་མི་ཤེས་ལ་ཐུག་ ཆོ་འདིའི་བྱུང་
བཞག་ལ་ད་དུང་དུད་འགྲོས་མཁས་ས་མང་བ་རེད། འདི་ནས་རང་རེས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་

ཤིག་བཤད་ན། དཔའ་ཅུལ་རྒྱག་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཁྲ་དར་མས་བྱེའུ་དང་ཕྱག་རོན་གྱི་བྱ་དེད་ན་ཅི་འདྲ་འདྲའི་སྟོབས་ཅུལ་ཞིག་འདུག བྲ་དེ་ཚོ་གཟུགས་རྒྱུད་རུང་དོ་ཕ་བོང་ལ་གཤོག་ལྷག་བརྒྱབ་ན་གས་འགྲོ་ཞིས་ཟེར་བ་རེད། དེར་མ་ཟད་སྒྲག་རོག་མོ་ཟན་ལ་ཞེན་དུས་སྒྲག་གིས་སྒྲ་བ་དང་རི་བོང་ལུ་གུ་དེ་ཚོ་བཟུང་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བརྒྱགས་ནས་བར་སྐབས་ཤིག་ལ་མི་བྱག་གི་བསམ་ཚོའཔང་བཞག་ཚོ་ཡང་སྒྲག་མོས་བར་སྐྱང་ཁམས་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ལྟར་བཟུང་རེས་ལག་རེས་ཤ་སྒྲག་བྱས་ཏེ་བྱིར་འགྲོ་བ་རེད། ད་དུང་སྒྲག་པོ་བས་མོ་ཡི་ཅུལ་སྒྱུར་འདུག་ཟེར་སྟོལ་རེད། དེ་འདྲའི་སྒྱུར་གྱུང་དང་བཅས་ཡོད་པ་རེད། དབྲ་ཐབས་གྱི་ཕྱོགས་ནས་བསམ་ན་དུད་འགྲོ་མཁམས་ས་ཡོད་པ་རེད། སྒག་ཞིག་གི་རྒྱབ་ཏུ་བྱ་རོག་ཅིག་གིས་ཚང་བཅས་ཡོད་པ་ཉིན་གཅིག་པ་མ་མེད་ལུལ་དུ་འུག་པ་ཞིག་ཡོང་ནས། བྱ་རོག་གི་ཕུ་གུ་བྱིར་སོང་སྟེ་གཤོག་པའི་ཞབས་ནས་སྒྲིང་བྱས་ཏེ་བསད་སོང་བ་རེད། དེའི་ཤ་ལན་དུ་པོ་རོག་གཉིས་ཀྱིས་འུག་པ་དེད་ནས་ཤི་བ་སྟོག་ལ་མ་འཛོམ་པར་དེད་དེད་འཛིང་འཛིང་གི་མཐའ་མར་འུག་པ་ཚུར་ལ་བཟུང་ནས་བྱ་གསད་ས་ལ་བྱིར་ནས་བྱ་གསད་གསད་བྱས་ཏེ་བསད་བཞག་པ་རེད། འུ་ཚོ་ཅི་འདྲའི་བྱ་དར་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དཀའ་བ་རེད་མོད། སྟོ་རིག་པའི་ཐང་ནས་བྱེ་སྒྲལ་ཞིག་ནམ་ཡིན་ན་སྒྲལ་གྱིས་གཞོད་བསྒྲལ་གྱིན་ཡོད་ཚེ། ཉིན་གཅིག་བྱེ་སྒྲལ་གྱིས་ཁོ་རང་གི་ཚང་གི་སྒྲིད་པ་ཙམ་གྱི་སྟེང་ནས་མར་གནམ་ཁུང་ཞིག་བཏོད་ནས། དེ་ནས་བྱེ་སྒྲལ་གྱིས་སྒྲལ་ལ་ནམ་རྒྱན་དམའ་པབས་གྱིན་ཡོད། སྒྲལ་གྱིས་ཇེས་དེད་ཚེ་བྱེ་སྒྲལ་ཚང་གི་ནང་དུ་བྲོས། སྒྲལ་གྱིས་ཚང་ནང་དུ་དེད་ཚེ་བྱེ་སྒྲལ་གནམ་ཁུང་ནང་ནས་བྱིན་ལ་བུད་དེ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སོང་། སྒྲལ་སྒྲོག་སྟེ་ཚང་གི་ཕྱག་ལ་སོང་ཚེ་བྱེ་སྒྲལ་གྱིས་གནམ་ཁུང་ནང་ནས་མར་སྒྲལ་གྱི་སྟེད་པ་ལ་སོ་བཏབ་སྟེ་བསད། ཡང་འཕྱི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བདའ་བ་ཞིག་གིས་འཕྱི་བ་ཞིག་དེད་ཡོང་ནས་ཁྱུང་བུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཅུང་། འཕྱི་
བདའ་བས་བལྟས་ཆོ་ལག་པས་ཟིན་ས་ཞིག་ན་འཕྱི་བ་ཡོད་པས། འཕྱི་བདའ་བས་
འཕྱི་བའི་རྒྱུད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མར་ལ་འཐེན་དུས་འཕྱི་བས་གྲུ་མོ་གཉིས་ཀ་ཐད་ལ་བརྒྱུང་
ནས་སྤྱ་བཟུང་སྟེ་ཁ་ཕྱིར་ལ་འཁོར་ནས་མིའི་ལག་པ་ལ་སོ་བཏབ་ནས་མ་བྱས།
རོགས་པ་རྣམས་གྱིས་འཕྱི་བ་ཟིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པས་ངས་འཕྱི་བ་ཟིན་མ་ཐལ་མེད་འཕྱི་
བས་ང་ཟིན་སོང་ཞེས་སྒྲུས་པ་རེད། སྤྱག་ཕྱག་ན་ཐབས་དང་སྤྱིང་རུས་དེ་འདྲ་གཅིག་
ཡོད། གཡག་ཡུ་ལུ་ཞིག་དང་རུ་ཅོ་ཅན་གཉིས་དྲུང་ཁ་གཏུག་ནས་རུ་ཅན་ཁི་སོང་བ་
རེད། ཡུ་ལུས་དེ་ལ་ཞེ་འཁོན་བཟུང་ནས་རྩ་ལ་ཉིན་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྦྱངས་ནས་ཡང་
གཅིག་འཐབ་དུས་གཡག་རུ་ཅན་མཐའ་མགོ་ནས་འཕང་བཞག་པ་རེད། དེ་མིན་
ནའང་དུད་འགོ་དག་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིད་སྤྱེ་སྦྱོང་ལུགས་ཀྱི་ཐད་
ནས་བསམ་སྒོ་བཏང་ན། ས་ཆ་ཞིག་གི་ལྷང་མའི་གསེབ་ཅིག་ན་བྱ་སྐྱ་ཀའི་ཆོང་མང་
པོ་ཞིག་ཡོད་དེ་ལྷག་ལུ་རྒྱུད་གིས་འཕྲོག་སོང་བ་རེད། ཆོང་བདག་སྐྱ་ཀ་བཟའ་བ་
གཉིས་ཀ་སོང་ནས་གཞན་པ་ནས་སྐྱ་ཀ་མང་པོའི་དམག་དཔུང་ཞིག་པོས་ཡོང་སྟེ།
དམག་མང་པོ་རུབ་ནས་ལྷག་ལུ་རྒྱུད་ཡུལ་ཕུད་བཞག་པ་རེད་ཟེར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཡོད་པ་
རེད། གཉེན་དང་བུ་རྒྱུད་སྦྱོང་བའི་ཐད་ནས་དུད་འགོ་མཁས་པ་རེད། ལྷ་བ་རེ་རེ་
ཅོམ་གྱི་པ་མཉམ་བུ་མཉམ་རེད་འགོ་འདུག ལུ་ཆོས་ལོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་པ་མཉམ་བུ་
མཉམ་རེད་ཐབས་མི་ཐོན་པ་རེད། རྒྱ་ཁོར་བསོག་སྐྱོན་གྱི་ཐད་ནས་ཡིན་ནའང་བྱི་ལོང་
དང་ཅི་གྲུ་ཆོས་ས་འོག་གི་གྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་གསོག་པ་དང་། དུས་རྒྱུན་དུ་གོ་ནས་
འབྲས་སྐྱ་བརྒྱས་ཏེ་དེ་འདྲ་གཅིག་བསོག་གི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱང་རི་ཐང་པ་རོ་ནག་གི་
མཆོལ་གྱི་ནང་གི་གཡུ་བྱི་བ་གཉིས་གྱིས་བརྒྱས་ཏེ་གཅིག་པོས་མ་ཁྱག་པར་གཅིག་པོས་

འཐེན། གཅིག་པོས་ཕུལ་བས་སྤང་རི་ཐང་པ་གཅིག་འཇུག་སྤྱོད་ཚུལ་བཤད་པ་ཡོད།
དུད་འགོ་འགའ་རེ་རྒྱུ་ལ་ཆགས་ཞེན་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཆེ་བ་རེད། མི་ཞིག་གིས་བྱི་ཆང་
ནང་ནས་གཡུ་ཞིག་ཆེད་དེ་ཁྱེར་སོང་བས། བྱི་ཉིན་བྱི་ཆང་ནང་ལ་གཅིག་བལྟས་ཆོ་བྱི་
བ་རྩ་འཇག་མ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བསྐྱམས་ཏེ་ཤི་ཡོད་པ་རེད། བཟོ་སྐྱེན་ལས་ཀ་ལ་ཡང་དེ་
འདྲ་མཁས་པ་རེད། ཁ་ལ་ཡུག་གི་ཁང་པ་ལས་ལུགས་དང་སྟོག་ཆགས་འགའ་རེའི་
ཆང་ལས་ལུགས་ལ་ལྟོས་དང་། ཁ་ལ་ཡུག་གི་ད་དུང་ས་དཔུད་བཟང་ས་ཆོ་ལྟ་ཤེས་
ཟེར་སྟོལ་ཡོད་པ་རེད། ས་དཔུད་མ་བཟང་ན་ཁང་པ་ལས་པ་མ་རེད། ས་དཔེ་ལྟ་
རྒྱུ་ལ་སོགས་པར་དེ་འདྲ་མཁས་པ་དང་། ད་དུང་ནམ་ཁྲུ་དུས་བཞིའི་འགྱུར་བ་དང་
འགྱུར་བཞིའི་རང་བྱུང་གི་འགྱུར་བ་སྟོན་དཔག་བྱེད་པ་ལ་མི་ལས་ཀྱང་དུད་འགོ་མཁས་
ཤིང་། ད་ལོ་རྒྱུ་ཡུལ་དུ་ས་འགྲུལ་མ་བརྒྱག་པའི་སྟོན་དུ་འབྲུག་གི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
རུ་སྟོར་ཏེ་ཉིན་ལམ་མང་པོར་འཕྲེང་བསྒྲིག་ནས་གཤམ་སོང་བས། ཞིང་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ས་འགྲུལ་རྒྱགས་བྲལ་མ་རེད་དམ་ཞེས་སྒྲུས་པས། ཆེད་མཁས་ཀྱི་ཚན་རིགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་གཞན་ཞིག་གིས་རྒྱེན་རེད་ཅེས་འབྲེལ་
བཤད་རྒྱག་ལོག་བྱས། ཐམ་ཁྱེད་རྣམས་གསོ་བ་ལས་འབྲུག་གི་མ་གསོས་ན་དགའ་
འདུག་ཅེས་པ་ཞིག་རེད་འདུག བྱ་གློད་དག་ཀྱང་དག་བཤས་ཉག་གི་དུར་ཁྲོད་ནས་བྱ་
འབོད་བྱས་དུས་ཐོན་ཡོང་བ་དེ། མི་འགའ་རེར་ཡོད་པའི་མངོན་ཤེས་ཕྱོགས་རེ་བ་དེས་
དོ་སྤོང་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། འུ་ཚོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མི་ཡིན་ཡང་། འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་
དོན་སྐྱབ་མི་ཤེས་པ་དག་ཅི་ཞིག་གི་བྲལ་དུ་ཕྱི་སྟེ། ཚོ་འདིའི་དོན་ལ་པོ་གློད་དུ་ཕྱི་རྒྱ་
ཚོས་དུད་འགོ་བཟང་བ་ཞིག་གིས་དོ་སྤོང་ཡང་མི་འོང་། སྟོ་རིག་བྲན་འཁྲུལ་གྱིས་མ་ཐུབ་
ན་ཤེད་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་ཅི་ཐུབ་སྟེ་སྤང་པོ་ཆེ་གཅིག་མི་མང་པོ་ཞིག་འཐམ་ན་ཐུབ་ས་མི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འདུག འོན་གང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤེ་ན། ཤེས་རབ་གྱིས་ཏེ། འདི་
ལྟར་ཆོ་འདི་ཕྱི་དང་རང་གཞན་གཏན་བདེའི་ལམ་སྐྱབ་ཤེས་པ་ལ་མི་མ་གཏོགས་མེད།
དམ་པའི་ཆོས་ཡང་མི་ཡུལ་དུ་དར་བ་རེད། དེས་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་
དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཐོབ་ཡོད་པ་འདི། འཕྲོ་བརྒྱུག་མི་བྱེད་པར་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱ་
དགོས། དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་སྟེ་དག་བའི་ལས་མ་འབྲུག་པར་གི་ན་མོར་བུ་རིན་
ཐང་གཞལ་མེད་ཅིག་རྟེན་གྱི་དེ་ལ་གསོལ་བ་མ་བཏབ་པར། འདོད་དོན་མ་བསྐྱབས།
འོངས་མ་སྦྱད་པར་དོར་བཞག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱད་པར་དུ་འུ་ཆོ་བོད་ཆོས་ལྡན་གྱིས་ལ་
སྐྱེས་པའི་མི། མི་ཐོག་མི་རབས་ཀྱི་རིང་ལ་ཆོས་ལ་སྐྱེས་ཤིང་ཆོས་ལ་རྒྱས་པའི་ཐུན་
མིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་ས་ཆའི་མི་ཡིས། མ་མཐའ་རང་འགོ་ཐོན་པའི་ཆོས་རེ་ཤེས་
དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་དེ་མ་ཤེས་ཕྱིན་དེ་མིན་ཤེས་ཡོང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་
མ་རེད། གནམ་ནས་འཕུར་བྱེད་ནི་ལས་མི་ཤེས། ས་ནས་རྒྱུག་བྱེད་ནི་ལས་མི་
ཤེས། མེ་ཐུར་སྐྱེས་ཞིག་གྱུང་ལས་མི་ཤེས། རང་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་རིག་གཞུང་ཙ་
ཆེན་འདི་མ་ཤེས་ཕྱིན་དེ་མིན་ཅི་ཡང་མི་ཤེས། དེར་མ་ཟད་ཨར་འདམ་དང་ལྷགས་གྱི་
ཁང་པ་ལས་སྐྱངས་ཤིག་ཤེས་ན་རང་རེའི་ལུང་པ་འདིའི་ནང་རྒྱང་པ་ནས་ལོ་རེར་སྒོར་མོ་
བྲི་སྒོར་ཕྱག་ཡན་ཆད་གྱི་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་གྱིན་ཡོད། དེ་ས་ཆ་རང་གི་ལག་ལ་སྒྲིན་
སོང་ན་ལེགས་མོད་དེ་འདྲ་ཙམ་ཞིག་གྱུང་ཤེས་པ་མ་རེད། མདོར་ན་རང་ལག་དུ་ཡོད་
གྱུང་རང་སྒོ་ནས་སྐྱབ་ཆོག་པའི་ཆོས་དེ་རང་གི་སྐྱབ་ཤེས་དགོས། དེས་ན་དུད་འགོ་
ལས་དྲག་ཅིག་བྱེད་དགོས། རང་ཉིད་ཡག་ན་བསམ་མཁན་རྣམས་གྱིས་དང་པོ་རང་
ཉིད་མི་ཆོད་ལྡན་ཞིག་བྱ། དེ་ནས་གོམ་པ་གཉིས་པ་ཆོས་པ་རྣམ་དག་ཞིག་བྱས་ཏེ།
ཆོ་འདི་ཕྱི་རང་གཞན་གཉིས་དོན་འབྲུག་དགོས་པ་རེད། ཆོས་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་

ལག་རྒྱ་བོ་ཐུག་མེ་ཆུ་དབྱ་གཤེད་མ་རེད་དམ། མེ་ཆུ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་འཛོག་མི་
རུང་ཚེས་འཛིག་རྟེན་དེ་འབྲེལ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་སྐྱབ་ཐབས་ཨི་ཡོད་
དམ་སྐྱེས་ན་བདེན་པ་རེད། འཛིག་རྟེན་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་གཉེར་གཞན་གཞོད་གཞི་
དང་བཅས་པ་མ་སྤངས་བར་སྐྱབ་ན་དམ་པའི་ཚེས་དང་རྒྱབ་འགལ་ལོས་ཡིན་མ་
གཏོགས། འཛིག་རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྟ་བ་རྒྱ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་ཞིང་ལས་འབྲས་ལ་སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་དམ་
པའི་ཚེས་ཀྱི་མང་གཞི་ཡིན། མི་ཡི་ཚེས་ལུགས་ལེགས་སྤྱད་ན། །ལྟ་ལུལ་བཟོད་
པ་ཐག་མི་རིང་། །ལྟ་དང་མི་ཡི་ཐེམ་སྐྱེས་ལ། འཛོག་ན་ཐར་བ་གམ་ན་
གནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་མས་ནས་ཡར་
ལ་འགོ་བའི་སྐྱེས་ཐེམ་ལྟར་ཐེག་པ་རིམ་བཟོད་ཀྱི་ལམ་ཞིག་ཡིན་པས་རྩོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་
རིམ་ཐེག་པའི་འཇུག་སློམ་ཐུང་ལས་པ་ཞིག་གསུངས་པས། རང་རེས་ཀྱང་དང་པོ་ཕྱི་
མོ་སེར་སྐྱ་རྒྱན་གཞོན་སུ་ཡིན་ཡང་གཞན་གྱི་སློག་མི་གཅད། མི་གས་ཤི་ནའང་
སེམས་ཅན་གྱི་སློག་གཅད་པ་མ་རེད་ཅེས་གཞན་གྱིས་ཟེར་བ་རང་གིས་ཀྱང་བསམ་པ་དེ་
འབྲེལ་གྱི་དགོས། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་ཞིག་གསེར་སིལ་མ་གཞོང་པ་གང་ལག་
ཏུ་བཞག་ན་རྒྱ་མི་བྲན་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། དེའི་སྟེང་དུ་རྩུན་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་རྩུན་རྒྱུང་དུ་
ཁ་རྩུན་སྒྲ་རྩུན་མི་བཤད་རྒྱུ་དམ་བཅའ་ལག་ཏུ་ལེན་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་ཐུབ་པའི་སྟེང་ནས།
སློག་ལབ་སྤྱོད་བཅས་མི་ཡི་སྒྲིན་ཁོ་ན་བཤད་ཀྱིན་མི་འདུག་པ་དེ་འདྲའི་མི་དེས་དགོ་བསྟེན་
གྱི་སྒྲིམ་པ་ཞུས་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྟ་སློག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་རྩུན་གསུམ་པོ་སྤར་ནས་
ཀྱང་མི་བྱེད། དེའི་སྟེང་དུ་ལོག་གཤམ་དང་ཆང་རག་སྤངས་བར་མ་ཟད་ཤོ་བག་རྒྱལ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྐྱགས་ཁ་དུང་སྒྲ་དུང་དེ་ཚོ་སྤོང་ནས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡང་མི་སྤོང་ཞིང་རྒྱན་
དུང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཛོད་ཅིང་། རྒྱ་འབྲས་སུང་ན་ད་གཟོད་ཆོས་པ་ཞིག་རེད།
ཆོས་དད་པ་ཞིག་རེད་ཟེར་ཆོག དེའི་ཆ་རྒྱུན་མ་འཛོམས་ན་ཅི་བྱས་ཀྱང་ཁ་ཆོས་མ་
གཏོགས་དོན་ཆོས་གིས་འགྲུབ་དགའ་བ་རེད། མི་ཡ་རབས་གིས་གི་ཆ་ཚད་ཀྱང་མེད་
ན་ཆོས་པ་བཟང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དོན་ཚད་བཞི་མི་ཕྱེ་བས་གནམ་གྱི་སྐར་མར་ལག་བསྟན་
རེད། བདེ་བ་ཅན་ནི་མི་དེའི་རིགས་དང་བར་ཐག་གིན་ཏུ་རིང་པ་རེད། ཆོས་དད་
འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་སྦྱར་བཤད་ན་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་ཡང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྟ་བ་ལ་བསྟེན་པའི་ལམ་ལུགས་ལྟ་མའི་ཐོག་པ་ནས་སྦྱོར་བུ་རྒྱུང་
འབྱིང་དང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་བརྒྱུད་དེ་ཐོག་ཆེན་ཐར་བའི་ལམ་སྟེ་ཞིག་ཟིན་དགོས་པ་
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་
གདམས་པར་ཤར་བ། དེ་ལ་བསྟེན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མ་མེད་དུ་རྟོགས་པ།
ཉེས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་རང་འགག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་ཁེལ་དགོས་པ་ཞིག་
གིས་དེ་འདྲ་སྒྲུབ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཆོས་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་
མ་ཐུད་མ་གཤམ་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀ་རྒྱུང་ཆད་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀ་ལྟེ་ཆད་
ཆོ། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྟེན་སེམས་ཅན་ལ་
འཇུག་པ་མེད་ན། གདུལ་བྱ་ཕྱིན་ལས་དང་བཅས་པའི་སྤོང་ནས་འགལ་བ་མང་པོ་
ཞིག་འདུ་ཡོང་བས། གིན་ཏུ་དོན་དང་ལྡན་པ་ལ། ཁྲིམ་གཅིག་ལན་གཉིས་བསྒྲུ་
བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཐོག་ལྟར་བདག་པོས་
དེད་ན་སྒྱུ་རུ་རུ། ཀུན་མས་ཁྲིད་ན་སྒྱུ་རུ་རུ་བྱེད་མི་རུང་། ལེགས་ཉེས་སྒྲུང་དོར་
ཐམས་ཅད་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་འདྲེན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ལ་བཏོན་ཏེ་བྱ་བ་ཁྱེད་

འཕགས་ཤིག་རང་གིས་སྐྱབ་ཤེས་དགོས་པ་རེད། ས་ཆ་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་
རྩོགས་ཆེན་ཆང་ལ་སྤྲོས་ད་ལྟའི་བར་དུ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ཆོས་བྱེད་པར་བཅི་
ཞིག་ཡོད་ཅེན། བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་པ་མང་པོ་མ་བཏང་ན་གྱུ་ཚོམ་མ་བརྟགས་མ་
དབྱུང་པར་ཅི་ཞིག་གི་ཐང་ནས་ཡིན་ན་ཁས་མི་ལེན་པ་མཁའས་པའི་དར་གྱི་ཕྱི་བཞག་ལྟར་
སྲོལ་བཟང་ཡོད་པ་རེད། དེ་དམ་པ་གོང་མའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་ལས་སློན་བཅོན་པོས་
བསྐྱོས་ཐང་། རྒྱུག་མེད་ཐོད་པའི་རི་མོ་ཡང་ཡིན་པ་རེད། ཇི་འདྲའི་ཆེན་པོ་རི་འདྲ་
བ། མཐོན་པོ་གནམ་འདྲ་བ། ཁོས་ཅེ་མོ་ལྷ་ལ་སྤེབས་ཡོད། སྐྱེད་པ་གཉིས་
ལ་ཆགས་ཡོད། ཅུ་བ་ལྷ་ཡུལ་ལ་བྱུག་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཀྱང་། དང་པོ་བསྟན་
འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུས་དག་ཐེར་གྱི་སྟངས་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱི་དོར་བྱེད་པའི་ནམ་དཔྱིད་དང་
སྟིང་སྟོབས་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མངོན་རྒྱ་ཡོད་མོད་ཡོད་དགོས་པའང་ཡང་རེད། དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འུ་ཚོ་སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད་ཉམ་ཐག་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་
ཡུལ། ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་སློབ་གཏང་ས་སྐྱབས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
རེད། དེ་ཡང་མཐར་གཏུག་ན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གཅིག་ལ་འདུས་པ་ཡིན་
པས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པར་ངའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་
གཉིས་ཀའི་རྒྱལ་ཚབ་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ཡིན་གསུངས་པས། འུ་ཅག་
བོད་ཀྱི་ས་ཆ་ལ་མཁའ་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནས་
བརྩམས་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་དར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྟུགས། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་
དུ་ཤང་ལ་སོགས་པས་ལྷ་བ་རྫོག་མ་ཅན་དུ་ཅུང་ཟད་བྱས་ཆོ་སྦྱོད་པ་ཆལ་མ་ཆོལ་ཅན་དུ་
འགྱུར་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་སྐྱབས་ལ། མཁའ་པ་ཀ་མ་ཤི་ལ་གདན་དངས་ཏེ་བསྟན་
པ་དག་ཐེར་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཡུན་རིང་སོང་བའི་དུས་མཚམས་ཞིག་ཏུ་སྤང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དར་མས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་བསྟུབས་ཏེ། སྟོན་དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་ནས་འདུལ་
བའི་བསྟན་པ་བསྟུབ་དུས་སྤྲར་གཡོ་གཙང་གསུམ་གྱིས་འདུལ་བའི་པོ་ཏི་རྩེལ་རྒྱལ་ལ་
བཀལ་ནས་མདོ་སྤྲད་དུ་བྲོས་ཡོང་བས། བསྟན་པའི་མེ་རོ་མདོ་ཁམས་སྤྲད་ནས་ཡར་
ལ་གསེས་ཏེ་ཕྱི་དར་གྱི་བསྟན་པ་དར། ཡང་དེའི་རྩེས་སུ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་མཚམས་
སུ་བསྟན་པ་དར་བྱ་བ་ཅི་རིག་པ་ལ་འཕྲད་དེ་ལྷ་སྒྲ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་ཐུགས་བསྐྱེད་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོ་བོ་རྩེད་པལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་གདན་བྲངས་ཏེ་བསྟན་པ་དག་ཐེར་མཛད།
སྟོབ་མ་བྱུང་གི་འབྲོམ་གསུམ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་རྒྱུན་བསྐྱེད་པ་ཏེ་བསྟན་པ་དར།
དེའི་རྩེས་སུ་ཡང་མར་ལ་ཉམས་ཆས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་དུས་རྩེ་མཉམ་མེད་ཙྰ་ཁ་བ་བྱོན་ཏེ་
བོད་མཐའ་དབུས་ཀུན་ལ་སྟོན་པ་བསྟན་པ་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དམ་ཆོས་འདུལ་
པའི་བསྟན་པ་ཡོད་པ་ཞིག་མཛད་སོང་བ་རེད། སྤྱི་འབྱུང་རྟིང་མ་པར་མཚོན་ན་མཁན་
ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ནས་གཙོ་བོ་སྤྲད་འདུལ་གྱི་འདུལ་
བསྟན་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་རང་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མ་ཆད། ཁྱད་པར་དུ་རྩོགས་ཆེན་སྐུ་ཕྱེད་
རིམ་བྱོན་དང་། རྒྱལ་སྤྱིམ་གཞན་ཕན་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྐུ་དུས་ནས་གདན་ས་འདི་
གཅིག་པུར་མ་ཟད་མདོ་ཁམས་ཀྱིས་ཆ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི། དགོན་སྡེ་ཆོས་རྒྱུད་མང་
པོ་ཞིག་ལ་འདི་ནས་བྱུས་པའི་འདུལ་བའི་སྡོམ་རྒྱུན་དང་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་དར་བ་
ཡིན་པས། བསྟན་པའི་རྩ་བ་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་གཞིར་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་
ཡིན། གྲུབ་དབང་རྩོགས་ཆེན་པའི་གདན་ས་འདི་འདུལ་བསྟན་དར་བའི་རྩ་བ་ལྟར་
ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཆོས་འབྱུང་བྲུངས་མ་ཚོ་དང་སྡོམ་བརྒྱུད་ཀྱི་
བརྒྱུད་རིམ་ལ་ལྟོས་དང་ཤེས་པ་ཡིན། འདུལ་བསྟན་ལ་རྩོགས་ཆེན་ཆོང་གི་གདན་ས་
འདི་ནི་སྤྱི་འབྱུང་རྟིང་མའི་འདུལ་བསྟན་གྱི་མགོ་ལྟར་གྱུར་བ་དང་། རྩོགས་ཆེན་ཆོང་

གི་གདན་ས་ནས་འདུལ་བསྟན་ཉམས་སོང་ན་རྟོང་མ་ཆོང་གི་འདུལ་བསྟན་གྱི་མགོ་ལྟ་བུ་
དེ་མེད་སོང་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དང་པོ་དར་བའི་དུས་བར་དུ་གནས་
པའི་དུས་ཐམ་འཛིག་པའི་དུས་ཡོད་པས། བསྟན་པའི་གནས་ཆད་མི་ལོ་ལྟ་བུ་བ་
ཕྱག་བརྩུ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཡོད།
ཉམས་མི་ཉམས་དེ་གང་ལ་ལྟ་དགོས་པ་རེད་ཅེན། འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་
དགོས། བསྟན་པ་ཆགས་འཛིག་གི་ཤི་གསོན་གཉིས་ཀའི་འགག་ཅུ་འདུལ་བའི་
བསྟན་པ་ལ་སྤྱུ་ཡོད་པས། གདན་ས་འདིའི་ཕྱག་སྟོལ་ལ་རབ་བྱུང་མིན་ཕྱིན་ལུང་པ་
འདིའི་ནང་དུ་འདུག་མི་ཚོག་པ་དེ་གྲུབ་ཐོབ་པ་སྒྲིལ་ཤིང་ཉམས་དེ་ལྟའི་བར་དུ་དར་བ་ཡིན་
པས། འདི་འགོས་ནད་ངན་པ་ཞིག་འགོས་ཡོང་གི་བསམ་ནས་དོག་པ་བྱས་པ་མིན་
ཡང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ཉམས་ཡོང་གི་དགོངས་ནས་ཁ་མཆོམས་ཕྱིས་པ་ཡིན།
དེའི་ཕྱག་ལེན་དེ་ཚོ་ད་དུང་མི་ཉམས་པར་རྒྱུན་འཛིན་མཛད་པའི་བྱད་ཆོས་ངོ་མཆར་ཅན་
འདི་དག་གཙོ་ཆེ་བ་དམ་པ་གོང་མའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་དང་སློན་ལམ་ལོས་ཡིན་མོད།
མང་ཆེ་བ་ད་བཞུགས་ཀྱི་གཞོན་རབས་པའི་རྣམ་དཔྱད་དང་། བྱད་པར་དུ་བྱ་སྤྱུལ་
བགྲུས་རབས་པ་འདི་ཆོས་མཛད་པ་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས།
ཅི་འདྲའི་ལྷག་བསམ་སྤྱུགས་སྟོབས་ཤིག་ཡོད་འདུག་སྟེ་ནས་ཡང་ལྟ་ཤོར་བྱེད་ཅིག་རེད།
དུས་ཀྱི་དབང་དང་ལྟ་བའི་སྒྲིགས་མས་ཉོན་མོངས་ཕྱག་དོག་ཤས་ཆེ་བས། འགའ་རེ་
ལ་རྒྱ་མ་ཆོས་པ་ལས་རྟོལ་ནས་ཐེད་སོང་ན་དགའ་བའི་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཐུན་ཡོད་མོད།
མདོར་ན་རང་སྐྱེལ་ལ་བབ་པའི་བསྟན་པའི་སྟོག་དེ་སྟོག་གིས་སྤྱད་རྒྱ་དེ་འགའ་རྒྱ་བུལ་
བའི་དཔའ་བོའི་ལག་རྩིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད་སྟེ་ཀྱི་འདུག འདི་ཕྱི་
རབས་བསྟན་པའི་མིག་རྒྱུན་ལ་བཞག་པའི་མཛད་རྩིས་ཡུན་རིང་རྒྱུད་གི་བལྟས་ན་བཀའ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མདངས་ཇི་ཆེར་འབར་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེས་ན་མི་རབས་རྗེས་མ་ཡིན་ནའང་སྤྱི་པོ་
ཆེན་ལྷ་པོས་གངས་གཤགས་ན། ཕྱི་དོ་ཤི་འུ་ཆུང་ཡུ་མེ་དེ་ལ་འཁོར་ཏེ་རྒྱུན་འཁྱོང་བྱེད་
དགོས་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དྲུངས་མ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་ངས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མགོན་
མེད་ཉམ་ཐག་གི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུབས་ས་རེ་ས་བསྟན་ས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་
པས། བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་གྱི་རྒྱུས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་
ཡག་པ་སློབ་གཏད་ཁེལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་སྤྱི་དོན་སླེབ་དོན་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེས་ན་
ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མི་རབས་སྟོན་རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཏད་ས་ཐུན་མོང་གི་བསྟན་པ་
འདི་དེ་མ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་དག་ཐེར་ཡུད་རྒྱ་དེ་མཆོད་ཡོན་སྟེ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ལ་
བབ་པའི་ལས་ཁུར་ཡིན་ལ། དོན་དག་ཆེན་པོ་ལ་འཕྲད་ཆོ་ཁ་མི་ཏང་མགོ་མི་འཁོར་
བར་སློབ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་རྒྱུའི་ཐད་ནས་ས་འདིའི་མི་ལ་བྱུང་ཆོས་བྱུང་པར་བ་ཞིག་ཡོད་
ཅས་མཛོན་པར་བསྟོན་གྱིན་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་དགོས་པ་ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་
བཀའ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། དག་སྟོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་
ཀྱིས། །བསྟེན་ས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་
ཡི་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁོང་ལྷ་ཀྱའི་
རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་པོ་དང་བསམ་ནས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དང་ལེན་བྱེད་མི་དགོས། ཁོང་གི་
བཀའ་འདི་གསེར་བཟང་པོ་ལྷན་མེད་བསྟེན་ ཅིང་བདར་ན་ཇི་ལེགས་སུ་འགྲོ་བ་ལྟར་
བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་དེ་གཞི་ནས་ཡག་གི་སྒྲིམ་ན་ཁོང་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཤིག་གསུངས་པ་
དང་། འུ་ཆོས་ཞོར་བསྐྱབས་ནས་ལུས་སྤང་གི་ཡོད་ཅིང་། ཞོར་དང་ལུས་གཉིས་
ཀས་སྟོན་སྤང་གྱིན་ཡོད་ལ། ཞོར་དང་ལུས་དང་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྤང་དགོས།
ཆོས་ཟེར་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འདི་སྤྱི་དགའི་བདེ་སྤྱིད་

གྱི་གཞི་ཙུ་ཡིན་པས་སྐྱེད་གྲུ་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་བསྟན་གྱི་སློག་བསྐྱེད་
དགོས། རྒྱལ་བསྟན་གྱི་སློག་བསྐྱེད་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་གི་སློག་གཏོང་ཐུབ་ན་གཏོང་
དགོས། ད་དུང་སློག་གཏོང་ས་ལོན་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་ཞིང་། དེས་ན་སྐྱེད་དགོས་
རྒྱུའི་ཆོས་སྟོན་དང་བསྟན་པ་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ངོས་བཟུང་
དགོས། སྟོན་འགྲོའི་སྐྱབས་ནས་དང་པོ་སྒྲ་མ་བརྟགས་ལ་མཁའ་པ་ལ་སོགས་པ་
ནས་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤེས་གཉེན་ཞི་བ་དུལ་བ་ཉེར་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་
དང་། གསང་སྤྲུགས་གྱི་དེ་ཉིད་བཅུ་དང་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རྗེ་རྒྱུ་བ་
དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་དག་གནད་ཚད་མ་དེ་ལ་འདུས་ཤིང་། རྒྱ་མཚན་དེ་
ཆོ་བསམ་ནས་དམ་པའི་མགོན་དང་བསྟན། དགོ་བའི་གྲོགས་དང་འགྲོགས་
མཁའ་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་བསྟན་ཏེ། རང་གི་རིན་ཐང་རང་གིས་བསྐྱབས་ཏེ།
རིན་ཐང་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་རང་གིས་འབད་པས་ཡོད་ཐབས་བྱེད་དགོས། ལོ་རྒྱུང་
གསར་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལེགས་ཉེས་རང་གི་ནམ་དཔྱིད་ཀྱིས་འབྱེད་ཐུབ་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་མིག་གསར་བ་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཤེས་རིག་ཡོན་ཏན་སྦྱངས། སྦྱངས་པ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་ལྷག་བསམ་གྱི་ལ་རྒྱ། ཉམས་སྦྱང་གི་ལག་ལེན།
གཞན་གྱི་བསམ་ཤེས་ཀྱི་གམ་ནས་སྦྱངས་ཏེ། ས་འདིར་མཚོན་ན་ཆོས་འཇིག་རྟེན་
གཉིས་གང་ཐད་ནས་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི། རྒྱུན་ཡུན་དུ་
བརྟན་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ལྷག་བསམ་ཕྱར་གྲུ་འདེགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ཕྱར་གྲུ་བཞི་
ཞིག་གི་སྟེང་དུ་འབྱུང་དང་རྒྱུར་བཅི་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བཏེགས་ནས་ས་གཞན་ལ་སློང་གོས་ན་
སྒྲེ་བཞི་ནས་བཟུང་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། གཅིག་མངག་བཞག་ན་ཕྱར་སྟེང་གི་
ནས་རྒྱུར་བཅི་ཡོད་པོ་འགྲོ་བ་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། ཐམས་ཅད་མི་གཅིག་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བསམ་པའི་སེམས་འདྲ་། སྟོགས་གཅིག་སྟེ་རེའི་སོ་འདྲ་བྱས་ཏེ། སྡེ་ཡུལ་དགོན་
གསུམ་སུ་ཡིན་ཡང་གཅིག་ཐོག་ལ་བབ་པ་འདྲ་ཞིག་གི་ལྷག་བསམ་བསམ་པ་སྟོགས་
གཅིག་ཏུ་ད་སྟེ་ལྟར་དུ་བྱས་ན། སྤྱི་ཚེས་སྤྱི་ལོར་དུ་སྒྲེར་ཚེས་རང་བཞིན་ཤུགས་གྱིས་
འགྲུབ་ཡོང་བ་དང་། སྡེ་དགོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཚུགས་དང་མཚན་ཉིད་མེད་ས་ཞིག་ནས་
སྤྱོད་མི་གཅིག་བྱི་ཚང་ནང་ནས་སེང་གའི་སྤུ་གུ་བུད་ཡོང་བའི་གྲལ་དུ་ཨོ་འགྲོ་མི་ཤེས།
མདོར་ན་བརྒྱ་བཤད་ཆོག་གི་ཅ་བ། སྟོང་བཞིགས་འོ་མའི་མར་ལོ། ཆོས་བརྒྱད་
འདི་དང་སྡེ་བ་འདི་ཆོས་ར་འདི་ལ་གཏོགས་ཚད་དང་འབྲེལ་ཚད་ཐམས་ཅད། མདོར་
ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་འདུལ་བྲིམས་སྤྱང་དགོས། བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཅས་པའི་
བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷ་མིག་གི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་སྤྱང་དགོས་པ་དང་། སོར་བྱང་སྟགས་
གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡར་ལྷན་གྱིས། བསྐྱེད་རྩོགས་ཉམས་ལེན་གྱི་གདེངས་དང་ལྷན་པ་
མཚོད་ཡུལ་དད་པའི་ཞིང་ས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་མགོ་མི་ག་ཡོགས་པ་ཞིག་གྱིས།
གལ་ཏེ་སྤྱི་གོ་སེར་གོ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་བཅད་ན་ཆོ་ཕྱི་མའི་རི་མགོ་ལ་ཡང་ལྟ་བུད་པ་
ཞིག་མི་རུང་ངོ་སྟམ་ན། བྲིམ་ལ་གནས་ཤིང་ཡང་དག་ལྟ་ལ་དད། །དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྲ་མར་བྱེད་པ་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདུལ་བུ་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར། །གཡེལ་བ་མེད་པར་མེལ་ཆོ་སྤྱང་སྟོབས་མཛོད། །ཅེས་འཕྲིན་བཅོལ་
མཛོད་ས་ཡང་ཡིན། སྟེ་ཆས་ཐབས་ཆག་ཅིག་གྱོན་པ་བས་བྲིམ་པ་བཟང་པོ་བསྟན་
དགོན་ལ་ཞབས་ཞུ་སྤྱི་ལ་མཁན་ཞིག་གིས་དགའ་བ་ཡང་ཡོད། ཡང་ན་མཚོད་ཡུལ་
འོས་ངེས་པ་ཞིག་མིན་ན་ཡོན་བདག་གོ་ཚོད་པ་ཞིག་མཚོད་ཡོན་གཉིས་ཀའི་འདི་རེད་སྟམ་
པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ལས། ར་མིན་ལུག་མིན་གྱིས་ཅི་ཡང་མི་པན་པས། བོད་གྱི་
མི་རྒྱུད་བཟང་བ་རེ་མ་ཆད་ནའང་དོན་གཅིག་རེད། དགོ་སྟོང་མ་གསལ་བའི་ཚུལ་

ཁྲིམས་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དེ་བས་ཡག་གི་ མི་སྐྱེ་བྱིམ་ལ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མི་དགོ་བཅུ་
སྟོང་དགོ་བ་བཅུ་སྟུབ། མྱི་བྱེད་ན་མི་རབ་པ་ན་སེམས་ཅན། ཆོས་བྱེད་ན་ཆོས་པ་
རྒྱ་འབྲས་ཅན་ཞིག་གྱིས་དང་། བྱ་བ་ལམ་དུ་འགྲོ། ཁ་ལས་རྒྱུད་རྟ་དར།
བསང་གསེལ་ཁ་མ་བྱས་ཀྱང་དཀར་ཕྱོགས་སྟོང་བའི་ལྷ་དང་སྤང་མས་བསྟུབ། གལ་
ཏེ་དེ་ལས་བརྒྱུག་ན་གསེལ་ཀ་ཕྱིན་བཅོལ་བརྒྱབ་པར་མ་བཟད་དག་ཆོས་དག་མནན་བྱས་
ཀྱང་པན་ཐོགས་མེད། ཆོས་སྟོང་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒྱབ་ན་ཡོད་ཅིང་ཆོས་མཐུན་གྱི་མི་
སྤྱང་བ་པོ་ཡིན་པས། སྤྱང་མ་གཤེད་དུ་བབ་ནས་དེ་བས་སྟུག་ཅིག་བྱེད་པ་ཡིན།
དེས་ན་ལྷ་སྟེ་གཞུང་མ་བསམ་གཤེས་དཀྱུས་མ་རྣམས་གྱིས་ད་སྡུམ་པོ་ཐོས་པས་གཤེས་རྒྱ་
རེད། དེང་སང་སྟེ་སར་རུ་སར་གྱི་མི་མང་པོ་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་སྟུག་པོ་ཅི་ཡང་མ་
ཡིན་སྟེ། རི་སྟུག་པ་ཅན་ལ་རི་དྲགས་འཁོར། མཚོ་རྒྱངས་པ་ཅན་ལ་ཉ་སྐམ་
འཁོར་བའི་དཔེ་ལྟར། དེ་རྣམས་གྱིས་སྤྱོད་ཤར་ལ་བསྟན་ན་ཨོ་ཱོ། སྤྱ་ཕུགས་
བྲག་ལ་བརྟེན་ན་ཨོ་བཙན་བསམ་པའི་འདྲེང་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་འདི་རུ་ཡོང་བ་ཡིན་པས་དེ་
དག་ལ་ཡ་རབས་གྱི་སྟོན་བཟང་ལོ་བ་རུ་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན། ས་ཆ་ཡ་རབས་ཡིན་
ན་ཡ་རབས་ལོ་བ་འགྲོ་སྟེ། སྐྱེ་རོགས་ཐང་གིང་བཟང་ན་དབྱི་མོང་དགུང་དང་
མཉམ། །འདྲིས་རོགས་མ་བྱ་བཟང་ན་མཐུག་མ་དུག་དང་འདྲིས། །ཞེས་པ་ལྟར་
ཡིན། གལ་ཏེ་སྐྱུར་རྒྱ་མགར་རྒྱ་ལས་རྒྱ་སྐྱུར་རྒྱ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
ལམ་ཞིག་སྟོན་དགོས་པའི་དུས་ཡིན། ད་པན་ཆད་རྒྱུན་མ་རྣམས་གྱི་མིང་ལ་བྱི་རྒྱུན་
ཐོགས། བྱི་རྒྱུན་གྱི་ནང་ན་མིང་འདྲ་མིན་ཡོད་པ། ར་གཤུག་ཟེར་བ་དང་། རོ་
རྒྱ་ཟེར་བ་ཅི་འདྲའི་མིང་མཚར་པོ་བཏགས་རྒྱུ་ཡོད། དེ་དང་ཆ་མཚུངས་པར་རྒྱན་སྐྱུལ་
གྱི་མིང་ལ་རྒྱན་གན་རི་འགུལ་དེ་ཆོ་བཏགས་ཆོག་པ་ཡིན། ཁ་པར་ལ་འཁོར་ལོང་

ཁྱེད་པོ་འདྲེན་པ་པར་སྐྱེས་པ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མེད་པར་སྐྱེས་པ་ཅན་འདྲེན་མཁན་ལ་ཨ་ཁུ་ཁྱོད་ཐང་བཏགས་ན་ཁ་རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་།
ཁ་རུ་བ་སེའི་ཁ་རུ། ཅན་གྱི་ཁ་རུ། ཤིང་གི་ཁ་རུ། སྤྱི་པས་ཅེད་མེ་ཅེ་བྱེད་
ལ་སོགས་པའི་ཁ་རུ་ཡོད་པས། སྤྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱི་པས་སེམས་བསམ་བཟང་མ་
གཏོགས་མེད་པའི་བྱ་རབས་དང་། རང་འདོད་ངན་སེམས་ཅན་པོ་མ་རབས་ཡིན།
ཡ་རབས་རིགས་ཀྱི་གདོང་ན་པར་མེད། །མ་རབས་རིགས་ཀྱི་གྲང་ལ་རུ་མ་
སྐྱེས། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྦྱོད་པའི་བྱུང་པར་གྱིས། །འཕྲོན་མའི་བྱ་ཡི་རིགས་རྣམས་
གསལ་བར་འབྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཡོད། མི་ཡ་རབས་དང་པོ་སྐྱེས་དུས་ནས་
ཐོད་པའི་ངོ་ན་འདི་ཡ་རབས་ཡིན་ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་མིན་ལ། མ་རབས་ཀྱི་མགོ་ལ་རུ་
ཅོ་སྐྱེས་ནས་ཡོད་པ་ཡང་མིན། འོ་ན་ཡ་རབས་མ་རབས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཇི་ལྟར་བྱེ་
དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྦྱོད་པའི་བྱུང་པར་གྱིས། །འཕྲོན་མའི་བྱ་ཡི་
རིགས་རྣམས་གསལ་བར་འབྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས། པ་མེད་ཆོང་གི་བྱ་ལྷག་
དེ་མི་རིགས་གང་ཡིན་བྱ་བ་སྦྱོད་པ་ལ་ལྟོས་དང་ཤེས་གསུངས་པ་ཡིན། ཡ་རབས་དེ་
ཆོས་མཐུན་པན་སེམས་ཅན་ཞིག་དང་། མ་རབས་དེ་སྤྱི་ལ་དགའ་བ་གཞོད་སེམས་
ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ལས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སྦྱིད་སྤྱུག་མི་འདྲ་བ་རང་ཐོག་ཏུ་
སྦྱོན་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཆོས་བྲིད་ཀྱི་ཞེས་ལ་རང་གར་འཕྲོས་དོན་གྱི་སྐྱད་ཆ་ཉ་ཉོག་མང་ཐལ།
མཆོམས་པ་ཁེར་འདྲེན་མི་དང་མ་ཐུག་པར་ཡུན་རིང་ལོན་སོང་བས་ད་མི་དང་ཐུག་ནས་
ཁ་བརྟེན་བཤའ་དུས་སྤྱི་མོང་བག་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་དེད་ནས་ཁ་བརྟེན་ཉོག་འགོ་བཞིན་འདྲེན་
མ་གཏོགས་རི་བྲོད་ཀྱི་མཆོམས་པ་གོགས་བྱ་དང་རི་དྲགས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་དེ་འདྲའི་
འོས་བབ་དང་འདེང་རྒྱག་ཡོད་དགོས་པ་མིན། རང་རེའི་ཆོས་བྲིད་ཀྱི་དུས་ཆོད་
མཆོམས་རེ་མཆོམས་རེ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ཉི་མ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བྱེད་རྣམས་ཁོམ་པ་

མེད་པས། ད་ཡུན་རིང་ཞིག་འགོར་སོང་ཡང་དེ་རྗེས་ཁས་ལེན་གྱི་སྒྲོར་དེ་རིང་མར་ལ་
གཅིག་བསྒྲག་ན། རུ་ཁག་གཉིས་པའི་བྱི་ལོ་ནས་ཟེར་དུས། འདིའི་རུ་ཁག་གཉིས་
པ་གསུམ་པ་ཟེར་བཞིན་འདུག་པ་འདི། འདིའི་མིང་བཏགས་ལུགས་འདི་ཅི་ཡང་མི་ལོ་
བས། བྱིད་རང་ཚོས་སྡེ་བ་གང་གི་ཡིན་ན་ཁོང་ནམ་པ་སར་ཡི་གེ་རྒྱག་དུས་དེའི་མི་
ཡིན་ཞེས་མིང་སློས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཤོད། སྡེ་བའི་མིང་གི་བཟུང་ནས་སློས་དང་དགའ་བ་
རེད། དང་པོ་གཉིས་པ་ཟེར་མ་འདུག རུ་ཁག་དང་པོ་གཉིས་པ་ཟེར་བཞིན་ཡོད་པ་
འདི་རིགས་གནས་གསར་བརྗེའི་དུས་སྐབས་སུ་བཏགས་པའི་མིང་ཞིག་རེད། ད་དེ་
ཟེར་དགོས་པ་མ་རེད། གནའ་སྡེ་དར་དཔོན་དར་གྱི་སྐབས་སུ་འབྲོག་རུ་ཤོག་ཆེན་བཙོ་
བརྒྱད། ཤོག་རྒྱུད་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཚོད་དུ་དེང་སང་མེད་ཀྱང་ད་དུང་ཤོག་
ཁག་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་ཅི་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ཚང་ཟེར་པ་འདི་ཀྱང་རྩ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་
ཁབ་གྱི་དུས་རབས་ཚུན་ཆད་ལ། ན་གཞུང་ཁོག་པ་དང་གད་ཐོག་རྒྱ་ཤེས་མའི་དུ་ཚོ་
གཉིས་ཚོ་བསྡེམས་ཏེ་ཚོ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱས་ནས་དེ་ལ་ན་རྒྱ་གཉིས་ཀ་སྒྲིམ་ཡོང་བ་
དང་། གཉིས་པ་ཚང་ཟེར་བ་འདི་བཞིག་མ་དང་སྐས་ཚ་སྡེ་བ་གཉིས་ལ་ཟེར་བ་རེད།
བཞིག་མ་ཟེར་ན། བ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་འབྱུངས་ཞེས་མཁན་པོ་མཁས་
པ་མང་པོ་འབྱུངས་སྤྱིང་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བ་སྐས་གཉིས་
ཟེར། ཡིག་ཚང་འགའ་རེའི་ནང་ན་སྐས་བ་གཉིས་ཀ་ཞེས་སྒྲིམ་འདུག གསུམ་པ་
ཚང་ཟེར་བ་དེ་སྟག་མངོས་སྟག་རིང་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟག་སྟག་གཉིས་ཟེར། དུག་པ་
བཀྲ་ནང་གཞོང་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་བཀྲ་གཞོང་གཉིས་ཟེར་བཞིན་ཡོད། མི་མིང་ས་ལ་
ཐོགས། ས་མིང་སྡེ་ལ་ཐོགས་པས། ང་རང་ཚོའི་སྡེ་བ་གང་གི་ཡིན་ན་དེའི་མིང་
ཟེར་ཆོག ན་གཞུང་ཁོག་པ་དང་གཅིག་གད་ཐོག་རྒྱ་ཤེས་མ་དང་གཉིས། བ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཁོག་སྐལ་ཚ་གཉིས་དང་བཞི། སྐྱལ་མཛེས་སྐྱལ་རིང་གཉིས་དང་དྲུག་ བཟ་ནང་
གདོང་ནང་གཉིས་དང་ཤོག་ཁག་བརྒྱད། དེའི་སྟེང་དུ་གཡང་འབྱེལ་དང་དགུ།
ལྷ་དགུ་གཉིས་ཀ་དགོན་མདའི་སྟེ་བ་རེད། སྟོན་ཆད་ཡིན་ན་དགོན་མདའ་ཉིན་མོ་
ཕྱོགས་དང་སྤྱི་བ་མོ་ཕྱོགས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་ཉིན་སྤྱི་བ་ཕྱོགས་ཏེ་སྟེ་བ་གཉིས་ཆགས་
ཡོད་པ་ཡིན། དེང་སང་ས་མདོ་ཇི་ཆེར་སོང་ནས་སྟེ་བ་དེ་གཉིས་གཅིག་པུས་མི་ཚད་པ་
འབྲོག་དང་བརྟན་ཆགས་ཀྱི་ཁང་པ་ཐམས་ཅད་ཡར་སྤར་མར་སྤར་མང་པོ་བྱས་ནས་
ཆགས་ལུགས་ཡར་འབྲེས་མར་འབྲེས་བྱས་ཏེ་ཆགས་འདུག མིང་ལ་ད་དུང་ལྷ་བ་
དགུ་བ་ཟེར་གྱིན་ཡོད་ན་ཡང་། མདོར་གོང་གི་ཕྱོགས་ཁག་དགུ་པོའི་ཁ་ལ་ལྷ་དགུ་
གཉིས་ཀ་བསྒྲན་ཆོ་བརྩ་གཅིག་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་འབམ་ཁོག་ན་ཡོད་པའི་འབམ་
མཐའ་མའམ་འབམ་རུ་བརྗོད་ན་ཆོག་པ་དེ་དང་བརྩ་གཉིས་ཡོད་ལ་ཁྱོན་བསྒྲུམས་ན་མོ་
དུད་སྟོང་རུ་ཞིག་གིས་མི་ཚད་པ། རང་རང་གི་ཤོག་ཁ་དང་སྟེ་བའི་མིང་འཛིན་དགོས་
པ་ཡིན། སྤ་ཁྱུ་པོའི་ཐོད་རུས་འཛོག་ས་བྱ་ཚ་པོའི་ལྷེ་ཐག་གཅད་ས། ས་མིང་མི་ལ་
ཐོགས་པ་ཞིག་ཡིན། གནའ་དང་མ་བཤད་ན་འདིའི་ས་གནད་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་སྟོ་རུ་དུད་
བདུན་མ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། རྗོགས་ཆེན་དགོན་པ་ཆགས་ཡོད་ས་འདི་སྟོ་རུ་ཨ་
དགའི་དགུན་མཆོར་ཡིན་ཟེར་སྟོལ་ཡོད། རུ་སྟེའི་འགྱུར་བ་དེང་སང་བལྟས་ཡོད་ན་
སྟོ་རུ་ཆོ་གཅིག་ཆོམ་སྟོད་དུ་ཆགས། ཆོ་གཅིག་ལེ་ལ་པ་རྒྱབ་སྟེ་དགའི་ཁོག་ཏུ་ཆད་
བསྐྱད་ཡོད་ལ། གད་ཐོག་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རེད། ལོ་སྤུམ་བརྒྱའི་ཡར་སྟོན་དུ་མདོ་
ཁམས་སྤྲད་ཀྱིས་ཆ་ལ་གསང་སྟགས་སྟེ་འགྱུར་བའི་བསྟན་པ་སྟེལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
རྗོགས་ཆེན་པར་རིག་འཛིན་ཁྱོན་ཏེ་གདན་ས་བར་བ་འདི་བཏབ་ནས་སྟེ་དགའི་རྒྱལ་པོ་དང་
གཉིས་ཀ་མཆོད་ཡོན་འབྲེལ་ནས་འབྲོག་རུ་ཤོག་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་དང་ཤོག་རྒྱུང་གཉིས་

དང་ཉི་ཤུ་ཞེས་པའི་ཤོག་ཁག་ཉི་ཤུ་དེ་དུས་ལྟ་སྟེ་ལ་ཤུལ་བ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཟེར་བ་འདི་
མི་རིགས་རིག་གནས་ཀྱི་གྲུབ་ཆའི་གཙོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས། མི་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་
མ་ཤེས་ན་ནགས་གསེབ་ཀྱི་སྤྲེའུ་འབྲ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཅི་ཞིག་གི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ན་
རང་རེའི་ཤོག་ཁའི་མིང་འཛིན་མི་འཛིན་གྱི་ཐད་ནས་བཤད་པ་ཡིན། ལོ་འགའ་ཞིག་
སྟོན་དུ་ལྟ་བ་སྟེ་ཕྱོགས་ཀྱིས་ང་ལ་སྟེ་བའི་མིང་ཐོགས་ཅེས་སྒྲུབ་པ་དང་། ངས་གཟུང་
སྒྲུབ་བཟང་བའི་ཉི་མ་ཞིག་ལ་མིང་བཏགས་ཡོད། རྩ་དོའི་རི་འདི་བྱེད་སྟེ་བའི་མི་ཐོག་
སྟོན་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་མེས་པོའི་བླ་ཡིད་དུང་དུང་དུ་འཁོར་བའི་བླ་རི་ཡིན་ཞེས་དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་བྲིས་ལ། ཡི་གའི་ནང་དོན་དེ་རིང་གསལ་མོ་བཤད་མི་ཤེས་
ཀྱང་དེ་དུས་ཀྱི་སྒྲུང་ཤེས་དྲངས་དུས་ཡིད་ངོར་ཅི་ཤར་ཞིག་བྲི་སྟོང་། བླ་མ་ལ་སྟེ་མིང་
ཚོ་རྩེ་བའི་འགན་ཁུར་ཅི་ཞིག་ཡོད་རེད་ཅེ་ན། བོད་ཀྱི་མིའི་མིང་དང་བཅས་པ་པ་མས་
མི་བཏགས་པར་བླ་མས་བཏགས་ན་བཀྲ་ཤིས་པ་ཡིན་ཟེར་སྟོལ་ཡོད་པས་ཡིན་ཞེས་
གཞན་ལ་སྒྲུབ། དེ་ཚོ་རང་གར་ཟུར་འཕྲོས་ལ་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ནས་ལོ་གོ་ག་གི་
སྟོང་དུ་ཐོན་པ་དང་། སྤེ་ཐོག་ཏུ་ཐོན་པ། དགུ་མིག་དང་བདུན་ཟུར་ལ་ཁེལ་བ།
རྒྱལ་འགོང་གི་འཆོ་བ་ཅན། འབྲེ་དང་གཞི་བདག་གི་གཞོན་པ་ཡོད་འདུག་བསམ་སའི་
སེམས་ཁ་མི་བདེ་བའི་སྒྲི་ནད་ཅན་དག་ལུབ་མོར་གཙོད་ཞབས་ལ་སྟོང་། དེ་མིན་སྲུ་
ཡིན་ཡང་གཙོད་ཞབས་ལ་སྟོད་དང་བྱོད་རང་ལ་རྒྱེན་གོགས་བར་ཆད་ཞི་བ་ལ་པན་ཐོགས་
ཡོད་པ་ཡིན། དག་ཚུལ་སྟོང་གི་དམ་ཚིག་ལ་གནས་པའི་དག་འདུན་པ་མང་པོ་གཙོད་
ཀྱི་བཀའ་ལུང་དབང་གསུམ་ཁྲོས་མའི་བསྟེན་ཚད་ཚད་མ་ཡོད་པ་འདི་འབྲུ་མཉམ་དུ་
འཛོམས་ནས་གསུངས་བཞིན་ཡོད་པ་པལ་ཆེར་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ལ་བཙལ་ན་
ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། བོད་ན་མེད་ན་མཐའ་མའི་ཡུལ་ན་དེ་བས་ཀྱང་མེད་པས་འཛོམ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྒྲིང་ལ་བཅའ་ན་མེད་ཚོད་ཡིན་པས། ལྷ་ཁང་ནང་ནས་ཁ་མ་ཞ། །ཆ་ཆུ་ནང་ནས་
ལག་མ་ཞ། །ཟེར་བ་ཡིན་པས་རང་དོན་རང་གི་ཉག་ཤ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ།
དེ་ཆོ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཤོད་དང་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཡིན། ཁྱེད་པར་དུ་སྐྱུ་མ་
ནད་པ་ཡ་མ་དེ་ཆོ་བྲིད་ཤོག་དང་འདུས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་མེད་པུང་འབྲུ་ཞེས་པས། བླ་
མཉམ་ཁེར་བུ་ཞིག་ལ་སྐྱབས་པ་ཡིན་ཞེས་དེ་ལ་ལྷོད་བཀལ་ན་ཡང་དེས་རང་ཉིད་རང་གིས་
རང་སྐྱབས་མི་སྐྱབ་པ་དང་འབྲུ་ཞིག་ཡིན་བྱིན་གཞན་པ་སྐྱབས་རྒྱུ་འགོས་ངན་འགའ་ཤེས་
ཡིན་པ་རེད། དེའི་དྲག་འབྲུ་ཡིན་ན་མི་ཤེས། དོ་དགོང་བརྩིས་པ་ཞིག་གི་གཙོད་
ཐུན་ཐེངས་མ་གསུམ་མ་གཏོགས་མེད་པས་ཆོང་མ་ཡོངས་རྫོགས་གཙོད་ཞབས་ལ་སྤྱོད་
གཙོད་ཐུན་རེ་ཨོ་ཐོབ་བལྟས་ན་དགའ་བ་ཡིན། ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་ཆར་ཉེར་ལྷ་ལྷ་
མཁན་ལ་དཔའ་དར་ཡོད་ལ། དཔའ་དར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཟེར་ན་དམ་ཇུས་ཨ་ཐམ་ཅན་རེ་
དང་། འཇམ་དབྱངས་རིལ་བུ་སྐྱམ་དོ་རེ་ཆོ་སྐྱབ་རིལ་དཀར་སྐྱམ་དོ་རེ་འཇིགས་མེད་
ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་གསུང་འབྲུམ་དེབ་རེ་བཅས་ཡོད། ཆར་ལྷ་བཅུ་ཅན་ལ་ཉིས་ལོག་
དང་། ཆར་བརྒྱ་ལྷ་མཁན་ལ་བཞི་ལོག་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་རྒྱུ་ཡིན། དེའི་ཆར་ཁ་གངས་
དང་དཔའ་དར་གྱི་སྒྲོར་གཞུང་ལས་པས་ཞིབ་བཤེར་ཞིབ་ཆ་བྱས་ཆར་དུས་སྤྲད་རྒྱུ་ཡིན།
ལྷགས་ཆི་རེ་རེ་ལོན་མཁན་ལ་འཇམ་དབྱངས་རིལ་བུ་སྐྱམ་རེ་དང་། མང་པོ་ལོན་
མཁན་ལ་དམ་ཇུས་ཨ་ཐམ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཅི་འབྲའི་ཡར་ལ་སྤར་དགོས་ཡང་གནས་
རྒྱལ་ངོ་མ་ལ་ལྷ་རྒྱུ་བྱེད། ད་ལོ་དབྱར་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་བྲིད་མེད་པ་དང་། ཆོས་ལུ་བ་
མེད་པས་ནགས་གསེབ་གྱི་ལྷགས་ཆི་རུག་སྐྱབ་མེད་ལ། དས་བསམ་ན་དེ་རིང་ཆོས་པ་
དྲུག་རེད། ཆོས་པ་དགའའི་ཉིན་པར་ཆོགས་འཁོར་གྱི་བྱ་སྦྱིག་ཡིན་པས། དེའི་སྤྱོད་
འགའ་ཞིག་གིས་ཆོགས་འཁོར་གྱི་བྱ་སྦྱིག་བྱ་ཞིང་། གཞན་སྐྱུ་མེར་ཕོ་མོ་མེད་པ་

ནགས་གསེབ་དུ་སོང་ནས་ཚུ་ཉིན་སྲིབ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་རྙིང་གཅིག་ཤེར་ཡོང་ན་བསམ་
འདུག་མི་འདྲིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་སློག་བསྟུ་ཆོ་ཐར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་
འགྱུར་འགོ། ལོ་ཉུང་འགའ་རེ་རང་གི་ས་ཆའི་དགོན་པའི་ནགས་གསེབ་དུ་འགོ་ཡང་
སློང་མེད་ན། སོང་དང་ཚོར་སྒྲུང་དམིགས་བསམ་ལ་བ་རེ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཐང་།
དེའི་ཉིན་པར་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ཚོད་གཉིས་ལ་དེ་བྱས་ན་སྤྱོད་མ་ཆི་དང་གསུར་ཆེན་ལུང་རྒྱུ་ཡིན་
ལ། ལྷགས་རྙིང་ལོན་མཁན་ལ་དཔའ་དར་བཏགས་རྒྱུ་ཡོད།

ཉིན་དུག་པའི་ཆོས་བྲིད།

མཚམས་སྒྱུར་གྱི་གདམས་ངག

ཇི་སྐད་དུ་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེས། ལྷག་པོ་མི་རྟག་ནམ་མཁའི་སྒྲིན་
དང་མཚུངས། །མཐོན་པོ་མི་རྟག་ལ་ཁའི་ན་བུན་འདྲ། །གཞོན་པ་མི་རྟག་སྒྲོན་གྱི་
མེ་ཏྲོག་བཞིན། །རྟག་འཛིན་ཆེན་རང་བསྟུས་རང་སྟུག་འབོད། །ཅེས་གསུངས་
སོ། །ལྷག་པོ་མི་རྟག་ནམ་མཁའི་སྒྲིན་དང་མཚུངས་ཤེས་པ་ནི། ལྷག་པོ་ཆོ་གཅིག་
ལ་ལྷག་པོའི་ཐོག་ནས་མི་འདུག་པར། ལྷག་པ་དེ་སྤར་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་མ་ཙཱ་བདེ་ཆོ་སྤྱང་པོར་འགྱུར་འགོ། དཔེར་ན་
ནམ་མཁའི་ལྷོ་སྒྲིན་ཇི་ལྟར་མཛོས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་མི་སྤྱོད་པར། རྒྱུང་གོད་པོ་གཅིག་
གིས་སྒྲ་ལ་འཐོར་རྒྱུ་རེད། དེ་དང་འདྲ་གསུངས་པ་དང་། མཐོན་པོ་མི་རྟག་ལ་
ཁའི་ན་བུན་འདྲ་ཞེས་པ་ནི། ཐོབ་མཐོན་པོ་ཡིན་ཡང་མི་རྟག་པར། ལ་ཁའི་ན་བུན་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ད་ལྟ་རི་མགོར་ཡོད་ཀྱང་ཡུད་ཅོམ་གྱིས་ཉི་མས་བཟུ་འགོ་བ་ལྟར། །ཁར་རྩང་མི་མང་གི་འགོ་ནས་གཏམ་བཤད་མཁན་དེ་ཆོད་རིང་སྤྱི་འབེབ་གྱི་དུང་ལ་ལྟུང་ནས། །མང་ཉིན་ཐལ་བ་ཐོག་ཏུ་གཏོར་གྱིན་ཡོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། །གཞོན་པ་མི་རྟག་སྟོན་གྱི་མེ་རྟོག་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། །གཞོན་རུའི་ལང་ཆོད་བས་མི་རྟག་སྟེ། །རྒྱས་ཟེར་བ་ནི་ཉིན་གཅིག་མགོ་ལ་གསར་ཐོན་ཞིག་མིན་པར། །རྒྱས་རྒན་རྒྱུ་མས་ལ་སྟོན་ནས་མི་སྟུག་བཞིན་གྱི་གཉེར་མ་ཐོན་མེད་པར། །རྒྱད་ཅིག་རྒྱད་ཅིག་གི་ལང་ཆོད་ན་ཆོད་ཡོལ་ཏེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྒྱས་ཤིང་རྒྱད་པའི་རྟགས་ཐམ་རང་ལུགས་གྱིས་ཐོག་འགོ་བ་རེད། །སྟོན་གྱི་མེ་རྟོག་དེ་མཛོས་ཀྱང་བ་མོ་གཅིག་གིས་འདབ་ལོ་སེར་པོར་འགྱུར་ནས་འཐོར་འགོ་བ་རེད། །རྟག་འཛིན་ཆེན་རང་བསྐྱུས་རང་སྐྱུག་འབོད། །ཅེས་པ་ནི། །མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པ། །ལུག་ན་སྤྱང་རྒྱ་མེད་པ། །མཐོན་དམའ་རྒྱ་མེད་པ། །གཞོན་ན་རྒྱས་རྒྱ་མེད་པར་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་འདིས། །མ་བསམ་ས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཐོག་ལ་ཐོན་དུས་འགྱོད་པ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ལྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འདི། །རང་བསྐྱུས་ཏེ་རང་གིས་བསྐྱུས་པའི་རང་སྐྱུག་ལས་བསམགས་པའི་འབྲས་བུ་རང་གིས་སྤྱོད་བ་རེད། །བཀའ་གདམས་པའི་དགོངས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆོས། །ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་རང་ལ་གདའ་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན། །ལན་པ་ཕྱི་ཕྱི་བྱངས་ལ་ཐུག་ནི་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ནང་རང་བྱངས་ལ་ཐུག་ནི་ཞིག་རེད། །སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཡོང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་བསྐྱུས་པའམ་རང་གིས་ལས་ནི་ཤ་སྐྱུག་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། །ཡང་དེ་ལས། །ལུག་ན་ཆོག་ཤེས་གྱིས་ལ་སྐྱུན་པ་ཐོང་། །མཐོན་ཁེངས་སེམས་སྤྱངས་ལ་གཞན་ཕན་གཅིས། །གཞོན་ན་རྒྱགས་པ་མེད་པར་བག་ཡོད་བྱ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་འདྲིར་ལེགས་ཕྱི་མ་བདེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུག་ན་ཆོག་ཤེས་གྱིས་ལ་སྐྱུན་པ་

ཐོངས། །ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་ཁོར་རྩམ་གྱི་འབྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཕྱག་པོ་ཡིན་ན།
 ཕྱག་པོ་ལས་ཕྱག་པོ་འབྱུང་བ་ཞིག་སྟེ་ཆོ་འདིར་མ་བཟད་ཕྱི་མ་ཕྱག་པོར་འབྱུང་བའི་རྒྱ།
 ཆོ་ཕྱི་མའི་ཡུལ་ལ་བསྐྱལ་མ་ཐུབ་ཕྱིན། བསོག་བསོག་སྐྱག་གི་ཁྱར་བོ། ཆོ་འདི་
 ལ་སྐྱག་མྱོང་བྱེད། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་མི་ཆོ་བཟད། ཆོ་ཕྱི་མར་དེ་བས་སྐྱག་ སྐྱག་
 སྐྱག་གཏམ་ངན་མི་དགེ་སྐྱིག་ལས་སྒྲ་ཚོགས། འོངས་སྟོང་བསོག་བསྐྱན་གྱི་ཁྱངས་
 བས་བྱེད་དགོས་སྐྱག་ན། དེའི་རྣམ་སྟོན་མྱོང་བྱེད། དེར་མ་བཟད་གི་ཁར་ཞེ་ཆགས་
 ཏེ་མི་ལུས་ལེན་བྱེད་གྱི་ཚོགས་བསགས་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་གི་ཁར་ཞེ་ཆགས་སེར་སྒྲ་
 དེས་དང་པོ་ཡི་དྲགས་གྱི་གནས་སུ་བྱིན། ད་དུང་ཞེ་སྒྲ་གི་སེམས་ཤིག་དང་ཀུན་
 འབྲས་ཡོད་ན་ཞེ་སྒྲ་གི་འབྲས་བུ་དཔྱལ་གནས་ཡིན། ཕྱག་ན་ཚོག་ཤེས་གྱིས་ལ་
 སྦྱོན་པ་ཐོངས། །ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་བསོག་པ་ལ་ཚོག་ཤེས་བྱེད་དགོས་ཞིང་། ཚོག་
 ཤེས་བྱེད་མ་ཤེས་ཆོ་ཉེན་ཁ་དང་སྐྱག་རབས། ཚོག་ཤེས་མེད་པས་དེའི་དོན་ལ་གི་
 རབས་མང་བས། མཚམས་ཤིག་ལ་ཚོག་ཤེས་གྱིས་ལ་སྦྱོན་པ་ཐོངས་གསུངས་པ་
 རེད། ཁོར་ལས་ཁོར་གྱི་སྟིང་པོ་འོངས་ལ་ཆོ་ཕྱི་མའི་ཡུལ་དུ་མངག་ནས་ཐོན་ཡོད་པ་
 ཞིག་བྱེད་དགོས་ན་མཚོད་སྦྱོན་གཉིས་ཀ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། མཚོད་སྦྱོན་བྱེད་
 ལུགས་དེར་ཆགས་ཞེན་འབྱུལ་བ་རང་འདོད་དང་མ་འབྲས་པར་གཏོང་ཐུབ་ན་བཟང་ཞིང་།
 གཏོང་སའི་ཡུལ་གཏོང་བའི་དུས་གཏོང་ལུགས་ཀྱི་ཐབས་སོགས་ལ་བཟང་ངན་གྱི་བྱུང་
 པར་དང་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། མདོར་བསྐྱུས་ན་ཚོགས་བསག་བྱུང་པར་ཅན་བྱེད་དགོས་
 པའི་སྐྱབས་སུ། ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཞིང་ས་ལ་དངོས་པོའི་འབྱོར་བ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་རྣམ་པར་དག་པས་ཕུལ་ཏེ་བསྟོར་བ་སྟོན་ལམ་དང་འབྲེལ་ན། རྒྱ་གཙུག་གིས་
 ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་གོ་ཚོད་པར་མ་བཟད་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་ཆེན་ལ་ཆུད་མི་བ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བའི་དག་ཅ་ཞིག་བསྐྱེན་སྤྱད་པོ། །མཐོན་ཁེངས་སེམས་སྦྱངས་ལ་གཞན་ཕན་
གཅེས། །ཤེས་པ་ནི་ཐོབ་གོས་དང་མཐོན་པའི་མིང་ཞིག་ལྷག་ཏུ་མེད་ཀྱང་ཉེས་ཁ་ཆོན་
པོ་ལ་མ་བཅིས། །ཁ་ལས་སྤྱང་རྟ་དར། བྱ་བ་ལམ་ལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་སྐབས་སྤྱད་
པ་ཅན་གྱི་དམའ་མའི་ས་ལ་མ་ལྷུང་བ་ཡིན་ལ། རང་རང་གི་ཚོད་གྱི་མི་ཆེའི་ནང་གི་
མཐོ་དུས་ཟེར་དགོས་ཤིང་དར་སྐབས་ཡིན་མོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཆོ་གཅིག་ལ་མི་
རྟག་པས། གང་མེད་ན་དོ་ཡོད་མདོག་གིས་ང་རྒྱལ་མ་བྱེད། དེ་ནི་ཆོ་སྤྱོད་གྱི་
བསོད་ནམས་མ་ཞན། ལྷ་དང་བླ་མས་སྤྱགས་རྗེས་སྐྱབས་ཏེ། རྟོག་མ་འཁྱོར་བ་
ཡིན་ཞིང་། ལས་སྤྱར་ལ་ལོག་དུས་ཡུང་རྟོག་སྒྲོལ་སྤྱར་བསྐྱེན་ལྟར། ཉམས་ཉེས་
སྤྱད་པ་ཞེ་ལ་མ་ཤར་བ་ཡོད་རྒྱ་ཡོད། ལས་བྱ་བ་སྤྱར་ལ་འགྲོ་ཆོ། །རྐྱེན་ངན་པ་
མང་པོ་རང་འཁོར་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན། ཡག་བཞིན་ཡོད་ཆོ་ཡག་ཚོད་ཟུང་
དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཚོད་མི་ཐིག་པར་པ་རྒྱབ་ཏུ་མཆོང་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ཅེས་
གསུངས་པ་རེད། རང་ལ་ཅི་དགོས་དེ་མི་ལའང་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་དམའ་
འབབས་བྱ་མི་རུང་། ཁྱད་པར་དུ་ཉམ་རྒྱུང་ལ་དམའ་འབབས་བྱ་མི་རུང་། དེས་ན་
མཐོ་དུས་ཁེངས་སེམས་བསྐྱངས་ཏེ་གཞན་ཕན་གྱིས་བྱ་བ་སྐྱབས། དང་པོ་རང་ལ་
གཞོད་མེད་པའི་གཞན་ལ་ཕན་རེ་ཞེ་ཐོགས་དང་། སྐབས་ཤིག་ནས་རང་ལ་གཞོད་
རྒྱུ་རྒྱུ་རེ་ཡོད་རུང་གཞན་ལ་ཕན་ཆོན་པོ་ཐོགས་འདུག་སྐྱམ་ན་དེ་ཞེ་ཐོགས་ལྟ་བ་དང་།
དེ་ནས་རང་གཞན་འབྲམ་ཉམ་གྱིས་མཐར་རང་ལ་སྤྱག་ཡོང་ན་ཡང་གཞན་ལ་ཕན་རེ་
བཏགས་པའི་བསམ་པ་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཞིག་མ་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་གཞན་ཕན་བྱ་
དགོས། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཇི་ཅུམ་བྱས་ན་རང་ལ་བདེ་བ་དེ་ཅུམ་ཡོད་བ་ཡིན།
ཡིན་ཡང་རང་དོན་མེད་པར་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་མཆོག་ཡིན། གཞོན་ན་རྒྱགས་པ་མེད་

པར་བག་ཡོད་བྱ། ཞེས་པ་ནི་ལོ་ཉུང་ཞིང་། ལུས་སྟོབས་རྒྱས་དུས་དེ་དང་མཉམ་
པའི་སེམས་ཤིང་མ་ཉམས་གོང་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ང་བས་ཡན་ལ་སུ་གཅིག་མེད་མ་
བསམ་གྲང་། ང་ཡང་སློན་མེད་ཅིག་ཡིན་སྐྱོང་ཤར་ཏེ་སྐྱོང་བ་མཐོ་མཐོ་བྱེད་སྲིད་མོད།
དེ་དུས་པོ་སར་རྒྱགས་པས་ཕྱི་མཐའ་མི་རིག་པ་དང་། ཏྲ་སར་རྒྱགས་པས་རྒྱ་མཐའ་
མི་རིག་པས་ཚོད་མི་ཟིན་པ་ཡོང་སྲིད། དེ་བས་བག་ཡོད་པར་གྱིས། གཞོན་ཡང་
རྒྱན་པའི་ཉེ་བར་བྱེད་ལ་དགའ། །མཁས་པར་གྱུར་གྲང་ཤེས་པའི་ང་རྒྱལ་
མེད། །གསུངས་པ་ལྟར། ཐམས་ཅད་དང་འགྲོག་བདེ་མོ་ཀུན་དང་འབྲིས་བྱམས་
པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ། ང་རྒྱལ་དང་ཁེངས་སེམས་སྤངས་ནས་འདི་དང་ཕྱི་མ་རང་གཞན་
པན་བདེའི་ཐབས་རྒྱལ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གས་ཏེ། ཐོས་བསམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་བསྟན་
དགོས་པའི་དུས་ཚོད་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་འདི་ལེགས་ཕྱི་མར་བདེ་གསུངས་ལ།
ལྷག་ན་ཆོག་ཤེས་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་ནོར་ལས་ནོར་གྱི་སྤིང་པོ་མེད་ས། མཐོ་
ན་ཁེངས་སེམས་སྤངས་ལ་དམན་ས་བཟུང་སྟེ་གཞན་པན་ལ་བརྩོན། ན་ཚོད་གཞོན་
ཡང་ང་རྒྱལ་མེད་པར་བག་ཡོད་པར་གྱིས། ཆོ་འདྲིར་ལེགས་མི་ཆོ་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་
ནས་རང་པན་རོགས་པན་གྱི་ལས་ཀས། གསོན་ན་དོན་ཆེ་བ་ཕྱི་མར་བདེ་བ་ཐོབ་པ་
དང་། ཆོ་འདྲིར་རྣམ་དཀར་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བོན་ཞིག་བསགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་
རྒྱུང་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་གཏན་དུ་བདེ་བའི་ལམ་སྟོན་ཞིག་ཟིན་པས། འདི་བདེ་ཕྱི་མར་
བདེ་བའི་བདེ་སྤྱིད་རྒྱ་རྒྱུ་འབྲས་དང་ལྷན་པའི་མི་ཆོ་ཞིག་སྐྱེལ་བསམ་ན་དེ་འདྲ་གྱིས་གསུངས་
ཏེ་གདམས་ངག་གནང་བའོ། །ལོ་གཅིག་གི་ནང་ནས་ལན་རེ། དེ་ཡང་ན་ནིང་ད་
ལོ་ད་གཟོད་རང་རེ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས། རང་གཞན་གཉིས་ཀས་ཕྱི་མའི་དོན་ཆེན་
ལ་གྲོས་མོལ་ཞིག་བྱེད་པའི་སྐྱེལ་བ་ཞིག་ལྟན། མི་ལུས་ཞིག་ལྟར། སྐྱེ་རགས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཐད་ལ་བཅིང་། ཀླུ་པ་ས་ལ་བཅུགས་ནས་འགོ་བཞིན་ཡོད་པས། རང་རེའི་དེད་
དེ་འགོ་བཞིན་ཡོད་པའི་དུད་འགོ་རྩ་ཟན་གཡག་རྒན་འབྲི་རྒན་རྣམས་ལས་ལྷག་ཅིག་གི་
འདེད་རྒྱག་ཡོད་དགོས་པས། རང་རང་གི་དེ་སྒོན་གྱི་དུས་ཚོད་ལ་སྤྱི་ལྷན་རེ་བྱས་ཏེ།
མི་ཚེའི་བྱ་བར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞིག་བརྒྱབ་ན། ཉིན་གཅིག་ལ་འང་མ་བསྐྱད་པར་བྲེལ་
གྱིན་ཡོད་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བསྐྱབས་གྱིན་ཡོད། གང་ཞིག་འགྲུབ་གྱིན་འདུག་པར་
བལྟས་ན། ཆོ་འདིར་བྱ་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་ཅམ་དང་། ཡར་
ལས་མར་ལས་ཡར་བཤད་མར་བཤད་རེ་བྱས་ནས་དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་གྱི་ཉི་མ་ནམ་
ཟླ་ཡུང་། ད་གཅིག་བལྟས་ཆོ་ལོ་ཡར་བྱད་སྟོད་པའི་སྟེང་ལ་རྒྱས་གཉེར་འབབ་སར་ཐོན་
ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་དང་མཉམ་དུ་རྟ་རྒན་ཐོག་རྒན་ཐམས་ཅད་བཅུ་ཡ་རུ་ཤད་ལེ་
ཁ་ཡར་བསགས་ཆོ་སོ་ཆད་ལ་ལྷུང་རྒྱུའི་འགོ་སྤྱངས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། དེ་
རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རྩ་བའི་སྤྱི་བ་བཏང་དགུང་མོ་ཉལ་རྒྱ་དེ་རྩ་བའི་ཆོ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པས།
བཤད་ཀྱང་མ་བཤད་རུང་དེ་སྒོན་བྱ་བར་བྱི་ཞིག་མི་རིལ། སྒྲིའི་གནག་ལྷགས་རྣམས་
དང་བྱིས་གྱི་མི་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དབང་ཡོད་མེད་ཅུང་ཟད་ཅམ་མ་གཏོགས་དམིགས་
ཡུལ་འདུན་པ་མེད་ལུགས། ཟ་ཉལ་འགོ་འདུག་ཅམ་ཞིག་ཤེས་ལུགས། ཆོ་སྤྱི་མ་
གཉིས་ཀས་མ་ཤེས་ལུགས་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ད་རེས་ཆོས་རའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་
དོན་དག་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོ་འདི་ཕྱིའི་དོན་ཆེན་ལ་གོས་གྱི་སྟེང་ནས་སྒོ་སྒོ་བྱེ་རྒྱ་
ཡོད་མིན་གྱི་དོན་དག་དེ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཆོ་འདི་ཕྱིའི་དོན་དག་ལ་ཞིབ་བཤེར་ཞིག་
ཡུང་དགོས་ཆོ། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀའི་བྱ་བའི་འགོ་ལམ་གྱི་སྟེང་དུ་འདེད་ཞིག་
བརྒྱབ་ན། འདི་བྱས་ན་འདི་རེད་ཟེར་རྒྱུའི་ལམ་སྟོན་གསལ་བོར་ཞིག་མེད་པའི་ཆོ།
ད་དུང་ཅི་བྱུང་ཅི་མཐའ་ཡི་འདེད་རྒྱག་མེད་པར་ལོང་འགོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན་མི་འགྲིག་

པས། དེ་སློན་སོང་སོང་གི་འགོ་ལམ་དོན་མེད་སྟོང་ལོག་བྱས་པའི་གྲོང་ཁ་དེ་འདྲ་ཕྱིན་
ཆད་མི་ཡོང་ཐབས་ལ་བསམ་སྒྲོག་ཏོང་དགོས། འགོ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་སློན་ནས་ད་
ཡི་བར་དུ་ལས་ལས་བརྒྱགས་བརྒྱགས་འདུར་འདུར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཡག་
ཤོན་སྒྲ་ལེ་ཞིག་གི་གོ་མ་གཏོགས་མ་ཆོད་པ་གསལ་བོ་ལྟར་ལ་ཡུད་ནས། དུད་འགོ་
ཞིག་དང་བསྐྱར་ན་རང་དབང་ཡོད་མེད་མི་ཡི་དྲག་ཟེར་མོད། དོན་ལ་རང་དབང་ཡང་
མེད་སྟེ། མི་ན་བསམ་ན་རང་དབང་མེད། མི་འཆི་བསམ་ན་རང་དབང་མེད།
ཆགས་སྤང་མྱོང་ས་གསུམ་གྱིས་ཁ་ལེ་ཞིག་སྐྱར་ཆོ། སྐྱག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་འདོད་སུ་
ལའང་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་མི་སྤྱོད་རང་དབང་མེད་པར་སློན་ལས་བཅོན་པོས་དེད་ཆོ་
དེ་རིང་འཆི་དགོས་ཀྱང་འཆི་སར་འགོ་བ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད། ད་ལྟ་གི་རན་ནས་
བསྐྱད་ཡོད་པ་ཞེ་ཡིན་ཡང་མི་ཤེས་པར་གི་སར་ཡིན་སྤང་མ་ཤར་ནས་འགོ་བ་རེད།
དེས་ན་དེ་སློན་ཆར་བ་རྣམས་ནི་འགྲོད་ཀྱང་ཕྱིར་འོངས་མེད་པས་ད་ནི་ཆོ་མཐའ་ཅུང་ཟད་
ཅིག་ཡོད་ན་མ་འོངས་པའི་དུས་ཆོད་དེའི་ནང་ནས་རང་དབང་གི་རང་ལམ་ཞིག་ཆོད་
དགོས། སྤྱི་ཚེ་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་དབང་དུ་སོང་ནའང་། ཕྱི་དོ་བསམ་སྒྲོ་རིག་པས་
གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་སྒྲོ་ཞིག་ཆོད་དགོས། དེ་ཆོད་པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་དེ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྒྱུ་
འཇུག་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ཕྱེ་བཞིན་ཡོད་པའི་དུས་ཆོད་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཁེལ་ན། ད་
ནི་རང་བསམ་རང་གིས་བཏང་སྟེ་བག་མེད་རྣམ་གཡོང་དོན་མེད་འཁྲུལ་བའི་བྱ་གཞག་
ཆོང་མ་བསྐྱར་ནས། སློག་གཅོད་སར་སྤྱོད་མི་འཁོར་བར་འདི་ཕྱིའི་དོན་ཆེན་སྐྱབ་རན་པ་
ཡིན། དེ་རིང་ཁ་རྩུང་འཇོམ་གྱིང་གི་མི་སྐྱེ་མེད་པོ་དང་ནག་པོ་ཅན། མིག་སློན་པོ་
དང་རག་རག་ཅན་ལ་མ་སྟོས་པར་གནམ་འོག་གི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས། བོད་དུ་དར་
བའི་ནང་ཆོས་འདི་ལ་ཕྱ་ཆེན་དོན་ཆེན་དུ་བཅི་བཞིན་ཡོད་པ་འདི། བོད་གཅེས་པས་མ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཡིན་ལ། བོད་ཡག་པས་དེ་བས་མིན། མི་ཞེས་པ་འདི་རང་འདོད་ཆེ་བ་དང་ལྷག་
པར་དུ་མཐའ་མིའི་རིགས་འདི་འདོད་རྣམ་ཆེ་བས། གང་ན་སྦྱུ་མ་ཐོག་ཅིག་དང་སྦྱུ་
ལག་ན་མཁོ་བྱེད་ཅིག་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོ། འདི་ལེན་དགོས་བསམ་པས་སོ། །རྒྱ་
ཁོར་འདི་ལ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རིན་ཐང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཟུགས་སུ་གྲུབ་
པའི་གསེར་དངུལ་གཟི་བྱར་པ་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་ད་དུང་གནའ་རྒྱས་དཀོན་པའི་
རིགས་དང་། རིན་ཐང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཟུགས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ན། རིན་ཐང་ཅན་
དེ་གང་ཡིན་ཞེན། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་བདེ་
སྲིད་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་ཡིན། དེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ན་ཡོད་པས་
བསད་ན་མ་གཏོགས་ལེན་ཐབས་མེད། ད་དུང་ཡང་ལྷག་ཡོད་པ་འདི་ལྟར་ཡིན།
ད་དུང་དངོས་པོ་གཟུགས་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་ཡོད།
དེ་ནི་གང་ཡིན་ཞེན། རྟོན་གསུམ་ལི་གཏེར་ལ་སོགས་པ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་རབ་གནས་འཐོར་བ་དང་། གཏེར་སྟོན་ཆོད་ལྡན་གྱིས་གཏེར་ནས་བཞེས་པ་འདི་ཆོ་
ཡིན། དེ་གསུམ་ལས་ཆེས་བཟང་བ་ནི་ལེགས་ཉེས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་འདོམས་པའི་
ལམ་སྟོན་གྱི་སྟོན་མེ། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་ཤེས་རིག་ཡོན་ཏན་དངོས་པོ་
གཟུགས་སུ་མ་གྲུབ་པ་འདི་ཡིན་ལ། དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་ན་ཆ་ཆོད་བ་རྒྱུད་པ་མ་
ཆད་པ་ཆོན་རིག་གིས་བརྟགས་དབྱེད་བྱས་པའི་རིག་གཞུང་དེ། མདོ་སྔགས་ཉིས་ལྡན་
གྱི་རིང་ལུགས་བོད་ལ་དར་རྒྱུ་འདི་ལས་ལྷག་ཅིག་མེད། དེ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཁྱད་
ཁོར་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་བདག་སྤྱབ་དང་མི་སྤྱབ་བོད་མི་རང་ཉིད་ལ་རག་ལས་ཤིང་།
རང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་བེད་སྲོད་གཏོང་ཤེས་མིན་རང་ལ་སྤྱག་པ་ཡིན། ཏ་ལས་ཏེ་བལྟ་
མི་འདུག་པར། ཆོས་ཉམས་ལེན་རང་གིས་གྱིས་དང་ངའི་དེ་ཁྱོས་ཁྱེར་ཐལ་མི་སྦྱར་

ཟེར་མཁའ་མེད། ཆོས་དང་འཛུམ་གླིང་གི་ཉི་མ་གཉིས་ལ་ང་དང་ཁྱོད་གྱི་བྱང་པར་
མེད་དེ། རྩ་བུ་ཡག་ཤོར་གྱི་བང་མཛོད་ལ་སྒྲིབ་གྱི་ལག་པ་སུ་རིང་དང་། གཙོད་གྱི་
གྱི་རྩུང་སུ་རྩོ་སུས་བདག་བྱེད་ན་དེ་ལ་དབང་བ་རེད། གཅིག་གིས་བྱེར་སོང་ཆོག་ཅིག་
ཤོས་ལ་མི་ལྷག་པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པས། དེའི་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་ཅི་འདྲའི་སྒྲིབ་
དགོས། གོ་མ་ཁྱོད་ཟེར་ན་གོ་ལོས་ཁྱོད་པ་ཆོ་བུ་རིང་བུ་ཆོ་བདག་རིང་ལ་སྤང་བ་ལག་
ལ་བཟུང་བ་དང་། བོད་བོང་བ་ཅན་དང་སྤང་བ་ཅན་ཟེར་ནི་ཡིན་པ་གོ་ཁྱོད་བ་དེ་རེད།
སློ་གཏད་ས་ཞིག་ཤེས་མེད་པས་གོ་ཅུ་ཉན་བདེའི་ཐོག་ནས་གཅིག་ཤོད་དང་། དང་པོ་
འགོ་ནས་གོ་མ་པ་གང་ལ་སློད་གོས་པ་རེད་ཟེར་ན། དང་པོ་འཛིག་རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྟ་
བ་ཡོད་དགོས། འཛིག་རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྟ་བ་གང་རེད་ཟེར་ན། མཐའ་མི་སྒྲ་སྒྲོ་
སྒྲ་རིགས་སྒྲེའུ་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པའི་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དགོས།
ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་ཕྱིན་ཕྱག་སྒྲོར་བ་བྱས་ཀྱང་པན་ཐོགས་རྩུང་བ་ཡིན།
ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱུའི་ཅུ་བ་ཡིན། དེ་
ནས་གོ་མ་པ་གཉིས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་མཆོག་གསུམ་ལ་དང་པ་ཡོད་དགོས། དད་
པ་མེད་ན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྒྲིབས་འོག་ཏུ་རྩུང་ཐབས་མེད་ལ། དད་པ་འདི་ཡོད་ན་
འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་གྱི་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་སྒྲི་རྟེན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། འདི་གཉིས་ཀ་
ཡོད་ན་སྲིད་པ་འདི་ན་འདི་གཉིས་ལས་ལྷག་པའི་ཡིད་རྟོན་ཁེལ་བའི་གོ་གས་དགོས་ན་
ཡང་རྟེན་རྒྱ་མེད། ཆོས་དེ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིབས་ཏེ་མི་ཆོ་དེ་ཡིས་བསྒྲུལ་ན་མི་
ཆོག་པ་མེད་ལ། གལ་ཏེ་ཕྱི་མར་མི་བསམ་ཀྱང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡང་མི་རྩི་
ན་ཡང་ཆོ་འདི་ཁས་མི་ལེན་པ་མི་སྲིད་པས། ད་ལྟར་ཡ་རབས་ཀྱི་ཀུན་སྲོད་དུ་བཅོས་
བྱེད་ལ་ཆོས་འདི་ལས་ལྷག་ཅིག་མེད། མིའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནང་གི་བདེ་སྒྱིད་སྒྲིབ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཐབས་ལ་འདིས་ཡན་ཞིག་མེད་པས། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མཐའ་མི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་
འདི་ལ་རྟམ་སེམས་ལངས་ཏེ་རྟབ་ཐོབ་རྒྱག་གིན་ཡོད་པར་མ་ཟད་དེ་དོན་གཉིས་ཆེན་པོ་
ཞིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཡིན། གཅིག་བྱས་ན་དེ་རིང་ཁ་རྩད་རྒྱ་སྒྲ་དང་ཕྱི་སྒྲ་ཟེར་ནས་དེ་
ལ་སླིང་བྲེལ་འཛོག་རྒྱ་མེད་པར་མགོ་སེར་ནག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོ་སྟོང་དུ་ལག་པ་ཞོག་
མཁན་སྒྲ་རྒན་རྣམས་ཡིན། སྒྱག་དམར་ཡག་གི་མགོ་མ་དགོས་འཕོངས་ལ་རེག་ས་
སུ་གཅིག་གིས་མི་ལོན་པས། དེ་ལ་བསྟོད་སྒྲ་མེད་ན་སྒྲ་དང་སྒྲ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོད།
གཉིས་བྱས་ན་ཞགས་པའི་ཨ་ལོང་ཕར་ལ་སློན་གྱིན་ཡོད་དམ་ཚུར་ལ་སློན་གྱིན་ཡོད་ཤེས་
ཀྱང་མི་ཤེས། ཡང་འགའ་རེའི་དེའི་བར་ནས་སྒྲ་མ་མཚར་འདུག་སྒྲ་མ་ནས་སྒྲ་རྩུན་
བྱས་ནས་སྒྲ་རྒྱབ་བྱང་དུས་འདི་རྒྱབ་ཕྱི་རྒྱབ་གཉིས་ཀ་བྱང་པ་ཡིན། ཨ་ལ་རྩེད་མོ་
ཡིན་དེ་ཆོ་དོན་མེད་ཀྱི་ཁ་བརྟན་ནང་དུ་བྱང་སོང་བ་རེད། ཆོས་བྲིད་བཤད་པའི་སྐབས་
ཡིན་པས། སྐབས་སུ་བབ་པ་གང་ཞིག་གསན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་རྣམ་དག་
བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སློན་ལ་མ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་ག་ཨ་སྐྱུ་མཇོད་པ་འདི་ཉིད་འཆད་པའི་
སྐབས་ལས་འགའ་ཞིག་གོང་དུ་སོང་ནས།

རྒྱ་གསུམ་པ་གྲོགས་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ།

རྒྱ་གསུམ་པ་གྲོགས་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་
ལ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་སྐྱེ་བ་འཛོལ་
པའི་དབང་དུ་བཏང་སྟེ་གསུངས་ཀྱིན་ཡོད་ལ། བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གཞན་པ་
གསུམ་པོ་སྐྱུ་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ཞིག་དང་། ཡིན་ན་ཡང་རང་རེ་

ཐེག་ཆེན་མདོ་སྤྲལ་ས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པར་མ་བཟོད་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཐར་ལམ་ལ་འབྲེན། འཁོར་བ་དོང་ནས་སྤྲུག་པའི་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱུང་དོན་
གཉིས་རེ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་པའི་དབང་གིས། སློན་ལམ་གཞུང་གི་
བསྟན་དོན་ཡང་སླིང་རྗེའི་བྱང་བའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཐེག་ཆེན་མདོ་སྤྲལ་ས་
གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཐོག་ནས་དངོས་ལུགས་བརྒྱད་
གསུམ་གྱིས་བསྟན་ལ། འདི་ནས་ས་བཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་དོན་རགས་བསྟུས་
གྱིས་ཁུངས་འཛིན་བྱེད་ཅི་མ་ཞིག་ཞུས་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་དེ་གཞན་
གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འདོད་པའོ། །མདོར་རྫོགས་རྒྱན་ལས།
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ལ་
དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གསུམ། དཔེའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ། ས་མཚམས་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་བ།
མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་བའོ། །དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་དཔེའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན་སོ་སོའི་
སྒྲེ་བོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཛིན་བར་དུ། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །གཏེར་དང་
རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཆོ། །ལ་སོགས་པ་དཔེ་རྣམ་པ་ཉི་ལུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་
གོགས་ཆོས་གསུམ་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་རྒྱ་ཡོད། གཉིས་པ་ས་མཚམས་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན་
རྣམ་པ་བཞི། མོས་པ་སྒྲོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་བསམ་དག་པའི་
སེམས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་སློན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གསུམ། སྤྱི་བ་པ་སྤོང་བའི་
སེམས་བསྐྱེད་དང་བཞི། མོས་པ་སྒྲོད་པའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཛིན་བར་དུ་བསྟུས་
པའོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
སེམས་དང་། ཀུན་རྫོབ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས། དོན་དམ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སེམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱོད་ཉིད་སྤྱིང་ཇི་ལྟར་པོ་ཅན་གསལ་ལ་མི་གཡོ་སྤྱོས་
པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གོ། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་སྤྱིང་ཇི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལས་དངས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་སྤྱོམ་དེ་ལ་དམ་བཅའ་བའོ། །དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དེ་སྤྱོད་ཆོས་ཉིད་ལས་ཐོབ་པ་བསྐྱེམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་དེ་རགས་པ་བདུ་ལས་ཐོབ་པ་བསམ་སྦྱར་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱོམ་པ་ལེན་རྒྱ་ཅན་ཞིག་
ཡིན། སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་བཤད་བྱ་དོ་མ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པས།
ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་དབྱེན་སྟོན་པའི་སེམས་དང་འཇུག་པའི་སེམས་གཉིས་
ཡོད། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྟུན། །རྣམ་པ་གཉིས་
སྤྱུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་སེམས་དང་ནི། །བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ཡང་གཞུང་འདི་དང་
བསྟུན་ན། འགོ་བར་འདོད་དང་འགོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ཇི་བཞིན་ཤེས་པ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོན་པ་དེ་འགོ་བར་འདོད་པ་དང་འདྲ། རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱུས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པའོ། །འཇུག་པ་འགོ་བ་དངོས་དང་འདྲ།
སངས་རྒྱུས་སྦྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ཏེ་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཕགས་པ་
འཇམ་དཔལ་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྦྱབ་ལས་བརྒྱད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷན་དེ་ལྟར་
གསུངས། ཡང་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ལས་བརྒྱད་པའི་
རྩོམ་གསེར་སྤྱིང་པས། སྟོན་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་བསམས་ཏེ་འབྲས་བུ་ལ་དམ་

བཅའ་བ་དང་། འདུག་པ་དེ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་པར་ཕྱིན་དུག་སོགས་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བསམ་ནས་རྒྱ་ལ་དམ་བཅའ་བའོ། །གང་ལྟར་ཡང་སྤྱིང་རྩེས་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་བུར་གཉིས་སམ་དོན་
གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཟབ་མོ་ལྟ་སྟོལ་དང་རྒྱ་ཆེན་སྦྱོང་སྟོལ་
གང་ལྟར་ཡང་དངོས་གཞི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ། ལེན་
ཡུལ་སྟོབ་དཔོན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ། སྟོམ་པ་འབོག་པའི་ཚོགས་ལ་མཁས་པ།
རང་ཉིད་སྟོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་གནས་པ། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བརྟ་
སྤྱད་ལུས་པ། ཟང་ཟིང་ལ་མི་ལྟ་བར་སྟོབ་མ་བཅེ་བས་སྦྱོང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས།
དེ་ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་མའི་མདུན་ནས་སྟོམ་པ་སྤངས་ཏེ་དུས་རྒྱུན་དུ་རང་
གིས་ཉེན་ནམ་ཚོགས་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ཀྱང་ལེན་ཚོག་པའོ། །ཚད་མེད་རྣམ་
བཞིའི་སྟོ་སྦྱོང་བ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ་ཟབ་མོ་ལྟ་སྟོལ་གྱི་ལུགས་ལྟར་བྱས་ན། སྦྱོར་བ་
དངོས་གཞི་རྩེས་ལ་ཚོག་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་
མཚོད་པའི་ཁུངས་སུ་བསྐྱས་ན་མཚོད་པ་འབུལ་བ་དང་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་
དུག དེ་མ་བསྐྱས་ན་ཡན་ལག་བདུན་ཁ་རྩ་དགོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་སྟོན་དུ་
སོང་ནས། དངོས་གཞི་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཚོགས་ཞིང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སྒྱུན་འབྲེན་
པ་དེ། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་འཁོར་ལ་ཕྱོགས་བཅའི་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་དང་བཅས་
པས་བསྐྱོར་བ་རྣམས་དང་། སྒྲ་མ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་མདོན་སུམ་དུ་
བཞུགས་པའི་སྒྱུན་སྒྲར་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྩོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོར་
འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་ཆེན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ། དགོངས་
སུག་སོལ་བ་གསུམ་གྱིས་སད་པར་བྱས། སྐབས་སུ་འགོ་བ་གསུམ་གྱི་གཞིར་བཟུང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྟེ། སྦྱོང་འདུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སྤྱི་པོར་མཆིས་ཀྱི་
བར། །སངས་རྒྱུ་རྣམས་ལ་སྦྱབས་སུ་མཆི། །ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡི། །ཆོགས་ལའང་དེ་བཞིན་སྦྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་སྦྱབས་སྒྲོམ་དང་བཅས་པ་
ལན་གསུམ་དང་། དམ་བཅའ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོག་དངོས།
རི་ལྟར་སྒྲོན་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ། །དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགོ་
ལ་ཕན་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བཀྱིའིང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱབ་པ་
ལའང་། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བགྱི། །ཞེས་ལན་གསུམ་ཀྱིས་ཐོབ་
མཚམས་བརྗོད་པ་གསུམ་ཀྱིས་ཐ་མའི་སྐབས་ལ་ཐོབ་ཀྱིན་ཡོད་པས་དེ་དུས་སྒྲོམ་པ་
དངོས་སུ་ཐོབ་པར་བསམ་དགོས། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཆོག་ལ་དགོན་མཆོག་དང་ཆོས་སྦྱོང་
བའི་སྤྱང་མ་སོགས་དཀར་ཕྱོགས་སྦྱོང་བའི་ལྷ་ལ་གཏོར་མ་ཡུལ། དང་དུས་བདག་ཆོ་
འབྲས་སུ་ཡོད་སོགས་དང་། བདག་གིས་དེ་རིང་སྦྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྦྱོར་
སྤྱར་འགོ་བ་བདེ་གཤེགས་ཉིད་དང་ནི། །བར་དུ་བདེ་ལ་མགོན་དུ་བོས་ཟིན་
ཀྱིས། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལ་སོགས་དགའ་བར་ཀྱིས། །ཞེས་རང་གཞན་དགའ་བ་
སྒྲོམ། དེའི་རྗེས་སུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་
སྐྱེས་ཀྱུར་ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་
ཤོག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་སྦྱོང་ལ་གཞེས་བ་
དང་། །སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་བབྱུང་ཞིང་། །བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སྦྱོང་
བར་ཤོག །ལ་སོགས་པས་སྒྲོན་ལམ་དང་བསྐྱོབས་མཐའ་བརྒྱན། དེ་ལྟར་རང་
རང་སོ་སོའི་མཆོད་ཁབ་གི་ནང་དུ་དང་། །ཡང་ན་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་འགོ་དུས་སམ།

ཡང་ན་ལ་ཁར་ཕུགས་ཇི་ལ་འགོ་ཞོར་ཡན་ཆད་དུ་ལེན་ཆོག། ཉིན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་མ་
ཆགས་པར་སེམས་བསྐྱེད་རེ་བྲུངས་ན་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་དང་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་བས་
བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སོགས་འགོ་བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སློན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་
དོན་བརྒྱད་གྱིས་བཤད་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སུ་ཚུད་པ། བྱང་སེམས་གྱི་
བསྐྱབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པ། སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ཅད་ནས་འཛོམས་པ། བསོད་ནམས་
དཔག་མེད་ཐོབ་པ། སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའོ།
དེ་ཆོ་ཅི་འདྲ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སུ་ཚུད་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་མ་སྐྱེས་ན་སྐྱོད་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཇི་ལྟར་ལྟན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ས་སུ་མི་
ཚུད། དེར་མ་ཚུད་ན་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་མི་ཐོབ། གང་ལ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་ནས་བཟུང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པར་མ་བཟད་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་མིང་ཐོབ་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟེན་ཡིན།
སློན་སེམས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་གྱི་སྒོ་དེ་མེད་ན་སྒྲུལ་སྐྱད་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
གསུམ་པོ་གནས་དོན་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ཡོད་པ་ནི་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་
ཡིན། སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ཅད་ནས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
སྤྲིག་པའི་གཉེན་པོ་དགེ་བ་རེད། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་ཡིན་པས། གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པ་ཆོས་
ཉིད་ཡིན། དཔེར་ན་མར་མེས་ལྷན་པ་དང་ཉི་མས་བ་མོ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕ་བ་ཚུགས་པར་འགྱུར་བའང་ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་དེ་ས་གནི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ་བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱན་དང་འབྲེལ་ཏེ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕ་བ་ཚུགས་སོང་ན་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་ཙ་བདུན་གྱི་ཡལ་
འདབ་རྒྱས་ཏེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་སྒྲིན་ཏེ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་བདེ་འབྱུང་བ་ཡིན། བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ཀྱང་ཐོབ་སྟེ།
སྦྱོང་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་
གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀླན་བཀའ་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་སྟག་
པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་འགྱུར་བའང་ཡིན་
ཏེ། གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཞིག་གིང་རྟར་བཞུགས་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་ཕྱག་ལྟ་ཅི་ཞབས་ཀྱིས་དེ་ལ་རེག་པ་ཙམ་ཡང་མི་འོས་མོད། གལ་ཏེ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་གིང་རྟར་བཞུགས་ཡོད་ན་དེའི་གིང་རྟ་ནི་སྟོན་
པས་དབུ་ཡིས་འབྲེན་ནའང་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་ན་སྐྱར་དུ་
སངས་རྒྱས་ཐོབ། ཅིའི་ཕྱིར་སྟེ་མ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་ན་མཐའ་གཉིས་ལ་
མི་གནས་པ་ཡིན་པས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛོད་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་ཆད་མེད་འབྱུང་བ་དེ་སྟོན་སེམས་སྒྲངས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་ལ།
འཇུག་སེམས་སྐྱེས་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་ནམས་ཀྱི་སྟངས་དུ་རང་དོན་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་
དང་། གཞན་དོན་སྣ་ཆོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན། རང་དོན་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཅི་འབྲེན་
འབྱུང་ཞེན། དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། །བག་མེད་སྒྱུར་ཀྱང་བསོད་
ནམས་ཤུགས། །རྒྱན་མི་ཆད་པར་དུ་མ་ཞིག །ནམ་མཁའ་མཉམ་པ་རབ་དུ་
འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཇུག་སེམས་སྒྲངས་ཆར་རྫེས་སྐར་དང་མི་འད་
བར་གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས་དང་བརྒྱལ་བའི་སྐབས་བག་མེད་དུ་སྒྱུར་ཡོད་པ་ལ་སོགས་

པའི་སྐྱབས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱགས་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
ཡོད། གཞན་དོན་སྤྲོ་ཚོགས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་
སེལ། བདེ་བ་སྐྱབ། ཉོན་མོངས་པ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ། སྦྱོང་
འཇུག་ལས། བདེ་བ་ཀུན་གྱིས་ཆོམས་པ་དང་། །སྤྱད་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་གཅོད་
བྱེད་ཅིང་། །གཏི་མུག་ཀྱང་ནི་སེལ་བྱེད་པ། །དེ་དང་དགེ་མཚུངས་ག་ལ་
ཡོད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བླངས་ཏེ་
དོར་ན་ཡང་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་སྟེ། ཉེས་པས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་།
དམ་བཅའ་བྱས་ཏེ་དེ་མ་བསྐྱབ་ན་ཁས་བླངས་ཉམས་པས་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་པ་རེད།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མགོན་དུ་བོས་ཏེ་དེའི་སྤྱན་སྔར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་སེམས་
ཅན་གློས་བཏང་བ་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཁས་བླངས་
པ་ཡང་རྩྭ་དུ་འཁྱུར་བས་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་དབུ་གཡོགས་པ་ཡིན་
པས། དེའི་ནམ་སྒྲིན་ངན་སོང་དུ་སྦྱེ་ཞིང་། ཡང་ཉེས་པ་དེས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་
ལས་ཉམས་ཏེ། ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་འགོར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཤར་ཞིང་
ཉམས་པའི་རྒྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཉམས་བྱེད་སེམས་ཅན་གློས་
བཏང་བ་དང་། བྱ་པོའི་ཆོས་བཞི་བརྟེན་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དང་མི་
མཐུན་པའི་སེམས་གཞན་དག་བསྐྱེད་ན་ཉམས་པར་འགྱུར། འཇུག་སེམས་ཉམས་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུ་ཀུན་དགྱིས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ན་ཉམས་པར་གསུངས་ཡོད།
སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཉམས་པ་ནི་འཇུག་སེམས་ཉམས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་
སྤུང་དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས།
སྒྲོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མེད་བཞི་པོ་བསྐྱོམས། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་སེམས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བསྐྱེད་བྱ། །འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་སྦྱང། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྤངས་བཅོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ལ་ཕན་པར་གྱུར་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་གནང་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དེ།
དཔེར་ན་སློག་གཅད་ངེས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཏེ་མ་མཐོང་ཞེས་སྒྲུས་ན། དེ་
སློག་བསྐྱབ་པ་དང་པ་རོལ་པེ་སློག་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སློག་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་ལ་དབང་པོའི་བྱུང་པར་ལས་དབང་འབྲིང་ལྟ་ཡི་ནུལ་
འབྱོར་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱས་ཏེ་རང་གི་ཡི་དམ་གང་ཡིན་དང་། བྱུང་པར་དུ་རིག་སྤྲུགས་
སྤྱིའི་ལྷ་འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་འཁྱེད་པོའི་མདུན་དུ་བཤགས་དགོས་སོ། །དབང་པོ་
དམན་པས་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་སྟོན་པ་བཤགས་དགོས། དབང་ཚོན་གང་ཟག་
རབ་ཅིག་ཡིན་ན་སྦྱུ་མ་མི་ལམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་སྦྱན་སྲུང་ཚིག་གིས་
བཤགས་པ་དང་། དམིགས་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་
ཉེས་ལྷུང་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་པའོ། །འདིའི་སྐོར་ཞིབ་པར་གཞུང་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཞི་སྤང་དང་རང་འདོད་ཀྱི་བྱུངས་
ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་སྟོབས་དང་དགོ་
བཅུར་སྦྱོད་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་བཤད། སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་རྟོད་ཡུང་པོའི་རི་བོར་བཞུགས་པའི་དུས་ཤིག་ལ། ཀུན་
དགའ་བོས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་དྲིས་པ། ལྷས་བྱིན་འདིས་ལས་སྒྲ་ཚོགས་པས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བྱེད་ལ་གནོད་པའི་བྱ་བ་ཤ་སྟག་ཚོམ་གྱིན་ཡོད་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ལྷས་བྱིན་དང་སྤྲས་དབྱ་གཅན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་མེད་པར་ནམ་ཡང་
ཐུགས་བརྟེན་བཞེས་སྦྱོང་བ་འདི་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་

གྱིས་བཀའ་བསྐུལ་བ། ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འདིར་ང་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པར་མ་ཟད་སྐྱེ་
བ་གཞན་དུ་འང་ང་ལ་གཞོན་སེམས་བྱེད་སྤྱོད་བ་སྟེ། སློན་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་
དཔག་མེད་འདས་པའི་སློན་རོལ་ཞིག་ཏུ། འཛམ་བུ་སྤྱིང་འདིར་རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་གོ་ཆ་
ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་པོ་ལྷ་བརྒྱལ་དབང་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིད། དེ་ལ་སྤྱོད་མེད་པས་མི་
དགའ་བས། དེ་ལ་མི་ལམ་དུ་ལྷ་ཞིག་གིས། བྱོད་སྤྱོད་རོལ་ནགས་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་
སྤོང་དང་བྱང་སྤོང་གཉིས་དང་འཕྲད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་ལུས་
གསེར་གྱི་མདོག་ལྷར་དྲངས་ཤིང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིད། དེ་ལ་གསོལ་འདེབས་དང་
སྐྱབས་འཇུག་ཞུས་དང་རྒྱལ་རྒྱུད་འཛིན་པའི་བྱ་ཞིག་ཡིད་ཡོང་ཞེས་ལྷ་ཞིག་གིས་ལུང་
བསྟན་པའི་མི་ལམ་ཞིག་མིས། བྱི་ཉིན་རྒྱལ་པོས་བྱང་སྤོང་བཙལ་དུ་སྤོང་བས་བྱང་
སྤོང་རྟེན་པ་དང་། དེ་ནས་བྱང་སྤོང་གི་མདུན་དུ་བཙུག་ཏེ་ཁོ་ལ་རྒྱལ་རྒྱུད་འཛིན་པའི་
བྱ་མེད་པས་བྱོད་ཁོ་བོའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་རོགས་ཞེས་ཞུས་ཆོ། དྲང་སྤོང་གིས་
ཐུགས་བསམ་ཞིག་བཞེས་ཏེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེའི་རོགས་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་སྤོང་
གཅིག་པོ་དེས་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཡང་བྱོད་གྱི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིམ། དྲང་
སྤོང་གིས་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་ཆོ་རྒྱལ་པོ་དགའ་ནས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་སློན་ལམ་བཏབ་
པའོ། །དེ་ནས་དུས་ཚོད་ལོ་ལྔ་འགའ་ཞིག་སོང་རྗེས་སུ་བྱང་སྤོང་གསེར་མདོག་ཅན་ཆོ་
འཕྲོས་དེ་རྒྱལ་པོ་ཆང་ལ་བུ་བྱེད་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་མཚན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས།
བཅའ་བེ་མཚན་མཁན་གྱིས་བཏགས་ཏེ་མིང་ལ་དགེ་དོན་ཞེས་བཏགས། དེའི་རྗེས་སུ་
བྱང་སྤོང་གཞན་དེ་ཡང་ཆོ་འཕྲོས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཆང་གི་བུ་སུ་སྐྱེས། དེའི་མིང་ལ་སྤྲིག་
དོན་ཞེས་བཏགས། དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་ནར་སོན་ཞིང་དགེ་དོན་གཞུང་ལུགས་
ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པར་གྱུར། འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡོ་ལང་དང་འཁོར་མང་པོས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བསྐྱེད་ཏེ་གྲོང་ཁྱིམ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཉིན་ཞིག་ལ་སྐྱོ་སངས་ལ་ཕེབས། གྲོང་ཁྱིམ་ཕྱི་
རོལ་དུ་ཐོན་པས་དབུལ་ཕོངས་དང་། བད་པ་དང་། ཤུན་པ་དང་། ཞིང་པ་
དང་། བྱ་བཞོར་བ་དང་། ཉ་འཛིན་མཁུ་སོགས་སྒྲ་ཚོགས་མཐོང་ཞིང་། དེ་
དག་ལ་སྐད་ཆ་དྲིས་པས་རང་རང་གི་ལས་འདིས་རང་རང་འཚོ་ཐབས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་
རེད་ཅེས་ཐོས་པས། རྒྱལ་བུ་དག་དོན་སེམས་ཅན་དབུལ་ཕོངས་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་
བསྐྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་གྱུར་ནས། ཕྱིར་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་སོང་སྟེ་ཡབ་
རྒྱལ་པོར་དཀོར་མཛོད་ཀྱི་ཞོར་ཀྱི་སྤྱན་པ་གཏོང་བའི་གནང་བ་ཞུས། རྒྱལ་པོས་གནང་
བ་བྱིན་པས་དེའི་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་སྤྱན་པ་གཏོང་བ་ཡིན་ཞེས་དེའི་བསྐྱབས་པས་དཔག་
ཚད་གཅིག་ནས་མང་པོའི་བར་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས། མཐའ་མེད་པའི་
སྤྱང་པོ་མང་པོར་གང་ལ་ཅི་དགོས་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བྱིན། སྐབས་ཤིག་ལ་རྒྱལ་པོའི་
བང་མཛོད་ཀྱི་སྤྱུ་ཆ་ཉིས་ཅུ་མ་ཞིག་ཟད་སོང་། མཛོད་སྤང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོར་
ཞུས་ཏེ་དེ་ནས་ཐབས་ཀྱིས་མཛོད་སྐྱོ་བརྒྱབ་པས། རྒྱལ་བུ་དག་དོན་ཀྱིས་བསམ་པ་
ལྟར་སྤྱན་པའི་འཕྲོ་སྤྱང་མ་ཐུབ། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་དང་ཆོང་
དཔོན་ཆེན་པོའི་རིགས་དེ་ཆོས་རྒྱ་ཞོར་སྤྱབ་བྱེད་བཟང་ཤོས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་
མཆོའི་ནང་དུ་ཞོར་བུ་ལེན་སར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས། རྒྱལ་བུ་དག་དོན་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་
མཆོའི་ནང་དུ་ཞོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་རྒྱ་རྒྱལ་པོ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཆེ་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་
གཉིས་ཀྱིས་མ་གནང་། དེ་ནས་ཉི་མ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཟས་མ་བཞེས་པར་ནན་ཀྱིས་ཞུ་
བ་ཡུལ་བས་མཐར་གནང་བ་བྱིན། དེའི་ཡུལ་ཁམས་དེ་ན་སྤོན་ཆད་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་
ཐོངས་འགར་འགྲོ་སྤྱང་བའི་དེད་དཔོན་རྣམས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བྲིད་ནས་ཆོང་པ་ལྷ་བརྒྱ་
དང་བཅས་པ་འགྲོ་བར་ཆས་པ་ན། རྒྱལ་བུ་སྤྲིག་དོན་ཀྱིས་ཁོ་ཡང་ཡུ་བའི་གཡོག་ཏུ་

འགྲོ་དགོས་པར་སྒྲུབ་པས། རྒྱལ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་གཞན་པ་ཞིག་འགྲོ་
བ་ལས་རྒྱ་བོ་སོང་ན་དེས་དྲག་སྒྲུབ་ནས་གནང་བ་བྱིན། དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་དགོ་དོན་
གྱིས་མཛོད་ཀྱི་ནང་ནས་གསེར་སྒྲིང་སྲུང་སྒྲིང་སྒྲིང་སྒྲིང་སྒྲིང་གཅིག་གིས་གྲུ་
གཟིངས་བྱས། དེའི་ཤུལ་གྱི་གསེར་སྒྲིང་སྒྲིང་གཉིས་གྱིས་འཕྲལ་དགོས་ཀྱི་ཡོ་བྱང་
ཆང་མ་གྲ་སྒྲིག་བྱས། དགོས་པའི་ཡོ་བྱང་ཆང་མ་ཆགས་སུ་ཚུད་པ་དང་རྒྱལ་བོ་དང་
བཅུན་མོ་ལ་སོགས་པས་སྐྱེལ་མ་བྱས་ཏེ་ལམ་ལ་ཆས། དེ་ནས་རྒྱ་མཆོའི་འགྲམ་དུ་
ཐོན་ཏེ་ཆང་མ་གྲུ་གཟིངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་གྲུ་གཟིངས་ཐག་པ་བདུན་གྱིས་བརྟེན་དེ་
ཉིན་རེ་ཐག་པ་རེ་རེ་བཅད་ནས། རྒྱལ་བུ་དགོ་དོན་གྱིས་ཆོང་པ་ལྷ་བརྒྱལ་སྒྲུབ་ཏེ་རྒྱ་
མཆོའི་ནང་ན་བགོགས་བར་ཆད་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པས། རྒྱ་མཆོར་ནོར་བུ་ལེན་སར་
འགྲོ་བ་མང་ཡང་འགོ་ཐོན་ནས་ཕྱིར་ལ་འཁོར་ཐུབ་པ་ནི་ཉུང་ངོ་། །སེམས་ཐག་མི་ཆོད་
པ་ཡོད་ན་ད་ནས་མ་འགྲོ་ན་ལེགས། གལ་ཏེ་རང་གི་ལུས་སྟོག་དང་པ་མ་སོགས་
ཤུལ་མི་ལ་མི་ཆགས་ནས་འགོ་ཐུབ་ཅིང་། རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་ཐོན་ནས་བདེ་མོར་ཕྱིར་
འཁོར་ན་བུ་ཚ་བདུན་རྒྱུད་ཚུན་ཆད་ལ་ནོར་གྱིས་མི་དབུལ་བར་འགྱུར་རེ་ཞིས་ཉིན་རེ་
བཞིན་དུ་སྒྲུབ་ཏེ་ཐག་པ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བཅད། ཉི་མ་བདུན་གྱི་ཉིན་པར་གཟིངས་རྟོད་
བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ་ཀུན་གྱི་རྗེས་མ་བཅད་དེ་རྒྱུད་ཕྱོགས་སུ་བབ་དུས་གཡེར་གིང་བསྐྱེདས་ཏེ་
མགྲོག་ཆད་མདའ་འཕངས་པ་ལྟར་སོང་། དེ་ནས་སོང་སོང་མཐར་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་
ཐོན་ཞིང་རྒྱལ་བུ་དགོ་དོན་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟགས་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་རིན་པོ་ཆེའི་
བཟང་ངན་དང་བྱུང་མང་ཉུང་དང་། ཡང་གླིང་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཞིང་ཆོང་པ་རྣམས་
ལ་གདམ་དུ་བཅུག་ནས། རྒྱལ་བུ་དགོ་དོན་རང་གིས་དེད་དཔོན་བྲིད་ནས་གཉིས་ཀ་
གྲུ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱད་དེ་ཡུན་རིང་དུ་སོང་ཆེ་རིམ་བཞིན་དང་པོ་དབུལ་གྱི་རི་

ཁྱུང་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དང་། བླུ་མེ་འདྲ་། གསེར་གྱི་རི་ལ་ཐུག་སྟེ་གསེར་གྱི་བྱེ་མའི་ནང་དུ་གཉིས་
 ཀ་བསྐྱད་ནས་ངལ་གསོས། དེད་དཔོན་གྱིས་སྒྲུས་པ། བདག་ནི་རྒྱས་ཏེ་དཀི་
 འགྲོ་མི་རུས་སོ། །ཁོ་བོ་འདི་ཉིད་དུ་ཆོ་ཡི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། རྒྱལ་བུ་བྱེད་
 རང་འདི་ནས་སོང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱི་མཁར་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་དེའི་མཁར་གྱི་སྒོ་བཅང་
 ཅིང་འདུག་ན། སྒོ་དྲུང་དུ་རྫོང་མེ་གཏུན་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་མཁར་སྒོ་དྲུང་ས་ཤིག་
 དང་། ནང་ནས་ལྷ་མོ་ལྷ་བརྒྱས་སོ་སོ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བཟུང་སྟེ་འབུལ་དུ་འོང་
 རོ། །དེའི་རྫོང་སུ་ལྷ་མོ་གཅིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་སྒོན་པོ་ཞིག་སྟོགས་ཤིང་མདུན་དུ་འོང་
 བས་དེ་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན། ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་མ་ཤོར་བར་དམ་དུ་
 ཟུངས་ཤིག བུ་མོ་གཞན་དག་གི་ཁོར་བུ་དེ་ཆོ་ཡང་ལོངས་ལ། དབང་པོ་བསྐྱམས་
 ནས་འདུག་དགོས་ཀྱི་དེ་དག་ལ་གཏམ་བཤད་མི་རུང་། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་འདི་ནས་ཤི་
 སོང་ན་བྱེད་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁོ་བོའི་རུས་པ་འདིར་སྒྲས་ཏེ་སོང་ཤིག་ཅེས་སྒྲུས།
 རྒྱལ་བུས་དེད་དཔོན་སྐུར་མ་ཐུབ་པར་བསྐྱུང་ཀྱང་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་དེད་དཔོན་གྱི།
 ཁོ་རང་གིས་ཁ་ཆེམས་ལྟར་དུ་རུས་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་མའི་ནང་དུ་སྒྲས་ཏེ་དེད་དཔོན་གྱི་དོན་
 དུ་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་དག་དོན་གཅིག་ཏུ་དེད་དཔོན་གྱི་སྒྲས་པ་ལྟར་
 སོང་བས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱིས་བྱུབ་པའི་མཁར་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འཕྲད། མཁར་
 སྒོ་བརྒྱུབ་ཡོད་པས་སྒོ་འགྲམ་གྱི་རྫོང་མེ་གཏུན་བུ་སྒྲུངས་ཏེ་སྒོ་བཟུང་བས་དེད་དཔོན་གྱིས་
 བཤད་པ་ནང་བཞིན་ལྷ་མོ་ལྷ་བརྒྱའི་ཁོར་བུ་དང་མཇུག་གི་ལྷ་མོ་གཅིག་གི་ཁོར་བུ་མཐིང་
 ག་ཞིག་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས་ཏེ་གོས་གྱི་སྒྲེ་མོར་བསྐྱམས་ནས་སྒོ་བུར་དུ་ཁ་སྐྱིར་ལ་
 འཁོར་ཏེ་ཆོང་པ་རྣམས་ཡོད་སར་ཐོན་དུས་ཆོང་མ་འཇགས་ཏེ་འགྲོ་རན་བཞིན་ཡོད་ལ།
 དེ་ནས་བྱུ་གཟིངས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱུར་ཏེ་ཁ་ཡུལ་སྟོགས་སུ་འཁོར་ནས་ལམ་ལ་ཆས།

དེའི་སློན་དུ་སྤྲིག་དོན་གྱིས་ཚོང་པ་རྣམས་ལ་ངན་བསྐྱབ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་ལོངས་སྒྲུལ་
པས་གྲུ་ལྷུ་ཆེ་བས་མི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་མཚོའི་གཏིང་དུ་བྱིང་། དགོ་དོན་ལ་
ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པས་ཞོར་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་རྒྱ་ནང་ལ་མ་རུབ་
ཅིང་སྤྲིག་དོན་ཡང་དེ་ལ་འཐམ་སྟེ་གཉིས་ཀ་ཐར་སོང་། སྤྲིག་དོན་གྱིས་སྒྲུལ་པ་དང་
སྒྲུན་གཉིས་ཀ་རིན་པོ་ཆེ་ལེན་སར་སོང་ཀྱང་ཕྱིར་ལག་སྟོངས་ལ་བྱིམ་དུ་ལོག་ན་ངོ་ཚོའི་
ཞེས་སྒྲུལ་པས། དགོ་དོན་གྱིས་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱར་
པས། སྤྲིག་དོན་ཕྱག་དོག་སྒྲུལ་ཏེ་དགོ་དོན་གཉིད་ལོག་པའི་ཆོ་བས་ད་ནས་ཞོར་བུ་
བྱིར་ཞིང་། བ་མ་གཉིས་ཀར་ཕུ་བོ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རུབ་སོང་ཞེས་སྒྲུ་སྒྲུལ་ནས།
ཕུ་བོ་ལ་བདག་ཅག་སྒྲུན་གཉིས་གྱིས་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་དག་རེས་མོས་སུ་སྤྱང་དགོས་
ཞེས་རེས་མོས་གྱིས་སྤྱང་ཡོད་དུས། ཕུ་བོ་གཉིད་གྱི་གཏིང་ལ་ཟིན་ནས་བསྐྱད་ཡོད་
དུས་ཤིག་ལ་སྒྲུག་མའི་ཆལ་དུ་སོང་སྟེ་དུག་གི་ཆོར་མ་རིང་པོ་གཉིས་བྱངས་ནས་ཕུ་བོའི་
མིག་གཉིས་ལ་རེ་རེ་བཞིན་བརྩྭ་གས་ཏེ། དེའི་མཚམས་ནས་སྒྲག་ནི་འཆབ་ནི་གཉིས་
ཀས་རིན་པོ་ཆེ་བྱིར་ནས་བྲོས་སོ། །དགོ་དོན་གྱིས་ཇག་པ་ཐོན་ཐལ་ཟེར་ནས་ཡར་ལ་
ཏར་ལང་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྐད་ཆེན་གྱིས་བོས་ཆོ་གོ་རྒྱ་ཚོར་རྒྱ་གཉིས་ཀ་མེད་པས། ཤིང་
གི་ལྷ་མོ་ཞིག་གིས་ཤིང་སྤོང་གིས་ཁ་གྲག་པའི་ཚུལ་བྱས་ཏེ་ཇག་པ་སྤྲིག་དོན་ཡིན་ནི་ཞེས་
སྒྲུས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་དགོ་དོན་མིག་གི་ན་ཆ་མ་བཟོད་པར་རུད་ཞོར་དང་གོག་
ཞོར་ལོང་སྒྲུབ་བྱེད་ཞོར་དུ་ལྷོགས་ན་ཟས་མེད་སྒྲོམ་ན་རྒྱ་མེད་འགྲོ་སའི་ཕྱོགས་མ་མཐོང་
པར་སོང་བས། སྐབས་ཤིག་ལ་ཡུལ་ལི་ཤི་བར་ཟེར་བའི་ཐག་མི་རིང་ས་ཞིག་ལ་ཐོན།
དེ་ན་བ་ལང་གི་རྩི་བོ་ཞིག་གིས་བ་ལང་ལྷ་བརྒྱ་གཟས་ལ་བཀམ་ནས་འཚོས་ནས་བསྐྱད་
ཡོད་མཁན་ཞིག་གི་བྱུ་ལ་ཐོན་སོང་བ་དང་། དེ་ནས་མིག་གི་ན་ཆ་མ་བཟོད་པར་ཕྱིར་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ལོང་བསྐྱབས་བྱས་ཏེ་རུད་ཀྱིན་སོང་བས། བ་ལང་མང་པོའི་ནང་ན་བྱུ་མཚོག་གམ་བ་
ལང་གི་བྱུ་དཔོན་ཅང་ཤེས་པ་ཟེར་པ་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་བུའི་མིག་ལོང་ཡོད་པ་ཤེས་
ཏེ། དེའི་མིག་ལ་ལྗེས་བལྟས་པས་བ་ལང་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་འདུས་པས། དེ་
ནས་དེར་ཅི་ཞིག་ཡོད་བསྐྱམ་ནས་བ་ལང་གི་རྩི་བོ་ཡང་དེར་ཐོན་ནས། གཅིག་བལྟས་
དུས་མི་ཞིག་ས་སྟེང་དུ་འགྲུལ་ཏེ་བསྐྱད་ཡོད་པ་དང་མིག་ལ་དུག་སྒྲུག་གི་ཆོར་མ་ཟུག་
ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ཆོར་མ་གཉིས་ཀ་ག་ལེར་འདོན་སྟེ་ཁོ་རང་གི་བྱིས་དུ་བྱིད། དེ་ནས་
བ་ལང་རྩི་བོས་ཁོ་རང་གི་བྱིས་ནས་ཟ་མ་ཞིམ་པོ་བྱིན། འོ་མ་དང་སྐྱུ་མ་གྱིས་ཟླ་ཁ་ལ་
བྱུགས་ཏེ་ངལ་གསོ་དུ་བཅུག་ནས་ནད་གཡོག་ལེགས་པོ་བྱས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་
རིམ་གྱིས་ཟླ་ཁ་ཇི་དགའ་དུ་སོང་སྟེ་ཕལ་ཆེར་སོས་ཆོར་དུས་ས་ཆ་དེའི་གྲོང་བྱིར་དང་ཐག་
མི་རིང་ས་ཞིག་དུ་བསྐྱལ་བཞག་པ་དང་། རྒྱལ་བུ་དག་དོན་གྱིས་རྩི་བོ་ལ་སྐྱུ་མ་ཏེ་ཁྱོད་
དོན་ཆེ་བས་དོན་ལེན་མི་བརྟེན། ད་དུང་ཁྱོད་གྱིས་ཁོ་བོ་ལ་སྐྱུ་སྟན་ཉི་མ་ཞིག་ལེན་
ཐབས་གྱིས་ཤེས་སྐྱུས། བ་ལང་རྩི་བོས་རོལ་མའི་རིགས་བྱད་ཞིག་ལ་སྐྱུ་སྟན་ཉི་མ་
ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལེན་པས་དེ་དག་དོན་ལ་བྱིན། རྒྱལ་བུ་དག་དོན་སྐྱུར་རོལ་མའི་
སྐྱུ་རྩལ་ལ་ཏ་ཅང་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་སྐྱུ་སྟན་ཉི་མ་དགོལ་བ་ལ་མཁས་
པ་ཞིག་ཡིན་པས། མིག་ལོང་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་བུས་སྐྱུ་སྟན་ཉི་མའི་སྐྱུ་དགོལ་ཏེ་སྐྱུ་ཚོག་
སྟན་ངག་གི་ཚོག་སྟན་མོ་ཤ་སྟག་བྱངས་པས། མི་ཡོད་ཆོད་དེར་ཉན་དུ་འོང་ཞིང་ཟས་
དང་སྒོམ་གྱི་ཆར་བབ་སྟེ། ཟ་བུར་ལ་བསམ་སྟོན་གྲོང་མི་དགོས་པར་གྱུར།
སྤང་པོ་གཅིག་འབྲི་གཉིས་འབྲི་དེར་འབྲི་ནས་མཐར་རྒྱལ་བུ་དག་དོན་ལ་སྤང་པོ་ལྔ་བརྒྱ་
ཅམ་ཞིག་འབྲི་པར་གྱུར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟ་བུར་ལོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བུ་དག་
དོན་གྱིས་སྐྱུ་སྟན་དགོལ་བ་དང་སྐྱུ་བྱངས་བ་ལས་བྱུང་། དེ་ལྟར་དུས་ཆོད་ཡུན་རིང་

ཞིག་ལོན་པས། ཅིན་ཞིག་ལ་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེད་ཚལ་སྤྱང་བའི་མི་ཞིག་གིས་སྤྲ་
སྒྲན་སྒྲན་མོ་གོ་ནས་དགའ་སྟེ། དེས་སྤྲས་པ་ཁྱོད་ཁོ་བོས་བྲིད་འགྲོད་གོས། སྤྲ་
སྒྲན་དགོལ་ཞོར་དང་། སྐྱེད་ཚལ་སྤྱང་ཞོར་བྱས་ན་ཅི་འདྲ་རེད་ཅེས་བྲིས་པས།
རྒྱལ་བུ་དགོད་དོན་གྱིས་ང་མི་ལོང་བ་ཞིག་གིས་སྐྱེད་ཚལ་ཇི་ལྟར་སྤྱང་ཞེས་སྤྲས། དེས་
སྤྲས་པ་ཁྱོད་གྱིས་མིག་གིས་མ་མཐོང་ཀྱང་དག་སྟེ། སྤྲོན་གིང་ཅེ་ནས་པར་ལ་ཐིག་ལྷ་
མོ་ཞིག་འཐེན་ཞིང་བྲིས་བྱ་ཞིག་དེ་ལ་བཏགས་ཏེ། ཁྱོད་ཁོ་བོ་ལ་བརྟུག་དགོས་ཆོ་
བྱ་ཡི་སྐད་གཤག་གཤག་བྱས་ཏེ་ཐིག་ལྷ་འཐེན་རྒྱ་བྱོས་དང་ཆོག་པ་རེད། དེ་མིན་གྱི་ལས་ཀ་
གཞན་པ་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པས། ཁོ་བོའི་སྐྱེད་ཚལ་གྱི་ནང་དུ་འགྲོ་ཞེས་བྲིད་
དོ། །དེའི་དུས་སུ་སྤྲིག་དོན་གྱི་རང་ཡུལ་དུ་ཐོན་ཏེ་པ་མ་དང་འཕྲད་པས། ཁྱོད་
གྱི་ཕུ་བོ་གང་ན་ཡོད་ཅེས་བྲིས་པར། ཕུ་བོ་ཆོང་བ་ལྷ་བརྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་དང་བཅས་
པ་མཆོད་ནང་དུ་རུབ་སོང་། ཁོ་བོ་གཅིག་ཕུ་རྒྱལ་བརྒྱལ་ཏེ་ཐར་ཞེས་སྤྲས་པས།
རྒྱལ་པོ་ལ་བ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་ཞིང་ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱང་ན་སྤྲིག་
བསྐྱལ་གྱིས་ནོན། ཡབ་ཡུམ་བརྒྱལ་སོས་ཆོ་སྤྲིག་དོན་ཁྱོད་ཀྱང་ཕུ་བོ་དང་མཉམ་དུ་
གི་མ་ཐུབ་ཅེས་སྤྲས། དེ་ནས་ཡབ་རྒྱལ་པོས་དགོད་དོན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་
ཁྱོད་འཕགས་ཤིག་ཡིན། གཅིག་བྱས་ན་ག་ཤེད་ན་ཡོད་སྤྲིད་སྒྲམ་སྟེ། སྤྲོན་ཆད་
དགོད་དོན་གྱིས་གསོས་པའི་བྱ་ངང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སྐྱེ་ལ་རྒྱལ་པོས་ཡི་གེ་ཞིག་
བཏགས་ཏེ། དགོད་དོན་འཆོལ་དུ་གཏོང་བ་དང་། བྱ་ངང་པ་གང་ཡིན་གྱིས་སྤྲིགས་
སྟོད་སྤྲད་བར་གསུམ་དུ་འཕྱར་ཏེ། ཅིན་ཞིག་ལ་རྒྱལ་པོ་ལི་གི་བའི་མེ་ཏོག་ལུམ་རའི་
སྐྱེད་ཚལ་གྱི་ནང་དུ་དགོད་དོན་གྱི་སྤྲུ་ལེན་བཞིན་ཡོད་པ་ཐོས་པས་སྐད་ངོ་ཤེས་ཏེ། དེར་
བབ་ནས་རྒྱལ་བུ་དང་ངོ་འཕྲད། རྒྱལ་བུས་ཀྱང་ངང་བའི་སྐད་ཤེས་པས་མགུལ་ནས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་སྐུ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཡི་གེ་ཡོད་པ་སྒྲུངས་ཏེ་གཞན་དག་ལ་འདོན་བཅུག་པས་ཕ་མས་མངག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
ཏེ། སྤྲིན་དོན་གྱིས་ང་ཡི་མིག་ལ་ཆོར་མ་བཅུགས་ཏེ། རོར་བུ་འཕྲོག་ཅིང་བྲོས་
ཤོར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཆོང་བརྟེན་པའི་ཡི་གེའི་བཟོ་ལྷ་ལོང་བསྐྱབས་གྱིས་བྲིས་ཏེ།
ཕྱིར་ངང་བའི་སྐུ་ལ་བཅིང་ནས་མངག་ དེའི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་ལི་ཤི་བ་ཆོང་ལ་ལྷའི་སྐུ་ལ་བ་
བུ་མོ་ངོ་མཆོར་ཅན་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་སྐྱེད་ཆོལ་གྱི་ལྷུ་མ་རའི་ནང་དུ་སོང་བས་དག་དོན་
སྒྲུང་པོར་གྱུར་ནས་སྐྱ་བོའི་ཞིང་མིག་ལོང་སྟེ་མ་ཁ་ཡོད་པ་ངོ་མཆོར་མས་གང་ནས་གོས་
ངན་པ་རྒྱལ་པོ་གྱུར་ཏེ། ཤིང་སྒྲོང་ཞིག་གི་རྩར་བསྐྱད་ཡོད་པ་མཐོང་བས། གམ་
དུ་སོང་སྟེ་བལྟས་པས་བུ་མོ་དེ་ལ་སེམས་འབྱེད་སྟེ། དེའི་གམ་ནས་བསྐྱད་དེ་རྒྱལ་
པོའི་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་ཕྱིར་འགྲོ་རྒྱུ་མ་བྱས། རྒྱལ་པོ་ན་རེ་སྐྱས་མོ་འདི་རྒྱལ་པོ་རིན་
ཆེན་གོ་ཆའི་བུས་རྒྱལ་སྤྱད་བཟུང་བའི་བཅུན་མོར་སྤྱོད་ཡང་། དེ་ཆོང་གི་རྒྱལ་བུ་རྒྱ་
མཆོན་ནང་ནས་ཕྱིར་ལ་མ་འཁོར་པ་རེད། འདི་འདྲའི་སྤྱང་པོ་ཞིག་ཞེ་ལ་མ་ཤར་ཡང་།
དཀྱི་བུ་མོ་རང་གི་ཅི་བསམ་རེད་ཅེས་ཟེར་ནས་རྒྱལ་པོས་གཉིས་ཀ་ཁྱོ་ལྷག་ཏུ་སྟེལ་ཏེ་
རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་བསུས། རྒྱལ་པོའི་སྐྱས་མོ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཆོན་མ་
བརྟགས་མཁས་པ་དང་། བདེན་ཆོག་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་བདེན་པའི་ཆོག་བརྟེན་དེ་
རྒྱལ་བུ་དག་དོན་གྱི་མིག་གཅིག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར། དེ་ནས་གཏམ་ཞིབ་མོར་སྐྱོང་
བ་ན། རྒྱལ་བུ་ལ་བྱིད་གྱི་ཕ་མ་དང་ཡུལ་ཕྱོགས་གང་ནས་ཡིན་ཞེས་ཞིབ་པར་དྲིས་པ་
ན། བྱིད་གྱིས་རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་གོ་ཆ་ཞེས་པ་ཐོས་སམ་དེ་ནི་ངའི་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱས།
བྱིད་གྱིས་རྒྱལ་བུ་དག་དོན་ཞེས་པ་ཐོས་སམ། དེ་ནི་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱས་པ་དང་།
འོན་ཅིང་ཕྱིར་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་དྲིས་པས། རྒྱལ་བུས་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཆ་
ཆོང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ན། སྐྱས་མོས་སྐྱས་ཏེ། རྒྱལ་བུ་སྤྲིན་དོན་གྱིས་བྱིད་གྱི་མིག་

ཡུང་བ་འདི་ནི། འཇིག་རྟེན་སྟངས་མི་སྲིད་པའི་བྱ་ངན་ཞིག་ཡིན་པས། ད་ཁྱོད་དེ་
དང་འཕྲད་ན་ཅི་བྱེད་ཅེས་དྲིས་པས། རྒྱལ་བུས་སྒྲུལ་ཏེ། ང་ནི་དེ་ལ་མི་དགའ་བ་
ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་དང་། འཁོན་འཛིན་གྱི་བསམ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་སྒྲུལ།
སྒྲུལ་མོས་སྒྲུལ་ཏེ་དེའི་ཚིག་དེ་ལ་བདག་ཡིད་ཆེས་པར་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞེས་སྒྲུལ།
རྒྱལ་བུས་སྒྲུལ་པ་གལ་ཏེ་ང་སྲིག་དོན་གྱི་སྟངས་དུ་མི་དགའ་བ་སྤྱི་ཅེ་མོ་ཅམ་ཞིག་མེད་ན།
བདེན་པའི་ཚིག་འདིས་བདག་གི་མིག་ཡ་གཅིག་པོས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་
ལམ་བརྒྱབ་པས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མིག་ཡ་གཅིག་པོས་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་བར་
གྱུར། དེ་ནས་སྒྲུལ་མོ་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ་ཡབ་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་སོང་ནས་རྒྱལ་པོ་
རིན་ཆེན་གོ་ཆའི་སྒྲུལ་དགོདོན་ཨོ་ཤེས་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་དྲིས། རྒྱལ་པོས་ཤེས་ཞེས་
སྒྲུལ། འོན་ཡབ་རྒྱལ་པོས་གཟིགས་སམ། ད་ལྟ་ང་དང་ཁྱིམ་ཐབས་བྱས་ནས་
བསྐྱད་ཡོད་པ་འདི་རེད་ཅེས་སྒྲུལ། རྒྱལ་པོས་ཁྲིལ་སྟོན་ཅིག་བྱས་ཏེ་བུ་མོ་འདིས་ཅི་
ཞིག་ཟེར་འདུག་ཁྱོད་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་བུ་དེ་རྒྱ་མཚོ་ནས་ཕྱིར་ལ་མ་འཁོར་བ་
རེད། ད་དུང་སྤྱང་པོ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་བུ་དགོདོན་རེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་བདེན་དུ་མ་
བཟུང་། བུ་མོས་བདེན་ལ་མི་འཛིན་ན་གཅིག་གཟིགས་དང་ཞེས་ནན་གྱིས་ཞུས་ཆོ།
དེར་རྒྱལ་པོ་བཞུ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་རྒྱལ་བུ་དངོས་སུ་འདུག་པས། རོ་ཤེས་དེ་རྒྱལ་པོས་
སྟོབས་ལ་བློན། ཐོད་པ་ས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རོ་མ་ཤེས་ཞལ་མ་འཚོ་བ་རེད་ནོར་བ་
ཐམས་ཅད་མཐོལ་ལོ་བཤགས་ཅེས་སྒྲུལ་པས། རྒྱལ་བུས་རྒྱལ་པོ་ཡར་ལ་བསྐྱངས་
ཏེ་ལོ་རྒྱུས་དང་བྱུང་རབས་རིམ་གྱིས་བཀའ་མོལ་བྱས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལི་ཤི་བ་ཡིས་
གནས་རྩལ་ངོ་མ་གསང་སྟེ། རྒྱལ་བུ་དགོདོན་ལམ་གྱི་བཞི་མདེ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱལ་ཏེ་རྒྱ་
མཚོའི་ནང་ནས་ད་གཟོད་ཕྱིར་ལ་འཁོར་བའི་སྐད་ཆ་བསྒྲགས་ཏེ། སྒོན་པོ་ནམས་དང་

ཁྱེད་པོ་འགྲོ་བའི་ཕ་མ་རྒྱུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཅས་པས་དགོང་དེ་ནས་ལྷན་པོ་བྱས་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་ཐོན་གྱིན་ཡོད་པའི་ཚུལ་བསྟན། དེའི་དུས་
ན་བྱ་ངང་པ་ཕྱིར་ལ་ཐོན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་གོ་ཆས་ངང་པའི་སྒྲེ་ཡི་ཡི་གེ་བཞག་
ནས་བལྟས་ཆེ་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཆང་གི་དོན་རྟོགས་ཏེ། སྤྲིག་དོན་བཅོམ་ཁང་ནང་དུ་བཅུག་
ཅིང་རྒྱལ་པོ་ལི་ཤི་བ་སའ་པོ་ཉ་བ་མངགས་སྟེ། ངའི་བུ་དགོང་དེ་ནས་ཁྱིམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ན་
དཀའ་ལས་སྦྱོང་ནས་ཡོད་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡར་ལུ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་ནག་
ཉེས་རེད། ད་མི་འགྲུང་བར་རྟ་དང་སྤྲང་ཆེན་གྱི་ཆོགས་མང་པོ་བསྒྲིགས་ནས་སྒྲུལ་ལ་
ཤོག མ་བསྒྲུལ་ན་ང་དོ་མ་ཡོང་དགོས་ཐུག་ཆས་རེད་ཅེས་བཀའ་འཕྲིན་བཅོན་པོ་ཞིག་
བསྒྲུར། དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བུ་དགོང་དེ་ནས་ཐུགས་རྒྱུ་འདི་བྱེད་ཏེ། རྒྱལ་པོ་
ལི་ཤི་བར་སྒྲིམ་པས། རྟ་དང་སྤྲང་པོ་གོས་དང་ཁང་བྱིམ་ཞིང་དང་འབྲོག་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱིན་ནས་རྒྱུ་ལོ་ཁོ་རང་ཆེ་གཅིག་ཏུ་མ་ཟད་བུ་ཆ་ཡང་རབས་དང་
བཅས་པ་སྦྱིད་པ་ཞིག་བྱས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་གོ་ཆའི་པོ་ཉ་དང་བསུ་མ་ཐོན།
རྒྱལ་པོ་ལི་ཤི་བ་ཡིས་སྤྲང་པོ་ཆེ་ལུ་བརྒྱལ་རིན་པོ་ཆའི་བརྒྱན། རྒྱལ་བུ་ལ་མདུན་
གཡོག་ལུ་བརྒྱ། སྤྲས་མོ་ལ་ཞལ་ཏེ་མ་ལུ་བརྒྱ་དང་ཤིང་རྟ་ལུ་བརྒྱ་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་
ཞིང་། རྒྱལ་པོ་སྒྲོན་པོ་དང་བཅས་པ་འཁོར་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོས་བསྐྱོར་ཏེ། རོལ་
མོ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་མདུན་བསུས། འཕན་གདུགས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་སྤྲངས་ཏེ་སྒྲུལ་
མ་བྱས། པོ་ཉ་བ་སྤྲ་འགྲོས་སུ་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་གོ་ཆ་བཅུན་མོ་དང་བཅས་
པས་རྒྱལ་བུ་བསུ་མ་བྱས། རྒྱལ་བུ་ས་ལ་བབ་པ་དང་མཉམ་དུ་པ་མ་གཉིས་ལ་ཐུག་
འཆལ་ནས་ཁམས་འདྲི་ལྷས། རྒྱལ་བུ་སྤྲིག་དོན་གང་ན་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པས། ད་
ལྟ་བཅོམ་ཁང་ནང་དུ་བཟུང་ནས་ཡོད་ཅེས་སྟེས། རྒྱལ་བུ་དགོང་དེ་ནས་སྤྲིག་དོན་
བཅོམ་ཁང་ནང་ནས་རྒྱུར་དུ་མངགས་དགོས། གལ་ཏེ་མ་མངགས་ན་ང་པོ་བྲང་ནང་དུ་མི་

འགྲོ་ཞིས་ནན་གྱིས་བཤད་པས། སྤྲིག་དོན་བཅོམ་ཁང་ནང་ནས་མངགས་ དེས་ཀྱང་
བསུས་ཏེ་སྤྲོན་གཉིས་ཀ་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་བབྱུང་སྟེ། རུ་བོ་ལ་སྤར་ལས་ཀྱང་
ལྷག་པར་བྱམས་པ་ཞིག་བྱས་པས། མི་ཐམས་ཅད་དོ་མཚར་དུ་གྱུར། དེ་ནས་ཕོ་
བྱང་ནང་དུ་སོང་སྟེ་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ན་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པས། སྤྲིག་དོན་གྱིས་ལམ་
གྱི་ས་འོག་ཅིག་ཏུ་བསྐྱུངས་ཡོད་ཅེས་སྒྲུས། དེ་ལེན་སར་མངགས་ཀྱང་མ་ཆེད།
དགེ་དོན་དང་འགྲོག་ནས་གཉིས་ཀ་བསྐྱུངས་ཡོད་སར་སོང་བས་དགེ་དོན་གྱིས་ཆེད།
དེ་ནས་ཕོ་བྱང་གི་ནང་དུ་ཡོང་ནས་རྒྱལ་ཕྱན་ལྷ་བརྒྱལ་ཁོར་བུ་རེ་རེ་བྱིན། གཅིག་
བཞག་སྟེ་ལག་གིས་བབྱུང་ནས་སློན་ལམ་བཏབ། སློན་ལམ་བཏབ་པ་བཞིན་དུ་པ་མ་
གཉིས་ཀ་འདུག་སའི་རིན་པོ་ཆེའི་བྲི་དང་གཏུགས་ཀྱང་བྱུང་ཞིང་། བང་མཛོད་སྟོངས་
པ་ཐམས་ཅད་སྤར་བཞིན་དུ་གང་བར་གྱུར། དེ་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་དྲིལ་
བསྐྱགས་བྱས་ཏེ། ད་ནས་བབྱུང་སྟེ་དུས་ཚོད་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ཉིན་པར། རིན་པོ་
ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་ཆར་ཕབ་སྟེ་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་ཆེད་དུ། སྤྲོན་པ་
གཏོང་བ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་འདུས་ལ་ཤོག་ཅེས་སྒྲུས། མི་བྲི་སྟོང་འབུམ་ཕྱག་མང་
པོ་འདུས་ནས་དམར་ནག་ཁྲིམ་ལ་འབྲིལ། དེ་ནས་ཉི་མ་ཚང་སྟེ་དུས་ཚོད་ཀྱི་སྟོང་ལ་
སྤོབ་དུས་རྒྱལ་བུ་དག་དོན་གྱིས་ཁོར་བུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱོ་མོར་བཏགས་ཏེ། ཕྱོགས་
བཞིའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ། ལག་ཏུ་སྟོས་ཕོར་བབྱུང་ནས། ཁོར་བུ་འདི་ཡིད་བཞིན་
གྱི་ཁོར་བུ་དག་མ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟོང་གི་མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་གང་ལ་ཅི་འདོད་གྱི་ཆར་ཡིད་
བཞིན་དུ་ཕོབ་ཅིག་ཅེས་གསེལ་བ་བཏབ་པ་དང་། དང་པོ་རྒྱུང་འཇམ་པོ་ཡོང་ནས་ས་
གཞིའི་རྩལ་ཕྱགས་ཏེ་གཙང་མར་བྱས། དེའི་སྟོང་དུ་ཆར་བེམ་བེམ་བབ་ནས་ས་ལ་
ཆག་ཆག་བཏབ། དེ་ནས་ཟས་དང་གོས། འབྲུ་དང་ཁོར། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ལ་སོགས་པ་གང་ལ་ཅི་འདོད་ཅི་དགོས་ཀྱི་ཆར་བབ་ནས་ཡུལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཞེས་
གྲིས་ཁེངས། ཚང་མ་སེམས་ཚིམ་ཞིང་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་མེད་པར་གྱུར།
དེ་ནས་རྒྱལ་བུས་མི་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲོམ་བསྐྱགས་བྱས་ཏེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་དབུལ་
ཞིང་ཕོངས་བའི་སྤྱག་བསྐལ་མེད་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒོ་གསུམ་དག་བ་བཅུའི་
ལམ་ལ་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་ཅིག་གསུངས་ནས་བསྐྱལ་མ་བྱས། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་ཡུལ་དེའི་མི་ཚང་མ་ཆོ་འཕྲིན་དུས་མཐོངས་
ཀྱི་ལྟ་ཡུལ་དུ་སྒྲེས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཏམ་རྒྱུད་དེ་གསུངས་ནས། དེ་ལ་
མཐུད་དེ་དེའི་དུས་ཀྱི་པ་མ་གཉིས་ཀ་ད་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་ཟམ་གཙང་མ་དང་ཡུམ་ལྷ་མཛོས་མ་
གཉིས་ཀ་ཡིན། རྒྱལ་བུ་དག་དོན་ང་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ལི་ཤི་བ་ཉན་ཐོས་འོད་སྤང་
དང་། དེའི་ཆོ་རྒྱལ་བུའི་རྒྱུད་མར་གྱུར་པ་དེ་ནི་སྤྱེ་གྱུའི་བདག་མོ་དང་། སྤྱི་ག་དོན་
ལྷས་བྱིན་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ལ་ངའི་དྲིན་གྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་རྣམས་ནི། ང་
ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པའི་སྐལ་བས་སུ་ལྟའི་སྤྱི་པོ་བརྒྱུད་ཁྱིའོང་བ་དེ་དག་དང་། ངའི་
ཉེ་གནས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན། དེ་དུས་ཡང་ང་ལ་དེ་ལྟར་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་
བྱས་ཀྱང་སྤིང་བཅེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། མདོན་པར་རྩོགས་པར་སངས་
རྒྱས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཟད། མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སངས། ཐུགས་རྩེ་
ཆེན་པོས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཡོད་དུས་སུ་གཞོད་པ་རྒྱུད་ཁྱིའོང་ཞིག་ལ་ཐུགས་བཅེ་བའི་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་
ཅས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲོམས་པར་བྱས་ཏེ་
སྤིང་རྩེས་བྱངས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་དུས་རྒྱུན་དུ་མ་བཟལ་ན།
ཚོགས་གཉིས་མཉམ་དུ་རྩོགས་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་གྱུར་དུ་ཐོབ་པ་
ཡིན། དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་ནི་བསམ་པ་བཟང་པོ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་གྱིས་དང་། གལ་ཏེ་

ལུས་ངན་སོང་དུ་ལས་གིས་སྐྱེ་དགོས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བའི་སྟོབས་གིས་ལོག་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ངན་འགོའི་རྟོན་གྱི་སྤྱིང་ནས་ཀྱང་ལམ་གྱི་འཕྲོ་སྐྱེད་རུས་པ་ཡིན།
སྟོན་པ་ཐུགས་རྩེ་ཅན་དཔུལ་བའི་ནང་དུ་སྐྱེས་དུས་གོགས་ཀ་མ་རུས་པ་ལ་སྤིང་རྩེ་སྐྱེས་བ་
ཅམ་གྱིས་ལྟ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་གིས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་
བའི་རྒྱ་གསུམ་པ་གོགས་བྱང་རྩབ་མཚོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒྲུལ་པ་རི་
ལྟར་ལེན་ལུགས་གྱི་སྒྲོར་རགས་རིམ་དང་བཅས་པ་ཞུས་ནས་རྒྱ་དང་པོ་གསུམ་སོང་པ་
ཡིན།

རྒྱ་བཞི་པ་དེ་ལྟར་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་

བའི་རྒྱར་བསྐྱེ་ཞིང་རྒྱུན་སྒྲོན་ལམ་དག་པས་མཚམས་སྦྱར་བ།

དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོ་འདིར་འོད་དཔག་མེད་མཇུག་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ལམ་
དང་། ཤི་འཕྲོས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ལམ་དང་།
ཞིང་ཁམས་གྱི་བཀོད་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པའོ། །ཆོ་འདིར་འོད་
དཔག་མེད་མཇུག་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ལམ།

དང་པོ་ཚེ་འདི་ལམ་འཆི་ཁར་འོད་དཔག་མེད་མངལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་

པའི་སྒྲོན་ལམ།

བདག་དང་བདག་ལ་འབྲེལ་ཐོགས་ཀྱན། །འདི་ནས་ཚེ་འཕོས་གྱུར་མ་
ཐག། །སྐལ་བའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད། །དགོས་པ་དག་འདུན་འཁོར་གྱིས་
བསྐྱོར། །མདུན་དུ་མངོན་སུམ་འབྱོན་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བདག་
སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་པོ་དང་བཟང་པོ་ཚེས་དང་བཟང་བེད་གི་འབྲེལ་བ་ཅན་དང་། ངན་
པ་དག་ཇག་ངན་སེམས་གྱིས་འབྲེལ་བ་སྟེ། མདོར་ན་བཟང་ངན་ལས་གྱིས་འབྲེལ་
ཐོགས་གྱི་པ་མར་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་ཀྱན། །འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྤང་བ་རྒྱབ་ནས་
འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་ཉི་བའི་དུས་ལ་བབ་སྟེ། ཚེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒོ་ག་གི་རྒྱན་ཐག་
ཆད་དེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་རྟེན་གཞན་ལ་འཕོས་པར་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ། སྟེ་བ་དང་འཆི་བ་
ཁ་བརྒྱད་དེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཁོར་གྱིན་འདུག་པ་འདི། སྤིང་པ་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་
ལས་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོད་དེ་སྟེ་གི་ཁ་བརྒྱད་པ་འདི་འཛད་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་
རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས། སྤིང་པ་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་འདི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན།
སྤིང་པ་ཆེ་ཆུང་མཐོ་དམན་གང་སྐྱབ་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན། མི་གཙང་བ་མང་ཉུང་
གང་ཡིན་ཡང་དྲི་ཞིམ་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོ་བའི་གནས་རིས་སོ་སོ་ནས་ཚེ་འཕོས་དུས་ཇི་ལྟར་འཕོ་བ་རེད་
ཅེས་གསུངས་ཅེན། སེམས་ཅན་གང་ཡིན་རུང་གནས་རིས་དེ་ནས་གི་འཕོས་ཏེ་དེ་ལ་
ཚུར་སྒྱུས་ཏེ་ལྟ་གི་ཚད་ལྟ་ལ་སྟེ། མི་གི་ཚད་མི་ལ་སྟེ། ཁྱི་གི་ཚད་ཁྱི་ལ་སྟེ་རྒྱ་དེ་

འདྲ་མིན་པར། དགོ་མི་དགོ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མཐོ་རིས་དང་ངན་སོང་ཐང་དང་པར་
སྐྱེ་བ་ཡིན། དཔེ་བཞག་ན་ས་བོན་གང་བཏབ་ན་སྐྱ་གུ་དེ་འབྱུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
གསུངས། ཡང་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་འཕྲུལ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ཆོ་ཕྱི་མ་མེད་པར་རྒྱ་སྐྱེས་པ་
དང་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར། འོ་ན་ཤི་ཚར་དུས་རིག་རྒྱ་ཐུག་རྒྱ་མེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། ཤི་བའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལྷལ་དུ་བསྐྱར་སོང་བ་ཡིན་ལ།
སེམས་ནི་ཤི་དུས་ལྟ་ཅི་གསོན་དུས་ཀྱང་མཐོང་སྐབས་པ་ཅན་ཞིག་མ་ཡིན་ཞིང་། མ་
མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་ཁས་ལེན་རྒྱ་མེད་དེ། མཐོང་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱུང་པར་གྱིས་
རང་རེས་མ་མཐོང་བ་ནི་གཞན་འགའ་རེས་མཐོང་པ་དང་། དེ་ཚོས་མ་མཐོང་པ་ནི་དེ་
བས་ལྟག་གི་དབང་པོ་ཅན་གྱིས་མཐོང་པ་ལ་སོགས་པ་མང་བས། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
དབང་པོ་ལྟ་རྒྱུ་མས་གཞན་གྱུར་ན། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་
འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་དེ་མཁྱེན་པ་པོ་སུ་ཡིན་ཞེ་ན།
སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་མཁྱེན་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མིན་
པས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་
བཞུགས་ཡོད་པའི་དུས་སུ་ལྷན་གྱིན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་
ལ་ཡིད་མ་ཆེས་པར། མཁྱེན་དང་མི་མཁྱེན་ཚོད་བགམ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇོམ་བུ་སྤྱིང་གི་
ཤིང་རིགས་སྤྱོད་ཚོགས་མེ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཏེ། ཐལ་བ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་མི་ལོར་བའི་
རྟགས་བརྒྱུན་ནས། བཙུག་ལྟན་འདས་ལ་བྱེད་ཀྱིས་མཁྱེན་ན་འདིའི་ཐལ་བ་ཐམས་
ཅད་སོ་སོར་བྱས་ནས་སོལ་ཤིག་ཅེས་ཞུས་པས། བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རེ་རེ་བཞིན་
དུ་མ་འབྲེས་པར་གསུངས་བས་ལོག་ལྟ་ཅན་ལྟའི་བྱིན་ཡིན་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་སྐབས་
པར་མ་བཟད། བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བདེན། །ཀུན་གཟིགས་བྱེད་ལ་

ཁྱུང་བདག་པ་པུ་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བྱམ་འཛམ་ལོ། །ཞེས་བསྟོད་པ་བྱེད་ཁུལ་བྱས་པ་རེད། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཆོ་
 འཕྲོས་ཏེ་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཇི་ལྟར་གསུང་ཡོད་ཅེན། སྐྱེ་
 བ་བརྒྱད་ལེན་བྱེད་པ་འདི་རྟག་པ་འཕྲོས་སོང་བ་ཞིག་གུང་མིན་པར། ཆད་པ་མེད་པར་
 འགག་སོང་བ་ཞིག་གུང་མིན། རྒྱ་མེད་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་གུང་མིན། བྱེད་པ་པོས་
 བྱས་ཡོང་བ་ཞིག་གུང་མིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་ནས་སྐྱེས་ཡོང་
 བ་ཞིག་ཡིན་གསུངས། སྐྱེ་བ་རྗེ་བ་བརྒྱད་རྒྱ་འདི་དཔེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་
 ཏེ། །ཁ་ཏོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། །མེ་ཤེལ་ས་བོན་སྐྱུར་དང་སྒྲ། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། ལྷ་མས་སྟོབ་མ་ལ་ཁ་ཏོན་འདོན་རྒྱ་བསྐྱབ་ན་ལྷ་སྟོབ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད།
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ཏོན་མེད་པར་བྱས་ཏེ་དེ་སྟོབ་མས་བྱུང་སོང་བ་མ་རེད། སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་ཁ་ཏོན་འདོན་ཤེས་པ་དེ་སྟོབ་མ་དང་གཉིས་ཀར་བགོས་བཞག་པ་ཞིག་གུང་མ་
 རེད། དེས་ན་སྐྱ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་རྒྱ་འདི་རྟག་པ་འཕྲོས་སོང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ཞིང་།
 ཆད་པ་རྒྱ་མེད་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་གུང་མ་ཡིན། རྒྱུན་གསུམ་གསུམ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་
 བ་བསྟན་པ་ཡིན། ལྷ་མ་ཆོ་འདིའི་དཔེ། སྟོབ་མ་ཆོ་ཕ་རོལ་གྱི་དཔེ། ཁ་ཏོན་
 རྒྱམ་པར་ཤེས་པ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་བའི་དཔེ་ཡིན། དཔེ་འདི་རྒྱུད་པས་ད་ལྟའི་སྐྱེ་བ་
 འདིའི་རྒྱམ་ཤེས་མ་འགག་བཞིན་ཕ་རོལ་ཏུ་རྒྱམ་ཤེས་འཕྲོ་བའི་གོ་ཁོར་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་
 དཔེ་གཞན་པ་རྒྱམས་བཞག་པ་ཡིན། མར་མེ་གཅིག་ལས་མང་པོ་མཆེད་པ་ཡང་དེ་
 ལྟར་དུ། མར་ཁུ་སྟོང་བུ་ཀོང་བུ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་ལས་མར་མེ་འབྱུང་།
 མར་མེ་སྐྱ་མ་ཆོ་འདིའི་དཔེ། རྗེས་མ་ཆོ་བྱི་མའི་དཔེ། མར་མེ་སྐྱ་མ་ལས་བྱི་མ་
 འབྱུང་དུས་སྐྱ་མ་ཡོད་པ་འདི་ཆད་པ་མ་ཡིན་པའི་དཔེ། བྱི་མ་ཡོད་པ་འདི་རྟག་པ་མ་
 ཡིན་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ཡིན། མར་མེའི་དཔེ་ཡིས་འདི་དང་ཕ་རོལ་གཉིས་ཀའི་ཡུང་པོ་

དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་གོ་ནོར་མི་འགོ་བའི་ཆེད་དུ་དཔེ་གཞན་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ནམ་མཁའ་དང་མེ་ལོང་སྐྱེས་བུའི་དོགས་ལུ་པོ་འཛོམས་དུས། མེ་ལོང་དོར་
བྱུང་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་འཆར་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་འཕོ་ལེན་གྱི་དཔེ་སྟེ། མེ་ལོང་ནི་ཆོ་འདི་
ཡོད་པའི་སྐོན་ས་ཕྱི་མའང་ཡོད། ཡོད་ཀྱང་དངོས་པོ་མི་འཕོ་བའི་སྟེང་ནས་ཕ་རོལ་
ཀྱང་ཡོད་དེས་པའི་དཔེར་བཞག་ འོན་ཀྱང་ཆག་པོ་ལས་ཆག་པོ་སྐྱེ་བ། མཁའ་པོ་
ལས་མཁའ་པོ་སྐྱེ་བའི་ལོག་རྟོགས་སྒྲིག་པའི་ཆེད་དུ་དཔེ་གཞན་པ་ཆོ་བསྟན། རྒྱུའམ་
རྒྱུ་འབྱར་གསུངས་པ་འདི་སྒྱུག་པའི་ནང་དུ་སྒྱུག་རྒྱབ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་
སྟེ། དཔེར་ན་ཆ་གོང་གི་ནང་དུ་སྔོན་དཔར་དུས་ཆ་གོང་དང་འདམ་བག་དང་མིའི་ལག་
པའི་ཚུལ་བ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་ལས་སྔོན་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཡིས། ཆོ་འདིར་ལས་ཅི་
ཞིག་བསགས་ཡོད་ན་དེ་དང་མཐུན་པར་ཕ་རོལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དཔེ་བསྟན། འོན་
ཀྱང་ལྷ་འཕེས་པ་ལྷར་སྐྱེ། མི་འཕེས་པ་མི་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དེས་པ་ཅན་དུ་མི་
འོས་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་དཔེ་གཞན་པ་ཆོ་བསྟན། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ཤེལ་ས་བོན་སྐྱར་དང་
སྐྱ་གསུངས་ཏེ། མེ་ཤེལ་ལས་མེ་འབྱུང་བ་དང་། ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་
དང་། སྐྱར་ཞེས་པའི་སྐྱས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་སྐྱར་མོ་ཞེ་ལ་ཤར་དུས་ལུ་ཅ་ཡང་སྐྱར་ཏེ་
འབྲམ་རྒྱུ་ལྡང་བ་དང་། བྲག་ཅ་དང་ཁྱང་ཅ་ནས་སྐྱད་སྐྱ་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་ན་དེ་དང་འབྲ་
བ་རྩུར་ལ་གྲག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེ་བརྒྱད་པོའི་དཔེ་རེའི་སྟེ་རེ་མཚོན་ཏེ། དེའི་དཔེ་
བརྒྱད་པོ་བསྟན་དུས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་འཕོ་བ་འདི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་གོ་བྱུང་བོ། །འདི་དག་འདི་ནས་ཕྱོགས་
མཚོན་ཙམ་ཞིག་བཤད་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱར་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེ་མེད་
དང་། བྱུང་པར་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱ་ཕྱིའི་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་སྦྱོང་བ་མ་སྦྱོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གནད་དངོས་དེ་མ་གོ་ན་རྒྱ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྒོ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡོང་མི་སྲུབ་ལ།
གལ་ཏེ་དེ་མ་སྲུབ་ན་འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་གི་ལྷ་བ་ལ་དད་པ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པས་ཐར་
བའི་ས་བོན་ཐེབ་ཏེ་བདེ་བ་ཙན་དུ་སྐྱེ་བ་ལྷ་ཅི་མཐོ་ངེས་ལྷ་མིའི་ལུས་རྟེན་ཀྱང་ཐོབ་དགའ་
བས་བཤད་པ་ཡིན། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྒྲོར་འདི་ལ་ཞིབ་དུ་བསམ་མཁོ་བརྟང་ནས་གོ་བ་ངེས་
ཤེས་ཡོད་དུ་རྒྱལ། དུས་རྒྱུན་ཆོས་པ་ཞིག་ལ་གཅིག་ཕྱག་ན་རྒྱ་འབྲས་དང་རྟེན་འབྲེལ།
ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོན་འགོ་དང་དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན་སྒྲོར་གྱི་ཁ་
བརྟེན་མེད་པའི་གྱིས་དང་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ཤེས་བྱེད་དང་། ཤེས་པ་ངེས་བྱེད་ལ་
འགོ་ནི་རེད། ཆོང་མས་མ་གོ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་སེར་རྣམས་ལ་དྲིས་དང་ཕན་ཐོགས་
རང་ཉིད་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན། ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་འགོ་ངོ་འདུག་ངོའི་གོ་བ་མ་ཤེས་ཕྱིན་
གནད་འདྲ་བོ་མི་ཤེས་པས་ཆོས་སྒྲུབ་ཟེར་ན་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཞིག་ལ་འབད་བཅོལ་བཞི་
བ་ལས་གཅོལ་མེད་ཀྱི་བསམ་བྱ་དང་གནད་ཆེ་རྒྱུད་གི་འགག་སྒྲོའི་མདུད་པ་འདྲ་བོ་མ་
བཀོལ་དུས་དོན་སྟངས་དུ་ཁེལ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ནི་མ་རེད། གན་དར་གཞིན་གསུམ་སུ་
ཡིན་ནའང་བཤད་བཤད་ད་བར་དུ་བཤད་ཀྱང་། ངག་གི་མི་དགེ་བཞིའི་ནང་དུ་མ་
འདུས་པ་ཞིག་ཕལ་ཆེར་མེད་པས་ད་ནི་བཤད་ནས་ཅི་བྱེད། ཡ་རབས་ཀྱི་སྐྱད་ཆ་ཆོས་
དང་མཐུན་པའི་གཏམ་ཡོན་ཏན་ཙན་གྱི་མི་ལ་དཔེ་ལྟོས་དང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་
དོ། །དེ་རིང་གནམ་ངོ་ཡག་བཅོག་ཅི་ཡིན་ན་ཡིན། གད་པོ་གན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱུད་ལག་ན་རབས་ཆོགས་གཟེར་རབས་ངེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་དགོས་པ་མེད། དེ་རིང་
གི་གནམ་ངོ་ཡག་བཅོག་དང་། གད་པོ་གད་མོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་ལག་ན་རྒྱུ་ཆོགས་
གཟེར་རྒྱུ་དང་། རུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པས་དགོས་པ་མི་འདུག གསར་
སྐྱེས་རྣམས་ཀྱིས་མི་གཞན་ལ་འཕྱ་ཁུལ་དགོད་ཁུལ་མ་བྱེད། དེས་ཅི་ཡང་མི་ཕན།

གཞན་སློན་རྩེས་སྒྲོལ་བྱེད་པ་ནི་རང་སློན་གཞན་ལ་ངོམས་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་
རེད། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་འདི་ཕྱི་དོན་ཆེན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁ་བརྟུན་གོ་ཚད་ནི་ཤོད།
འདི་ནས་ཆོ་འཕོས་གྲུར་མ་ཐག་པའམ་ཡང་ན་དབྱུགས་ཆད་མ་ཐག་པའི་སློན་རོལ་དུ།
སྐྱུལ་བའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད། །དག་སློང་དག་འདུན་འཁོར་གྱིས་
བསྐྱོར། །མདུན་དུ་མངོན་སུམ་འབྱོན་པར་ཤོག །ཅིས་གསུངས་ཏེ། ཆོ་འདིའི་
སྤང་བ་མ་ལུབ་པར་སློག་གི་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྐྱབས་སུ། ད་ལྟ་
མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཡིད་ལ་བྱས། ཆོགས་བསགས་སེམས་བསྐྱེད་སློན་ལམ་
བཟུབ་པའི་སྐྱབས་གྱིས་སྐྱུལ་བའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པ་དག་སློང་དག་འདུན་གྱི་
འཁོར་ཆོགས་མང་པོས་བསྐྱོར་ཏེ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་མངོན་སུམ་མིག་གི་ལམ་དུ་
མངལ་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་འབྱོན་པར་ཤོག །འཆི་ལ་ཉེ་བའམ་འབྱུང་བ་བསྐྱུས་པར་ཐོན་དུས་
ད་ལྟ་ནད་མེད་གྱི་སྐྱབས་ལྟ་བུའི་རང་ཁ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ནི་མ་རེད། ཤི་བྱེད་གྱི་
ནད་ལའང་བྱུང་པར་ཡོད་པ་རེད། གཟེར་ནད་དྲག་པོ་ཞིག་གིས་གད་ལ་ཉེ་བ་ཅམ་
ཞིག་གཟེར་ཏེ། སློག་འདི་མགྲོག་པར་ཆད་རོགས་བྱས་ན་ཅི་མ་རུང་བསྐྱམ་པ་ལྟ་བུ་
ཡང་ཡོད་ནི་རེད། གཟེར་ན་ཆའི་མནར་གཅོད་མེད་པར་ཤི་བ་ཡང་སྲིད་མོད།
བསམ་ལོང་དྲན་ལོང་མང་པོ་ཡོད་ན་སེམས་ཆགས་སྤང་དང་འབྲེས་ཏེ་འཆི་ཁའི་ཉིང་
མཚམས་ཆགས་སྤང་གིས་སྦྱར་ན་སྦྱག་ནི་རེད། གང་ལྟར་ཡང་འབྱུང་བའི་ཐེམ་རིམ་
གྱི་སྐྱབས་སུ་སྤང་བ་འབྱུར་མ་འབྱུར་ཞིག་ཏུ་བྱུར་ནས་སྒྲིག་ཅན་ལ་མ་དག་པའི་སྤང་བ་
དང་། ལས་དག་པ་ལ་དག་པའི་སྤང་བ་འཆར་བས། དེ་དུས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་
མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་མངལ་བུ་མིན་ནི་ད་ལྟའི་དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ལ་རག་
ལས། དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་གྱི་སློན་སྤང་བའི་བཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་སྐྱབ་པ་དང་།

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཁྱེད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་དང་འབྲེལ་ན་དགོ་ཙམ་སྟོབས་ཆེན་དུ་
འགྱུར་ཏེ་འབྲས་བུ་སྟོན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཆོ་འདི་ལ་མངལ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་དངོས་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་ཉིན་དཀར་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་འཁོར་ཡིད་ལ་བྱས་ན་མཆོན་
མོ་མི་ལམ་དུ་ཡོང་། དེར་ཡོང་ན་འཆི་ཁར་མིག་གི་ལམ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན་ནས་
ལམ་སྐྱེའདྲན་པ་ལ་ཐེཛོམ་མི་དགོས། སྐྱེ་བོ་གསོ་ཐོགས་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་ནི། །ཐམས་ཅད་གོམས་པའི་རྩ་བ་ཅན། །གོམས་པའང་རང་ལ་རག་
ལས་པས། །དེ་བས་ཡོན་ཏྲན་གོམས་པ་མཆོག་ །ཅེས་གསུངས་པས། སྐྱོན་
ཡོན་གཉིས་ཀ་གང་ལ་གོམས་ཆ་ཆེན་དེ་བྱ་ངེས་པས། སྐྱོན་ལ་གོམས་ན་སྐྱོན་ལ་
འདུག ད་སྔོན་གྱིས་བག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་གོམས་གོམས་གྱིས་ད་ལྟ་མི་གཉིས་ཐུག་ན་
བཤད་རྒྱུ་མི་དགོ་བ་ཡིན་པ་བཞིན། དེ་བཞིན་ལས་རྒྱུ་ཡང་མི་དགོ་བ་ཡིན་པ་རེད།
དེ་ལོས་ཡིན་བསམ་རྒྱུ་མི་དགོ་བ་ཡིན་པས་རེད། སྐྱོ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཆར་དེ་
ལ་གོམས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་འདི་ལ་གོམས་པར་མ་ཟད་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་ནས་གོམས་པའི་
སྟོབས་གྱིས་མི་དགོ་བའི་ལས་དང་མ་དག་པའི་སྣང་བ་ཆོ་འདི་ལ་རང་ལུགས་གྱིས་ཐོན་
ཡོང་བ་རེད། དེ་མིན་པར་རྒྱུ་རྟེན་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་ལྟ་བུའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ད་གཟོད་
དགོ་བའི་ལམ་ལ་འཛོག་དགོས་ན་དང་པོ་རྩུང་ཟད་དཀའ་ཡང་། ཐམས་ཅད་གོམས་
པའི་རྩ་བ་ཅན་གསུངས་བས་གང་ཡིན་ཡང་གོམས་ན་མི་འགྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་མེད་ལ་གོམས་ན་
ཇི་སྐྱེལ་མི་འགོ་རྒྱུ་ཞིག་ཀྱང་མེད། དེས་ན་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་ལ་གོམས་ཁ་བཞག་
སྟེ་འདི་བདེ་ཕྱི་མར་སྐྱིད་པ་ཞིག་བྱེད་དམ། མི་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་ལ་གོམས་ཁ་
བཞག་ནས་འདི་མི་བདེ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱིད་པ་ཞིག་བྱ་རྩ་བ་རང་ལ་རག་ལས་པ་རེད།
གོམས་པ་གང་ལ་འཛོག་རང་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། དེ་བས་ཡོན་ཏྲན་གོམས་པ་

མཆོག་། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ལ་བདེ་སླིད་མི་འདོད་པ་སུ་ཡང་མེད་
པས། ཡོན་ཏྭ་ལ་གོམས་པར་གྱིས་དང་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དེའི་བྱངས་ནས་
བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། **དེ་མཐོང་ཡིད་དགའ་སྤང་བ་སྦྱིད། །ཤི་བའི་སྤྱད་**
བསྐྱལ་མེད་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱལ་བའི་སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་
དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་སྤར་རང་ཉིད་གྱིས་གསལ་སྤང་ལ་
བསྐྱེམས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་མིག་སྤར་བྱོན་པ་མཐོང་ཞིང་མངལ་ཏེ་ཡིད་
དགའ་བའི་དད་པའི་སྤྱེལ་ལོང་གཡོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་སྤང་བ་དག་པར་མཐོང་ནས་
སེམས་སྦྱིད་དེ། རང་བ་པད་མཆོར་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱད་ལྷན་གྱི་
ཡུང་པོ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་གཞི་མ་འདི་བསྐྱར་ཏེ། བདེ་ཆེན་དག་
པའི་ཞིང་ཁམས་ལ་འགོ་བར་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་
དུ་བྱོན་ནས་ཤི་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་མེད་པའི་སྤྱེད་དུ་སྦྱོབ་དཔག་མེད་དང་ལྷན་པར་ཤོག་ཅིག་
ཅེས་གསུངས་པ་རེད། **བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མཆེད་བརྒྱད་ནི། །རྩ་འབྲུལ་**
སྟོབས་གྱིས་ནམ་མཁའ་བྱོན། །བདེ་བ་ཅན་དུ་འགོ་བ་ཡི། །ལམ་སྟོན་ལམ་སྤྱ
འཕྲེན་པར་ཤོག། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཁྱེན་བརྩེ་རུས་གསུམ་གྱི་མངའ་བདག་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་དང་། མཐུ་ཆེན་ཐོབ།
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་སོགས་པ་ཉི་བའི་སྤྱས་ཆེན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་སྦྱ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
སྟོབས་གྱིས་དབྱགས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་མཚམས་ན་ཡོད་པའི་འཆི་ཁར་མདུན་གྱི་ནམ་
མཁའ་བྱོན་ཏེ། བྱ་གཅིག་དུན་བར་མ་ལྷག་པར་བརྩེ་ཞིང་བྱམས་པ་ལྟར། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་མངོན་སུམ་མི་དང་མི་འཕྲད་པ་
ལྟར་མིང་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་བྱོད་སྤྱད་མི་དགོས་འཇིགས་མི་དགོས། བར་དོའི་འཇིགས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྐྱལ་བརྒྱུད་མི་དགོས་གཤིན་རྗེའི་མདུན་སར་འགྲིམ་མི་དགོས། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་
ཅན་ལ་ཁོང་རྣམ་པའི་ཞབས་རྗེས་དེད་ནས་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཞིང་ཁམས་
བདེ་བ་ཅན་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་སྣ་འདྲེན་པར་ཤོག་ཅིག་གསུངས་པ་རེད། ཀུན་མཁྱེན་
འཇིགས་གླིང་གིས། མདོར་ན་གང་གི་མཚན་དང་སྤྲུང་ནི། །ལྟ་བུ་ཡིད་ལ་
གོམས་པར་བྱས་པ་ཡང་། །ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་དབྱགས་འབྱིན་
པར། །ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བསྟུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
སངས་རྒྱལ་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་གྱི་སྤྲུལ་མ་རྣམས་དུ་ཐོས་པ་དང་། བདེ་བ་
ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིད་ལ་གོམས་པ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས།
ཤི་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་དབྱགས་འབྱིན་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་འོད་
དཔག་མེད་པའི་ཐུགས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པས་བསྟུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
གསུངས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མཆོད་བརྒྱུད་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཉེ་བའི་སྐབས་
ཆེན་བརྒྱུད་དེ། འཇམ་དབྱངས་ཕུག་ན་རྗེ་རྒྱལ་རས་གཟིགས། །ས་ཡི་སྒྲིང་པོ་
སྤྱིབ་པ་རྣམ་པར་སེལ། །ནམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ་བྱམས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་། །ཞེས་པ་
རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སྐྱུ་མདོག་དམར་སེར་རལ་གྱི་
དང་སྒྲེགས་བམ་བསྐྱམས་པ། ཕུག་རྩོར་སྤྲོན་པོ་རྗེ་རྗེ་ཅན། རྒྱལ་རས་གཟིགས་སྐྱུ་
མདོགས་དཀར་པོ་ཐོང་བ་དང་པར་དཀར་པོ་བསྐྱམས་པ། ས་སྒྲིང་སེར་པོ་མེ་ཏྲོག་
སྤྲོན་པོའི་སྤོང་ཆིངས་ཅན་གྱིང་ཏྲོག་དང་པར་ལྷོ་རྩེའི་མཚན་པ་བསྐྱམས་པ། སྤྱིབ་པ་
རྣམ་སེལ་སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་བྱམས་པ་བཟང་པོ་དང་པད་དཀར་རྒྱ་བའི་མཚན་པ་བསྐྱམས་
པ། རམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ་སྐྱུ་མདོག་སྤྲོན་པོ་ཆོས་འཆད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིས་ཅུང་ལ་རལ་གྱིའི་
མཚན་པའི་ཕུག་མཚན་བསྐྱམས་པ། བྱམས་པ་དམར་སེར་གྲུ་གིང་གི་སྤོང་པོ་

བསྐྱམས་ཤིང་ཐོད་གཙུགས་ན་གསེར་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཅན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་བྱམ་པ་དང་པད་དཀར་ཉི་མའི་མཚན་པ་བསྐྱམས་པ་
སྟེ། དེ་ནམས་ཉེ་བའི་སྤྲུལ་བརྒྱད་དོ། །འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྐྱེ་དུབ་མེད་པའི་བརྒྱུ་
བཞེངས་སྟབས་སུ་ཡོད་པ་གསལ་འདེབས་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ཤི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་སློན་ལམ།

དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་ཞེན་ཆགས་གཅོད་པ་དང་། བདེ་བ་ཅན་
ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་ལ་གྱིད་བདེ་དུ་བྱས་པའི་སློན་ལམ་སོ།།

དང་པོ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་ཞེན་ཆགས་གཅོད་པ།

དན་སོང་སྤྱག་བསྐྱེད་བཟོད་སྒྲུལ་མེད། །ལྷ་མའི་བདེ་སྐྱིད་མི་རྟག་འཁྱུར། །དེ་
ལ་སྤྱག་སེམས་སྐྱེ་བར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དན་སོང་གི་གནས་གསུམ་ནི་
དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་གསུམ་སོ། །དེ་ལས་དང་པོ་དཔྱལ་བ་ནི་ཚད་པྱལ་
བརྒྱད་གང་དཔྱལ་བརྒྱད་དང་བཅུ་དྲུག་དང་ཉི་མོ་ཉེ་འཁོར་གཉིས་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་
དོ། །དཔྱལ་བའི་གནས་དེ་དག་གང་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། འཛམ་བུ་གླིང་གི་འོག་ན་
ཆགས་ཡོད་གསུངས་ཀྱང་། དོན་གྱི་གོ་བའི་ཐོག་ནས་ནལ་འབྱོར་བ་གང་དུ་གྲོལ་བའི་
ས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མ་གྱུར་བ་འོག་མིན་དུ་ལྷུན་གྱི་གྲུབ་པ་ལྟར་སྤྲིག་ཅན་གང་དུ་ཤི་འཕོས་
པའི་ས་དེ་ལས་གཞན་དུ་བཟོད་མི་དགོས་པར་དཔྱལ་བའི་སྒྲུང་བ་ཤར་བ་ཡིན།
འདྲིར་དཔྱལ་གནས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་ན་མཉམ་མེད་པའི་དཔྱལ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བཡོད་ཅིང་། དེའི་སྟེང་དུ་རབ་རྩ་ཚ་བ། ཚ་བ། ཅུ་འབོད་ཆེན་པོ། ཅུ་
འབོད། བསྐྱུས་འཛོམས། ཐིག་ནག ཡང་སོས་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཆགས་ཡོད་
ཅིང་། དེའི་དཔྱལ་ཁམས་རྣམས་སུ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཅི་འདྲ་སྟེང་གིན་ཡོད་ཅེ་ན།
དཔྱལ་ཁམས་སོ་སོའི་མིང་གི་སྒྲ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་མཐུན་པར་ཡང་སོས་ལ་
དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་གོས་མཐོང་ཆོད་གྲ་མི་ཤ་བོ་
མཐོང་བ་ལྟར་ཞེ་སྤང་སྒྲིལ་ཏེ། མཚོན་ལག་རྩ་རང་འབྲུབ་རྩ་གྱུར་ཅིང་། མཚོན་ཆ་
དེ་གིས་ཕན་ཚུན་ལ་རྟེན་པ་དང་གསོད་པར་བྱས་ཏེ་ཐེངས་མང་པོར་ཡང་གི་ཡང་སོས་ཁོ་
ན་བྱེད་པ་དང་། ཚད་པྱལ་སྒྱི་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་མདག་མེད་མཚོན་ཆའི་གཞོད་པ་
ནི། ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པས་སྒྱི་མཐུན་དུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟེང་གིན་ཡོད་ཅིང་།
དམིགས་བསལ་བསྐྱུས་འཛོམས་པ་ལ་རི་བོའི་བར་དུ་གཅིར་བ་དང་གཏུན་གྱི་ནང་དུ་
བརྟུང་བ་དང་། ཅུ་འབོད་ཆོང་གིས་མེས་ཚིག་ནས་ཅུ་འབོད་བྱེད་པ་དང་། ཅུ་
འབོད་ཆེན་པོས་ལྷག་པར་དུ་མེས་ཚིག་ནས་ཅུ་འབོད་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་མི་བཟོད་པར་སྒྲོགས་པ་
དང་། ཚ་བ་ལྷགས་ཁང་སྒྲོ་མེད་མེ་འབར་བའི་ནང་ཚུད་པ་དང་། རབ་རྩ་ཚ་བ་
ལྷགས་ཁང་སྒྲོ་མེད་ཉིས་རིམ་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཚུད་དེ་ཁྲོ་རྒྱ་ཁོལ་མས་ཁོག་པ་བསྟེག་
པ་དང་། མཚོན་ཆ་རྩེ་གསུམ་གྱིས་ལུས་པོ་ཐལ་མར་དུ་ཕུག་པ་དང་། མནར་མེད་
ཀྱི་དཔྱལ་ཁམས་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པ་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་ལྷགས་ཀྱི་ཟངས་ཆེན་ཁ་རྒྱ་
ལ་དཔག་ཆོད་སྟེང་ཕྱག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་ཁྲོ་རྒྱ་ཁོལ་མས་དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་
བཙོ་ཞིང་བསྟེགས་པ་དང་། ལྷགས་བསྟེགས་ཀྱི་རི་ལ་འཛོག་རྩ་བཅུག་པ་དང་།
ལྷགས་བསྟེགས་ཀྱི་ཐང་དུ་ལུས་ལྷུ་བཞི་སྟེགས་པ་བརྒྱུད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་།
ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པ་མེ་འབར་བཞིན་ཡོད་པའི་ནང་དུ་མེ་དང་ལུས་པོ་ཐང་དུ་མཐོང་དུ་མེད་

པར་བྱེད་པ་དང་། དུ་འབོད་དང་ཨ་ཚ་ཨ་ནའི་སྒྲི་སྒྲིད་གྲག་པས་དཔྱུལ་བའི་སེམས་
 ཅན་རེད་བསྐྱམ་པ་ལས་མེད་དང་དཔྱུལ་བའི་སེམས་ཅན་སོ་སོར་བྱེ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ཡང་། ད་དུང་གི་མི་ལུས་པར་དེ་འབྲའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཆེན་པོ་ཆོ་ཆོད་བར་བསྐྱུལ་མང་
 པོར་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔྱུལ་བར་སྤྱེ་བྱེད་གཙོ་བོ་ཞི་སྤང་གི་ལས་བསགས་ཏེ་
 སློག་གཙོད་པ་དང་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་བྱས་པ་དང་གསང་སྤྲུགས་གྱི་དམ་ཚིག་ཉམས་
 པ་རྣམས་སྤྱེ་ལ། བྱད་པར་དུ་དཔྱུལ་བ་མནར་མེད་གྱི་གནས་སུ་དམ་ཚིག་ཉམས་པ་
 རྣམས་སྤྱེ་བ་ཡིན། ཉེ་འཁོར་བའི་དཔྱུལ་བ་ནི་དཔྱུལ་བ་བརྒྱད་པོའི་སློགས་བཞི་ན་
 ཡོད་ཅིང་། དཔྱུལ་བ་ཆ་དཔྱུལ་བ་བརྒྱད་གྱི་ལས་སྤྱོད་སྟོབས་གྱིས་ཟད་དེ་སློལ་ཐར་
 སོང་བསམ་དུས། དང་པོ་མེ་མ་ལུར་གྱི་འོབས་ལ་ལྷུང་ཞིང་མེ་མ་ལུར་དུ་ཕུས་མོ་མན་
 ཆད་རུབ་སྟེ་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ས་ལ་བཞག་པ་དང་མཉམ་དུ་མེ་མ་ལུར་གྱིས་ཚིག་ནས་ཤ་ཕུས་ཁ་
 ཁར་སྤྱེ་བ་དང་། ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་གཅིག་ཡར་ལ་བཀྲག་དུས་གཅིག་ཤོས་སོས་འགོ་བ་
 དང་། ཡང་མར་ལ་བཅུགས་དུས་དེ་ཚིག་སྟེ་སྤྱག་བསྐྱུལ་བའོ། །དེ་ལས་སྤྱི་ལ་
 བུད་ཐུབ་ནས་ཡང་ཐར་སོང་བསྐྱམ་ནས་འགོ་དུས། ཡང་རོ་སྤྲུགས་གྱི་འདམ་ཟེར་བའི་
 མི་གཙང་བའི་འདམ་ཐུ་ཆུད་དེ་འབྲུ་མཆུ་རྟོན་པོ་ཅན་མང་པོས་ཤ་ཕུག་སྟེ་ཕུས་པ་ལ་
 གཏུག་པས་སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་དང་། དེ་ལས་བུད་དུས་སྤྱི་འཛི་ཆལ་ལ་ཐུག་ཅིང་ལམ་དེ་
 མ་བརྒྱད་པར་འགོ་ས་མེད་པས། རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཆལ་གྱི་ནང་ནས་རྒྱུ་ལག་
 ཐམས་ཅད་ཐུག་ཅིང་བཅད་འགོ་བ་དང་། བཞི་པ་ཐལ་ཆན་གྱི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་ནི།
 ཐལ་ཆན་མེ་མ་ལུར་དང་འབྲེས་པའི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་གྱི་ནང་དུ་རུབ། ཁ་ལ་འབྲུད་དུས་
 ཆུ་འགམ་ན་སྤྱེས་བུ་ལག་ན་མཚོན་ཆ་བཟུང་བ་མང་པོས་བཅད་གཏུབ་བྱེད་པ་དང་དཔྱུལ་
 བ་རེ་རེའི་སློགས་བཞི་ན་དེ་འབྲུ་བཞི་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། མཚམས་བཞི་ན་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ལྷགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ལིའི་སྤྱོད་པོ་སྤྱོམ་ཉམས་བྲིམས་འཆལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱང་བ་ལ་ཅེ་མོ་
ན་དགའ་མཐུན་གྱི་གྲོགས་གྱིས་འབོད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་སྤྱང་བ་ཤར་ཏེ་གྲོན་ལ་འཛིགས་ཆོ།
ལོ་མ་ཐམས་ཅད་རལ་གྱིར་གྱུར་ནས་ཁ་སྐྱར་དུ་འཁོར་ཏེ་ལུས་ཕྱག་པ་དང་། ཅེ་མོར་
ཐོན་དུས་བྱ་བྱ་ཏེ་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་སྤྱོར་ཅན་གྱིས་ཀླད་པ་ཕྱག་ཅིང་མིག་འབྱུ་བ་དང་།
ཡང་ཅུ་བ་ནས་ཡིད་མཐུན་གྱི་གྲོགས་གྱིས་འབོད་པའི་སྤྱང་བ་ཤར་ཞིང་མར་ལ་བབ་དུས།
ཡང་ལོ་མ་རལ་གྱི་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོ་གྲོན་ལ་བསྟན་ཏེ་ལུས་པོ་ཕྱག་ཅིང་། ཡང་
སྤྱོད་པོའི་ཅུར་ཐོན་ཆོ་དེ་ན་གྲོགས་དགའ་མཐུན་ཞིག་ཅི་ལ་ཡོད། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་གྱི་
བསེ་བོ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་མང་པོས་གསོན་ཟ་བྱེད་པའི་སྟུག་བསྐལ་ཡུན་རིང་པོར་སྤྱོད་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གང་དཔྱལ་བརྒྱད་ནི་ཆུ་བྱར་ཅན་འབྲུག་ནས་ཆུ་བྱར་བྱད་པ་
དང་། ཆུ་བྱར་རྫོལ་བ་དེ་ལས་ཀྱང་འབྲུག་སྟེ་ཆུ་བྱར་ཐེད་ཅིང་རྫོལ་བ་དང་། སོ་
འཐམ་པ་འབྲུག་ནས་སོ་འབྲུགས་པ་དང་། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་འབྲུག་ནས་མི་བཟོད་པར་
ཨ་ཆུའི་སྐྱ་སྐད་འདོན་པ་དང་། གྱེ་རུད་ཟེར་བ་དེ་ལས་འབྲུག་སྟེ་སྐད་སྐྱ་ཆེན་པོས་
སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྟེ་སྟུགས་འདོན་པ་དང་། ཨུའུ་ལ་ལྟར་གས་པ་ལུས་པོ་འཁེངས་ཏེ་
ལྷགས་པ་སྟོན་པོར་གྱུར་ནས་ཁག་ལྷ་དུག་ཏུ་གས་པ་དང་། པར་ལྟར་གས་པ་འཁེང་
པ་དེ་མདོག་དམར་པོར་གྱུར་ཏེ་བཅུ་རེ་ཙམ་གས་པ་དང་། པར་ལྟར་ཆེར་གས་པ་
མདོག་ཤིན་ཏུ་དམར་པོར་གྱུར་ཏེ་ཁ་བཞི་ལྷ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་ནས་ཁག་བརྒྱ་རེ་ཙམ་དུ་གས་
པ་སྟེ་དེ་ལྷ་བྱའི་གང་པའི་སྟུག་བསྐལ་སྤྱོད་པ་དང་། ལས་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་འཆི་རྒྱ་
མེད་ཅིང་། ཆོ་ཆོད་བར་བསྐལ་དང་བསྐལ་ཆེན་མང་པོར་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།
ཉི་ཆོ་བའི་དཔྱལ་བ་གནས་ལ་ངས་པ་མེད་ཅིང་། ཆུ་དང་། རི་དང་། ཤིང་
དང་། ལྷང་མ་གྱི་ཐང་ལ་སོགས་པར་གནས་ཡོད་པ་དང་། སྒོ་དང་ཀ་བ་ཐབ་དང་

ཐག་པ་ལ་སོགས་པར་རང་གི་ལུས་ཡིན་སྒྲུང་ཤར་ཏེ། དེ་དག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་དུས་
སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ཐབ་ཀ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་མེ་འབར་དུས་ཁོག་པ་མེ་ལ་
འབར་བའི་སྒྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་ལ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་མིན་ཡང་མཁའ་རྒྱུའི་
ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་རི་དང་ནགས་ཚལ་མཚོ་ལ་སོགས་པར་གནས་བཅའ་བ་རྣམས་ཁ་ཁ་
རེད། དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བཤད་ནས་ཚར་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་འདྲའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མྱོང་དགོས་དོན་ནི། རྒྱལ་
སྐྱེས་ཞི་བ་ལྟས། ལྷགས་བསྐྱེད་སྐྱེས་པ་གཞི་སྤྱི་ཡིས་བྱས། །མེ་ཚོགས་དེ་དག་གང་
ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྱི་གསེབ་སེམས་ཅན་པར་ཐུབ་པས་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ལས་མི་དགོ་བ་བསགས་པས་
ཉེར་ལེན་བྱས་ཏེ་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན། རན་སོང་གི་གནས་གཉིས་པ་ཡི་དྲགས་ལ།
ཕྱི་འོས་སྤྱི་བ་པ་ཅན་ཟས་སྒྲོམ་ཞིག་མཐོང་ཀྱང་རྣག་ཁྱེད་མཐོང་བ་དང་། དེ་མིན་ཡང་
མཚོན་ཆ་བཟུང་བ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱུངས་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་སྤྱི་བ་པ་
ཅན་ཁ་ཁབ་མིག་ཅམ། ལྟོ་བ་ཡུལ་ལྟོངས་ཅམ། ཀླང་ལག་རྩ་འཇག་ཅམ། ཟ་
རྒྱུ་ཞིག་ལོན་ཡང་ཁ་ཁབ་མིག་འདྲ་བོའི་ནང་དུ་མི་འགོ། ལྟོ་བ་ཡུལ་ལྟོངས་ཅམ་པོ་མི་
ཁེང་། ཀླང་ལག་རྩ་འཇག་འདྲ་བོའི་མི་ཐེག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཟས་སྒྲོམ་གྱི་
སྤྱི་བ་པ་ཅན་ཞེས་པ་འདི་ལ་མེ་ལྟའི་ཕྱོད་བ་ཅན་ཡང་ཟེར། གལ་ཏེ་ཟས་ཞིག་ལོན་ཡང་
ཅི་ཟོས་ཅི་འཐུང་གིས་ཁོག་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷན་ལྷན་ཟ་བ་ཞེས་པ་མི་གཅོང་བ་ཁོན་
ཟ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་འདྲའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཚོ་ཚོད་ཀྱང་ཡུན་རིང་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཡི་དྲགས་
ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་སེར་སྐྱས་འཕང་བ་ཡིན། རན་སོང་གི་
གནས་གསུམ་པ་དུད་འགོ་ནི། དུད་འགོ་མང་ཆེ་བ་རྒྱུ་མཚོའི་ནང་དུ་ཡོད་ཅིང་།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རྒྱུ་གཉིས་རྒྱུ་མང་རྒྱུ་བཞི་རྒྱུ་མེད་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་ཟ་བ་དང་། ཆེ་
བས་རྒྱུ་བ་གསེད་པ་དང་། རྒྱུ་བས་ཆེ་བ་སྤྱད་པ་དང་། སློག་ཆགས་རེ་རེའི་
ལུས་པོ་སློག་ཆགས་མང་པོས་ཟ་བ་དང་། ཡང་སྐམ་ལ་གནས་པའི་དུད་འགོ་རི་
དྲགས་གཡུང་དྲགས་གང་ཡིན་ཡང་གཞན་གྱིས་ཤ་སྤྲགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དྲྲགས་ད་
པ་དང་། ཚ་བྱང་གི་སྤྱད་བསྐྱལ་དཔྱལ་བ་ལྟ་བུ་མྱོང་བ་དང་། བགྲལ་སྐྱོམ་གྱི་
སྤྱད་བསྐྱལ་ཡི་དྲགས་དང་འབྲུབ་མྱོང་གིན་ཡོད་པ་མཐོང་གིན་འདུག་པ་འདི་ཆོ་ཡིན་ལ།
དུད་འགོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་མཐུན་གྱིས་སྤྲོན་ཞིང་གཏི་སྤྱད་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ཡོད་ཅིང་།
དུད་འགོ་ལ་སྤྱི་བྱེད་གཙོ་བོ་གཏི་སྤྱད་གི་དབང་གིས་ལས་བསགས་པས་ཡིན། དུད་
འགོ་རི་ཆོ་ཆད་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འགའ་རེ་ཆོ་བསྐྱལ་བ་སྤྱབ་པ་དང་། འགའ་རེ་
ཉིན་རེ་ལན་མང་པོར་སྤྱོས་ཤིང་ལན་མང་པོར་ཤི་བ་དེ་འབྲུབ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ངན་
སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱལ་བཟོད་སྤྲུག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བདེ་སྤྱི་དྲུང་འཁྱུར་བའི་སྤྱད་
བསྐྱལ་དང་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་རགས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་
བསྐྱལ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་། དམིགས་བསལ་འདོད་ཁམས་པའི་སྤྱི་ནི་སྤྱི་
མིན་དང་འཐབ་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་དང་། འཆི་འཕོ་སྤྱང་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ཡོད་པ་དང་།
གཟུགས་གཟུགས་མེད་ན་འཆི་འཕོའི་སྤྱད་བསྐྱལ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །མིའི་བདེ་སྤྱད་ལ་བསམ་ན། སྤྱི་རྒྱ་ན་འཆིའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ལ་
སོགས་པ་རང་རེས་རང་སློག་ཏུ་མྱོང་བཞིན་པ་འདི་ཡིན་ཡང་། གནས་སྐབས་ལ་སྤྱད་
བསྐྱལ་རྒྱུ་བ་དང་། ངན་སོང་ལ་བསྐྱར་ན་བདེ་བ་ཞིག་རེད་བསམ་ཁུལ་བྱེད་ཀྱང་དེ་
ཡང་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁྱུར་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་དང་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་
གྱིས་མནར་ཏེ་འཁྱུར་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ལར་ཆོར་བ་བདེ་བར་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་འཁྱུར་

བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུ་སྒྲུབ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་དང་། བཏང་སློམས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡིན་
 བོ། །ཁོང་དུ་བཤད་པའི་ངན་སོང་གསུམ་དང་ལྷ་མི་གཉིས་ཏེ་ལྷ་བོ་ལ་ལམ་རྒྱུད་ལྷ་
 ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྷ་བུ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སྒྲག་ཤེས་པའི་སེམས་
 སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅིག ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆེ་འདྲིའི་ལུས་ཐོག་ཏུ་མྱོང་ན་སྒྲག་སེམས་
 སྐྱེས་ཀྱང་། དེ་སློན་བདེ་བ་མྱོང་མ་མྱོང་བས་ལྷ་མིའི་བདེ་སྐྱིད་ཅེས་པ་སྐྱིད་མ་སྐྱུག་
 འདི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བ་མི་ཤར་བས་སྒྲག་མི་ཤེས་པར། དཔུལ་བ་རང་
 ཡུལ་ལ་ཞེ་ཆགས་ཟེར་བ་ལྟར། ད་དུང་ཆགས་ཞེན་བྱེད་པ་འདི་ནི་སློ་ཞོར་འབྱུལ་ཆེན་
 པོ་ཞིག་དང་། སྐྱིད་སྐྱུག་གི་གོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཞོར་ཡོད་པས། དེས་ན་འཁོར་བ་འདི་
 ལ་སྐྱེ་ཤེས་དང་ངེས་འབྱུང་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། **སྒྲིག་མ་མེད་ནས་ད་**
ལྟའི་བར། །འཁོར་བ་འདི་ན་ཡུན་རེ་རིང་། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བར་ཤོག །ཅེས་
 གསུངས་ཏེ། འཁོར་བའི་སྒྲིག་མ་འདི་ཡིན་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་མེད་པས། དེའི་ཆོ་ལ་འགྲོ་
 བ་ལམ་རྒྱུད་ལྷ་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་སྐྱེ་གནས་རྣམ་པ་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་
 ལུས་འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྒྲངས་མེད་དམ། ད་དུང་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་
 རྒྱལ་པོ་དང་ཆོངས་དང་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་མན་ཆད་ནས་དཔུལ་བ་མནར་མེད་གྱི་སེམས་
 ཅན་སློན་འབྲུ་ཕྱ་མོ་ཡན་ཆད་གྱི་ལུས་འདྲ་མི་འདྲ་ཅི་འདྲ་སྒྲངས་མེད་དམ། དེ་ཡང་
 ལན་རེ་ལན་གཉིས་སྒྲངས་བས་ཅི་ལ་ཆད། ལུས་རེ་རེ་ཡང་གྲངས་མང་སྒྲངས་བར་རྩི་
 གྲངས་ཐེབ་ཏུ་མེད་ཅིང་། གྲོག་སྐྱུར་ཕྱ་མོའི་ལུས་སྒྲང་བའི་རྒྱུ་ལག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 བརྩིག་བཞག་ན་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་བས་མི་ཆད་ལ། དུས་པའི་མཆི་མ་རྒྱ་མཚོ་བས་
 ཀྱང་མང་བའི་ཆོད་དེ་འདྲ་ཡིན་གསུངས་ཡོད་ལ། དེ་ཡིན་ངེས་པ་རེད། ཐར་བ་ད་

དུང་ཐོབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་སྔོན་ཐར་བ་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་ད་དུང་ཐར་བའི་ལམ་སྒེ་
མ་ཟིན་པས་འཁོར་བ་མ་གཏོགས་འགོ་ས་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེས་ན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་
ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་མྱོང་བའི་ཡུན་དེ་འདྲ་ཞིག་རིང་སོང་བས། ད་ནི་
དམུས་ནི་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་དེ་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅེས་སྒྲོན་པའི་
ཚུལ་གསུངས་སོ། །**མི་ནས་མི་རུ་སྐྱེ་ཆོག་ཀྱང་། སྐྱེ་ག་ན་འཆི་གངས་མེད་**
མྱོང་། །དུས་ངན་སྟིགས་མར་བར་ཆད་མང་། མི་དང་ལྷ་ཡི་བདེ་སྐྱིད་
འདི། །དུག་དང་འབྲེས་པའི་ཟས་བཞིན་དུ། འདོད་པ་སྦྱ་ཙམ་མེད་པར་
ཤོག། ཅེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ངན་སོང་ལ་སྐྱེས་སོང་ན་ཅི་མ་
རུང་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་། མི་ཡུལ་དུ་ད་དུང་ཚུར་སྐྱེ་ན་ཅི་མ་རུང་བསམ་པ་ཡོད་སྲིད་
པ་རེད། དེ་ནི་དུག་དང་འབྲེས་པའི་ཟས་ལ་དུག་གི་གཞོད་པ་མི་ཤེས་པར་ཟས་ཀྱི་རོ་ལ་
སྲིད་པ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མི་ནས་མི་རུ་སྐྱེ་
ཆོག་ཀྱང་སྐྱེ་ག་ན་འཆི་འཁྱུག་བསྐྱེད་མེད་ན་ཅུང་ཟད་དུག་ཀྱང་། གཞོན་པའི་ལང་ཆོ་
མི་འདུག་པར་རྒྱས་འགོ་བ་དང་། བད་མེད་ལུས་ཀྱི་གཟི་མདངས་མི་ཉྱག་པར་ནད་
ཀྱིས་འཛོམས་པ་དང་། གསོན་ནས་ཡུན་རིང་འདུག་པར་འདོད་ཀྱང་གི་འགོ་བ་སོགས་
དུས་ངན་སྟིགས་མ་ལ་བར་ཆད་མང་བ་རེད། བར་ཆད་ལོས་མང་དུས་སྟིགས་མ་ཡིན་
པས། ཉོན་མོངས་སྟིགས་མ་བདོ། དེའི་དབང་གིས་ལྟ་བུའི་སྟིགས་མ་ཡིན་པས་
ལྟ་ངན་གྱི་སྟོབས་རྒྱས། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཆོའི་སྟིགས་མ་བདོ་བས་གི་མ་རན་
གོང་ནས་གི་བ་དང་། བ་མི་དགོས་ས་ནས་ན་སྟེ་གི་བ་མང་ནི་རེད། དེས་ན་མི་དང་
ལྷ་ཡི་བདེ་སྐྱིད་འདི་ཅི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེ་ན། དུག་དང་འབྲེས་པའི་ཁ་ཟས་ཤིག་དང་འདྲ་
བ་ཡིན། དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་དུས་དེ་འདྲའི་ཁ་ཟས་དེ་སྤྱས་ཀྱང་བ་མི་ཐོད་པ་བཞིན།

ད་ལྟ་ལྟ་མིའི་གནས་འདི་ལ་རྩྱུ་ཨེ་སྐྱེས་གྱི་རེ་བ་དང་འདོད་པ་སྐྱུ་ཙམ་མེད་པར་ཤོག་ཅེས་
སློན་དགོས་པའི་རྩྱུ་ཨེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བསྟན། **ཉེ་དུ་ཟས་ནོར་མ་ཐུན་གྲོགས་**
ནམས། **ཁི་རྟག་སྐྱུ་མའི་མི་ལམ་བཞིན།** **ཁགས་ཞེན་སྐྱུ་ཙམ་མེད་པར་**
ཤོག། ཁྱེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་རིང་ཙུ་གསུམ་ཞེས་པ་འདི་འདྲ་རྒྱུ་ན་ཡོད་ན་ཟུར་ན་
ཡོད་དགོས་པ་འདྲ་བ། ཟུར་ན་ཡོད་ན་མིག་གིས་མ་མཐོང་ན་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་
ལ། གྲོགས་ཡིན་ན་ཡང་མ་ཐུན་པ་ཡུན་དུ་འགྲོགས་པ་དགོན་གསུངས་པ་ཡིན།
ཉེ་རིང་དང་མ་ཐུན་གྲོགས་རྒྱུ་བ་དང་ན་པས་མ་ཡིན་ཡང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཉོན་མོངས་
གྱི་ནད་གྱིས་མནར་ཏེ་གནས་ཡོད་པ་དང་། རང་དབང་མེད་པའི་ནད་པ་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་
ཅན་གཉིས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས། ཆང་བཟི་མ་འབྲུལ་ཏེ་རྒྱག་རེས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
མ་འབྲུལ་བ་ཞིག་གིས་བལྟས་ན་འབྲུལ་བའི་གཞན་དབང་ཅན་ཐམས་ཅད་སློན་པ་ཡིན་
ཡང་། སློན་པ་དང་སློན་པ་ཐུག་དུས་བདེ་ཐབས་འབྲིག་ཐབས་སྐྱིད་ཐབས་ཤིག་ཡོད་
པ་མ་ཡིན། དུག་སྐྱུལ་ཁོ་རང་གི་རང་བཞིན་གདུག་རྩུབ་ཅན་ཡིན་དུས་དར་འཇམ་པོ་
ཞིག་གིས་སྒྲིབས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གྲོགས་
རང་གཞན་ཆང་མ་དེ་ཡིན་པས། དུག་སྐྱུལ་སློ་ལངས་སོང་ཟེར་ནས་སྤྱོད་དེའི་ལན་དུ་
སློ་ལངས་པ་དང་། དུག་སྐྱུལ་གྱིས་སྤྲག་དོག་བྱས་བྱུང་ཟེར་ནས་དེའི་ལན་དུ་གཞོད་
སེམས་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་རང་གི་རང་གཤིས་དེ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་
སྤྱོད་ཟས་ནོར་མ་ཐུན་གྲོགས་འདི་ནི་སློན་མེད་ཅིག་ཡིན་བསམ་རྒྱུ་རེ་གནས་སྐྱབས་ཡོད་ན་
ཡང་། འདི་དག་ལ་རྟག་བརྟན་མེད་པ་མི་ལམ་ནང་གི་ཁང་བྱིས་དང་། མི་བདེན་
སྐྱུ་མའི་སྐྱུལ་བ་ལྟར་མི་རྟག་སྤྱི་ཅུང་ཟད་བཟང་གསུང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཤོར་ཐལ་ཟེར་རྒྱུ་
ཅན་ཡིན་ནི་རེད། དེས་ན་འཁོར་བའི་གནས་སུ་མར་འཐེན་བྱེད་ཀྱི་གྲོགས་དེ་དག་

ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་དང་ཞེན་པ་སྤུ་ཙམ་ཡང་བྱེད་མི་རུང་བའི་དོན་ཏོ། །ས་ཆ་
ཡུལ་རིས་ཁང་ཁྱིམ་རྣམས། །མི་ལམ་ཡུལ་གྱི་ཁང་ཁྱིམ་ལྟར། །བདེན་པར་མ་
གྲུབ་ཤེས་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཤེས་
པར་ཤོག་ཅེས་པ་འདི། །རྟོག་པས་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་དོན་
ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་པའི་གོ་བ་མ་རེད། །དེ་འདིའི་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་
བཤད་བྱ་མ་ཡིན། །འདི་ནས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེན། །དཔེར་ན་མི་
དེའི་བཤད་པའི་གཏམ་དེ་བདེན་ནི་མ་རེད་ཅེས་པ་ལྟར་ཡུགས་མི་སྤྱབ་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་
ཡིན། །དེ་ལྟར་དུ་ཆོ་འདིའི་ས་ཆ་ཡུལ་རིས་གནས་མལ་ཞོར་རྒྱས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་
ཤི་དུས་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་སྤྱབ་པ་མ་ཡིན་ཅེས་པའི་དོན་
ཡིན། །ས་ཆ་ཡུལ་རིས་ལ་ཞེན་ཆགས་བྱས་ན་ཡང་འཆང་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ་གཅིག་སྟེ།
གང་ལ་ཆགས་ན་ཡང་འཁོར་བའི་གནས་ལ་ཕྱིར་བྲིད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། །ས་ཆ་གང་
ཡིན་ཡང་མི་རབས་རེ་ལ་བདག་པོ་རེ་འབྱུང་པས་ང་མ་གཏོགས་བདག་པོ་མེད་བསམ་
ཁུལ་བྱེད་ཀྱང་། །མི་རྟག་འཆི་བའི་རང་ལམ་ལ་སྟེགས་པའི་ཆོ། །ས་ཆ་དང་ཁང་
ཁྱིམ་དེད་ཅིང་ཁུར་ནས་འགོ་ས་མི་ལོན་པས་ཤུལ་དུ་སྦྱར་རྒྱུ་རེད། །ས་ཆ་སྦྱིད་པོ་སྟོ་
སྤང་ལྗོངས་ནགས་ཚལ་ནེའུ་གསིང་ཡོད་ས་ཡང་མཚམས་མཚམས་ལ་བྱེ་ཐང་དུ་གྱུར་ཏེ།
ཡང་བ་འདྲེ་ཕུར་བས་བཏགས་ཀྱང་མི་གཟུང་སར་འགོ་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། །མཁར་ཁང་པ་
རྒྱ་གོང་འདུ་འཛི་ཆེ་ས་དེ་ཆོ་མཚམས་རེ་ཐང་སྟོང་དུ་ལུས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་མི་འདྲའི་
འགྱུར་ལྟོག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། །ས་ཆ་ཡུལ་རིས་ཁང་ཁྱིམ་ཁོ་རང་ལ་རྟག་བརྟན་
ཡོད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ཞིང་། །དེ་བདག་འཛིན་བྱེད་པའི་མི་ལ་རྟག་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་བས་
ཀྱང་མེད། །ཞེ་ཆགས་ན་དེ་ཆོས་པན་མི་ཐོགས་པའི་སྟངས་དུ་གཞོད་ཆེན་པོ་སྟེལ་བ་ཡིན།

ས་ཆ་ལ་ཞེན་ཆགས་ཆེ་བ་རྣམས་ས་དེའི་འབྲུ་སྲིན་དང་ཨ་བྲ་ཡི་ལུས་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པས་
ཁང་བྱིས་ལ་ཆགས་ན་དེ་ལ་འབྲི་བའི་སློག་ཆགས་ཅི་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་མི་ལེན་ཟེར་
ཅི་ཤེས། མི་ལམ་གྱི་ནང་ནས་མཁར་ཁང་པ་དགུ་བཅུགས་གྱི་ནང་ན་ཡོད་པར་མ་བཟང་
འཁོར་ལའི་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱེད་གྱིན་ཡོད་པ་མིས་ཀྱང་། མི་ལམ་ནང་གི་ལོངས་
སྤྱོད་གྱིས་དེ་རིང་བེད་མི་ཆོད་པར་ལྟར། ད་ལྟའི་ཁང་བྱིས་ལོར་རྩལ་གྱི་ཕྱི་མ་ལ་བེད་
མི་ཆོད་དོ། །སྐབས་མ་ལེགས་ན་ཆོ་འདི་ལ་བེད་མི་ཆོད་པར་མ་བཟང་གཞོད་བསྐྱལ་ཏེ།
མི་ལ་རས་པའི་ཨ་ཁུས་སྟོན་མོ་བྱས་པ་ལྟར་ཁང་པ་བཞེབས་ནས་སློག་གི་གཤེད་མ་སོང་
བ་ཡང་མང་དོ། །མདོར་ན་འཛིག་རྟེན་འདི་སྤང་གི་འདོད་ཡོན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་
རང་གཤིས་ཇི་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས། **ཐར་མེད་འཁོར་བའི་རྒྱ་**
མཚོ་ནས། **ཉིས་ཆེན་བཙོན་ནས་ཐར་བ་བཞིན།** **ཁབ་དེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་**
སྤྱ། **ཕྱི་ལྷས་མེད་པར་འབྲོས་པར་ཤོག།** ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཐར་དཀའ་བའི་
ཕྱིར་ཐར་མེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཐར་དཀའ་ཚུལ་ལ་བསམ་ན་སློག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་
བར་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རྒྱ་བསྐྱལ་ཏེ་མཚོ་འབྲམ་གྱི་སྐྱམ་སར་གཏན་ནས་སློན་
མ་སྤྱོད་བ་འདི་ལ་འདེད་བརྒྱབ་ན་ཐར་མེད་ཡིན་པ་རང་གིས་ཤེས་མོད་ཀྱང་། ཐར་
མེད་པས་ཡང་དབང་མེད་དུ་ལས་ཤིག་གིས་རྩེས་ནས་དེད་དེ་འཁོར་ཆས་རེད། ད་ནི་
ད་རེས་གཉིད་སང་པ་ལྟར་འབྲུལ་བ་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས། འབྲུལ་སྤང་ལས་སང་རྒྱ་
ཡོད་པ་ཏུ་གོ་ འཁོར་བའི་བཙོན་ཁང་གི་ནང་ནས་བྱོས་རྒྱུའི་ཐབས་རྟེན་པའི་སྐབས་
འདིར་མ་བྱོས་ན་ཕྱིན་ཆད་འདི་འདྲའི་ལམ་རྟེན་དཀའ་བ་ཡིན་པས། ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་
ཆགས་ཞེན་མི་བྱེད་པར་ཕྱིར་ལྷས་མེད་པར་འབྲོས་ན་བྱོས་སྐབས་པར་ཤོག། བྱོས་ནས་
ཐར་པར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པའོ། །ཕྱིར་འཁོར་བའི་གནས་ལས་ཐར་བའི་ཐར་བ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མི་མཉམ་ཞིང་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡིན་ལ།
དེ་ཐོབ་དགོས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་ཚད་མེད་པ་ཞིག་སྦྱང་དགོས། དེ་
དགོས་ན་སེམས་ཅན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་ཟིལ་གྱིས་མཉན་པ་ཞིག་ལ།
ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་མི་ལྡན་པས་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཉམས་འོག་
ཏུ་ཆུད་ཐབས་ཤིག་མེད། དེ་མེད་པས་ཐར་པའི་སྐམ་སར་ཐོན་པའི་ཉི་མ་ཞིག་དེ་སྡོན་
ཡང་ཡོད་མ་སྟེང་ལ། ད་དུང་ཡང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་གཟིགས་ཏེ། མགོན་
པོ་འོད་དཔག་མེད་སྟོབ་ལམ་གྱིས་བརྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་སྐབས་
སྟུ། མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་མ་དག་པས་བསྐྱབས་ཏེ་ཐར་ལམ་བཙུང་མི་ཤེས།
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཐར་མི་ཕྱིན། དཀའ་སྦྱང་གྱིས་ལ་མི་ཕོག་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ།
ས་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་པལ་བ་དག་ཀྱང་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་དྲང་ཐུབ་པའི་ཆོགས་
བསགས་རྒྱབས་ཆེན་ཞིག་མ་འགྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཁོང་འཆང་མི་རྒྱ་བར་ཤོག་གསུངས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག་གི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་
བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་བཟུང་པའི་སྟོབས་དེ་ཡོངས་སུ་མ་
རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ། བསྐལ་བ་གང་གྲུའི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་མང་པོའི་གངས་སུ་རྫོགས་
སྟོན་སྟོང་གསུམ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པར་མཛད་པས། དེའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་གྱི་
མཐུག་པ་སྟེ། རང་རེའི་བསྐལ་ཆེན་བཅུ་བདེ་བ་ཅན་རང་གི་ཞག་བཅུ་ཡིན། དེས་
ན་རང་རེས་རང་གར་རང་འདོད་ཀྱིས་སྟོན་ལམ་བཏབ་ན་ཨོ་འགྲུབ་མི་ཤེས་མོད།
འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དེ་དང་མི་འདྲ་བར། འོད་དཔག་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་
ལམ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་དད་འདུན་གཉིས་ཀ་ཐོ་ཐུག་ཀྱང་འཁོར་བའི་གནས་ནས་བྲོས་ན་ཐར་

མིན་མི་ཤེས། ཤེས་ནི་མ་རེད་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེན། གཙོ་བོ་རང་ཉིད་
ལ་ཞེན་ཆགས་ཡོད་མི་རུང་། དེ་སློན་ཞེན་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་འདམ་གྱིས་རྩམ་
འཛིན། ལྷ་ཡིས་མེ་འཛིན། རྟི་ཡིས་བྲུ་བཟུང་བ་ལྟར་བཟུང་སོང་བས་རེད།
དེས་ན་འཁོར་བར་བཅོས་མིན་གྱི་ངེས་འབྱུང་ཡོད་ཅིང་དད་པའི་ཤུགས་དྲག་ན་སློན་ལམ་
འབྲུག་པར་ཐེ་ཚོམ་དགོས་པ་མ་རེད། སྤྱིར་སློན་ལམ་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་
བསགས་ཡིན་ཏེ། རང་རེས་དཔེ་ཞིག་བཞག་ན། རྒྱངས་འཁོར་ཞིག་བསྐྱོར་ནས་
ཡུལ་ག་ཤེད་ལ་འགོ་དགོས་ན། དང་པོ་སྐྱོར་རྒྱ་རྒྱངས་འཁོར་ཡིན་པས་རྒྱངས་འཁོར་
ཡོད་དགོས་ལ། རྒྱངས་འཁོར་ཡོད་པ་གཅིག་ཤུས་མི་ཕན། རྒྱངས་འཁོར་མེ་
ཤུགས་ལ་བརྟེན་ཏེ་འགོ་དགོས་པས་མེ་འབར་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུ་མ་ཡོད་དགོས། རྒྱངས་
འཁོར་སྐྱུ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་མི་ཕན། ད་དུང་ཁ་ལོ་པ་ཡོད་དགོས་པ་ལྟར། སྐྱུ་ལ་
པའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་ཞིང་ཁམས་དང་བཅས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་དགོས།
བསམ་བྱ་དམིགས་པ་གཏད་ས་འདི་གཅིག་ཤུ་ཡིན་བསམ་རྒྱུ་གསལ་ལྟར་ངེས་ཡིད་ངོར་
ནམ་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀར་སེམས་ནས་མི་འབྲལ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་རེད་མ་
གཏོགས། ཡིད་ཡུལ་དུ་ཡོད་མ་སྤྱོད་བ་ཞིག་གི་རན་ཁར་ཤར་ཡོད་རྒྱ་ཡོད་དཀའ་བ་
ཡིན། རྟེན་ཚོགས་ཞིང་གསལ་བཏབ་སྟེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
ཡིད་ངོར་ཤར་བ་དེ། རྒྱངས་འཁོར་རང་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་བྱང་ལྷུ་བ་
སེམས་དཔའ་དག་སྤོང་ཚོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་བརྒྱ་སྤོང་
ཤག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་གི་ཞིང་བཀོད་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་གཅིག་ལ་ཐོས་བསམ་མཛོད་པ་ལྟ་
བུ་རེད། དེའི་སྤྱོད་དུ་རྒྱངས་འཁོར་འགོ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུ་མ་ཡོད་དགོས་ཤིང་སྐྱུ་མ་རང་གིས་
ལོན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱ་ཚོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྤྱོད་ཡིན་ཞིང་། རང་རེས་ཚོགས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བསམགས་ཀྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ཡན་ལག་བདུན་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་རེད། འདི་མདོ་སྡོད་
པོ་བཀོད་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་རེད། ཚོགས་བསམག་གི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཚོགས་བསམག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཚད་ཀྱིས་བཅད་དེ་དེ་མིན་མི་དགོས་པའི་དོན་མ་
རེད། དག་སྡོད་ཚེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་རང་དོན་དུ་སངས་མ་རྒྱས་ཏེ། བསྐལ་ཆེན་
མང་པོར་གཞན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པ་དབྱུང་དང་ཡན་ལག་གི་སྒྲིན་
པ་གཏོང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བྱ་དཀའ་བ་མང་པོ་བྱས་པ་ལྟར་རེད། རྒྱངས་འཁོར་ཡོད་
སྒྲུལ་ཡོད་པས་མི་ཕན། ཁ་ལོ་པ་ཡོད་དགོས། ཁ་ལོ་པས་མ་བསྐྱོར་ན་རྒྱངས་
འཁོར་མི་འགོ་བ་ལྟར། གྲོགས་བྱང་རྒྱུ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས།
སེམས་བསྐྱེད་ནམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཁ་ལོ་པ་ལག་ཅུལ་ལུལ་བྱང་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་
ལྟར་འགོ་དགོས་ས་དེར་བདེ་བླག་གི་ངང་ནས་ཐོན་ཐུབ་པ་རེད། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ་དག་སྡོད་ཚེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པོའི་
བྱང་ནས་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་ཉམས་པར་མ་གྱུར་
པ་རེད། རང་རེས་ཀྱང་དེའི་ཚུལ་བྱས་ནས་མར་གྱུར་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་
པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་
ཆེད་དུ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཆོ་འདི་ལ་མཇལ་བའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱངས་འཁོར།
སྒྲུལ། ཁ་ལོ་པ་ཐམས་ཅད་རང་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
གསུམ་པོ་ཚོགས་སོང་བ་རེད། ཆ་རྒྱུན་གསུམ་འཛོམས་སོང་བ་ཡིན་ཡང་དམིགས་
ཡུལ་ངོ་མ་འགོ་དགོས་སའི་ས་དེ་ལ་ཐོན་པ་ལ། ཁ་ལོ་པས་རྒྱངས་འཁོར་གྱི་འཕུལ་
ཆ་བསྐྱལ་ཏེ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་ནས་སྐྱོར་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཞིང་ཁམས་དེ་བཟུང་ནས་དེའི་མཆོན་ཙམ་ཐོས་པའི་སེམས་ཙན་ཆོས་སྤོང་མཆོམས་མེད་བྱས་པ་མ་གཏོགས་ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སྐྱེ་བར་ཤོག་དེ་མ་འགྲུབ་བར་དུ་འཆང་མི་རྒྱ་བར་ཤོག་གསུངས་ནས་སློན་ལམ་བཏབ་ཅིང་དེ་འགྲུབ་ཡོད་པ་རེད། རང་རེས་རྒྱ་ཚོགས་སྡོན་མ་གསུམ་པོ་ཆང་བའི་མཁུག་ཏུ་སློན་ལམ་རྒྱག་དགོས། བྱང་རྒྱབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་མ་འབྲལ་བའི་ཐོག་ནས་ཚོགས་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་ཚོགས་བསགས་བྱས་པ་དེ་ཉིད། འགྲོ་བ་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ངན་སོང་གི་གནས་ནས་དང་པའི་ཆེད་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཙན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་འབྱུར་བའི་སློན་ལམ་རྒྱག་དགོས། སློན་ལམ་གང་ལ་བརྒྱབ་ན་དེ་ན་སློན་པ་རེད། རྒྱངས་འཁོར་ཁ་ལོ་པས་རྒྱངས་འཁོར་ཁ་ཡར་ལ་བསྐྱོར་ནས་སོང་ན་ཡ་གའི་ན་ཐོན་འགྲོ་བ་དང་། མར་ལ་བསྐྱོར་ནས་སོང་ན་མ་གི་ན་ཐོན་འགྲོ་བ་རེད། རྒྱངས་འཁོར་འགྲོ་བྱེད་ལ་སྐྱུམ་དགོས་པ་ལྟར། སློན་ལམ་འགྲུབ་བྱེད་ལ་བསོད་ནམས་དགོས། རང་གར་སློན་ལམ་བཏབ་པས་འགྲུབ་ནི་མ་རེད། རྒྱད་མིང་ན་པ་འགའ་རེས་མཐུ་བྱས་པ་དང་འབྲ་བར། རྒྱད་མི་མིན་ཡང་རྒྱད་པོ་འགའ་རེ་འང་མཐུ་མན་འསྐྱུག་ཁ་ལ་བབ་སོང་བ་ཡོད་པ་རེད། རོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་མགོ་ཐུར་ལ་སྐྱོར་འགྲོ་བར་ཤོག འགྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔུལ་བར་སྐྱེ་རྒྱུ་ཟེར་ཡང་། ཁྱོས་སྐྱོར་ཟེར་བས་དེ་སྐྱོར་ཨོ་འགྲོ་ཤེས་ནི་མ་རེད། ཁྱོད་མ་དགའ་ཙམ་གྱིས་དེ་དཔུལ་བར་སྐྱེ་ཨོ་འགྲོ་མི་ཤེས་ཀྱང་། ཁྱོད་རང་གི་བསོད་ནམས་མར་ལ་ངན་སེམས་འཆང་བའི་དབང་གིས་བྱི་འགྲོ་ངས་པར་ཡིན་པ་རེད། དེས་ན་སློན་ལམ་གྱི་མཆོམས་སྐྱོར་ཡག་པོ་མ་བྱས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱུར་པ་ཡིན། འབྲེ་ངན་གདུག་པ་ཙན་འགའ་རེས་ཚོགས་ཆེན་པོ་བསགས། བསྐྱེད་རིམ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གྱི་ལམ་བསྐྱོམས། སྒྲགས་བསྐྱོན་པ་མང་པོ་བསྐྱས་ཀྱང་། རྩོགས་རིམ་སྟོང་ཉིད་
སྟོང་རྩེ་ཕྱི་མ་ཟིན་ཏེ་ཤི་ཁར་སྐྱོན་ལམ་ལོག་འདེབས་བྱས་ནས་འདྲེ་རན་སྟོབས་
ལྷགས་ཅན་རེད་སོང་རབས་བཤད་རྒྱུ་ཡོད། དེས་ན་རྒྱ་ཚྭ་ཚྭ་གསལ་གསལ་ཡོད་ན་སྐྱོན་
ལམ་དེ་ལྟར་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། རང་རེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དུས་རྒྱུན་གྱི་ཁ་སྐད་ལ།
པ་མ་བཟང་པོ་དང་གྲོགས་བཟང་པོས་སྐྱོན་ལམ་འགྲུབ་ཟེར་བ་ཡང་། པ་མ་དང་
གྲོགས་བཟང་པོས་རང་ལས་ཀྱང་གཅེས་པའི་བསམ་པ་དཀར་པོ་ལྟར་མེད་ན་མ་དག་ཅིག་
འཆོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བདེན་པའི་སྟོབས་དེ་ཡིས་དེའི་ཆོད་ཀྱི་རྣམས་པ་ཐོན་པ་རེད།
དེ་ཆོ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་ཡིན་ནི་རེད། མདོར་ན་སྐྱོན་ལམ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་དེ་
ཚོགས་བསག་ཡིན་པས་རང་རེའི་སྦྱར་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་
བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་དགོས་ལ། ད་དུང་ཚོགས་བསག་པའི་སྒོ་བྱེད་པར་ཅན་དད་པ་
ཡིན་ཞིང་། དད་པའི་སྐྱོན་མ་འདུན་ཞིང་སྐྱོན་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་ལམ་ཟེར་བས། དད་པ་
ལྷགས་དག་པོ་དང་ལྡན་ན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསགས་
འགོ་བ་ཡིན། དད་པ་ཡོད་ལ་མེད་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཤེས་ལ་མི་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
ལྟར་སྒྲུང་གི་ཕྱག་མཚོད་པ་ཅི་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་པ་བས་དད་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ཞོག་ན་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡིན། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དོན་
དམ་པ་ནི་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། དད་པ་བརྒྱུད་དེ་རྟོགས་
དགོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་འདྲེན་བྱེད་དང་། ལྷ་མའི་
བྱིན་རྒྱལ་སྒོའི་མར་འཕེ་བྱེད་དད་པ་དང་མོས་གུས་ཡིན། ལར་མ་གཞི་འོད་དཔག་
མེད་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་མཚན་ཐོས་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་ཚྭ་ཚྭ་གསལ་གསལ་སྐྱོན་ལ་སོང་བའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པས། ང་བསོད་ཟད་རེད་མ་བསམ་དང་བསོད་ནམས་ཆེ་བས་ཆོས་དང་

འཕྲད་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཆེ་བས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སང་འགོ་གནང་འགོ།
འཁོར་བའི་སྤྱག་བསུ་ལ་མི་མྱོང་བའི་བྲ་སྤྱིག་པར་མ་ཟད། མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་གྱི་
འདྲན་སྟོན་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབས་ཏེ་ལམ་གདམ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།
བསོད་ནམས་ཆེ་བའི་སྟངས་ཏུ་འདིའི་གོ་སླབས་འདི་བཟུང་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་
སྤྱབ་དགོས་བསམ་རྒྱུའི་སྟོབས་པ་ཞན་མི་རུང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱི་མི་ལ་
སྟོབས་པ་གནམ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། དང་ནས་དམའ་ལྟས་བྱེད་
ཀྱིན་མ་འདུག ལྟ་ས་བྱ་ལམ་གོང་མ་ལ་ལྟོས་དང་། ཐོན་ས་བྱ་ལམ་བར་མའི་
མན་ལ་ཨེ་ལྟུང་ཅི་ཤེས། དང་ནས་ས་མིག་མ་གཏོགས་མ་བྱེད་དུས་མིག་གི་སྤྱན་ལ་
རྒྱུང་རིང་གི་མདུན་ལྗོངས་ཤིག་ཤར་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་
མེད་འཁོར་ཉི་འཁོར་སྤྱས་བརྒྱད་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་གྱིས་བསྐྱོར་བ་ལ་དད་པ་རྒྱུ་གཤེད་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་ཞེས་ལ་གསེལ་བ་སྟོན་ལམ་ཐོབ། འདུན་པ་ཞོར་ལ་རྩྱངས་དང་། བྱི་མ་
བདེ་བ་ཅན་ལ་སྟེ་འགོ་བའི་སྟེ་རྟགས་རང་གིས་རང་ལ་བཤད་ཀྱང་ཆོག་པ་རེད།
བསགས་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་མི་དགེ་སྤྱིག་པའི་རྣམ་གྲངས་འདི་མ་བྱས་བསྐྱེམ་པ་མེད་ཅིང་།
ད་དུང་ཆོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་དང་དཀོན་མཆོག་གི་བདེན་མཐུལ་ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཆོམ་བྱེད་པ་
དང་། ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སེམས་མི་བདེ་སྟོང་གང་དུ་སྟེ་ས་འདུག་ཅེས་སྟེ་
རྟགས་ཁུས་ཀྱང་མ་ཁུས་ཀྱང་སྟེ་ས་གཅིག་ལས་མེད་དེ། ས་པོན་ཅི་བཏབ་ཡོད་ན་
འབྲས་བུ་དེ་སྤྲིན་པས། ལྷ་རྒྱལ་ཁུས་དེས་ངོ་མ་ཐེགས་ནས་ཡག་པོ་ཞིག་གསུངས་
ཀྱང་། དོན་ལ་དེ་མིན་ན་གྱིས་པ་མགོ་གཡོགས་གཡོགས་ཡིན་པས་ཕུགས་ཐུབ་པ་མ་
རེད། ལར་ལྷ་རྒྱལ་ཁོང་རང་ཡང་ཆོ་ཕྱི་མ་ལྟ་ཅི་ལ་པར་རྒྱབ། དེར་མ་ཟད་ལག་
པའི་ནང་དུ་ཅི་འདུག་ཅེས་དྲིས་ན་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཡིད་རྟོན་ཅི་ཡོད།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གནའ་སྤྱི་མོ་ཉག་སྒྲིབ་མགོན་པོ་ནམ་ཐུལ་གྱིས་སྒྲུ་མ་མང་པོར་སྒྲེན་གསུམ་ལུས་དུས།
སྒྲུ་མ་ནམ་སྐལ་སྒྲིབ་མེ་ཁྱིམ་ཞིང་ལ་སྒྲེན་གྱིས་འདུག་ཤིང་སྐལ་སྐྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཁོ་རང་
གི་ཞེ་ལ་མི་སྒྲུབ་པོ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་མཐུན་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་མེད་བསྐྱེད་སྤྱི་མཐུན་ནམ་
མཁའ་རྩི་ཞིང་ལ་ལུས་པས་ཁྱིམ་གྱི་དུས་དུས་ལ་བརྩོན་པོ་ཞིག་ལ་སྒྲེན་གྱིས་མཐུན་པའི་འདུག་ཅེས་
གསུངས། སྒྲུ་མ་ཟེར་ན་སྒྲུ་མ་ཁྱིམ་ཞིང་ཅེས་སྐྱོད་པ་ལྟར། སྤྱིར་སྤྱི་མཐུན་ལས་སྤྱི་མཐུན་
མེད་ཡིན་པས་ལས་བསགས་པ་བྱེད་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཞིང་དགོས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྤྱིར་བཏོད་
གཏོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་མ་ཡིན། གནམ་ལས་གཉིས་ཀས་བསྐྱོད་མཐུན་ཅེས་ཅེས་བསྐྱེད་
མ་འདུག་དང་། ལས་འདུས་བྱས་ཅེས་དང་པོ་ལས་ཡོང་བ་ཅེས། སྤྱིག་པ་
བཤགས་ནས་མེད་པར་གྱིས་ཤིག བསོད་ནམས་མེད་ན་གསོག་ནས་ཡོད་པར་གྱིས་
ཤིག ཚོགས་བསགས་སྤྱི་བ་སྤྱིར་གྱི་ཐབས་བྱ་བ་གཅིག་གིས་ཚོགས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཡིན་ནི་ཅེས། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་བ་ལ་སྤྱིར་ཞེ་
ཡོད་དགོས། དེ་ཡང་བསམ་པ་བཟང་པོ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས། འཁོར་བ་
སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཡིན་པར་ཤིས། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ཅན་གྱི་ངེས་འབྱུང་སྤྱི་བ་
འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཅན་ལ་སྤྱིར་ཞེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཐར་ལམ་ལ་
འགོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་ན་ཅི་བྱས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ལམ་ལ་འགོ། ཚོགས་
བསགས་ཐབས་སྤྱི་བ་པ་སྤྱིར་ཐབས་དེའི་ཕན་ལ་མི་དགོས། མདོར་ན་གང་ནས་བཤད་
ཀྱང་མདོར་བསྐྱེད་ཏེ་ཚོགས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་ཡང་དག་གི་ལྟ་བ་
དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིར་ཞེ་དགོན་མཚོགས་ལ་དད་པ། སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་
མེད་ལ་དད་པ་བྱོས་དང་དེའི་ནང་དུ་ཕལ་ཆེར་འདུས་ཡོད་པ་ཅེས། མདོར་ན་ལམ་ཟབ་
མའི་ཉམས་ལེན་མི་ཤིས་པས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྤྱི་བ་ཏུ་

དཀའ་བ་མེད་པར་རྫོགས་པའི་ཐབས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་སློན་ལམ་
འདེབས་པ་འདི་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
བ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སློན་ལམ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དད་འདུན་ཙམ་ཞིག་
གིས་ཚོག་པ་ཡིན། ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་སྐྱེས་ནས་ཡོན་ཏན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མང་པོ་འབད་
པ་མེད་པར་ཐོབ་སྟེ། ལམ་དེ་ལས་ཕྱིར་ཉམས་མི་སྲིད་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྦྱོད་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བཟང་སྦྱོད་སློན་ལམ་ལས། བདག་ནི་འཆི་བའི་དུས་
བྱེད་གྱུར་པ་ན། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དག་ནི་ཕྱིར་བསལ་ཏེ། །མངོན་སུམ་སྣང་བ་
མཐའ་ཡས་དེ་མཐོང་ནས། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དེར་རབ་ཏུ་འགྲོ། །དེར་སོང་ནས་
ནི་སློན་ལམ་འདི་དག་གྱུར་། །ཐམས་ཅད་མ་ལུས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་
ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། རྩལ་འདི་སྐྱབ་སྤྲེལ་འགྲུབ་སྤྲེལ་མེ་ཞིག་གྱུར་
ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ལག་ལེན་གྱི་གདམས་ངག་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འདིའི་ཉམས་
ལེན་གྱི་རྩལ་སྦྱོང་བྱེད་དུས་ཉིན་དང་མཚན་གྱི་ཉམས་ལེན་གཉིས་བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་
དགོས། ཉིན་དཀར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚོགས་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱས། དེ་ལ་དགའ་
ཞིང་དང་བདེ་བའི་དད་པ་དང་། དེར་སྐྱེན་སྐྱེས་པ་འདོད་པའི་དད་པ། རྩལ་
བའི་རྣམ་འཕྲུལ་ཟབ་མོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྟེ་དད་པ་གསུམ་པོ་དང་མི་
འབྲལ་བའི་ཐོག་ནས། བསགས་སྦྱོང་སྟེལ་གསུམ་གྱི་སྟངས་དུ་གནད་འདུས་པའི་ཡན་
ལག་བདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་བའི་ཚོགས་ཅི་རུས་བསགས་ འོད་དཔག་མེད་པའི་
མཚན་ནས་བརྗོད། གཟུངས་སྒྲགས་བཞུ། ཐུགས་དམ་བསྐྱུལ། གསོལ་བ་
གདབ། བསྟོབ་དང་སློན་ལམ་སོགས་ལ་བརྩོན་དགོས། དགོང་མོར་ཉལ་དུས་
མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཕྱག་གསུམ་ཡན་ཆད་འཚལ་ཏེ། རང་ཉིད་ཞིང་ཁམས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དེ་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཞལ་མངལ་བཞིན་ཡོད་པའི་
འདུན་པ་ལྷགས་དག་པོ་མ་ཉམས་པའི་ཐོག་ནས་ཉལ། བཀའ་གཏེར་གསར་རྫིང་གི་
མཚན་མེད་རྣམས་འབྱོར་གྱི་མན་ངག་འདྲ་ཡོད་ན་དེ་ཚོ་དང་བསྟུན། མདོར་ན་ཞིང་
ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱེ་ཐུབ་པའི་གནད་དེ་ཚོ་ཤེས་པར་བྱས་
ཏེ། ཉིན་མཚན་ཀྱན་དུ་དད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་དགོས། དེ་
ལྟར་བྱས་ན་རབ་ཡིན་ན་ཆོ་འདི་ལ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཞལ་མངལ་ཏེ་དབྱུགས་
དབྱུང་ལུང་བསྟན་ཐོབ། འབྲིང་ཡིན་ན་ཉམས་སྦྱང་གི་ཚུལ་དུ་བྱིན་རྒྱབས་ཐོབ། ཐ་
མ་ཡིན་རུང་མི་ལམ་གྱི་ནང་དུ་ཞིང་ཁམས་དང་སྟོན་པ་མྱིས་ཡོང་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་ནི་རེད།
ཅི་ཡང་མིན་ནའང་བག་ཆགས་དག་བའི་ལྟས་བཟང་པོ་རེ་མི་ཡོང་བ་མི་སྲིད། ཡང་
རྟགས་འདི་རེད་བསྟུམ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ནའང་སྟོན་མེད་དེ། ཆོ་འདི་ལ་དད་འདུན་གྱིས་
གསོལ་བ་སྟོན་ལམ་བཟབ་པ་ལྟ་ཅི། འཆི་ཁར་ད་གཟོད་རྣམས་ལམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཚན་ཐོས་ནས། དེར་དད་པ་བྱས་ཏེ་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག་སྟུམ་པའི་འདུན་པ་ཙམ་ཞིག་
བྱས་ཀྱང་སྐྱེ་ངས་པ་ཡིན་པ་རེད། གཅིག་ན་འཆི་ཁའི་སྟོན་ལམ་སྟོབས་དང་ལྷན་
གཉིས་ན་དེའི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་འདིའི་སྟོན་ལམ་བྱུང་པར་འཕགས་པས་དྲང་ཐུབ་ནི་
རེད། ཡང་བར་དོའི་གནས་སྐབས་ལ་ཐོན་ན་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་
ཞིག་དམན་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བ་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་སྟུམ་ན། བར་
དོའི་གནས་སྐབས་སྦྱར་སྒྲིབ་པ་ཚུ་ནང་གི་བྱ་ལྟ་བུ་གང་ན་འཐེན་ན་འཐེན་ཟླ་མོ་ཡིན་པས།
ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆོག་དང་སྟོན་ལམ་འདི་ཚོ་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་འཆི་ཁ་
དང་བར་དོར་ལྷག་པར་ཕན་ཐོགས་པའི་གནད་ཀྱི་གདམས་པ་ཡིན། རྒྱལ་བ་བདེན་
པར་སྐྱེ་བའི་བཀའ་ལ་བསྟུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།

ཟླ་བ་སྐར་མར་བཅས་པའི་གནས་སྟོངས་ཤིང་། །རི་དང་གོང་དུ་བཅས་པའི་ས་ཞིག་
ལ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནམ་པ་གཞན་གྱུར་གྱང་། །ཁྱོད་ནི་མི་བདེན་པ་ཡི་
ཚིག་མི་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུངས་
ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་དགོས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་ཞིག་
གཏིང་ནས་མ་རྟེན་ན་ཆོས་ཉན་བསམ་སྒྲིམ་སྒྱུ་གང་བྱས་གྱང་གནད་ལ་ཁེལ་བ་ཞིག་མི་
ཡོང་ལ་རྒྱལ་བ་དགུས་པའི་ལམ་མཚོག་ལའང་ཐོན་ཐུབ་པ་མ་ཡིན། དེས་ན་ངན་སོང་
གི་གནས་སུ་སྒྱུ་བ་ལ་སྒྲག་ནི་ཞིག་ཡིན་ན་ངན་སོང་གི་སྒྲོ་གཙོད་ཐབས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་བདེན་པའི་བཀའ་ལ་ངས་ཤེས་རྟེན་དེ། ཉིན་མཚན་ཐམས་ཅད་དུ་
རང་གི་སྒྲོ་གསུམ་ལ་བརྟགས་མཁས་པ་ཞིག་བྱེད་པ་དེ་གནད་ཡིན། དེས་ན་ཆོགས་
དཀའ་ལས་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་གིས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་
འདྲན་པའི་ཐབས་དམ་པ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྒྲེ་བའི་རྒྱའི་ཚོ་ག་དང་སྒྲོན་ལམ་ལ་བརྩོན་དགོས་
པ་རེད། དེར་མ་བརྩོན་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་ཞིག་ལག་ལ་ལོན་
ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་གསོལ་བ་མ་བཏབ། འདོད་དོན་མ་བསྐྱབས་པར་ཕྱིར་ལ་འཕང་བཞག་
པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནི་རེད། དེ་རིང་གི་ཆོས་མཚམས་ཉེས་ཆེན་བཙོན་ནས་ཐར་བ་
བཞིན། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ། །ཕྱི་ལྷས་མེད་པར་འབྲོས་པར་
ཤོག། །ཟེར་ས་འདི་ནས་འཛིག།

ཉིན་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བྱིང་།

མཆོམས་སྦྱོར་གྱི་གདམས་ངག་

ཇི་སྐད་དུ། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་མེད་ཀྱིས། ཆོ་འདི་ལ་ཆོག་པ་བསམ་སྦྱོར་
སྦྱོར་བ། །རྟ་བུ་ལྟ་བུ་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ། །དེ་བཞིན་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་
ནས། །རང་གི་འདོད་ཞིང་ཁམས་བཟོད་པས་ཆོག་ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཆོ་འདི་ལ་ཆོག་པ་བསམ་སྦྱོར་བ་རང་གིས་སྦྱོར་བས་བྱེད་ཆུ་འདི་ས་ཐག་རིང་གི་ལམ་
ཐག་གཅིག་དགོས་ན། །རྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་འགྲིག་ཅན་ཞིག་དགོས་པ་ལྟར།
བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་མིག་བཙུམ་པ་དང་ཐོན་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་བསམ་ན། ཆོ་
འདི་ལ་ཆོག་པ་བསམ་སྦྱོར་བ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད། ཆོ་འདི་ལ་གསུངས་
པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེས། ཆོ་འདི་ལ་རང་གིས་མ་བསྟན་པ་ན། རྩེ་སྤྱོད་ལག་
ཞིག་གིས་དགོ་བའི་ར་མདའ་བྱེད་ཅེས་པ་ནི། ཆོ་འདིར་རང་གིས་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མི་
ཡོང་ཞེས་པའི་དོན་དང་། ད་དུང་དལ་འབྱོར་ཆེད་ཆོས་དང་འཕྲད་དེ་རང་ལ་རང་
དབང་ཡོད་དུས་མ་བསྟན་པ་ན་ལུས་འདི་འདྲ་ནམ་ཡིན་ཡང་ཐོབ་མིན་མི་ཤེས། ལོ་
ཅུང་ཆོ། གཟུགས་འགོར་ཡོད་ཆོ། ཤེས་པ་གསལ་ཆོམ་བསྟན་པ་ན། ཉིན་
ཞིག་ལ་འགྱོད་པ་ཆད་མེད་ཞིག་ཡོང་ཞེས་པ་འདི་ཞོར་ལ་བསྟན་པ་རེད། ཆོ་འདི་ལ་
ཆོག་པ་བསམ་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་འདི་རྟ་བུ་ལྟ་བུ་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།
རྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལ་བང་འགྲོས་ལྟ་བུ་ཞིང་། སྦྱོར་སྦྱོར་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅེས་པ་ཐམས་ཅད་

ཚང་ཡང་། མིས་སྲུབ་གྱིས་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ཏེ་འགོ་འདོད་པའི་སར་འགོ་དགོས་པ་ལྟར།
བསྐྱོབ་དང་སློན་ལམ་བཟང་པོས་ཐེབ་ན། གང་འདོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་འགོ་ཚིག་པ་
ཡིན་ཞིང་། ཞིང་ཁམས་གང་དགར་གདམ་པ་ལ་སྦྱར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དག་
པའི་གཟིགས་སྒྲུང་དང་། མ་དག་འགོ་དྲུག་གི་མ་དག་པ་འབྲུལ་སྒྲུང་གི་དབང་གིས་
ཞིང་ལ་དག་མ་དག་གངས་མེད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་། གནས་འོག་མིན་ཆོས་
དབྱིངས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་ནམ་མཁའི་གར་བྱུང་ཞིང་ཁམས་ཀྱིས་བྱུང་པ། ལས་དག་
པའི་སྒྲུང་དོར་ཕྱི་སློད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་། བྱང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡི་
དམ་གྱི་ལྟ་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པ།
ནམ་མཁའ་གར་བྱུང་གྱི་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིས་
བྱུང་པ་ནི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིན་པ་རེད། རྒྱལ་གཅིག་གི་སྟངས་ན་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པའི་ཁར་གངས་རྩྭ་གསལ་སོང་བ། དེ་རེ་རེའི་སྟངས་ན་
དག་པའི་ཞིང་ཁམས་བརྗོད་ལས་འདས་པ་རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ། དེ་ཐམས་
ཅད་ལ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་གྱིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་འབྲའི་ཞིང་
ཁམས་མང་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་གཞོད། དཔེར་ན་སྟོང་གསུམ་
ཡུངས་འབྲུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཅུད་ན་སྟོང་གསུམ་ཇི་ཆུང་མ་སོང་། ཡུངས་འབྲུ་མ་ཇི་
ཆེར་མ་སོང་བ་དེ་སེ་སེའི་སྐྱེ་བའི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པ་དང་། ཞིང་ཁམས་ནམ་མཁའ་གར་བྱུང་ལ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་རྟག་ཏུ་
བཞུགས་པ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གཟིགས་ཚུལ་རེད། དེས་ན་རིགས་དྲུག་
སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུང་དོར་གནས་འགོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེ་སེར་སྒྲུང་གི་ཡོད་
པ་རེད། དཔེ་བཞག་ན་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། རང་རེ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མིའི་འགོ་བ་ལ་མིའི་སྤང་བ་ཤར་བ་འདི་འདྲ་བར་རང་རང་ལ་རང་གི་སྤང་བ་ཤར་གྱིན་
ཡོད། མདོར་ན་ལས་དག་དང་མ་དག་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་བདེ་སྤྱད་གི་མཐོང་སྤང་དང་
སྤྱོད་སྤང་འདྲ་མི་འདྲ་རེད་སོང་བ་རེད། ཀམ་ཆགས་མེད་ཚང་ཁོང་རང་གིས་
གསུངས་ན། དག་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་ལས་ཤར་ཕྱོགས་ན་མདོན་དགའི་ཞིང་
ཁམས་ཡོད་ཅིང་། གནས་དེ་ན་རྒྱལ་བ་མི་འབྱུག་པ་བཞུགས། ཤར་བྱེད་སྤང་
བའི་ཞིང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། བཙམ་ལྷན་འདས་སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ན་བཞུགས།
ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དང་བྱང་ཕྱོགས་ལས་རབ་ཐོགས་པའི་ཞིང་ཁམས་
གཉིས་ཀ་ཡོད། དེ་གཉིས་ན་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་དང་དོན་ཡོད་བྱུང་བ་བཞུགས།
ཞིང་དེ་དག་ནི་དག་པའི་སྤང་དོར་སྤང་བའི་ས་ཐོབ་གྱི་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་
ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་མ་གཏོགས་གནས་དེར་མི་སྟེ། མོངས་སྤྱོད་ཞིང་ཁམས་
སྤྱད་པོ་བཞུང་བ་ཡོད་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དེར་མི་སྟེ། ཡང་གནས་དྲུང་ཁོང་མེ་
རི་འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་ཁམས་ཡོད། གནས་དྲུང་ཁོང་མེ་རི་འབར་བའི་ཞིང་
ཁམས་ལ་སོང་ན་བཙམ་ལྷན་གཞོན་ལྷན་དཔའ་པོ་སྟོབས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱང་། དེ་ན་
ཡང་རིག་འཛིན་གྱིས་མ་ཐོབ་པར་མི་སྟེ་འདུག དེ་ཆོ་ཆང་མ་ཞིང་དག་པ་ཡིན་པས་དེ་
ལ་སྟེ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ལྷན་དཀའ་འདུག ཡང་སྟེང་དགའ་ལྷན་ལྷན་པོ་བྱང་ཞེས་བྱ་བ་
ཡོད། གནས་དེ་ན་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་བཞུགས། ཆོ་འདི་ལ་རྩལ་
ཁྲིམས་གཙང་མ་བསྟུང་། ཆོས་ཐོས་བསམ་ཁོལ་བཙུན་འགྲུས་བྱས་ཏེ་ཞིང་ཁམས་
དེ་ལ་སྟོན་ལམ་བཟབ་ན་སྟེ་བྱུང་ཅིང་། གནས་དེ་ལ་སྟོན་ལམ་འདེབས་ནི་ཡང་མང་
ལ། བྱམས་པ་མགོན་པོ་སྟེ་དངོས་གྱི་མདུན་ནས་ཆོས་ཉན་ཆོག་མོད། འོན་ཏེ་ལྷ་
ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་དགའ་དང་སྤྱོད་གར་ཅེད་མེད་པ་ལ་གཡེང་སོང་ན་མ་འོངས་པར་རྩེ་བཙུན་

བྱམས་མགོན་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་དུས། དེར་ཡོད་པ་དག་ཆོ་འཕྲོ་ཏེ་མི་ལུས་སྤངས།
རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དམ་ཆོས་ཉན། བྱམས་མགོན་གྱི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་མ་རྩོགས་གྱི་
བར་དུ་མི་ནས་མི་རུ་སྐྱེས་ཏེ་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱལ་བ་བཟང་
སངས་རྒྱས་སྟོང་མ་རྩོགས་གྱི་བར་དུ་ཆོས་ཉན་ཞིང་བསྟན་པ་འཛིན། དེའི་བསྐྱལ་བ་
རྩོགས་མ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལས་ཆོས་ཉན་བསྟན་པ་བཟུང་སྟེ་ད་
གཟོད་སངས་རྒྱས་པ་དེ་འབྲ་ཡིན་པས། གམ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་ལོ་བདུན་ལ་བྱམས་
མགོན་གྱི་དྲུང་དུ་སྐྱེ་བའི་སློན་ལམ་བཏབ་ཀྱང་། འཁོར་བའི་སྐྱེ་འཆིའི་སྤྱད་བསྐྱལ་
འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་འཆོར་བས། ཆོས་བྱམས་སློན་བཞག་ནས་བདེ་སློན་བཏོན་པ་ཡིན་
གསུངས་ཡོད་པ་རེད། ཡང་ཁོང་གིས་གསུངས་ཏེ་གནས་འདི་ནས་ཉི་མ་སྟོར་བའི་གྱི་
མཚམས་སུ་སོང་ན། ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་གླིང་ཕན་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་ན་བཟངས་མདོག་
དཔལ་གྱི་རི་བོ་བརྒྱ་འོད་གྱི་གཞལ་ཡས་ན་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་བཞུགས།
གནས་དེ་ལ་སློན་ལམ་འདེབས་ནི་ཡང་མང་པོ་འདུག གམ་ཆགས་མེད་ཀྱང་སློབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པས། རྒྱུ་དུས་དེར་སྐྱེ་བའི་སློན་ལམ་བརྒྱབ། སྐྱེ་སྤྱོད་
ཞིང་མི་སྐྱེ་བའི་དོག་པ་ཡང་མི་དགོས་མོད། བསམ་སྟོབས་ཏུ་བཏང་ན་དེ་ལ་སྐྱེ་
ལུགས་བཟང་ངན་གཉིས་ཡོད་འདུག སྐྱེ་ལུགས་བཟང་ན་རིག་འཛིན་དཔལ་བའི་
ཆོགས་བྲལ་དུ་སྐྱེས་ཏེ། གསང་སྤྱགས་ཉམས་ལེན་བྱས་ཤིང་འཕྲལ་དུ་སྐྱིད་ལ་
ལུགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཐུབ་པ་དེ་འབྲ་ཡིན་ཡང་། སྐྱེ་ལུགས་ངན་ནས་ག་ཟ་སྤྱོད་པའི་
བུ་རུ་སྐྱེས་ན་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་ཞལ་མངལ་ཡང་རྒྱལ་བོ་ཡིན་པའི་འདེང་ཅོམ་ལས་དད་པ་
བཅོས་མིན་ཞིག་མི་ཞོག ལས་སྐྱལ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས་
བྱིན་རྒྱབས་དབང་སྐྱར་མཛད་དེ། བྱོད་འདི་ནས་མ་འདུག་བོད་ལ་སོང་། བོད་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གངས་ལྷན་བསིལ་མེད་ལྷོངས་ནས་འགོ་དོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཤིག་གསུངས་ན།
ཆགས་མེད་ཆང་གིས་གསུངས་ཏེ། ཁོང་ནི་སྐྱེ་འཆི་འདི་ལ་འཆོར་བས་ཨོ་ཆུན་པད་
འབྱུང་ལ་དད་པ་ཆེ་ཞིང་། ཅི་གསུང་བཀའ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་སྐྱབ་པ་ཡོད་ན་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་
སློན་ལམ་ཐོབ་དང་ཆོག་འདུག ཁོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་སྐྱེ་འཆི་འདི་ལ་ཏ་ཅང་འཆོར་བས་དེ་
ལ་ཡང་སློན་ལམ་མ་བཏབ་པ་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། བྱེད་རྣམས་གྱིས་དེ་འདྲ་ལ་སློན་
ལམ་འདེབས་འདོད་པ་ཡོད་ན། བསྐྱལ་བ་འདིའི་ཡུན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གང་སར་སྐྱེ་གྲིང་
སྤངས་ཏེ། མཐར་བདེ་བ་ཅན་ལ་འགོ་རྒྱུ་རེད་འདུག བྱམས་མགོན་དང་གུ་རུ་རིན་
པོ་ཆེ་བཅུགས་ས་གཉིས་ནི་སྐྱལ་སྐྱེའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱང་རྒྱང་རེ་རེད་ཡོད་འདུག ཡང་
འགའ་རེས་གནས་པོ་ཏ་ལར་སློན་ལམ་འདེབས་ནི་འདྲ་ཡོད་འདུག པོ་ཏ་ལ་རྒྱ་གར་
གྱི་སྐད་རེད། བོད་སྐད་དུ་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་ཟེར་ནི་རེད། དེ་ཞིང་ཁམས་ཤིག་མ་རེད་
གནས་རི་ཞིག་རེད། ལས་དག་པ་ལ་དག་པ་སྤང་ནི་རེད། མ་དག་ཀྱང་ཡི་གེ་དྲུག་
མ་རང་བྱོན་དང་། ཁ་སངས་ཅི་རང་བྱོན་ཆོ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་ནི་རེད། རུབ་ཨོ་རྒྱུན་གྱི་
ཡུལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར། ལས་དག་པས་དུར་ཁྲོད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་ན་
ལྟ་བུ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་དངོས་སུ་བཅུགས་པ་མཇལ་བྱུང་ཟེར་བ་ཡང་ཡོད་པ་རེད།
ལས་མ་དག་ཀྱང་རང་བྱོན་དོ་ཡི་ལྟ་ཁང་ལ་སོགས་པ་མཇལ་སྐྱབ་འདུག ཡང་ཤར་རྒྱ་
ནག་རི་བོ་ཕྱེ་ལྔ་དང་། ལྷོ་འོ་གནས་མཆོག་དཔལ་གྱི་ཅ་རི། རུབ་གངས་དཀར་
རྒྱལ་པོ་ཏེ་སེ་དེ་ཆོ་ལས་དག་པའི་སྤང་དོར་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། མ་དག་པས་
བལྟས་ན་གངས་རི་ནགས་ཆོལ་ཞིག་རེད། ཁོང་ལ་དེ་ཆོར་ཨོ་སྐྱེ་ཡི་འདོད་པ་འདྲ་
ཡོད་སོང་། བྱང་ཕྱོགས་ཤམ་རྩ་ལ་ཟེར་བའི་རིགས་ལྷན་སྐྱལ་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱོན་ས་
ཆོས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དར་ས་ཡིན་ཡང་། ཆོ་རིང་སྤང་སྐྱིད་སྐྱུག་མི་ཡུལ་འདི་ཆོ་དང་

གཅིག་པ་འདྲ་རེད་འདུག ཡང་བོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཞང་ཁུང་དུ་སྐྱེ་བའི་སློན་ལམ་
འདེབས་པ་རེད། དེ་ཡང་གངས་ཏེ་སའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་ཡུལ་ཞིག་རེད། བོན་
ལ་དེ་ལྟར་དར་ཡང་སྐྱིད་སྐྱུག་འདི་ཚོ་དང་འདྲ་མི་རེད་འདུག དེས་ན་ཕྱི་རབས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ཁམས་གངས་ལོ་ར་མ་བྱེད་ཅེས་ཆགས་མེད་ཚང་གིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
ནན་གྱིས་གསུངས་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ས་འདི་ནས་རུབ་གྱི་ཕྱོགས་རོལ་དུ་རུབ་བདེ་བ་
ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡོད་ཅིང་། བདེ་སྐྱིད་ངོ་མཚར་ཡུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྤང་
བ་མཐའ་ཡས་གྱི་ཞིང་ཁམས་ན། །འཕགས་པ་མིན་པ་མི་བཞུགས་ཏེ། །རྒྱ་དུག་
འཁོར་བའི་མིང་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། མི་བདེ་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་མིང་ཡང་མི་གྲག་ལ། །འོད་དཔག་མེད་པའི་སློན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་སློན་
ལམ་གྱི་མཐུ་ཡིས་ཞིང་དེ་ལ་སུས་སློན་ལམ་བཏབ་ན་ཆོས་སྤོང་མཚམས་མེད་བྱས་པ་
ལས་གཞན་སྐྱེ་བུ་ཐུབ་པར་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཁོང་རང་གིས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།
བྱང་རྒྱུ་མཚོ་གཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དག་བཙུའི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་ཞིག་བསགས། དེ་
ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེས་ན། སེམས་མ་གཡེང་བར་དད་གུས་
ཅེ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་ཞིང་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་སློན་ལམ་ཐངས་མ་བཙུ་ལ་བཏབ་ན་ཨེ་སྐྱེ་མི་
སྐྱེའི་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས། དེ་མི་དགོས་པ་མདོ་སྡེ་དགོན་མཚོ་ག་བཙུགས་པ་དང་འོད་
མདོ། བདེ་ཆེན་ཞིང་བཀོད་གྱི་མདོ། མདོ་སྡེ་པརྒྱ་དཀར་པོ། འཆི་མེད་རྩ་སྐྱེ་དེ་
ཆོའི་ནང་དུ་ལྷོས་དང་ཤེས་རྒྱ་ཡོད་གསུངས་པ་རེད། རང་དབང་རང་ལག་ན་ཡོད་
དུས་ཞིང་ཁམས་དེ་ཚོ་གངས་སྟེ། འགོ་ཆས་ཀྱི་རྒྱགས་ཕྱེ་བསྐྱབ་དང་ནོར་མེད་རེད།
ཞིང་ཁམས་དེའི་བདེ་སྐྱིད་དང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་དགོས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེ་རྗེའི་ལྷགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཆོལ་བརྗོད་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཀྱང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཀྱིས་པ་མ་རེད། དེར་སྐྱེས་ན་ཆོ་བསྐལ་བ་གངས་
མེད་མང་པོར་སྐྱབ་ནི་རེད། དེ་ལ་སྐྱེས་རྗེས་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མི་ཆོད་པར་སངས་
རྒྱལ་ཐོབ་རྒྱ་ཅན་རེད། དེར་སྐྱེས་ན་རྩ་འབྲུལ་ལ་ཐོགས་པ་མེད། ཤར་མངོན་
དགའ་དང་སྟོད་པལ་དང་ལྷན་པའི་ཞིང་ཁམས། པོ་ཏྲ་ལ་དང་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་ལ་
སོགས་པ་མཁའ་སྟོད་དང་ས་སྟོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་གང་ཡིན་ཡང་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཐོན་པ་
དང་། དེར་སོང་ནས་ཆོགས་བསག་མཆོད་འབུལ་བྱས། དབང་དང་གདམས་
ངག་ལྟས་ཏེ་ཕྱིར་ལ་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡོང་ཆོག་ཅིང་། ཞིང་ཁམས་དེ་ཆོ་ཐམས་ཅད་
ལ་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་པར་མེད། བན་ཡོན་དེ་ཆོར་བསམ་སྟོབ་ཏུ་སྟེ་ཆོས་གཅིག་ཆོག་
བདེ་སྟོན་ལ་སྐྱགས་དམ་གྱིས། ལྷ་གཅིག་ཆོག་འོད་དཔག་མེད་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་
དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བཞུགས་གྲལ་ནས་རང་
གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ལྷན་གྱིས་འབྲུལ་པར་གསུངས་ཡོད། ཆགས་མེད་ཆོང་ཁོང་རང་
གི་མ་དང་ཉེ་གནས་དང་སྟོ་བྱི་ཡན་ཆོད་འབྲེལ་བ་ཐོགས་ཆོད་བདེ་བ་ཅན་ལ་མཉམ་དུ་
བྲིད་དེ་སྐྱེ་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་
སྟོན་ལམ་འཆད་པའི་སྐབས་ལས།

གཉིས་པ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ།

ཆགས་ཞེན་འབྲི་བ་ཀུན་བཅད་ནས། །བྱ་གོད་རྩི་ལས་ཐར་བ་བཞིན། །ལུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྩམ་མཁའ་ལ། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་གངས་མེད་པ། །སྐྱད་ཅིག་ཡུང་
ལ་བཟོད་བྱས་ནས། །འདད་བཅན་དུ་ཕྱིན་པར་ཤོག། ཅིས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་

བ་གྲོང་ཆེན་པས། ཡུལ་གྱི་བག་ཆགས་སྒོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། །དེ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཡུལ་སོགས་གཟུགས་ལྔ་པོ། །དོན་གྱི་བག་ཆགས་རྣམས་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་
དང་། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དགེ་སྤྲིན་ལས་རྣམས་སོ། །ལུས་གྱི་བག་ཆགས་འགྲོ་
དུག་སོ་སོའི་གཟུགས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། འཁོར་བའི་གནས་དོན་ལུས་གསུམ་པོ་ཆགས་སའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེའི་
ཆགས་ཞེན་གྱི་འབྲི་བ་མ་ཆོད་ན་འཁོར་བའི་གནས་འདི་ལ་ཨ་འཁོར་ཡང་འཁོར་བྱས་ཏེ་
འབྲུམ་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཆགས་ཞེན་གྱི་འབྲི་བ་ཐམས་ཅད་བཅད་ནས། བྱ་གོད་
པོ་རྟེ་ལས་ཤོར་ན་སྤྱིར་བཏགས་མེད་པར་གནམ་འཕང་གཙོད་འགྲོ་བ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་
འདིའི་སྤྲང་བ་མ་རྩལ་གོང་ནས་རྒྱལ་སྤྲེའི་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་བསུ་མར་བྱོན་ནས།
འདིར་སྤྲང་ཡལ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འཇུག་ལམ་དར་ཐག་གིས་
སྤྲངས། རྒྱ་སྤྲེའི་རྩལ་སྤྲིང་གིས་མདུན་བསུས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྲངས་མེད་ཀྱི་པ་རོལ་
དུ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྐྱར་མདའ་ནམ་མཁའ་ནས་བརྒྱགས་པ་ལྟ་བུའི་
སྤྲང་བྱུང་དང་། བྱུང་ཙམ་ཆེན་གྱིས་མདའ་འཕང་པ་ལྟར་དུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཟོད་པར་
ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ།

གསུམ་པ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་སོང་སྟེ་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ་ལ་

སློན་ལམ་འདེབས་པ།

དེ་རུ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད། །མདོན་སུམ་བཞུགས་པའི་ཞལ་མཐོང་

ནས། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ད་ལྟའི་གནས་
སྐབས་ལ་དེ་འདྲའི་སྤྲོ་མེ་ཞིག་གིས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་ཤ། ས་ལམ་གཅིག་ཀྱང་སྤྱོད་
བསྟོད་མི་དགོས་པར་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྒྲུབ་བཅས་སྟུང་། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་ཀྱང་
མེ་ཏོག་པར་འདྲའི་སྐབས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་དངོས་སུ་མི་མངལ་བ་དང་།
གསུང་མི་ཐོས་པ་ཡོད་པ་ནི་དེ་འདྲའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་མིན་པར་
བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་དུ་སྒྲུབ་དང་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་
བཞུགས་པའི་ཞལ་མཐོང་ནས། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་དག་པར་ཤོག་ཅིག་
ཅེས་གསུངས་པ་རེད། འོད་མདོ་ལས། དེ་དག་འགྲུམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོས་ངས་
རྒྱས་འཁོར་བཅས་མཐོང་སྟེ་དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་ལྟོག་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
སྟོན་ལམ་མཛད་ཡོད་པས། དེའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུག་པ་སྟེ་འཆི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་
ཅན་དུ་སྒྲུབ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་མངལ། གསུང་ཐོས་པ་དང་། དེ་དང་མཉམ་
དུ་མཐོང་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པ་དེ་འདྲ་རེད། །སྒྲུབ་གནས་བཞི་ཡི་མཆོག་གྱུར་
པ། །མེ་ཏོག་པར་འདྲའི་སྤྲོ་པོ་ལ། །བརྟུས་ཏེ་སྒྲུབ་ལེན་པར་ཤོག། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། །སྒྲུབ་གནས་རྣམ་བཞི་ཡི་ནང་ནས་མ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་མངལ་གྱི་
དྲི་མས་མ་གོས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཐད་ནས་ཀྱང་། མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་རྟུས་སྒྲུབ་ཡིན་
ལ། །རྟུས་སྒྲུབ་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་མེ་ཏོག་པར་འདྲའི་ནང་ནས་སྒྲུབ་འདི་མཆོག་ཡིན་པས་ན།
རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ཏོག་ནང་ནས་ཐ་གྲུ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ། གཞལ་མེད་ཁང་གི་རྣམ་པ་ལྟ་
བུའི་པར་འདྲའི་སྤྲོ་པོའི་ཟེའུ་འབྲུའི་དབུས་ནས་ཐོལ་བྱུང་དུ་འོད་ལུས་གཙང་མ་མཆོན་བཟང་
དང་ལྷན་པ་ཞིག་དུ་སྒྲུབ་ལེན་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། །སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་
ལུས་རྫོགས་ནས། །མཆོན་དཔེ་ལྷན་པའི་ལུས་ཐོབ་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།

ལུས་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་གཞི་ནས་འཆར་ཡོངས་བྱུང་དགོས་པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར། ཐོག་
མ་ཉིད་ནས་ལུས་ཀྱི་ཁོ་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ། མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་
དང་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོན་པ་ཉིད་དང་ཆ་འདྲ་བ་དེ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་
ཅེས་གསུངས་པ་རེད། **མི་སྐྱེད་གས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས། །ལོ་གངས་ལྷ་བརྒྱའི་བར་**
དག་ཏུ། །ནང་དེར་བདེ་སྐྱིད་ཡོངས་སྦྱོད་ལྡན། །སངས་རྒྱས་གསུང་ནི་ཐོས་ན་
ཡང་། །མེ་ཏོག་ཁ་ནི་མི་བྱེ་བར། །སངས་རྒྱས་ཞལ་མཇལ་འཕྱི་བའི་
སྐྱོན། །དེ་འདྲ་བདག་ལ་མི་འབྱུང་ཤོག། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཞིང་ཁམས་དེའི་
བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་གི་ཆོ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་ཕན་
ཡོན་ཐམས་ཅད་ལས་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེན། རྒྱ་བཞི་བསྐྱབས་ཀྱང་ཞིང་
གི་ཡོན་ཏན་དང་དེའི་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བྱུང་བམ་སྐྱེས་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
བཀའ་ལ་མི་སྐྱེ་བར་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཤོར་ན། ཐེ་ཚོམ་ཤོར་བའི་ཉེས་སྒྲིབ་གྱིས་ཞིང་
ཁམས་དེའི་མེ་ཏོག་པརྒྱའི་སྐྱབས་ནས་ལོ་གངས་ལྷ་བརྒྱའི་བར་དུ། མེ་ཏོག་པརྒྱའི་
སྐྱབས་སུ་ལུས་ཏེ་མེ་ཏོག་སྐྱར་དུ་མི་བྱེ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་འཕྱི་བའི་སྐྱོན་དེ་
འདྲ་མི་འབྱུང་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས། འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱའི་འོད་ཟེར་ཕོག་
ཀྱང་སྐྱ་དངོས་སུ་མི་མཇལ་བར་གསུང་ཐོས་པ་རེད་གསུངས་པ་འདི་དང་། མཐོང་བ་
ལས་ཉམས་ན་ཆོས་ཐོས་པ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡིན་གསུངས་པའི་བཞེད་པ་འདྲ་མིན་ཅུང་
ཟད་རེ་ཡོད་མོད། གསུང་ཙམ་ཐོས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་པར་དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱེ་བྲག་མ་བྱེ་
བ་དང་། ད་དུང་སྒྲིབ་པ་མ་དག་པའི་མཐུད་སྐྱར་ན། སྐྱའི་འོད་ཟེར་ཕོག་པ་ལས་
སྐྱའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་བ་དེ་དང་འདྲ་བར། གསུང་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་
ན་དགོངས་པ་གོང་འོག་སྒྲིག་བྱུང་པ་རེད། **སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མེ་ཏོག་བྱེ། །འོད་**

དཔག་མེད་པའི་ཞལ་མཐོང་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲིན་དང་ལོག་
 ཏོག་གི་ཁྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་དབང་གིས་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་བརྟུན་དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་
 ཏུ། རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ཏོག་པར་ཁ་རང་སྤྱུང་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་པའི་
 སྐྱེས་མཚན་དཔའི་ཞལ་མཐོང་། གསུང་ཚངས་དབྱངས་ཀྱི་ཚོས་སྒྲུ་ཐོས་པར་ཤོག་ཅིག་
 ཅེས་གསུངས་སོ། །**པམོད་ནམས་སྟོབས་དང་རྩལ་ལྡན་གྱིས། །ལག་པའི་མཐིམ་**
ནས་མཚོད་པའི་སྒྲིན། །བསམ་མི་བྱུང་བར་སྒྲིས་བྱས་ནས། །སངས་རྒྱུས་འཁོར་
བཅས་མཚོད་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤར་བམོད་ནམས་བསགས་པའི་
 འབྲས་བུ་ལ། ད་ལྟ་སངས་རྒྱུས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཚན་ཐོས། དེ་ལ་དད་ཅིང་
 འདུན་པ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེས་པ་བཟང་པོ་ཐོབ། དེ་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་བསྐྱེས་པ་བཟང་པོ་ཡིན་
 པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་བསྐྱབས་ན། དེའི་འབྲས་བུ་
 བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་སྤར་བསགས་བམོད་ནམས་ཀྱི་དབང་དང་།
 རྩལ་ལྡན་དང་མངོན་ཤེས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རང་གི་ལག་པའི་མཐིམ་ནས་
 གང་འདོད་མཚོད་པའི་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཟད་པ་མེད་པ་ཀུན་
 བཟང་མཚོད་པའི་སྒྲིན་དང་འབྲས་བུ་མང་པོ་སྒྲིས་ཏེ་སངས་རྒྱུས་འཁོར་དང་བཅས་པར་
 མཚོད་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས། དུས་རྒྱུན་དུ་དངོས་པོའི་འབྱོར་བ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་མཚོད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འབུལ་རྒྱ་དེ་གནད་ཆེ་
 བ་རེད། ད་ལྟའི་བམོད་ནམས་བསགས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གིས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་
 རྒྱུན་དང་འབྱོར་བ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་པ་ལྟར། སྤྱིར་བམོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མ་
 བསགས་ན་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞིའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་གཅིག་མི་ཆང་ལ། བདེ་བ་
 ཅན་ལ་སྐྱེ་བྱུང་བ་ཡང་མ་རེད། ཚོགས་བྱུང་པར་ཅན་བསགས་ན་དེ་བས་ཀྱང་འབྱོར་

བའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། མཆོད་པའི་རྣམ་གྲངས་རྒྱབས་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་ཞིང་།
མཆོད་པ་རྣམ་པར་དག་མ་དག་ཟེར་བ་དེའང་གཅིག་སེར་སྒྲ་མེད་པ། གཉིས་དངོས་
འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ། གསུམ་ལྷག་བསམ་དག་པས་མཐའ་ཡས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསམ་པ། བཞི་རྩལ་སྟེད་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་ན་
བཞུགས་པའི་མཆོག་གསུམ་རྩ་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་སྟོབ་མར་བཅས་པ་ལ། ཟད་
པ་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན་གྱི་མཐུ་ཡིས་གཙང་མར་སྦྱོང་། མང་པོར་སྟེལ། གང་
འདོད་དུ་བསྐྱར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་རེད། མི་སྐྱུ་ཕོ་མོ་རྣམས་གྱིས་ཁ་ལག་
གཙང་མའི་ཐོག་ནས་མཆོད་རྗེས་གཙང་མ་རེ་ལ་སེར་སྒྲ་མི་བྱེད་པར་འདི་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་པའི་གཙོ་བྱས་པའི་སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ལ་འབུལ་བ་ཡིན།
བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཚོགས་རྫོགས་སྤྱིབ་པ་དག་པར་ཤོག་ཅེས་བསམ་
དགོས། དེ་འདྲ་སེམས་དང་རེད་ནས་ཡོད། གཙང་མི་གཙང་ཞེས་པ་འདིའང་རང་
སེམས་དག་ན་དག་པ་རེད། སྦྱིར་ན་སེམས་གུ་དོག་སྟོ་རྒྱ་ཆུང་བས་རེད་མ་གཏོགས་
ཆོས་བསྐྱབས་ནས་སྤང་པོར་གྱུར་བའི་དཔེ་མེད། ལོངས་སྤྱོད་གསོག་འདོད་ན་གཏོང་
དགོས། ཁྱོད་པའི་ཆུ་ནི་སྟེལ་འདོད་ན། །བཅུ་བ་ཉིད་ནི་གདམས་ངག་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་རེད། །དེས་ན་མཆོད་པ་བཤམ་ཆོ་བདུན་ཆར་གྱི་རྒྱ་
བཟང་ཞིང་གཙང་མ་ཡིན་ན་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་སྟེ་དབང་པོ་སྟོ་
ལྷ་ཆར་ཞིང་། སེམས་རྒྱུད་བཟང་ཞིང་ཚུལ་སྤྲིམས་གཙང་མར་འགྱུར་བར་གསུངས།
བདུན་ཆར་བཤམ་ཆོ་ཡ་ཡོ་མེད་པ་དྲང་མོར་བསྒྲིགས་ཏེ་གཅིག་ལ་གཅིག་གཙར་ཆེ་བ་
དང་། ཏུ་ཅང་ཐར་ཐོར་བྱས་ཏེ་བཤམ་མི་རུང་། བདུན་ཆར་འགྲིག་པོར་བཤམས་ན་
སེམས་རྒྱུད་དྲང་ཞིང་ཅི་བྱེད་རང་དབང་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། རྒྱ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གཙང་མས་སྒྲོད་རན་པར་བཀའ་ན་ཤེས་རྒྱུད་ཡོན་ཏན་དུ་མས་གང་ཞིང་། གང་ན་
གནས་པའི་ས་སྤྲོགས་དེར་བཀྲ་ཤིས། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་སྒྲོད་གཙང་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་ཆུ་གཙང་མ་ལྟ་བུར་ཆགས་ནས། དེ་ལ་སྤྲགས་ཀྱི་
སྒྲོམ་པ་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུ་དེ་ཤར་ནས་སུམ་ལྡན་རྩྭ་འཛིན་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་
རྟོན་འབྲེལ་ཡོད་ཅིས་གསུངས། གཞན་ཡང་དུས་རྒྱུན་དུ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བའི་ཡོན་
ཆབ་གཙང་མ་ལུལ་ན་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲིག་ལྟར་བྱང་སྤྲེ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་དགོས་
པ་ཆེ། ཡོན་ཆབ་འདི་སྐྱབ་སྤྲེལ་སེར་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་མཆོད་པ་
བཟང་པོ་ཡིན་པ་རེད། དབྱར་ཁ་ནམ་ལྷ་ཡག་དུས་ཆུ་གཙང་མ་ཡོད་སའི་ཆུ་ཁ་ཞིག་ཏུ་
གུར་རྒྱུང་ཞིག་སྤུབ་ནས་ཡོན་ཆབ་འབྲུམ་ཐེར་ཞིག་གསོགས་དང་སེར་སྒྲ་མེད་པའི་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་བསགས་འགོ། ཡང་སྒྲ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་མཆོད་པ་བཤམ་དུས་
བདུན་ཚར་དྲང་མོར་བསྐྱིགས་ནས་བཤམ་ན། རང་རྒྱུད་དྲང་བར་མ་ཟད་ཆོས་གང་
བྱས་ལ་བར་ཆད་མེད་ཅིང་ལམ་ལ་འགོ། རྒྱ་སྤྲེལ་དུས་བདུན་ཚར་ཁ་གང་ན་སྐྱབ་པ་
པོ་དང་སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་ཁོ་རང་འཛོལ་འབྱོར་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ལ་པན།
ཡང་རྒྱས་གང་ཆེ་མ་སོང་ན་རིག་པ་བརྟན། རྒྱ་སྤྲེལ་འབོམ་ཤོར་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཙང་
ཞིང་འཁོར་འདུས། རྒྱ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བའི་གཙང་མ་ལུལ་ན་རིག་པ་དྲངས་ཤིང་
ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ། དེ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་སྟེ་ལོ་ཡོད།
རང་རེ་བོད་ན་ཡོད་པའི་ཆུ་གཙང་འདི་འདྲ་རྒྱ་དཀར་ནག་སོགས་ཡུལ་གཞན་ལ་ཏུ་ཅང་
དགོན། འདི་ཆོ་ཆོགས་བསགས་པའི་དངོས་པོ་འབྱོར་བ་བཟང་པོ་ཡིན་པས། ཅི་
སྤྲུག་དུང་མཐའ་ན་རྒྱ་མཆོད་བཟང་པོ་རེ་གཡོ་མི་བྱེད་པར་འབུལ་དགོས། ཅི་འདྲའི་
བྲེལ་བ་ཆེ་དུང་བདུན་ཚར་ཆ་གཅིག་འབུལ་ལོང་ཡོད། དགོན་མཆོག་གི་རྟོན་དེ་ཆོ་

མཐོས་གཙང་སར་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེའི་མདུན་དུ་མཆོད་བྱིསྟགས་བུ་ཅི་འདྲ་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གཙང་མར་བུས། དེ་ནས་མཆོད་རྗེས་དང་རྟོན་ལ་ཁ་རྒྱངས་མི་མངག་
ཁ་ལག་གཙང་མར་བུས་རྟེ་མཆོད་སྟོན་གྱི་གཟུངས་དང་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཚོར་སྟགས་
རྟེ་མཆོད་པ་འབུལ་དགོས། དེ་ནས་ཕུག་ཁ་ཤས་བཙལ་ནས་བྱང་སྟོམ་ཆགས་མེད་
ཀྱིས་ལེན་དགོས་པ་རེད། བྱིས་པ་ཕོ་མོ་དག་གིས་ཀྱང་ཁ་རྟོན་མཆོད་ཁང་ནས་ནངས་
མོ་མཆོད་པ་བཤམས་ཆར་བའི་འཕྲོ་ནས་བརྟོན་ན་བཟང་། དེ་མིན་ཡར་སྐྱེད་ཁྱུག་ནས་
ཕྱོགས་ཅིག་ནས་ཁ་རྟོན་འདོན་ཞོར་ཕྱོགས་ཅིག་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་ཞོར་དང་ཁ་ལན་ཆོག་
ལན་སྟེ་ཞོར། ཞེ་ནས་མི་དྲན་དགུ་དྲན་འདི་བརྟོན་ཆར་དུས་འདི་ལས་དགོས་སྟུང་སྟེ་
དེའི་སྐོར་རྒྱུད་པ་ལ་འདྲེང་རྒྱག་གིན་བསྐྱད་ན་བརྟོན་པ་དེ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་མི་ཡོད་།
གནའ་དུས་ཞིག་ལ་ཅིག་གིས་ཐུན་སྟོམ་རྒྱ་དེ་ངོ་མ་བཟང་གི་ཟེར། ཅི་རེད་ཅེས་བྲིས་
དུས། ངས་ལོ་དུ་མའི་སྟོན་ལ་སྟོ་སྟོང་ཞིག་གཅིག་ལ་གཡར་བ་དེ། ཐུན་སྟོམ་དུས་
དྲན་བཞག་ཐལ་ཟེར། དེ་འདྲ་དེས་ཅི་ཡང་མི་འོང་མེ་རྟོག་དང་མར་མེ་སྟོས་དག་རྒྱལ་
བ་སྟས་བཙས་ལ་ཕུལ་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་མདོའི་ནང་དུ་མང་དུ་གསུངས། བྱང་
པར་དུ་མར་མེ་ཕུལ་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བ། ཐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་ལས།
བདེ་གཤེགས་མཆོད་དོན་མར་མེ་ཕུལ་བ་ན། །རྣམ་གྲོལ་མཆོག་མངའ་སྟོབས་བཅུ་
རྣམ་ལྔ་ཞིང་། །དེ་བཞིན་མ་འདྲེས་ཆོས་ཀྱི་པ་རོལ་ཕྱིན། །ཀྱན་ནས་གཞན་ལྔ་
བདེ་བར་གཤེགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། གནའ་དབུལ་མོ་བསྟེན་དགའ་
མས་མར་མེ་ཞིག་ཕུལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛོད་དུ་སངས་རྒྱས་
པའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ཡིན། མཆོད་སྟོན་གང་ལའང་དངོས་པོ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་བཏང་
ཡང་བསམ་པ་དག་ན་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འཕྲོ་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། གནའ་རྗེ་བོ་ཞིག་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གིས་རང་གི་རྩི་བློ་ལྷག་མ་གྲོག་ཚད་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཏབ་པས་འབྲས་བུར་ཡུལ་གྱ་ཆེན་པོ་
ཞིག་གི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེས་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཡང་བུད་མེད་ཅིག་གིས་བྲི་ལྟོགས་པ་
ཤི་ལ་ཉེ་བ་ཅིག་ལ་བས་བསྐྱལ་བའི་འབྲས་བུར། བུད་མེད་དེ་ཤི་ནས་གཤིན་རྗེའི་ལས་
མཁན་སྤང་མགོ་ཅན་ཞིག་གིས་དཔྱལ་བའི་ནང་དུ་མར་བྲིད་ཆས་བྱེད་དུས། ལས་
མཁན་བྲི་མགོ་ཅན་ཞིག་ཐོན་ནས་སྤང་མགོ་ཅན་དང་འཛིང་རེས་བྱས་པའི་བར་དེ་ནས།
བུད་མེད་དེ་ལམ་དཀར་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡར་བྲོས་ནས་ཐར་སོང་རབས་ཡོད་པ་རེད།
གཙོ་ཆེ་བ་དངོས་པོ་ཆེ་རྒྱུད་དང་དངོས་པོ་འབུལ་རྒྱ་ཡོད་མེད་རྒྱུད་པ་ཞིག་ལ་མཆོད་པ་
རྣམ་པར་དག་མི་དག་མི་བཟུང་། མཆོད་པ་རྣམ་པར་ཞེ་དག་བསམ་ན་བསམ་པ་རྣམ་
པར་དག་དགོས། གནའ་སྤང་པོ་ཞིག་གིས་ལམ་ཁ་ཞིག་ནས་དགོ་འདུན་པ་མང་པོ་
བྱོན་པ་མཐོང་སྟེ། དད་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་འདི་རྣམ་པ་ལ་ལྷའི་བདུད་རྩི་ལ་སོགས་པ་
མཆོད་རྒྱ་ཞིག་ང་ལ་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་བསམས་སྟེ། སྤྲོད་པེམས་ལ་ཤར་བས་སྤྲོད་
དེས་བསོད་ནམས་ཐོབ་སྟེ་ཆོང་དཔོན་ཞིག་གི་གོ་ས་ཐོབ་ནས་ནོར་མང་པོ་ལག་ཏུ་ཐོབ།
སྟོན་རང་གི་བསམས་པ་བཞིན་དུ་ལྷའི་བདུད་རྩི་འབྲ་བའི་བཟའ་བཏུང་དང་མཆོད་རྫས་
ཀྱིས་དགོ་འདུན་ལ་མཆོད་པ་བྱས་སོ། །ལར་བྱ་བ་གང་བསྐྱབ་ན་ཐབས་ཤེས་དགོས།
ཐབས་དམ་པ་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་ཕན་ཐོགས་རང་ལ་འབྱུང་། གནའ་ཞིག་ལ་ཆོང་
དཔོན་ཞིག་རྒྱ་གར་གྱི་མཐའ་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཤིག་ལ་ཆོང་རྒྱག་ཏུ་སོང་། འགོ་
ཁར་ཁོ་རང་གི་བྲིམ་མི་ཆང་མ་ལ་མཁོ་བའི་ཅ་ལག་ཅི་ཞིག་བྲིར་དགོས་ཞེས་དྲིས།
བྲིམ་མི་ཆང་མས་རང་རང་གི་མཁོ་ཆས་དག་དགོས་ཞེས་སྒྲས། ཁོ་རང་ཆང་གི་བྲིམ་
ན་ནེ་ཙོ་སྤྱ་མཁན་མི་སྐད་བཤད་ཤེས་པ་འདིང་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བྲོད་ལ་ཅི་ཞིག་
དགོས་ཞེས་དྲིས་ཆོ། ནེ་ཙོས་ང་ལ་གཞན་པ་ཅི་ཡང་བྲིར་ཡོང་མི་དགོས། སྐད་

ཞིག་སྐྱར་རྒྱུ་ཡོད། བྱོད་འགོ་སའི་ལམ་ནས་ནི་ཙོའི་བྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འཕྲད་ན་ཐར་།
འཕྲད་ན་དེའི་བྱ་དེར་སོང་ལ་ནི་ཙོ་སྐྱ་མཁན་གྱིས་ཆ་འདི་བསྐྱར་སོང་ཞེས་ཤོད་ཅིག
བྱོད་རྣམས་བདེ་འཆོམས་གྱི་ཐོག་ནས་བཟུང་ཤིང་གི་ར་བ་ན་སྐྱིད་པོར་བྱས་ཏེ་བསྐྱད་ཡོད་
པར་ང་དག་འབཞིན་ཡོད། ང་ནི་མའི་ལག་ལ་ལྟུང་སྟེ་གཟེབ་གྱི་ནང་དུ་བཅུད་སོང་།
དེའི་ནང་ནས་ཐར་ཐབས་ཅི་བྱས་ན་བཟང་ཞེས་བཤད་རོགས་གྱིས་དང་། དེ་མིན་ཅི་
ཡང་མི་དགོས་ཞེས་སྒྲུལ། ཆོང་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ཤིང་ཞེ་ལ་བཞག་སྟེ་
བུད་སོང་། ཆོང་དཔོན་ལམ་ལ་ཆས་ཏེ་རྒྱ་ལམ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སོང་དུས། ཉིན་
ཞིག་ལ་ནི་ཙོའི་བྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འཕྲད། དེའི་བྱ་དེ་ལ་སོང་ནས་ནི་ཙོ་སྐྱ་མཁན་གྱི་
ཆ་དེ་ཆད་ལུས་མེད་པར་བཤད་དུས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནི་ཙོ་དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་གཅིག་
སེམས་སྟུག་ནས་བྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་བསྟན་ཏེ། གཤོག་པ་ལྟེབ་ལྟེབ་
བྱས་ཏེ་སྐྱད་ཅིག་དེའི་ཐོག་ནས་ལྟོན་ཤིང་གི་ཙེ་ནས་ས་ལ་ལྟུང་སྟེ་གི་བའི་ཚུལ་བསྟན།
ཆོང་དཔོན་གྱི་སེམས་སུ་ཆ་དེ་བཤད་པས་ཡིན་ཐལ་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསགས་བཞག་
ཐལ་བསམས་ཏེ་འགྱོད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཆོང་དཔོན་ཆོང་རྒྱག་སའི་ས་ནས་
ཆོང་ཐམས་ཅད་ཐོག་སྟེ་སྐྱར་ཡུལ་དུ་འཁོར། ནི་ཙོས་ངས་ཆ་སྐྱར་བ་དེ་འཕྲོད་ཨེ་སོང་
ཞེས་སྒྲུལ། ཆོང་དཔོན་གྱིས་ཆ་འཕྲོད་སོང་། ང་འདི་ནས་སོང་བའི་རྒྱ་ལམ་གཉིས་
ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ས་ཆ་ནས་ནི་ཙོའི་བྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འཕྲད། དེའི་དཀྱིལ་དུ་སོང་ནས་
བྱོད་རང་གིས་ཆ་བསྐྱར་བ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན། དེ་གོ་བ་དང་དེའི་ནང་གི་ནི་ཙོ་གཅིག་
སྐྱད་ཆ་དེས་རྒྱུན་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་གི་ཐལ་ཞེས་སྒྲུལ། དེ་གོ་བ་དང་མཉམ་དུ་ནི་ཙོ་སྐྱ་
མཁན་སྟུག་བསྐྱལ་བའི་ཉམས་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཆོང་ནང་ནས་སྟོ་བུར་དུ་གི་སོང་བ་ལྟར་བྱུང་།
ཆོང་དཔོན་འགྱོད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ཏེ་ངས་ཆ་དེ་པར་ཁྱར་ཁྱར་བྱས་ཀྱིས་དོན་མེད་གྱི་ནི་ཙོ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

གཉིས་དེའི་རྒྱུ་ལྷན་གྱིས་ཤི་སོང་། ངས་ནི་ཅོ་སྤྱོད་མཁུ་སྤྱོད་རྩེ་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་བྱས་
ཐལ་སྤྱོད་ནས། རོ་ཚང་གི་ནང་ནས་ཕྱིར་ཕུད་དེ་བུར་དུ་བཞག་ནས་སེམས་སྤྱད་བྱས་
ཏེ་དུས་ནས་བསྡད། རོ་ཅོ་སྤྱོད་ཁྱེད་ཡིན་པས་མཚམས་ཤིག་ལ་ཡར་ལངས་ནས་རྒྱ་
གར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕུར་སོང་། དེ་ལ་བལྟས་དུས་ནི་ཅོ་སྤྱོད་མ་དེས་ཀྱང་གི་ཁྱེད་ཡིན་
པ་དེ་དག་ཟེལ་ཤིང་། རོ་ཅོ་སྤྱོད་མ་དེས་གི་ཁྱེད་བྱས་ནས་འཕུར་ལ་ཤོག་ཟེར་བའི་བར་
བསྟན་དུས་རྩེས་མ་དེས་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཐར། གླ་མ་དམ་པ་ཞིག་གིས་འཁོར་བ་ལས་
ཐར་བའི་ཐབས་བསྟན་དུས། སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཚོས་གླ་མས་ཇི་ལྟར་
བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་གླངས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ཏེ་བདེ་ཆེན་དག་པའི་ཞིང་
ཁམས་སུ་འགྲོ་བུ། རོ་ཅོ་སྤྱོད་མས་བརྒྱུས་པར་ནི་ཅོ་སྤྱོད་མས་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་
ཐར་བ་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ཡང་གནའ་སྤྱོད་མ་བྱིས་ཚང་ཞིག་ལ་མི་ལོང་བ་
ཞིག་ཡོད། སྤྱོད་ཁ་ཞིང་ལས་བྲེལ་བ་ཆེ་དུས་བྱིས་ཀྱི་མི་ཚང་མ་ཞིང་ནང་དུ་ལོ་བརྒྱ་
སར་སོང་། དེ་ཚང་གིས་ལོང་བ་ལྷུ་སྤྱད་དུ་བཞག་ ལོང་བ་ཉིན་མང་པོར་གཅིག་
ལྟར་འདུག་ཚོད་མ་ཡོད་པར་ཉིན་ཞིག་གནམ་གཤིས་ཡག་དུས་ཤིག་ལ་ཁམས་གསེང་དུ་
འགྲོ་དགོས་བསམས་ཏེ་སོང་། སོང་སོང་མཐར་ཐག་རིང་ཞིག་ལ་ཐོན། ད་ཕྱིར་
ཡུལ་དུ་ལོག་བསམ་དུས་ཕྱོགས་ནོར་ནས་མགོ་འཐོམས་ཏེ་འགྲོ་སའི་ལམ་མ་རྒྱུད།
དེ་ཅི་བྱས་ན་དགའ་བསམ་ནས་བསྡད། ཁོ་རང་ལ་མིག་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ་རྣ་བ་ཡོད།
བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ཐག་ཉེ་ས་ཞིག་ན་བ་ལང་གི་བྱ་ཞིག་ཡོད་པར་གོ་ཐོས་བྱུང་སྟེ།
དེའི་ཕྱོགས་སུ་གཏད་དེ་སོང་། གམ་ལ་འབྱོར་དུས་ཁོ་རང་ཚང་གི་བ་ལང་རྣམས་ཡིན་
པར་ངོ་ཤིས། སྐབས་དེར་ཁོ་རང་གིས་ཐབས་ཤིག་བྲན། གླང་ངེད་ཚང་གི་གླང་
རེད་འགྲོ་ས་བྱིས་ལ་འགྲོ། གླང་ཞིག་གི་རྩ་མ་ལག་ཏུ་ཐེབ་ན་དེ་ལ་བཟུང་ནས་མ་

མངགས་ན་ལམ་འཕྱག་འགོ་ས་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམས་ཏེ། སྤང་ཞིག་གི་རྩ་མ་
ལོ་ཟིན་བལྟས་ཆོ་ཟིན། དེ་ནས་སྤང་ཤོན་གྱི་རྩ་མར་འབྱར་སྟེ་གཏན་ནས་མ་མངགས་
པར་རྩོམ་མ་ས་ཆ་འཇམ་རྩལ་གང་ལ་སོང་ན་དེའི་རྩེས་དེད་ནས་བརྒྱགས། དགོང་
མོ་བྱིས་ལ་ཏག་ཏག་ཐོན། དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་གི་ནང་དུ་ལོང་བས་སྤང་རྩ་ཟིན་
པ་དང་འབྲ་བ་ཟིན་ནས་མ་ཤོར་བར་བྱེད་དགོས་གསུངས་པའི་དཔེ་དེ་ཡོང་བ་རེད། སྤང་
མ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་རྩལ་སེམས་གྱི་གདམས་པ་ཚོགས་
གསོག་ལུགས་སྤྱིབ་པ་སྤྱོད་ལུགས་བསྟན་པ་རྣམས་རྒྱུན་ངན་གང་བྱུང་ཡང་མངག་མི་
གཏོང་པར་ཉམས་སྲུབ་ངས་ན། རམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་ཐོན་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད།
གདམས་ངག་དམ་པའི་ལེགས་བཤད་ལས་ཉན་དགོས། དེ་བས་བྱེད་ཚོས་ཀུན་བཟང་
ཞལ་ལུང་ཚར་མང་པོ་ལྟ་ཞེས་ཁས་ལེན་གྱིན་ཡོད་པ་རེད། འདིར་ལུང་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་
གིས་ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་ལྟ་རུང་ངམ་སྟམ་ན། སྤྱིར་ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་འདི་སྟོན་
འགྲོའི་བྲིད་ཡིག་རེད། གསང་སྟགས་གྱི་དངོས་གཞིའི་བྲིད་དང་འབྲ་བར་ལྟ་རྒྱུ་ཉན་
རྒྱུ་ཚམ་ཞིག་ལ་དེ་འདྲའི་བཀའ་རྒྱ་དམ་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་ནི་མདོ་ལུགས་སྟགས་
དང་འབྲེལ་བ་དཔེར་ན་རྩོ་བོའི་ལམ་སྟོན་དང་རྩེའི་ལམ་རིམ་སོགས་དང་སྟོགས་འབྲ་བ་
རེད། དེའི་ནང་གི་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་སྟོང་ཆ་འདི་འདིའི་བྲངས་དང་སྟགས་
གཏུགས་ས་རེད། འདིའི་བྲང་ཚོས་ཐུན་མིན་གྱི་སྟོན་འགྲོ་རྩོགས་ཆེན་གྲོང་ཆེན་སྤྱིང་
ཐིག་གི་བརྒྱུད་རྩོགས་དང་བསྟན་ཏེ་གཙོ་བོ་སྟོང་གིས་སྟོང་རྒྱུད་དང་། སྟོན་འགྲོས་
རྒྱུད་དག་པར་བྱེད་པའི་དེ་འདྲའི་རིམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན། བྲང་པར་དུ་ལམ་ཟབ་སྤྱོད་མའི་
རྣལ་འབྱོར་འདི་ནི་སྟོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀའི་སྐབས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་། དེས་
ན་མདོ་སྟགས་གྱི་ཚོས་གྱི་སྤྱིང་བཅུད་ཅིག་རེད་འདུག་པས། ལུང་མ་ཐོབ་ན་ལྟ་རུང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ངམ་སྒྲུལ་ན། འོན་གཟུངས་མཆོག་ཡི་གེ་དྲུག་མ་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་
སྟིང་བཅུད་ཡིན་པས་དེའི་ནང་དུ་སྟོན་འགྲོ་སྟོན་གི་གནད་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་རྫོགས་ཆེན་
གྱི་གནད་འདུས་མེད་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་ལུང་མ་ཐོབ་ཀྱང་མ་ཁི་བཏོན་ན་ཕན་
ཡོན་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་ལ་བཀའ་རྒྱ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བཟང་གྲ་མའི་ཞལ་ལུང་ལྟ་
ཉན་སོགས་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཡོན་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་པར་མ་ཟད་མངལ་མི་རུང་བའི་
བཀའ་རྒྱ་ཡང་མཛད་མེད། འདི་ཆེན་གཞོན་སུ་ཡིན་ཡང་ཆར་མང་ཅམ་ལྟ་རྒྱ་ཉན་རྒྱ་
ཆར་བའི་རྩེས་ལ་ཐུན་མོང་ཕྱིའི་སྟོན་འགྲོས་རང་རྒྱུད་ལས་སུ་རུང་། སྟོན་དུ་འཁོར།
འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་ངེས་འབྱུང་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ། ཐུན་མིན་ནང་གི་སྟོན་འགྲོས་ཆོས་ལ་
ངེས་ཤེས་དང་དུང་བ་ཞིག་སྐྱེ་ཡོང་དུས། དེ་དུས་ལྟ་རྒྱ་ཉན་རྒྱའི་མི་ཆད་ཉམས་ལེན་
བྱེད་དགོས། ལུང་ཞིག་གིས་མི་ཆོག་བྲིད་ཞུ་དགོས། བྲིད་རྒྱུད་བས་མི་ཆོག་པར་
གདམས་པ་ཡོད་དགོས། ད་དུང་དེའི་མི་ཆད་སྟིང་ཐེག་རང་ལམ་གྱི་རྩ་གསུམ་གྱི་
དབང་། མིན་ཡང་རྩ་གསུམ་ཀུན་འདུས་རིག་འཛིན་ཡབ་སྐུའི་དབང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཞུས་
ཏེ་འབུམ་ལཱའི་བསགས་སྟོང་གིས་འགོ་བརྩམས་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས། མདོར་
ན་གཙོ་བོ་སྟོང་གི་ཆེད་དང་ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་འཛོག་
པའི་ཆེད་དུ་ལུང་མ་ཐོབ་ཀྱང་ལྟ་ཆོག་ལ་ལྟ་དགོས། དང་པོ་ཐོས་པ་ཆོལ་བའི་ཆེད་དུ་
བལྟས། དེ་ལ་བསྟན་ནས་བསམ་སྒྲུལ་གཉིས་ཀའི་ཐར་བའི་ལམ་ཞིག་བཙལ་བའི་
མོས་པ་བྱུང་ཆོ། དེ་དུས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་གོལ་བྱེད་ཀྱི་བྲིད་རྒྱུད་རྟེན་གྱི་ལུང་དང་
བཅས་པ་ཡོད་དགོས་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ངས་དགོངས་པ་བྲངས་བ་རེད། འོན་གནའ་སྡུ་མོར་
ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་མི་སྐྱུ་པོ་མོས་ལྟ་དགོས་ཤེས་པའི་སྟོལ་ཞིག་དར་སྟོལ་མེད་དོ་སྒྲུལ་
ན། ངས་ཁ་སང་སེར་ཆུན་གོ་བོ་ལ་དཔེ་བྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན། དེ་དྲན་པར་

གྱིས་དང་གདམས་དག་ཡིན། གནའ་སྔོན་མ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་སྤྱིར་དུས་བབ་པོ་དང་
ཆོས་གྱི་ཕྱོགས་ནས་བྱུང་པར་དུ་དུས་བབ་པོར་ཆགས་ཡོད། དད་པ་དག་སྤང་ཅན་
གྱི་མི་མང་ཟེར་ན་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་སྤྱི་བུ་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་བྱོན་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད།
དེར་སངས་སྤྱིར་སྐྱེགས་མ་ལྟ་བུ། བྱུང་པར་དུ་ལྟ་བུའི་སྐྱེགས་མ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་
སྤྱིར་སྤྱོད་ཅན་གྱིས་བསྟན་པ་སྟོན་མ་ཅན་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ལ་ཁེལ། དེས་ན་མི་སྤྱི་པོ་
མའི་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཐོས་པ་རྒྱུད་བའི་རིགས་སྟོ་ཁ་དན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱིར་སྤྱོད་པ་
ལྟར་སྤྱོད་བ་དམན་པ་ཆོད་རིགས་ལ་ཀུན་བཟང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་འདི་གོ་སློབ་ཅན་བདེ་བྱས་
ཏེ་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་རེད། སྔོན་འགྲོ་སྟོང་སྤྱོད་གི་ཆོས་ལ་བཀའ་རྒྱ་མི་བསྟན་པ་དང་།
དངོས་གཞི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་བྱིད་སྟོང་མིན་ལ་མི་སྟེལ་བ། སྤྱིར་ཆོས་རྒྱུད་འདིའི་ཕྱག་
སྟོལ་ཡིན་ལ་བྱུང་པར་དུ་དཔེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལོར་འཛོམས་མ་ཐལ་མ་གཏོགས་
སྔོན་འགྲོ་སེམས་སྤྱོད་བདུན་གྱི་དོན་བྱིད་ཆེན་ཅིག་བྱིད་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་བྱས་ཏེ་མི་སྤྱི་
པོ་མོ་སུ་ཞུགས་འདོད་ན་དེའི་ནང་དུ་ཞུགས་སུ་བཅུག་དགོས་བསམ། དེར་མ་ཟད་
གྲོང་ཆེན་མཛོད་བདུན་གྱི་ནང་ནས་མན་དག་མཛོད་སྟོང་སྤྱོད་ལྟར་དུ་བཀའ་ཏེ་ཆོང་མར་
ཐོབ་རྒྱུ་ཞིག་བྱེད་དགོས་བསམ་བཞིན་ཡོད། མདོར་བསྟན་ན་ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་
འདི་མི་ཆེ་རྒྱུད་པོ་མོ་ཆོང་མས་ཉན་ཆོག་སྒྲ་ཙམ་བྱིས་ནས་སྒྲགས་ཀྱང་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ།
དེ་ལ་བསྟན་ནས་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་སྤྱོད་དགོས་བསམ་སྐྱབས། དེ་དུས་དབང་ལུང་
བྱིད་གསུམ་ཐོབ་དགོས། སྤྱིར་བཏང་གི་ས་འདི་གྲོང་ཆེན་སྤྱིར་ཐིག་གི་བསྟན་པ་དར་
སའི་ས་ཆ་ཡིན། དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་དགོངས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་
མཐེལ་ཡང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་གྲོང་ཆེན་སྤྱིར་ཐིག་རེད། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་དད་སྡེ་
འབངས་མང་ཆེ་བས་སྔོན་འགྲོའི་དག་འདོན་རྒྱུན་འདོན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དག་འདོན་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རྒྱུན་འདོན་བྱེད་རྒྱུ་ལ་ལུང་དགོས་པ་ཡིན་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོགས་སུ་གཏོགས། འདི་ན་
ཡོད་པ་མང་ཆེ་བར་ལུང་སྟོབ་ཡོད་རྒྱུ་རེད་དེ་འདིའི་དབང་གི་ཉིན་ཡང་བསྐྱར་ལུང་སྟོབས་
གཅིག་འདོན་ཆགས་ཡོད། སྡེན་འགྲོའི་ངག་འདོན་འདི་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་སྤྱིང་གི་
དགོངས་གཏེར་ལ་རྩོག་བ་འཇིགས་མེད་སྤྱིན་ལས་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་མཛད་པ་
ཞིག་རེད། འདི་རྩ་བ་དང་ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་དེའི་འགྲེལ་བ་དང་རྒྱབ་ཆོས་རེད་ཟེར་
ན་ཆོག ཀུན་བཟང་སྐྱེ་མའི་ཞལ་ལུང་ནང་གི་ཆོས་སྐྱད་རྣམས་བརྟུ་ཁྱོལ་དུས་
མདོ་སྤྲུགས་གྱི་ཆོས་གང་ཞུས་ཀྱང་ཆོས་སྐྱད་གོ་བ་ཞིག་ཕལ་ཆེར་གྱུར་ཡོད། ཆོས་
སྐྱད་ཅམ་ཡང་མ་གོ་ན་དོན་ཅི་ཞིག་ཟེར་གྱིན་ཡོད་ཤེས་དགའ། མི་སྐྱེ་ཕོ་མོ་རིག་
གནས་ལ་སྦྱོང་མ་སྦྱོང་བ་རྣམས་ཅི་ཁག དཔེ་ཆ་བ་གསལ་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དང་པོ་
ཡིག་སྐྱད་དང་ཆོས་སྐྱད་གྱི་འགག་སྒྲོ་མི་ཁྱོལ་བར་དུས་རིང་པོར་ལུས་འགོ། སྤྱིང་
སྟོབས་མེད་པ་རྣམས་འགག་སྒྲོ་དང་པོ་དེ་ལ་ཐུག་པ་དང་ཕྱིར་ལུང་བྱེད་འགོ། **དེ་ཆོད་**
བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི། **ཤུག་གཡས་བརྒྱུད་ས་ནས་མགོ་ལ་བཞག** **ཤུང་རྒྱབ་**
ལུང་བསྟན་སྟོབ་པར་སྟོག ཅིས་གསུངས་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེས་པ་དང་སངས་
རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་གྱི་ཞལ་མཛལ། མཆོད་པའི་སྤྱིན་གྱིས་རྒྱལ་བ་མཆོད་པ་དེའི་ཆོ་
ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་ཐུགས་དགུས་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་ཞལ་མཛད་ས་
བསྟན། བརྟེ་བའི་སྤྱིན་གྱིས་གཟིགས་ཏེ་བསོད་ནམས་གྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱ་ཕྱག་ལས་གྲུབ་
པའི་ཐུག་གཡས་པ་རང་ཉིད་གྱི་མགོ་སྟོག་ཏུ་བཞག་སྟེ། ཤུང་རྒྱབ་སེམས་དཔལ་ག་ག་
མོ་སྤྱོད་སྤར་ཆོགས་བསགས་ཏེ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་ཤུང་
རྒྱབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས། སྤྱོད་གྱི་དད་པ་དང་མོས་པའི་ཡིད་གྱི་ནམ་མཁའ་
ཁོང་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་རྒྱ་བ་དུས་རྟག་ཏུ་ཤར་ནས་ཡོད། སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་འབྲེལ་མ་

མྱོང་། ད་དུང་བྱོད་གྱི་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སྒྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེན་ཚོགས་སློན་སྒྱོད་གསུམ་གྱི་སློན་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱིས་དང་མ་
འོངས་པའི་དུས་ག་གོ་མེ་ཞིག་ཏུ་ཞིང་ཁམས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་བྱོད་སངས་རྒྱས་གྱི་མཆོན་
དེ་དང་དེར་ཞེས་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་དབུག་དབྱུང་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པར་
ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། **ཁབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཐོས་ནས། ཁར་རྒྱད་སློན་**
ཞིང་གོལ་བར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ད་ལྟ་རང་རེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ནས་ཁབ་
རྒྱས་གྱི་ཆོས་སྟོན་པས་གསུངས་པ་དེ་ཐོས་པ་རེད་མོད། གཅིག་ན་ཐམ་ལ་མིའི་ཡི་
གའི་སྒྲ་ཚིག་ཙམ་གྱིས་ཁབ་མེའི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་མཆོན་མི་སྟབ་པ་དང་།
གཉིས་ན་སོ་སྐྱེ་བྱིས་པའི་སྒྲོ་མིག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཁབ་མོ་མི་ཤོང་བ་
དང་མི་འདྲ་བར། དེ་དུས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པའི་མདུན་ནས་ཁབ་པ་སྟོང་བ་
ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་པར་ཕྱིན་དུག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐོས་པར་མ་ཟད་དོན་ཁོང་དུ་
རྒྱད་དེ་རང་རྒྱད་མ་སློན་པ་སློན། མ་གྲོལ་བ་གྲོལ་ཏེ་ས་ལམ་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་
ཚོགས་ནས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས། ད་ལྟའི་སྐབས་
ནས་ཀྱང་ཆོས་ཉན་པའི་བག་ཆགས་རང་རྒྱད་ལ་ཞོག་དང་སྐྱེ་བ་རྗེས་མར་ཐོས་པས་རང་
རྒྱད་གྲོལ་བ་དང་བྱུང་པར་དུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཆོས་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ནས་སངས་
རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་སྐུ་གྱི་སྐུ་པོར་འགྱུར་པ་རེད། ཆོས་ཉན་པ་ཙམ་གྱིས་ངས་
མི་གོ་བསམས་ཏེ་སྐྱར་མི་རུང་། བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་མོས་པ་མ་ཞན་ན་ནམ་ཞིག་གོ་
ཡོང་། བྱུང་པར་དུ་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་ཤེས་རབ་རང་གིས་བསྐྱབས་
ན་ཆོག་ འདི་ནས་པར་རྒྱུ་ཏན་ག་མེའི་ཁོལ་ཞེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཞིག་བཤད། གནའ་
སྟོན་མ་རྒྱལ་པོ་ཆངས་པའི་བྱིན་ཞེས་པ་སྟོན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་མྱོང་བ་རེད། དེས་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྲིད་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱུས་ནས་མཁས་པ་ནུམས་ཚུངས་
བཅུག། བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྲིད་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་མགྲ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་བསམ་
པར་མཁས་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྲིད་འདི་མཁས་སོ་སྟུམ་ནས་།
རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་མོ་འདྲེང་ཆེན་གསེར་མདོག་ཅན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བྱིམ་
ཐབས་སུ་བྱིན་པ་རེད། བྱ་མོའི་བསམ་པར་འདི་བས་ང་མཁས། གལ་ཏེ་ང་རང་
ཉིད་ལས་མཁས་ཤིག་ཡོད་ན་དེའི་བྱིམ་ཐབས་སུ་འགོ་ཡི་དེ་མིན་མི་འགོ་སྟུམ་ནས་།
དེ་ལྟར་སྤྲུལ་པས་བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྲིད་མ་དགའ་བར། ང་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་ཞིག་ལ་
ཡང་མི་མགྲ་བར་འདུག་མོད། ད་ནམ་ཞིག་ལ་མགོ་ཞིག་སྒྲོར་ཐུབ་པ་བྱ་དགོས་
བསམ་སྟེ་བསམ་སྒྲོལ་བྱང་ནས་བསྟན། དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྲིད་ཀྱིས་མི་སྟོན་པ་
ཞིག་འཆོལ་བྱིར་དུ། བྱོང་བྱིར་བྱི་མཐའ་ལ་སོང་པས་སྒྲུང་རྩི་གཟུགས་མཛེས་ལ་འདུ་
ཤེས་སྟོན་པ་ཞིག་ཆེད། དེས་སྟོན་རྟགས་ཅི་ཞིག་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན།
ཤིང་སྤྲོད་པོ་ཞིག་གི་ཕྱེ་མོར་སོང་ནས་ཕ་བ་གཅོད་ཀྱིན་འདུག དེས་ལས་སྒྲུངས་ལ་
བལྟས་ཏེ་སྟོན་པ་ཞིག་རེད་བསམ་ནས་ག་ལེར་སྒྲོག་ནས་བྲིད་ཡོང་སྟེ་སྒྲུང་རྩི་གི་བ་མའི་
ནང་དུ་བཞག་ནས་འོ་མས་བསྐྱུ་མཉེ་བྱས། ཟས་བཟང་པོ་བྱིན། གོས་ཡག་པ་
བསྟོན་ཏེ་ཨོ་སྤྱ་སྟེ་ཟེར་བ་ཞིག་ཁ་ཏོན་དུ་བྱང་དུ་བཅུག དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྲིད་
ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲུལ་པ། ང་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཞིག་ཡོད། ང་ལས་ལྡབ་མང་པོས་
མཁས་པའི་ཆས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་སྤྲུལ་མོའི་བྱིམ་ཐབས་དང་རྒྱལ་པོའི་
མཆོད་གནས་སུ་འབུལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཞུས། སྟོན་པ་བ་ལང་རྩི་བོ་ལ་པར་ཉེ་ཆས་
གོས་བསྟོན་ཏེ་བྱོང་དེའི་འཕྲོར་མི་མང་འཛོམས་སའི་དཀྱིལ་དུ་ཐོན་དུས་ཨོ་སྤྱ་སྟེ་ཞེས་
འདོན་བཞིན་རྒྱལ་པོའི་མགོ་ལ་མེ་ཏོག་ཞིག གཞན་པ་སུ་ལའང་སྟངས་ཆ་བཤད་མི་

དགོས། ཚུར་ལ་བཤད་ཀྱང་ཕར་ལ་ཚིག་ལན་སྟོང་མི་དགོས་ཞེས་སྒྲུལ་ནས་བྱིད་
སོང་། མི་ཚང་མས་མཆོག་སྟེང་ལས་ཀྱང་མཁས་པ་མཆོག་སྟེང་གི་སྟོབ་དཔོན་ཡིན་
པ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྒྲུལ་སྟེ་བལྟས། དེ་ནས་མི་མང་གི་སྒྲིམ་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་
དང་སྲས་མོ་སྟོན་པོ་མཆོག་སྟེང་ནམས་ལ་བྲི་སོ་སོ་བརྒྱབ། ལྷན་པོ་བ་ལང་ཇི་པར་
ཏའི་ཆ་བྱེད་ཅན་དེ་མི་ཚང་མའི་གོང་དུ་བྲི་བརྒྱབ་སྟེ་བཞག དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་མགོ་ལ་
མེ་ཏོག་འཇོག་རན་དུས་ལྷན་པོས་རྒྱལ་པོའི་མགོ་ལ་མེ་ཏོག་བཞག་སྟེ་སྟོན་དུ་བསྐབ་པའི་
ཨོ་སྟེ་སྟེ་ཟེར་དགོས་པ་རེད་སོང་། ཨོ་སྟེ་སྟེ་མ་དག་པར་སྒྲུ་ལོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ནང་
དོན་ཅན་ནང་དོན་མི་ལེགས་པ་ཞིག་སྒྲུལ་པས། མི་ཚང་མས་བྲིལ་བཤད་བྱས་ཏེ་
བརྒྱས་བཅོས་གྱི་ཉམས་བསྟན། བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྟེང་གིས་ཚིག་སྟོར་བྱས་ཏེ་མཁས་
པའི་ཚིག་ཡིན་རབས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པ་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་གྱི་
སྟོབས་པ་བཅོམ་སྟེ་ཅི་ཡང་ཟེར་རྒྱུ་མེད་པར་བྱས། དེའི་མཚམས་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་
མོས་སྤྱི་ཏའི་སྒྲིང་གི་སྟེང་ནས་བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲན་དག་འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཟེར་
ནས་མཁས་པའི་ནམ་དཔྱེད་དང་ལྷན་པའི་སྟོན་ནས་བྲི་བ་བྱས་ཆོ། ལན་ཅི་ཡང་མ་ཡོང་།
ཡང་མཆོག་སྟེང་གིས་སྒྲུལ་ཏེ་དའི་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་མེད་ཅིག་
ལ་ལན་གང་ན་རྒྱག་རྒྱུ་རེད་ཅེས་ཚིག་གིས་རྒྱབ་སྟོར་བྱས་པས་སུས་ཀྱང་ཅིའང་ཟེར་རྒྱུ་མ་
ལོན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོས་སྟོན་པ་དེ་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་བྱིད་དེ་གཙུག་ལག་ཁང་
མངལ་ཁ་བསྟན་པས། གང་ན་བཤམས་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱག་ལུགས་ཆོ་
ལ་མིག་གིས་ཤར་བལྟས་ཅོམ་ཞིག་ཀྱང་མ་བྱས། མར་སྟོ་ཁའི་སྟོ་ཁང་དུ་ཐོན་དུས་
སྟེང་པའི་འཁོར་ལོའི་ནང་གི་དུད་འགོ་བ་ལང་གི་གཟུགས་བྲིས་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོ།
སྟེ་གྱི་བག་ཆགས་གྱིས་ཁོར་གིས་འཆོ་འདུག་རྒྱུའི་བ་ལང་ཐམས་ཅད་དྲན་ཏེ་ཁ་ནས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མ་རྟེ་ཟེར་བ་སོགས་གཏམ་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཤོར། དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་མོས་བྲམ་
ཟེ་མཆོག་སྟེང་གིས་མགོ་སྐྱོར་འདུག་པ་ཤེས་ཤིང་། མགོ་སྐྱོར་བཏང་ཡོད་ན་ཡང་འདི་
བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྟེང་ལས་མཁས་ཤིག་བྱེད་དགོས་སྟུམ་ནས། རྒྱན་པོ་བ་ལང་རྩི་དེ་ལ་
སློ་གྲོས་གི་ཕྱི་ལ་སྦྱོར་དུ་བཅུག་ཀྱང་སློ་ལྷན་ཤིག་གཏན་ནས་མེད་པས་ཅི་ཡང་མ་ཤེས།
དེ་ལ་ཐབས་གཞན་མ་རྟེན་པར་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱབ་གཟུགས་ཡོད་སའི་ལྷ་ཁང་
ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞག་ནས་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་སྐྱབ་དུ་བཅུག། ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་
ཡུན་རིང་བསྐྱབས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཅི་ཡང་མ་ཐོབ། རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་མོས། ནག་མོ་
ཟེར་བའི་གཡོག་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དབྱངས་ཅན་མའི་འདྲ་སྐྱའི་རྒྱབ་དུ་གཤམ་དུ་བཅུག་སྟེ།
དེ་ལ་ནམ་ཐོ་རངས་གི་དུས་སུ་སྐྱེ་འདྲས་གསུང་འབྱོན་ཁྱལ་གྱིས་མི་ཁྱོད་གིས་ཅི་འདོད་
ཅེས་དྲིས་ཤིག། གཤམ་ཏེ་ཁོས་དངོས་གྲུབ་འདོད་ཅེས་ལག་པ་བརྒྱངས་ན་ཁྱོད་རང་གི་
ཁ་ནང་ནས་ལ་དུ་ཟ་འཕྲོ་ཞིག་དེའི་ཁ་ནང་དུ་རྒྱག་ཅིག་ཅེས་སྟུས། གཡོག་མོ་དེ་ལྟར་
དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱབ་དུ་གཤམ་ནས་བསྟན། བར་སྐབས་ཅིག་ལ་མི་ཁྱོད་གིས་
དངོས་གྲུབ་ཅི་འདོད་ཅེས་དྲིས། ཁོ་རང་གིས་འདི་དགོས་དེ་དགོས་ཅི་ཡང་ཟེར་མ་
ཤེས་ཀྱང་ཅིག་སྒྲིན་ཆས་རེད་བསམ་ནས་ལག་པ་བཟེད། ལག་པ་བཟེད་ཡོང་དུས་
གཡོག་མོས་ཁ་ནང་གི་ལ་དུ་ཟ་འཕྲོ་སྒྲངས་ཏེ་ཁོ་ལ་བྱིན། རྩི་བོ་སྟེན་པས་ལྷ་མོ་
དབྱངས་ཅན་མས་མངོན་སུམ་དུ་དངོས་གྲུབ་གནང་བ་རེད་སྟུམ་ནས་ཐོཾ་མེད་པར་
ཐོས་ནས་མིད་པ་དང་མཉམ་དུ་མགོ་བརྒྱམས་ཐུད་པ་ལྟར་གྱུར་ཏེ། དེ་མ་ཐག་དུ་མི་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་ཏེ་སྒྲིན་བྲལ་གྱི་མཁའ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཀྱང་།
སློ་གྲོས་གི་སྒྲུང་བ་ཕྱོགས་མེད་དུ་རྒྱས་ཏེ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྲམ་ཟེ་
མཆོག་སྟེང་བས་ཀྱང་མཁས་པ་ཞིག་དུ་གྱུར། དེ་ནས་སྤྲུལ་མོས་སྤར་དྲིས་པའི་ལན་

མ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དེའི་ལན་དུ་སྡེབ་སྒྲུབ་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཞིན་ལྷ་མ་འབྱུང་བ་ཆེ་
ཆུང་གསུམ་མཛད། དེའི་སྐབས་ལ་པརྟེ་ཏ་ནག་མའི་ཁོལ་ཟེར་བའི་མཚན་དེ་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱུག་གས་སོང་། དེ་ནས་མཁའ་པ་ཆེན་པོ་དེས་གཞན་གྱི་ངོ་ལ་བལྟས་
པ་ཚམ་གྱིས་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་ཆགས་རྒྱལ་ཤེས་འགོ། ཡིན་ན་ཡང་སྟན་གསལ་
ཆེན་པོ་དང་མཉམ་དུ་བར་ཆད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དོན་གཞན་དང་གཞན་གྱི་དབང་
གིས་རྒྱལ་པོར་རྟོག་ལོག་ཅིག་ཤར་ནས་པརྟེ་ཏ་ཉིན་ཅིག་ཡུད་བཞག་པ་རེད། དེ་ནས་
ཡུན་རིང་སོང་རྗེས་སྤར་གྱི་པརྟེ་ཏ་ལས་མཁའ་པ་མི་འདུག་སྟུང་ནས་བཅོལ་ཀྱང་མ་རྟོན།
དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ད་དུང་མཁའ་པ་གཞན་དག་བརྟོན་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཐང་བསམ་ནས་དེ་དང་
ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆེད་དུ། རྒྱལ་པོ་མཁའ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྟན་ངག་ཞིག་བྲིས་ཏེ།
རྒྱ་ཡི་ནང་གི་པད་མོ་ལ། །འདར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་གང་། །ཞེས་བྲི་བའི་ཚིག་
རྟེན་པ་གཉིས་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟེད་ཅིག་བྲིས་ཏེ་དེ་དག་འདུན་གྱི་གནས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ།
ཆང་འཛོང་མའི་གནས་ལ་སོགས་པར་གང་དུ་འང་བཀའ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཤེས་མཁན་
ཡོད་ན་བྱ་དག་འཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་བྲིས་བསྐྱབས་བྱས། བྱ་དག་འལེན་བསམ་མཁན་
མང་པོས་ལན་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱབས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ལ་བབ་པའི་ལན་
ཞིག་སྤུས་ཀྱང་མ་ཐེབས། སྐབས་ཤིག་ལ་པརྟེ་ཏ་ནག་མའི་ཁོལ་ཆང་འཛོང་སའི་ཆང་
ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྡད་ཡོད་པས་ཆང་ཉོ་བའི་མི་ཆང་མས་དེའི་སྒྲོར་གློང་། དེའི་ཆོ་
པརྟེ་ཏ་ནག་མའི་ཁོལ་གྱིས་སྐྱེས་པ། པད་མ་འདར་བའི་རྒྱ་ནི། གལ་ཏེ་བྱུང་བ་
པརྟེ་ཏ་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྤར་ཙཱི་བཅུད་ལེན་གྱིན་པའི་སྐབས་སུ། ཉི་མ་རྒྱབ་རི་ལ་གློ་
བུར་དུ་རྒྱབ་སོང་ན་པརྟེ་ཏ་ཟུམ་དེ་བྱུང་བ་ནང་ནས་ལྷག་འགོ། དེ་དུས་བྱུང་བ་འཕྱར་
བར་འདོད་དེ་ནང་ནས་འཕྱར་བར་བཙུམ་ན་པརྟེ་ཏ་འདར་བ་རེད་ཅེས་སྐྱེས། བྱུང་བ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཞུགས་ཆོ་ཉི་མ་རུབ། །འཕྱར་བར་འདོད་པ་འདར་བའི་རྒྱ། །ཞེས་གོང་གི་རྒྱལ་
བའི་ཤོ་ལོ་ཀ་ཕྱེད་ཀྱི་སྤྱང་དུ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཕྱེད་ཅིག་བསྐྱེད་ཏེ་ཤོ་ལོ་ཀ་ག་སེལ་པོ་ཞིག་བྱས།
དེ་ནས་ཆང་འཛོང་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་བྱ་དག་འཁེན་པར་འདོད་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་ཕྱེད་དེ་ཡི་
གེར་ཕབས་ཤིང་པར་ཏེ་ལྷོག་ནས་བཀོངས་ཏེ་རོས་འོག་ཏུ་སྐྱས་ནས་སྐྱེད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་
ཕྱེད་ཀ་ཁྱེད་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེད་པ་དུ་སོང་། རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ལ་བབ་ནས་མཁས་པ་
ཟེར་བ་འདི་རེད་འདུག འདི་སྐྱེས་ཤེས་ཡོང་བ་རེད་ཅེས་དྲིས། ཆང་འཛོང་མས་
མོས་ཤེས་ཡོང་བ་རེད་ཅེས་ལན་སྐྱེས། རྒྱལ་པོས་བརྟག་དབྱེད་ཅིག་བྱས་ནས་རྩུན་
ཡིན་པར་ཤེས་སྟེ་ཡང་འདྲི་ཅིག་བྱས་དུས་ད་དུང་དྲང་བཤད་མ་བྱས། དེ་ནས་ཆང་
འཛོང་མའི་ཁང་པ་ཐམས་ཅད་བཞིགས་ནས་ཞིབ་བཤེར་བྱས་དུས་པར་ཏེ་སྐྱེད་པ་དུང་ས་
འོག་ཏུ་སྐྱས་ཡོད་པ་རྟེན། དེ་ནས་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་སྐྱར་ཡང་གསེན་དུ་བཅུག་
རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་རེད། རྩོམ་ཆོས་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ལྷག་པའི་ལྷ་བསྐྱབས་ན་
དངོས་གྲུབ་དེ་འདྲ་ཐོབ། ཡང་གནའ་སྡོན་མར་རྒྱ་གར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ན་
མཁན་པོ་རྒྱན་ཁོག་ཞིག་མིང་ལ་མཁན་པོ་ཐོགས་ཤིང་དོན་ལ་ཆེར་མི་མཁས་པ་ཞིག་
ཡོད། དེས་བསམ་པར་ལོ་ཆེན་པོ་ཤེས་ཡོན་མེད་པ་འདིས་ཅི་ཡང་མི་འོང་བས།
ད་ནི་ཐོས་པ་ཞིག་འཆོལ་དགོས་དགོངས་ཏེ་ཐོས་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱས། གནས་
དེར་རྒྱལ་པོ་རྩམ་པུ་ལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། ཁྱོད་མཁས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཆོ་ཤིང་
སྤྱོད་འདི་ལ་འབྲས་བུ་ཞིག་སྤྲོད་ཡོང་དེས་རེད་ཅེས་ཤིང་སྤྱོད་སྐྱེད་པོ་ཞིག་བསྐྱེད།
མཁན་པོས་དེ་གོ་བ་དང་མཉམ་དུ་རྟ་མཁྱེག་པ་ལ་ལྷག་ཆ་མོས་བསྐྱུལ་བ་ལྟར་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ལ་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་སྟེ་བསྐྱབས་པས་ཞག་བདུན་གྱིས་མཁས་
པའི་དབང་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཐང་དུ་སོང་སྟེ་ཁྱོད་གྱིས་ཤིང་སྐྱེད་པོའི་

འབྲས་བུ་བྱེད་ཤོག་ཅེས་སྒྲིམ། རྒྱལ་པོ་རྣམ་པུ་ལ་ངོ་མཚར་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་སྟེ་མཛད་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་བསྐྱབས་ན་འབྲུག་རྒྱུ་ཡོད། སློ་
གྲོས་དང་ལྡན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ན་ཚོགས་ ཡང་སྟོན་མ་ཞིག་ལ་མ་སྟར་བཟང་
མོས་སངས་རྒྱལ་འཁོར་བཅས་སྟུན་བྱངས་བའི་སྒྲིབས་ལ་སྟོན་པས་དགེ་སློང་རྩུ་འཕྲུལ་
དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཤིང་ལོངས་དང་དེར་འགྲོ་ཞེས་གསུངས། དེའི་དུས་
ན་དེར་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩུ་འཕྲུལ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་རྒྱལ་ཤིང་བྱངས་
ཏེ་འགྲོ་བྱེད་བྱས་ཆོ། གཞན་པས་བྱེད་ལ་རྩུ་འཕྲུལ་མེད་པས་རི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཞེས་
དེས་པས། དེས་གསུངས་པ་ཁོ་བོར་སློང་བར་བྱ་བ་སློང་ལུས་པ་དང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
རྟོགས་ལུས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་རྩུ་འཕྲུལ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བསྐྱབས་ཆོག་བྱེད་
ན་མས་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་སྒྲིགས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྩུ་
འཕྲུལ་ཐོབ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དད་པའི་གནས་སུ་གྱུར། དེ་ནས་སྟོན་པ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་རྩུ་འཕྲུལ་ཅན་ཁོ་ན་ནམ་མཁའ་རུ་རྩུ་འཕྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་ཐེབས་སོ། །སྒྲ་
མ་མཁས་པ་ལ་བསྟན་ཞིང་ལྟག་པའི་ལྟ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ཐོས་པ་བཅའ་ན་ལྟན་པོ་
བ་ལང་རྩི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་མཁས་པར་འགྱུར་ཐུབ། མཁས་པས་བསྐྱོམ་ན་ཉམས་
རྟོགས་ཀྱང་སྟེ་སྟེ་ལ། དེས་ན་རང་རེས་ཀྱང་སྒྲ་མ་མཁས་པར་བསྟན་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཉན་ཞིང་ཐོས་པ་བཅའ་ནས་སྐྱོམ་ལ་སྦྱོར་ཐུབ་ན་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་
ལུགས་དེ་འདྲ་རེད། དེས་ན་ཆང་མས་ཐོས་པ་རང་གིས་བཅའ་དགོས་པ་རེད་མ་
གཏོགས་ངས་ཅང་ཤེས་པ་མ་རེད་སྟེ་མ་ནས་རྒྱུད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོ་བྱེད་
མི་རུང་ངོ། །སྟུན་རས་གཟིགས་དང་མཐུ་ཆེན་ཐོབ། །རྒྱལ་སྐས་ཐུབ་རྣམ་གཉིས་
ཀྱིས། །བྱིན་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས་རྩེས་བཟུང་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་

ཡང་འཕགས་མཆོག་སྤྱི་ཚེ་མངའ་བ་དག་སྤྱོད་རེས་གཟིགས་མགོན་དང་། རྒྱལ་
 སྐུ་གསང་བའི་མཛོད་འཛིན་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་པ་སྟེ་སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞིང་
 ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐུ་ཐུ་བོའམ་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། བདག་རྒྱུད་བྱིན་
 གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བཅེ་བས་དགྲེས་བཞིན་དུ་རྩེས་སུ་བཟུང་བར་ཤོག་
 ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་གནས་ནས་ཞིང་ཁམས་གཞན་
 དག་གི་སངས་རྒྱུ་འོད་བྱུང་རྒྱལ་མེས་དཔལ་མང་པོ་མཇལ་ཏེ་ཆོས་ཐོབ་པར་སྟོན་
 ལམ་འདེབས་པ་ནི། **ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སྤྱོགས་བཅུ་ཡི། །སངས་རྒྱུ་བྱུང་མེས་**
དཔག་མེད་པ། །འོད་དཔག་མེད་པ་མཆོད་པ་དང་། །ཞིང་དེར་བསྐྱེད་ཕྱིར་འབྱོན་
པའི་ཆོ། །དེ་དག་ཀུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཞིང་། །ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཐོབ་པར་
ཤོག། ཅེས་གསུངས་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་ཉིན་དང་མཆོན་མའི་དགྲེ་
 བ་མེད་ཀྱང་། རང་རེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་གོམས་པ་འདི་དང་བསྐྱེད་ཏེ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་
 གསུངས་པའོ། །དོན་ལ་དུས་དང་དུས་སུ་གསུངས་པའི་གོ་བ་རེད། ཉིན་རེ་བཞིན་
 རམ་སྐབས་དང་སྐབས་སུ་སྤྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱུངས་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་
 པ་སྐུ་དང་བཅས་པ། འོད་དཔག་མེད་པ་མཆོད་པའི་ཆེད་དང་། ཞིང་ཁམས་
 བདེ་བ་ཅན་ལ་ཞིང་སྤྱོད་སྟེ་བྱོན་པའི་ཆོན། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱབས་ཆེན་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་མཆོད་པའི་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བུ་སྤྱོས་ཏེ་
 སངས་རྒྱུ་འོད་བྱུང་མེས་དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་དང་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་དང་། དེ་
 དག་གི་མདུན་ནས་སྤར་ཐོས་པའམ་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་
 པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། **།རྩལ་ལྷུ་ཤོགས་པ་མེད་པ་ཡིས། །མཛོན་**
དགའི་ཞིང་དང་དཔལ་ལྷན་ཞིང་། །ལས་རབ་ཆོགས་དང་སྤྱག་པོ་བཞོད། །སྤྱོད་

དེ་དག་རྣམས་སུ་འགོ། །མི་བསྐྱོད་རིན་འབྱུང་དོན་ཡོད་གྲུབ། །རྣམ་སྒྲུང་ལ་
སོགས་སངས་རྒྱས་ལ། །དབང་དང་བྱིན་རྒྱབས་སྒྲིམ་པ་ཞུས། །མཆོད་པ་དུ་
མས་མཆོད་བྱས་ནས། །དགོང་མོ་བདེ་བ་ཅན་ཉིད་དུ། །དཀའ་ཚོགས་མེད་པར་
སྤྱོད་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་སྤྱེས་ཏེ་སངས་
རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞལ་མཇལ་བ་དང་མཉམ་དུ་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཉིད་གྱི་བདེན་པ་
མཐོང་བ་ཡིན་པས། །ས་དང་པོ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཞིང་ཁམས་བརྒྱ་ཉལ་ཞིང་
སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཇལ་རྣམས་པའི་རྩུ་འཕྲུལ་མངའ་བ་ཡིན་པས་རྩུ་འཕྲུལ་སོགས་མེད་
གྱིས། །ཤར་ཕྱོགས་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཞིང་ཁམས། །ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་དང་
ལྷན་པའི་ཞིང་ཁམས། །བྱང་ཕྱོགས་ལས་རབ་རྩོགས་པའི་ཞིང་ཁམས། །དབུས་
ཕྱོགས་སྐྱག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་དེ་དག་ལ། །གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བདེ་བ་ཅན་
གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་ཉི་མ་འཆར་རུབ་གྱི་སྔ་དྲོ་ཕྱི་དྲོའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། །འུ་ཚོས་བྱ་བ་
བརྩམ་པའི་ཚུལ་དང་བསྐྱུན་ནས་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་དང་སྐྱར་ཏེ་སྔ་དྲོ་ཞིང་ཁམས་དེ་ཆོར་སོང་
ནས། །ཤར་ཕྱོགས་མངོན་དགའི་ཞིང་ཁམས་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་
པ་དང་། །ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་དང་ལྷན་པའི་ཞིང་ཁམས་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་
རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན། །བྱང་ཕྱོགས་ལས་རབ་རྩོགས་པའི་ཞིང་ཁམས་ན་བཞུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ། །དབུས་ཕྱོགས་སྐྱག་པོ་བཀོད་པ་ན་བཞུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་མཇལ་ཏེ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་གསང་སྔགས་ནང་བ་དང་གསང་བའི་དབང་དང་གདམས་ཟབ་བྱུང་པར་ཅན་མང་
པོ་ཞུས་ཏེ། །རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སེམས་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་
ཕྱིར། །རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས། །ཤོས་པ་རྒྱ་མཚོ་འཛོལ་ལ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ངོམ་མེད་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཞུས་ཏེ། མཆོད་པའི་སྤྱིན་རྒྱ་
མཆོད་པའི་དུ་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པའི་སྤྱིན་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱས་
སུ་འགོ་བའི་མཆོད་པ་དུ་མས་མཆོད་པར་བྱས་ནས། དགོང་མོའམ་བྱ་བ་དེ་དག་
རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲོད་ཡང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་ཉིད་དུ། འུ་ཚེ་ཐག་རིང་
ལ་སོང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དཀའ་ཆོགས་དང་དལ་དུ་བ་མེད་པར་རྩུའཕྱལ་
གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། སྤྱིར་བདེ་སྟོན་འདི་གོ་བདེ་
བ་འུ་ཚེ་ཐ་མལ་བའི་ཁ་སྐད་དང་བྱ་བྱེད་འགོ་འདུག་དང་མཐུན་པར་སྤྱར་ཏེ་ལས་དང་པོ་
བའི་རྒྱུད་ལ་པན་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ལྟར་མདོ་དང་སྤྱར་ཏེ་གསུངས། བད་ལྟར་དང་གསང་
བ་ལྟར་དུ་འབྲེལ་ན་སྟོགས་དང་དུས་ཀྱི་མཐའ་དབུས་སུ་སྤྱི་རྒྱ་ཆད་སྟོགས་སུ་ལྷུང་བ་མ་
ཡིན་པ། གནས་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་ངོ་མའི་མདོན་རྟོགས་དང་སྤྱར་ན་རང་སྤྲང་ཡེ་ཤེས་
གྱི་ཐོག་ལེ་སྤྱི་གསལ་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། འདི་ལ་སྟོགས་
དང་ཆ་ཡི་གཞལ་ཐབས་བྲལ་བའི་དགོངས་དོན་མདོན་དུ་ལྷུང་རྒྱ་ཡང་ཡོད་པ་རེད།
པོ་ཏ་ལ་དང་ལྷུང་ལོ་ཅན། །རྩ་ཡབ་སྤྱིང་དང་ལུ་རྒྱན་ཡུལ། །སྤྱལ་སྤྱིའི་ཞིང་
ཁམས་བྱེ་བ་བརྒྱ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་སྦྲོལ་མ་དང་། །ཡུལ་རྩེར་པད་འབྱུང་
བྱེ་བ་བརྒྱ། །མཇལ་ཞིང་མཆོད་པ་རྒྱ་མཚོས་མཆོད། །དབང་དང་གདམས་དག་
ཟབ་མོ་ཞུས། །སྤྱར་དུ་རང་གནས་བདེ་ཆེན་ཞིང་། །ཐོགས་པ་མེད་པར་ཕྱིན་པར་
ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། པོ་ཏ་ལ་ནི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སྤྱན་རས་
གཟིགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་རི་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོན་ཞིག་རེད། པོ་
ཏ་ལ་འམ་རི་བོ་ཏ་ལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་འདི་གར་གྱི་རི་བོའི་མིང་ཡིན་ཟེར་ས་ཡང་ཡོད།
ད་ལྟར་ཆོས་མཇལ་བའི་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་འདི་ནི་དམ་ཆོས་ཐོག་མར་དར་བའི་

ཡུལ་དབུས་རྒྱ་གར་ནས་གཞལ་ན་ཤར་ཕྱོགས་ཡིན་རྒྱུ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་ན་རྩོ་
 རྩེའི་ཞིང་ཁམས་ལྷང་ལོ་ཅན། ཟངས་མདོག་དཔལ་གྱི་རི་བོ་པད་མ་འོད་གྱི་ཞིང་
 ཁམས་ནི་རྩ་ཡབ་སྤིང་ཨོ་རྒྱན་མཁའ་འགོ་འདུ་བའི་ཡུལ་དེའི་མིང་གིས་མཚོན་པའི་དག་
 པའི་ཞིང་ཁམས། ཡང་ན་དག་དང་མ་དག་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྤང་བའི་ཞིང་ཁམས་སྤྱུལ་
 སྤྱིའི་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱ་འམ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ནམ་མཁས་གར་བྱབ་
 རྣམས་སུ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས། རྩེ་བཙུན་འཕགས་མ་སློལ་མ།
 གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྩོ་རྩེ། སློབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་དེ་དག་གི་སྤྱུལ་དང་
 ཡང་སྤྱུལ་བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱ་དང་བཅས་པ། དེ་ལས་མང་བ་ཐམས་ཅད་མངལ་ཞིང་
 མཚོད་པ་སྒྲ་ཚོགས་མང་ཞིང་བཟང་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱས་མཚོད་དེ། དབང་དང་བྲིད་
 ལུང་མན་དག་གནད་གྱི་གདམས་དག་ཟབ་མོ་ཞུས་ནས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡིད་ལྟར་སྤྱར་
 བའི་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་སྤྱར་ཡང་སྤྱར་དུ་རང་གནས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཐོགས་པ་
 མེད་པར་ཕྱིན་སྤྱབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡན་ཆད་གྱིས་རྩེ་ཙོང་ཁ་པས།
 སློག་བཞིན་འཁྱུག་པའི་ཐོགས་མེད་རྩུ་འཕུལ་གྱིས། ཞིང་མང་བཟོད་ནས་རྒྱལ་བའི་
 སྤྱན་སྤྱར་སུ། །རབ་འབྱམས་ཚོགས་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱར་ཡང་ནི། །རང་གི་ཞིང་
 དུ་དགའ་བདེས་རོལ་བར་མཛོད། ཅེས་པའི་དོན་བཤད་པ་རེད།

བཞི་བ་མ་དག་པའི་ཞིང་གི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གདུལ་བར་སློན་པ།

ལུལ་གྱི་ཉི་དུ་གྲ་སློབ་སོགས། །ལྷ་ཡི་མིག་གིས་གསལ་བར་མཛོད་། །སྤང་སྤྱོད་
 ཕྱིན་གྱིས་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། །འཚི་དུས་ཞིང་དེར་འབྲིད་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་བསོད་ནམས་བསགས་སྟོབས་ཀྱིས་འོད་དཔག་མེད་པར་དད་པ་དང་།
བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་དེར་སྐྱེས་ན། ལུལ་ན་ཡོད་པའི་ཡུལ་སྡེ་
གྲ་མང་ཆོས་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་སྟོབ་མ། ཟང་ཟིང་གིས་འབྲེལ་བའི་སྦྱན་བདག་
དམ་ཚིག་ལ་སེལ་སྟོང་ལ་གས་ཆག་མ་སོང་བའི་གྲ་སྟོབ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད།
བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཅན་དེས་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་འདི་ནས་ཅི་
བྱས་ཅི་བསམ་ཐམས་ཅད་གསལ་བོར་མཐོང་། ལྷ་མ་འདས་ཆར་དུས་དག་སྤར་ཇི་
ཆེར་འགོ་རྒྱུ་དེ་ཆོས་ཉིད་རེད། གང་ལྟར་བྱས་ན་ཡང་ཤི་བའི་མི་དང་བོར་བའི་རྟ་བཟང་
ཟེར་ཞིང་། མི་ཤི་ཆར་དུས་དེ་བཟང་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ཕྱག་དོག་དང་འགྲན་སེམས་གོང་དུ་
ཤོར་དོག་མེད་པས་རེད་འདུག་སྟེ། རོ་མ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་དག་པའི་ཞིང་ནས་
སྤར་ལ་གཟིགས་དེས་རེད། དེ་དུས་ལུལ་གྱི་དེ་ཐམས་ཅད་རིག་ཡོང་དུས་ཅི་འདྲའི་མི་
སྟོན། མངོན་ཤེས་ཅན་ཞིག་གིས་ད་ལྟ་འཛིན་ཟུར་ནས་བལྟས་ནས་ཡོད་པ་ལྟར།
ལས་ལྷགས་འགའ་རེ་ཅི་འདྲའི་དགོད་བོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱིན་མེད། གནའ་དཀོར་བདག་མི་
མ་ཡིན་པ་ཞིག་དང་མིག་མཐོང་ཅན་གྱི་མི་གཉིས་ཁ་བརྒྱ་བྱེད་སྐབས། མིག་མཐོང་
ཅན་དེ་ལ་དཀོར་བདག་མི་མ་ཡིན་དེས། དེ་རིང་ཅིག་ཆང་གི་སྐར་ཁ་ནས་མི་ཞིག་
གིས་ཕུར་བ་རྒྱུ་ཀྱིན་འདུག་མོད། འོན་ཀྱང་ས་འོག་ན་རྩོམ་ཞིག་འདུག་པས་ཕུར་བ་དེ་
གཏན་ནས་ས་འོག་ཏུ་འགོ་སྐྱབ་ཀྱིན་མི་འདུག་ཅེས་སྟེ། དེ་ལྟར་དོན་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་
ཀའི་ཐད་ནས་སྤྱི་མཐའ་མི་མཐོང་བའི་ལས་དང་། ཉེན་ཁ་ཅན་རིག་རིག་ཁར་གཡང་
ལ་ལྷེབས་པ་ལྟ་བུ་ཅི་འདྲ་རེད་ཀྱིན་མེད། དེ་དུས་དེའི་རིགས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་
ནད་གཏོར་བགོགས་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་ལས་བསྐྱུངས་ཏེ་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་
ར་བ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་སྟོབ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་འཆི་བའི་གནས་

སྒྲུབས་ན་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་འགྲོགས་ཏེ་དེ་
རྣམས་མ་ཤི་གོང་ནས་མིག་སྒར་དུ་བྱོན་ནས་ཁྱོད་འཛིགས་མི་དགོས། ང་ལ་སོགས་
པའི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་འཕགས་པ་མང་པོ་ཁྱོད་བསུ་རུ་ཐོན་ཡོད་ཅེས་
དབུགས་ཆད་མ་ཐག་ཏུ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་བྲིད་ཐུབ་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པར་ཤོག་
ཅིག་ཅེས་གསུངས། རང་གི་ལུལ་ཡུལ་གྱི་ཉི་དུ་ཟླ་འཁོར་གྱི་མི་ཆད། བཟང་སྦྱོང་
ལས། སྦྱུལ་བ་མང་པོ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཡི། ཁྲོ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་
སུ་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་མང་པོ་བཟུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ལས་འཕྲོ་ཅན་ཡོད་ཆད་ལ་བལྟས་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་
བྲིད་ཐུབ་པར་ཤོག་གཅིག་ཅེས་གསུངས། **བསྐྱལ་བཟང་འདི་ཡི་བསྐྱལ་བའི་**
ཡུམ། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞག་གཅིག་སྟེ། །བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་འཆི་བ་
མེད། །ཏྲག་ཏུ་ཞིང་དེར་འཛིན་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། མི་མཛེད་གྱི་
འཛིག་རྟེན་འདིའི་ད་ལྟའི་བསྐྱལ་བ་འདིའི་མིང་ལ་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ། འདིའི་
ཆགས་གནས་འཛིག་སྟོང་གི་བསྐྱལ་ཆེན་གཅིག་གི་ཡུམ་དེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞག་གཅིག་གི་
ཆོད་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གསུངས་ནས་གོ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རེད། བདེ་
བ་ཅན་གྱི་ཉི་མ་དེ་འདྲ་རིང་ན་མཆོན་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ལོས་རིང་བསམ་མི་དགོས། འུ་
ཆོའི་རྒྱན་ཁོག་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱིད་ཀའི་ཉི་མ་མ་ཆོད་པར་བསྐྱད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར།
ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་ཁོ་ནའི་དུས་འདུལ་བ་ཡིན། སྦྱུ་ཆོའི་ཆོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྒྱལ་བ་
འོད་དཔག་མེད་ཉིད་དང་འདྲ་བར། ཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་བསོད་ནམས་གཟི་བརླིང་འོད་དང་
འོད་ཟེར་ཐམས་ཅད་ཆོད་མེད་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཏྲག་ཏུ་སྦྱོང་
པས་ན་བདེ་ཞིང་། ཉིང་འཛིན་གསལ་བའི་སྟོ་འཕར་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་ཆིམ་ཞིང་ངོམ་པ་

བྱུང་བ་དག་པ་པར་སྐྱེ་བ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མེད་པར་སྐྱར་ཡང་འཇུག་ཅིང་འཇིག་རྟེན་འདིས་གཞལ་བའི་བསྐྱེད་བ་གྲངས་མེད་མང་
པོའི་ཡུན་ལ་མི་འདའ་ཞིང་རྟག་ཏུ་ཞིང་ཁམས་དེ་ཉིད་འཛིན་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་
པ་རེད། རོན་དུ་གཉིས་འཛིན་འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་དུས་ལས་རིང་དུ་འདས་པའི་གཉིས་
མེད་དག་མཉམ་ཆེན་པོའི་བདེ་ཆེན་དག་པའི་དུས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་མ་འདས་
པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། བྱམས་པ་ནས་བཟུང་མོས་པའི་བར། །བསྐྱེད་བ་བཟང་འདི་
ཡི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ནམ་བྱོན་ཆོ། །རྩལ་ལྷུལ་སྟོབས་ཀྱིས་
འདིར་འོངས་ནས། །སངས་རྒྱས་མཆོད་ཅིང་དམ་ཆོས་ཉན། །སྐྱར་ཡང་བདེ་ཆེན་
ཞིང་ཁམས་སུ། །ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་ཏེ།
བསྐྱེད་བ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་བྱོན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྟོན་བཞི་
བྱོན་ཟིན་པ་རེད། འཁོར་བ་འཇིག་གསལ་ལྷུང་། འོད་སྲུང་རྣམ་པ་གསུམ་
དང་། རྣམ་འབྲེན་བཞི་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ལྷན་སྦྲུལ་པ་དང་བཞི།
འདིའི་འགྲོར་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་རེད། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་
མེ་མཛད། ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་ལྷན་སྦྲུལ་པ། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་
པ་མགོན་པོ་དང་གསུམ་ལ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ལྷན་
སྦྲུལ་པ་ཡན་གྱི་བྱོན་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་བཞི་པོའི་སྟེང་དུ་རྣམ་གཟིགས་དང་། རིན་
ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན། ཐམས་ཅད་སྟོབས་གསུམ་པོ་བསྐྱེད་ན་སངས་རྒྱས་རབ་བདུན་
ཞེས་ཀྱང་བྱ། བསྐྱེད་བ་འདི་རྒྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣམ་འབྲེན་བཞི་བཅི་ཞིང་།
བྱམས་པ་མགོན་པོ་ནས་མཐར་བསྐྱེད་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་རྗེས་མ་སངས་རྒྱས་
མོས་པ་མ་བྱོན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་བ་བཟང་འདིའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་བསྐྱུང་དུས། རྩལ་ལྷུལ་གྱི་སྟོབས་

གྱིས་བདེ་བ་ཅན་ནས་ཞིང་ཁམས་འདི་རུ་འོངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་
ཆེན་པོར་བ་འབྱུངས་ཞིང་གི་ལྷ་མིའི་འོངས་སྤྱོད་རྣམ་པར་སྤྱུལ་བས་མཆོད་ཅིང་སངས་
རྒྱས་དེ་དག་གིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་དེ་ཆོར་ཉན་ཏེ། སྤྱིར་ཡང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་
ཁམས་སུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་རྩུ་འཕྱུལ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འགོ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས།
དེའི་ཡན་ཆད་གྱིས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་བཞི་པ་རྒྱུན་སྟོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པས་
མཆོམས་སྤྱིར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོ་འདིར་འོད་དཔག་མེད་མཇུག་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་
ལམ་དང་། ཤི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྤྱོད་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་གཉིས་
ཀ་སོང་ནས།

གསུམ་པ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སྟོན་ལམ་འདེབས་

པ།

དེ་ལ་བདུན་ཏེ། ཞིང་ཁམས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་དང་། ས་གཞིའི་ཡོན་ཏན། ཤིང་
གི་ཡོན་ཏན། རྩ་དང་པརྩེའི་ཡོན་ཏན། བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ། རེ་རེ་
བཞིན་འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །སྤྱིར་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྟོན་
བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་ཞིང་བཀོད་འདི། བདེ་བ་ཅན་དུ་
སྤྱོད་བའི་རྒྱ་དང་པོ་རྟེན་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པའི་སྐབས་ནས་རྒྱས་བཤད་དགོས་པ་
ཞིག་རེད། ལྷན་པར་དུ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པའི་ཐོག་མར་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
ཅན་ཏེ་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དང་། ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་དང་བཀོད་པ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་དམིགས་ཏེ་དེར་སྐྱེ་བའི་འདུན་
པ་དྲག་པོ་ཞིག་སྟོན་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་མཐུན་འགྱུར་མཛད་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་པའི་
བསམ་པ་ལུགས་དྲག་པོ་རྣམས་ཡོད་རྒྱ་དེ་གནད་ཆེ། བྱད་པར་དུ་ཞིང་ཁམས་དེ་ལ་
སྐྱེ་བྱུང་བའི་འདུན་པ་ལུགས་དྲག་པོ་ནི་ཞིང་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་རེད། དེ་ཡང་
གཙོ་བོ་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རྒྱ་གལ་ཆེ་བས་འདི་དང་པོ་ནས་བཤད་དགོས། ཡིན་
ནའང་རང་རེས་རྒྱ་དང་པོའི་སྐྱབས་ནས་རགས་རིམ་ས་བཅད་མ་སྟོངས་པ་ཙམ་ཞིག་
བཤད་ནས། ཞིབ་པར་བདེ་སྟོན་འདིའི་ནང་དུ་གཙོ་ཆེར་སྟོན་ལམ་དང་སྟེལ་ཏེ་
གསུངས་པས། འདི་ལྟར་དུ་སྟོན་པ་དང་སྟོན་ཡུལ་སྐྱབས་གཅིག་ཏུ་སྟེལ་བ་དེ་ཡང་
འདུག་པ་བདེ་བའི་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པེས།

བཞི་བ་ཞིང་བཀོད་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་བདུན།

དང་པོ་ཞིང་ཁམས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོན་ལམ།

སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག །བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཞིང་
ཀུན་གྱི། ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་བསྟོམས་པ། ཞིང་ཁམས་ཀུན་
ལས་བྱད་འཕགས་སྒྲ་ན་མེད། །བདེ་བ་ཙན་གྱི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། སྟོན་བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གོང་རོལ་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་
འཛིག་ཏེན་དབང་ལུག་རྒྱལ་པོའི་མདུན་ནས་དགེ་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བྱང་
ཁུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་

ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་གི་བཀོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོད་ཞིང་། ད་
དུང་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་བརྒྱད་སྟེ་སེམས་ཅན་པལ་
བ་ཡིན་ཡང་དེར་སྐྱེ་བའི་སློན་ལམ་བཏབ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་བས་ཀྱིས་ཁྱུ་ཁྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་ཚུན་ཆད་དུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་མཛོད་དཀའི་སྦྱོད་པ་དཔག་དུ་མེད་
པ་ལ་བསྐྱབས་པ་དེ་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་ནས། སློན་གྱི་སློན་ལམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཞིང་
ཁམས་བདེ་བ་ཅན། ཞིང་ཁམས་ཀུན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་
དང་ལྡན་པའི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ས་གཞིའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སློན་ལམ།

རིན་ཆེན་ས་གཞི་ཁོད་སྟོམ་ལག་མཐིལ་ལྟར། །ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་གསལ་ཞིང་འོད་
ཟེར་འབར། །མནན་ན་ནེམ་ཞིང་བཏེགས་ན་སྤར་བྱེད་པ། །བདེ་འཇམ་ཡངས་
པའི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་
བདུན་གྱིས་གང་བ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་གྲུབ་པ་གསེར་གྱི་བྱ་བས་ཁེབ་པ།
གཤའ་གཤོང་དང་འབའ་འབྱར་ཁོད་མི་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོད་སྟོམ་པ་གཞོན་རུའི་ལག་
མཐིལ་ལྟ་བུ། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྤྱིང་གིས། གཞོན་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པའི་
ལག་མཐིལ་དང་། །མཉམ་པའི་དཔེ་གྱུར་འོས་པའི་འགལ་ལྗོན། །རྒྱ་ཞིང་སྤྱིད་དུ་
མི་མངོན་ཐ་གྱུའི་ཁྱོན། །རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་གཙལ་དུ་བཀྲམ་པར་བྱས། །བདེ་བ་
ཅན་གྱི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐ་གྱུ་ཁྱོན་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་
ཆེ་བ་འཛིག་རྟེན་འདིར་མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་བ། གསལ་ལ་བཀྲ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཞིང་འོད་ཟེར་མཛེས་པ་འབར་བའི་རི་མོ་ཅན། ཀླང་པས་བཟིམ་ན་སྤྲོ་མོ་མིན་པར་ནེམ་
ལ་ཀླང་པ་ཡར་ལ་བཏེགས་ན་མོར་བཞི་བྱེན་ལ་འཕར་བ། བདེ་འཇམ་ཡངས་པའི་
ཞིང་དེར་སྐྱེ་བ་འཛིན་རུས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས། དེ་ནི་ཐང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
ཞིང་། ས་གཞི་དེ་ལ་རྟག་རྟ་གནས་པའི་རིའི་རྒྱན་ནི། རི་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་
ལས་གྲུབ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ། རི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱེ་མོ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་
ཅན། རི་དེ་དག་གི་ངོས་ཡངས་ཤིང་མཐོང་མའ་མང་པོ་ཡོད་པ་རིམ་པ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་
བུ་དང་། རི་མོ་བ་མཁས་པས་བྲིས་པ་ལྟ་བུ། རོར་བུའི་བྲག་ཕྱག་དང་རྒྱ་བ་མཛེས་
པའི་རྩོལ་བ། ཤེལ་བྲག་ཁ་ཏྲོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རི་མོ་ཅན། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་
འཛིན་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་གཏེར་གྱི་མཛོད་མང་པོས་བརྒྱན་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གཞིའི་
ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ཤིང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོན་ལམ།

གསུམ་པ་ཤིང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོན་ལམ།

རིན་ཆེན་དུ་མ་ལས་གྲུབ་དཔག་བསམ་ཤིང་། །ལོ་མ་དར་ཟབ་འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་
བརྒྱན། །དེ་སྟེང་སྐལ་བའི་བྱ་ཚོགས་སྐྱད་སྟན་སྒྲས། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲ་ནམས་སྟོན། །ངོ་མཚར་ཆེན་པོའི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་ཏེ།
རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་འགའ་རེ་ཕྱ་བ་སྟོང་བོ་ཡལ་ག་ལོ་མ་འདབ་མ་མེ་ཏྲོག་འབྲས་བུ་ཐམས་
ཅད་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ། རིན་པོ་ཆེ་གསེར་དངུལ་མན་ཤེལ་བྱེད་ལྟ་བུ་ཏྲིག་དམར་པོ་
སྒྲག་དང་མར་གད་ལ་སོགས་པས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ཡོད་པ། ཕྱ་བ་གསེར་ཡིན་ན་སྟོང་
པོ་དངུལ་ལས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ། རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་ཤིང་གཅིག་གྲུབ་པ། ཤིང་

སྒྲོན་པ་དེ་དག་རེག་ན་འཇམ་ཞིང་བསྐྱམ་ན་ངི་ཞིམ་པ། ཤིང་སོ་སོ་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་
ཡོད་པ། ཤིང་གཅིག་ལ་ཁ་དོག་མང་པོ་ཅན། ཤིང་སྒྲོན་པ་དེ་ཚོ་གསེར་གྱི་དྲ་བ་
དང་དྲ་སྤྱེད་གྱིས་བརྒྱན་ཡོད་པ། ཡང་མུ་ཏིག་དང་མར་གད་གྱི་དྲ་བ་ཅན།
མཚོམས་མཚོམས་སུ་ངིལ་བུ་དང་གཡེར་ཁ་སྒྲ་སྒྲན་མོ་ཅན་བཏགས་ཡོད་པ། ཤིང་
ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རོ་བརྒྱ་དང་ལྗན་པས་ཡལ་ག་མར་དུད་ཡོད་པའི་སྒྲོན་ཤིང་དང་།
ལོ་མ་དར་ཟབ་དང་འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཡོད་པའི་སྒྲོན་ཤིང་གི་ཅེ་ན་
སྒྲུལ་བའི་བྱ་སྐད་སྒྲན་མོ་ཅན་མང་པོས་སྒྲན་སྒྲུ་འབྱུར་བྲུག་གིས་ལེན་གྱིན་ཡོད་པ།
རིན་ཆེན་སྒྲ་བདུན་ལས་གྲུབ་སྒྲོན་པ་ནི། །དཔག་ཚད་སྟོང་དང་དུག་བརྒྱའི་འཕངས་
སུ་སྟེགས། །གསུངས་པ་ལྟར། ངོ་མཚར་ཡ་མཚན་ཆེན་པོ་དང་ལྗན་པའི་ཞིང་
དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ།།

བཞི་བ་རྒྱ་དང་པརྗེའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ལམ།

སྟོས་རྒྱའི་རྒྱ་ཁྲུང་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྗན་མང་། །དེ་བཞིན་བདུད་ཅིའི་ཁྲུས་གྱི་རྒྱུ་བུ་
ནམས། །རིན་ཆེན་སྒྲ་བདུན་ཐེམ་སྐྱེས་པ་གུས་བསྟོར། །མེ་ཏོག་པརྗེ་ངི་ཞིམ་
འབྲས་བུ་ལྗན། །པརྗེའི་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོ། །འོད་ཟེར་ཅེ་ལ་སྒྲུལ་
བའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱན། །ཡ་མཚན་ཆེན་པོའི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། རྒྱའི་རྒྱན་དེ་ལ་འབབ་རྒྱའི་རྒྱན་དང་འབྲེལ་རྒྱའི་རྒྱན་གཉིས་ཡོད་པས།
དེའི་ནང་གི་འབབ་རྒྱའི་རྒྱན་ནི། སྟོས་གྱི་ནང་ནས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བའི་སྟོས་གྱིས་
བགོས་པའི་རྒྱ་ཁྲུང་ཡངས་ཤིང་དྲངས་པ་བསིལ་ཞིང་འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བརྒྱད་ལྷན་གྱི་ཆུ་བོ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། བསིལ་བ། འཇམ་པ། རོ་
ཞིམ་པ། ཡང་བ། དྲངས་པ། སྤི་མ་མེད་པ། འཕྱང་ན་སྟོལ་བདེ་བ།
མགྲིན་པ་ལ་མི་གཞོད་པ་བཅས་སོ། །འབབ་ཆུའི་ཁ་ཞེང་དཔག་ཚད་གཅིག་པ་ནས་
བརྒྱ་སྟོང་གི་བར་དུ་ཡོད་པ། ཆུའི་ནང་དུ་རོལ་ཅེད་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བའི་བསམ་པ་
ལྟར་དུ། ཆུ་སྐབ་དགོས་ཆེ་ཤང་པའི་ལོང་བུ་རུབ་ཙམ་དང་དེ་ལས་ཅུང་གཏིང་ཟབ་
དགོས་ཆེ་སྟེད་པ་མན་ཆད་རུབ་པ། ཡང་མགྲིན་པའི་བར་དུ་རུབ་པ། གཞོད་པ་
མེད་ཅིང་དྲི་ཞིམ་པ། འབབ་སྟེགས་བདེ་ཞིང་འདམ་ཇུབ་མེད་པ། གསེར་གྱི་བྱེ་མ་
བཟུལ་བ། ལྷའི་མེ་ཏྲག་སྒྲ་ཚོགས་གྱིས་ཆུའི་ཁ་དུ་ཁབས་ཡོད་པ། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས།
དག་པའི་སེམས་ཙན་རྣམས་གྱི་ཉེར་འཛིན་གཞི། །ཡིད་འཛིན་ཏཱ་མ་ལ་དང་ཨ་ག་
སུ། །རྒྱ་སྟོས་ཙན་དན་སྐྱུལ་སྟེང་གིས་བགོས་པ། །ཉལ་འགྲོའི་རྒྱན་རྣམས་སྒྲ་
སྟན་སྟོག་ཅིང་འབབ། །ཅིས་དང་། །ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྦྱིང་གིས། འབབ་
སྟེགས་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་སྟོས་ཆུའི་གྲང་། །ཅེ་ཅེའི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་ཡིད་ལ་
འབབ། །རྣམ་པར་བདེ་དང་སྟན་པས་ཆོག་མི་ཤེས། །མི་ཏྲག་ཞི་དང་བདག་མེད་
དོན་ལ་རྟོན། །ཞེས་དང་། འདམ་ཇུབ་སྤངས་བའི་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་
ལ། །བཞད་དང་བྱུང་བྱུང་དང་དུར་ཀ་རེ་ད། །ནེ་ཙོ་རི་སྟེགས་མ་བྱ་གི་ལ་ན།
ཀ་ལ་པིང་ཀའི་རྒྱད་མང་ལ་བསྟེན་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆུ་གྲང་དེ་ཆོ་
གང་ལ་གང་འདོད་གྱི་དྲོ་བྱང་གི་རེག་བྱ་ཙན། ཆུ་འགྲམ་པར་ཚུར་གཉིས་ཀ་ན་རིན་པོ་
ཆེ་སྟོས་གྱི་ལྷོན་ཤིང་གིས་གང་ནས་ཡོད་པ་དང་། རྩིང་བུའི་རྒྱན་ནི། བདུད་ཚི་འཕ་
མིན་ལྷའི་བདུད་ཚི་རོ་ཞིམ་པ་དང་མངར་བའི་བཅུད་དང་ལྷན་པའི་རྩིང་བུ་དེ་ཆོ་ནད་སེལ་
གྱི་སྒྲན་ཡིན་པ། རྩིང་བུའི་གཞི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་ལས་གྲུབ་ཅིང་རིན་པོ་ཆེ་པ་རྣམས་

ཁེབས་ཡོད་པ། ཕྱོགས་བཞིར་རིན་པོ་ཆའི་ཐེམ་སྐྱུ་ཡོད་པ། ཕྱི་རོལ་དུ་རིན་པོ་
ཆའི་ལྷོན་གིང་གི་སྤང་བས་བརྒྱན་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ནི། གསེར།
དངུལ། ཤེལ། ལུ་ཏིག་དམར་པོ། བེཾཾ། སྤྱག་དང་རྩྱའི་སྤྱིང་པོ་དག་
རེད། དེ་ནས་པརྒྱའི་རྒྱན་གྱི་ནི། མེ་ཏོག་པད་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་གྲུབ་པ་
རང་བྱུང་གི་དྲི་ཞིམ་པོ་ཅན། འབྲས་བུ་ཞིམ་མངར་ཅན། པརྒྱ་རེ་རེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་
དཔག་ཆད་ཕྱེད་རེ་ཅམ་དང་། ཡང་འགའ་རེ་དཔག་ཆད་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་དུ་
ཡོད་པ། དེ་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་གྱེ་བ་སྟོང་ཕྱག་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་དུག་འབྱུང་བ་ཅན།
འོད་ཟེར་རེ་རེའི་ཕྱེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་དཔལ་དང་གཟི་བརྩིད་འབར་
བ་གྱེ་བ་སྟོང་ཕྱག་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་དུག་འབྱུང་བ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་
ཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བགྲང་ལས་འདས་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ། དེ་དག་ནི་ཅུ་དང་པརྒྱའི་
ཡོན་ཏན་རེད། འདིར་མེ་ཏོག་པརྒྱ་ཞེས་པ་འདི་རྒྱུ་སྟོན་མ་ཡིན་ནམ། མེ་ཏོག་
ཅེས་པས་ཆོག་གི་པརྒྱ་ཟེར་མི་དགོས་སོ་སྐྱུ་མ་ན། སྟོན་མེད་དེ་མེ་ཏོག་ཡིན་ན་པརྒྱ་
ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཀུ་མུད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པས་སོ།།

ལྷ་བ་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོན་ལམ།

མི་ཁོམ་བརྒྱད་དང་ངན་སོང་སྐྱ་མི་གྲགས། ཁོན་མོངས་དུག་ལྷ་དུག་གསུམ་ནད་
དང་གདོན། །དགྲ་དང་དབུལ་སོངས་འཐབ་རྩྱུང་ལ་སོགས་པ། །སྤྱག་བསྐྱལ་
ཐམས་ཅད་ཞིང་དེར་ཐོས་མ་སྟོང་། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཞིང་ཁམས་དེར་ལོག་ལྷ་ཅན་དང་གྲུ་གྲོ་ལ་སོགས་པ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མི་ཁོམ་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དང་། ངན་སེང་གི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་
ལྟ་བུ་མི་ཁོམ་དང་ངན་སེང་ངན་འགྲོའི་སྒྲ་ཙམ་ཡང་མི་གྲག་ཅིང་། ཉོན་མོངས་དུག་ལྲ་
དང་དུག་གསུམ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གཏན་ནས་མེད་པས། སྒོག་གཅོད་རྒྱ་འཕྲོག་ལ་
སོགས་པའི་ལས་མི་གསོག་ དེས་ན་ལས་ངན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱལ་
གྱི་བྱེ་བྲག་དགས་གསོད་བཅོམ་འཕྲོག་གསུམ། རྒྱོག་ནས་སྒྲ་བཙག་པ། རོས་
ནས་མཚང་འབྲུ་བ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་ངག་གི་འཐབ་ཚུང་། རྒྱུ་ལོར་མེད་པས་
དབུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ། ཟས་གོས་མེད་པས་མོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ། བང་
འབྲུག་དམེ་མཁའོན་ནད་རིགས་སུ་ཚོགས་གཤོན་བགལས་ལ་སོགས་པ་མཛོར་ན་སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་སྤྱོད་བ་ལྟ་བུ་སྒྲ་ཙམ་ཡང་ཐོས་མ་སྤྱོད་བ། དེ་
ལྟ་བུའི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །བྱད་མེད་མེད་
ཅིང་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད། །ཀུན་ཀྱང་མེ་ཏོག་པར་འཛིན་སྐྱབས་ནས་
འབྱུངས། །ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ལུས་ཁྱད་མེད་གསེར་གྱི་མདོག། །དབུལ་གཙུག་ཏྲོང་
ལ་སོགས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན། །མདོན་ཤེས་ལྷ་དང་སྤྱན་ལྷ་ཀུན་ལ་
མངལ། །ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
སྤྱིར་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ན་ལྷ་དང་མིའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་གཏོགས་འགོ་བ་གཞན་མེད།
དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མིང་གིས་བྱད་པར་བྱེ་བ་ཙམ་མིན། སྐྱེ་དམན་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་ཅན་
མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་རྣམ་བཞིའི་ནང་གི་རྩལ་སྐྱེས་མ་གཏོགས་མངལ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་མེད་
པ། ཀུན་ཀྱང་མེ་ཏོག་པར་འཛིན་སྐྱབས་རིན་པོ་ཆེའི་པར་ཡངས་ཤིང་ཁ་དོག་གི་ཚོན་སྒྲ་
ཚོགས་ཅན། རེག་ན་བདེ་ཞིང་དྲི་ཞིམ་པོའི་བསུང་དང་ལྷན་པའི་ནང་ནས་རྩལ་སྐྱེས་
ཐོལ་བྱུང་གིས་སྐྱེ། ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་ལུས་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང་

བཟང་ངན་དང་མཛོལ་མི་མཛོལ་མེད་པ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན། དྲངས་ཤིང་འཆོར་
བའི་གཟུགས་ཅན། ལུས་མི་གཙང་བའི་ཐུས་དང་བལ་བ། དེ་རྩི་ལྟར་དུ་མཁའ་གསལ་
པའི་ལུས་ཅན། སྤེད་མེད་བྱའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། དམིགས་བསལ་གྱིས་པདྨའི་
སྟབས་ནས་ཡུན་རིང་འདུག་དགོས་པ་དག་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་
དང་། སྒྱུན་ལྟ་མངའ་བ་དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་དང་སྟོབས་པ་མཐའ་ཡས་པ། སློན་
ལམ་གྱི་དབང་གིས་མ་གཏོགས་ཆོའི་ཆོད་མཐའ་མི་མདོན་པ། འདི་ནས་མདོན་ཤེས་
ལྟ་དང་སྒྱུན་ལྟ་ཀུན་ལ་མངའ་གསུངས་པ་འདིར་གོ་བ་ནི་བ་སྤྱོད་ལེན་རྒྱ་ཡོད། མདོན་
ཤེས་ཟེར་བ་འདིའི་ཐད་ནས་བསམ་སྒྲོ་ནི་ག་བཏང་ན། སྦྱིར་མདོན་ཤེས་ཟེར་བ་དེ་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བ་ནི་ག་ལ་གསུང་
གྱིན་ཡོད། འདི་ནས་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལྟ་གསུངས་གྱི་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་བྱས་
ཀྱང་ཆོག་གོ། །གང་གང་རེད་ཅེན། རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་མདོན་ཤེས། ལྷའི་མིག་གི་
མདོན་ཤེས། རྣ་བའི་མདོན་ཤེས། སྒྲོན་གནས་རྩེས་དྲན་གྱི་མདོན་ཤེས། བ་
རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས། ཟག་ཟད་གྱི་མདོན་ཤེས་དང་དྲུག་ རམ་
མཁར་འགྲོ་ལུས་པ་དང་རི་བྲག་ལ་ཟང་ཐལ་དུ་བཟོད་ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་
མདོན་ཤེས། འཛིག་རྟེན་ཁམས་གྱི་གཟུགས་ཉེ་རིང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དང་སེམས་
ཅན་གྱི་འཆི་འཕེ་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལྷའི་མིག་གི་མདོན་ཤེས། ཐག་རིང་ཐུང་གི་སྒྲ་ཆེ་ཆུང་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལྷའི་རྣ་བའི་མདོན་ཤེས། ཆོ་རབས་སྐྱེ་བ་སྒྲོན་མ་དྲན་པ་སྒྲོན་
གནས་རྩེས་དྲན་གྱི་མདོན་ཤེས། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་
མདོན་ཤེས། ཟག་ཟད་གྱི་མདོན་ཤེས་ནི་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་དང་
བལ་ཡོད་མེད་ཤེས་པ་ལ་ཟེར་ནིང་། དཔེ་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་ནི་ག་ལ་མཆོན་ན།

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ནམ་མཁའ་འགོ་བ་ཁོ་རང་རྩུ་འཕུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་མིན། རྣམ་མཁའ་འགོ་རྣམ་པའི་
སྒོ་བྱེད་པར་ཅན་དེ་རྩུ་འཕུལ་གྱི་མངོན་ཤེས། ཐག་རིང་གི་གཟུགས་མཐོང་བ་དེ་ལྟའི་
མིག་གི་མངོན་ཤེས་མིན་ཞིང་། དེ་མཐོང་བར་རྣམ་པའི་སྒོ་བྱེད་པར་ཅན་དེ་ལྟའི་མིག་
གི་མངོན་ཤེས། ཚང་མ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་གོ་བ་རིགས་འདྲ། སྦྱོར་ལྡེ་ལ་མཚོན་ན།
ཤའི་སྦྱོར། ལྟའི་སྦྱོར། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོར། ཚེས་ཀྱི་སྦྱོར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་
ཏེ་ལྟ། གཟུགས་སྤྲ་རགས་མང་པོ་ཤེས་པ་ཤའི་སྦྱོར། འཆི་འཕོ་དང་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་
ལྟའི་སྦྱོར། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོར། རང་གཞན་
དབང་པོ་རྟོ་རྟུལ་ཤེས་པ་ཚེས་ཀྱི་སྦྱོར། རྣམ་མཁའ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྦྱོར་ནོ། །གཞན་ཡང་། མངོན་ཤེས་ལྟ་དང་སྦྱོར་ལྟ་ཀྱན་ལ་མངའ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་ལ་དབྱེད་པ་ཞིབ་མེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མངོན་ཤེས་ལྟའམ་དུག་པོ་བདེ་བ་
ཅན་པ་ཚང་མ་ལ་ཡོད་དགོས་པ་རེད། ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་མཐོང་བའམ་མཐོང་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མངོན་ཤེས་ལྟའམ་དུག་པོ་ཡོད་རིགས། འདི་ནས་དངོས་བསྟན་ཡང་
དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྦྱོར་ལྟ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
དགོས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་བྱེད་པར་དུ་སྦྱེ་བའི་འབྱེད་
ཚེས་སྦྱོར་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྦྱོར་རེད། དེ་ཡོད་པ་སངས་རྒྱུ་འཕགས་
པ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་ཡིན་ན་བདེ་བ་ཅན་དུ་བྱུང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་མི་རིགས་པ་མིན།
འོད་མདོའི་ལུང་དང་བསྟན་ན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྦྱོར་སྦྱབ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
དེ་འདྲ་ཤ་སྟག་ཡིན་གསུངས། འོན་མཁས་བྱུང་རྒྱ་གཞུང་གསུང་ནོར་ཡིན་ནམ་
སྟམ་ན་ཅི་ལ་ཡིན། དེའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ལེན་དགོས་ཤིན། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྦྱོར་རྒྱ་བཀའ་ཡིས་བཅད་དེ་བཀའ་ཐག་ཆོད་ཆར་དུས་

དེའི་རྒྱ་མོར་དེ་དེའི་བདག་པོ་དེའི་ལག་ཏུ་འབྱོར་ངེས་པས་ང་ལ་རྒྱལ་པོས་དེ་གནང་སོང་
ཟེར་ཆོག་པ་རེད། ཐོབ་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟེན་པ་ལས་མི་སྟོག་པ་ཡིན་པས་ན་ཐོབ་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་ནས་དེ་འབྲེལ་བཤད་ཆོག དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིང་ཁམས་དེའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་སྤྲུལ་མི་སྟོག་པ་ཐོབ་ངེས་པས།
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་མ་རག་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་ཐོབ་པ་དང་ཆ་འབྲེལ་བའི་ཆ་ནས་གསུངས་པ་
ཞིག་ལ་གོ་བ་ལེན་དགོས། ཚིག་གི་ཐོག་ནས་མངོན་ཤེས་ལྡན་དང་སྦྱོར་ལྡན་མངའ་
གསུངས་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མངའ་གསུངས་མེད། འདིར་
ཅུང་ཟད་ཞིབ་ཚགས་ལྟ་བུ་བྱས་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། བདེ་བ་ཅན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་བའི་
འཁོར་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་ཏེ་རིགས་གཉིས་སུ་འདུས།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་འདུས་པ་དང་པོའི་མང་ཉུང་ནི། རྩ་འཁྲུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་
ལྡན་པའི་འཕགས་པ་མེད་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་ལོ་བྱེ་བ་ཁྲག་
ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ལ་བཙུག་ན་ཅིས་གངས་མི་སྤུབ་པ་དེ་འདྲ་ཡོད། འདུས་པ་གཉིས་པ་
དང་གསུམ་པ་དེ་བས་ཀྱང་ལྡན་མང་པོའི་མང་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འོད་
འདྲོམ་པ་གང་གིས་བརྒྱན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་ལ་ནི།
གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་མ་ཐའ་ཡས་སུ་མེད་པ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲེལ་མཉམ་གྱི་ཕན་སེམས་དང་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ།
ཤེར་རབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་མཉམ་པ། སྒྲོ་རི་རབ་དང་མཚུངས་པ། ཆོས་ཀྱི་རྩ་ཆེན་པོ་
བརྟུང་། ཆོས་ཀྱི་དུང་ཆེན་པོ་འབུད། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཆེན་པོ་བསྟེན་པ།
ཆོས་ཀྱི་བ་དན་ཆེན་པོ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛོལ་པ། འཛིག་རྟེན་ན་འབྱུང་བར་
དགོན་པ་མེད་ཏོག་ཟུང་མ་ལྟར་དང་འབྲེལ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་

སྒྲིང་གིས། ཉན་རང་བྱང་སེམས་ལྟ་མིའི་ནམ་པ་ཅན། ། ཀུན་གྲང་དབང་རྣོན་
བཟོད་པ་ཐོབ་པ་སྟེ། ། བར་སྒྲུང་ལ་འགྲོ་ལོག་པར་མི་ལྟོང་ཞིང་། ། སངས་རྒྱས་
མཐོང་དང་མི་འབྲལ་དམ་ཆོས་ཉན། ། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དཔག་
མེད་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཞིང་ཁམས་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ།།

དུག་པ་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོན་ལམ།

རང་བྱུང་རིན་ཆེན་སྐྱ་ཚོགས་གཞལ་ཡས་ཁང་། ཅི་འདོད་ལོངས་སྟོན་ཡིད་ལ་བྲན་
པས་འབྱུང་། ། ཚུལ་སྒྲུབ་མི་དགོས་དགོས་འདོད་ལྟོན་གྱིས་གྲུབ། ། ང་ཚྭ་མེད་
ཅིང་བདག་རྩ་འཛིན་པ་མེད། ། གང་འདོད་མཆོད་སྒྲིན་ལག་པའི་མཐིལ་ནས་
འབྱུང་། ། ཐམས་ཅད་སྒྲ་མེད་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ལ་སྟོན། ། བདེ་སྦྱིད་ཀུན་འབྱུང་ཞིང་
དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་ཏེ། མིས་དཀའ་ཆོགས་ངལ་དུབ་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཟོ་
བསྐྱུན་བྱས་པ་ང་ཆོའི་ཁང་བཙེགས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། བསོད་ནམས་དང་ཐུགས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གྲུབ་རང་བྱུང་གིས་སྒྲུང་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་། གཞལ་
མེད་ཁང་དེ་ཡང་རྟ་བབས་དང་འཕྱང་འཕྱལ་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་པ། ལྷ་
རུའི་རབ་གསལ་དང་ཤེལ་གྱི་ཐེམ་སྐྱས་ཞོར་བུའི་རང་འོད་དང་ལྷན་པའི་མཛེས་རྒྱན་སྐྱ་
ཚོགས་པས་བརྒྱན་པ། ཁང་བུ་བཙེགས་པ་སྟོང་ཕྲག་གིས་མཛེས་པའི་མཁར་དང་ཕོ་
བྱང་། སྦྱང་མའི་ཆལ་དང་། བྱུས་ཀྱི་རྩིང་བུ། མེ་ཏོག་གི་ལྷུ་མ་ར། ལྷོན་
པའི་ཆལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟེང་ལྷར་བསྐྱིགས་པ། རོལ་མའི་རིགས་སྐྱ་ཚོགས་པས་སྒྲ་
སྒྲན་ཁོན་སྟོགས་ཀྱིན་ཡོད་པ། མདོར་ན་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་ཀྱིས་གྲང་འགྲན་དུ་

མེད་པའི་ལོངས་སྒྲོད་ཀྱི་འབྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས། བར་སྒྲུང་ལ་སྒྲུལ་གཞལ་
མེད་ཁང་ལ་སོགས། །གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་ཀྱིས་གྲུང་དོ་ཟླ་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྒྱིར་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་མིའི་
རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། གནས་རིས་ནི་དེ་དང་མཐུན་པ་ལྷ་མིའི་
གནས་རིས་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་མེད། ལྷ་གནས་ལ་མཚོན་ན་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
བཞི་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རིས་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་ཅམ་རེ་སོ་སོར་ཡོད་ན་
ཡང་རི་རབ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་གནས་མིན། རི་རབ་དང་རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་པོ་མེད་པར་
གསུངས། དེས་ན་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་ཆགས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ཅི་དང་
གང་འདོད་པའི་ལོངས་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བྱན་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དང་དེ་འབྱུང་བ།
ཚུ་ལ་བས་སྒྲུབ་པའི་ངལ་བ་བྱེད་མི་དགོས་པར་དགོས་འདོད་སྒྲུབ་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་།
ཞིང་ཁམས་དེ་ན་ལོངས་སྒྲོད་རྣམས་ངའི་འདི། ཁྱིད་ཀྱི་དེ། ཁོང་གི་དེ་ཟེར་བ་དང་
གསོག་འཛིག་དང་ཞེན་འཛིན་གཏན་ནས་མེད་པར། གང་ལ་གང་འདོད་པའི་མཚོན་
པའི་ཡོ་བྱད་ཅི་དང་ཅི་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞེ་ལ་བྱན་མ་ཐག་ཏུ་ལག་པའི་མཐིལ་ནས་
འབྱུང་བ། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒྲེས་ཚད་གནས་དང་ཡོ་བྱད་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པའི་འདུ་ཤེས་བྲལ་བ། འདོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་འབྱོར་བ་ལ་རང་དགར་ཅེ་བའི་
ཚོད་ཀྱི་ཉམས་དགའ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཞེན་པ་མེད་པ། མ་དག་པའི་ཞིང་གི་ལྷའི་
བདེ་བ་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་གྲུ་ལོ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྒྲ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ། བདེ་བ་
ཅན་གྱི་ཞིང་གི་རྒྱན་དང་འབྱོར་བ་འདི་དག་ཞིང་བཞོད་ཀྱི་མདོ་དང་འོད་མདོའི་ནང་དུ་
གསུངས་ཡོད་པ་དག་པལ་ཆེར་སྤྱོད་མཚོན་གོ་བན་འཕྲོད་བྱེད་ཙམ་ཞིག་གསུངས་པ་
རེད་མ་གཏོགས་ངེ་མ་ངེ་བཞིན་ནི་མིའི་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་ལམ་ནས་སོ་སོ་སྒྲུབ་པོ་ཞིག་ལ་གོ་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བདེ་འཕྲོད་མི་ཐུབ། གཞན་པ་ལྟ་ཅི་རྒྱལ་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་གསུངས་ན་ཡང་དུས་སྤང་
སྤང་ཞིག་གིས་གསུངས་མི་ཚར། ཞིང་དེ་ན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིན་ཡོད། འོན་ཏྲན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ཕྱིས་གངས་
མི་ཐེབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཅི་རེད་ཅེ་ན། འོད་མདོ་དང་པར་དཀར་པོའི་མདོའི་
ནང་དུ་ཉན་ཐོས་དག་པ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས། ཆངས་
པའི་དབྱངས་ཀྱིས་འདུས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ཐེག་མཆོག་སྟོན་ཆེ་ཏིང་འཛིན་
ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི། །དབྱ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱང་དམན་པའི་སེམས་སྤངས་ནས། །བྱང་
རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སྦྱོར་མཛད་ལ་ཐུག་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་དང་
མཐུན་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྤྱིང་གིས། ཀུན་འབྱུང་རྒྱ་འབྲས་སྤངས་པའི་ལམ་
བདེན་ཀྱིས། །འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་དབྱ་བཅོམ་ཡང་། །རྣམ་ཐར་གསུམ་
གྱི་དབྱིངས་ལ་དབུགས་སྤྱུང་ནས། །འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ལ་སྦྱོར་
བ། །ཞེས་གསུངས། །རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒྲོ་སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སྟོན་མེད་གྱི་
དབྱིངས་མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་གི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟོམ་སྤྱོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་འོད་
ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་གྱིས་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་།
སྦྱོབ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་གང་བས། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
པའི་འཆི་འཕོ་སོགས་མེད་པས་བདེ་སྦྱིད་ཀུན་འབྱུང་གི་ཞིང་དེར་སྦྱོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་
གསུངས། འདི་ནས་བཅུད་དང་འབྲེལ་བའི་བཀོད་པ་གཞན་གོང་དུ་ཞིང་གི་ཕུན་
ཚོགས་བཤད་པའི་སྐབས་ནས་ས་གཞི་དང་རྣམ་མཁའི་རྒྱན་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པའི་རྣམ་
མཁའ་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གི་རྒྱུད་གི་སྦྱོར་བ་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། རི་ཞིམ་
རྒྱུད་གིས་མེ་ཏོག་ཆར་ཆེན་འབེབས། །ཤིང་དང་པར་རྒྱ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་

ལས། །ཡིད་དུ་འོང་བའི་གཟུགས་སྒྲིའི་རོལ། །འོངས་སྤྱོད་མཚོད་པའི་སྤྱིན་
ཕུང་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་ན་སྤྱོད་འི་
དུས་སུ་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རྒྱུང་ལང་སྟེ་རྒྱུང་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོན་གིང་གི་ཡལ་ག་བསྐྱུལ་
ཡོང་བས། །སྤྱོན་གིང་གི་ཡལ་གའི་མེ་ཏོག་དྲི་ཞིམ་ཅན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཆར་ས་སྟེང་
དུ་བབ་སྟེ་མེ་ཏོག་གིས་མི་འགྲོང་བདུན་སྟོང་ཙམ་དུ་མཉམ་པར་ཁེབས་འགོ་བར་
གསུངས། །ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་སྤྱིང་གིས། དྲི་བསུང་ལྷག་པར་རྒྱས་པའི་མེ་ཏོག་
གིས། །ཀུན་ནས་ཀུན་ཏུ་བཀའ་བའི་བསྟི་སྟང་ནི། །མི་འགྲོང་བདུན་དུ་བསྟེགས་
པས་མི་ངོམས་པར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེས་སྟོས་དྲི་དང་ལྷན་གྱིས་བགོས་པའི་རྒྱུང་
དེ་ཚོ་སྐྱ་ལ་ཕོག་ན་དག་སྟོང་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་དང་ལྷན་
པར་འགྱུར་བར་གསུངས། །སྤྱོད་འདས་མ་ཐག་ཏུ་མེ་ཏོག་རྩིང་བ་རྣམས་མེད་པར་
གྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ཞིང་ཁམས་དེ་དབུལ་ཞིང་ཉམས་དགའ་བ་དག་ཅིང་གཙང་བར་གྱུར།
ཡང་མཚམས་དང་མཚམས་སྐབས་དང་སྐབས་སུ་མེ་ཏོག་འདྲེན་པའི་རྒྱུང་གསར་བ་ཡོང་
བ་དང་། དུས་དང་དུས་སུ་ལྷའི་སྟོས་རྒྱུའི་སྤྱིན་གྱི་ཆར་དང་ལྷའི་མེ་ཏོག་ཁ་ཏོག་སྐྱ་
ཚོགས་ཅན། དེ་མིན་ལྷའི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་བདུན་གཟུགས་དང་ཕྱེ་མ་འཕན་ཕུར་བ་དན་གྲ་
བྲེ་རྒྱལ་མཚན་དག་ཆར་བཞིན་དུ་འབབ་པ་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་
གཟུགས་དང་རྩ་ཡབ་ནམ་མཁའ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷའི་རོལ་མའི་སྤྱོད་དབངས་སྟོགས་བཞིན་
དུ། །ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་དག་གིས་གར་བྱེད་པ་དེ། །འུ་ཚོའི་དུས་རྒྱུན་གྱི་ཆར་དང་
སྟོག་དང་འབྲུག་སྒྲིམ་སྤྱིན་ལྟ་བུ་རེད། །སྟེང་གི་བར་སྐྱང་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཉམས་
དགའ་བ་དང་ནགས་ཚལ་རྩིང་བུ་རྒྱ་ཁྱུང་སྟེད་མའི་ཚལ་ཡོད་པ། །འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་
ནམ་མཁའི་ངོས་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ཏོག་བཀའ་པའི་སྤྱོད་བ་དེ་འབྲུ་ཡོད་པར་གསུངས།

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ད་དུང་ཞིང་ཁམས་དེའི་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་ཚོར་མ་གཞལ་མེད་ཁང་དཔག་ཚད་བརྒྱ་སྟོང་ཡོད་
པ་དེ་འདྲའི་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་བར་སྐྱང་ལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ། རྣམ་མཁའ་ལ་འབྱུང་
བའི་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ས་གཞིའི་ཁང་བཟང་དུ་འགྲོ་འདོད་ན་
རྣམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པ། ལྷ་མི་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་དུ་སྐྱང་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་རེད།
གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་མཛེས་པའི་གཟུགས། སྟན་པའི་སྒྲ། ཞིམ་པའི་དྲི་
རོ་བརྒྱའི་ཞལ་བས། རེག་ན་འཇམ་པ་ལྷའི་གོས་རིན་ཐང་གཞལ་མེད་ལ་སོགས་པ་
ལོངས་སྟོང་དང་མཚོན་པའི་སྤྲིན་ཕུང་དུས་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ། འབད་པ་མེད་པ་
གང་འདོད་ན་དེ་འབྱུང་བ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷའི་འབྱོར་བ་དང་འདྲ་བར་མ་བཟད།
དེ་ལས་ཀྱང་ལྡབ་མང་པོས་ལྷག་ཅིང་བཟག་མེད་ཏིང་འཛིན་གྱི་བདེ་བས་དུས་འདའ་བ་
ཡིན། **།བུད་མེད་མེད་ཀྱང་སྤྱལ་བའི་ལྷ་མོའི་ཚོགས། །མཚོན་པའི་ལྷ་མོ་དུ་མས་**
རྟག་ཏུ་མཚོན། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཐ་མལ་མ་དག་
པའི་བུད་མེད་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་བའི་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོའི་ཚོགས་དང་མཚོན་
པའི་ལྷ་མོ་དུ་མ་གསུངས་པ་ནི། མཚོན་པའི་ལྷ་མོ་བཙུ་དུག་དང་མཚོན་པ་སྟོབ་པའི་ལྷ་
མོ་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ལ་སོགས་པས་དེ་ན་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
མཚོན་པ་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། **།འདུག་པར་འདོད་ཆེ་རིན་ཆེན་**
གཞལ་ཡས་ཁང་། །ཉལ་བར་འདོད་ཆེ་རིན་ཆེན་བྲི་བཟང་སྟེང་། །དར་བུ་
མའི་མལ་སྟན་སྤྲས་དང་བཅས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུག་པར་འདོད་ཆེ་རིན་པོ་
ཆེ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་། བ་གམ་བརྒྱ་སྟོང་ཅན་གྱི་ནང་དུ་རིན་
པོ་ཆེའི་བྲི་དང་བྲི་བུ་ཉིག་དར་བུ་གྱི་འཕོལ་བཅུགས་ཅན། སྤྲས་བྲ་བོ་དང་རྒྱང་
སྟེགས་བྲ་བྲེ་ཡོལ་བ་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་ཡོད་པ་ལ་ལོངས་སུ་སྟོང་ཆོག་པ། ལྷའི་

བུ་མོ་དག་གིས་གཡོས་ལེགས་པའི་ཞལ་བས་སྟོབ་ཅིང་དྲི་བསྐྱེད་ལྷན་པའི་ཡིད་འོང་གི་
སྟོས་དྲི་བུལ་ནས། དེ་ན་སྐྱེས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རགས་
པའི་བས་ཁམ་གྱི་བས་མི་གསོལ་ཡང་གང་འདོད་ཀྱི་མཚོན་པའི་བས་རིགས་ཅི་དང་ཅི་
འདོད་པ་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བའོ། །གོས་རྒྱན་ནི། གོས་སྒྲ་ཚོགས་པ་ལྟའི་
གོས་དེ་དག་ནི་འུ་ཚོའི་གོས་རྒྱལ་འཐུག་པོ་ལྗོད་ཏིག་གི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་
པར། ལྷ་ཐུགས་སྒྲུབ་འཇམ་ཡང་ཞིང་དོ་དང་བསེལ་བའི་རེག་བྱ་གང་དགོས་ན་དེ་ལྟར་
དུ་འབྱུང་བ། མདོར་ན་གོས་ཅི་འདྲ་དང་རྒྱན་ཅི་འདྲ་འདོད་ན་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་མོད་
ལ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ལྷོན་གྱིང་ལས་ལེན་ཚོག་
པའོ། །ཉལ་བར་འདོད་པའི་ཆོ་ཡང་དར་བའི་དང་ལྟའི་གོས་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་མལ་ཆས་ལ་
སོགས་པ་ཁ་ཏྲིག་སྒྲ་ཚོགས་པ་སྒྲུབ་འཇམ་ཡང་བ་རེག་ན་ལུས་ལ་བདེ་བ་སྟེར་བ། དེ་
ལྟར་ཡོད་པས་ཉམས་དག་འབའོ། །བྱ་དང་ལྷོན་གྱིང་རྒྱ་ཁྲུང་རོལ་མོ་
སོགས། །ཐོས་པར་འདོད་ཆོ་སྒྲན་པའི་ཆོས་སྒྲ་སྒྲོགས། །མི་འདོད་ཆོ་ན་ན་བར་སྒྲ་
མི་གྲག། །བདུད་ཅིའི་རྒྱུད་བུ་རྒྱ་ཁྲུང་དེ་ན་མས་ཀྱང་། །དྲོ་བྱང་གང་འདོད་དེ་ལ་དེ་
ལྟར་འབྱུང་། །ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པའི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་
ཏེ། །བྱ་དང་ལྷོན་གྱིང་རྒྱ་ཁྲུང་རོལ་མོ་སོགས། །ཐོས་པར་འདོད་ཆོ་སྒྲན་པའི་
ཆོས་སྒྲ་སྒྲོགས། །མི་འདོད་ཆོ་ན་ན་བར་སྒྲ་མི་གྲག། །ཅེས་གསུངས་པ་ནི།
ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་སྤྱིང་གིས། །འདམ་ཐུབ་སྤངས་པའི་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་
ལ། །བཞད་དང་བྱང་བྱང་དང་དུར་ཀ་རམ་པ། །ནེ་ཙོ་རི་སྐྱེགས་མ་བྱ་གི་ལ་
ན། །ཀ་ལ་པིང་ཀའི་རྒྱུད་མང་ལ་བསྟེན་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །སྐུལ་
བའི་བྱ་སྐྱད་སྒྲན་པའི་འགྲུར་ཁྲུག་ཅན་དང་ལྷོན་གྱིང་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲ་དབྱངས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྒྲིབ་པ། རྩ་ཁྲིད་དཔལ་འབབ་ཀྱི་སྒྲིབ། བྲག་དཀར་ཤེལ་གྱི་བ་གམ་ཅན་དང་།
བྲག་དམར་བྱ་རྩེ་མགུར་ཆིངས་ཅན་དེ་དག་གི་བང་རིམ་ནས་སམ་བ་གམ་དེ་ནས་འབབ་
ཅུང་སྒྲིབ། ལྷའི་ར་ལྟ་བུ། གི་ཟེའི་རྩུད་མང་ལྟ་བུ། སྒྲིང་བུ་ལྟ་བུ། ཟངས་
དུང་ལྟ་བུ། རྩ་ར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་སྒྲིབ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་ཁྱུག་ཅན་དེ་དག་
འདོད་པའི་ཆོན། སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་དབྱངས་ཟབ་དོན་གྱི་ཆོས་སུ་སྒྲོགས་པ་དང་། ཐོས་
པར་མི་འདོད་པའི་ཆོན་དབེན་ཞིང་འཇམ་ཐང་དེར་འདུག་པའོ། །བདུད་ཚིའི་རྩིང་བུ་རྩ་
ཁྲིད་དེ་རྣམས་ཀྱང་། །དྲོ་བྱང་གང་འདོད་དེ་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ནི།
ནད་བརྒྱ་སེལ་བའི་བདུད་ཚིའི་རྩིང་བུ་དང་རྩ་ཁྲིད་འབབ་སྟེགས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་དག་ཁ་དོག་
སྒྲིབ་ཆོགས་པའི་དྲི་ཞིམ་དང་ལྡན་པ། རེག་བྱ་དྲོན་འདོད་པའི་ཆོ་དྲོ་ཞིང་བསིལ་བར་
འདོད་པའི་ཆོ་བསིལ་བ། ལྷའི་མེ་ཏྲོག་དག་གིས་ཁེབས་ཤིང་མདོག་སྒྲིབ་ཆོགས་སུ་
གྱུར་བ། རྩིང་བུ་དང་རྩ་ཁྲིད་གི་འགྲམ་ཐམས་ཅད་ན་སྟོས་དྲི་ལྡན་པའི་ཤིང་ལྗོན་པ་ལྟ་
ན་སྟུག་པ་མེ་ཏྲོག་གིས་བརྒྱན་པ་དག་ཐེང་ལྟར་བསྒྲིགས་པ། གོས་དང་ཟས་ལ་
སོགས་པ་དང་རོལ་ཅེད་ཀྱི་ཆས་ལ་སོགས་པ་གང་ཅི་འདོད་ཐམས་ཅད་དེ་ནས་ལེན་ཆོག་
པ། ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པའི་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ནི། ཡིད་ལ་
ཅི་བསམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་དེར་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པའོ།

བདུན་པ་ཞིང་གི་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་སློན་ལམ་འདེབས་

པ།

ཞིང་དེར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད། །བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་མྱེད་ན་མི་
འདའ་བཞུགས། །དེ་སྤྱིད་དེ་ཡི་ཞབས་འབྲིང་བྱེད་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
ཞིང་ཁམས་དེའི་ས་གཞིའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ན་སློན་པ་འོད་དཔག་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་གྱི་ལྗོན་ཤིང་ཡོད་པ། བྱང་ཆུབ་གྱི་ལྗོན་ཤིང་དེའི་མཚན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་པ་རྩོད་ཀྱིས་
པར་སྦྱང་བ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེའི་བྱང་དུ་པ་རྩོད་གདན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་མཚན་ལ་
དག་ཅིང་བཟང་ལ་བཀའ་བའི་འོད་ཟེར་ཅན་ཞེས་འཆི་མེད་རྩ་སྒྲའི་ནང་དུ་གསུངས་ཡོད།
བྱང་ཆུབ་ལྗོན་ཤིང་དེའི་ཚད་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་སྒྲོན་གྱི་ཚད་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་སྟོང་གི་སྟེང་
དུ་གསུངས་པ་མཉམ་པ། ཅུ་བའི་སློམ་ཕྲ་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་
དཀོན་བཙུགས་གྱི་ནང་དུ་དེ་སྟེང་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་རྗེ་པད་དཀར་ལས།
དཔག་ཚད་ཁྱི་གསུངས་ས་ཡང་ཡོད་ལ། པ་རྩོད་གདན་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་
གསུངས་ཀྱང་། འོན་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་མཐུན་པས་ཅི་ཡིན་སྟེ་དེ་གསུངས་པ་བྱེད་མི་
དགོས། དཀོན་བཙུགས་གྱི་ནང་ནས་གསུངས་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་བའི་
ཅུ་བ་རྒྱུད་ཤོས་ཡན་ཆད་གྱི་མཐོང་ཚོད་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་མཛོད་པ་ལས་དེ་ཙམ་གྱིས་
བྱུང་མཐའ་བཟུང་བ་མིན་པར་མདོ་རང་གི་ནང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། དག་སྟོང་ཆོས་གྱི་
འབྱུང་གནས་གྱིས་སློན་ལམ་བཏབ་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤེས་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་
ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་དེའི་ལོ་མ་དང་འབྲས་བུ་མེ་ཏྲོག་སྒྲ་ཚོགས་ཐད་དཔ་དུས་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བ།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

འཛིག་རྟེན་ན་མཆོག་ཏུ་བྱ་བའི་ཞོར་བུ་རིན་ཐང་ཅན་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་པ་ལ་བ་ན་
མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོག་པ་པས་བརྒྱན་པ། གསེར་དང་ཞོར་བུའི་བྱ་བ་དང་བྱ་བྱེད།
དོ་ཤལ་དང་སེ་མོ་དོ་སྒྲ་ཆོག་པ་པ་ཕྱང་འཕྲུལ་ལ་དབྱངས་པ། སྤིལ་བུ་དང་གཡེར་
ཁས་བརྒྱན་པ། དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་སྒྲ་དབྱངས་སྒྲན་མོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཚད་མེད་པ་ལ་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ལྗེ་ན་པའི་ཤིང་དེའི་བྱི་ཞིམ་པོ་
ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་དུ་ཁྱབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལྗེ་ན་ཤིང་དེའི་དབྱིབས་
གཟུགས་མཐོང་མཁའ་དང་། དེའི་བྱི་ཆོར་མཁའ། འབྲས་བུའི་རོ་མྱོང་ཆོད།
འོད་ལྷུས་ལ་ཕོག་ཆོད་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཤིང་དེ་ཡིད་ལ་སེམས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དབང་པོ་རྣམ་ལྷ་གསལ་ཞིང་ལྷུས་ལ་ནད་ཀྱིས་མི་ཐེབ།
སེམས་ཏིང་པེ་འཛིན་ལས་མི་གཡེང་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་
ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་གནས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་ལ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྐྱད་པའི་ཁང་
བཟང་ཞེས་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་གཞལ་མེད་ཁང་ན་ཆོས་སྟོན་པའི་བཀོད་པ་དེ་
དག་གཙུག་ཏྲར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་དོན་ཞགས་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱས་
པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ན་བཞུགས་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་
པའི་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ལ་སོགས་པ་སྤར་ཆོག་པ་ཞིང་གསལ་གདབ་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཞིབ་
ཏུ་བཤད་ཀྱང་། ད་དུང་ཡིད་ལ་གོམས་པའི་ཆེད་དུ་གསལ་འདེབས་ཤིག་བྱེད་ན།
སྒྲ་མདོ་ག་པར་ར་གའི་ཕུང་པོ་ལ་ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་ལྷ་བུའི་འོད་དང་འོད་ཟེར་
ཕྱོགས་བརྩར་འཕྲོ་བ། མཆོན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་
ཅུས་བརྒྱན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་བྱད་པར་བྱས་པ། སྤར་ཆོག་པ་བྱེ་བའི་དབུས་སུ་
ཉི་མ་བཞིན་དུ་གཟི་བརྗིད་འབར་ཞིང་ལྷ་ན་སྐྱབ་པ། ཞལ་མངལ་ན་ལྷ་བས་མི་ངོམས་

ཤིང་ཡིད་ཚིམ་ནས་བདེ་བར་བྱེད་པ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་འོད་དེས་ཕྱོགས་
བཅུའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་གང་གྲུའི་གྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་མང་
པོ་ལ་དུས་རྟག་རྟ་བྱུང་པ། འོད་དེ་བྱི་མ་མེད་ཅིང་གསལ་བ། སྤྱིབ་ཐོགས་གྱི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ཐོགས་པ། འོད་དེས་ཕོག་ཚད་ལུས་སེམས་བདེ་བ་དང་
དགའ་བའི་རོས་ཚིམ་པ། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་
ནས་དཔེར་བཞག་ན། དེའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ལྟར་དུ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་གྱི་
ཞིང་ཐམས་ཅད་ལས་མངོན་པར་འཕགས་ཏེ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་བྱིས་གཞོན་པ།
དེ་ལྟར་ལྷམ་མེར་ལྷན་ནེ་ལྷང་ངར་མངོས་པ་དང་། སྐྱའི་ན་བཟའ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པའི་མཛད་པ་གཙོ་བོའི་འཇུག་
རྩལ་ནི། སྤྱིར་ན་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་དེ་སེམས་ཅན་གྱུད་པ་ལས་
སྤྱིབས་པའི་ཆེད་དང་། རང་གི་བརྟེན་པའི་ཆོས་གྱི་བདུད་རྩི་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་སྐལ་
བ་དང་འཆོམ་པར་བགོ་སྐལ་མཛད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཕྱིན་ལས་
གདུལ་བྱའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ལུང་གི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་ངེས་པར་རག་ལས་པ་ཞིག་ཡིན་
པས་ན། སྟོན་པ་འོད་དཔག་མེད་གྱིས་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཅུའི་དབྱངས་
གྱིས་དུས་རྟག་རྟ་གསུང་གི་བདུད་རྩིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཚིམ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
གདུལ་བྱ་ཐོག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐོབ་བྱ་ཐར་བ་ཅོམ་དང་། ཐོབ་བྱེད་རྟེན་
གཞི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པའི་སྟངས་དུ་བརྟེན་པ་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་བསྐྱས་ཡོད་
པ་དེ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཐོག་ཆེན་གྱི་ཆོས་རིམ་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཐོག་པ་མཆོག་གི་
རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཐོབ་བྱ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ། ཐོབ་བྱེད་བྱང་
ཆུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་། དེའི་བྱང་བའི་

སྒྲིབ་བ་སྒྲུབ་མིན་དང་སྒྲུབ་མེད་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་གིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཆོས་བསྟན་པར་མཛད་
པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་གངས་མེད་པ་ཞིག་མ་སྤྲིན་པ་རྣམས་སྤྲིན་པ་
དང་། སྤྲིན་པ་རྣམས་གྲོལ་བ་དང་། གྲོལ་བ་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པ་དེ་
ལྟར་མཛད་པ་སྤྲིན་ལས་སྦྱོང་བ་ཞིན་ཡོད་པ་དང་། སྦྱོན་པས་ཆོས་གཅིག་གསུང་གྲུང་
གདུལ་བྱ་རང་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཇི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་
དང་། །ཞིང་ཁམས་དེ་ན་བསྟན་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་མ་
རྩོགས་པར་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་མེད་ལ། ལྟར་བའི་རྣམ་གཞག་དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི།
དམ་ཆོག་གི་བཅས་མཚམས་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་པའོ། །**ཞིང་དེར་རྩོགས་པའི་**
སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད། །བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་ཐུང་ན་མི་འདའ་
བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་ལྟ་དངོས་སུ་བཞུགས་
ཏེ་ཆོས་གསུངས་བཞིན་ཡོད་པའི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ཆོད་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཡིན་པས། **དེ་སྤྲིད་དེ་ཡི་ཞབས་འབྲིང་བྱེད་པར་ཤོག** །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་མགོན་ལ་ཇི་སྤྲིད་བཞུགས་པ་དེ་སྤྲིད་
དུ་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་དེའི་མདུན་ནས་ཆོས་ཉན་ཞོར་དུ་ཞབས་འབྲིང་བྱེད་པ་དང་དེ་
ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། **ནམ་ཞིག་འོད་དཔག་མེད་**
དེ་ཞི་བར་གཤེགས། །**བསྐྱལ་བ་གང་གྲུའི་གྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད།** །**ཀའི་སྤྲིད་ཀྱི་བར་དུ་**
བསྟན་པ་གནས་པའི་ཆོ། །**རྒྱལ་ཚབ་སྐུན་རས་གཟིགས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་།** །**དེ་**
ཡི་ཡུལ་ལ་དམ་ཆོས་འཛིན་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲིང་སངས་རྒྱས་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ་ཏུ་ཁྱེད་ལྟར་ལྟར་གྱུ་བ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱེ་འཆི་བཟེས་སྐྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་མི་
སྤྲིད་ཀྱང་། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དེ་ལས་དག་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་མི་སྤང་

བ་མ་ཡིན་པའི་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པས་ན། རམ་ཞིག་སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་སྤྱལ་ལྷ་ལས་འདས་ཏེ་ནང་གསལ་ཆོས་སྤྱི་གཞི་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་སྤྱོད་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིགས་ལ། བསྟན་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་སངས་རྒྱུ་བཞུགས་པ་དང་བྱུང་མེད་པར་བསྐལ་བ་གང་གྲུ་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ། རྒྱལ་ཆོབ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །ཞེས་གསུང་ཏེ། སྤྱོད་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་མདུན་ནས་རྒྱལ་ཆོབ་ཀྱི་ཙོད་པན་བྱུངས་པ་རྒྱལ་སྤྱུ་ཐོ་འཕགས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་དང་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་ཅུམ་པ་གཉིས་སོ། །འོན་དེ་གཉིས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ་ན། འཕགས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་ནི་སེམས་ཙན་ཐམས་ཙན་ལ་ཐུགས་སྤྱོད་མེད་ཞིང་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཐུ་སྤྱོད་ལ་ལྷུ་པའི་མངའ་བདག་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ལ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དང་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་གསུངས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་པོས་བཏགས་མཛད་པའོ། །དེ་ཅུམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཙན་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་ཅིང་། བྱུང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ཞིག་གིས་དེ་ཅུམ་པ་གཉིས་ཀའི་མདུན་ནས་དྲི་བ་ལན་བདུན་ཉམ་ཏེ་སྤྱུ་མ་ལྷ་བུའི་ཏིང་པེ་འཛིན་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་མེད་པར་གསུངས་པས། དེ་ལྷར་ཏིང་འཛིན་ཐོབ་པའི་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཞིང་ཁམས་དེ་ཡོངས་སུ་གང་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཆོབ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཡིན་པས་རྒྱལ་ཆོབ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དེ་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། དེ་ཡི་ཡུན་ལ་དམ་ཆོས་འཛིན་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འོད་དཔག་མེད་དེ་ཡི་བསྟན་པ་དེ་སྤྱི་གཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ཡི་ཡུན་ལ་དམ་ཆོས་འཛིན་པར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། **སྤྱོད་ལ་དམ་ཆོས་རྒྱུ་པའི་ཐོ་རངས་ལ། །སྤྱོད་རས་**

གཟིགས་དེ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས། །སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་ཀུན་ནས་འཕགས་
པ་ཡི། །དཔལ་བཅུགས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱར་བྱར་བའི་ཆོ། །ཞལ་ལྟ་མཆོད་ཅིང་
དམ་ཆོས་ཉན་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་སྟེ། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་སྐྱེད་ངོས་
དང་དེའི་རྗེས་ཀྱི་བསྟན་པའི་གནས་ཆོད་རྫོགས་པའི་སྐབས་ལ། སྟོན་ལ་དམ་ཆོས་
རྣམ་པའི་ཐོ་རངས་ལ། །ཞེས་གསུངས་ནི། སྟོན་ལ་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་རྣམ་
པ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཐོ་རངས་རྒྱལ་རྩ་གསར་བ་རྒྱུད་བའི་གནས་སྐབས་སུ། འཕགས་པ་
རྒྱལ་སྐུ་ཀྱི་ཐུབ་སྟུན་རས་གཟིགས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། མཆོན་
ལ་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་ཀུན་ནས་འཕགས་པའི་དཔལ་བཅུགས་རྒྱལ་པོ་བྱར་བའི་གནས་
སྐབས་སུ། དེའི་ཞལ་ལ་ལྟ་ཞིང་མཆོད་པ་སྟོ་ཆོགས་ཀྱིས་མཆོད་དེ་ཆོས་འཁོར་སྟོར་
བར་སྐྱལ་ཞིང་། དེས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཉན་ཞིང་འཛིན་རྣམས་པར་ཤོག་གཅིག་ཅེས་
སྟུངས་པ་དང་། །འདིའི་ཐོ་རངས་རྒྱལ་རྩ་རྒྱུད་བའི་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པས་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དང་སྦྱར་ཏེ། རང་རེའི་གོ་བདེ་ཞིང་ཡིད་ལ་
ངེས་སྟོབ་པའི་མོས་པ་དང་བསྟན་ཏེ་གསུངས་པའོ། །སྟོ་ཆོ་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་
ནི། །འབྲུམ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཅུ་བྱག་བཞུགས་པའི་ཆོ། །རྟག་རྟ་ཞབས་འབྲིང་བསྟེན་
བཀྱར་བྱེད་པ་དང་། །མི་བརྗེད་གཟུངས་ཀྱིས་དམ་ཆོས་འཛིན་པར་ཤོག། །ཅེས་
གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་
ཀུན་ནས་འཕགས་པའི་དཔལ་བཅུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྟོ་ཆོའི་ཆོད་ཀྱང་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་
ཁྲག་ཁྲིག་འབྲུམ་ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཅུ་བྱག་བཞུགས་པ་དེའི་རིང་ལ། སངས་རྒྱས་དེའི་
ཞབས་འབྲིང་བྱེད་པ་དང་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་སྟོ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟེན་ཅིང་བཀྱར་སྟེ་བྱས་ཏེ་
མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ལ་དབང་ཐོབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་དེས་གསུང་པའི་དམ་ཆོས་གཅིག་

ཀྲང་མ་ལུས་པར་འཛིན་ནུས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་བ་དང་། འུ་ཚོའི་ད་ལྟ་འང་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་ཁྱིམ་མེད་པ་ཇེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚོ་འབྲུལ་གྱིས་གསུང་
པས་ང་ཚོ་རང་གི་སྐྱ་སྐད་དང་མཐུན་པ་ཐོས་སྟབས་ཀྱིན་ཡོད་ཀྲང་། མི་བརྗེད་པའི་
གཟུངས་ལྟ་ཅི་མི་བརྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲེ་རིག་པ་བརྟན་པེ་ཞིག་ཀྲང་མེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས། རྒྱ་
སྒོ་ལ་རྒྱུང་བརྒྱབ་པ་ལྟར་སོང་བ་དང་མེད་པ་གོ་བ་བརྗེད་པ་བཅས་དུས་མཉམ་པ་རེད་འགྲོ་
བ་འདི་ཙམ་མིན་ཞིང་། རིག་ཚད་ཐོས་ཚད་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་འཛིན་སྟབས་ཅན་།
རྒྱལ་བའི་ཆོས་མཛོད་མཐའ་དག་ད་ལྟ་ནས་བདག་གིར་བྱ་ཆོག་མོད། དེའི་བསོད་
ནམས་དང་མ་ལྡན་རུང་། འོན་ཏེ་ཉི་མ་རེ་ལ་ཚིག་རེ་བྱེན་ན་རིང་བོར་མི་ཐོགས་པར་
ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་བ་རྒྱས་རྒྱ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱས་མི་རྒྱས་རང་ལ་ཐུག་ཕྱིན་བདེ་
སློན་གྱི་ཞིང་ཁྲིད་འདིའི་སྐབས་ལ་ཚིག་རེ་དང་དོན་རེ་རེ་ཡིན་ཡང་སྒོ་ལ་ཨེ་བྱེན་ལྟོས་དང་
མ་འོངས་པར་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ལ། སྤྱིར་
ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་མེད་ན་སྒྱུ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་སྒྲོ་ཤེས་བྱའི་གནས་
ལ་མ་སྦྱོང་ན། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནམ་མཁའའི་མཐའ་ལྟར་རིང་། །ཞེས་གསུང་
བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། །གནའ་སྟོན་མ་ཞིག་ལ་འབྲི་གུང་བའི་སྒྲ་ཆེན་ཞིག་ཞིང་ལ་གཤེགས་
སོང་བས་ཟླ་བ་འགའ་ཞིག་ས་སྐྱ་པ་རྒྱུ་ཏའི་སྐྱ་མཐུན་དུ་མཆོད་བསྟོལ་བུལ་སར་སོང་བས།
ས་པཌ་གྱིས་ཟླ་བ་རྣམས་ལ་ཏ་ཅང་ཡག་ཡག་མཛོད་ནས་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འོག་མིན་དུ་
གཤེགས་སོང་བར་མ་བཟང་ཞེ་གསུངས་པས། ཟླ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནང་དོན་ཆེན་པོ་
ཞིག་མ་གོ་བར་དེ་ཡག་པ་ཞིག་གསུངས་མ་སོང་སྐྱམ་སྟེ། འོག་མིན་ལ་གཤེགས་མ་
ཐལ་ཐོག་མིན་ལ་གཤེགས་ཐལ་ཞུས་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་འོག་བེར་དུས་
ངན་པ་ཞིག་རེད་ཐོག་མིན་བེར་དགོས་བསམ་ནས་ཐོག་མིན་སྒྲས་མོད། འོན་ཀྲང་ཐོག་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མིན་ལས་གཞན་འོག་རེད་སོང་བས་དེའི་མན་ནམ་དེའི་སྤྱག་མེད་ས་ལ་བྱོན་ཐལ་ཟེར་བ་
ལྟ་བུས་ཁོང་ཚོས་ཚིག་སྒྲིལ་བཟང་པོ་བཞག་པས། ས་པར་གྱིས་ཟླ་པ་སྒྲིལ་པ་
འདི་རྣམས་གྱིས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་ཤེས་མི་འདུག་དགོངས་ཏེ། དེའི་མཚམས་ནས་ས་
པར་གྱིས་སྒྲ་མའི་གདུང་བལྟ་དུས་ཀྱང་གི་ནང་ན་འབྲེན་པའི་སྐྱེ་འདྲ་འདྲ་མེད་དམ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། ཀྱང་འབྲེན་རྣམས་གསུངས་སྐྱེའི་བརྟེན་ཡིན་ཡང་དོན་མ་གོ་བར་ངན་
ཟེར་ཡིན་པ་མ་ཤེས་ཏེ་ཡོད་ཁྱུ་མང་པོ་ཡོད་ཁི་ཞུས་པས། དེ་ནས་ས་པར་སྤྱགས་ལྟག་
པར་སྒྲིལ་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གི་སྤྱིང་དུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མདོ་རྒྱུད་ལ་ཐོས་བསམ་རེ་བྱེད་
སྐྱེའི་ཆེད་དམ་དེ་འདྲ་ལ་དགོངས་ནས། སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེད་དང་སྤྱབ་པའི་དགོངས་
གསལ་སོགས་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་བརྩམས་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་གསུངས་ཡོད་པས།
གདན་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཚོ་འདྲ་ཡིན་ན་བཤད་སྐྱབ་འཆད་ཉན་དར་སའི་ཆུ་འགོ་རེད་མ་
གཏོགས། ཟ་ཆོག་འདོན་ཆོག་སྤྲས་མགོ་དང་འབྲལ་མེད། བཀའ་འགྱུར་བསྟན་
འགྱུར་སྤྱག་པོའི་བྱིས་ཏེན། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྟ་བུ་བེད་མེད་མེད་གྱི་ཡིག་ཉིབ་རེད་རྒྱ་བྱུང་
དུས་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་སྤྲ་ལྟས་ཚང་ཡོང་བ་རེད། ཡང་སྤྱོད་གྱི་སེ་ལེ་མོད་ཚང་དུ་
མི་ལོ་བཙུང་བརྒྱུད་ལ་མཚམས་ལ་བསྟུང་པའི་སྒྲོམ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་གསལ་ཏེ། རྗེ་རིན་
པོ་ཆེ་དེ་དུས་ཟླ་བ་ཟླ་རྒྱུད་ཡིན་པས་ར་སྤྱོད་ལ་ཕེབས་ཞོར་དུ་སྒྲོམ་ཆེན་དེ་མངལ་དུ་ཕྱིན།
དེར་ཕེབས་ནས་སྒྲོམ་ཆེན་ལ་བྱེད་ལོ་བཙུང་དུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པ་དོ་མཚར་ཆེ།
དེའི་རིང་ལ་བྱེད་གྱིས་ཉམས་ལེན་ཅི་ཞིག་ལ་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། སྒྲོམ་ཆེན་
པས་ཁོ་བོས་ཐོས་བསམ་བྱེད་མ་སྤྱོད་བས་ཤེས་མཁན་ཞིག་མིན་པས་མ་ཁི་འདོན་ནས་
བསྟུང་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྲས་པ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་འདིས་མི་ཤེས་ཁྱལ་རེད་དགོངས་ཏེ།
ཞི་ལྟག་གི་སྒྲོར་འགའ་རེ་དྲིས་ཀྱང་དེ་ཚོ་མི་ཤེས་གསུངས། དེས་ན་མ་ཁི་འདོན་དུས་

སྐབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་རེ་འགོ་ནས་བྱེད་ཀྱིན་ལོས་ཡོད། དེ་ཚའི་དམིགས་རིམ་ངི་
ལྟར་རེད་ཅེས་ངོས་དུས་དེ་ཡང་མི་ཤེས་སྐས། དེ་མ་ཤེས་ན་འོན་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་
གང་ཡིན་ཞེས་ངོས་པས། ཁོས་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་སྟེ་དེ་ལ་ལན་ཞིག་ཐོག་པར་
འདུག་བསམས་ཏེ་སྤང་བྱ་གོང་མོ་དང་སྤང་བྱ་འཛོལ་མོ་ཞི་ཡིན་ན་གཤམ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ན་
མི་ཤེས་ཞེས་སྐས་པ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་དགོངས་ལ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་རེ་
མ་བྱས་ན་སློན་འདི་འདྲ་ཆེ་བ་འདུག་དགོངས་ཏེ། ལྷི་རབས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་
རང་རང་གི་སྒྲ་མས་མན་ངག་གི་ཁུངས་གཏུག་ས། གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་
བཅས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་རེ་བྱེད་སྐྱེའི་ཆེད་དུ་ངི་བ་སྟོན་བསྐྱལ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་
མཛད་ཅེས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད་པ་དེས་ན་དང་པོ་ཆོས་ཐོས་དགོས་ཤིང་ཐོས་པ་དེ་ཞེ་ལ་འཛོག་
སྐྱེད་བས་ཀྱང་གནད་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་ཐོས་པ་ཡིད་ནས་མི་བརྟེན་པ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་
གཟུངས་ཐོབ་དགོས་པས་མི་བརྟེན་པའི་གཟུངས་ཀྱི་དམ་ཆོས་འཛིན་པར་ཤོག་ཅེས་
གསུངས་ཏེ་འདི་ནས་སློན་ལམ་བཏབ་པ་རེད། **མྱུང་ན་འདས་ནས་དེ་ཡི་བསྟན་པ་**
ནི། །བསྐྱལ་བ་དུང་ཕུར་དུག་དང་བྱེ་བ་ཕྱག་ །འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་གནས་དེ་ཆོ་
ཆོས་འཛིན་ཅིང་། །མཐུ་ཆེན་ཐོབ་དང་རྟག་ཏུ་མི་འབྲལ་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
མྱུང་ན་འདས་ནས་དེ་ཡི་བསྟན་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་འོད་ཟེར་ཀུན་
ནས་འཕགས་པའི་དཔལ་བཙེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་སྐྱེ་མྱུང་ན་ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་
བསྟན་ཏེ་རྒྱལ་བ་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་བསྐྱོས་ཤིང་། དེའི་བསྟན་པ་མི་
ཉམས་པར་བསྐྱལ་བ་དུང་ཕུར་དུག་དང་བྱེ་བ་ཕྱག་འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་ལ་གནས་པ་དེའི་
ཆོ་ལ་ཡང་བདག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་ཅིང་རྒྱལ་སྐས་སྐྱེ་བོ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་
ཐོབ་དང་མི་འབྲལ་བར་རྟག་ཏུ་དམ་ཆོས་འཛིན་ལུས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས། དེ་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐྱེ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ནས་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་དེ་སངས་རྒྱས་ནས། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རབ་རྩ་བརྟན་པ་
ནི། །ཡོན་ཏན་ནོར་བུ་བཅེགས་པའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། །སྐྱེ་ཆོ་བརྟན་པ་སྦྱོར་རས་
གཟིགས་དང་མཉམ། །སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་རྟག་རྩ་ཞབས་འབྲིང་བྱེད། །མཆོད་
པས་མཆོད་ཅིང་དམ་ཆོས་ཀྱན་འཛིན་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནས་ནམ་ཞིག་
གི་ཆོན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གྱི་ཐུ་བོ་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཏེ། མཚན་ལ་
དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རབ་རྩ་བརྟན་པ་ཡོན་ཏན་ནོར་བུ་བཅེགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རུ་འགྱུར་
གསུངས་པས། དེའི་སྐྱེ་ཆོ་བརྟན་པའི་ཆོད་དང་མཛད་པ་ཕྱིན་ལས་གྱི་ཆོད་སྦྱོར་རས་
གཟིགས་དང་མཉམ་པ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་དེའི་སྐྱེ་ཆོའི་ཡུན་ལ་ཡང་བདག་གིས་
དུས་རྟག་རྩ་ཞབས་འབྲིང་དང་བསྐྱེད་བཀུར་བྱེད་པ་དང་། དེས་བརྟན་པ་དམ་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་བརྟེན་པའི་གཟུངས་ཀྱིས་འཛིན་རུས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་
སོ།།

ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་རང་ཉིད་ཀྱང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་མ་བསྐྱལ་བ་

ནམས་བསྐྱལ་བ་དང་མ་གྲོལ་བ་ནམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཆོད་དུ་

སངས་རྒྱས་པར་སྐྱོན་ལམ་འདེབས་པ།

དེ་ནས་བདག་གི་ཆོད་བརྟེན་མ་ཐག །ཞིང་ཁམས་དེའམ་དག་པའི་ཞིང་གཞན་
དུ། །སྐྱེ་ཆོད་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
བདག་ཉིད་ཀྱང་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དེར་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་ཆོ་མཛད་པ་མཐར་

མ་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱལ་བ་འབྱུང་ཕྱག་མང་པོར་རྫོགས་སྒྲིན་སྤྱད་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་བྱས་
ཤིང་། དེ་ན་གནས་པའི་ཚད་རྫོགས་ཏེ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱབས་ཆེན་རྫོགས་པར་བྱས་པ་
དེའི་མཐུས། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དེ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་པའམ་ཡང་ན་དག་པའི་
ཞིང་ཁམས་གཞན་ཞིག་ཏུ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པས་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ལྟར། དེ་
བས་ཀྱང་མི་དམན་པའི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་བཟུང་སྟེ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱི་ཁུར་གྱིས་ནོན་པ། ས་ལམ་ལ་སྤྱད་བ་མ་བྱས་ཀྱང་སྒྲིན་ཅིང་གོ་ལ་རུས་པའི་
ཞིང་ཁམས་ཤིག་ལ་སངས་རྒྱས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། **རྫོགས་སངས་**
རྒྱས་ནས་ཆོད་པག་མེད་པ་ལྟར། **ཁཚན་ཐོས་ཙམ་གྱིས་འགྲོ་ཀུན་སྒྲིན་ཅིང་**
གོ་ལ། **སྤྱལ་བ་གངས་མེད་འགྲོ་བ་འདྲེན་པ་སོགས།** **འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་**
འགྲོ་དོན་དཔག་མེད་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བདག་མདོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཡང་མགོན་པོ་རྒྱལ་བ་ཆོད་པག་མེད་པ་ལྟར་དུ་སངས་མ་རྒྱས་པའི་
སྒོན་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་མཛད་པ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱམ་པ་ལྟ་བུར་བྱས་ཏེ། དེའི་སྒོན་ལམ་གྱི་མཐུག་པ་སྟེ་གཞིན་ས་
སངས་རྒྱས་ཏེ་མཚན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས། མདོར་ན་གང་གི་མཚན་དང་སྤྱད་དང་
ནི། །ལྟ་བུ་ཡིད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཡང་། ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་
དབྱགས་འབྱིན་པའི། །ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བསྒྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཞལ་མཇལ་བ། གསུང་ཐོས་པ། མདོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་
གོམས་པ་ལྟ་ཅི། མཚན་གྱི་ཆ་ཟེགས་མའམ་ཆ་ཤས་ཙམ་ཞིག་ན་བར་ཐོས་ཆོད་གྱི་
འགྲོ་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་འགྲོ་བ། སྤྱལ་བ་འདྲ་དང་མི་འདྲས་གདུལ་བུའི་སྟོ་
དང་འཆོམ་པ་གངས་མེད་སྤྱལ་ཏེ། ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་མཐའ་

ཁྱེད་པདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཡས་པ་དག་པའི་ཞིང་དུ་འབྲེན་ནུས་པ་ལ་སོགས་པ། མདོར་ན་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་བཞིན་དུ་གཞན་
དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས། འདིའི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྣམ་
དག་བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སྒྲིན་ལམ་གྱི་བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་ཆ་ཆེད་ཞིབ་རྒྱས་སོང་
ཟིན་པ་དང་། འདིའི་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་ཡིན་པས།
དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུངས་པ་ནི་
གཙོ་བོའི་ཆ་ནས་སྒྲིས་ཏེ་གསུངས་ཤིང་། ཞིང་ཁམས་དེའི་སྤྲོད་བཅུད་ཡོད་ཆད་ཡིད་
ལ་བྱས་ཏེ་དེའི་སྤྲོད་བཅུད་གཉིས་ཀའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་སྒྲིན་ལམ་འདེབས་རྒྱ་
གལ་ཆེ། དེས་ན་སྒྲིན་ལམ་འདི་ཉིད་ཆར་གྲངས་མང་པོ་བཏོན། ཆགས་མེད་བྱས་
ཏེ་འདོན་དགོས་ལ། མང་པོ་བཏོན་ན་ཡིད་ལ་ངེས་པ་དང་སྒྲིན་ལམ་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པ་
ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་པ་
དང་བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་དང་དེའི་ཞིང་ཁམས་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་
དེའི་མཆོན་ཅམ་བསྐྱུག་ན་སེམས་ཅན་གཞན་ཞིག་ལ་ལྷའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྤྱིད་བྱིན་པ་
བས་ཀྱང་ཕན་གདགས་ཡོད་ཅིང་། གྲངས་མེད་རྒྱལ་བའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་གྲོགས་དང་།
འོད་དཔག་མེད་ལ་གདུལ་བུ་སྤྱིའི་ཕུལ་བའི་མཆོད་པ་ལ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པར་བསམ་
སྟེ་རང་གི་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཤིང་གཞན་ལ་འཆད་པར་བྱས་ན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་གཞན་ཕན་གྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། འདི་
བྱིས་པ་པོ་མོའི་ཆོས་སྐལ་ཞིག་རེད། ང་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་པའམ་མཁས་པ་ཞིག་
གིས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་མི་རེ་བསམ་པར་མི་བྱའོ། དེ་འབྲེའི་རིགས་དེ་དམ་པའི་མདུན་ས་

ལ་ཐོན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་མཚན་སྤྱིར་ངོམས་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས་ན།
ལས་དང་པོ་བ་དང་ཐོས་བསམ་སྦྱང་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་མ་སྟེང་མཁའ་ཚོས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་
ཞིང་བཀོད་དང་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འབྱོར་བ་དེ་ཚོ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཞིབ་གྱིས་ལྟ། ཞལ་ཐང་རེ་
མངལ་ནས་ཚིག་རེ་དང་དོན་རེའི་སྟེང་ནས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཤིང་ཞེ་ལ་ངེས་པ་གལ་ཆེ།
བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་མེ་ཏྲག་རྐང་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བླན་
པས་ཀྱང་སྤྱིབ་པ་ཆེན་པོ་དག་སྟེ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་སོགས་པ་ཡིན་པས་ན། མེ་ཏྲག་
གཅིག་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་འབྲུག་ཅིག་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློན་ལམ་གྱིས་སྟོབས་
དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བླན་པ་
དང་འབྲུག་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་མཚན་བཟུང་བའི་བྱིན་བརྒྱབ་ཆོ་འདིར་འབྲུང་བར་གསོལ་བ་

འདེབས་པ།

དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོ་དང་བསོད་ནམས་དང་། །ཡོན་ཏན་ཡེ་ཤེས་གཟི་བརྩིང་
ཚད་མེད་པ། །ཆོས་སྒྱ་སྦྱང་བ་མཐའ་ཡས་འོད་དཔག་མེད། །ཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་
དཔག་མེད་བཅོམ་ལྷན་འདས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོ་
དང་བསོད་ནམས་དང་། །ཡོན་ཏན་ཡེ་ཤེས་གཟི་བརྩིང་ཚད་མེད་པ། །ཞེས་
གསུངས་ནི། སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོའི་ནང་དུ། དེའི་སྦྱ་ཆའི་ཆད་ཀྱི་
མཐའ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གི་བར་དུ་དབྱེད་ཀྱང་རྟོགས་པར་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐུ་ལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཞེས་གསུངས་པས་ན། སྐྱེ་ཆེད་ཆོད་བསྟན་ཡོད་པ་འདི་དག་གངས་ངོ་མ་མིན་ཞིང་།
སྐྱེ་ཆེད་ཆོད་རིང་པོ་ཡིན་པའི་ཆོད་གྱི་སྒོ་ནས་རང་ག་བའི་གཞལ་བྱའི་དོན་ཙམ་ཞིག་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་སྐྱེ་ཆེད་ཆོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ལ་ཡང་ཆོད་པག་མེད་པ་ཞུ་བ་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ཆོད་དང་
བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚྭ་གས་གཉིས་སྐྱེ་ཆོད་པོ་བསགས་པས། སྐྱེ་ཆོད་གས་གཉིས་
སྐྱེ་ཆོད་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཆོད་མེད་པ་དང་འབྲས་བུ་སྤང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་
ཕྱིན་པ། གསང་གསུམ་མི་ཟད་སྐྱེ་གྱི་འཁོར་ལོ་གདུལ་བྱའི་དཔལ་དུ་ཤར་བ་གང་
ལ། སྐྱེ་བསོད་ནམས་ཆོད་པོའི་གཟི་བརྗིད་ཆོད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བྲན་ཏེ་མཚན་
ནས་བཟུང་སྟེ་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་སོ། །ཆོས་སྐྱེ་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་འོད་དཔག་
མེད། །ཆོད་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་མེད་བཙུག་ལྟན་འདས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
མཚན་ནས་བརྗོད་དེ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཆོས་སྐྱེ་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་
སམ་ཆོད་པག་མེད་མགོན་གང་ཞུས་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་ཡང་། སྐྱེ་ལྟ་ལྟན་གྱུ་གྱི་
བདག་ཉིད་སྐྱུ་ལ་བའོད་སྤང་མཐའ་ཡས་ཆོད་པག་མེད་མགོན་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་
ནོ། །གང་ཞིག་ཁྱེད་གྱི་མཚན་ནི་སྐྱུ་འཛིན་པ། །སྟོན་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་སྟོན་མ་
གཏོགས་པ། །མེ་ཆུ་དུག་མཚན་གཞོན་སྟོན་སྟོན་པོ་སོགས། །འཛིགས་པ་ཀུན་
ལས་སྐྱོབ་པར་བྱུང་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །གང་ཞིག་ཁྱེད་གྱི་མཚན་
ནི་སྐྱུ་འཛིན་པ། །ཞེས་པ་ནི། སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཁྱེད་དང་བྱུ་མོ་ལ་སོགས་པ་
གང་ཟག་གང་ཞིག་གིས། བདེ་བར་གཤེགས་པ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཁྱེད་གྱི་
མཚན་ཙམ་ཞིག་དད་དང་བྱས་པས་སྒོ་ནས་སྐྱེ་ཞིག་གིས་འཛིན་པར་བྱེད་ན། སྟོན་གྱི་
ལས་གྱི་རྣམ་སྟོན་མ་གཏོགས་པ། །ཞེས་པ་ནི། དེའི་མཚན་འཛིན་པ་པོ་དེའི་སྟོན་

གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན། མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་གྱི་མགྲུལ་རྩ་ཀྱུ་ཤས་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞབས་ལ་སེང་ལྡེང་གི་ཆོར་མ་ཟུག་སྟེ་ལས་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་དང་དུ་
བཞེས་ཚུལ་བསྟན་པས་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དེ་མིན་གཞན་ཐམས་ཅད།
མེ་ཆུ་དུག་མཚོན་གནོད་སྦྱིན་སྲིན་པོ་སོགས། །འཛིགས་པ་ཀུན་ལས་སྦྱོབ་པར་བྱབ་
པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤོན་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་གཞན་འབྲལ་
རྒྱུན་གྱི་གནོད་པ་མེད་དགྲ་དང་རྒྱུ་འཛིགས་པ། དུག་དང་མཚོན་ཆ་གནོད་སྦྱིན་སྲིན་
པོ་སོགས་མི་མ་ཡིན་པས་འཛིགས་པའམ་གཟུངས་འཛིགས་པ། དེ་དག་ལས་སྦྱོབ་ཅིང་
དེ་དག་གིས་མི་གནོད་པར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་ཐོག་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་གྱི། བྱད་པར་དུ་དེ་
རིང་ཁར་རྩང་གི་འདྲེ་རྒྱལ་འགོང་མི་གསོན་པོའི་ཁོག་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་རང་གིས་
རང་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལ་གསོལ་བ་
བཏབ་མཚོན་པ་ལུལ་སྤོན་ལམ་ཐོབ་དང་ལོ་སྤྱང་ཞབས་བརྟན་སྒྱུ་རིམ་རིམ་གྲོ་ལྟ་ཁ་འདྲེ་
ཁ་ཅི་ཞིག་གཙུག་པ་ལས་ཀྱང་དེའི་དགའ་ཞིག་ཡོད་པ་མིན། དེའི་རྒྱལ་བ་བདེན་པར་སྒྲུ་
བའི་གསུང་ཡིན་པས་སྒྲུ་བ་མ་མཆིས། དེ་མིན་སྤྲེང་མོ་ཤོ་མོ་རེ་འདེབས་ཁུལ་བྱས་
ནས་འདི་སྒྲུབས་ལ་འདི་མ་སྒྲུབས་ཞེས་ཟེར་འཛིག་ཁུལ་བྱེད་མོད། གསོལ་འདེབས་
བདེན་པ་བརྟན་ན་དགོན་མཚོག་གི་བདེན་པས་ཐིག་མོད། འོན་ཀྱང་བརྟན་མཁན་ཁོ་
རང་ལ་བདེན་ཆོག་གི་མཐུ་དང་བསོད་ནམས་གྱི་སྦྱོབས་མེད་ན་སྤྲེང་དོག་མཛུབ་མོས་
གཅད་དེ་རང་གིས་རང་ལ་ཡང་ཡིད་མི་ཆེས་བཞིན་དུ། ཁ་ཤི་ཞིག་སྤྲོམ་གྱིན་ཞོ་རྟགས་
ཤིག་གཞག་ཡོད་མདོག་བྱས་ན་ཡང་། མི་མ་གི་པ་ལ་ཞེད་ལྡུ་བཟུང་བཅུག་པ་དང་།
གི་ཆོར་བ་དག་སང་ཐོན་གནངས་ཐོན་རེད་ཅེས་སྒྲུས་ན་སྐབས་ཤིག་ལ་ཁང་སྟོངས་ནང་

ནས་ཁེར་དགོད་ཤོར་བ་དེ་འདྲ་ཡོད་སྲིད། དེ་དག་ནི་ཁ་རང་ལ་བསྐྱོར་ནས་བཤད་པ་
ཡིན། འཇང་གི་མོ་མ་ཀུན་ཤེས་གཅིག་སྟུག་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བར། ཀུན་ཤེས་མོ་
མ་ང་རང་སྦྱིད། གཅིག་སྟུག་ནམ་གྱི་མི་ཤེས་སྟུག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། མདོན་ཤེས་
གསལ་འགྲིབ་ཅན་གྱིས་ཅི་ཡང་མི་ཡན། དེས་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ།
འཆི་མེད་རྩ་སྒྲ་དང་འོད་མདོ་ལས་གསུངས་ཡོད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱིས་དང་འདིས་བསྟུ་
ཡོད་ངམ་སྒྲུམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་རིང་ཁ་རྩང་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་བཀའ་བསྟུ་བ་མེད་པ་ལས་མདང་གི་མི་ལམ་རྩ་ཆེན་བཙྱི་བའི་དུས་ཆོད་
ཡིན་པས། སྒྲུས་ཆད་པའི་ཐོག་ཏུ་མི་འགྲོ་ཞིང་དེ་ཨེ་འགྲོ་བསམ་པར་ཡང་མི་
བྱའོ། **།བདག་ནི་བྱེད་གྱི་མཚན་འཛིན་ཕུག་འཛལ་བས། །འཛིགས་དང་སྟུག་**
བསྐྱེད་ཀུན་ལས་སྒྲུབས་མཛད་གསེལ། །བཀྲ་ཤིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བྱིན་གྱིས་
རྒྱུ་བས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་དད་པ་དང་མོས་གུས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གིས།
བྱེད་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་མཚན་ནས་བཟུང་སྟེ་བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་གྱི་གནས་སྒྲུབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་སེལ་པའི་ཆེད་དུ་གསེལ་
བ་བཏབ་ཅིང་ཕུག་འཛལ་བ་ཡིན་པས་ན་གནས་སྒྲུབས་ཆོ་འདིའི་འཛིགས་པ་མཐར་ཐུག་
ངན་སོང་གི་གཙོས་པའི་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀུན་ལས་བྱེད་གྱིས་སྒྲུབས་པར་མཛད་དུ་
གསེལ་ཞེས་དང་། བཀྲ་ཤིས་པ་འདི་ཉིད་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྒྲིབ་དོད་ལས་སྣ་སྟེ་ཞེས་
པའི་སྒྲུ་ལས་བྲངས་ན་ལེགས་པའམ་དག་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས། གནས་
སྒྲུབས་ཆོ་འདིའི་བགོགས་དང་བར་ཆད་ནི་ཞིང་བསམ་དོན་ཆོས་བཞིན་དུ་འབྱུང་།
མཐར་ཐུག་ལུས་འདི་བཟེས་པ་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
བཞུགས་གཤམ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་ཞིང་། མཐའ་ཡས་མར་གྱུར་གྱི་

ཆགས་མེད་བདེ་སློན་གྱི་ཚིག་དོན་གོ་སླ་བར་བཀའ་བ་ཐར་ལམ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྒྲུལ།

སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཏེ།
རང་གི་ལག་ན་མཆིས་པ་བཞིན་དུ་སློན་པ་ཇི་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པའི་བྱིན་རྒྱལས་མགོན་པོ་
ཁྱེད་ཀྱིས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སློན་ལམ་བཏབ་པའོ།

གསུམ་པ་སློན་ལམ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བདེན་ཚིག་དང་གཟུངས་སྒྲགས་

བཙཏེད་པ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་སློན་ལམ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བདེན་ཚིག་དང་གཟུངས་སྒྲགས་
བཙཏེད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་བདེན་ཚིག་བཙཏེད་པ།

སངས་རྒྱུ་སྒྲུ་གསུམ་བརྟེན་པའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། །ཆོས་ཉིད་མི་འགྱུར་བདེན་པའི་
བྱིན་རྒྱལས་དང་། །དགོ་འདུན་མི་ཕྱེད་འདུས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས། །ཇི་ལྟར་སློན་
ལམ་བཏབ་བཞིན་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་
སངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ལ་མཁྱེན་པའི་སློ་གྲོས་རྒྱས་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ། རྒྱལས་འགྲོ་
བདུན་རྩ་པ་ལས། མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སློ་
རྒྱས་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་པད་མོ་ལྟར་སངས་རྒྱས། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་མཚན་
གསོལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་སྒྲུ་གསུམ་དབྱེར་མི་
ཕྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སློས་པ་དང་བུལ་བ་

ཁྱུང་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ངི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་བྱང་ཆེན་པོའི་
ཁམས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། དེ་ལ་དབྱེན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་རྟོགས་པ་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། མགོན་པོ་བྱམས་པས། སྐུ་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་འཁྱུར་རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་
པ། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབྱིངས་
དག་མཉམ་ཆེན་པོ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྐྱེ་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤང་རྟོགས་མཐར་
སྦྱོན་པ་རིག་པའི་ངོ་བོ། རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་རིགས་མཐར་སྦྱག་པ་མངོན་དུ་
སྐྱུར་བའི་དུས་ན། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་རྣམ་མཁའ་
ལྟར་གདངས་བྱེད་པའི་རང་ནས་ཉི་མ་ལྟར་དུ་སྒོ་བྱར་གྱི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིན་དངས་པ་ལྟར་སྤང་
བའི་ཚུལ་དེ་དང་། ལོངས་སྐྱེ་དེ་འཁོར་བའི་ཆ་འདུས་བྱས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་
བརྒྱད་ཀུན་གཞི་དང་བཅས་པ་དབྱིངས་སུ་རྩལ་པའི་སྟོབས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གཞིའི་
གནས་ལུགས་ཀྱི་སྤང་ཆའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་ཞིག་ལ་གསུངས་ཤིང་།
ངེས་པ་ལྟ་པོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་སྐྱག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་
ཁམས། འཁོར་ངེས་པ་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ། སྟོན་པ་ངེས་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པ་རིགས་ལྟའི་སངས་རྒྱལ།
དུས་ངེས་པ་རྟག་པ་རྒྱུན་གྱི་འཁོར་ལོར་བཞུགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱུལ་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ངི་
ལྟར་ཡིན་ན། ཆོས་སྐྱུའི་གདངས་ལོངས་སྐྱེ། ལོངས་སྐྱུའི་རྣམ་རེལ་ལས་གདུལ་
བྱའི་ངོར་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་སྤང་བ། རྒྱ་སྒོ་ད་ཡོད་ན་ཟླ་གཟུགས་ཡོད་པ་ལྟར་
གདུལ་བྱ་ཡོད་ན་འདུལ་བྱེད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་བྱམས་པས། རྒྱ་ནི་

ཡོངས་སུ་སྒྲིན་གྱུར་ནས། །གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །གང་ཆོ་བྱ་བ་ཕན་
གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེར་སྒྲུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །གདུལ་བྱའི་ཆུ་
སྟོང་མེད་ན་སྤྱུལ་སྤྱུའི་རྩ་གཟུགས་མི་འཆར་བ་བཞིན་དུ། །རྩ་བ་ནམ་མཁའ་ན་ཡོད་
ཀྱང་རྩ་གཟུགས་འཆར་སའི་ཆུ་སྟོང་ས་གཞི་ལ་མེད་ན་གཟུགས་བརྟན་རང་འགག་ཏུ་
འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་སྤྱོད་པའི་དགོ་བ་མེད་ན། །ཆུ་མེད་ན་
འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའམ་ས་བོན་རུལ་བ་འཕེལ་དུ་མི་རུང་བ་ལྟར་སྤྱུལ་བ་མེད་པས་
བཟང་སྲོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས། །ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་
ཀྱང་། །ས་བོན་མི་རུང་མི་འབྱུངས་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་གྱུར་
ཀྱང་། །སྤྱུལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་སྲོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱུལ་སྤྱུ་
ལའང་བཟོ་དང་སྤྱེ་བ་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་སྤྱུ་གསུམ་
འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དམ་པ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་བརྟེན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། །ཆོག་
ཀྱང་དང་པོ་སངས་རྒྱས་སྤྱུ་གསུམ་བརྟེན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་
དགོན་མཆོག་བསྟན་ལ། །ཆོག་ཀྱང་གཉིས་པ་ཆོས་ཉིད་མི་འགྱུར་བདེན་པའི་བྱིན་
རྒྱབས་དང་ཞེས་པས་ཆོས་དགོན་མཆོག་བསྟན་ཏེ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡེ་
ནས་འགྱུར་བ་མེད་པ་མི་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཆོས་དགོན་མཆོག་འགོག་ལམ་གྱིས་
བསྟུས་པ། །བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་ལྷོས་པ་ལུང་གི་ཆོས་དང་། །བརྟེན་བྱེད་དོན་ལ་
ལྷོས་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཏེ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་བཞག་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། །སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་
རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ངོ། །ཞེས་གསུངས། །འདི་ལ་བརྟེན་བྱའི་སྟོན་ས་བདེན་པ་
གཉིས། །རྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སམ། །བརྟེན་བྱའི་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྒོ་ནས་བསྐབ་པ་གསུམ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་བྱེས་ཀྱང་ཚོག་པ་དེ་
འདྲ་ཞིག་དང་། ཚོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་དག་འདུན་མི་བྱེད་འདུན་པའི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་
ཞེས་པས་དག་འདུན་དགོན་མཚོག་བསྐྱེད་ལ། རིག་གྲོལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ལྡན་དག་
འདུན་དགོན་མཚོག་གི་མཚན་ཉིད། རིག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་གྲོལ་བའི་ཡོན་
ཏན་གསུམ། དབྱེ་གཞི་རིག་གྲོལ་གཉིས་བསྐྱེད་པས་རིག་དང་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་
བརྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཡང་བརྫོད་ཞིག་བྱས་ན། ཇི་ལྟར་རིག་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། ཇི་སྟེང་པ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ནང་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་རིག་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་གསུམ། སྤང་བྱ་ཆགས་སྦྱིབ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཐོགས་
སྦྱིབ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན། དམན་སྦྱིབ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་གསུམ་དང་
དུག དེའི་སྟེང་དུ་རིག་གྲོལ་དབྱེ་གཞི་གཉིས་དང་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་གསུངས་པ་དེ་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་དག་འདུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གསུངས་ཀྱང་། མཐར་
ཐུག་གི་སྦྱབས་ཚོས་སྐྱེ་ཉག་གཅིག་ལ་འདོད་དེ། རྒྱུད་བྲམ་མ་ལས། སྦྱབས་ནི་
སངས་རྒྱུས་ཉག་གཅིག་སྟེ། །ཐུབ་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཕྱིར། །ཚོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་
མཐར་ཐུག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས། །རང་སྤྱང་དོན་གྱི་འོག་མིན་ན་ཚོས་ཉིད་
དང་ཐ་དད་མེད་པར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་དེའི། སྐྱེ་དག་འདུན། གསུང་དམ་
ཚོས། ཐུགས་སངས་རྒྱུས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་དུ་གནས་པས་ན། སྐྱེ་གསུམ་དགོན་མཚོག་
ཀུན་འདུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འདོད་པ་དང་། ཚོག་རྒྱུ་རྗེས་མ་ཇི་ལྟར་
སྒོན་ལམ་བཟའ་བཞིན་འགྲུབ་པར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། དེས་ན་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་
མེད་མཚོག་གསུམ་དམ་པའི་བྱིན་རྒྱལ་སམ་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན་བསྐྱེད་མེད་ཀྱི་སྦྱབས་གང་
གིས། ཇི་ལྟར་སྒོན་ལམ་བཟའ་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག་ཅིག་

ཅེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་བདེན་ཚིག་རི་བཞིན་འགྲུབ་པའི་གཟུངས་སྒྲགས།

དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་མཚོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་
ཚིག་གིས་སྒྲ་བྲངས་ཏེ། ཏུ་ཐུ། བཅུ་མི་ཡ་ཨ་ཕ་བོ་རྩ་ལྷོ་སྒྲ། ཞེས་
གསུངས་པ་འདིའི་ཞོར་དུ་ཕྱག་གི་འགྲུར་སྒྲགས་འདི་འབྱུང་སྟེ། དགོན་མཚོག་གསུམ་
ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ན་མོ་མཁྱེ་གི་ཡེ། ན་མོ་སྒྲ་གི་ཡེ། ན་མོ་ཡུལ་མ་གི་ཡེ་
སྒྲ། ཞེས་བརྗོད་ནས་ཕྱག་གསུམ་འཚལ་ན་འབྱུང་ཐེར་དུ་འགྲུར་བར་གསུངས་པ་
དང་། དེས་ན་རབ་བརྒྱ་ཕྱག་ འབྲིང་ཅི་རུས། ཐམ་ཕྱག་བདུན་ཡན་འཚལ།
རབ་འདི་མ་ཆག་པ། འབྲིང་ལོ་རྒྱ་ཙམ་མ་ཆག་ ཐམ་ནམ་སྐབས་སུ་ཁ་རུབ་ཏུ་
ཕྱོགས་ནས་བདེ་བ་ཙན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱན་ཞིང་འོད་དཔག་མེད་ལ་ཐམ་མོ་སྒྲུར་
ཏེ་དད་པ་ཅེ་གཅིག་གིས་བཏོན་ན། ཆོ་འདིར་ཆོ་ཡི་བར་ཆད་སེལ། ཕྱི་མ་བདེ་བ་
ཙན་དུ་སྒྲེ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། འོད་མདོ་དང་ཞིང་བཀོད་གྱི་མདོ་པར་དཀར་པོ་འཆི་མེད་
རྩ་སྒྲ་སོགས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ་བདེ་སློན་འདི་ཉིད་འགྲུར་སྒྲགས་
དང་བཅས་པ་བཏོན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ཕྱག་དང་སྒྲགས་ནས་བཏོན་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་ཆུལ་
ནས་བཟུང་སྟེ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུས་པའོ། །གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་མཚོད་དོ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པ་དང་སྒྲགས་ན་ཡང་དེ་
ལྟར་དུ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་མ་ཟད། མཚན་ལན་གཅིག་དད་པས་བརྗོད་ན་དན་འགྲོའི་

ཁྱེད་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

སྤྱི་བསྐྱེད་སེལ་བར་མ་བཟང་བའི་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་སྤྱི་བར་ལན་གཅིག་མིན་པར་
ལན་གྲངས་དུ་མར་གསུངས་པས། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གཞལ་བ་ལ་ལུང་ཚད་མ་
སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལ་གཏུགས། སྒྲོག་གྱུར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་
གཏན་ཚིགས་ཚད་མ་སྤོར་དག་སྤོང་ཚོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་བ་ཁྱེད་ཀྱི་
བརྒྱ་སྤོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་གི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཞིང་ཁམས་བཟུང་བའི་སྟོབས་མ་རྩོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཁོང་འཆང་རྒྱ་
བར་མ་གྱུར་ཅིག ཅེས་གསུངས་ཏེ་བསྐལ་བ་རྒྱ་མཚོར་ཚིགས་གཉིས་རྒྱབས་ཆེན་
བསགས་ཏེ་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུག་པའི་སྟོབས་དེ་ལ་བཟུང་། དེའི་སྤོང་དུ་མཛོན་སུམ་
ཚད་མ་ད་ལྟ་བུ་བཟང་བར་གཤེགས་པའི་མཚན་ཐོས་པ་ཡང་བསོད་ནམས་རྒྱབས་ཆེན་སྟོན་
སོང་ཅན་ཡིན་པའི་མཛོན་སུམ་ཚད་མ་སྟེ་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་སྲང་ལ་བཏེག་སྟེ་གཞལ་ན་
བསྐྱེད་མེད་པས། བསྐྱེད་ཡིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དལ་འབྱོར་དོན་ལྷན་དུ་
བྱ་རྒྱུ་དེ་ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་དོན་ཆེན་འདིས་འབྱུང་པར་གསུངས་ནས་འདིའི་ཁྱེད་དང་
བཅས་པ་གསལ་བར་བཀོད་དོ།

ཐམས་དགེ་བ་མཁུག་གི་དོན་མཛད་བྱུང་།

ཞེས་དགེ་སྤོང་ར་གྲུ་ཨ་སུའམ་ཀམ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་སྤྱི་བསྐྱེད་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་མང་
པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྤྱི་བའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག ཅེས་གསུངས་ཏེ་མཁུག་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་
དགེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་། འདི་ཉིད་འཛོན་སྤོང་གྲོག་པའི་སེམས་
ཅན་མང་པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཆོ་འདི་བརྗེས་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱུར་འབྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་

གསུངས་ཏེ་སློན་ལམ་གྱིས་མཐའ་བརྒྱན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡན་ཆད་གྱིས་རྣམ་དག་
བདེ་ཆེན་ཞིང་གི་སློན་ལམ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་ཆགས་མེད་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་ཁམས་
ཡོང་ལ་བྱུང་བ་ཆུ་འགོ་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་འདིའི་ཐོག་ནས་བདེ་ཆེན་ཞིང་སྤྱིད་བཤད་དེ་དེ་རིང་
གིས་མཐུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས། མཐུག་མཐའི་ཞལ་གདམས། ཐེངས་འདིའི་
ཆོས་འཆད་ཉན་ཆོགས་བསགས་མཆོད་འབུལ། ལྷག་བསྐོར་སློབ་སྦྱོང་། གསོལ་
འདེབས་སློན་ལམ། དེའི་སྤྱིང་དུ་དག་སྒྱུབ་སྤྱི་སྤྱོད་གི་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ལ་སོགས་
པ། ད་རེས་གྱི་ཆོས་ར་འདིའི་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་རྣམ་དགར་གྱི་དགོ་ཅ་བསྒྱུབས་ཆོད་
སྤྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དང་། འཕགས་དང་སོ་སྒྱུ་ཡིས་སྤྱོགས་དུས་གནས་
སྐབས་ཀུན་ལ་བསགས་པའི་དགོ་ཅ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྒྲེམས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་འགོད་པའི་དགོ་བ་གཅིག་པུའི་ནང་དུ་བསྒྲུམ་པའི་མཐུག་
དགོ་བ་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྒྲེལ་བའི་སྐབས་ལ་ཁེལ་བ་རེད། དེས་ན་ད་རེས་འདི་ན་ཆོས་ར་
གཅིག་གི་ནང་དུ་མཉམ་དུ་འཛོམས་པའི་འདུས་པའི་ཞལ་གྲངས་ཀྱང་ཉུང་ཉུང་མ་རེད།
འདིའི་བྱུང་ཆོད་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། བོད་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ཟེར་གྲང་ཆོག་
ལ་རྒྱ་ཞིང་ཆེན་ཕྱི་ནང་གི་མི་རིགས་འགའ་ཤེས་མི་སྤྱུང་ཆོས་ལུ་བ་ཡོད་ཅིང་། གྲུབ་
ཆའི་གཙོ་ཕལ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་སྒྱུ་ལ་གྲ་ཆོད་གི་དགོ་འདུན་བཅུན་པ། དེ་ཡང་
དགོན་སྡེ་ཁག་མང་པོའི་སྒྲ་གྲ། བཅུན་མའི་དགོ་འདུན། སྤྲགས་སྡེ་ཕོ་མོ།
དགོ་བསྟེན་གྱི་སྡེ། ཆོས་དད་མང་ཆོགས་སྦྱིར་བཏང་བ་དེ་ཆོ་ལས་གྲུབ་པ།
གྲངས་ཆོད་གྱི་སྤྱིང་ནས་བཤད་ན་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཡིན་པས། སྦྱིར་མི་རིགས་གྲངས་
ཉུང་གི་ས་ཆ་འགོག་སྡེ་ཁག་གྱིས་ཅིག་ལ་མཆོན་ན་ཉུང་ཉུང་མ་རེད་མང་པོ་རེད། བྱང་
པར་ད་ལོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུས་གནས་བབས། ཉ་ཅང་དུས་བདེ་ཞོད་འཇགས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

མིན་པའི་གནས་ཚུལ་དང་བསྟན་ན་མང་པོ་ཡིན་པར་མ་ཟད། དེའི་སྐྱོད་དུ་བྱིས་པ་པོ་
མོས་སྟོན་ལས་དང་ཐུག་སྟེ་བྲེལ་བ་ཆེ་བའི་སྤང་ཡིན་ཡང་ཆོས་ལུ་བ་མང་པོ་ཞིག་འཛོམས་
བཞག་པ་འདི་ཡང་ངོ་མས་བཤད་ན་སྟབས་ལེགས་སྟེས་དབང་གིས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་
རྒྱུ་མེད་ཅིག་ཅི་ལ་ཡིན། ད་ལྟོ་འདི་ན་འཛོམས་ཆད་སྤྱིར་རང་རང་གི་ཆོ་སྟོན་
བསམགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས། ཆོས་ལུན་དལ་འབྱོར་ཆད་བའི་ལུས་ཤིག་
སྤངས། དགོས་སུ་ཆོས་རྒྱུད་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དང་སྟོན་ལམ་མཐུན། དེ་
ལྟར་སྟོན་འབྲེལ་ལས་དང་སྟོན་ལམ། ཕྱི་འབྲེལ་ཆོས་དང་དམ་ཚིག་གིས་བསྟན་
ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་རང་རྒྱས་ཀྱི་ཐ་མ་འདིར་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཆེན་པོ་ལ་མཉམ་དུ་ཞུགས་
ཏེ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་བཀལ་ཏེ་ཐར་བའི་སྐམ་སར་སྟེག་པའི་དོན་མཐུན་པའི་འདུན་
པ་གཅིག་གིས་མཉམ་དུ་ཚོགས་པ་འདི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱོས་ཐང་
ཞིག་གིས་སྒྲེལ་སོང་བ་ཡིན་པས། འདིའི་ནང་ན་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་བསྟན་པའི་
ཅུ་ལག་མ་འོངས་བསྟན་རྒྱུན་འཛིན་པའི་མཁན་སྤྱུལ་རྣམ་པ་ཡང་བཞུགས་ཤིང་།
དེར་མ་ཟད་མཁས་བརྩན་བཟང་གསུམ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལ་རང་དབང་འབྱོར་བའི་
བསྐྱབ་ལུན་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པས་གཙོས་པའི་གྲུ་མང་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་སྟེ་དང་།
དེའི་སྐྱོད་དུ་སྟེ་ཡུལ་བའི་བྱིས་པ་པོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་། མཚོག་གསུམ་སྐྱབས་སུ་མི་
འཛིན་པ་ཞིག་དང་དེའི་དམ་བཅའ་མ་སྤངས་པ་ཞིག་མེད་པས། སྤྱིར་གངས་ཅན་བོད་
ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་འདི་ཆོས་ལུན་གྱི་ཡུལ་གྱུ་ཡིན་པས། ཐོ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་
དགེ་བསྟེན། ཐོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མོ་གསུངས་པ་འདྲ་བ་རེད་ཅེས་སྒྲིམ་ན་ཆོག་པ་
གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས། འདིར་ཡོད་ཆད་མ་ཡང་དེ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་རྒྱུའི་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཐོག ང་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་མིང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་མཐོང་མིང་ཞིག་ཐོགས།

དུས་རབས་ཀྱི་དབང་གིས་དམ་པ་གོང་མའི་ཞལ་མངའ་བྱིན་རྒྱལ་ཐོབ་པས། བརྒྱད་
པ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་ཉེ་བའི་འདང་རྒྱག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། དོན་ངོ་
མའི་སྤྱང་ནས་སོ་སྤྱིས་ཀྱི་ངང་རྒྱལ་ལས་མ་འདས་པ་རང་སློང་ལ་སློག་ཏུ་མ་གྱུར་བ་
ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ངི་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྐྱ་གཟུགས་ཤིང་ལས་ཀྱང་། །བགྱིས་
པ་ཅི་འདྲའང་རུང་སྟེ་མཁའ་པས་མཆོད། །དེ་ཕྱིར་བདག་གི་སྟན་ངག་འདི་ངན་
ཡང་། །དམ་ཆོས་བརྗོད་ལ་དད་སྲོད་སློད་མི་བཅུད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
བཤད་རྒྱ་དམ་པའི་ཆོས་ཡིན་པས། དུས་ཕྱི་མའི་སྐབས་འདིར་ཕྱི་ཁྱ་ཁྱ་ཟང་ཟིང་གིས་
བསྟན་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་དར་བའི་རྒྱགས་ཀ་ཡོད་རུང་། བད་དོན་གྱི་བསྟན་པ་ཉམ་དམའ་
ཉག་སྤྱ་བའི་གནས་སྐབས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། དེ་ལྟར་སྤྱབ་པ་དག་
གི་བསྟན་པ་ནི། །སློག་མར་སློག་ཕྱིན་འདྲ་དང་ངི་མ་རྒྱལ། །སློབས་དང་ལྷན་
པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི། །ཐར་བ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་གྱིས། །གསུངས་
པ་ལྟ་བུའི་དུས་འདི་ལ་བསྟན་པ་དམ་ཆོས་ཀྱི་སློག་འཛིན་རྒྱ་དེ་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཞུགས་
པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བགོས་སུན་མོང་གི་འགན་འཁྲི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར།
ཆོས་ཚིགས་བཞི་ཞིག་གི་སློག་མ་བྲོལ་རུང་། དམ་པའི་ཆོས་རང་གིས་འཛིན་ཅིང་
གཞན་ལ་སྤེལ་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་ནི་བསྐལ་བ་བཟང་སོང་བསམ་གྱིན་ཡོད།
འདི་དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་སྤྱས་དང་སློབ་མར་བཅས་པ། བྱད་པར་དུ་དམ་པ་
གོང་མ་བཀའ་ངོན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་དགོངས་རྫོགས་པའི་མཆོད་པ་ལ་ལུལ་ན།
སྤྱན་མེད་པའི་མཆོད་པའི་མཆོག་ལ་འགོ་རྒྱུ་རེད་བསམ་གྱིན་ཡིན། ཆོས་བཤད་རྒྱ་དེ་
རྒྱལ་བའི་ཕྱིན་ལས་རེད། གདུལ་བྱས་རྒྱུད་སྤྱིན་ཞིང་གོལ་བ་རྒྱལ་བའི་མཛོད་པ་ཡིན་
པས། རྒྱལ་བའི་ཕྱིན་ལས་རྒྱུད་མི་བླ་བའི་ཐབས་རྒྱལ་ལ་བསམ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པས། ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐོས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཐོག་
ལ་ཁེལ་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་རེད། གནད་ལ་མ་ཁེལ་བའི་ཆོས་བརྒྱ་ཐམས་པ་ཉན་
པས་མ་ཟད། ཁ་བཤད་ཅིང་གིས་ཇི་ལྟར་བཤད་ཤེས་ཀྱང་། ཉམས་སུ་མ་ལོན་ན་
ནི་ཙྰའི་འདོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས་དེས་ཅི་ཡང་མི་ཕན། ལྷ་མེར་དགོ་འདུན་པ་
རྣམས་ལ་ལྷ་ཅི་དགོས་ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་སྐྱབས་གནས་རེ་སྟོན་རེད། བསྟན་ཅ་
དགོ་འདུན་རེད། དགོ་ལ་གཅིག་ཏུ་འདུན་ཞིང་རང་རྒྱུད་བསྐྱབ་པ་དང་མི་ཕྱེ་བ་ཞིག་ལ་
དགོ་འདུན་པ་ཞེས་ལུ་བ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་པ་ཕྱི་ན་མི་བཞུགས་གང་ཟག་གི་རང་རྒྱུད་
ན་བཞུགས་པ་ཡིན་པས། རེ་རེ་ཆོགས་པའི་ཐུན་མོང་གི་བསྟན་པ་གངས་སྤྲོངས་ཡུལ་
གྱི་རྒྱན་ཆ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་དང་། བསྟན་པ་འདི་ཉིད་བསྟན་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ངོ་མ་ནས་
དར་རྒྱུའི་རེ་བ་བྱིད་རྣམས་པ་ལ་བཅང་ཡོད་པས། ད་ལྟ་དུས་ཀྱི་འགྲུ་མཆོམས་དང་།
བསྟན་པའི་ཆོགས་མཆོམས། མི་ཐོག་རྗེ་དུས་ཡིན་པས། ཡག་ཉེས་མཛོན་མཆོན་
ཆེ་བའི་དུས་རབས། སྟོན་ལས་ལ་བཞུགས་རྒྱ་མེད་པའི་དུས་སྐབས། རེ་རེའི་
ངོས་ནས་ཡིན་ན་བསྟན་པ་རང་སྐྱེ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཚུགས་རྒྱུའི་གདེང་ཆོད་ཡོད་པེས་བྱེད་
དགོས་པའི་དུས་ཆོད་རེད། མི་སྐྱེ་ཕོ་མོ་ཆོད་དང་བྱེད་པར་དུ་ལོ་ཉུང་ན་གཞོན་ཆང་མ།
བྱེད་རྣམས་མ་འོངས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདག་པོ་རེད། རུས་པ་ལུལ་བུ་ཡི་བཟུང་རེས་
རེད། རྒྱན་པ་ལུལ་བུ་མེའི་བཏག་རེས་རེད། མི་རེས་མི་ལ་བབ་ནི་རེད། མ་
འོངས་ས་འདིའི་སྤྱིད་སྤྱུག་ཅི་ཡོད་བྱེད་རྣམས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས། བྱེད་རྣམས་
ནར་སོན་ནས་ཡར་སྐྱེས་ཏེ་མར་སྐྱར་ས་ལ་སྤྱུག་དུས་ད་དུང་བྱིས་པ་བསམ་མེད་ཀྱི་ཐལ་
ཅིང་ཅི་བ་ལྟར་མི་བྱེད་པར། མི་རབས་སྟོན་མ་ཐམས་ཅད་དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་
འགྲིབ་ཀྱི་དབང་གིས་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་བའི་གོ་སྐབས་མ་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་

ནུམས་ལ་བསམ་པ་དན་པ་བབུང་བ་མིན་ཀྱང་བསམ་བཟང་འཆོག་ནས་བཟང་སློབ་མི་
ཤེས་ཤིང་། མང་ཆེ་བས་རྩུ་བེ་བྱེད་སྤངས་དང་ས་ལས་རྩོལ་ས་བྱེད་རྒྱ། སྤྲིག་ཉི་
ལུག་ཚོང་གི་ཁ་མ་སོས་ནམ་མ་ལངས་ཏེ། མ་ཚུས་ཀྱིན་དང་འབྲི་ཚུས་ཐུར་ལ་བྱེད་
ནས་ཉི་མ་ནམ་ཚུ་བཟང་མཁན་གསུག་ཡིན་པས། བྱེད་ནུམས་ཀྱིས་རང་བསམ་གྱི་ཐོག་
ནས་ཤེས་རིག་ཡོན་ཏན་སྦྱངས། མགོ་རྩ་ལ་རྒྱ་ཤེས་ཡོན་སྦྱང་བཅོམ་གྱི་སྤྱང་དུ་ཞོག་
དང་དེའི་ནང་དུ་མདོ་འདུས་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། བྱེད་ནུམས་ཀྱིས་མ་རབས་གྱི་
བསམ་སྦྱོང་ལ་བསྐྱབ་མི་ཉན་ཞིང་། ཡ་རབས་གྱི་བསམ་སྦྱོང་ལ་སྦྱོང་ནས། དགོ་
སྦྱབ་སྤྲིག་སྦྱོང་རེ་ཨེ་ཤེས་ལྟོས། མིའི་རིན་ཐང་ཤེས་ཡོན་དང་སྦྱོང་བཟང་ཡོད་མེད་ལ་
ཐུག་ཡོད། རང་ལེགས་ན་མི་འདོད་མཁན་སུ་ཞིག་ཡོད། ལེགས་དགོས་ཆོ་
གྲོགས་དན་གྱི་ཁ་ལ་མ་ཉན། གྲོགས་དན་གྱི་ཐོད་པའི་སྤྱང་དུ་འདི་གྲོགས་དན་རེད་
ཅེས་ཡི་གེ་བྲིས་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། ད་གྲོགས་དན་ཡིན་ཞེས་དེས་མི་བཤད་མོད།
བསམ་དན་རང་གིས་འཆོག་ནས་མི་ལ་ཡང་བསྐྱབས། དེ་ལ་ཐག་ཉེ་བས་བསམ་དན་
དང་སྦྱོང་དན་རང་ལུགས་ཀྱིས་འགོས་ཡོང་བ་ཡིན་ན་བྲིན་པ་མ་ཡིན་ཡང་གྲོགས་དན་
ཡིན་པས་སྦྱོང་དགོས། རྟེན་ས་ཁེན་ས་སློང་འདྲི་ས་རང་གི་ཡན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་ཞིག་
ཡིན་དགོས་ཤིང་། གཏམ་བཤད་སྔ་དང་། ལས་ལས་སྔ་མ་བྱེད། སྔ་བསམ་
ཕྱི་འདང་རྒྱུ། ཐག་རིང་ས་རྒྱ་ཆེ་ས་ལ་ལྟོས། རི་མཐོན་པའི་ཡན་ན་མཐོན་པོ་
དང་སྤྱིན་དཀར་པའི་ཡན་ན་ཉི་ཟླ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། སྤྱིན་ན་སྤྱི་མ་དགོན་མཆོག་
སྤྱག་ན་ཆོ་སྤོན་གྱི་ལས་འབྲས་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་ཤེས་ན་སྤྱིན་སྤྱག་གཉིས་ཀ་བཟོད་རུས་
པ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན་པས། པ་མ་རྒན་གསུམ་ལ་བཅི་བཀུར་གྱིས། པ་མ་དང་སྤྱི་
མ་ཡུལ་གཉེན་པོ་རེད། ནད་པ་མགོན་མེད་དབུལ་པོ་བདག་མེད་ལ་རིགས་ཆེ་ཐོན་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཆུང་ཐོན་གྱིས། ལར་སུ་ཡིན་ཡང་ཕན་སེམས་བསམ་པ་བཟང་པོ་རྟེན་གྱིས་དང་ཆོས་དེ་
རེད། མི་སྐྱེ་ཕོ་མོ་ནུམས། སྐྱེས་ཚད་ཤི་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་།
ཤི་དགོས་པ་ཚང་མས་ལོས་ཤེས་ཏེ། གཅིག་ན་ནམ་ཤི་ཆོད་མི་ཐེག་། གཉིས་སུ་
མཁྱོག་པར་མི་ཤི་རྒྱུ་རྟག་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་གྲོང་པམ་ཁ་ཚང་མ་ཁྱུང་དགོས་ཐུག་པ་
མང་བས་ན། བྱ་ཐུག་གསུམ་ཉལ་ས་བཅའ་ཆོན་མ་ལངས་བ་ལྟར། འདུག་ཆས་
རྒྱུ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་ཆོ། ལར་འདུག་ལོང་མ་གཏད་པར་འཆི་བདག་གི་བསུ་
སློབ་ལྟར་བྱེད་ཏེ། ཁ་ཆེམས་ཙམ་ཞིག་འཛོག་ལོང་མི་གཏད་པ་ཅི་འདྲའི་མང་པོ་ཡོད་
འདུག་ ལོ་རྒྱུང་ཆོན་གཞོན་གྱི་སྤྲུང་བ་ཡིན་པས་ཆོ་འདིར་སྤྲུང་ལ་ཞེན་པ་མེད་པ་ཞིག་
སུ་ཡོད། འོན་ཏེ་མི་ཆེད་འགོ་ཆས་འདུག་བཞེད་ཅིག་ད་ལྟ་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་
པས། ལྷ་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་སློབ་གཏད་ཀྱི་ཡུགས་ལ་ཞོག་ ལས་རྒྱ་འབྲས་མིག་གི་
འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་སྤྲུངས། སློག་མ་གཅོད། མན་ལ་མ་བ། རྒྱ་མ་བྱེད།
རྩྭ་མ་བཤད། དེའི་སྤྱིང་དུ་རྒྱག་རེས་མ་བགོ། འཁོན་ཁ་མ་གཏུགས། ཆང་
མ་འཐུང་། དུ་བ་མ་འཐེན། ཤོ་སྐྱགས་མ་འཛོག་ དེ་དག་ནི་དམ་པའི་ཆོས་དང་
མི་མཐུན་ཞིང་། དམ་པའི་ཆོས་དང་འགལ་སྔོང་ན་ཉེས་པ་ཆེ། ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་
བསྐྱེད་པ་མེད། རྣམ་སྤྲིན་རང་ཐོག་ཏུ་འཁོར་རྒྱུ་ཆོ་ཕྱི་མ་སྐྱག་མི་དགོས། བསམ་
ངན་མི་ལ་འཆོགས་ན་སྒྱུར་ངན་རང་ལ་དུ་ཡོང་། བསམ་པ་ངན་པས་མི་མི་སྤྱབ་ཅིང་
རང་སྤྱབ་པ་ཡིན། ལར་མ་གཞི་དགྲ་དང་གཉེན་ཞེས་པ་ནི་འབྲུལ་བས་བཏགས་
ལུགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས། དགྲ་གཉེན་ལ་རྟག་བརྟན་དང་ངེས་པ་མེད། དེས་ན་
ལོ་རྒྱུན་གཞོན་སུ་ཡིན་ཡང་གཞོད་སེམས་དང་བསམ་ངན་མ་བྱེད། སེམས་བདེ་བདེ་
དང་ཁོག་ཡངས་མོ་གྱིས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་མི་དགོ་བ་མང་པོ་སྐྱབ་ཤོར་

འགྲོ་བ་ཁག་ཅི་ཡོད་སེ་སེའི་སྐྱེ་བོ་རེད་མོད། འོན་ཀྱང་ཉན་མི་ཉན་གྱི་སྤང་དོར་དེ་ཤེས་
 ཚར་དུས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤགས་པ་གྱིས། བཤགས་པས་དག་པ་སྤྲིག་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན། བཤགས་པས་དག་ནས་སྤྲིག་པ་གཏན་མེད་རེད་འགྲོ་བའི་བཤགས་པ་དྲག་པོ་
 རེད་མ་ཐུབ་ཀྱང་སྤྲིག་པ་ཡར་འཕེལ་དུ་མི་བཅུག། སྤྲིག་པ་མ་བཤགས་པར་ཡུན་རིང་
 འགོར་སོང་ན་ཡར་འཕེལ་འགྲོ་བ་དང་། དང་པོ་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་མིན་རུང་ཡུན་
 རིང་ན་འཕེལ་ཏེ་ཇེ་ཆེ་ཇེ་མང་ལ་བྱུང་འགྲོ་བས། སྤྲིག་ལྗང་འདི་དང་ཡུན་རིང་ལ་
 འགྲོག་མི་ཉན། བདེ་ལོག་ཏུ་བཟུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། བསམ་པ་བཟང་ན་ལུས་
 དག་གི་སྦྱོད་པ་རང་ལུགས་གྱིས་བཟང་ཡོང་། བད་གི་བསམ་པ་བཟང་། སྤྱིའི་
 སྦྱོད་པ་ཡག་ན་མི་རབས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། མི་ཚང་མ་དེ་ལ་དགའ་བར་མ་བཟད་དཀར་
 ཕྱོགས་གྱི་ལྷ་དང་སྤྱང་མ་དེ་ལ་དགའ་ནས་མགོན་སྐྱབས་དང་སྤྱོད་ས་གྲོགས་མཛད།
 དེ་ལྟ་བུའི་མི་ནི་ཐུག་ལྷ་དང་ལས་ལྷ་དར། ཁ་ལས་ཀྱང་རྟ་དྲ་ལྷ་མེད་རུང་ཡུན་གྱིས་
 དར་ཡོང་། རྩུན་མའི་ལམ་དེ་ཡུན་སྤང་ལ། བདེན་པའི་ཕུགས་དེ་རྒྱུང་རིང་།
 ཐམས་ཅད་དགའ་ཐབས་ཐོན་དུས་དགེ་བ་རེད། འུ་ཚོའི་འཇིག་རྟེན་གཏམ་གྱི་དཔེ་ལ།
 ཐམས་ཅད་དགའ་ན་དགེ་བ། ས་མ་དགའ་ན་རྩིན་ལན་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར། སེམས་
 ཅན་མགུ་བྱེད་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཡང་ལོགས་སུ་མ་དམིགས་པ་ཞིག་
 ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡིན་པས་འགའ་རེ་དགའ་བྱེད་
 ལས་ན་དགའ་མི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དུང་སྐྱུག་དགོས། རྒྱལ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་གྱིས་ཀྱང་མགུ་ཐབས་མ་ཐོན་པ་འགའ་རེ་ཡོད་སྲིད་པས་རང་རེས་མི་མགུ་བ་ཅིའི་
 ཕྱིར་མེད། དགེ་མི་དགེ་སེམས་གྱི་བྱེད་བྱ་ཡིན་ཞིང་ལྷར་སྤྱང་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་གྱི་
 དགེ་སྤྲིག་ལ་ཆོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་མིན་པས་ན། མཆོད་སྦྱོན་བསོད་ནམས་གྱི་སྤྱིང་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

པོ་ལོངས་དང་འབྱེད་བརྒྱས། མི་འཇིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ནི་སྲོག་མ་གཙང་པར་
ཆོ་ཐར་སྲོག་སྦྱེ་གྲིས་དང་རང་དང་བཟའ་ཆང་ཆོ་རིང་ཞིང་ནད་ཉུང་། དགོ་བཅུ་སྐྱབས།
སྦྱིག་བཅུ་སྦྱོངས། དེའི་སྦྱོང་དུ་དགོ་བསྟེན་དང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྦྱོམ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྲུངས་དང་ཕྱི་མ་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བ་ཐོབ། དུས་རྒྱུན་དུ་བཟོད་པ་སྦྱོམས།
མི་ཆོ་ནི་ཡུད་ཙམ་ཡིན་པས། ནང་བཟའ་ཆང་གི་བར་དུ་འཁོན་འཛིང་མ་བྱེད།
རྩེས་ནས་འགྱོད་དུས་འཕྱིས་སོང་བ་རེད། ནང་རང་སྦྱེ། ཕྱི་གཞན་སྦྱེ་སྲུང་སྲུའི་
བར་ཡིན་རུང་འཁོན་འཛིང་མ་བྱེད། གཅིག་ལའང་མི་འདོད་པ་དེ་ཆང་མས་མི་འདོད།
སྲུ་ཡིན་ཡང་གཅེས་པ་རང་སྲོག་ཡིན་པས་རང་ལ་མི་འདོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་གཞན་
ལ་གཞོད་མ་སྦྱེལ། དེས་ན་སྦྱོན་ཆེན་དམེ་མ་བྱེད་རིགས་རུས་ཤ་ཁྲག་གཅིག་ལས་
ཆད་པ་རེད། དགོན་ཡར་མར་ལ་སྐྱར་བ་མ་འདེབས། སྦྱོན་པ་གཅིག་གི་ཆོས་
ལུགས་རེད། བཅའི་གཞི་ལོག་ལྟའི་རྒྱ་རུ་འགྱུར་འགོ། ཆོས་ཕྱིར་དཀའ་སྦྱང་ལ་
བཟོད་དགོས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཆོ་འདོད་དོན་དུ་སྦྱག་རུས་བྱེད་རྒྱུའི་དེའི་བྱེད་ཀ་ཆོས་ལ་
གྲིས་དང་། ཇི་ལྟར་ཞན་རུང་རང་འགོ་ཐོན་ནི་ཞིག་ཡོང་ངེས་པ་ཡིན་པས། ཆོས་
ཞེ་འགྲུབ་དང་། ཕྱི་མ་སྦྱིད་པོ་ཞིག་དང་། འཆི་ཁ་མི་སྐྱག་པ་ཞིག་ཡོང་བར་འདོད་
ན་ཆོས་ཕྱོགས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་གྲིས། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་རྒྱ་ཆོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་
ནས་འདི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་དུས་ཆོད་ཡིན་བསམ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ན། རྒྱ་ཐིག་གསེག་པའི་རྒྱ་
མཚོ་ལྟར་དུ་སོགས་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡག་པ་ཞིག་ཡོད་ཆང་
ཐམས་ཅད་འབད་པས་བསྐྱབས་ཡོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་སྐྱབ་དུས་སྦྱོམ་དགོས།
སྦྱོམ་མི་ཤེས་མ་ཟེར། བསམ་ཤེས་ན་སྦྱོམ་ཤེས་ལ། སེམས་ཡོད་ན་བསམ་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་ཤེས། ཅི་ཞིག་སྦྱོམ་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན། དཔྱལ་བ་སྦྱོམས། ཆོ་གང་

གི་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་ཐོག་ཏུ་སྤྱོད་གི་ཡོད་པར་སློམས། ཡི་དྭགས་སློམས། བགེས་
སློམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་གི་ཡོད་པ་དང་། །དུད་འགོ་སློམས། བགོལ་སྤྱོད་གྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་གི་ཡོད་པ། མཚམས་མཚམས་སྤྱག་ཡག་རྒྱ་མ་འབྲི་ཐམས་ཅད་
རང་ཡིན་པར་སློམས། །ཁ་རྒྱས་ནས་བཤས་ལ་ཕབ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་ཐོག་ཏུ་
ལོངས། མི་རྟག་པ་སློམས། སློ་སྤྱོད་རྣམ་བཞིས་སློ་སྤྱོདས། སློང་རྩེ་སློམས།
རང་གི་ད་ལྟའི་མ་རྒྱན་དེ་མདུན་གྱི་གཞི འདིར་གསལ་ད་འགོ་བཞིན་ཡོད་པར་སློམས།
དེ་དང་བསྐྱུན་ནས་ཆོད་མེད་བཞི་སློམས། སྤྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཚིགས་ཞིང་
སློམས། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སློམས། རྩོར་སེམས་དང་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
བསྐྱེད་རིམ་སློམས། མཐར་ཐུག་སྒྲ་མ་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་གྱི་རྩོགས་རིམ་
སློམས་དང་སློམ་དེ་ཚོས་ཡན་ཅི་ཞིག་བསློམ་དགོས། འདིར་སྤྱང་འདུས་བྱས་གྱི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཞིང་བདག་མེད་པར་སློམས་དང་གྲོགས་ཤེས་རབ་དང་འགྲོག་པའི་སློམ་
ལ་འགྱུར་འགོ། །ཕར་ཕྱིན་དུག་གི་སྤྱ་མ་ལྷས་བསོད་ནམས་གྱི་ཚིགས་རྩོགས།
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚིགས་རྩོགས་ཏེ། ཚིགས་གཉིས་རྩོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་
སྤྱ་གཉིས་ཐོབ་པ་ཡིན། དེས་ན་རྩོགས་ཆེན་པོ་ཐང་ལུང་རྩོགས་པོ་འདི་དག་འཆལ་གྱི་
གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་ད་རེས་གྱི་ཞིང་མཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིང་བྲིད་འཚོགས་
ཐངས་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། ད་ལོའི་ཞིང་བྲིད་ཆེན་མོ་འདི་ཐངས་གཉིས་པ་རེད། ན་
ནིང་རང་རེའི་འཚོགས་ར་ལ་ཐོག་ཁེབས་མེད་པས། བརྒྱད་སྟེ་སྟེ་ཆོད་གིས་རྒྱ་ཤོག་
དང་རས་སོགས་བཀའ་བ་ནས་ཐབས་ཆག་གིག་འཚོགས་སོང་ཞིང་། མཆོད་མེ་ཐངས་
འཁར་ཆོའི་ནང་དུ་རྒྱ་རྒྱལ་གོ་ར་བ་དེ་འབྲ་རེད་བསྐྱེད་ཀྱང་མདོར་ན་འཚོགས་ཐབས་དང་
མཆོད་པ་བཤམས་ཐབས་གིག་འགྲིག་སོང་ཞིང་། ད་ལོ་ཟུར་སྤྱུ་དང་འདི་རྣམས་

གྲིས་རྒྱ་ཚོགས་གང་ལ་ཡང་མ་འཛོམ་པར་ཆེད་དུ་ཐོག་ཁེབས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་པས།
ལོ་འདྲིར་གནས་ཚུལ་ཟ་དེ་ཟིང་དེ་རེ་ས་ཆ་འགའ་རེ་ན་ཡོད་པས་དུས་བདེ་གནས་འཇམ་
མིན་པའི་སྐབས་གྲིས་ཅ་ལག་འོར་འདྲན་ལ་སྐབས་མ་བདེ་བས་དུས་ཚོད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་མ་
འགྲུབ་སྟེ་ད་དུང་ལས་རྩལ་བྱུང་པར་ཡོད་ཀྱང་། ཐེངས་འདྲིའི་མཚོད་པ་མི་ཆགས་
པའི་ཆེད་དུ་འཚོགས་ཚོགས་འདི་འདྲ་ཞིག་འཛོམས་སོང་བ་རེད། འདི་ཚོས་འཆད་
ཉན་དང་ཚོགས་གསོག་མཚོད་འབྲལ་ཞིག་བྱེད་ཡུལ་དང་། སྤྱི་འགོ་ཐམས་ཅད་གྲིས་
བསོད་ནམས་བསག་པའི་རྟེན་མཚོག་ཁྱད་པར་ཅན་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡུལ་དང་།
མདོར་ན་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པ་ཞིག་འགྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞིང་། ཚོས་སྐབ་རྒྱ་
དང་ཚོས་གྲིས་ཕན་བཏགས་ཏེ་ཕན་ཐོགས་རྒྱལ། རང་སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད། སྤྱི་སྤྱོད་
དང་ནང་སྤྱོད་ཞེས་ཐད་དེ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་པར་མ་ཟད་དམ་པའི་ལྷ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་བཏགས་རྒྱལ་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་མཚམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་མེད་པས།
འདི་ཚོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིས་དང་། དུས་རྒྱུན་དུ་ཁ་ཅང་སྟོན་མར་བཤད་པ་ལྟར་
ཐག་ཉེ་སའི་མི་རྣམས་གྲིས་ལྷག་དང་མཆུལ་ལ་སོགས་པ་འབུམ་ལྡ་འདི་ནས་གསོག་
འདོད་མཁན་ཡོད་ན་འདྲིའི་ལྷ་ཁང་ནང་ནས་གསོག་ཚོག་པ་རེད། རྟེན་གསུམ་མཚོད་
པ་རང་འགྲིག་རེད། གནས་དང་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་བསམ་གྲིས་མི་
ཁྱབ་པས། འདྲིའི་གཙུག་ལག་ཁང་འདྲིའི་ནང་ནས་ཚོས་སྐབ་རྒྱ་དུ་སྤྱོད་རྒྱ་དང་ཁྱད་
པར་དུ་ལོ་རའི་ནང་དུ་དེ་སྟོན་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་དུས་ཀྱི་མཚོད་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཏེ།
གཅིག་ཏེར་རྒྱ་དྲུག་བའི་ཚོས་བཞི་རྒྱལ་བས་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་དུས་ཆེན་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་འབུམ་མཚོད་ཆེན་མོ་འཚོགས་རྒྱ་དང་། དེའི་སྐབས་ལ་རྟེན་དབང་སྐར་རྒྱ་
གཉིས་པ་སྟོན་ཁའི་ཞིང་བྲིད་དེ་ལོ་དང་ལོ་གཉིས་ལ་འཚོགས་པ་རེད། འདྲིའི་ཚོས་

འཆད་ཉན་དང་ཚོགས་གསོག་མཆོད་འབྲུལ་དེ་ཚོ་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་
ན། འདིའི་བསོད་ནམས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་གྲུའི་བདེ་སློན་གྱི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་བསྟན་པའི་
སློན་མེ་གང་ན་སུ་བཞུགས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་ཆོ་ཞབས་པད་བརྟན། དེའི་བསོད་ནམས་
གྱི་མཐུ་ཡིས་ས་ཆ་འདིའི་གཙོར་བྱས་པའི་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་
ལ་ནད་ལྷག་མཚོན་འབྲུགས་ཞི་བདེ་སློན་ལྷ་ཡུལ་ལ་འབྲན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་དང་། དེ་
དང་མཉམ་དུ་མར་གྱུར་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་
རིགས་དུག་གི་སྐྱུ་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་རེད། དེའི་ཕན་ཆད་འདི་ལ་ལན་དང་རྣམ་སྟོན་
གྱི་རེ་བ་གཞན་མེད་ཅིང་། ན་ནིང་ད་ལོ་འཚོགས་རྒྱུ་ཨེ་འཛོམ་མི་འཛོམ་མི་ཤེས་སྒྲིམ་
པ་དེ། གཅིག་ན་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཡུན་རིང་གི་རྟག་འཛིན་བྱེད་མི་ཤེས་
ཤིང་། གཉིས་ན་བྱ་བ་གང་སྐྱབ་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་ཤིག་ཡོད་དགོས། ཆོས་སྐྱབ་ན་
སྐྱུར་ཕན་ཐོགས་ལོས་ཡོད་དེ་ཆོས་ཞེས་པ་འདི་རྒྱུད་ལ་སྐྱུར་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས།
དེ་མ་གླང་ན་ནད་དང་སྟོན་གཉིས་ཀ་མ་འབྲོད་པ་ལྟར་དུས་ལ་མ་བབ། གནད་དུ་མ་
ཁེལ་ན་ཕན་མེད་པའི་སྟེང་དུ་གནོད་དུ་འགྱུར་རྒྱུ། ཆོས་བྱེད་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྤུལ་བ་རེད་
དེ་ཆོས་ཆོས་བཞིན་མ་བསྐྱབས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་ངན་སོང་ལ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་
ཕན་ཐོགས་མེད་ན་ཆོས་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་སྐྱུར་དགོས་ཞེས་སྒྲིམ་ལ། དེ་ནས་ད་
དུང་སང་པོད་ཞིང་བྲིད་ཨེ་བཤད་མི་བཤད་ལྟ་དགོས་ཤེས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་མོད། བལྟས་
ཡོང་ན་ལོ་གཅིག་པོ་འདིའི་ནང་དུ་ཆོས་ཞུས་ཆོས་གྲལ་ལ་ཡོང་མཁན་མང་ཆེ་བས་ཆོས་
ཞུས་ན་ཞུས་ནི་འདྲ་བ། སྐྱབ་ན་སྐྱབ་ནི་འདྲ་བ་གྲུབ་འབྲས་མིག་གིས་ལྟ་སར་ཡོད་པ།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ས་ཚོས་ས་ཚོས་ཡུལ་རེད་ཟེར་ན་ལོས་ཡིན་བསམ་རྒྱུ། སྡེ་ནང་ཁོངས་ནས་ཡིན་
ནའང་ཚོས་ཁུས་དང་མ་ཁུས་ཀྱི་བྱུང་པར་རྒྱག་འདུག་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་པས། དེའི་དངོས་
ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་བསྟུན་ཏེ་འཚོགས་སའི་ཚོས་ར་ལ་ཐོག་ཁེབས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་
པས། འདིའི་ནང་ནས་ཚོས་དྲུང་ལན་གཅིག་བྱས། ཚོས་བྲིད་ཐེངས་གཅིག་ལ་
བཤད། དམ་པའི་ཚོས་སྤྱོད་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་ལན་གཅིག་བསྒྲགས་ཤིང་
མཚོན་འབྲུལ་ཐེངས་གཅིག་ལ་བྱེད་ཐུབ་སོང་བ་འདི་གཅིག་གིས་ཀྱང་བཞེངས་པའི་གོ་
ཚོད་ཅིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་སོང་བ་ཡིན། འདིའི་ནང་ན་འཛམ་
གླིང་ལ་བཙལ་ནས་སོང་ན་རྟེན་ཅིང་མངལ་བར་དགོན་པའི་རྟེན་འདི་འདྲ་གཅིག་གཉིས་
ཙམ་མིན་པར་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་། རྟེན་གང་གང་བཞུགས་ཤིང་། རྟེན་གྱི་
བཞུགས་བྱུང་ནི། འདིའི་ནང་རྟེན་བྱུང་པར་ཙན་འདིར་བཞུགས་པ་ཞིག་ལ་ངོ་མཚར་
རྟེན་གསུམ། ཡ་མཚན་བྱུང་པར་ཙན་གྱི་རྟེན་བརྒྱད། བྱིན་ལྟུངས་ཙན་གྱི་རྟེན་ཇས་
བཅུ་གསུམ། བྱུང་པར་འཕགས་པའི་རྟེན་གཅིག་བཙས་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་ནང་
ནས་ངོ་མཚར་རྟེན་གསུམ་པོ་གང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ངོ་མཚར་ཙན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཐར་
བྱུང་འཕགས་དང་ལྷན་པ་ཐུགས་དམ་ཚིན་མ་ཉིད་གཅིག །མདོ་མཁྱེན་བཙུངའི་
གཏེར་མ་མདོ་མཁྱེན་བཙུངའི་རྟེན་སྤྲུལ་ནང་དུ་བཞུགས་རྒྱུའི་གཟིའི་སྒྲོམ་བྱུང་དང་
གཉིས། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་སྐུས་རིག་པའི་རལ་གྱི་འབྲུངས་དུས་མདོ་མཁྱེན་བཙུངའི་
གཟིམ་སྒྲུའི་སྟེང་དུ་བབ་པའི་འཛམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
པ་དེ་གསུམ་བཞུགས་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་མིང་ལ་ངོ་མཚར་རྟེན་གསུམ་ཟེར་ཞིང་པར་
ཐང་ན་ད་ལྟ་བཞུགས་རྒྱུའི་རྟེན་རིམ་པ་དང་པོའི་ནང་གི་ཚན་པ་གཅིག་རེད། ཚན་པ་
གཉིས་པ་ལ་ཡ་མཚན་ཙན་གྱི་རྟེན་བརྒྱད་བཞུགས། དེ་བརྒྱད་པོ་གང་ཚོ་རེད་ཅེ་ན།

ཐུབ་པ་གོང་བྱེད་མ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་འདི་མདོ་ཆོང་གི་ནང་རྟེན་བོད་མདོ་དབུས་ཁམས་
གསུམ་ལ་གྲགས་པ་ཞིག་རེད། ད་དུང་མདོ་མཁའ་བཟེང་འབྲུག་གསུང་འབྲོན་མ།
དེའི་སྟེང་དུ་སློལ་མ་མཚུངས། སློམ་རྟེན་ཐུབ་པ། རྩི་རྩེ་འཆང་གདན་གཉིས་མ་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་རྣམས་རྟེན་བརྒྱད་ཅི་རྒྱ་ཡོད། དེའི་རྟེན་དེ་ཚོ་དགོན་པ་རེ་ལ་
རྟེན་གཅིག་རེ་ཡོད་ནའང་ནང་རྟེན་ཡོད་བསམ་འདུག་ཚོག་ནི་རེད། བྱིན་རྒྱབས་ཙན་གྱི་
རྟེན་རྩལ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་ཡོད། དེ་དག་གང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་མཁའ་
འཛིགས་མེད་གླིང་པའི་སྐུ་ཤ་འབྲུལ་མེད། དཔལ་སྐུལ་ཆོང་གི་ཀུན་བཟང་ཞལ་ལུང་
ས་འདིའི་གཤིན་རྩིས་ཐུག་ནས་བཅུ་མས་པའི་ཕྱོམ་གཞིའི་ཐུག་དཔེ་མ་ཡིག་ངོ་མ་དང་།
དེའི་སྟེང་དུ་ཐུབ་ཆེན་དཀར་པོ་རས་ཆེན་གྱི་དབུ་ཐོད་ཅེས་པའི་ཐོད་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ལྷ་
བཅུ་གཉིས་རང་བྱོན་དུ་དོད་ཡོད་པ། གནའ་སྡེ་དག་རྒྱལ་པོའི་ནང་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་
ཀྱང་། དེའི་རྩེས་སུ་མདོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཐོང་གསུམ་པ་རིག་འཛིན་དྲི་མེད་གྲགས་པ་ལ་
ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་གིས་ཐུལ་ཡོང་བ་དེ་ལ་སོགས་པ་བཞུགས་ཤིང་། ད་དུང་
དེའི་ནང་དུ་དགེ་མང་སྐུ་ཞབས་གྱིས་པརྒྱའི་ཐང་ནས་གཏེར་ལ་བཞེས་པའི་དུང་དཀར་
བདུད་ཅི་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་གང་བ་དང་། རིག་འཛིན་ཉི་མ་གྲགས་པའི་དབུ་ལྷ། བོད་
སྐུལ་མདོ་སྒྲགས་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་མགུལ་གཤུ། རྒྱལ་སྐུས་འགྱུར་མེད་རྩི་རྩེའི་གྱི་
མདུད། ཨ་བུ་ལྷ་རྒྱལ་དང་མཁའ་པོ་ཐུབ་སྟན་གྱི་སྐུ་རུས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་
མ་གཏོགས་པ་བྱུང་དུ་ཡོད་ཅིང་། རོ་མཆོར་རྟེན་གསུམ། ཡ་མཆོན་ཙན་གྱི་རྟེན་
བརྒྱད། བྱིན་རྒྱབས་ཙན་གྱི་རྟེན་རྩལ་བཅུ་གསུམ། འདི་ཆོ་ཆོང་མ་བྱི་ལས་རང་
རྟུག་གསེར་ལ་བསྒྲོམས་ནས་ཅིག་མིན་ན་ཡིན་ཟེར་བསྐྱད་པ་མ་ཡིན་པར་འདི་ཆོ་ཡོངས་
གྲགས་ཤིག་སྟེན་ཡིན་ཞིང་། བྱུང་པར་འཕགས་པའི་རྟེན་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་

ན། རྩོམ་གྱི་ནག་མ་རྒྱ་བཟའ་གོང་རྩོམ་ལྟ་སའི་རྩོམ་དང་མཉམ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་
ཡོང་བ་དེ་ལ་སོགས་པའི་ལི་གཏེར་མང་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་གསུང་རབ་གྱི་སྒྲིབ་ནི་མདོ་
ཁམས་སྤྲད་ཕྱོགས་སུ་དཔར་གིང་གི་ཐོག་ན་བཞུགས་ཡོད་རྒྱུའི་ནང་ནས་མང་ཆེ་བ་
གསུང་རབ་གྱི་སྒྲེགས་བམ་ཡང་བཞུགས་པ་དང་། ཐུགས་རྟེན་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ད་ལོ་རང་རེས་བཞེངས་པའི་རྩོམས་གྲུབ་པའི་
མཆོད་རྟེན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་མོ་བརྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ནམས་གྱི་ནང་ནས་ལྷ་བཙུ་ཐམས་པ་ལ་བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་དག་མ་ནང་དུ་གཟུངས་གཞུག་ཕུལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་
མིན་ཆང་མ་ཡང་ཆོད་ལྷན་ཞིག་རེད་ཡོད། འདི་འབྲའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞུགས་
སུ་གསོལ་ན་འདི་མ་འོངས་སྐྱེ་དགུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསོད་ནམས་བསགས་ས་དང་།
ཐུག་སྒྲོར་སྒྲིབ་སྒྲུང་གི་རྟེན་ཡིན་ཟེར་གྱིན་ཡོད་པས། འདིའི་ནང་རྟེན་གཅིག་ཐུག་གི་
རྟེན་དང་། བསོད་ནམས་བསགས་པའི་རྟེན་དུ་ཡོད་ན་དེ་མིན་ཅི་ཡང་མི་དགོས་ཤིང་།
འདིའི་རྟེན་གསུམ་ཆང་མ་ལེ་རེ་མཇལ་ཁ་རེ་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པས། དེ་ནི་དབྱར་ཁ་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་སྐྱབས་ལ་སྟོན་གྱིན་ཡོད། རོ་མཆོར་རྟེན་གསུམ་འདི་ད་ཕན་
ཆད་སང་ཕོད་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟོན་མང་འདུག་སའི་ཁང་པ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོན་ལ་
ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཅེག་གཉིས་ཅན། ད་ལྟ་པར་ཐང་གཞུང་གི་མཆོད་ཁང་ལ་བསྐྱར་
བཞག་པའི་མཆོད་ཁང་པར་གཡང་འབྲིལ་ཟེར་གྱིན་ཡོད་པ་དེར་བཞུགས་ཤིང་། རོ་
མཆོར་རྟེན་གསུམ་སང་གནངས་དབྱར་ཁ་དེ་ནས་མཇལ་ནི་རེད། ཡ་མཆོན་རྟེན་
བརྒྱད་གྱི་ནང་གི་ཐུབ་པ་གྲོང་ཁྱེར་མའི་གཙོ་མཛད་པའི་གང་དྲག་འགའ་ཞིག་འདིའི་
གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱི་མའི་ཐོག་ཅེག་གོང་མའི་ལྷ་ཁང་དེའི་ནང་དུ་བཞུགས་པས། དེ་
དུས་དེ་ནས་མཇལ་ལ། དེ་མིན་ཆང་མ་ལྷ་ཁང་གོང་མའི་ཐུག་གི་རྩོམ་སྐྱེའི་གཡས་

གཡོན་ནས་མངལ་བ་རེད། མདོ་ཁམས་སྤྲད་ཕྱོགས་ན་ནི་འདི་འདྲའི་རྟེན་ཅ་ཆེན་ཞིག་
སྤྱིར་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ་བྱུང་པར་དུ་སྤྲུའུ་རྟེན་མ་པ། དེའི་ནང་ནས་སྤྱིར་ཐོག་
པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཡོད་རྒྱུ་མ་རེད་བསམ་གྱིན་ཡོད་པ་རེད། འདི་ད་ལྟའི་
སྐབས་སུ་བོད་མཐོ་སྤྲང་གི་ཉི་མ་ཤར་ལྷོ་འི་མཚོམས་སུ་བཞུགས་པ་ཡིན་པས། འདི་
བོད་ཁམས་སྤྱིའི་ས་བཅུད་ཡུལ་བཅུད་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ཡུན་ནས་ཡོང་བྱེད། སྤྱི་
འགྲོའི་བདེ་སྤྱིད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་བ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་ཡོང་བའི་སློན་འདུན་འབྲུབ་པར་མཆོག་གསུམ་བདེན་དཔང་ལ་
བཅུགས་ནས་སློན་ལམ་མི་ལོ་དྲུག་གི་རིང་ལ་དགེ་འདུན་པ་དང་བཅས་པས་བརྒྱབ་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་ཡང་རང་རེ་རྣམས་ཞིང་བྲིད་མཉམ་དུ་འཛོལ་ས། གསང་སྤྲགས་དང་
འབྲེལ་བའི་དབང་གི་དགྱིལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱེས། མཉམ་དུ་ཚོགས་བསགས་མཆོད་པ་
ལུལ་ཏེ་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་འདི་ཚོའི་མདུན་དུ་སློན་ལམ་བཏབ་དང་འདེབས་འབྲུར་ཡིན་
པས། ཆོ་ཕྱི་མ་འདི་བཞིན་དུ་རུབ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
དགའ་སྟོན་ལ་མཉམ་དུ་རོལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སློན་ལམ་ཡིན། འདུས་པ་ཐམས་ཅད་
འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་རེད། སང་དང་གནངས་ཀྱི་ཡང་རང་རང་ཁ་ཁ་སོ་སོའི་གནས་
ལ་གྱེས་རྒྱུ་ཡིན་པས། འདི་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་རྟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་ལ་བསམ་སྒྲོ་
བཏང་ནས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་དང་སློབ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་རང་གང་ལ་དད་
པ་ཡོད་ས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་བསྐྱོམས་ནས་གསོལ་བ་ཐོབ་དང་།
ཆོ་འདི་དང་བར་དོ་ཕྱི་མ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱུ་བ་ཡོད་ནི་མ་རེད། མཚོ་ཆེན་པོ་མ་དྲོས་པ་
ནས་ཁ་འབབ་ཀྱི་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་འབབ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་
འགྲོ་ཕྱོགས་ཁ་ཁ་ཡིན་ཡང་མཐར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་འཛོལ་བ་ལྟར། རང་ཅག་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཚང་མ་ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ནས་ཡོང་བའི་ཚེས་གཅིག་གིས་མཉམ་དུ་བསྐྱུས་པའི་
ཚེས་གོགས་ཐམས་ཅད་ཉི་མ་སང་དང་གནངས་ཀྱི་ཡང་ཁ་ཁ་སོ་སོའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་
དགོས་ཀྱང་མཐར་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ནས་འཛོམ་པའི་སྒྲོན་ལམ་གོང་ནས་བཏབ་
པ་ལྟར་རེད། རང་རེ་ཉི་མ་བདུན་བརྒྱད་ལ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས་ཁ་ཁ་འགོ་རྒྱ་འདི་
ལྟར་དུ། ཚེ་འདིའི་བྱིས་བཟའ་ཚང་ཡང་མི་རྟག་ཚོང་འདུས་ཀྱི་མགོན་པོ་འདྲ་བ་ཡིན་
པར་མཚོན་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་ང་ཟེར་སའི་གདག་གཞི་ཕུང་པོ་ཟེར་རྒྱུ་འདི། ཉིན་
ཞིག་རྩལ་ཕྱན་གྱི་ཕུང་པོར་དེངས་ཏེ་འབྱུང་བཞིའི་ཁམས་ལ་ཞ་རྒྱུ་ཡིན་པའང་མཚོན་ཡོད་
པ་དང་། སྤང་བ་བཟུ་རུ་ཤར་ན་དེ་ཡང་བཟོས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། མཐོ་
འཛོམ་སྤྱིང་གི་ཉི་མ་དེ་ས་དང་ཁ་ཐག་རིང་ཡང་། ཁ་བྱང་གཏད་ཀྱི་བྲག་ཕྱག་མ་
གཏོགས་མེ་ཏོག་པར་གར་ཡོད་ཀྱི་ཚལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྱབ་སྤེད་པའི་
འོད་ཀྱིས་ཕྱི་བཅུད་གསོ་བ་ལྟར། དད་པ་འཛོག་སའི་སྒྲ་མའི་ཐུགས་རྗེ་དེ་རྒྱུད་ཉི་རིང་
མེད་པར་བྱིན་རྒྱབས་འཇུག་པ་རེད། ཁོ་བོ་ནི་དེའི་ས་ཚོད་ན་མེད་ཀྱང་མོས་གུས་དད་
པ་དག་ན་བྱིན་རྒྱབས་བྱི་སོ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟར་ལས་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་འབྲེལ་ཏེ་
ཚེས་དམ་གཅིག་གིས་སྤེལ་ནི་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་གྱིས་མཚོག་གསུམ་གསོལ་བཏབ་
ཀྱི་སྤྲུལས་སྤང་གིས་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། ཉི་མ་བདུན་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལ་བཤད་
པ་རེད་མོད། གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་འགོ་རན་ཁའི་ཕྱི་འབོད་ཀྱི་ཚིག་ནི་ཕོ་མོ་སུ་ཡིན་ན་
ཤེས་རྒྱ་ཆེ་དང་མི་ཆེ། ཆག་ཞོག་དང་མི་ཞོག། བུ་བཟང་དང་མི་བཟང་། སྒོ་
གསལ་དང་མི་གསལ་དེ་ཆོ་ཕྱི་མའི་ཕྱི་འདེང་ཕོག་མི་ཕོག་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་རེད།
འགའ་རེ་ཆོ་འདི་བདེ་ཕྱི་མ་སྤྱིད། འགའ་རེ་འདི་མེད་ཕྱི་མེད་རེད་འགོ་བ་འདི་བུ་བཟང་
ངན་འདེང་ཕོག་དང་མི་ཕོག་ལ་ཐུག་ཡོད་པས། ནད་མེད་ལང་ཚོ་རྒྱས་ཏེ་བསྐྱེད་ཡོད་

དུས་འཆི་རྒྱ་ཞེ་ལ་ཤར་ནི་མ་རེད་མོད། དབང་མེད་འཆི་བདག་གི་ཞགས་པ་ནམ་ཐེབ་
ཅི་ཤེས། ལར་འབྱུང་བཞིའི་འདུ་བ་འབྲུགས་ཏེ་ན་ནས་ཤི་དགོས་པ་ཡིན་དང་།
ཟས་ངན་པ་ཟ་ཉེས་ཀྱི་དུག་ནས་ཤི་དགོས་པ་ཡིན། དེ་མིན་ཐོག་གིས་བརྒྱབ་ནས་ཤི་
རྒྱ། །ཁང་པ་དྲིབ་ནས་གསང་རྒྱ། །གཡང་ས་གཟར་མོ་ནས་འདྲིལ་རྒྱ། །སྤངས་
འཁོར་གྱིས་བདེབ་རྒྱ། །ཏས་བྱད་རྒྱ། །མེས་འཆོག་རྒྱ། །རུས་ཁྱིེར་རྒྱ།
དབྱས་གསང་རྒྱ། །བྱད་མེད་པང་སྟེང་ནས་ཤི་རྒྱ། །ནད་རིགས་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞི།
བགེགས་རིགས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་སྐྱེས་ནི་ལྟར་རྒྱུན་ཅི་ཞིག་གིས་དང་ཤི་ལྷགས་ཅི་
འདྲ་ཡིན། ས་གང་ཞིག་ནས་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་འཆི་མི་ཤེས་མོད། གང་ལྟར་བྱས་
ནས་ཤི་རུང་། ཤི་དུས་ལེགས་པོ་རྒྱུགས་ཀ་ཅན་ཞིག་ཤི་བ་མ་རེད། འགའ་རེ་ཁ་
གདངས་མིག་ཅེར། འགའ་རེ་ཁ་ཡོར་སྒྲ་བཟུར། །ཁ་རྒྱ་སྒྲ་རྒྱ་མི་ཆོགས། །ཁ་
ནས་འབྲུལ་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་བཤད། །ཉལ་ས་བརྒྱད་ནས་ཤི་ནི་རེད། ཤི་ནས་རོར་
འབྱུར་རྒྱ་ཡིན་པས་ཤི་ལྷགས་ཡག་བཅོག་གང་ཡིན་རུང་གཅིག་བྱས་ན་དེ་རེད་མོད།
ཤི་ཆར་རྒྱུས་དེའི་པར་རྒྱབ་ཀྱི་བར་དོའི་འཕྲང་རིང་དང་གཤིན་རྒྱུ་མདུན་སར་ཐོན་དུས།
དུག་གསུམ་ལས་སྐྱེས་གཙོང་རོང་གསུམ། །བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་གཤེད་མའི་
གཟུགས། །གསུངས་པ་ལྟར། །བར་དོའི་འཕྲང་དམར་བྱིང་དེ། །སྒྱ་ཆད་དེ།
ནག་དོམ་མེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། །གཞོད་བྱེད་སྟོག་གཙོང་ཀྱི་ཤན་པ་འདྲེ་གཟུགས་སུ་
ཤར་བ་དང་མགོ་བརྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་ཅན་གྱི་ལས་མཁན་རྣམས་དང་ཐུག་དུས། །དུས་
རྒྱུན་ཞེ་ཆགས་རེ་འཁོན་ཡོད་སའི་བུ་ཚ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་། །དྲིན་གྱིས་བསྐྱུངས་བའི་
བཟའ་ཆང་ཉི་འབྲེལ་མང་ན་ཡང་ཉིན་དེར་གི་ལྷང་ལྷང་བཏབ་ནས་ར་མདའ་རྒྱགས་ཡོང་
བ་ཞིག་དང་། །རྒྱ་ཟས་ནོར་བྱེད་ནས་ལམ་ལ་འཛོག་ཡོང་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

དེའི་སྐབས་སུ་རང་གི་མི་ཚད་རོགས་མགོ་ཐོན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་བཟང་མོད། དེ་
ཙམ་ཞིག་མིན་རུང་གསུང་བསྡུ་ཞིག་ལ་རེ་མི་དགོས་པར་རང་མགོ་རང་གིས་བུད་པ་ཞིག་
བྱེད་སྐབས་ན་བུ་བཟང་པོ་ཞིས་པ་དེ་རེད། དེའི་འདང་ཕྱིས་ད་ནས་འདྲེང་བརྒྱབ་སྟེ་འདྲེང་
ཕོག་པའི་ཐོག་ནས། ཕོ་རང་ཤེས་རིག་པའི་རང་བསམ་གཏང་ནས་ཁ་མར་ལ་མ་
འཁོར་ཡར་ལ་འཁོར། མར་དཔྱལ་བའི་ཁྲོ་ཆུ་འཐུང་ས་ལ་མ་འཁོར་ཡར་དག་པའི་
ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ལྗེའི་བདུད་ཅི་འཐུང་ས་ལ་འཁོར། མར་གྱི་འཁོར་བ་མ་གདམ་ཡར་གྱི་
ཞིང་ཁམས་འདོམས། ལས་རྒྱ་འབྲས་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་ཏིང་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། ལྷ་བ་སྐར་མར་བཅས་པའི་གནས་སྟོངས་ཤིང་། །རི་དང་གོང་དུ་
བཅས་པའི་ས་ཞིག་ལ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་གྱུར་ཡང་། །ཁྱེད་
ནི་མི་བདེན་པ་ཡི་ཚིག་མི་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་པས། གལ་ཏེ་ཉི་ལྔ་ཐང་ལ་
ལྷུང་སྤྱིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་། དབྱར་དགུན་སྟོན་དབྱིད་གོ་ཞོར་རྒྱ་ཡོད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནའང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་ལ་འགྱུར་བ་དང་མི་བདེན་པ་ཡོད་སྤྱིད་
པ་མ་རེད། བསྐྱུ་མེད་དགོན་མཚོག་གི་བདེན་མཐུ་ལ་སྤྱི་ལྷས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་སྤོན་གནས་ཀྱི་རྒྱབས། །དུས་ལས་ཡོལ་བ་ཡོད་སྤྱིད་ཀྱི། །གཤམ་བར་
བྱ་བའི་སྐས་རྣམས་ལ། །སངས་རྒྱུ་དུས་ལས་ཡོལ་མི་སྤྱིད། །ཅེས་གསུངས་
པས། རང་མི་འདོད་པ་རྒྱ་མཚོན་དུ་བྱས་ཏེ་གཞན་ལ་གཞོད་མ་སྟེལ། བསམ་ངན་
མ་འཚག་དང་ཕན་པ་རང་ཉིད་ལ་འཇུག ཚོས་ལྡན་གྱི་མི་ལུས་འདི་ནམ་ཡིན་ན་ཐོབ་
སྐབས་པ་མ་རེད། ཐོབ་ཡོད་རྒྱ་འདི་ལ་རྟག་བརྟན་མེད་པ་ཡིན་པས་སང་ཉིན་གཅིག་
འགྲོད་མེད་ཅིག་ཨོ་ཐོན་ལྟོས། འཁོར་བ་འདི་གང་དུ་སྐྱེས་ན་སྐྱུ་བ་བསྐྱལ་མེད་ས་ཞིག་
ཡོད་ནི་མ་རེད། དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་དགོ་གོགས་བཟང་པོ་རེ་བཙལ་ནས།

ཚོགས་བསགས་སློབ་སྦྱང་གི་ཐབས་ཟབ་མེ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་འདིའི་ཐོག་ཏུ་རང་
གཞན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པ་ཞིག་ཨེ་རེད་ལྟོས། ཚོག་གཅིག་ལ་བསྐྱུས་ན་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ཡིན་ནའང་རྒྱུད་ལ་ཨེ་སྦྱེ་ལྟོས། ཉི་མ་གཅིག་གིས་
ལུན་ནག་ཐམས་ཅད་སེལ་འགོ་བྱེད་དང་། ཨ་རུ་ར་རྣམ་རྒྱལ་གཅིག་གིས་ནད་སྦྱ་
ཐམས་ཅད་འཛོམ་འགོ་བྱེད། རལ་གྱི་གཅིག་གིས་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་གཅོད་བྱེད།
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་གཅིག་གིས་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་ཐུབ་མཁན། བྱེད་པའ་བོ་
གཅིག་གིས་དག་ཐམས་ཅད་འདུལ་བར་བྱེད་མཁན་དེ་གང་ཡིན་ཞེན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྦྱེ་དང་མི་སྦྱེ་གཙོ་བོ་བྱམས་དང་སྦྱིང་རྗེ་ལ་རག་ལས་
པས། དུས་རྟག་ཏུ་སྦྱིང་རྗེའི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བ་ཞིག་མ་འཆུག་ཞེས་སྐྱུལ་རྒྱ་
ཡིན། དེ་ལྟར་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱས་པ་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་སློན་དང་འབྲེལ་བའི་
སློམ་སྦྱུབ། ཚོགས་བསགས་མཆོད་འབུལ། མཆོད་པའི་ཞལ་འདེབས། མར་
མེ་ཁགས་བ། དག་སྦྱུབ་སྒྲིག་སྦྱང་གི་ཁས་ལེན། དུག་སྐྱོར་སློབ་སྦྱང་། དག་
འདུན་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར། བྱང་ཚོགས་འབྲེན་མཁན། འབྱེད་དང་མང་མ།
རྩོམ་གསལ་ཆབ་ཕུལ་བ། ཚོགས་འཁོར་ལ་འབྲེལ་འཛོག་བྱས་པ། སློབ་ཐོག་ཆོ་
ཐར་བྱས་པ། ཉ་དང་འབུ་སྟོན་སྦྱ་ཚོགས་སྟོག་སྦྱེ་བྱེད་པ། གཙུག་ལག་ཁང་དང་
སྐྱོར་ལམ་ལ་རྩལ་ཕྱགས་བརྒྱབ་པ། རང་ཉིད་གྱི་ལག་བསྟར་ཏེ་མཆོད་མེ་མཆོད་པ་
འབུལ་བ་ལ་ལུས་ངག་གིས་ཞབས་ཏྲིག་ཁ་ལག་གཅོད་མས་མཆོད་པ་བྱས་པ། དེ་ཆོ་
ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་པ། དག་སེམས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཞིག་ཅི་སྦྱེས། མེ་ཏྲོག་རྒྱང་
གཅིག་ སྟོས་ཐུར་སྟོང་གཅིག་ ཚོགས་བསགས་མཆོད་འབུལ་གྱི་བསམ་པ་དག་
པས་མཆོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་གཏོར་ཆོད་འབུལ་ཆོད། བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

ཆོས་ར་འདིའི་ཕྱོགས་ལ་གོམ་པ་གང་ཅི་སྒྲིམ། རང་ཉིད་ཡོང་བའི་སྐབས་མ་འགྲིག་
ཀྱང་རྒྱུད་ནས་དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་པ་ཚུན་ཆད། རང་གི་ཆོས་རའི་ནང་
ནས་ཆོས་ཚིག་གཅིག་གོ་ནས་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤོང་མོལ་བྱས་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ་དགོ་བའི་ཕ་བ་འདི་དག་གིས་མཚོན་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་ཟག་
མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་དུ་
བསགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགོ་ཕ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱམས་ཏེ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་། གཏན་བདེ་མཆོག་དམ་པ་རྫོགས་
བྱང་ཆེན་པོ་ཐོབ་བྱེད་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་
མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཞབས་བྱུང་བདེ་བ་ཅན་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་
བསྐྱོ་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བསྐྱོས་པའི་མཐུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་
པོ་ཆེ་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དར་ཞིང་
རྒྱས་པ་དང་། དེ་འཛིན་བསྟན་འཛིན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ། དམ་པའི་རྩྭ་བུ་འཁོར་ཏན་
དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་བྱུང་འཕང་མཐོ་ཞིང་སྐྱ་ཆོ་བརྟན། བཞེད་དོན་འགྲུབ།
ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནད་དང་ལུ་གུ་འབྱུང་བཞིའི་འཛིགས་པ། ཞེ་
སྤང་དང་ཕྲག་དོག་གི་ཀྲུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འབྲུགས་ཚོད་ལ་སོགས་པ་མི་བདེ་བའི་མིང་
ཅོམ་ཡང་མེད་པ་དང་། དབང་འབྱོར་ལྡན་པའི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཞི་བ་བྱང་
རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱལ་ཁམས་བྱམས་པས་སྐྱོང་བ་དང་། ཁྱབ་པར་དུ་སྟོན་པ་
གཅིག་གིས་བསྐྱངས་པའི་བསྟན་པ་ལ་གྲུབ་མཐའི་ཆགས་སྤང་མེད་པ། རིགས་རུས་
གཅིག་ལས་ཆད་པའི་གདུང་རྒྱུད་ལ་ཕུ་རུ་ནང་འབྲུག་མི་ཡོང་བ་དང་། དམིགས་
བསལ་ཀྱི་ད་ལྟེས་ཆོས་ར་འདིའི་ནང་དུ་བསྐྱོ་ཡིག་མིང་བརྗོད་ཡོང་བ་དང་། ན་ནིང་ད་

ལའི་བར་གྱི་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྱུ་མང་པོ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐོག་བབ་ཡོང་སྟེ་རྒྱ་མཚོའི་
རྒྱབ་ས་འོག་རྩ་སོང་ནས་ཤི་བ། ས་འགྲུལ་བརྒྱུགས་ཏེ་བསད་པ། མདའ་བོས་གྱི་
མཚོན་གྱིས་བསད་པ། བར་དོ་གསར་བའི་ཤི་བོ། ཤི་སྤང་ཡིད་ལ་མེད་ཀྱིན་སློ་
བུར་དུ་ཤི་བ། རྒྱ་བོད་གྱི་ཤི་རེད་ཚད། ད་རེས་ཚོས་ར་འདིར་རྟོག་པས་བརྩིས་ཚད་
འབྲེལ་བ་བཞག་ཚད་གྱི་ཤི་བོ་མི་རབས་སྟོན་མ། སློ་བཤས་སློ་ཐོག་འོག་རྩ་མ་འབྲི་སློ་
བྱི་བྱིས་མཚོས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐན་ཀང་ཞབས་ནས་བརྩིས་ཏེ་བསད་ཚད་འབྲུག་གི་མ་ཡན་
ཚད། བདེ་བ་ཅན་ལ་སྐྱེས་ཏེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་གཏན་བདེ་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་
ལ་འགོད་པར་ཤོག་ཅེས་སྟོན་པ་དང་། དེ་ནས་ངས་རྒྱན་དུ་སྟོན་ལམ་ཅི་ཞིག་འདེབས་
ཀྱིན་ཡོད་ཅེན། ང་རྟོགས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ལ་བཟང་མིག་གིས་མཐོང་ཚད། རྒྱ་བས་
ཐོས་ཚད། ང་ལ་དགའ་བས་དང་བ་སྟོན་མཁན། ང་ལ་སྤང་བས་འཁོན་དུ་འཛིན་
མཁན། ང་ལ་བས་གྱི་འདུ་ཤེས་འཛིག་མཁན་གྱི་འབྲུ་དང་སྤང་མ་ལ་སོགས་པ།
མདོར་ན་འབྲེལ་ཚད་ཐམས་ཅད། ཐན་ངའི་ལུས་པོ་བརྒྱད་ནས་རྒྱུད་གི་རྩི་ཕྱོགས་ཕོག་
ཚད་གྱི་སྟོག་ལྡན་ནས་བཟུང་སྟེ་བདེ་ནས་བདེ་བའི་ལམ་དུ་འགོ་བར་ཤོག་ཅེས་སྟོན་པ་བྱེད་
ཀྱིན་ཡོད། དེ་རིང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ང་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གིས་མ་ཚད་འདིར་ཡོད་
རང་རེ་ཚང་མ་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་བྱེད་མཁན། ཐན་རང་རེའི་ལུས་པོ་བརྒྱད་དེ་རྒྱུད་
གི་རྩི་ཕྱོགས་ཕོག་ཚད། ད་ལྟ་རང་རེ་གནས་ཡོད་སའི་ས་གཞི་གོ་ལ་རིལ་མོ་འདིའི་
འཁོར་ཡུག་དང་བཅས་པའི་མཁའ་དང་རྒྱུད་ལ་རོལ་ཚད། དེ་ལྟར་ཞིང་ཁམས་ནམ་
མཁའི་གར་བྱབ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ཚད་གྱི་འགོ་བ་ཡོད་ཚད་བདེ་ནས་བདེ་བའི་
ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་དེ་བདེ་ཆེན་དག་པའི་ཞིང་གི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་དུས་ནམ་ཡང་མི་
འབྲེལ་བར་ཤོག་ཅེས་དང་། དེ་ལྟར་བསྟོན་པ་དང་སྟོན་ལམ་དེ་ཡང་གང་བསྟོན་བྱ་སྟེ་བྱེད་

ཁྱབ་བདག་པ་པར་སྐལ་བཟང་གི་ཞལ་གསུང་།

བསྡོལ་ལུང་དང་བཅས་པ་འཁོར་གསུམ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དམིགས་མེད་ཆོས་དབྱིངས་
ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྡོལ་། སྡོན་བྱང་རྩལ་སེམས་པ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་
འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་
དུག་མཆོག་གཉིས། བྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ། བོད་ཀྱི་མཁན་སློབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ།
ས་སྐྱའི་གོང་མ་རྣམས་ལ། བཀའ་བརྒྱད་པའི་མར་མི་དྲུགས་གསུམ། རྗེ་བཙུན་ཙོང་
ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་ས། སྐུ་བ་བརྒྱད་ཤིང་ཏྲ་བརྒྱད། བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ཀ་ཆེན་བཙུ་ལ་
སོགས་པ། བོད་གངས་ཅན་གྱི་བསྟན་པའི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་
རྣམས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རོང་གྲོང་རྣམས་གཉིས། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་སྤིང་
པ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱད་པའི་སྡུ་འབྱུར་སྤྱི་དང་བྲེ་བྲག་རྫོགས་ཆེན་གྲོང་ཆེན་སྤིང་ཐེག་གི་
བརྒྱད་པ་འདིའི་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་བྲེ་མ་རྣམས་པས་ཇི་ལྟར་བསྡོམས་པ་བཞིན་དུ་བསྡོམས་པའི་ཐུགས་
འདུན་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་བསྡོམས་པ་དང་སྡོན་ལམ་གྱི་ཞལ་འདོན་ལྟན་དུ་
གསུངས་པར་ཞུ་ཞེས་བསྡོམས་པ་དང་སྡོན་ལམ་གྱིས་མཐའ་བརྒྱན་ཏེ་མཁྱེད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་སོ། །

སྐར་སྐུས་པ།

བདེ་གཤེགས་རྟོན་བཅས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
བྱང་རྩལ་སེམས་བསྐྱེད་དག་ཆོགས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ།
ཡོངས་བསྡོམས་སྡོན་པ་རྫོགས་སྤིང་སྐྱུང་བའི་གནད།
རྩལ་བྲལ་ཞིང་ཁམས་ཉལ་བའི་ཐབས་སུ་བསྐྱུགས།
དེ་སྤྱད་ཡང་ཟབ་གདམས་པའི་རིན་ཆེན་གྲུ།

སྐལ་བཟང་དད་ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་ཏེ།
བདེ་སློན་དཔག་མེད་ཞིང་གི་ཁོར་སླིང་དུ།
ཅེན་པར་འདོད་རྣམས་དགའ་བས་འཇུག་པར་རིགས།
འགོ་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱི་དཔལ་བླ་མ་རྗེའི།
ཟབ་གསང་མན་ངག་སྣང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་འབུམ།
ཕན་བདེའི་འཇུག་ངོགས་སློན་པའི་ལམ་སློན་དེ།
ལུན་དུ་གསལ་ཕྱིར་ཡི་གེའི་འདུ་བྱེད་བགྱིས།
རང་སློབ་ལྟ་དཔའི་ཉེས་ཚོགས་ཅི་མཆིས་པ།
ཆོས་སྤྱན་ལྡན་པའི་མདུན་སར་སླིང་ནས་འཆགས།
ལེགས་བྱས་དག་ཚོགས་མར་གྱུར་འགོ་བ་ཀུན།
བདེ་ལྡན་ཞིང་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུར་འབྱུང་ཤོག།

ཅེས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་སློན་ལམ་ཚིག་དོན་གོ་སླ་བར་བཀའ་བ་ཐར་ལམ་བཟོད་པའི་
ཐེམ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད། ཡི་གེའི་འདུ་བྱེད་པ་ཆོས་རྗེ་བླ་མའི་སློབ་འབངས་ཀྱི་ན་
བ་འདུ་ཤེས་གསུམ་པ་ཤར་མི་ཉག་པ་པར་གཞན་ཕན་ནམ་བུ་རྒྱུ་རྗེ་རྗེ་ནས། བོད་
རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་མེ་ཡོས་ཀྱི་སྤྱིལ་རྒྱའི་ཡར་ཆོས་བཙུ་ལྟའི་ཉིན་རུ་དམ་ཡང་
དབེན་པར་ཐང་ལུང་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ནམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བགྱིས་
པའོ། །དགེའོ། །སུ་མཁྱེན་པོ། །